

A fiú, akinek angyalarca volt

Péntek este

Közeli, erős fény világítja meg a zenebohóc fejét. Csupán szája két csücskén, szeme sarkán húzott, nem túl föltűnő, de jól látható vonal jelzi, produkcióhoz maszkírozták.

Nagyon szép arc. Meghatóan szomorú.

Kissé szoborszerű.

Csak álmában láthat ilyent az ember.

A háttér sötét. Nincs, legalábbis nem látható körülötte semmi. Nincs viszonyítási alap a zenebohóc méreteihez. Lehet törpe, lehet óriás.

Ember is lehet.

Bárhol játszhat. Cirkuszporondon, próbateremben, lakásban. Akár a hatalmas, fekete égbolton is.

Parányi hegedűre hajlik a fej, parányi vonót tart a kéz.

Hegedűszó hallatszik. Tökéletes, virtuóz játék.

Vivaldi-, Tartini-, Paganini-hegedűszonáták váltakoznak.

Zseniális hegedűs játszik. Akár Ojsztrah, Menuhin lehet.

Minden valószerűtlen, ami látható. Mozdulatlan a vonó, a vonót tartó kéz, a hegedűt tartó váll, a félrebillent fej.

Erős a fény, és nincs árnyéka semminek. Álom.

De álom nem lehet. Valóságos a zene.

Nem a zenebohóc játszik.

Szájharmonika hangja csatlakozik a hegedűszólóhoz. Ölekezik a két hangszer zenéje. Majd fokozatosan egyre hangosabbá, valódibbá, szinte testessé válik a szájharmonika hangja.

Elhalványul mellette a hegedű.

A magányos, különös zenebohóc nem hallja az egyre erősödő szájharmonikasztót.

Átszellemült, szép, szomorú, időtlen bohócarcával mozdulatlanul hajol a parányi hegedű fölé.

Szintén erős fény hull egy ragyogóra fényesített, fekete férficipőre. De ez a fény nem annyira erős, mint az imént a zenebohóc arcát megvilágító. Mintha több lámpa ragyogna fölötte, de messzebb van a fény forrásától.

A hegedű nagyon távolról, halkan szól. A szájharmonika hangja erős, de nem brutális.

A koromsötét háttérben magányos kiskutya kíváncsi, figyelő szemmel hallgatja a zenét. Mozdulatlanul. Majd fölemeli fenekét, közelebb húzódik a szájharmonika hangjához. Illetve, a ragyogóra fényesített, fekete cipőhöz. Teste, szeme, figyelő tekintete újra mozdulatlanná válik a furcsa, szép, álomszerű világításban.

Mintha szobor volna.

Egyedül iménti helyzetváltoztatása bizonyítja, nem mesebeli, valóságos kiskutya. Áhítattal nézi egy férfi fejét.

A férfi túlvan ötvenedik évén. Arckifejezése nem kevésbé elmélyült, mint a zenebohócé.

Szájharmonikán kíséri a hegedűszólót, Tartini *Ördög-trillá*-ját.

Ő Valentin úr.

Nem olyan szép, mint a zenebohóc, de vonzó. Nem is csúnya.

Rá másképp hull a fény. Arcán árnyékok vannak.

Mégis közös bennük valami. Az érezhető, látható, furcsa, nem eltúlzott magány, szomorúság.

Valentin úr jól játszik. Amatőr muzsikus, nem művész. Tiszta, kellemes hangokat csal elő hangszeréből, szépen, élvezhetően.

A hegedű hangja egyre távolabb, szinte elhal a szájharmonika mellett.

Olyan nagy a távolság a hegedű és a szájharmonika hangja között, annyira kicsit álom, kicsit valóság minden, mintha végtelen nagy színpadon szerepelnének.

Vagy mintha a szájharmonika nem létező hegedű hangját, játékát kísérné.

Nemcsak ők hárman tartózkodnak itt, Valentin úr, a zenebohóc és a kiskutya. Jópofa, sárga csőrű, kedves libafej bámulja Valentin urat és a kiskutyát. Csak pillanatig tart mozdulatlansága. Hirtelen oldalra fordítja fejét, bólint.

És a szájharmonika elhallgat.

Koromfekete háttérben elegáns, ezüstkék sétapálca emelkedik a levegőbe, a feje rőtarany.

Táncol a sétapálca. A távoli hegedűszó ritmusát kíséri.

Szép, költői produkció. Nem misztikus. Bármelyik világhírű cirkusz műsorába beleillik.

Forog, hajlik, forog, hajlik, táncol a sétapálca. Sötét háttér előtt, egyenletes fényben.

Meglepő, hogy útját nem kíséri reflektor.

Majd szép átmenettel, hasonlóan a jégtáncosok váltásához, pattogóbb, vidámabb táncra vált. Szemet gyönyörködtetően szórja ezüstkék és rőtarany fényét. Jókedvű, gyors tánca, lepkekönnyű mozdulatai az új, de változatlanul távolról hallható zenét kísérik.

Valentin úr természetes, udvarias hangon szól a libához. Arca komoly.

– Megkérnélek, Potyogó.

A liba bámul, majd újra bólint.

Közepes méretű, alacsony, szép, fényes, négyszögletes asztalhoz totyog. Komoly szemlét tart a kirakott tárgyak fölött.

Az egyik sarokban citromsárga muszlinkendő. Körülötte szájharmonika, különböző nagyságú és színű botok, varázspálcák, fényes cylinder, vastag kötelek, fémkarikák, színes labdák, golyók. És mindezek mögött néhány pálcika, hófehér vattacsomóval a végén.

Potyogó, a liba, a sárga muszlinkendőt választotta. Csőrével lehúzza az asztalról.

Az ezüstkék sétatálca az asztal fölé lebben, majd fáradt, szép mozdulattal odafekszik a többi élettelen tárgy közé élettelen tárgynak.

Valentin úr a cilinderért nyúl, lehajol a libához.

Potyogó a citromsárga muszlinkendőt az üres cilinderbe ejti. Nézi a fényes, fekete cilinderbe puhán hulló muszlin útját.

Pillanat szünet után Valentin úr fölemeli Potyogó elől a cilindert, majd finom, érzékeny, szép keze egymás után szedi ki az imént még üres cilinderből a különböző színű kendőket. Egyenként lebbent rajtuk, és az asztalra ejti a sok habkönnyű, ezerszínű rongyot.

A kiskutya két lábra áll. Ágaskodik. Lehúzza szájával az egyik színes kendő csücskét. Elindul vele.

Összezsomózódtak az egyenként egymásra ejtett, színes muszlinkendők. A kiskutya így az összes kendőt húzza maga után.

Könnyen, színesen, tarkán lebegnek a levegőben.

A liba a jól sikerült mutatványnak járó elismeréssel nézi.

Este van. Augusztus utolsó péntek estéje.

A Nagyfuvaros utcai kis maszek női- és férfifodrász-üzlet redőnyét még nem húzták le. Sötét az üzlet, csak egyetlen tükör előtt ég lámpa.

A falakon, a tükrök keretében színes folyóiratokból kivágott női és férfifejek, nagyon modern nappali frizurákkal és fantáziacsodákkal a szoborszerű, fiatal modellek fején. A folyóiratok reklámfotói között néhány fénykép. A színes reklámok a legutolsó divatot mutatják, a fényképek az utolsó öt-hat esztendő változó hajviseleteit. Mégis, valójában az utóbbiak az üzlet igazi reklámjai, mert a frizurákat a fodrász csinálta különböző alkalmakra, versenyekre. Némelyiken aláírás, köszönet.

Ezen a késői órán az egyetlen égő lámpa fényében fiatal lány ül. Klárka. Bognár Klárka, a fodrász sógornője. Fáradt, türelmes. Megadó arccal tűri a fején dolgozó fodrász remeklését.

A fodrász negyvenkét év körüli, magas férfi. Hajában néhány ezüst szál. Ennek ellenére még csupa erő. Láthatóan nem a kedves vendég új frizuráját készíti. Új formákat keres, trükkökkel próbálkozik. Ügyesen jár kezében a fésű.

A fodrász, Radovics János, nemcsak cége reklámja, hanem bűnöző, méghozzá, ahogy ezt a Józsefvárosban mondják, nehéz vagabund is lehetne. Szemében mindig ott lappang a bizalmatlanság, egyfajta közöny. A sokat megélt, sokat látott, sokat szenvedett, sokat próbált, az életével már régen megalkudott férfi áttörhetetlen magánya.

Azt is érezni, ezt a férfit végképp nem lehet legyőzni, újabb megalkuvásokra kényszeríteni. A lázadás, a kitörni tudás is ott feszül az arcán, minden hangsúlyán, mozdulatán.

Nem a sematikus, aranyszájú, örökké mosolygó fodrász. Nem is titokzatos férfi. Elég nyitott könyv. Jó modorú, primitív.

A józsefvárosi nők szeretik őt. Ő ezt magától értetődőnek találja.

Elkészült Klárka frizurájával. Vizsgálhatja hosszan, kritikus szemmel.

A fiatal lány sápadt, már alig tudja nyitva tartani a szemét.

A fodrász tíz ujjával igazgat az új frizurán. Nézegeti. Láthatóan valamivel nincs megelégedve.

- Jó kezem van. Ügyes kezem van. Finom kezem van. Kassza-fúráshoz.
- Mi bajod?
- Bámulom a csodát. Ha nem a te fejedben volna, leköpném.
- Szerintem most kitűnő a frizurám.
- Talán mégis jobb volt a másik.
- Próbáld meg újra.

A fodrász nagyon komolyan veszi ezt a munkát. Vitathatatlan, fontos terve van vele. Határozott, gyors mozdulatokkal szétfésüli imént létrehozott remekművét.

- A lány haja kócos, égnek áll az összes haja szála. Szinte félálomban mosolyog.
- Festmény. Női birkózó a mérkőzés után. Mit gondolsz, győztem?

A fodrász nézi a falra szerelt, krómozott, modern órát. Néhány perc múlva éjfél.

Leteszi a fésűt a tükör elé. Másikat vesz föl. Ügyes mozdulatokkal kezdi kifésülni a lány haját.

- A birkózást nem neked találták ki. Holtan maradnál, az hétszentség.
- Nincs elég erőm?
- A lelked hibádzik. Kicicázott lelked van.
- Az milyen?
- Templomba való.

Klárka szeme csukva, majdnem alszik. Amikor beszél, akkor sem nyitja ki a szemét.

A fodrász nem veszi észre, milyen fáradt a lány.

- Ott nincs pofon, nincs birkózás. Nincs sírás, rívás, zokogás.
- Csak szól a harang, giling-galang. A galambok meg fölröppennek.
- Meg imádkoznak.
- Mindenki?
- Mindenki, akinek oka van rá.
- Nekem van?
- A talpadtól a fejedig.

– Jó. Akkor imádkozom. Én Istenem, jó Istenem, Becsukódik már a szemem... Bort, búzát, békességet.

Most már csakugyan az elalvás határán van.

- És a többi, és a többi.

A fodrász keze megáll. Pillanatig nézi a fáradt, álmos arcot.

Megsajnálja.

Leteszi a fésűt a tükör elé. Cigaretta-t vesz elő. Kínálja a félig alvó lányt. Hangja érdes.

- Giling-galang, csípd meg magad. Ébresztő. Cigaretta-szünet.

A fodrász lakásában Eszter, a felesége, nyitott szemmel fekszik az ágyban. Feje a modern, több színű, csak kis részén mintás párnán. Tekintete nem álomittas. Fényes, tiszta. Tűnődő.

Eszter nem idegbeteg. Klinikai értelemben nem az. Magányos, keserű asszony. Sok ilyen él a világban. Monológja ellenére sem extrém eset. A kapcsolóhoz nyúl, szép kezével meggyújtja az éjjeliszekrényen a lámpát.

A szűrt fényben, szép világításban gyönyörű az arca. Karcsú, hosszú nyakán vékony aranyláncon függő kereszt. Keble egyik fele mezítelen, másik fele átsejlik a hálóingben. Derekáig takarja a mustárszínű selyempaplan.

Lassú, nyugodt, már kissé túlságosan is nyugodt mozdulattal fordítja maga felé az utazásokhoz készített, ízléses, becsukható, vajszerű bőrtokba épített ébresztőórát. Nézi a számlapot. Nagyon komolyan nézi, mint akinek gondolatai másutt járnak. Nézi, jó hosszú pillanatokig. Azután halkán, dallamosan füttyölni kezd egy mai, jól ismert, népszerű slágert. Percekig füttyöl. Majd csöndesen, ijesztően természetes hangon szólal meg.

– Csak hangosan ne kezdjek el beszélni. Add, Uram, hogy ma éjjel sikerüljön.

Furcsán, keserűen elmosolyodik. Árnyalatnyi indulat nélkül, kedves kis fintorral, természetes hangon folytatja.

– Ha meg beszélek, hát beszélek. Lehet, hogy a bolondházban végzem, de ott sem zavarok vele senkit. Sőt: ha kedvem támad, ordíthatok. Akár teli tüdőből.

A mennyezetre bámul. Ijedt az arca, a szeme, a csöndes hangja is.

– De mit fogok ordítani? És kit visznek el ebből a lakásból? Vigyázz rám, Istenem.

Kintről, valahonnan az utcáról, teherautó robogása, majd részeg, rekedt férfihang éneke hallatszik. Műdalt énekel. Másik részeg férfihang beleordít.

– Irány a Rákóczi tér, testvér! Amíg élünk, kefélnünk!

Eszter fülel. Amikor újra csönd támad, csak az ébresztőóra ketyegése hallatszik, az idegesítő, fölerősítettnek tűnő ketyegés, kilép az ágyból. Könnyű mosollyal, szelíden mondja.

– Csönd, csönd. Jó a csönd. Csöndes ember szereti.

Pillanatig hallgat. Majd önmagát megnyugtató, nagyon komoly, kemény, határozott hangon folytatja.

– Csöndes leszek én is. Csöndes, mint a cseléd. Csöndes, mint a csuka.

Mezítláb, tanácstalanul áll a szőnyegen, áttetsző hálóingben, vállig lebontott hajjal. Vonzó, ha úgy tetszik, erotikus, ugyanakkor mégis nagyon elszomorító látvány ez a fiatal, megkapóan csinos, meghatóan komoly arcú nő, késő este, egyedül egy szobában. A fali kapcsolóhoz lép. Tétova mozdulattal meggyújtja a csillárt.

Körülnéz a kemény világításban, mint aki először látja ezt a szobát. Tekintete megáll a falon függő, arasznyi, fekete feszületen.

Lassan, fáradtan elmosolyodik.

Amikor megszólal, hangja nem gúnyos, nem is érzelmes. Tűnődő.

– Ahol a fény, ott az Isten. Ahol az Isten, ott a béke. Ahol a béke, ott nem születhet bűn. Hát akkor segíts a lelkemen, teremtető Atyám.

Arcát lassan elfordítja a feszülettől. Bámul egy ideig a semmibe. Sötét szeme nagyon szép. Majd halkán füttyent. Szinte katonásan parancsoló hangon szólal meg.

– Fogy az idő, fogy a kenyér! Lássunk munkához!

Különös, puha, vele született, macskaszerű, szinte utánózhatatlan járásával a szobához megy. Kihúzza a legalsó fiókot, kiemeli egy kék fűzőt, egy lapos, jókora kartondobozt. Hangszóró is elférne benne. Majd lábával visszanyomja a fiókot. Arcáról, minden mozdulatából árad a nyugalom.

A kék födelű könyvet, a kartondobozt az asztalra teszi. Az éjjeliszekrényről golyóstollat hoz. Majd visszamegy, leoltja az éjjeliszekrény ernaő lámpáját.

Azután leül, leemeli a kartondoboz födelét. Karcsú ujjával, nagyon vigyázva, össze ne keverje őket, számokkal teleírt, egyforma méretű cédulákat szed ki a dobozból. Nézegeti, rendezgeti, rakosgatja az asztalon. Majd kinyitja a kék födelű könyvet. Komótosan lapozza.

Egy helyütt megáll. Cigaretára gyűjt.

Kezébe veszi a golyóstollat, a kék födelű könyv fölé hajol. Dolgozni kezd. Homlokát ráncolja. Ír, számol, a cédulákat válogatja, fürkészi. Nyilvánvalóan, akár egy szorgalmas tisztviselő, könyvel.

Mindezt nagyon komolyan, teljesen a munkába merülve, még pontosabban, a munkájába menekülve.

Időnként elveszi cigarettáját a hamutárlól.

Láthatóan régi, erős dohányos. Mélyen, hosszan szívja le a füstöt. Néha írás közben félhangosan beszél.

Az ébresztőóra idegtépően ketyeg.

– Csipesz à ötven fillér. Hamvasító, szőke, két darab, à tizenöt forint. Tupírfésű, Matador, harminc forint. Stílfésű kilenc forint. Hajlakk, egy liter, nyolcvan forint. Csillámpor, ezüst. Arany. Színes. Babahajtű két forint. Körömlakk, körömrészelő, manikűrolló...

Megáll a keze, maga elé bámul. Lassan leteszi a golyóstollat. Fölnéz. Arca, tekintete kiismerhetetlen.

Tűnődő, furcsa hangon, mint akiben veszedelmes gondolat születik, úgy ismétli.

– Körömlakk. Körömrészelő. Manikűrolló. Ejnye, a mindenit. Kéznél a portéka.

Cigaretát emel szájához, lassan megszívja. Továbbra is csendes, de már fenyegető hangon beszél.

– No igen. Ez csúf tréfa, csúnya pörsenés. Kinyomjuk. Isten is megérti. Egyetlen Miatyánkot, egyetlen sóhajt nem ér. Nevezzük nevén, ocsmány tréfa. De milyen ocsmány. Mennyire ocsmány.

A kék födelű könyv fölé hajol, golyóstollával újra dolgozni kezd. Majd cédulát vesz a kezébe. Közömbös, monoton hangon olvassa.

– Díshajcsat, kontycsat, gyöngy, színes toll, hajreif, bársonyszalag, flitteres pánt. Alkalmi fejdíszek.

Lassan leteszi a cédulát. Gondolkodik.

– Mindennek eljön az ideje. Lesz itt csillámpor, díshajcsat. Lesz itt multság. Az anyátok szentségét.

A fodrászüzletben Klárka nyitja a szemét. A fodrász cigarettacsomagot nyújt felé.

– Ébresztő! Cigaretaszünet.

A lány elveszi a cigarettát. Rágyűjt.

Az üzlet sötét. Éjfél elmúlt, már a beszűrődő közvilágítás is gyöngébb. Az egyetlen égő lámpa a tükör előtt – igaz, igen erős, talán kétszázaz izzó fénylik benne – csak a tükröt világítja meg.

A homályban, az üzlet hátsó, a lakásba vezető ajtaján lassan, óvatosan mozdul a kilincs.

Klárka föláll a székről. Mint aki nagyon sokat ült jóformán mozdulatlanul egyfolytában, úgy nyújtózkodik.

Nesztelenül nyílik az üzlet hátsó ajtaja.

A fodrász szánakozó arccal simít el néhány szál haját a lány szeméből.

Eszter mozdulatlanul áll a homályban, a nyitott ajtóban.

Kipihenten, ízléses, kivágott, hosszú pongyolában. Bő, könnyű, élénk színekben játszó hosszú pongyolája estélyi ruhának is beillene. Nyugodtan vendégeket fogadhat benne.

Talán lélegzetet sem vesz, oly csöndesen, mozdulatlanul áll ez a szoborszerű nő.

Akár reklámfotó is lehetne. Jobban illik a falra kiaggatott modellekhez, mint a két holtfáradt, álmos, agyongyötört emberhez az esti fodrászüzletben.

Mozdulatlanságában nem is tűnik előbbnek a hatalmas, színes képeknél, plakátoknál.

Rezdülés nélküli arccal nézi őket. De a szeme félelmetes.

A félhomályban, néhány lépésnyire a tükör erős fényétől, a fodrász a fiatal lány arcát fürkészi. Megsimogatja a haját. Szánja Klárikát.

Dörren az ajtó. Mint az ágyúlövés.

Klárka, a fodrász az ajtó felé fordul.

Már nem áll ott senki.

A fodrász nyugodt mozdulattal mutat a székre. Arcán nyoma sincs bármiféle érzelemnek.

Klárka arca, szeme komoly. Most már az álmoság nem látszik rajta. Engedelmesen visszaül a székre.

A fodrász két tenyerébe fogja a lány fejét. Lassan fordítja jobbra, balra. A tükörből fürkészi.

Közömbös hangon szólal meg. Lúdbőrös lesz tőle, aki hallja.

– Pedig milyen hangérzékeny vagyok. Ha egy légy fölroppen, bicskát rántok.

Fölemeli a fésűt. Ügyes kézzel, tempósan dolgozni kezd.

A lány mozdulatlanul, éberén néz a tükörbe.

A fodrász keze nem áll meg, de most már az ő arca is fáradt.

Közönyös, nyugtalanítóan közönyös hangon mondja.

– Bumm. Mozsárágyú. Égzengés. Kipárnáztatok minden ajtót.

Kedvetlenül nézi, igazgatja, próbálgatja a lány új frizuráját. Majd nyugodt mozdulattal leteszi a fésűt a tükör elé.

– Elfáradt az ember gyermeke. Nyugodalmas jó éjszakát.

Klárka föláll. Leveszi nyakáról a színes kendőt, a szék támlájára teszi.

Különös látvány csodálatosan elkészített, Operába illő hajviseletével.

Nem néz a fodrászra. Fáradt. Kedvetlenül indul az imént becsapott ajtó felé. Halkan nyitja, kimegy, halkan is csukja be maga után.

A fodrász egyedül marad.

Rávigyorog reklámmosolyával az óriási, színes, csodafrizurás női fej.

A fodrász rezzenéstelen arccal jó egy percig nézi. Majd tekintete körbejár a többi női fejen is. Csöndes, félelmetesen közönyös hangon mondja.

– Szépek vagytok. Zabálnivalók. Kocsonyában.

Hegyeset köp. Leoltja az egyetlen égő villanyt.

Pillanatig ott áll a sötét üzletben, csak a gyér utcai fények világítják meg. Azután vállat von, és elindul ő is a hátsó ajtó felé. Nézi a kilincset, amely nemrég oly nesztelenül mozdult. Már nyúlna felé, amikor meggondolja magát. Megfordul, és fáradtságát meghazudtoló, határozott, kemény, elszánt léptekkel megy az üzlet ajtaja felé.

Átmegy a szemközti italboltba.

Tökkopasz férfi, Hajasbaba, nikotinos ujját szájához emeli, hosszan megszívja cigarettáját.

Amikor megszólal, orrából, szájából vastagon jön a füst.

Szeme, hangja közönyös. Sírgödörnél álló, sírni nem tudó férfiak iszonyatos közönye ez.

– Nem viszek be hozzá papot. Nincs utolsó kenet. A koporsó is olcsóbb lesz. Belefogyott a legkisebb gyerekkoporsóba. Alszik, eszik, alszik, eszik. Azután elalszik. Délután rám mosolygott. Azt mondják, narkomán. Mi az, hogy narkomán?

Az italmérő pultnál a csapos furcsa árnyékokkal, fényekkel világított. Pillanatnyi szünet nélkül dolgozik. Sört csapol, sörösüveget nyit, féldecis pohárba pálinkát tölt.

A vendégek különböző korú, nemű józsefvárosi figurák. Kiszolgálják magukat. Némelyikük a pultnál iszik, van, aki elviszi a söröskancsót, pálinkáspoharat.

Atlétatrikós, nyolc év körüli fiú komoly arccal rak négy-öt sörösüveget egy erős, nagyméretű hálószatyorba.

Nem sematikus kültelki kocsma ez. Fájóbb, nyomasztóbb. Költőibb.

A füstöt vágni lehet.

Hajasbaba színjózan. Feketekávés poharat emel szájához. A kávé erősen gőzölög. Hajasbaba ráfúj, majd óvatosan kortyint belőle.

Száraz, tűnődő hangon beszél.

– Tizenkét éves lánynak minek a pap? Nekem majd lesz mit gyónnom. Ő két perc alatt elszámol az Istennel. Télen tanultam, nyáron fürödtem a Balatonban. Ennyi.

Mozdít a szemén.

A fodrász nagyon fáradt.

Jó ideig nézik egymást. Arcukon, szemükön félelmetes nyugalom.

A fodrász ridegen, tűnődően, árnyalatnyi vigasztaló szándék nélkül beszél.

– Nem tudom, mi az, hogy narkomán. De ha rád mosolygott, nem szenved. Ez a lényeg.

– Alszik, eszik. Kanállal adtam neki puha almakompótot.

Huszonöt év körüli, csinos, erős keblű, rövid hajú, ápolt, színjózan, olcsó, de nem ízléstelen konfekcióruhát viselő, szexepiles lány lép az asztalukhoz. Buta, esett kis emberke. Elképzelhető, hogy nappal dolgozik, este valahol a Rákóczi téren pénzért kínálja magát, férfiakat fog.

A fodrász csakugyan tetszik neki.

Tiszta szemmel, minden fogával rámosolyog.

Hajasbaba észre sem veszi a lányt.

– Háromkanálnyit lenyelt. Az előbb telefonáltam. Még él. Az asszony kint ül a kórházfolyosón.

A szexepiles lány a fodrászék asztalára dobott, nyitott cigarettásdobozhoz nyúl.

A fodrász ráemeli tekintetét. Csöndesen szól rá.

– Elengedni. Lekopni.

A szexepiles lány mosolyogni próbál. Könnyes a szeme.

– Vadállat. Csak egyszer lássalak sírni, hogy a pofádba köphessek.

Végigfut arcán a könny. Hülye fintort csinál.

Eszter nyakán ragyog az aranykereszt.

A párnán fekszik, barna haja a válláig lebontva. Az éjjeliszekrény-lámpa fényében hangosan imádkozik. Hangjában gyűlölet lappang.

– Mi is miért veszélyeztetjük magunkat minden pillanatban? Naponként halál szélén állok. A veletek való dicsekedésre mondom, mely nem részem a Krisztus Jézusban, a mi Urunkban. Ha csak emberi módon viaskodtam Efézusban a fenevadakkal, mi hasznom abból, ha a halottak fel nem támadnak? Együnk és igyunk, holnap úgyis meghalunk! Ne tévelyegjete. Jó erkölcsöt megrontanak gonosz társaságok.

Fölpillant az arasznyi, fekete feszületre. Barna szemétől félni lehet.

– Serkenjete fel igazán, és ne vétkezzete; mert némelyek nem ismerik Istent; megszégyenítésekre mondom.

Eszter kebléig fölhúzott paplan alatt fekszik, áttetsző hálóingben. Behajtja a kezében levő, kisméretű Bibliát, a paplanra teszi.

Valahol messze halk, különös, harangszavas zene szólal meg. Talán nem is valóság, talán csak Eszter hallja.

– Más a napnak dicsősége és más a holdnak dicsősége és más a csillagok dicsősége; mert csillag a csillagtól különbözik dicsőségre nézve.

Elhallgat egy pillanatra. Arca mozdulatlan, szeme fényes. Amikor újra megszólal, érezni, sírás setteng a torkában.

– Éppen így a halottak feltámadása is. Elvettetik romlandóságban, feltámasztatik romolhatatlanságban.

Pillanatig vár. Nyel, ne sírja el magát ezen a forró augusztusi éjszakán, egyedül az üres lakásban.

– Elvettetik gyalázatosságban, feltámasztatik dicsőségben; elvettetik erőtlenségben, feltámasztatik erőben.

Most már sír a hangja. Szemén is kibukik a könny.

– Elvettetik érzéki test, feltámasztatik lelki test. Van érzéki test, és van lelki test.

Nem tudja folytatni. Nyitott, barna, gyönyörű szeméből árad a könny. Folyik végig arca két oldalán.

Fölkel, magára veszi estélyi ruhának is beillő, hosszú köntösét. Kimegy a fürdőszobába, mossa a szemét. Óvatosan, le ne törülje a nem látható éjszakai sminket.

Vastag, puha frottírkendővel szárítja föl arcáról a vízcsöppeket. Kimegy a fürdőszobából.

Nesztelen léptekkel elindul az üzlet felé. Nyitja az ajtót.

Mint akit nem ért meglepetés, úgy veszi tudomásul, üres az üzlet. Rendet se csináltak, a széket se tolták vissza a helyére az imént még világos, hatalmas tükör előtt.

Nem gyújt villanyt, az utcáról beszűrődő fény elég neki. Ezt a látványt várta.

Megy vissza a lakásba.

Klárka ajtaja előtt pillanatra megáll. Keze mintha automatikusan, magától mozdulna, úgy nyúl a kilincs felé. Nyitná, ugyanolyan vigyázva, ahogy az üzlet ajtaját nyitotta ki. Már fogja a kilincset, amikor hirtelen abbamarad a megkezdett mozdulat. Óvatos lassan visszaengedi a már lenyomott sárgaréz kilincset.

Nem akarja látni az üres szobát, vetetlen ágyat.

Meggyőződése, hogy húga a fodrásszal együtt ment el, ki tudhatná, hová.

Imént szinte elégedetten fogadta a várt látványt, az üres üzletet. Most fél a további bizonyosságtól. Anélkül, hogy benézne legalább, elfordul az ajtótól, visszamegy a szobájába.

Már nem halkak, nem óvatosak távolodó léptei. Mire vigyázzon, nincs kit fölébresztenie.

Kár volt nem kinyitnia az ajtót.

Klárka nagyon mélyen alszik, láthatóan meg nem mozdult azóta, amióta letette a fejét. Nagy valószínűséggel a reggel is ugyanebben a helyzetben találja majd.

Nyugodtan, kimerülten alszik, mint egy agyonfáradt kisgyerek.

A Margitszigeten, elegáns kerthelyiségben, jól öltözött, különböző korú emberek beszélgetnek, vacsoráznak, hallgatják a kellemes, könnyű zenét. A pincérek nem győzik a nem szűnő hőségben hatalmas tálcáikon a hűtőket, fagylaltokat, parfékat szállítani.

Az egyik nagy asztalnál nyolc-kilenc tagú társaság vacsorázik. Középkorúak zömmel, néhányuk idősebb is. A nők fiatalabbak, vagy csak fiatalabbnak tűnnek. Egymáshoz illő a társaság.

Vékony, farmerruhás, talán húszesztendő, angyalarcú fiú áll föl az asztaltól. Elnézést kérő mozdulattal hagyja ott a társaságot. Az elég távoli telefonfülke felé indul.

Furcsa öltözetű, csontsovány, időtlen öregasszony, Borbála, hátát a telefonfülke ajtajának támasztva, mozdulatlanul ül. Lábán vadonatúj lakkcipő. Ölében régi, nagy csipkekendő.

A fülke közelében három fiatalember álldogál. Húsz és harminc év közöttiek lehetnek. A vacsorázókat figyelik, várják, mikor lesz végre üres asztal. Már türelmetlenek. Egyikük cigarettára gyújt, ekkor ötlük szemébe a mozdulatlan, időtlen öregasszony.

– Üldögelünk, üldögelünk, csak rongáljuk a városképet. Jól van ez így?

Az időtlen, mozdulatlan öregasszony hangtalanul elmosolyodik. Majd nagyon gyors mozdulattal áll föl. Csipkekendőjét maga után húzva, szapora, hangosan kopogó lépteivel a telefonfülke oldalához húzódik, ott kuporodik le. Eltűnt a három fiatalember szeme elől. Ha valaki belép a telefonfülkébe, az sem látja majd.

Lakkcipője gyors, hangos, kemény kopogása pár pillanatra elnyomja a zenét. Amint lekuporodott, folytatódnak a kellemes melódiák.

A megjegyzést tevő fiatalember elégedetten veszi tudomásul eltűnését. Öntelt mosollyal nyugtázza.

Borbála nem az ízetlen megjegyzésre mozdult. Nem akarta, hogy meglássa a fürkhöz közeledő Angyalarcú.

A három ácsorgó fiatalember látta, melyik asztaltól állt föl a fiú. Összenevetnek, amikor melljük ér.

Az Angyalarcú belép a fürkébe. Az ajtót résnyire nyitva hagyja. Elviselhetetlen hőség lehet a bezárt fürkében.

Tárcsáz. Hangosan, idegesítően mással beszéltet jelez a készülék. Bontja a vonalat, vár kicsit, majd tárcsáz újra.

Még mindig mással beszélnek.

A három fiatalember észrevette a nyitva hagyott ajtót. Emeltebb hangon kezdenek beszélni, szövegük a fürkében tárcsázgató fiúnak szól.

– Stiberinger nem mondta, hogy már ki is választották az utódját.

Mind a hárman mereven nézik azt az asztalt, ahonnan az Angyalarcú fölállt. Nevetnek.

Az Angyalarcú mosolyogva tárcsáz újra meg újra.

Az a fiatalember, amelyik Borbálára ízetlen megjegyzést tett, most gondterhelten ráncolja homlokát.

– Talán nem tudja még. Figyelmeztetni kellene, veszélyben a beígért kocsi.

Egyik társa óvatosan leinti.

– Korai volna. Nem biztos, hogy megfelel az utód.

Most már a harmadik is közbeszól.

– Ne hidd. Fiatalítás az egész vonalon. Ez a divat. A vén kotlós mért maradna ki belőle? Figyeld a szerelését. Pontosan követi a divatot. Még a színes tollak is ott libegnek a fülében. Sok lila egy kevéske rózsaszínnel. Talán csak a pillantása avított, ahogy távolodó kedvese lépteit kísérte.

Idegesítő a fürkében a hangos mással beszélt jelzés. Az Angyalarcú mosolygó arccal tárcsáz újra meg újra.

Látva a mosolygó arcot, hangosabban kezdenek beszélni. Ha ilyen nyugodtan mosolyog, nem hallhatta a neki szánt szöveget.

Mereven nézik az asztalnál ülő társaságot.

– Ahogy elnézem, a változást nyilvánosságra hozta.

A fiú helyére teszi a kagylót, kilép a telefonfülkéből. Nem lehet tudni, folytatja-e még a próbálkozást, vagy visszamegy, föladta. Marlborót vesz ki a zsebéből, Ronson öngyújtóval gyújt rá. Nem biztos, hogy minden szót hallott, de a gúnyos nevetgélést látja.

Biztos, ami biztos, folytatják.

– Ne féltsd te Stiberingert. Még nincs elveszve minden. Lehet, hogy ennek nem tetszik majd olyan nagyon az az anyajegy a hölgy köldöke alatt. Bár Stiberinger szerint nagyon szexi, de azért az ilyesmit sosem lehet tudni.

Az Angyalarcú zsebre teszi öngyújtóját. Mozdulatai lassúak, nyugodtak. Mosolyog. Indul vissza az asztaluk felé.

Angyalarcán nem látszik indulat.

Amikor a három fiatalember elé ér, villámgyors mozdulattal, szinte nyomon sem követhető tempóban üti le egyiküket. Az szemvillanás alatt a földön fekszik.

Az Angyalarcú ugyanolyan nyugodtan mosolyog, mint eddig. Indulat árnyéka sem látszik rajta.

A földön fekvőt két társa igyekszik fölsegíteni. Az eddig hangadó fiatalember szája vérzik. Keze fejével törli le a vért.

Értetlen iszonyattal nézi vörösre színeződött bőrét.

Az Angyalarcú mosolyába kis szájalom vegyül.

– Ütni pontosan kell. Nem szabad vagdalkozni értelmetlenül. Csodálkozni is fölösleges. Hogy visszaütnek, nem az a csoda. Az az egyetlen természetes.

Már áll a lábán, ha bizonytalanul is. Egyik barátja elengedi, az Angyalarcú felé mozdul.

Pincérek jönnek feléjük.

Az Angyalarcú hirtelen lehajol, fölvesz valamit a földről.

A köréjük gyűlt pincérek lefogják mind a négyüket, megakadályozzák a verekedés folytatását.

– A vér valóban nem szép látvány. Talán ezért rejtőzik az ereken. De ekkora megrendülésre nincsen ok. A saját vér sem szörnyűbb, mint a másé. Kényes ízléssel talán nem szabad előcsalogatni rejtekhelyéről.

Indul az asztaluk felé. Zsebkendőjét vesz elő, belecsomagol valamit. Az őt kísérő pincér kezébe adja.

– Kérem, majd adja vissza a fogát.

A társaság a nagy asztalnál pontosan, tisztán látta a történeteket. Csak a verekedést megelőző szövegeket nem hallhatta.

Az italboltban a fodrász a tökkopasz férfi, Hajasbaba asztalánál ül. A szexepiles lány már nincs az italboltban.

A fodrász elnyomja tövig égett cigarettáját.

– Az orvost kérdezd meg, mi az, hogy narkomán. És az élt ne temesd.

– Holnapra berendelt az orvosa.

Ötven év körüli férfi lődörög az asztaluk körül.

A csapos megállás nélkül dolgozik.

Hajasbaba föláll.

– Telefonálni mész? Ilyen későn még lehet hívni a kórházat?

– Nem. Sokan vannak. Segítek. Itt maradsz még?

– Nem sokáig. Álmos vagyok.

Hajasbaba a pulthoz megy, méri a csapos mellett az italokat.

Az ötven év körüli férfi megáll a fodrász mellett. Csöndesen, csak a fodrász számára érthetően mondja, tökéletesen érdektelen, közömbös ábrázattal.

– Van egy kis matéria. Nem nagy tétel. Nem meleg ügy.

A fodrász arca is közömbös.

A férfi folytatja.

– Karóra, fényképezőgép, kazettás magnó, minivizor, szarvasbőr kabát.

Nem biztos, hogy a fodrász hallja őt.

– Semmi rizikó. Állandó munkahelyem van, egyszer sem hiányoztam. Három hónapja pihen az áru. Nem friss a balhé. Egyedül csináltam. Nem tud róla senki.

A fodrász arca változatlanul közönyös.

– Tízezerért megkapod.

A fodrász elmosolyodik. Amikor megszólal, hangjában csodálkozás.

– Nem tudom, miről beszél. Hallgatom, figyelem. Egyáltalán nem értem. Őszintén szólva, nem is érdekel.

Szombat nappal

Hajnalodik.

Szombat van, kevesebben tartanak Pest felé a korai vonattal. Nem olyan zsúfoltak a fülkék, mint más hétköznapiokon.

Pincér kávét, szendvicseket visz a folyosón. Sorra benyit a fülkékbe, kínálja áruit.

A hőségben menekülnek a városból. Az ellenkező irányú vonatokon szoronganak az utasok. Itt most kényelmesen helyezkedhet el a kevés Pestre igyekvő. Van, aki alszik.

Az egyik фуlke üres ülésén elegáns, fekete, doboz formájú, modern aktatáska. A csomagtartóban közepes nagyságú, jó minőségű, ápolt bőrönd.

Az ablaknál ülő férfi, Valentin úr, az elfutó tájat nézi. Jól öltözött, holmijain látni, gondolják. Cipője fénylik. Egyetlen porszem, gyűródés nincs rajta.

Arca figyelmes.

Ebben a korai órában föltűnő az álmos emberek között. Friss, kipihent.

Kiegyensúlyozott.

A hajnali fényben nem átszellemült az arca. Nem olyan, mint amikor az otthonában szájharmonikázott.

Józan, nyugodt, magabiztos. Árad belőle a megbízhatóság, biztonság. Az az ember, akivel át lehet menni a sivatagon úgy, hogy nála legyen a kulacs.

A pincér benyit a fülkéjébe. Ismeri Valentin urat.

– Jó reggelt, uram. Kávé, cukor nélkül és a szokásos taxirendelés.

Valentin úr elmosolyodik.

– Igen. Köszönöm.

A pincér teli termoszból tölti a gőzölgő kávét a vasúton szokásos kis papírpohárba.

Valentin úr elveszi a poharat. Amíg leteszi maga mellé a kihúzható asztalkára, nézegeti a kosárban a nem túl bizalomgerjesztő szendvicseket, süteményeket.

A pincér hangja halk.

– Azt javasolnám, a reggelit majd Pesten rendelje meg, uram.

Valentin úr fizet. A pincérre néz.

– Köszönöm. Nagyon kedves. – Bólint. – Viszontlátásra.

Robog a vonat. Közeledik Pesthez.

A fodrásüzlet ajtaján még lehúzva a redőny.

Klárka, már nem az éjszakai csodafrizurával, takarít. Haja egyszerűen, kényelmesen lefésülve. Könnyű, színes nyári ruhát visel. Rendet rak, törülgeti a tükröket, lámpákat, székeket. Kicsi manikűasztalán elhelyezi szerszámain, ollókat, lakkokat, ecseteket, tálkákat, reszelőket. Majd ellenőrzi, minden rendben a helyén van-e.

Szól a reggeli zene a rádióból.

Tiszta, rendes az üzlet. Klárka még egyszer körülnéz, majd hófehér, kikeményített, frissen vasalt, rövid ujjú köpenyt vesz elő, hátrahúzódik átöltözni.

Az utcáról üresnek látszik az üzlet.

Újságkihordó, egyetemista korú lány, farmerban, kedves, színes nyári blúzban bedugja a rácson át a napilapokat. Bekiabál. Utánozza a rikkancsok szenzációt ígérő bejelentéseit.

Kitűnően játszik. Arca komoly, hangját nem torzítja el a kiabálás. Nem zavarja, hogy saját szövegét mondja, nem újsághírt. Nem karikíroz.

– Itt a szenzáció! Órjási szenzáció! Hatalmas érdeklődés kíséri a nemzetközi fodrászverseny előkészületeit! A világ minden tájáról megérkeztek az izgalmas verseny résztvevői! A biztos győzelem...

Klárka átöltözött. Odamegy a pénztárhoz, kulcsot vesz elő, a lehúzott rácshoz viszi.

– Mielőtt kiosztanád a díjakat, segíts fölhúzni a rolót!

Kidugja a kulcsot a rácson át a Nagyfuvaros utcára.

Az újságáruslány a járdára teszi a köteg újságot. A lakathoz hajol, kinyitja.

– Mozgasd meg a derekad, kapsz egy adag napfényt.

Megnézi Klárka arcát. Elégedetlen.

– Rád is fér.

Klárka is lehajol, ő az üzletből segíti föltolni a rácst.

Csak elindítani nehéz, azután már könnyen, nagy robajjal szalad föl, szabaddá téve a bejárást az üzletbe.

Az újságáruslány nagyon komolyan, elismerően mondja.

– Jól szól. Néha álmomban is hallom. Olyankor édesanyám fölébreszt. Megtörli a homlokom. Ne félj, kislányom, azt mondja, ne félj. Az élet lármás, de az emberek jók.

Belép a fodrásüzletbe, visszaadja Klárkának a kulcsot. Nagy pátosszal szaval.

– Nyitva már börtönöd kapuja. Kitarult, íme. Ha lármásan, akkor is. Lépj hát ki a fényre, a szabadság aranya vár!

Klárka visszateszi a kulcsot a pénztárra.

Nem mosolyog, de nem is szomorúan mondja, inkább megállapítja. Tárgyilagosan.

– Meg egy pad a téren, ahol álomra hajthatom szabad, aranyos fejemet. Iszol egy kávé? Már csöpög.

Az újságáruslány leül a kicsiny, könnyen hordozható manikűasztalkához, tologatja a kirakott szerszámokat. Helyet csinál a kávécsészének.

– Nem rossz. Egy pad a téren. Kicsit szellős, kicsit izgalmas. A személyi igazolvány a kispárna. Nem rossz.

Folyik a kávé a modern, hatszemélyes kávéfőző gépből. Klárika kihúzza a dugót a konnektorból.

– Tudsz jobbat?

Az újságáruslány egy körömvágó ollót nyitogat. Most leteszi az asztalkára. Nagyon komolyan, megfontoltan mondja.

– Carter, a mogyorós. Talán akad nála egy szoba, egy vaságy, egy tiszta lepedő, egy paplan és egy kispárna.

Klárika, miközben kitölti a kávé, tűnődik az ajánlaton.

– És ha beleszól a szenátus?

– Az asztalra csapunk. De mekkorát.

A két lány kortyolgatja a kávé. Rágyújtanak.

Klárika nagyon őszintén mondja.

– Nem akarok nemzetközi botrányt. Fölverní az egész világot.

Az újságáruslány leteszi poharát. Bámul.

– Egy üres szobáért? Egy vaságyért? Tiszta lepedőért? Kit érdekel, mit ír a New York Times?

Klárika szórakozottan bólint.

– Talán őt. Úgy tudom, felesége is van.

– Kap száz dollárt. Szava sem lehet.

– És ha sírnak a gyerekek?

– Veszünk nekik fagyaltot.

Klárika pillanatig hallgat. Mérlegeli a hallottakat. Majd nagyon emberien szólal meg.

– Nem szeretem, ha sírnak a gyerekek.

Az újságáruslány nézi őt. Megszívja cigarettáját.

– Akkor marad a vőlegény úr kicsiny háza, virágoskert közepén.

Klárika most mosolyog először. Fáradt, szomorú ez a mosoly.

– Vőlegény úr, szegény vőlegény úr. Már csak én hiányzom neki.

– Valentin Oszkár. Melyik rondább, a Valentin vagy az Oszkár?

– Nehéz eldönteni. Jópofa szülei lehettek.

Az újságáruslány bólint.

– Igen. A tizenhetedik század derekán még volt humoruk az embereknek.

Klárika elneveti magát.

– Ne bántsd Valentin Oszkárt.

– Nem bántom. Mikorra várható a jubileum?

– Jubileum?

– Az ötvenedik leánykérése.

– Talán a jövő hétre.

– Lepd meg őt. Nézz a szemébe, és mondd neki lágyan, ahogy illik, Valentin úr, egy életem, egy halálom, e ritka jubileumot méltóképpen ünnepeljük. Önnek adom a kezem.

Klárika mindkét kezét a levegőbe nyújtja. Nézi elégedetlenül.

– De előbb megmosom.

A Hungária kávéház asztalára bőséges angol reggelit szervíroz a pincér. Tojást, pirítóst, teát, sonkát, sajtot, mézet, dzsemet tesz a szép terítékre.

Az asztal mellett, félig kihúzott széken a modern, doboz formájú, fekete, elegáns aktatáska.

A pincér arcán nem a szabvány vendéglátóipari mosoly. A nagyon régi, jó ismerős láttán ébredő őszinte érdeklődés sugárzik róla.

– Parancsoljon, uram. Jó étvágyat.

Valentin úr elégedett. Örül a szépen terített asztalnak, az emberi hangnak.

– Köszönöm, Sándor.

– Ne tessék haragudni, ha megkérdezem, orvosnál volt?

Valentin úr reggelizik.

Szépen bánik az evőeszközzel, szépen eszik.

Fölpillant. Barátságos, de tartózkodó kis mosollyal válaszol.

– Kutya bajom, Sándor. Megnéztettem a szívem a klinikán. Azt mondták az orvosok, száz évig élek.

– Ők az orvosok, ők tudják.

Valentin úr megérzi a pincér hangjában bujkáló bizalmatlanságot. És úgy véli, még egy rövid magyarázattal, kis megnyugtatóssal tartozik.

– Az a múltkori szúrás a bal mellkasomban nem a szívemtől volt. – Elmosolyodik. – Reuma, Sándor. Átsugárzik, ennyi az egész, semmivel sem több. Alaposan megvizsgáltak kitűnő szakorvosok.

Főlnéz a még mindig kicsit bizalmatlanul figyelő pincérre.

– Ne féltsen, Sándor, félttem én magamat.

A pincér észreveszi, hogy kiürült Valentin úr teáscsészéje. Kis kannából tölt gőzölgő, szép színű teát.

– Köszönöm. – Iszik a teából. – Ősszel galagonyát ültetek. Három új bokorral ünneplem a születésem napját. Még sokáig akarok gyönyörködni bennük.

És újra az evőeszközökhöz nyúl, folytatja reggelijét.

Hét végi forgalom a fodrásüzletben.

Józsefvárosi közönség. Senki nem kopott, de érezhető nemcsak a ruházatukon, modorukon is, kötetlenebb viselkedésükön, hogy itt ezek az emberek különböznek a Váci utcai fodrászszalonok látogatóitól.

Nem jobbak, nem rosszabbak. Mások.

Hangosabbak, nyitottabbak. Élcelődéseik nyersebbek, indulataik pillanatok alatt lobbannak. De itt az indulat csak szalmaláng.

Ebben a munkáskerületben, nevezetesen a Nagyfuvaros utcában – hangsúlyozni szeretném, nem sematikus értelemben –, családiasabb az emberek közötti kapcsolat, mint a főváros elitebb részein.

Pontosabban, itt van kapcsolat az emberek között.

Talán azért is, mert sokan sok esztendeje jól ismerik egymást, majd mindenki tegeződik. Ez a kapcsolat határozza meg az üzlet hangulatát. Ez érezhető a legnyersebb dialógusok ellenére is.

A karakterisztikus arcok a falakról lemosolygó, túl szép, túl boldog, túl megcsinált, talán kissé túl is színezett képek között álomszerűvé teszik ezt a kavargást.

A fodrász tempósan készíti egymás után a női frizurákat, vágja a férfiak haját, borotvál.

Most nyoma sincs rajta az esti töprengésnek, frizuraművészkedésnek. Ahogy mondják, zavarja le egymás után a fejeket. Fárasztó munka ez fizikailag és idegileg egyaránt, hisz segítség nélkül dolgozik. És rossz munkát nem végezhet.

Cigarettaszippantásra is alig van ideje, mert a fal melletti műbőr székeken vendégek ülnek. Fecsegnek, várakoznak.

A fodrász arcán időnként óhatatlanul megjelenik a gépies fodrászmosoly, de mindig csak villanásnyi ideig tart. Akkor ölti föl, amikor a vendég idegesíti valami idéttlen szöveggel, kérdéssel.

Ilyenkor mindig udvarias. Udvariasabb a kelleténél.

Levezeti dühét.

Ilyenkor érezni, magányos, vert életű, nem ide való ember ő. Dolgozik, mint az állat. Jobb híján a munkájába menekül.

Néha behúzott szeme, szeme mozdulása árulkodik, lenéz ő itt mindenkit.

Klárka arcán is ott van a sztereotip mosoly. Szorgalmasan kirakja a griberlit. Időnként az ő szeme is mutatja, gondolatai másutt járhatnak, de udvariasan, kedvesen válaszol a legbutább kérdésre is.

Igaz, sokat dolgozik, de az ő helyzete mégis könnyebb, mint a fodrászé. Általában haját szárítja a bura alatt az a nő, akinek a körmét vágja, lakkozza. Csak dolgoznia kell, szórakoztatni nem köteles, nem is tudná vendégét.

A fodrász borotvaecsettel épp egy férfi arcát szappanozza.

A vendég ötven év körüli lehet. A tükörből a fodrász arcát fürkészi.

Ő az, aki az italtoltban a tízezer forintos ajánlatot tette a fodrásznak.

A fodrász arca közömbös. Kezében fűgén jár az ecset.

– Van néhány kvarcóra is. És változatlanul tízezer.

A fodrász nem hallja őt. Óvatosan törli le a szappanhabot a vendég szája körül.

– Képmagnó is van. Három darab. Igaz, megdobja az árat, de megéri. A bolondnak is.

A fodrász leteszi az ecsetet. A tükör elől fölemeli a borotvát.

Kinyitja.

Arcán átsuhan a jellegzetes fodrászmosoly.

– Egy picit hajtsuk hátra a fejünket.

Az ötven év körüli vendég a fejtámlára igazítja fejét.

– Kell a pénz. A tízezer az apróságokért.

A fodrász az ötven év körüli vendég arcára teszi a borotvát. Keze ezután megáll. Elmosolyodik. Arcán csodálkozás.

Az ötven év körüli vendég közömbös arccal mondja.

– Kilenycezer-ötszáz. Egy granddal sem olcsóbb.

A fodrász keze mozdul. Borotvájával lehúzza egy csíkyt az ötven év körüli vendég pakombartjától az álláig.

Megáll a keze.

Arcáról eltűnik a mosoly. Hangja változatlanul csöndes. Hangsúlytalanul válaszol, szinte tűnődően. De érezni, ez az ember nem a levegőbe beszél.

– Igazán elmúltam már húszesztendő. Semmi kedvem elvágni a kedves vendég száját. Sem az állkapcsát eltörni. Utoljára mondom, ha még egyszer bejössz az üzletembe, ha még egyszer üzletet kínálsz, ha köszönni mersz bárhol, italboltban, a Nagyfuvaros utcában, az Isten legyen hozzád irgalmas.

És közömbös arccal folytatja a borotválást.

Klárka dundi női kezét manikűröz a kicsiny asztalkánál. A dundi ujjakon arany jegygyűrű, arany briliánsgyűrű, aranygyűrű tűzvörös rubinnal. Ez az a ritka helyzet, amikor szórakoztatnia is kell a vendéget. A dundi nő csak a kezét hozatja rendbe, nem ül a bura alatt.

Klárka elmosolyodik, kirakja a griberlit. Udvarias a hangja, de érezni, nem érdekli a téma.

– Egy nőért meghalni? Hisz annyi nő van Budapesten.

A dundi, kikozmetikázott, ötven éven túli nő nagyon komolyan magyaráz. Nem fontoskodik, nem is élvezi a történetet. Nem karikíroz. Igen tárgyilagos.

– Ez egy féltékenységi tragédia. A negyedik emeletről dobta le magát, pontosan az udvar közepére. Egy harmincéves férfi. Megcsalta az asszony. Kész. Így határozott. Rátették a csomagolópapírt. Holnap megírják az újságok.

Klárka arcára pillant. Valami reagálást, legalább egy rezdülést vár.

Semmi.

Klárka manikűröz. Nem válaszol.

A dundi nő még egy pillanatig vár. Majd komolyan, elgondolkodva folytatja.

– Ha minden megcsalt férj így határozna, mondhatom, cifra világ lenne. Ugrálna az egész város, mint bolha a zsákból.

Klárka dolgozik. Nem néz föl.

Kis lámpa fényt szór a kezére.

Óvatos, ügyes, gyors mozdulatokkal dolgozik. Szinte gyöngéden tartja dundi vendége puha, párnás, gyűrűktől csillogó kis kezét.

Klárka nem emeli föl fejét, szórakozottan kérdezi, amikor már udvariatlanul hosszúra nyúlt a csönd.

– Minden asszony csalja a férjét?

A dundi nő nem változtat hangján. Őszinte, mély meggyőződéssel, nagyon határozottan válaszol.

– Egytől egyig. Kivétel nélkül. Már akinek módja van rá. Ha férjhez megy, kislányom, maga is eloson majd valahová időnként. Egy röpke órára, kettőre.

Klárka kedvesen elmosolyodik. Kirakja arcára a griberlit.

Nem néz föl. Dolgozik.

Hangjában árnyalatnyi elnézés-kérés jelzi, nem vitázni akar. Csupán saját magáról beszél.

– Én nem csálnám meg a férjemet.

A dundi nő hangtalanul nevet. Látni két aranyfogát.

– Olyan nő nincs! Akármilyen hülye, akármilyen gyáva, ha púpos, ha sánta, mindegyik megteszi. Akad, aki pénzt is ad érte. Vagy azt hiszi, Klárka, bármelyikük sajnálná a férjét? Olyan nőt még anya nem szült, kislányom.

Klárka keze megáll.

Most fölnez.

Arca szép, szeme tiszta.

Csendesen, nagyon komolyan, meghatóan őszintén mondja.

– Én nem tudnám magammal elszámolni.

A dundi nő, mint aki csodát lát, nagy szemmel bámul rá. Pillanatig nem is tud megszólalni.

Majd meglepően nyugodtan, a legkevésbé sem közönségesen, nem is dramatizálva mondanóját, torokszorító tárgyilagossággal beszél.

– Mit? Egy ölelést? Egy kellemes órát egy idegen szobában? Gyors csókot a liftben? Ladában? Mellékutczában? Ezt tartja becstelennek? Miért? Maradjon a férje mellett, ha leszázalékolják. Ha beteg. Ha ágytálat kér. Ha dolgozni kell rá, kedvesem. Majd akkor beszéljen nekem tisztességről.

Pillanatig nézik egymást.

Klárka csendesen, komolyan, őszintén mondja, úgy, hogy maradéktalanul hinni kell neki.

– Ha majd férjet találok, történhet bármi. Beteg lehet, pénztelen. Én nem csalom meg. Nem hagyom el.

A dundi nő arcán mosoly fut át. Komolyan, gúny, kötekedés nélkül mondja.

– Biztos ebben, kislány?

Klárka arca komoly a zsvajban. Hangja nem ünnepélyes. Nyugodt, egyszerű.

– Ha megtenném, elvesznék.

– Ne siessen házassággal, esküvéssel.

Klárka elneveti magát.

– Hová sietnék? Majd egy szép napon, ősszel, megszólít egy fiú. Te lány, mondja, három gyermeket szeretnék. Lakásod, mesterséged van? – kérdezem. – Csak mesterségem van – feleli szomorúan –, de nagyon szeretlek. – Nekem van egy kevés pénzem – válaszolom. – Gyereket szoba-konyhában is lehet nevelni.

Lehajtja fejét. Az apró lámpa fénykörében manikűröz tovább.

A dundi nő hallgat. A körmét nézi, a Klárka kezében csillogó ollót. Majd különös mosollyal, tűnődően beszél, talán csak saját magának.

Valami fenyegető van a hangjában. Nyugtalanító, baljós.

– Kegyetlen fajta a nő. Mindent tud. Ha kell, sír, ha kell, nevet. Ha kell, buta, ha kell, okos. Ha szüksége van rá, beteget játszik. Fehér ruha, kitárt szív. Szép fogadkozás. Nászinduló. Nászút. Blúzában keble, száján mosoly, karjában puha ölelés. Lelke mélyén vigyorog a fenevad. És öt percig nem emészti magát áldozatáért.

Klárka fölnez rá.

– Ezt én soha el nem hiszem.

A dundi nő vizsgálgatja őt. Elmosolyodik. Lassan, elgondolkodva bólint.

– Senki nem hiszi el, kislányom. A fiam sem gondolta huszonöt évesen, hogy amputált kézzel, egyetlen kisfiával magára marad.

Klárka döbbsent arcába néz. Csendesen, keserűn folytatja.

– Ne játsszunk meggondolatlanul olcsó szavakkal. Azokból akad ládányi. Emberségnek, Isten a tanúm, elég egy gyufásdoboz.

Nézik egymást.

Klárka halkán, szinte saját magától kérdezi.

– Miféle asszony az, aki cserbenhagyja elesett férjét?

Lehajtja a fejét. A manikűrrollóhoz nyúl.

Pillanatig vár, mielőtt folytatná munkáját.

– Hogyan élhet tovább?

– Új szerelem, új ölelés. Új nászút. És mögötte a bánat, a feledés.

– Nem. Gyűjthet gyertyát, imádkozhat. Ölelkezhetsz. Többé nem leli meg magát.

Most már nem emeli föl fejét a puha, sokgyűrűs, dundi kis kézről. Folytatja a manikűrözést.

Az Angyalarcú luxustoprangyban ül az Erkel Színház lépcsőjén. Térdén könyv. Lapozgatja, nem szertelenül. Egy helyen megáll a keze. Figyelmesen olvasni kezd. Komoly, érdeklődő az arca.

Szaporán pislogó férfi áll meg mellette. Vár kicsit, majd látja, nem veszi észre a fiú.

– Egy perc időt kérek. Egy percig zavarlak. Egy percig figyelj rám.

– Nem érek rá.

– Ma csak délután négyre kell a rendelőbe menned.

Az Angyalarcú nem néz föl a könyvből.

– Pontosak az értesüléseid.

– Egy perc az egész. Csak egyetlenegy perc.

Az Angyalarcú komoly arccal néz föl rá. Amikor megszólal, hangja is komoly. Már nyoma sincs benne iménti érdektelenségének.

– Nem gondolod, hogy meghalsz? Okom van megkérdezni.

Nem messziről fitos orrú lány figyelni őket.

A szaporán pislogó férfit, Pislogót, zavarja a lány föltűnése.

– Most kijövök a hullámvölgyből. Tudom. Nem hiszed el, de most kijövök a hullámvölgyből.

Az Angyalarcú arca komoly maradt. Hangja változott. Nyugodt, már bántóan tárgyilagos hangon beszél.

– Ebből egyetlen betű sem igaz. Egyetlen szavad nem igaz. Bármit mondasz, bármit gondolsz, bármit kérdezel, nem igaz. Mondom, még a kérdésed sem igaz.

A fitos orrú lány mellett fiatal, fekete, bajszos fiú tűnt föl.

Pislogó egyre nyugtalanabb.

– Ez az utolsó lehetőségem. Ez igaz.

Az Angyalarcú nyugodtan, rideg tényként állapítja meg.

– Börtönbe kerülsz.

Pislogó szaporán pislog. Nézi az Angyalarcú komoly arcát. Megadóan bólint.

– Ötszáz forintot adjál.

Az Angyalarcú nézi őt. Lassan, tagadóan ingatja fejét. Csöndes, komoly a hangja.

– Több mint kétezer forintommal tartozol, Pislogó. Holnap-holnapután beszívod a gázt. Nem lesz pofám a feleségedtől elkérni a pénzem.

Zsebéből százforintost vesz elő, odaadja a szaporán pislogó férfinak.

– Az utolsó szög a koporsódhoz. Eredj, már csak a gyászjelentésedet akarom látni.

A fitos orrú lány türelme fogy. Csengő hangon kiált.

– Angyalarcú! Áldjon meg az én Istenem!

Az Angyalarcú föltápáskodik a lépcsőről. Kezében a könyvvel elindul.

A fitos orrú lány, a bajuszos, fekete fiú a Trabant mellett áll.

Az Angyalarcú nézi őket.

– Hol kaptatok szobát?

– A Szabadság-hegyen. Víkendházban. Délután négyig.

– Már félttem, hogy Szegeden szeretitek egymást.

Kinyitja a Trabant ajtaját. Beül a volán mellé, helyet csinál a két fiatalnak, akik a hátsó ülésre ülnek.

Az Angyalarcú beilleszti helyére a slusszkulcsot, indítja a motort, járátja. Hátrafordul. A fitos orrú lányra néz. Hangja komoly.

– Tudod, mi az, hogy nimfománia?

Nézi a két fiatal ijedt arcát.

– Betegség. Csak azt nem tudom, lehet-e gyógyítani. Gyógyszerrel, ököllel, köpéssel. Majd utánanézek. Végül is orvos leszek.

Elmosolyodik, mókás fintort vág, olyan mókásat, hogy aki nézi, annak sírni támad kedve tőle.

– Vagy ha mégsem, elmondhatjátok majd: mert belőle, ha megéri, nagy orvos vált volna még.

Klárka most már egyetlen szó nélkül manikűrözi a dundi nő párnás kezét.

A fodrász fehér köpenyben, alatta hálós atlétatrikóban, harminc év körüli, butácska, csiborszemű, csinos kis nő frizuráját készíti. Különböző fésűkkel, ollókkal, borotvával dolgozik.

A nő beszélgetni akar.

– Azt mondja mindenki a Nagyuvaros utcában, hogy maga egy igen nagy... hogy maga egy fránya alak.

A fodrász komoly tempóban dolgozik. Vitathatatlanul tehetséges, látni minden mozdulatán.

Beszélget a vendéggel, de keze egyetlen pillanatra nem áll meg. Hangja udvarias, megnyerő. Arca mosolytalan, fáradt. Szeme közönyös.

– Édesanyám is ezt mondta. Valahányszor eszembe jut, mi tagadás, asszonyom, fáj. Nyitott seb ez bennem.

– Az édesanyja miért mondta magát fránya alaknak?

– A bilin ültem, malmoztam az ujjammal. Billegetem. Kétnaponként fölborultam, és ezt nem kedvelte.

A csiborszemű, csinos kis nő hófehér fogával jóízűen, hangosan elneveti magát.

– Megéri a pénzét! Alaposan!

Most, ebben a nevetésben oldódott a zavara. A fránya alak kifejezés túl bizalmaskodó másikat pótol. De úgy tűnik, a kíváncsisága kielégítetlen maradt.

- Azt mondják, legalább ötven nőt fűzött be a vendégei közül.
- Bár a fele igaz volna.

A csinos kis nő a tükörből nézi a gyorsan, ügyesen, tehetségesen dolgozó fodrászt.

- Mondja, szép alak, mit esznek magán a nők?

A csinos kis nő hangja igen őszintén csengett. Mint aki valóban nem érti a fodrász sikereit.

Ez az őszinte érdeklődés, úgy látszik, áttörte a fodrász közönyét. Keze változatlanul szünet nélkül dolgozik, de hangja árnyalattal színesebb.

– Semmit. Árválkodom én, kérem. Szomorú az én szívem. Szomorú. Este erőlevest eszem, három tojással, kocogtatom a velős csontot. Pohárka Unikummal leöntöm. És jó az éjszaka, és bámulom a holdat, mint egy csillagász. Szabad lesz egy kicsit lejjebb hajtani a fejét.

A szoborszerű Eszter a fehérre lakkozott pénztárnál ül. Frizurája illik egyéniségéhez. Akár az üzlet reklámja lehetne, olyan művészi készítmény.

Jól szabott, ízléses, elég kivágott nyári blúzt visel. Most is látni lehet félig csupasz keblét. Két karján több az arany karkötő – ráadásul ebben a józsefvárosi környezetben –, mint amennyit a jó ízlés megenged. Karcsú ujjain drága gyűrűk.

Mozdulatlan, veszedelmes szemmel, olyan veszedelmes szemmel, hogy nem maradhat kétség, ez a szoborszerű, szép nő adott esetben ölni is tud, hosszan nézi a fecsegő, nevetgélő, butácska, kacér, csinos kis nőt, a fekete hajával játszó fésűt, a csattogó ollót, villanó borotvát. A fodrász faarcán időnként átsuhanó fáradt, udvarias, de már nem közönyös mosolyt.

Ettől a szép, szoborszerűn szép nőtől valóban félni lehet.

Klárka befejezi a dundi nő manikűrözését. Akkor a dundi nő föláll a manikűrszalka mellől, odalép a hófehér pénztárhoz. Égőpirosra lakkozott körmével, hurka ujaival idegtépő nyugalommal keresgélve retiküljében, végül is egy gyűrött százforintossal fizet.

E művelet közben komoly, tárgyilagos hangon beszél. Nem hangsúlyoz semmit különösebben.

Félreérthetetlen gúnnyal mosolyog Eszterre.

– Csak egy manikűröm volt. Elég szemét már a frizurám, de ebben a hőségben nincs türelmem kivárni a mester kezéből előkerülő hölgyeket. Ó, a hölgyek, a hölgyek! Olyan szépre csináltatják magukat ebben a kánikulában. Csak azt tudnám, mi a fenének. A strandon a fenéket mutogatják. Az utcán ember nem fordul utánuk. Ha párnára dőlnek, oda a frizura. Betyár meleg van, olvad az aszfalt. Fölforr az agyakban a vér. Bolond augusztus ez. Bolondok a nők, bolond az egész város.

Eszter a dundi nő arcába néz.

Hűvösen, tartózkodóan elmosolyodik, afféle a kedves vendégnek kijáró mosollyal. Pillanatig tartott ez a mosolyféle az arcán, már újra szoborszerű lett.

Kisimítja gondosan, azután fiókjába teszi a százforintost, és kirakja a visszajáró pénzt a hófehér pénztárasztalkára.

A dundi nő fölszedi a tíz- és húszforintosokat, az aprópénzt, az egészet retiküljébe gyűri.

Nevet, úgy néz Eszter arcába.

– Augusztusban van a legtöbb baj. Mindenki elveszíti az eszét. Az italboltokban összeverekednek, az utcán sértegetik egymást. A téren a nyugdíjasok egymáshoz vágják a sakkfigurákat. A lakásokban ölnek az emberek.

Eszter hűvös, tartózkodó mosollyal hallgatja. Amikor megszólal, hangja, arca nyugodt.

De bármennyire uralkodik is magán, bármennyire leplezi, érezhető az idegileg fölőrlődött, gyógyszeréken élő ember feszültsége szinte monoton mondatai mögött. Hiába mozdulatlan az arca, a szeme. Feszültsége és mozdulatlansága így együtt több mint félelmetes.

– Régen volt ilyen forró augusztus. Nálunk talán, legalábbis az én emlékezetem szerint, nálunk talán még sohasem volt. De az italboltokban télen is összeverekednek. A nők hóesésben is megcsináltatják a hajukat. Jégcsapok alatt is csókolódnak. És a lakásokban mindig meghal valaki.

Klárka komoly arccal, némán, kikeményített, hófehér köpenyében bura alatt ülő nő kezén dolgozik. Így nem olyan fárasztó, hogy beszélgetnie nem kell.

A fal mellett különböző korú, nemű, ruházatú vendégek ülnek a kényelmes, műbőr karosszékeken. Várároznak. Cigarettaznak, újságot, képslapot olvasnak, bámészkodnak.

A várározők között van kézimunkázó nő, olyan is, aki nagy érdeklődéssel figyeli. Időnként kérdez valamit, a másik készségesen mutatja, hogyan kell csinálni. Mások fecsegnek, magyaráznak egymásnak.

A burák alatt hajukat szárító nők között is akad kézimunkázó.

A falórán öt perc múlva tizenegy.

Eszter pénztárostalkájánál farmerruhás fiatalember fizet.

A fodrász székében negyven év körüli, vászonruhás, szikár férfi ül. A fodrász a haját vágja. Ügyesen, nagy tempóban dolgozik.

Ha nem pislogna olyan ismerősen szaporán, ebben a magabiztos férfiban talán rá sem lehetne ismerni Pislogóra. Mintha nem ugyanaz az ember volna most, hogy némi pénz van a zsebében, aki az imént olyan nehezen tudta kölcsönkapni. Ez az ember, aki most a haját nyíratja, bizonyos abban, baj nem érheti, kezében tartja, maga irányítja a sorsát, az életét. Más a hanghordozása, a modora, még mozdulatai is megváltoztak a néhány perc alatt, amíg a térről ideért.

– Olvasom az újságot, hallgatom a rádiót, nézem a televíziót. És mit gondolsz, mire jöttem rá?

A tükörből fölpillant a fodrászra. Válaszra vár.

A fodrász szótlánul dolgozik. Úgynevezett konzervatív frizurát csinál neki. Az oldalszakállt is fölnyírja a füle fölé.

Pislogó rájön, hiába várja a választ. Folytatja.

– Egy fontos dologra jöttem rá. A nemzetközi helyzet, ezt merem mondani, áttekinthetetlen. Romes Chandra jön-megy. Gromiko jön-megy. Cyrus Vance jön-megy. Mindenki jön-megy, beszél. A kínai ügy egy nagy rejtély. Az arabkérdés megint egy nagy rejtély. Az etióp ügy ködös. Az egész nemzetközi helyzet, ezt is merem mondani, csupa titok. Mi erről a véleményed?

A fodrász keze nem áll meg.

Rezzenéstelen arccal, indulat nélkül, nagyon komolyan mondja, úgy, mint aki a telefonkönyvet mondja föl, vagy ételrecepteket sorol.

– Merem mondani, levágom a hajad. Merem mondani, fizetsz érte. Merem mondani, kurva meleg van. Merem mondani, le van szarva Cyrus Vance. Más most nem jut eszembe.

– Nem jól beszélsz, Radovics. És az életed? Hadihajók, hadirepülőgépek cirkálnak. Rakétakilövőök, radarberendezések mozdulnak. Ki láthat itt tisztán, ki ítélhet okosan, Radovics?

A fodrász keze nem áll meg.

Faarccal, kikezdhetetlen nyugalommal beszél. Nem hangsúlyoz, nem is poentíroz.

– Akárki, Pislogó. Ha kicsit lehűl a levegő, ha hiszed, ha nem, veszek én neked valamit. Egy nagy, hatalmas nagy térképet. Leteríted majd szépen a padlóra, odaigazítod a lámpát, és az órási nagy térképet át- meg átböngészed. Imitt-amott megbökdösöd az ujjaddal. Nem lesz haszontalan szórakozás. Merem mondani, utána örülni fogsz egy tányér jó húslevesnek. Kevesebbet tűnődsz, kevesebbet beszélsz.

Meglepően ügyesen utánozza vendége pislogását. Majd csöndesen, egyszerűen, nagyon türelmesen, igazán megfontoltan, komoly hangon mondja.

– Ezt akkor is lehet. Sőt, szaporíthatjuk a csapásszámot. Vének volna abbagyni. Mindenki ragaszkodik a tudományához. Pláne, ha örömet szerez vele másoknak.

Eszter pénztárasztalánál elég csinos, vörös hajú nő, láthatóan most készült, nagyon jó frizurával, manikűrözött kezén ezüst színű körömlakkal, magyaráz, miközben fizet.

– Mi az, hogy kúpszelet? Megőrülök. Hazahozom a gyereket az óvodából, azt kérdezi, mi az, hogy kúpszelet? A férjem azt mondja, bemegy az óvodába, kufferon rúgja az óvónőt.

– Inkább el kéne olvasni, mi az, hogy kúpszelet.

– Meg *A Manderley ház asszonyát*-t. Az ölembe veszem a gyereket, lefekvés előtt olvasgatok neki.

Klárka a kicsi, hordozható asztalkánál legalább nyolcvanesztendő, reszkető fejű, komor tekintetű bácsi ráncos, petyhüdt kezét manikűrözi.

– Már másodszor karcolja meg a körömágyamat. Már másodszor. Semmi kedvem sikoltozni.

Klárka kiteszi a giberlit. Elnézést kérő hangon mondja, őszintén, kedvesen.

– Ne tessék haragudni. Nagyon vigyázok.

A Szabadság-hegyen szép kis faház ajtaja csukódik a fitos orrú lány és a bajuszos fiú mögött.

A kerítés előtt, az úton, a Trabant áll. Mellette az Angyalarcú.

Nézi a kis ház csukódó ajtaját. Pillanatig még a már mozdulatlan, becsukott ajtót, az üres kertet is.

Azután beül a volán mellé. Indít.

Gyorsan megy le a hegyről, biztos mozdulatokkal vezet. Mint aki siet valahová.

Majd ugyanolyan gyors, biztos mozdulatokkal visszafordul. Elszárgul a kis faház mellett, ahová barátait szállította.

Oda se néz. Vágat tovább.

A fodrász székében vékony, világosszőke, babakék szemű, csúnyácska nő ül. Nincs még harmincéves. Nem affektál, nagyon mély hangon beszél.

– Jánosom, kedvesem, csináljon csodát. Tegye belém a tehetségét. Ma este Pásztor Józsiával van randevűm. Belemegyünk az éjszakába.

A fodrász faarccal jobbról, balról megnézi a csúnyácska nőt. Majd kezébe veszi a fésűt. Komolyan mondja.

– Nyugodtan belemehet az éjszakába. Oda nyugodtan.

– Könnyű blúzban, szoknyában?

– Este tíz után. Hátra a Margitszigeten. Sötét lombok alatt, ahol lélek se jár, muzsika se szól.

A csúnyácska nő hálásan néz föl a fodrászra.

– Köszönöm, Jánosom. Jó ezt hallani, fontos ezt hallani. Erőt ad ez nekem, nyugalmat kölcsönöz. Bátran elindulhatok.

– Ne veszítse el az önbizalmát, szép Ilonka. Az éjszaka jót tesz magának.

Munkához lát.

Eszter pénztárasztalánál ismeretlen férfi fizet.

A nyitott ajtóban megáll Hajasbaba. Szeme körbefut a várakozókon. Látszik, gondosan borotválkozott.

Öltözete elegánsabb, mint ahogy ebben az aszfaltolvasztó hőségben a munkahelyére megy az ember.

Egyetlen szó, gesztus nélkül megfordul, kimegy az üzletből.

A lóversenypályán a futam a vége felé közeledik. A nézők izgalma a tetőfokon.

A kiabáló, verejtékező, mutogató tömegben Pislogó szinte magánkívül kiabálja az éppen élre törő ló nevét.

– Pascal, Pascal, Pascal az élen!

Célba ért a ló.

Pislogó boldogan fúrja keresztül magát az embertömegben a pénztár felé.

Most már a bemondó is közli.

– Első Pascal, lovagolta...

Pislogó a pénztáráblaknál áll. Halom pénzt számolnak elé. Mellette az a férfi áll, aki a fodrásznak egy sereg holmit el akart adni.

Megkönnyebbülten nézi a rengeteg pénzt.

– Most visszaváltod a fényképezőgéped.

Pislogó rá sem néz.

– Vissza. Most mindent visszaváltok.

Valóban igen sok pénzt nyert.

Néhány lépésnyire tőlük szemétkosár.

Ápolt, nagy pecsétgyűrűt, címereset viselő, puha, vagy még inkább elpuhult férfikéz néhány cédulát ejt a papírkosárba. Ötven év körüli, talán kissé túl elegáns, talán túl nyugodt férfi úgy dobja el az értéktelenné vált papírszeleteket, mintha cigarettacsikket dobott volna el. Megy a pénztáráblakhoz újakat vásárolni. Körülötte néhány lány, néhány fiú. Fiatalok. Láthatóan együtt vannak, összetartoznak.

A feltehetően nem kevés pénz elvesztése nem csalt semmiféle érzelmet az arcukra.

Egyikük, alacsony, szakállas, torzonborz fiú biggyeszi el lenézően a száját akkor, amikor megüti fülét Pislogó lelkendezése.

– Tíz éve erre a napra várok. Tudtam, el fog jönni egyszer. El kellett jönnie. Gazdag lettem. Kifizetek minden adósságot. Új bútort veszek. Meglátod, mátol minden megváltozik. Az egész életem.

Fognak a fogadók a pénztárablak előtt.

Társa, akitől fényképezőgépét a nyereményéből visszaváltja, nyugtalanul nézi a fogyatkozó embereket.

– Gyere. Két perc múlva kezdődik a futam.

Pislogó a fejét is rázza, tiltakozását erősítendő.

– Nem megyek. Soha többé.

De azért nézi a pénztárablakot.

Már csak a nagy, címeres pecsétgyűrűs, elpuhult férfikéz nyújt be nem kevés pénzt a kis ablakon. A hozzá tartozó lányok, fiúk tétlenül, dolgukvégezetten állnak mögötte.

Az áruját a fodrásznak hiába fölkináló férfi kis szánalommal nézi a társaságot.

– Most sokat veszítettek. Láttad?

Pislogó vállat von.

– Megtehetik. Bírják az iramot. A végén mindig nyernek.

Társa elmosolyodik. Cigaretára gyújt, Pislogót is kínálja. Amikor már mindkettőjük cigarettája ég, akkor őszintén, mély meggyőződéssel mondja.

– Olyan ember nincs. Te is tudod.

Már csak másodpercek hiányozhatnak az új futam kezdetéig.

A címeres pecsétgyűrűs és társasága változatlanul unott, közömbös arccal figyel a készülődést.

Pislogó és társa közelebb nyomul a tömeghez.

Most, amikor nem érdekeltek a versenyben, most is ahogy közeledik a start, több izgalom látszik rajtuk, mint az imént látott, nem kevés pénzt kockáztató társaságon.

Pislogó társára emeli tekintetét.

– Nincs?

– Nincs. Akármennyit kockáztat, akármilyen faarccal, itt a végén mindenki veszít.

Pislogó határozott, magabiztos.

– Én nem. A futam után hazamegyek.

Már szaladnak a csodaszép lovak.

Klárka Hajasbaba mellett áll, borotvaecsettel szappanozza a tökkopasz férfi arcát, akinek csak a tarkóján van haj.

– Nem fölösleges borotválkoznia?

– Nem, Klárka. Folytassuk.

A mellettük levő széken a fodrász már egy férfi haját vágja. A munka végén tart.

A krómozott faliórán húsz perc múlva dél.

A fodrász kezítükörrel mutatja vendégének hátulról is a haját.

A férfi nézi, mintha nem érdekelné túlságosan, de becsüli a fodrász munkáját, érdeklődést mímél. Bólint, mint aki rendben levőnek találta a frizuráját.

A fodrász ekkor leveszi a vendég nyakáról a fehér kendőt. Néhány gyors mozdulattal lekeféli a férfi zakóját.

A könnyű nyári ruhában, ingujjban levő emberek között ez a férfi visel, Hajasbabán kívül, zakót, begombolt inggallért, nyakkendőt.

Kirívóan ünnepélyesek mind a ketten.

A férfi föláll. Pénzt csúsztat a fodrász zsebébe.

– Köszönöm, ügyvéd úr.

Most a már kiegyenesedett vendégéről söpör le még néhány hajszálat.

Az ügyvéd a fodrász arcát nézi.

Mostanáig beszélgettek, az bizonyos. Hiába készült el a hajvágás, maradt még mondanivalója.

A fodrász is érzi, valami még következik. Nem kéri a következő vendéget. Vár.

Az ügyvéd végre megszólal. Csöndesen, árnyalatnyi nyugtalansággal a hangjában.

– A fiamnak rossz vége lesz. Nem bír magával. Börtönbe kerül. Tegnap leütött egy férfit.

A fodrász udvariasan, de a tőle már megszokott közönnyel mondja. Kicsit talán rá is játszik erre a közönyre.

– Kinövi, ügyvéd úr. Kinövi, ha addig agyon nem csapják.

Közönyösnek tűnő magatartásának varázsa is van. A sokat szenvedett férfiak magányát érezni szavai mögött.

Az ügyvéd kutatóan, nyugtalanul nézi a fodrász arcát.

Látni, mondani szeretne még valamit.

Talán ismeri fia és a fodrász közötti feszültség okát. Talán ő sem tudja az okot, csak a feszültséget érzi.

Fürkészi a fodrász tekintetét, majd fáradtan elfordul a közönyös arctól.

Ebben a pillanatban eltűnik a fodrász arcáról a közöny. Mintha rég elfelejtett érzés érintette volna meg. Aggódás, szeretet. Amikor megszólal, a már háttal álló ügyvéd visszafordul. A fodrász arca is, hangja is komoly.

Megnyugtató az apának, ígéret, hogy nem bántja a fiát.

– Kinövi.

Szemvillanásnyi ideig tart csak ez az arckifejezése. Helyét máris átveszi a közönyös fodrászmosoly.

Az ügyvéd fáradt, tehetetlen mozdulattal nem létező hajszálat vesz le zakója ujjáról.

– Köszönöm.

A beszappanozott arcú Hajasbaba mozdul a székén. Föláll, elindul az ügyvéd felé. Megáll mellette.

Az ügyvéd elmosolyodik a beszappanozott arcú ember láttán.

– Mit hozzak neked Ausztráliából?

– Semmit. Magadat hozd haza egészségesen.

Nézi az ügyvéd fáradt, sápadt, nyugtalan arcát. Ingerült lesz.

– Mi a fenének kell ilyen hosszú útra menned? Hagyd a csudába az egész hülye utazgatást.

Az ügyvéd tehetetlen kis mozdulatot tesz.

– Hívtak.

– Hányadszor?

– Nem tudom. Sokadszor.

– Lemondtad máskor is. Mindig. Maradj itthon, ne törődj semmivel.

Most az ügyvéd nézi Hajasbaba fénytelen szemét. Vállat von.

– Már becsomagoltak.

Hirtelen gyors, váratlanul gyors mozdulattal, szinte menekülésszerűen, mint aki nem akarja, hogy idő legyen kimondani bármit is, a pénztárhoz megy. Sietős, határozott mozdulattal fizet Eszternek.

Így, Eszterrel szemben állva, nyoma sincs iménti tétovaságának, határozatlanságának. Eszter nem tehet föl nehéz kérdéseket. Vele szemben nyugodt, mosolygó, magabiztos.

Eszter parányival kedvesebb, mint ahogy a helyzet kívánja.

– Sok sikert. Szerencsés utat.

Mézédes a hangja. Nem ehhez a szöveghez illő.

Az ügyvéd mosolyogva teszi el a visszajáró pénzt.

– Köszönöm, Eszter. Nagyon kedves. Isten áldja.

– Viszontlátásra.

Az ügyvéd frissen, gyorsan mozdul az üzlet nyitott ajtaja felé. Talán ha lépésnyire a küszöbötől, megáll.

Lassan, nagyon lassan visszafordul, odamegy a még mindig a szék mellett álló Hajasbabához.

– Vigyázzatok a fiamra. Ne engedjétek inni.

A fodrász idős nő ősz haján dolgozik.

Eszter asztalánál egy nő fizet.

Hajasbaba nyugtalan.

– Hogy képzeled?

– Akárhogy kér, követel, egyetlen korty italt se adjatok neki.

Hajasbaba tehetetlen kis mozdulatot tesz.

– Mire mész vele? Tudod, hány italbolt van a városban?

– Tudom.

Az ügyvéd nem szívesen indul el. Nemcsak most, ebből az üzletből, az országból sem.

Karórájára néz.

– Épp annyi időm van, hogy kiérjek a reptérre. Ha csak egy kicsit is messzebb volna Ferihegy, már el sem érném a gépet.

Egyre tétovább, határozatlanabb, éles ellentétéként gyors, magabiztos mozdulatainak, ahogy a pénztárnál fizetett, ahogy színházat játszott Eszternek.

– Mondd meg a kislányodnak, gyógyuljon meg gyorsan. Valami nagyon szép játékot hozok neki. Olyant, ami senki másnak nincs. Láttam az árjegyzékben. Igazi bábszínház, marionettfigurákkal.

Hajasbaba fölnéz rá.

– Ezért kár egyetlen lépést tenned. Komolyan hiszel abban, hogy zsinóron rángatható bábokból behozatalra szorulunk?

Az ügyvéd mintha nem hallotta volna a kérdést.

– Ne áruld el neki, mit kap. Meglepetésnek szánom.

Hajasbaba arca mintha kőből volna. Merev, élettelen.

– Nem árulom el.

A fodrász odalép hozzá. Nézi őt. A tükör előtti hamutartóból fölemeli égő, félig se szívott cigarettáját. Mélyen leszívja a füstöt.

Hangja most, hogy Hajasbabához szól, nem közömbös, nem személytelen.

– Gyere, Hajasbaba, embert csinálók belőled.

Hajasbaba megy a fodrász után, leül a székre a tükör elé.

Az ügyvéd már az üzlet ajtajánál van. Háta hajlott, járása tétova.

Pillanatra megáll a küszöbön, mint aki még vissza akar fordulni.

De nem fordul vissza.

Tétovasága megszűnik, újra gyors, határozott léptekkel megy.

Kilép az üzletből.

A járda mellett parányi, sárga olasz Fiat áll.

Negyven év körüli, nagyon elegáns, nagyon ápolt, nagyon türelmetlen nő ül a volánnál.

Fülében tollakkal díszített fülbevaló. Most kék-zöld tollakat visel.

Amint meglátja a járdára kilépő ügyvédet, nyitja a kocsiját.

Az ügyvéd kis csalódottsággal méri föl, egyetlen szempillantás alatt, hogy a fia nem kíséri el.

A nő türelmetlenül szól rá az utat figyelő férjére.

– Elkésünk.

– A gyerek?

– Nem láttam.

– Talán jobb így.

Beül felesége mellé a kis kocsiba.

A nő már indít. Hangja szemrehányó.

– Azért elbúcsúzhatott volna.

Robog a kis sárga Fiat, ügyesen előz, kerülget kocsikat, embereket.

Besorolnak az Erzsébet-hídon átmenni akarók közé, amikor a férfi őszintén, halkán megszólal.

– Én sem szeretem a kendőlobogtatást.

Az italtolt ajtajában az Angyalarcú áll. Mélyen behúzódva a sötétbe, az utcáról láthatatlanul. Cipője körül Marlboro-csigák. Jó ideje állhat itt mozdulatlanul.

Amikor a kis sárga kocsij eltűnik a Nagyfalu utcából, elindul, mint a gép. Átmegy az úttesten, belép a fodrászhoz. Pillanatra megáll a nyitott ajtóban.

Hajasbaba fejét a szék támlájára igazítja. Csöndesen beszél, indulat, érzelem, szín nélkül.

– Talán már meghalt a lányom.

A fodrász lassú mozdulattal nyúl a borotvához, kinyitja.

– Butákat beszélsz. Gyerek még. Fiatal, erős. Meggyógyul.

– Igen. Azt mondják, amilyen erős a szervezet, olyan erővel támad a betegség is. Későn került kórházba. Tele van áttétellel.

A fodrász szeme beszűkül. Nézi a borotva villogó pengéjét.

– Tegnap úgy volt, megoperálják.

– Szerették volna. Amikor erről szó volt, még nem ismertek minden leletet. Most már megvannak a vizsgálatok. Az eredmény. Nem operálható.

A fodrász nyugodtan szólal meg, de tárgyilagosabban a kelleténél. Arcvonásai is megkeményedtek.

Fegyelmezi magát, leplezi fölindultságát.

– A feleségedre vigyázz. És adj pénzt mindenkinek.

– Gondolod, hogy pénzen ilyenkor még múlhat valami?

– És szólj, ha szükséged van bármire. Este bent leszel az üzletben?

– Hol lennék?

– Átmegyek.

Eszter pénztárasztalkájánál ősz hajú, idős hölgy fizet.

A krómozott faliórán néhány perccel múlt tizenkét óra.

Klárka kicsiny asztalkájához a vékony, farmerruhás, talán ha húszesztendő Angyalarcú ül le.

– Lenyírnád a körmömet?

Klárka csak most néz az arcába, most ismeri meg.

– Ráfér.

Az áztatódénykébe dugja az Angyalarcú kezét. Már nem néz föl a fiúra, a körmét vizsgálja.

– Megint ittál. Apád örülni fog. Most volt itt haját vágatni. Nincs öt perce, hogy elment.

– Tudom.

– Szegény. Nagyon elszomorodott, hogy így látott? Bár, igaz, már itt se volt túl vidám.

– Amiből az a meglepő tanulság, hogy nem én vagyok az egyetlen dolog földön és egen, amely rossz közérzetet okoz. Figyelj, manikűrös, mindig tanul valamit az ember.

– Kösz a leckét. De valld be, nagyon nem örült meg neked.

Az Angyalarcú furcsán, keserűen elneveti magát.

– Ki tudhatná? Ma még az is lehet, hogy jólesett volna neki, ha lát. Akárhogyan.

Klárka most fölemeli a fejét, a fiúra néz csodálkozva.

– Nem találkoztatok? Az hogy lehet? Egymásba kellett botolnotok. Elbújtál előle, Angyalarcú?

– Te mondtad, manikűrös, ittam megint. Kár lett volna, ha ezt az ábrázatomat viszi magával a hosszú útra. Jobb így.

– Tegnap is ittál.

– Mostanában igen sokat iszom. És tegnap ráadásul szétcsaptam egy szép fiú száját. Két foga kijött.

– Miféle hosszú útról beszélsz? Azt mesélted, apád idén még nyaralni se mehet. Hogy sokat romlott az egészsége. Csöndre, pihenésre, nyugalomra van szüksége.

– Ilyent mondtam volna? Rég lehetett.

– Nyár elején.

– Olyan régen volt, hogy talán csak álmodtad. Néha úgy összekavarodik az ilyesmi. Talán szétválasztani se lehet, mi volt álom, és mi történt valóban.

– A végén mindig összezavarsz. Pontosan emlékszem, azt mondtam akkor, apádat a környéken mindenki szereti. Bízna benne. Itt soha nem pihenhet. Késő este is megkeresik a gondjukkal, bajukkal.

– Így igaz. Fárasztó a megszokott lakás, megszokott bútorok, könyvek, emberek. Itt még az új baj sem olyan nagyon új. Rímelnék egymásra az események. Ami most történik valakivel, mással itt már rég megtörtént az is. Régi a gond, régi a megoldása. Így jó, ahogy van. Lám, kiderül, gondos, csak vele törődő család vagyunk. Biztosítjuk a nyugodt pihenését. Fölszáll a gépe Ferihegyen, elröpül szépen Ausztráliába. Sydneyben már a reptéren fogadó bizottság várja. Ésszerűen összeállított programmal. Minden új nap új város, új előadóterem. Új emberek. Új kérdések, új fogadások. Keresztül-kasul azon a földrésznyi országon. És loholás új és új üzletekbe, ne múlják haszontalanul a drága idő. Gyorsan kell elvásárolni a honoráriumot. Városról városra növekszik a cucc, mint a lavína. Színes rongyok, bőrök, fémek, szőrmék, és ki tudhatja, mi még. És ha minden jól megy, végül vadonatúj nyugati luxuskocsi, a hozzá való pótalkatrészekkel.

– Add ide a másik kezéd.

Az Angyalarcú cseréli kezét a kis áztatódényben.

– Ahogy parancsolod.

– Új luxuskocsit hoz apád?

– Ha minden jól megy. Csak az a baj, manikűrös, félő, hogy nem mehet jól semmi.

– Ha iszol, ha verekszel, akkor jobb lesz?

– Ki tudja?

Klárka vágja a fiú körmét. A reszelőhöz nyúl.

– Te csinálod így.

– Nem bírom a hülye megjegyzéseket. Az este is ez volt. Mondott valami sértőt a másik izompacsirtának. Énrólam. Nem is ismert. Míg el nem mentem mellette, addig talán nem is látott soha. Mégis, minden ember közül, aki ott próbálta hűsíteni magát a Szigeten, épp velem volt baja.

Amikor Klárka megszólal, túl nyugodtan, túl közömbösen beszél. Örül, hogy más témára tértek.

– Egyszer emberedre találsz.

– Majd megnézem magamnak.

– A kórházi ágyadon. Sokan haragszanak rád, Angyalarcú.

Az angyalarcú fiú nagy, sötét, csodálkozó szemmel néz a lányra.

– Kifűzően érettségiztem. Udvarias vagyok, mint egy lord. Csak ha oktanul megjegyzéseket tesznek, visszaszólnak, mindjárt kezembe kerül a slusszkulcs. Kiköpik a fogukat. Olyankor mindig harag munkál bennem.

– Vigyázz, nehogy nagyon megbüntessen valaki.

– Eleget büntettek. Mostantól én büntetek.

Már csak néhányan álldogálnak a lóversenypályán a pénztárlak előtt.

Pár perc múlva kezdődik az új futam.

Pislogó lép el a pénztárlak elől. Kezében nagy csomó, színes papírcetli. Társa követi, zsebébe teszi a papírdarabkákat.

Szélesen, hangosan nevet.

– Disznó szerencsénk van.

– Ezek a karcsú, gyönyörű állatok ma mindent visszaszereznek nekem. Sokszorosát, mint amennyit rájuk költöttem az évek alatt.

– Mihez kezdesz ennyi rengeteg pénzzel?

Pislogó úgy mondja, mint számtalanszor végigálmódott szöveget.

– Elviszem sétálni a gyerekeket meg a feleségemet. Csak úgy nézegetjük majd a kirakatokat. És mindent, ami egy kicsit is megtetszik nekik, azt megveszem. Egyszerűen csak bemegyek és megveszem.

– Mindenféle hülyeséget meg akarsz venni? Mindent, amire épp csak rácsodálkoznak?

Pislogó komoly arccal, mély meggyőződéssel válaszol.

– Ami örömet okoz valakinek, az nem lehet hülyeség.

Lassan elhelyezkedtek az emberek a lelátókon.

A lovak válogatott, gyönyörű állatok. Indulásra készek.

Bezárták a pénztárlakot.

Az újságáruslány, kezében nagy csomó újsággal, majdnem futva jön. Amikor látja, hogy új futam kezdődik, megáll. Tetszik, nem tetszik, meg kell várnia a végét. Addig itt senki nem kíváncsi a nap eseményeire.

Látja Pislogót, de nem akarja észrevenni. Odamegy az üresen maradt büféhez.

Értetlen arccal nézi, hogy itt senki nem éhes, senki nem szomjas ebben a kánikulában.

Indulnak a lovak.

Egymaga álldogál a büfepultnál. Még a kiszolgálók, a pénztáros is a startot figyeli.

Míntha a Csipkerózsika-mesébe tévedt volna.

Az indítás pillanatában abban a pózban merevednek meg az emberek, amelyekben voltak. Félbe maradtak a mozdulatok. Megáll félúton a verejtékét letörölni fölemelt kéz a zsebkendővel, a tálcára ereszkedő pohár, a golyóstoll a leírt szám közepén, a párás szemüveget törölgető kéz. Lobog a meggyújtott gyufa lángja.

Az újságáruslány megérzi, nincs mesebeli királyfi. Senki nem tudja ezeket az álmódokat a való életre ébreszteni.

Eszter pénztárasztalkájánál jól öltözött, fiatal nő fizet.

A krómozott faliórán tíz perccel múlt egy óra.

Habfehér vászonszalvétán mozdulatlan, szép férfikéz. Klárika csillogó szerszámaival vágja, reszeli a körmét, teszi szabaddá a körömágyat.

Eközben Valentin úr mesét mond Klárikának.

– Én hiszek a jelekben. Vannak emberek, igaz, kevesen, akiket az Isten megjelölt.

– Ezek csillagot viselnek a homlokukon?

– A lelkükben viselik. Akinek adottsága van, meglátja.

Klárika fölpillant rá. Nem ironikusan kérdezi.

– Magának van adottsága?

Valentin úr nem a lányra, messzire néz.

Klárika már újra lehajtotta fejét, dolgozik. Egyetlen pillanatig sem érdekli a válasz. Automatikusan kérdezte, épp csak hogy mondjon valamit.

Valentin úr pátosz nélkül, szinte önmagának felel.

– Talán van. De kifutottam az időmből. És már nem érdekel.

Klárika kiteszi a griberlit. Kedvesen, árnyalatnyi kacérkodás, gúnyolódás nélkül beszél.

– Nem is kéri meg többé a kezemet? Pedig ma illenék. Ma volna az ötvenedik.

Valentin úr meglepődik.

– Számolja?

Klárika mosolyog.

– Reggel összeszámoltuk a barátnőmmel.

Valentin úr jó ideig nézi őt. Majd a nagyon érzékeny emberek különös, mindig bocsánatot kérő mosolyával, hangján szólal meg, de úgy, hogy meg kell szólni, meg kell szeretni.

– Becses engedelmével ötvenedszer is megkérem a kezét. Oly ritkán nevetek, jó az, ha legalább másokat megnevettethetek.

Klárika fölnéz rá. Zavarában kicsit ügyetlenül, csöndesen mondja.

– Nem nevet magán senki. Játsszunk, bolondozunk, Valentin úr. Maga is, én is.

Pillanatig hallgat. Elfutja szemét a könny, engedi legurulni. Azután fölnevet.

– Hisz oly szép az élet. Hozományom is van.

Valentin úr mosolyog. Tréfálkozni próbál. Megható az igyekezete.

– Akkor bizony feleségül veszem, Klárika. Fújják meg a kürtöket. Kihúzzom a kardomat, lekasabolok én mindenkit. Takarodjatok, féljetek, legények – kiáltom a paripámról. – Pénzért, hozományért ölök.

Nézik egymást. Két szomorú arc. Csöndesen nevetnek.

Klárika lehajtja a fejét. Dolgozik tovább Valentin úr kezén. Majd hangot vált. Udvarias, de a modora azért más, mint a vendégek szórakoztatásához tartozó udvariasságé. Ez a hang a régi jó barátnak szól.

– Esténként mit csinál egy agglegény? Például ma este mit fog csinálni a kedves Valentin úr?

Valentin úr komolyan válaszol. Olyan természetes, nyugodt hangon, magától értetődően, hogy nem lehet mosolyogni rajta.

– Ó, kérem, ugyanazt, mint amit minden szombat este. Fürdés után megvacsorázom, lila színű, zsinóros házikabátban a zongorához ülök.

– Lila színű, zsinóros a házikabátja?
– Igen. Nagyon vigyázok rá. Az apámé volt.
– És mit játszik?
– Chopint. A zongorán mindig Chopint játszom. Minden szombat este.
– Nem unalmas mindig ugyanazt játszani?
– Chopint én nem kottából játszom. Lehunyt szemmel idézem a nagy álmodót. Ne vegye dicsekvésnek, Klárika, de néha eltévedt ujjaim beleszólnak valami más, de igazán szép és bús dallamot.
– Egy agglegény mindig szomorú dallamokat játszik?
– Ó, nem. Ne gondoljon ilyent. Főzés közben a szájharmonikán harsány indulókat játszom.

A fodrász egy nő frizuráját fésüli.

Klárikára, Valentin úrra néz, ellenséges tekintettel, de ők nem látják.

Eszter a pénztárasztalkánál, szoborszerű arcával, a fodrászt figyeli.

Ő észreveszi a fodrász indulatát.

Félni kell ettől a nőtől, de félni kell a fodrásztól is. Jobb hasonlat híján, két ketyegő pokolgép. Nem tudni, mikor robbannak. De ha robbannak, akkor halál születik.

Klárika ügyesen manikűröz, cserélgeti szerszámain. Könnyű kis mosollyal mondja.

– Főzés közben? Hisz akkor elmúlt már egy hosszú éjszaka. Puha párnára hajtotta a fejét. Szépeket álmodik egy agglegény?

Klárika hangjában őszinte az érdeklődés.

Eszter asztalkájánál most éppen nem fizet senki. Tökéletesen rendben tartott, hosszú körmű, lakkozott kezére néz. Azután leplezetlen indulattal Klárikára.

A fodrász most veszi észre Eszter dühét.

Gonoszul, hangosan nevet.

A Gellért strandján kánikulai csúcsforgalom. Nemcsak magyar beszédet hallani. De érteni a zsvajban a magyart éppúgy nem lehet, mint a többit.

Kis társaság, négy húsz és harminc év közötti fiatalember és öt-hat, húsz év alatti lány, az érkezőket figyeli. Várnak valakit. Egyikük zsebkendőjét a szája előtt tartja. Őt ütötte le a Szigeten este az Angyalarcú. Most közöttük van a tegnap emlegetett Stüberinger. Gúnyosan elveszi a zsebkendőt a másik szája elől, közelebb hajol hozzá, vizsgálja.

– Látod, milyen ostoba vagy. Hapacsolsz összevissza. Így, hogy jobban megnéztelek, látom, keveset kaptál. Többet érdemeltél volna.

Tinka tűnik föl, még elég távol. Méregdrága holmiban.

Az egyik fiatalember meglátja.

– Hagyjátok abba, jó. Megjött a hölgy a tollacskáival.

Stüberinger fölemelkedik.

– Végre.

Otthagyja társaságát, a nő elé megy.

– Végre.

Tinka nem mentegetődzésképpen mondja, pillanatig sem szabadkozik.

– Valamivel tovább tartott az út. Egyébként minden rendben van. Beköltöztem a kétszáztizennégyes szobába. A te szobád is elrendeződött. Sajnos, csak a harmadikon. Eszter alig tudta rávenni a férjét, hogy elintézzze.

– Szükség van erre? Jó lesz ez?

– Nem tudok jobbat.

– Én igen. Bejelentkezem magam.

– Ostobaság. Nem szolgáltatunk írásos bizonyítékot. Ne feledd, a háromszázhuszonegyesben laksz. Radovics Jánosnak hívnak. De ez nem fontos, úgysem kérdi meg senki. Csak a rend kedvéért akarom, hogy tudd.

Leteszi holmiját, a vízbe készül.

– Jössz?

Stiberinger nincs meggyőzve. Követi Tinkát.

Eszter pénztárasztalánál fizetnek.

A fodrász komoly tempóban dolgozik.

A fal melletti székeken vendégek várakoznak.

Új vendég jön be az ajtón.

Klárka kezében szerszám villan.

Valentin úr mesél.

Szépen bánik a hangjával. Talán csak önmagának mondja el mindazt, amit elmond. Ez az érzékeny ember nem gúnyos, nem is ironizál. Nem kever szövegébe mákszemnyi szabadkozást sem.

Csendesen, egyszerűen beszél.

Néhol naiv szövege ellenére sem lehet mosolyogni rajta. Ennek végtelenül tiszta lelke az oka és az, hogy szemén, minden szaván érezni, képtelen a legapróbb hazugságra is.

Ezért védtelen. Ez szabja meg egész életét.

– Mindig egyformát álmodom. De ennek örülök, mert szeretem ezt az álmot. Fényben úszó színpad elején állok. Mögöttem szép arcú, fiatal zenebohóc hegedül. Parányi játék hegedűből csalogatja elő a csodálatos hangokat. Látom az arcán, szereti, amit játszik, és ő hallja is. Én is hallom. De félek, mindig félek, kettőnkön kívül nem hallja senki más. Olyan pici a hegedű, olyan halk a hangja. És akkor előveszem a szájharmonikát, utánajátszom a szép, szomorú dallamokat. De emberül, teli tüdővel. Hangosan, hogy mindenki meghallja. Azután elteszem a szájharmonikát. Puha bársonyokba teszem, mert szeretem a rendet magam körül. És fölemelem a kezem, és varázsereje a levegőbe emel egy karcsú, ezüstfejű sétatálcát. És mintha csak karmester volnék, aki hegedűművészt vezényel, gondolom, úgy látszhat a sötét nézőtérrel. Csak mi ketten tudjuk, barátom, a bohóc, meg én, milyen szép a hegedű szava. Engedelmesen követem a dallamot, amelyet egyre távolabbról, egyre halkabban hallok. A sétatálcá, ő is jó cimborá, ő meg táncol nekünk, forog, hajlong a zene ütemére. Nagyon szép ez a tánc, igaz örömet szerez. Amikor azután elfárad a bot, a tánc, én sem vezényelek tovább. Akkor már mindenféle csodát csinállok. Higgye el, Klárka, akkor egyetlen színes kendőből száz lesz. Egybefonódva, száz színben lengenek körül. Majd fénylő, színes golyók bukkannak elő a semmiből. Eltűnnek, visszajönnek. Karikák is röpködnek a levegőben, a fényben. Kis időre él, mozog sok holt anyag. Minden életre ébred körülöttem, minden eleven. És mégis olyan nagy a csend, mint amikor igazi cirkuszban törekény artisták halálugrást

mutatnak be a magas trapézzról. Én meg ott hajlongok a fényben, és a tomboló közönség ezer idegen arca között egyetlen arcot keresek, a magáét. Amikor rátaláltam, a tapsviharban már csak egyetlen embert látok. Magát, Klárika.

Klárika rápillant. Hangjában nincs más, csak őszinte csodálkozás.

– Álmában mindig cirkuszt lát, Valentin úr? Mindig tapsolnak magának?

– Nem, Klárika, én nem cirkuszt látok. Vagyis, tudja, hogyan is magyarázzam? Az álomban minden megtörténhet. Amikor a közönség eltűnik a szemem elől, amikor már csak maga van ott, akkor látom, hogy nem cirkuszban vagyok, hanem otthon, a szobámban.

A lány lehajtja a fejét, manikűröz tovább.

Tudja, vallomás következik. Nevet.

Nem bántón.

Amikor megszólal, hangján érezni, gyorsuló kézmozdulatai is azt mutatják, szeretné minél gyorsabban befejezni a beszélgetést.

– Eltűnik a cirkusz? Ez jó! Volt cirkusz, nincs cirkusz! Isten veled, cirkusz! Eltűntél az éjszakában.

– Csak a közönség tűnik el. Minden más változatlan marad. Akkor helyet csinállok az asztalon, a pihenő sétatálca mellett, a sok színes holmi között. Nagy, fekete bőralbumot teszek magam elé. Lapozom, mutatom egymás után a remekműveket. A Mona Lisát, a sok-sok madonnát, az Utolsó vacsorát, Pietákat, mindent megmutatok. Közben halkan mesélek magának, Klárika. Látod, megismerted a zene varázsát, a széna illatát a nyári réteken. Festők álmait, az igazi szépet. És maga azt válaszolja ilyenkor, Klárika: olyan jó hallgatni téged. Szeretlek, és veled maradok, amíg csak élünk.

Valentin úr kis szünetet tart. Megváltozott, nagyon halk, őszinte hangon folytatja.

– Maga olyan gyönyörű, Klárika.

Klárika nem emeli föl a fejét. Kiteszi a griberlit, udvariasan, barátságosan beszél. Igyekszik belül maradni a játékszabályokon.

– Köszönöm, hogy ilyennek lát. De ez megint csak álom. Sem az arcom, sem az alakom nem sikerült túl jól.

Pillanatig hallgat.

Valami olyan kifejezést keres, amely Valentin úr számára érthető, amely abból a régi világból való, amelybe, Klárika hite szerint, Valentin úr tartozik.

– Nézzen körül. Nem a magamfajta lányok kulcsínét hirdetik a fotósok.

Valentin úr engedelmesen hordozza végig tekintetét a reklámfotókon, majd Klárikára néz.

– Egyszer, nem most, majd egyszer, ha nagyon bátor leszek, akkor utoljára, és ígérem, hogy azután már soha többé, de egyszer még ünnepélyesen megkérem a kezét.

Klárika zavartan nevet. Szereti, szánja ezt az embert.

– Jaj, ne moco-rogjon annyit. Ha mindig butáskodik, belevágok a kezébe. Semmi kedvem fájdalmat okozni magának.

Valentin úr érti őt. Pillanatig hallgat. Majd torokszorító kis mosollyal mondja.

– Ne haragudjék rám, Klárika. Ha kinyitom a szemem, tudom, az álom más, mint a valóság.

A fodrász kemény arccal, kihegyezett tekintettel néz rájuk. Hangja csöndes, de ingerült. Fáradtság, fenyegetés, árnyalatnyi gúny lappang benne.

Pillanatig nem vitás, nem kedveli Valentin urat.

– Messze még a zárás, vár még néhány vendég. Beszélgetünk vagy árverezünk? Ezt előbb-utóbb el kell dönteni. Mi a véleménye, kisasszony?

A fal mellett ülő, várakozó vendégek elmosolyodnak. Egy nő elneveti magát.

Eszter szoborszerű arcát a fodrász felé mozdítja. Gyűlölet van a tekintetében.

Klárka is a fodrászra néz. Egyáltalán nincs megijedve. A mosolygó vendégek sem zavarják.

Eszter gyűlöletét nem veszi észre.

Beidegződött mosollyal, természetes hangon mondja.

– Beszélgetünk. Végeztünk.

Valentin úr a frissen manikűrözött körmét nézi az apró lámpa fénykörében.

Amikor Klárka leoltja a lámpát, Valentin úr furcsa, megható mosollyal szólal meg. Olyan hangon, hogy úgy értheti mindenki, ahogy akarja. De semmiképpen nem sziruposan.

– Végeztünk, beszélgettünk. Klárka, vége a mesének. Jöhet a következő vendég. Énmiattam minek várjon bárki is.

A fodrász újra másik nő frizuráján dolgozik.

Eszter tekintete rajtuk.

Klárka hordozható asztalkáját egy bura alatt ülő nő elé teszi.

Az újságáruslány indul kifelé a lóversenypályáról. Tűnődő, értetlen az arca.

Vágtatnak a lovak megszabott útjukon.

Az itt összegyűlt tömegben, az arcokon a feszültség, izgalom minden formáját megtaláljuk. A hőségtől verejtékező, magából kivetkőzött, a lovakat, zsokékat üvöltve biztató emberektől a mozdulatlan dermedt, magára erőszakolt közönyig mindent.

Pislogó boldog vigyorral, fülig szaladó szájjal kiabál.

Az újságáruslány, mintha ráismert volna a hangjára, visszafordul.

Érdeklődéssel nézi az embereket. Lesír róla, az itt tomboló szenvedélyből semmit nem ért.

Idegen itt.

A büfé felé néz. Talán az a legfurcsább számára, hogy az itt dolgozókat sem hagyja érintetlenül az izgalom. Még mindig a Csipkerózsika-képet látja. A félbemaradt gesztusokat, az arcon csorgó verejtéket, melyet nem töröl le a félúton megállt zsebkendő.

Vége a futamnak.

Pislogó arca boldog. Kézze-lábbal magyaráz társának. Néhányszor nyert most egymás után.

A körülöttük álló, ülő idegenek is szinte áhítatos kíváncsisággal lesik minden szavát.

A nagy pecsétgyűrűs férfi társaságával elhagyni készül a pályát. Vonulnak a kijárat felé, arra, ahol az újságáruslány áll.

Tíz-tizenkét éves, atlétatrikós kisfiú szalad a távozókhoz. Két nagy, összelyuggatott dobozt, melyet erős spárgával gondosan többször, több irányba is átkötözött, szorongat a kezében.

Láttára a torzonborz, szakállas fiatalember megáll. Társai továbblépnek, várják.

A torzonborz rossz nevetéssel kérdi a fiút.

– Az egerek?

A fiú nagyra értékeli teljesítményét. Büszkén mondja.

– Kétszáz darab. Kenyér is van benne. És ezen a csövön önthetsz be nekik vizet is. Összkomfort.

A beszélgetés pár lépésnyire zajlik az újságáruslánytól.

A szakállas zsebéből összegyűrt papírpénzeket vesz elő. Odaadja a fiúnak.

Az láthatóan elégedett az összeggel.

– Gyűjthetem tovább, ha akarsz.

– Szólok, ha kell még. Menj, rakd be a csomagtartóba.

A fiú elszalad, kezében lobogtatva a slusszkulcsot.

A szakállas a rá várakozókhoz lép.

– Mondtam, hogy meglesz időre. Ezer pitkó, szépen fölcicomázva, ezerfelé szalad ma este. Ennyi legalább jár nekik. Kulturálatlan barmok. Elandalodni hülye operetteken. Hogy magukat embernek képzelők mire képesek.

Szemüveges, vékony fiatalember csodálattal nézi elégedett, torzonborz barátját, aki magas talpú, sarkú cipőjében a válláig se ér.

– Milyen igazad van.

– Meglátjuk, hogy kapkodják este a lúdtalpaikat. Néhány egér, és kiürítem a nézőteret. Betegre röhögjük magunkat. Százával menekítik a szar életüket a nagy egérinvázió elől.

A kisfiú eltűnt a dobozokkal.

Az újságáruslány figyeli a beszélgetést. Néhány lépésnyire áll tőlük.

Másik, szintén szakállt viselő, de nem ápolatlan fiú már percek óta töpreng a hallottakon.

– Ma jegyünk van a táncdalfesztiválra. Azt nem mulaszthatjuk el. Reménytelen szerelmed énekel.

– Reménytelen? – nevet önhitten.

– Holnapig etetheted az egereket. Ha azt akarsz, hogy rohangáljanak, jó kondícióban kell lenniük.

– Nem változtatok a tervemen. Az egereket kezdés után azonnal elengedjük. Megvárjuk, amíg elmenekül a sok szar pitkó. Fél óra késéssel megjelenünk a táncdalfesztiválon.

Modern, belvárosi szerelésű lány szólal meg. Egykorú lehet az újságáruslánnyal. Csöndesen beszél.

– Nem lesz így jó. Megzavarjuk az énekeseket. Tizennégyen bevonulunk műsor közben. Szanaszét ülünk mindenfelé. Az egész nézőteret fölállítjuk, ha a helyünkre akarunk jutni.

– Mit számít? Csak ahhoz ragaszkodom, hogy az ő számánál síri csönd legyen. És a dalai után tapsvihar. Dörgő tapsvihar, erősebb, mint a múltkor. Elegen vagyunk, ki van próbálva.

A kis intermezzó után folytatják útjukat a kijáráshoz. A kisfiú üres kézzel jön vissza, lóbálja ujján a slusszkulcsot. Amikor melléjük ér, átadja a szakállasnak.

– Idejében szólj, ha kell még. Hogy legyen időm összegyűjteni.

– Nyugodt lehetsz, ha kellesz, megtalállak.

Kevesen nyüzsögnek a pénztár körül, közel az új futam startja.

Pislogó arcán boldog vigyor. Régóta áll a helyén, az elsők között fogadhatott.

Már eszébe sem jut, hogy valaha gondolt arra, abbahagyja a játékot.

Nehéz volna eldönteni, mire büszkébb, nagy nyerevényeire vagy hirtelen támadt tekintélyére.

Az imént eltávozottak eloszlanak a kint várakozó, méregdrága autók között. A hatalmas pecsétgyűrűt viselő férfi hófehér Mercedes ajtaját nyitja. Kívülről négyen szállnak be a kocsiba.

Az újságáruslány követte őket, látja, amikor indítanak, mennek. Eltűnésük után a színes hirdetések elé lép. Vizsgálja a táncdalfesztivál plakátjait, a Városmajorban és a Feneketlen tónál a szabadtéri színpadok zenés vígjátékokat hirdetnek, a Szigeten a Faust, a Körszínházban Lope de Vega-darab, zene nélkül. A közönség válogathat hangulata szerint. Mért kell megzavarni valamelyiket? És melyik előadást fogják tönkretenni?

Eszter talán tízezer forintnyi ötszázforintost tart ápolt, szép kezében. Gyakorlott mozdulatokkal számlálja újra az összeget. Csak ez a pénz van a pénztárasztalkán, láthatóan így hozta el otthonról, gondosan előkészítve, megszámlálva, szabályosan összerakva.

Amikor végzett, rendben találta, átnyújtja a pénzt Valentin úrnak. Szoborszerű arcán aggodalom, ahogy a férfi zsebében eltűnik a köteg.

Valentin úr számára sem szokatlan nagyságú az összeg. Rutinnal csúsztatja az összesímített ötszázásokat zakója belső zsebébe.

Már nem érdekli a pénz, komolyan kérdezi.

– November közepén?

– Inkább november végén.

– Mindent pontosan fölír, drága Eszter?

– Ahogy szoktam. Ha hamarabb elfogyna valami, szólok. Hiszen addig is találkozunk.

Eszter hangjába aggodalom vegyül. Érezhetően kedveli ezt az ápolt, elegáns, konzervatív férfit.

– Nem fél, hogy egyszer leütik valahol?

Valentin úr ránéz. Szinte gyerekesen bámulja. Hangja őszinte.

– Soha nem gondoltam rá. Igaz, nem is mutogatom senkinek a zsebeimet.

Eszter tekintete mozdulatlan Valentin úron. Szoborszerű arcán kíváncsiság. Sem bizalmaskodás, sem kacérság nincs a hangjában.

– És mi a csudát csinál evvel a sok pénzzel?

Valentin úr fölemeli egyik karját. Öt ujját mozgatja a levegőben. Mosolytalanul, komoly hangon mondja. Nem tréfál. Azt gondolja, amit mond.

– Elpergetem. Arra való.

Fényesre tisztított cipője mellett az elegáns, fekete diplomatatáska, rajta könnyű nyári kalap. Lehajol, kezébe veszi mind a kettőt. Udvariasan, tartózkodóan rámosolyog Eszterre.

– A viszontlátásra.

Eszter pillanatig gondolkodik.

– A holnapi viszontlátásra. Mert ugye eljön, drága Valentin úr?

Valentin úr már menni készült. Most meglepődve áll meg, kalappal, aktatáskával a kezében. Arcán, hangjában leplezetlen csodálkozás.

– Holnap?

Eszter most jött rá, elfelejtették meghívni Valentin urat. Nem vitás, ha már elszólta magát, korrigálnia kell mulasztását. Kicsit rosszallóan úgy tesz, mintha a férfi feledkezett volna meg a meghívásról.

– Istenem, csak nem ment ki a fejéből a holnapi verseny?

Nyitja a pénztárfiókot, elegáns meghívót vesz elő.

– Vallja be, még a meghívót is elhagyta valahol. Nem csoda. Aki a pénzét is csak úgy a zsebébe gyömöszöli, hogyan őrizhetne meg egy darab értéktelen papírost?

Valentin úr kinyitja, a nyomtatott szövegre pillant. Szép metszésű betűkkel nyomták a nemzetközi fodrászverseny meghívóját.

Nem kétséges, most látja először.

Eszter igyekszik sértődött pózt fölvenni. Kellemesebb számára, mint beismerni, megfeledkeztek Valentin úrról.

– Tudom, ez csak a mi szerény kis életünkben jelent nagy eseményt. Talán tolakodás, ha érdeklődést tételezünk föl a munkánk iránt. De úgy gondoltam, a sokéves ismeretség, barátság följogosít, hogy a kevés szabad idejéből egy picikét, egyetlen vasárnap délelőttöt elraboljunk.

Valentin úr szájalommal figyeli a szavakkal küszködő, szoborszép nőt. Szégyelli, hogy ha akaratlanul is, erre az olcsó hazudozásra kényszerítette. Segítségére siet. Talán nem is azért, hogy Esztert kirángassa a kellemetlenné vált helyzetből, rossz választása nyilvánvaló kínos következményeitől. Talán csak azért, hogy mihamarabb vége legyen a torz társalgásnak.

– Ha már így rájött, Eszter kedves, bevallom, megbocsáthatatlan könnyelműségemben valahová eltehettem a meghívót. De nem feledkeztem meg róla. Napok óta hiába keresem, nem találok sehol.

Eszter föllélegzik. Elneveti magát.

Így nevetve olyan, akár egy mosolyba kövült szobor.

– Látja, csak szólnia kell, őszintén, és máris segíték. Magának adom az utolsó meghívónkat. De erre, nagyon kérem, vigyázzon holnapig.

Valentin úr gondosan elhelyezi a tárcájában.

– Köszönöm. Hálásan köszönöm. Tehát, a holnapi viszontlátásra.

Levett kalappal, kezében elegáns, fekete aktatáskájával, egyenes tartással kimegy az ajtón. Mint egy angol úr vagy egy hétpróbás intellektuális bűnöző.

A fodrász tekintete Valentin úr hátán. Faarccal, rossz szemmel követi a távozót. Majd, még mielőtt eltűnne szeme elől, elviszi a talán kicsit mesterkélt, egyenes tartású távozóról tekintetét.

Dolgozik tovább. Arckifejezése nem változik. Faarca, rossz szeme érdektelenül hajol közelebb az előtte ülő nő fejéhez. Keze begyakorlottan, gépiesen, gyorsan dolgozik.

A szombati kánikula zsúfolásig töltötte meg a strandot. Még a hátsó, füves részen is alig akad egy törülközőnyi szabad hely.

Jókedvű, ezerszínű, zsivajgó kép. Minden csillog, hisz vagy olajos, vagy vizes.

Ragyog a nap.

Tinka minden figyelme arra irányul, ne maradjon rajta milliméternyi beolajozatlan hely sem.

Stiberinger nyugtalan szavait nem biztos, hogy hallja, de az bizonyos, a legkevésbé sem érdekli.

Stiberinger ebből mit sem vesz észre. Mondja a magáét.

– Nem értem. Ezt az egészet nem értem. Beköltözöm ide, bizonytalan időre, és addig, amíg itt élek, Radovics János leszek, a világszép fodrász, a nők bálványa.

Tinka nem hagyja abba az olajozást. Magától értetődő természetességgel mondja.

– Igen. Ennyi az egész. Nem tudom, mi ebben az érthetetlen.

– Tulajdonképpen semmi. Mi volna. Idegen néven élek egy luxusszállodában. Te pedig az éjszakáidat sem töltöd otthon. Ha a férjed telefonálna...

A nő nagyon unja ezt a körülményeskedést. Türelmetlenül szakítja félbe.

– Nem telefonál. Megmondtam, kihasználom a távollétét, körbelátogatom az országban a rokonainkat. Igen hálásan fogadta ezt a nem kis áldozatvállalást. Légy szíves, kend be rendesen a hátamat.

Stiberinger szórakozottan olajozza a nő hátát.

Tinka folytatja az okítást.

– Várj csak, mielőtt elfelejtem, holnap estig semmit nem tehetsz be a szobádba. A fodrász úgy tudja, a verseny miatt van szükség egy helyre, ahol ő is nyugodtan pihenhet, a modelljei is. Nem szabad észrevennie, ha netán betévedne, hogy lakik ott valaki.

Ebben a harsány, természetes környezetben idegen, mesterkélt Tinka. Hangsúlyozottan csak a vízzel, napfénnel törődik, minden más megszűnt létezni a számára. Viselkedése túl egyszerű, nem illik a holmijaihoz.

Stiberinger befejezte az olajozást, leteszi Tinka mellé az üveget.

– Akkor holnapután megyek haza a ruháimért. Addig semmi értelme.

Tinka egyre türelmetlenebb.

– Délután elmegyünk érte, ahogy megbeszéltük. Elfér nálam.

– Nem lesz kellemetlen, ha férfiholmit látnak a szobádban?

Tinka már ingerült.

– Nem lesz kellemetlen. Ez szálloda, nem apácázárda. Tudtommal felnőtt emberek vagyunk. Nem értelek. Értetlenkedéssel, körülményeskedéssel akarod tölteni ezt a rongyos pár napot? Azt hiszed, olyan egyszerű volt összehoznom? Megszerveznem az utazását? Orvosok sorát rimámkodtam végig, amíg találtam olyant, aki végre megértett, mellém állt. Elfogadta az érveimet. Rád mi maradt? Beköltözni a jó előre elrendezett, kifizetett szobába, elkérni a portástól a kulcsodat. Uram, istenem! Heteken, hónapokon át hallgattam, hogy mért kockázatos az utazása.

Én hiába tudom, hogy szüksége van egy kis környezetváltozásra, ki hisz énnekem? Senki. Természetesen. Gondolod, azért verekedtem ki ezt a pár szabad napot, hogy a siránkozásaidat hallgassam? Nevetséges vagy és ostoba. De tudod mit, csinálj, amit akarsz.

Beteszi az olajosflakont a táskájába. Megtörli a kezét. Cigaretta veszt elő, rágyújt. Mozdulatai hangsúlyozottan azt fejezik ki, hagyják békén, napozni akar, más ebben a percben nem érdekli a világból. Végigfekszik törülközőjén, behunyja a szemét.

Soká indulhat a vonat, sok még az üres hely. Hallani a hangosbeszélőt, szünet nélkül kiabálja, milyen vágányról hová indul vonat, hány perc múlva, vagy melyik vágányra mennyi idő múlva honnan érkezik, hová megy tovább vonat. Kiabálása monoton zajjá válik, hisz állandóan bejelent valamit.

Valentin úr jól szabott ruhájában, nyári kalapban, elegáns, fekete aktatáskájával, bőröndjével megy végig a keskeny folyosón. Benéz az üvegezett ajtókon. Válogat a szabad helyek között, amíg egy majdnem üres fülkét talál.

Benyit. Udvariasan bólint egyetlen utitársának, egy cigarettázó nőnek.

Ablak melletti ülésen helyezkedik el, menetiránnyal szemben.

Láthatóan fontos az aktatáskája, mert különös gonddal teszi maga mellé az ülésre, majd bőröndjét fölrakja a csomagtartóba, pontosan, szabályosan a feje fölé.

A könnyed mozdulatból, ahogy terjedelmes táskáját fölemeli és elhelyezi, tudni lehet, hogy a bőrönd üres.

Leül az ablak mellé, gyakorlott mozdulattal nyitja a kis asztalkát. Lapos ezüst cigarettatárcát vesz elő, cigarettát válogat, majd egyet kivesz. Ezüst öngyújtóval gyújt rá.

Szenvedélyes dohányosok módján, mélyen szívja le a füstöt.

Minden mozdulata mintha szertartás része volna. Még sincs a viselkedésében mesterkéeltség. Az ódivatú rekvizitumok, konzervatív öltözképe, a kiborotvált, komoly arc, a határtalan nyugalom, ahogy kibámul az ablakon, türelemmel várva a vonat indulását, különös, titokzatos légkört teremt körülötte. Csak cigarettája füstje mutatja, hogy dohányzik, egyébként szinte mozdulatlanul ül a helyén.

Harminc év körüli, izmos, magas, durva arcú férfi lép a fülkébe. A Valentin úrral szemközt padra ül. Olcsó farmernadrágot, rövid ujjú inget, mezítelen lábán tornacipőt visel.

Rágógumit rág.

Megnézi a cigarettázó nőt, azután Valentin úrra fordítja tekintetét.

A cigarettázó, elég jól öltözött nő a durva arcú férfira néz. Ösztönös mozdulattal az ölébe veszi retiküljét.

A durva arcú férfi elérti a cigarettázó, őszülő hajú nő mozdulatát. Elmosolyodik. Amikor megszólal, hangja komoly, megnyugtató.

– Mindenki üljön nyugodtan, szeretem a békességet. Én csak robogó vonaton működöm.

Valentin úr rezzenéstelen arccal bámul ki az ablakon.

A cigarettázó nő halkán, idegesen fölnevet.

– Hagyja, kérem, az otromba vicceit! Ne molesztálja az utasokat.

A durva arcú férfi rágja rágógumiját. Mosolyog. De azért most is komolyan mondja.

– Szegény ember nem fél, gazdag ember féljen. Ezt majd beírjuk az alkotmányba. Így szóljon az igazság.

Az újságáruslány szalad végig a szerelvényen, minden fülke ajtajában kínálja a napilapokat, hetilapokat.

Benyit Valentin úr fülkéjébe. Nagy, csodálkozó szemmel bámul Valentin úrra.

– Ez aztán a meglepetés. Vénülő fejemet nem győzőm csóválni.

Valentin úr tartózkodó mosollyal nézi a lányt. Udvarias hangon szólal meg, érdeklődés, érzelem nélkül.

– Nem értem, miféle meglepetés érte vénülő fejét.

A lány nem kapkod, mozdulatai rutinosak, gyorsak. Leteszi az újságköteget az egyik ülésre, kiválogat néhány szép, színes nyomású hetilapot, odaadja Valentin úrnak.

– Például az, hogy itt találom.

Valentin úr őszintén csodálkozik. Nem vesz részt a lány játékában.

– Hol másutt? Úrhajón? Engem itt minden délután, pontosan ezen a vonaton, ebben az időben mindig megtalál. Tudja jól.

Nadrágzsebéből patkó alakú erszényt vesz elő, abból fizeti a hetilapok árát. Könnyű mosollyal, árnyalatnyi érzélgősség nélkül folytatja, most már tréfál ő is.

– Ha egyszer majd nem talál itt, mondjuk, másik vonatra szállok, bizony csóválhatja a fejét. Akkor égessen gyertyát, mondjon egy imát a régi kuncsaftért.

– Úgy gondoltam, ma kivételesen nem utazik el szeretett fővárosunkból.

– Ugyan miért maradnék éppen ma szeretett fővárosunkban?

– A verseny miatt.

Valentin úr meglepődik, majd pillanat szünet után, udvarias mosollyal, csöndesen, őszinte közönnyel mondja.

– Nekem ott nincs dolgom. Hasznosabban töltöm el a szabad időmet. Úgy sincs túl sok belőle.

A lány fölszedi újságköteget az ülésről. Tűnődik.

– Estélyi ruhák. Ékszerek. Csodafrizurák. Válogatott szép nők. Nem moziban, nem fotón, nem plakáton. A valóságban. Érdekes lehet.

Valentin úr a belső zsebébe nyúl, kihúzza a köteg ötszáz forintost.

A cigarettázó, őszülő hajú nő nézi.

A durva arcú férfi nézi.

Valentin úr az ölébe teszi a köteg pénzt.

Belső zsebéből, ahonnan imént a bankjegyköteget emelte ki, most finom, vékony bőrtárcát húz elő. Ápolt, szép kezével, szertartásos, szép mozdulattal kiveszi belőle az elegáns meghívót.

Átnyújtja az újságáruslánynak.

– Tessék. Szívből kívánom, érezze jól magát.

Már nyüzsögnek az utasok a vonat mellett.

Az újságáruslány már a folyosón áll. Örül a kapott lehetőségnek.

– Köszönöm. Tudtam, ma váratlan szerencse ér. Már akkor tudtam, most mirajtunk a sor, amikor láttam, az utcánkából egy ember, egy szerencsétlen ördög hirtelen azt sem tudta, mit kezdjen a rengeteg pénzével.

Lassan elindul a vonat.

Az újságáruslány a már mozgó szerelvényről lép le.

Valentin úr az ablakból nézi őt. Mosolyog.

Az újságáruslány szalad a vonat mellett hatalmas újságcsomagjával.

– Köszönöm, Valentin úr! Vigyázzon nagyon, mindig erre a vonatra szálljon! Majd mesélek magának ékszerekről, hattyúnyakú nőkről, csodaruhákról, csodafrizurákról!

Valentin úr bólint. Mosolygó arcával gyorsul a vonat.

Az újságáruslány egyre gyorsabban fut a sínpár mellett. Kiabál.

– Mint egy operettben! Valentin úr, ugye nem nagy bűn az, ha néha operettre is kíváncsi az ember?

Valentin úr már elég távol van, de még hallotta a kérdést.

Apró, mozgó játékszernek látja a sínek mellett most már megálló újságáruslányt. Áll az ablakban, kihajolva nézi őt. Nem érti a kérdést.

– Bűn?

Visszaül a helyére, keresztbe teszi a lábát.

Robog a vonat. Valentin úr nézi az elsuhanó tájat.

Az őszülő nő cigarettát vesz elő, szájaiba teszi. Keresgél a retiküljében. Félénk, bizalmatlan pillantást vet a durva arcú, izmos, rágógumis férfira. Az meg sem rezdül. Majd a cigarettázni szándékozó nő kissé zavartan szól Valentin úrhoz.

– Ha kaphatnék egy kis tüzet, uram.

Valentin úr már kattantja ezüst öngyújtóját. Udvarias mozdulattal tüzet ad.

Két jól öltözött, ápolt férfi lép a fülkébe. Udvariasak, szinte kedélyesek. Az egyik jóképű, harmincon aluli, a másik ötvenéves lehet.

A fiatalabb szólal meg.

– Jó napot kívánok. Rendőrség. Kérem, a személyi igazolványokat vegyék elő.

Robog a vonat. Határozottan, erősen hallani a ritmusát.

Valentin úr ezüst öngyújtója nagy lánggal ég, közelít a tüzet kérő nő cigarettájához. Pillanat, s az őszülő nő mélyen szívja le a füstöt, szenvedélyes dohányoshoz illően.

A két nyomozó rutinmozdulattal mutatja rendőrségi igazolványát. Az ötven év körüli férfi a cigarettázó, szelíd arcú, őszülő nőre pillant. Olyan szívélyes, örömteli mosollyal, olyan hangon köszönti, mint aki rég nem látott, kedves ismerőisével találkozott.

A nő szívja épp most meggyújtott cigarettáját.

– Mariskám! Édes Mariskám! Nem hiszek a szememnek! Hát hiába tiltottunk ki a fővárosból? Hiába bíbelődünk veled? Mariskám, Mariskám, de nem szép ez tőled. Bizony mondom, csúf dolog ez tőled.

A cigarettázó nő nem ijed meg. Ámul.

Csöndesen mondja, olyan őszintén, hogy senkinek eszébe se jutna kétségbe vonni az igazát.

– De, felügyelő úr, az ég szerelmére, hát maga ismer engem. Ha jól számolom, legalább kilenc esztendőtt ültem. Csak nem gondolja komolyan, hogy én Pestre jövök dolgozni? A férjemet látogattam meg a János-kórházban. Ha bűnöm van, hát az, hogy nem kértem rá engedélyt. Neki vittem húslevest, egy kis süteményt.

Az ötven év körüli férfi derűs mosollyal, kedélyes, családias hangon beszél vele.

– Tudom, Mariskám, tudom. Tanúd is van rá. A doktor bácsi, a doktor néni, az aranyos nővérekék.

A cigarettázó, szelíd arcú, őszülő nő csöndesen, mély hittel bizonygatja.

– Így igaz, felügyelő úr. Esküszöm az élő Istenre.

A harminc év körüli férfi visszaadja a durva arcú, rágógumis férfi személyi igazolványát. Udvariasan beszél.

– Köszönöm.

Valentin úrhoz lép, aki már nyújtja felé igazolványát.

Az ötven év körüli férfi, rendületlenül mosolyogva, kedélyesen társalog.

– Mariskám, Mariskám, édes, jó Mariskám, most jön a neheze.

A harminc év körüli férfi Valentin úr igazolványát lapozgatja. Az idősebb változatlan hangon folytatja.

– Elkérjük a retiküldet, Mariskám, és te olyan sírást csapsz, de olyant, hogy a szívünk szakad meg.

A harminc év körüli férfi visszaadja Valentin úr igazolványát. Pillanatig szemügyre veszi a jól öltözött, kicsit maradinak látszó, naiv utast.

– Köszönöm, uram.

Udvariasan érdeklődik tovább.

– Beszélgetett a cigarettás Mariskával?

– Nem. Csak tüzet adtam neki.

– Van magánál pénz?

– Tízezer forint. Ötszázasokban. És a pénztárcámban talán ha hetven forint.

– Kérem, nézze meg.

Valentin úr a belső zsebébe nyúl.

Üres.

A nadrágzsebébe nyúl.

Nem találja a patkó alakú pénztárcát.

Emeli a fejét. Döbbenten néz a durva arcú, rágógumis férfira. Azután tétován a cigarettázó nőre, majd a két nyomozóra.

Az ötven év körüli férfi a komoly arccal cigarettázó nőre néz. Jóízűen elneveti magát. Kedélyes hangon, árnyalatnyi indulat nélkül szól hozzá.

– No, Mariskám, kezdődhet a muzsikaszó. De mielőtt megfürdenénk gyönyörű hangodban, essünk túl végre a nehezén. Add csak ide azt a retikült, megnézzük, van-e tiszta zsebkendő.

A cigarettázó, őszülő, szelíd arcú, egyszerűen, ízlésesen öltözött, tisztességes, szolid családanyának látszó nő fátyolos, szomorú tekintetét az ötven év körüli férfira emeli. Pillanatig nézi, majd rázendít. De úgy, mint egy balladára. Halkan, kissé kántáló hangon kezdi, igazán szívet tépően. A szöveghez igazodva változtat hangszínt, hangerőt. Mindvégig művészi produkció ez a javából. Megrendítő magánszám. Megható, megzavaró a lélektől lélekig szóló fájdalom.

A négy férfi mozdulatlan arccal hallgatja a vonatkerekek monoton zajában.

– Jézusom, Máriám! Seregek Ura! Hát senki nem hisz nekem? Mi az én nagy bűnöm, mi az én nagy vétkem? Te tudod, Uram, bűnöztem, bűnhődtem! Szenvedésemmel fizettem! De most? Beteg férjem a kórházban, lázasan egy kórházi ágyon. Én itt egyedül, ártatlanul. Megalázottan. Szégyenben. Ó, jaj, Teremtőm, ó, jaj,

Atyám! Te, aki ítélsz elevenek és holtak fölött. Te, aki a lelkembe látsz, gondolataimat, sóhajtasomat ismered, meddig tűröd ezt? Miféle bűn akár az égből, akár itt a földön, hogy életem társának jó szót, vigasztaló simogatást, egy csókot, tányér húslevest viszek? Én Uram, Istenem, Mindenható Atyám, miért hagysz mindig magamra?

Keresztet vet. Új strófába kezdene, de az ötven év körüli férfi nem engedi. Fölhagy a kedélyeskedéssel. Hangot vált.

Nem éles, nem is durva ez a hang, de utasít.

Kétségkívül bűnözőhöz szól.

A harminc év körüli férfi a továbbiakban csak nézője a már sokszor látott, de még mindig nem érdektelen színjátéknak. Feszülten figyeli idősebb társa minden rezdülését.

– Elég a nótából, Mariskám. Lássuk azt a retikült. Azután majd fohászkodhatsz tovább.

Elveszi a cigarettázó nő öléből a retikült. Kinyitja.

Kiveszi belőle a köteg ötszáz forintost.

Valentin úrra néz, aki, ahogy mondani szokták, egyszerűen nem hisz a szemének.

– A pénztárcája milyen?

Valentin úr ámul. Alig tud megszólalni.

– Fekete. Patkó alakú. Bőr. Ezüst V. O. monogrammal.

Az ötven év körüli férfi kiveszi a retikülből a fekete, patkó alakú, ezüst V. O. monogramos bőrtárcát.

Kinyitja. Számolja a benne levő pénzt.

– Hatvanhárom forint nyolcvan fillér.

Átnyújtja Valentin úrnak a köteg ötszáz forintost és a patkó alakú pénztárcát.

– Kérem, számolja meg.

Valentin úr nagy szemmel nézi a tárcát, a cigarettázó nőt.

– Hihetetlen. Egyszerűen hihetetlen.

Tétován az ötven év körüli férfira néz.

– És most mi lesz?

– Utazik nyugodtan tovább. Fölírjuk az adatait. Ha szükségünk lesz önre, beidézzük.

A durva arcú, farmernadrágos, rágógumis férfihoz fordul.

– A maga nevét és címét is kérem.

A durva arcú férfi odanyújtja újra személyi igazolványát.

– Tanúskodnom kell?

Az ötven év körüli férfi írja az adatokat.

– Lehetséges.

Visszaadja az igazolványt, elteszi blokkját és golyóstollát. Valentin úrhoz fordul. Udvarias, de bosszús a hangja.

– Hiába figyelmeztetjük az állampolgárokat jóformán mindennap az újságban, a rádióban, a televízióban, hogy óvakodjanak a zsebtolvajoktól.

Valentin úr nem veszi észre, hogy újra hozzá beszélnek.

Nem képes elmozdítani tekintetét a cigarettázó, szelíd arcú, őszülő nőről.

– Még álmomban sem láttam ilyent soha.

Az idősebb férfi rábólint.

– Ez a baj. Ha nem látjuk meg a pályaudvaron a cigarettázó Mariskát, elköszönhet a pénzétől.

Valentin úr még mindig az őszülő, nyugodtan cigarettázó nő arcát, cigarettát tartó kezét nézi.

A cigarettázó nő észreveszi Valentin úr ámuló arcát. Pillanat szünet után csöndesen, nyugodtan mondja.

– Ennek a pöcsfejnek akar maga magyarázni, felügyelő úr? Kitálal az ember orra elé egy rahedli pénzt. Mit tehet ilyenkor az ember? A plébánosunk is elvenné tőle.

Valentin úr nézi őt. Ámul, mint a gyerek.

– Drága asszonyom, hogyan csinálta? Hogyan?

A cigarettázó nő pillanatig nézi őt. Elnyomja cigarettáját. Nyugodt hangon mondja.

– Megtanítom rá. Várjon két évet, azután megkeresem, pöcsfej. Addig gyakorolja egyedül, hogyan kell vonaton pénzt keresni.

Csupa könny a szeme. Nevet.

– És járjon jó szerencsével. Csúfabbal, mint én.

Az ötven év körüli férfira néz.

– Menjünk, felügyelő úr. Nem kell ott mindig ülni, lehet állni is.

Elindul a két nyomozóval.

Az ajtóban megáll, visszafordul.

Megkeresi tekintetével Valentin urat. Amikor megszólal, hangja csöndes.

Izzik a gyűlölettől.

– A kezem ügyes, az ujjam fürge. Jól dolgozom még a robogó vonaton. Gyakorolj, pöcsfej. Engem holnap is vár egy ember a János-kórházban. Szeretem őt. Áldjon meg az én Istenem. Te csúfabbul jársz még énnálam. Nem lehet másképp. Nem lehet.

És a két nyomozóval elmegy a folyosón.

A durva arcú, farmernadrágos, izmos férfi rágja a rágógumit. Nézi a robogó tájat.

Valentin úr az ablaknál ül. A rágógumis férfit figyeli. Csöndesen szólal meg.

– Odahajoltam, tüzet adtam. Ennyi történt. Nem értem.

A durva arcú férfi pillanatig nézi őt.

– Zsebmetsző. Örüljön neki. Ökölcsapással is lehet dolgozni.

Folytatná, de látja, nem érdemes.

Valentin úr talán nem is hallja. Arca, szeme, hangja eleven, meghatóan gyerekes ámulat.

– De hogyan csinálta?

Lassít a vonat, majd megáll.

Valentin úr kinéz az ablakon.

A cigarettázó nő és a két férfi leszáll. Mennek a kis állomásépület felé.

A nő cigarettát vesz elő, öngyújtót. Rágyújt.
Ennyi ideig állt csak a vonat. Már indul tovább.
A cigarettázó nő Valentin urat nézi a távolodó ablakban. Neki mondja.
– Csúfabbul jársz még nálam. Csúfabbul, tudom. Csúfabbul.

Valentin úr lakása furcsa a nappali fényben.

Miután mérete elég nagy, a szoba közepén két oszlopféle jelzi, hogy két normál méretű szoba volt valamikor, amelyet tolóajtó vagy függöny választott ketté, vagy az építetők a kézenfekvő változtatás lehetőségét teremtették meg kezdettől a majdani lakók számára.

A díszes, régi, domborműszerűen mintázott, csontszínű csempék hatalmas, kör alakú cserépkályhát ölelnek körül mozgalmas, figurális, történetet elbeszélő mintázatukkal. A kályha tetején díszrács óvja talán a birsalmát, talán a befőtt üvegeket arra a rövid időre, amíg ott helyezik el őket.

A kályha közepén áll, ajtaja az egyik oldalán. Ha elválasztanák a teremnek is beillő, nagy szobát, az egyikből mind a kettőt lehetne fűteni kényelmesen, ragyogóan.

Talán gyerekszobának szánták. De Valentin úr agglegény, szükségtelenné vált a későbbi építkezés.

Minden maradt a helyén, közepén. Két oszlop között a kör alakú, mesélő cserépkályha.

Sokágú csillárok lógnak le mélyen a két teremrészbe. Nappal van, nem ég a lámpa. A nap is csak kis réseken süt be a leengedett függönyök között.

A kiskutya elnyújtózva fekszik az ajtó mellett. A napsugár sávjában helyezkedett el. Úgy tűnik, alszik. Álmodik.

Egyszerre, nem tudni, hogyan, honnan, ezerszínű golyó táncol a nap ide betörő, keskeny, éles fényében. Mintha órási szappanbuborék volna, lebeg, szikrázik, színét változtatja a fénysávban.

Óvatosan mozog, mindig a parkett felé táguló fénycsíkban marad.

Egyszínű, négyszögletes kendő sarka ereszkedik a táncoló golyó mellé.

A golyó kissé megemelkedik, méltóságteljes, lassú mozdulattal helyet foglal a kendő élén.

A puhán lehulló kendő hirtelen megfeszül, föl-le, előre-hátra lendül. A golyó néhányszor végiggurul a feszes élen, majd, mintha megunta volna a nyílegyenes mozgást, a színes selymen lecsúszik a középpont felé. Most az élen új, nagyobb golyó kezd szánkázását. Ez is átadja helyét egy még nagyobbnak, még színesebbnek. Furcsa tánc kezdődik a három golyó között a kendőn, a kendő élén és körülötte a levegőben.

Ritmikus a mozgás, a kiskutya lélegzése is hasonló ritmusú. Majd gyorsul a tempó, mintha vonat zakatolását kísérné a golyók tánca.

Az egyre erősödő vonatzakatolásban Valentin úr lassan nyitja a szemét.

Az elfutó tájat látja újra, a durva arcú férfit. Fejét a cigarettázó nő helye felé fordítja. Üres. Szomorú kis mosoly jelenik meg szája körül.

Kár, hogy nem mindent álmodott. Hogy valóban elvitték ebből a fürkéből a kivételesen ügyes, őszülő hajú nőt.

A Gellért Szálló portáján, a portáspult előtt áll Tinka. Fürdőruhája fölött hosszú, színes, könnyű szoknyát visel, blúzát dereka fölött csomóra kötötte. A szobakulcsát adja át a portás. Tinka indul föl a pult melletti lépcsőn.

Az Angyalarcú elég távolról figyeli a jelenetet. Amikor Tinka eltűnt, lassú, szórakozott léptekkel a portáshoz megy.

– Csomag Marlborót kérek.

A portás odaadja a cigarettát. Az Angyalarcú zsebre teszi, majd fizet.

– Köszönöm.

Stiberinger nyári ruhában, tétován közelít a portáshoz.

– Mit óhajt, uram?

Stiberinger zavart, bizonytalan.

– Radovics János szobáját keresem.

– Radovics János?

– Fodrász. Ma költözött ide. Vagy tegnap. Itt kell megvárnom.

A portás leveszi és átadja a szobakulcsot.

– Arra kéri önt, a szobájukban várjon.

Stiberinger átveszi a kulcsot.

– Más üzenet nincs?

A portás már új érdeklődőkkel foglalkozik, csak a fejével int nemet.

Az Angyalarcú cigarettát vesz elő, rágyújt.

Nem érte meglepetésként a közlés, hogy a fodrász is ide költözött.

Olyan szögben áll, hogy csak az emeletre vezető lépcsősor első két fokát látja.

Ha tenne néhány lépést, látószögébe kerülne a lépcsőforduló, ahol Tinka várja Stiberingert, és együtt mennek tovább. Összehangolt mozdulataik elárulnák, a fodrász csak nevével részese Tinka kalandjának.

De ő az ellenkező irányba mozdul, a kijárat felé.

Valentin úr lakásában a rádióból zene szól. Most is furcsán világított a szoba, csak az egyik felében ég a sokágú csillár.

A kertre nyíló ajtó környéke sötétben maradt, csupán a besütő hold fénye világítja meg. A csillár a másik fél teremben ég, a kis asztal fölött. Az erős fényt az oldalról és fölülről körülzárt kis selyemernyők biztosítják, célzott fényük szinte reflektorként világítja meg az asztalkát úgy, hogy már a közvetlen környéke is homályban marad. Ebbe a szobarészbe a hold fénye sem tud betörni.

Cselló hangja tölti be a termet. Pablo Casals-fölvételt hallunk.

A kiskutya éberen figyel mindent, a műsor minden mozzanatát.

Ezek már valóságos mutatóvonalak. A főszereplő Valentin úr frissen manikűrözött, ápolt keze. Varázsereje ad életet a közelébe kerülő tárgyaknak.

Megfog három órási dominót. Egyenként nagyobbak, mint a tenyere. A két szélsőt tartja, a középső együtt mozog a másik kettővel, de azt nem tartja semmi. Dobálja a dominókat, elengedi, játszik velük. Távolságba lép, magukra hagyja őket, majd földre érésük előtt elkapja a szélsőket, és ismét új játékba kezd mind a hárommal. Ez után a kendő következik a színes golyókkal. Nem mint álmában, három golyóval, most már öttel. Öt színes, fénylő golyót terem a négyszögletű

kendő. Váltogatják helyüket, táncolnak a golyók. Pillanatra mintha elfáradna Valentin úr, a homlokát törli meg a kendővel, a golyók a levegőben maradnak.

Életre kelnek a tárgyak Valentin úr körül. Mozgékonyak, elevenek, fénylők, színesek.

Előbbnek tűnnek annál, aki mozgatja őket.

Valentin úr arca elgondolkodó, távoli, szinte élettelen.

A kiskutya egy-egy sikeres részletnél lelkesen csóválja a farkát. Fenekét emeli, kicsivel közelebb leül.

A rádióból árad a Casals-szóló.

Szombat este

A fodrászüzlet kis rádiójából ugyanaz a zene szól, mint amelyik Valentin úr mutatványait kísérte.

Félelmetes pontosan ismétlődik az előző esti jelenet.

A fodrász csodálatos fantáziafrizurát fésült Klárika fáradt, álmos arca köré. Nézi, vizsgálgatja művét.

Az eredménnyel most sincs megelégedve. Igazgat rajta, míg végül teljesen összeborzolja. A hajmosó edény zuhanyrózsáját tartja a lány feje fölé, nagy sugárban engedi a vizet.

Klárika méltatlankodik.

– Ha sokáig csinálod ezt, akkor a végén fölébredlek.

Most, ilyen ázottan, csapzottan, most van összhang Klárika és a frizurája között. Valóban ez a haj illik hozzá.

A fodrász látja a tükörből a lány arcán a fáradt kis mosolyt.

– Nyúzott vagy, Klárika.

– Rajtad se az látszik, hogy tengerparti vakációról érkeztél haza. Frissen, kipihenten. Nem szeretek senki magánéletében kotorászni, még családon belül sem, de talán ha megpróbálnád egyszer kialudni magad, talán előnyösen befolyásolná egyébként pompázatos külsődet.

– Talán. Ne csüggedj, előbb-utóbb kipróbálok.

Klárika elégedetten fürkészi magát a tükörben.

– Nem vigasztalni akarlak, de lehet, hogy most nem is a frizura volt rossz. Nézd, ez az ázottveréb-kompozíció milyen kitűnően illik hozzám.

A fodrász elneveti magát.

– Ha gondolod, megtartok belőle valamit.

Pillanatra megáll a keze, nézi a lányt. Kinyilatkoztatásszerűen mondja.

– Elvem: ne zavarjuk meg az összhangot az ember és a feje között. Aki javítani nem tud a rosszabbon, rontsa el a jobbat. A közelítés biztos módja ez is. És garantálni lehet az eredményt. Megteremtődik az összhang, ha alacsonyabb szinten is.

Néhány ügyes, gyors mozdulattal rendezetté teszi a zilált, kócos haját.
Minden mozdulatán látni, több mint jó fodrász. Ez az ember tehetséges.

Pár lépést hátrál, úgy vizsgálja az eredményt.

– Valóban kitűnő. Az összhang, íme, tökéletes. Csak ez a frizura... Ez a fej...

– Azt hittem, fodrászüzletben csak a hajról esik szó, a fejről nem.

A fodrász kis grimaszt csinál.

– Néha nehéz különválasztani.

Már rendezett újra Klárika haja, egészen más, mint az imént.

– Eredj a bura alá.

Klárika föláll, néhány lépést tesz.

Mintha hirtelen fölébredt volna, menet közben megváltoznak a mozdulatai.
Játszani kezd. Utánoz valakit vagy inkább valakiket.

Lábujjhegyen, mintha legalább tizenöt centis sarkú cipő volna rajta, az egyik burához tipeg. Gondosan megvizsgálja, köpenye már nem friss fehérjéhez vajon illik-e a bura színe. Nem elégedett az eredménnyel, fejcsóválva keresi a burák között az öltözetéhez való szint. Végre megállapodik, nem elégedetten, mindössze megalkudva a helyzettel.

Kényeskedőn bújik az átlátszó alsó részű, égővörös félgömb alá.
Elterpeszkedik, majd elmélyülten szemügyre veszi rövid, tökéletesen rendben levő körmeit.

Elkeseredik a látványtól. Komikusan csóválja fejét. Affektált, türelmetlen hangon szólal meg.

– Manikűr! Manikűr!

Türelmetlensége erősen karikírozott kétségbeesésbe megy át.

– Hol a csudában van már megint az a lány! Manikűr!

A fodrász jó közönség, értékeli a produkciót.

Tapsol.

Klárika kecses főhajtéssal köszöni meg az ünneplést.

A fodrász zsebébe nyúl, cigarettacsomagot vesz elő. Kiszedi az egyetlen cigarettát, az üres papírt a szemétkosárba dobja.

Klárika most természetes hangján szólal meg, csak kicsit hangosabban a szárító zúgása miatt.

– Adj egy cigarettát.

A fodrász odaadja.

– Ez volt az utolsó.

Ő is hangosabban beszél. Tüzet ad, Klárika keze mellé igazítja a kerek talpon álló, színes hamutartót.

– Átmegyek Hajasbabához cigarettáért. Mire megszáradsz, visszajövök.

Kimegy az üzletből.

A Budai Parkszínpadon az operett nyitányát játssza a zenekar.

A még mindig forró estében könnyű nyári ruhában nők, ingkabátos vagy zakójukat ölükben tartó férfiak várják a kezdést a zsúfolt nézőtéren.

Nagyon sok kocsí áll a parkolóban, a környező utcákon.

Heterogén közönség gyűlt össze ezen az estén is. Koruk tíz és hetven év között. Jól öltözött a közönség. Láthatóan mindegyik társadalmi réteg szép számmal képviselteti magát.

Elkezdődik az előadás.

Érezhető a figyelem, fölcsattanó nevetések hangzanak, egyszer-egyszer nyíltszíni taps is.

A lóversenypályáról ismert szakállas fiatalember arca az utolsó sor szélén figyelmes, akár a többi nézőé. Csak ő komor marad a nagy nevetések alatt is. Méregdrága tornacipője mellett az egyik erősen átkötözött doboz.

Óvatosan, észre ne vegyék a közelében ülők, bontogatja a zsineget. Amikor elkészül, élére állítja a dobozt, nyitja a tetejét.

A közönség a színpadra figyel.

A váratlanul kinyílt dobozból riadtan menekülnek az egerek. Nesztelenül surrannak a cipők között, ki a nézőtérről, az emberek közül.

Senki nem veszi észre az egérinváziót.

Kivétel egyetlen, harmincöt év körüli férfi. Őt megzavarta a szakállas fiatalember mocorgása a háta mögött. Megfordul. A még az üres dobozzal ügyködő, lehajolt, bár ágaskodva is átlagnál jóval alacsonyabb fiú mellett meglátja a zsineget, a dobozt, néhány menekülő kis állatot.

Elmosolyodik.

– Házi egér, *Mus musculus*. Arisztotelész és Plinius is megemlékezik róla. Imigyen igen nevezetes állatka. Marshall szerint az ördög nagyon szeret egér alakjába bújni. Ő tudja, miért. A boszorkányperek idején a kínvallatás egyik első kérdése az volt, hogy rászabadította-e a vádlott az ördögöket egér képében az emberekre? Kár, hogy ma már, a boszorkányperek elmúltával, ez a kérdés elveszítette a jelentőségét. Ki akarna ma már akár ördögöket, akár egereket a gyanútlan emberiségre szabadítani?

A szakállas fiatalember a doboz maradványait gyömöszöli széke alá.

Bosszantja a halk szöveg, a kitartó figyelem, mely tevékenységét kíséri.

És talán az is, hogy zavartalanul folyik az előadás. Nem történt semmi.

Kicsit fölemeli fejét, sziszegi a férfi arcába.

– Barom.

Az érdeklődéssel néz le rá. Mosolyog.

– Örvendek. Én meg biológus vagyok. És, amint látja, igen kedvelem a színházat. Meglepne, ha túl sokáig eltűrném, hogy bárki megzavarja ennyi ember szórakozását. Így hát, Barom úr, vagy távozik, vagy kénytelen leszek leküzdeni az undoromat, megragadni önt, és elősegíteni gyors távozását.

Igen vidám jelenetet játszanak. Nagy nevetés, taps kíséri a távozót.

Az italbolt pultjánál az Angyalarcú mosolyog.

– Jól hall az én fülem? Semmit sem kapok?

A csapos poharakat öblít. Keze meg nem áll. Nem néz az Angyalarcúra.

– Ásványvizet. Kólát. Szörpöt. Válogathatsz.

Az Angyalarcú szüntelenül mosolyog. Csöndesen beszél, a kötekedők hangján.

– Hát, az is jobb, mint a ricinus. Bármelyik. De én az ásványvizet nem kedvelem. A kólát sem.

– Milyen szörpöt akarsz?

– Semmilyen. Tudom, különös, de mi az ördögöt csináljak?

A csapos fölnéz rá.

– Ne keresd a bajt.

Az Angyalarcú mosolyog.

– Bajt?

– Jön az anélkül is.

Az Angyalarcú mosolygása most már tenyérbe mászó.

– Ez szép. Igen. Ez bizony filozófia. A bajt ne keressük, jön az magától. Kár, hogy nincs nálam ceruza. Majd vigyázok, míg hazaérek, el ne felejtsem.

A fodrász Hajasbabával ül egy asztalnál. A magányos, zárkózott emberek elkalandozó tekintetével néz szét az italtoltban. Nyugodt, kissé közönyös hangon kérdezi barátját. Mégis érezni, ennek a földhatalanul szomorú embernek fontos, hogy most legalább a hivatalos ügyek rendben legyenek Hajasbaba körül.

– A leltározó csoport még a nyakadon van?

– Elmentek már.

– Mikor?

– Ma délután. Aláírtam a jegyzőkönyvet.

– Rendben vagy?

Hajasbaba bólint. Nézi a fodrászt. A fáradtságtól szinte egykedvű a hangja.

– Fél óra múlva újra telefonálok. Zárás után taxival bemegyek a kórházba. Hazaküldöm az asszonyt.

A fodrász egy pillanatig ápolt körmét nézi. Majd Hajasbaba arcát.

Elmosolyodik.

Hülye, önmagát gúnyoló fintorral mondja.

– Nekem is van ma még elintéznivalóm.

Az Angyalarcú az asztaluk mellett mosolyog.

– Vannak dolgok, amiket egyszerűen nem értek. Töröm a fejemet, futkároznak a gondolataim. Ki vagy te, fiú, hogy így bánhatnak veled? Ezt kérdezem magamtól. És nem érkezik rá válasz.

Hajasbaba fölpillant rá. Megszívja cigarettáját. Orrából, szájából dől a füst.

Csendesen, nyugodtan, jóindulatúan szól a fiúhoz.

– Menj haza, Angyalarcú. Tudod jól, hogy nem szolgálunk ki.

– De én akkor megharagszom.

– Tudom, fiam.

– És az kinek jó?

– Senkinek.

A fodrász nem mozditja tekintetét az Angyalarcúról.

Nem jó ez a tekintet.

Az Angyalarcú mosolyog.

– Érthetetlen, bonyolult az élet. Fejtse már meg valaki. Pénzem van. Átmehetek a Népszínház utcába is egy féldecicért. De én itt óhajtom meginni.

A fodrász arcába néz. Mosolyog.

Váratlanul nagyot sóhajt. Hangjával eljátssza a bánatost.

– Te is haragszol rám? Mindenki? Az egész világ énellenem? Ugyan miért? Olyan csúf vagyok? Na, mindegy. Azért megkérhetlek valamire? Egy magányos, szép, füledt éjszakán add át kézcsókomat a szelíd Klárikának.

Hajasbaba fehér köpenyében ül az italbolt sarkában, piros műmárvánnyal borított asztalnál, piros műanyag széken. Mellette, gondosan fésülve, rövid ujjú, jó ízléssel választott, élénk színű ingben a fodrász. Az Angyalarcú sok pénzért vásárolt luxustoprongyban áll mellettük. Marlboróra gyújt, Ronson öngyújtóval.

Kihívó mosollyal, rossz tekintettel nézi a fodrászt.

A fodrász elviszi róla pillantását.

Modern, ütésálló, víz alá vihető, ezüstkarkötős karórájára néz, majd Hajasbabára.

– Reggel bejövök.

Az Angyalarcúra emeli tekintetét.

Csendesen mondja, kicsit szórakozottan, árnyalatnyi harag nélkül.

– Én nem haragszom rád, Angyalarcú. Egyáltalán nem. Inkább azon tűnődöm, mit találjak ki, hogy ne tegezz.

Az Angyalarcú égő cigarettáját nézi.

– Ez fontos?

A fodrász szórakozottan, csendesen válaszol.

– Talán fontos, Angyalarcú.

Az Angyalarcú most már őt nézi. Mosolyog.

– Talán? Nem tudnál eljutni a bizonyossághoz ezen a szép, csendes éjszakán?

– Majd tűnődöm rajta.

Az Angyalarcú nem emeli hangját. Halk, udvarias.

Tovább kötözködik.

– Kevés az időd. Téged várnak valahol.

– Megmondtam, még tűnődöm rajta. Erre szakítok időt.

Az Angyalarcú kíváncsibban kérdezi a kelleténél.

– És mit gondolsz, mire jutsz?

A fodrász fáradtan, nehézkesen föláll. Megadó arccal, csendes hangon, árnyalatnyi keserűséggel mondja.

– Őszül a hajam, fiú. Öreg vagyok. Semmi nem jut az eszembe. Sem csendes éjszakán, sem lármás nappalon.

Az ingatja a fejét. A mosoly nem tűnik el az arcáról.

– Ó, ó, ó, akkor bizony tegeződünk.

Hajasbaba nyugodt tekintettel előbb az Angyalarcúra, majd a fodrászra néz.

A fodrász közönyös arccal, lassú mozdulattal odább teszi a széket. Fölegyeneseedik, ropogtat a derekán.

Kissé kesernyés, szomorkás mosollyal megnézi az Angyalarcút. Tehetetlen, megható kis fintort vág. Csendesen mondja.

– Nem szeretem a vitát. A pörlekedést. Negyven éve kerülöm.

És elereszti az öklét a villámnál gyorsabban.

Úgy csapja állon az Angyalarcút, hogy az, akár egy szabályos krimiben vagy cowboyfilmben, széttárt karral átzuhan az asztalon, le az apró, színes kockákkal kirakott kövezetre.

Hajasbaba nyugodtan áll föl. Arca, hangja sem izgatott. A fodrász közömbös arcát nézi.

– Ha maradt benne élet, vidd haza az anyjához.

A vendégek nyugodtan isznak, cigarettáznak, beszélgetnek.

A csapos megállás nélkül dolgozik. Szemével megkeresi a kövezeten fekvő, mozdulatlan Angyalarcút.

Az Angyalarcú a hasán fekszik.

Semmi jel nem mutatja, hogy él.

A fodrász lehajol hozzá. A hátára fordítja.

Minden mozdulatából árad a nyugalom. Arcán ijesztő közöny.

Hangja csendes. Bántóan udvarias.

Vagy, ha úgy tetszik, kegyetlenül barátságos.

– Ébredj, fiú. Nyisd ki szépen a szemed. Nem való itt aludni. Semmi baj. Fél gőzzel ütöttem, minden harag nélkül. Legközelebb már mérges leszek. Nagyobbat suhintok. Drótba rakják az álladat. És ha azután is tegeződni kívánsz, nem lesz orvos, aki segíthet rajtad.

Füléhez emeli karóráját. Pillanatig hallgatja, mint akinek nincs fontosabb dolga a világon, mint meggyőződni róla, vajon működik-e.

Elégedetten bólint.

Majd elvesz Hajasbabától egy vizes kendőt. Óvatosan törülgeti az Angyalarcú csukott szemét, vérző száját.

Azután a fiú hóna alá nyúl. Elég kíméletesen talpra állítja.

Amikor megszólal, hangja eleven szabadkozás.

– Ne haragudj, nem tudlak hazakísérni. Te mondtad, engem várnak valahol. Sok a dolgom, rövid az éjszaka. Isten veled, fiú.

Az Angyalarcú sápadtan, száraz szemmel, elég hosszan nézi őt. Mosolyt erőltet magára.

Hangja csendes. Maró gúny.

– Ez gyors munka volt. Finoman szólva, piszkosul váratlan. Nem baj. Mindig tanul az ember. Legközelebb másként játsszuk le.

Az Angyalarcú szája csücskén vér szivárog. Keze fejével letörli, majd a kezére néz.

Elmosolyodik.

– A saját vér sem szörnyűbb, mint a másé.

Most már régi, tenyérbe mászó mosolyával folytatja. A fodrász arcába néz. Nyugodtan beszél.

– Kicsit szédülök. Darazsak duruzsolnak a fejemben. Most ne üss meg újra. Igazán nem volna szép. Nem is való hozzád.

A csapos közömbös arccal, begyakorlott mozdulatokkal féldecis poharakba pálinkát tölt. Az Angyalarcú fölemeli az egyik teli poharat. Hátát kényelmesen támasztja az italmérő pultnak.

Szájából szivárog a vér.

A fodrászra kacsint. Emeli poharát. Kiüssza. Kedélyesen mondja.

– Isten veled, erős ember. Szép jó éjszakát. Ne kérjünk egymástól szerencsét, boldogságot. És ne feledd, add át kézcsókomat a szelíd Klárikának.

Véres szájával, minden fogát mutatva, hangosan fölnevet.

Az újságáruslány már üres kézzel baktat a Józsefvárosban. Alakja csinos, arca szép, tűnődő. Fáradt.

Ugyanolyan a farmerja, az inge, a tornacipője, mint a többi lányé, fiúé az utcán.

Pontosabban: az övé sem luxustoprangy.

Újságcsomagja nélkül egyetemi hallgatónak nézné az ember.

Valóban egyetemre jár.

Az egyik utcasarkon húsz év körüli fiú, lány átölelte egymást. Csókolódnak.

A fiú meglátja az újságáruslányt. Kezével int, üdvözlí. Nem szakítja meg a csókolódzást.

Az újságáruslány nem áll meg. Biccent.

Komolyan, barátságosan mondja.

– Ó, őrijő nyár, végzetes szerelem. Csak meg ne fulladjatok.

Szép, jól megtermett, barna szőő bokszer pisil a lámpaoszlopnál. Meglátja az újságáruslányt.

A farka, mint a metronóm, mozogni kezd a boldogságtól.

Az újságáruslányhoz húzza a tizenöt év körüli fiút, aki a porázát tartja.

A kutya leül a járdára. Nagy szemmel bámulja a lányt, úgy, ahogy csak kutyák tudnak arra nézni, akit igazán szeretnek.

Az újságáruslány leguggol hozzá, leveszi a szájkosarát. Szép mozdulattal megsimogatja a fejét.

Régi a barátságuk, kölcsönös a szeretetük.

Az újságáruslány nem gügyörészik. Csöndesen, komolyan, egyszerűen beszél hozzá, akár egy emberhez.

– Örülök, hogy találkoztunk. Jó szerencsém nem hagy el.

A szájkosarat a fiú kezébe adja. Továbbra is a kutyához beszél, hangja változatlanul komoly.

– Szeretem a pofádat, nem hasonlít emberre.

A bokszer minden szavát, rezdülését lesi.

– Beszélgessünk az életről, ha van két perc időd. Légy szíves, mondd el az igazat, de csakis a színtiszta igazat.

A kutya hangos ugatásba kezd.

A lány nézi őt, fejét csóválja. Majd komolyan, nem karikírozva semmit, őszinte szemrehányással mondja.

– Úristen, mi történt? Kivel beszélgettél? Konformista lettél? Ma nagyon udvarias vagy. A mindenit, tegyél rá még egy lapáttal.

A kutya elhallgat. Pillanatig okos, nagy szemmel néz rá. Azután égnek emeli a pofáját. Ordít, veszekszik, hogy zeng az utca.

Az újságáruslány guggol, figyelí, majd megkönnyebbülten szólal meg.

– Ez az! Már megrémültem, kiállításra vittek, zsüri elé állítottak, lefényképeztek, díjaztak. Köszönöm, hogy a régi hangon ugatsz.

A bokszert abbahagyja az ugatást. Kíváncsi szemmel nézi a lányt.

Az újságáruslány pillanatig némán farkasszemet néz vele. Majd csöndesen, megértően mondja.

– Igen, tudom. Ennyit ugathatsz. Nem baj. Az a fontos, nem hazudsz.

Visszateszi a szájkosarat, becsatolja. Megsimogatja a kutya fejét. Természetes, társalgási hangon folytatja, de érezni, mennyire szereti ezt a szép, tiszta tekintetű, értelmes bokszert.

– Menj, sétálj tovább. Tartsd be az illemszabályokat. Tegyél le még néhány névjegyet a kollégáknak. Azután aludj jól. Holnap mindenféléről beszélgetünk, a lakáskérdésről is.

Az újságáruslány guggol.

A kutya ül.

Nézik, értik, szeretik egymást.

– És még valamiről akarok beszélni veled. De csak négyszemközt.

A bokszert nem veszi le tekintetét a lányról.

Bólint.

Az újságáruslány fölegyenesedik.

– Kösz. Egyszer kiviszlek Pest határába. Szükségem lesz rád.

A tizenöt év körüli fiúhoz fordul, aki mosolytalanul, türelmesen áll mellettük. Díszes pórázon tartja a kutyát.

Hozzá is komolyan beszél, nem bolondozik. Arca, hangja elárulja, fontos neki, amit mond, és azt is, hogy őszintén hisz benne.

– Antalfi Béla, mondd meg nekik, vigyázzanak, miről beszélnek előtte. Mert ő nem tud hazudni, alakoskodni. Ha kérdezik, ugat. Elmond mindent. Félttem őt.

Elindul.

Baktat tovább a gyéren világított utcán, a józsefvárosi emberek között.

A fodrász lakásába különös zene hallatszik be valahonnan távolról. Harang is kondul benne, orgona is bűg. Szólhat esküvőn, gyászmisén.

Idegesebben belehallik egy óra ketyegése is.

Eszter másik áttetsző hálóingben ül az asztalnál, kék födelű könyv fölé hajol. Golyóstollal ír. Időnként cédulákat nézeget.

Fáradt, de így is szép az arca.

Leteszi a tollat. Föláll. Nyújtózkodik. Az éjjeliszekrényhez megy. Fölemeli, nézi az ébresztőórát. Furcsa, szomorú kis mosollyal szólal meg.

– Te nyavalyás pokolgép, meddig bírod a ketyegést?

Visszamegy az asztalhoz. Nem ül le. Cédulát vesz a kezébe. Félhangosan, fáradtan, szórakozott hangon olvassa.

– Tűcsipesz, à ötven fillér.

Pillanatig maga elé bámul. Visszateszi az asztalra a cédulát.

Arca komoly, hangja csöndes, tűnődő.

– Mit cipel a lelkében? Ember nem igazodik el rajta. Miért fél tőle mindenki?

Hangot vált. Arca, hangja most közönséges.

– Az Angyalarcú hazavágja. De ocsmányul. Azt is megbánja, hogy kibújt a jó édesanyjából.

Gonoszul elmosolyodik. Nyugodt, természetes hangon folytatja.

– Ezt már elrendeztem. Nem volt nehéz. Hátravan a testvére. A szerényke. A szorgos, dolgos kicsi lány.

Gondosan kartondobozba rakja a cédulákat, ráteszi a tetejét. Behajtja a kék fődélű könyvet. Mindkettőt a szublódhoz viszi, kihúzza a legalsó fiókot, berakja, majd rutinosan a lábával tolja vissza a fiókot.

Lekattintja a csillárt.

Az állólámpa fényében az ágyba bújik, kebléig húzza a paplant. Hirtelen mozdulattal leemeli az ébresztőórát. Gyűlölettel nézi, majd párnája alá dugja.

– Itt ketyegj, pokolgép! Ragaszkodom hozzá!

Leoltja az állólámpát is.

Feje, vállig lebontott, barna haja a párnán.

Ki tudja, honnan, valahonnan ezüst fény szórja be. Olyan most, mint egy fémszobor.

Halkan beszél.

– Elhagytál engem, Isten.

Még mindig szól a különös zene, világít az ezüst fény.

Eszter utolsó mondatát akár ima kezdetének is tarthatná az, aki nem ismeri indulatait.

Az újságáruslány a sarok felé tart. Amikor befordul, fék csikordul, mint egy sikoly.

Az újságáruslány hirtelen megáll. Megfordul. Arca ijedt.

Trabant áll a járda szélén. Reflektorával ütemesen fényt dobál az úttestre.

Az újságáruslány közelebb lép a Trabanthoz.

– A mindenit. Nekimentél egy mozdonynak?

Az Angyalarcú ül a volánnál. Szája csúnyán megdagadt.

– Adj kölcsön háromszáz forintot. Tankolni akarok. Furikázni van kedvem.

– Nem adok, Angyalarcú. Megint ittál.

– Honnan veszed?

– Valaki megvert. Józanul te nem verekszel.

Az Angyalarcú tűnődik.

– Tegnap este a Margitszigeten csak kávé ittam. Szigorú szülői felügyelet alatt. És megütöttem valakit.

– Kit?

– Nem lehet tudni. Mindenesetre nem sikerült visszaütnie. De józanul jobbak a reflexek. Ki lehet tért talán a leggyorsabb, legrutinosabb mozdulat elől is. Vagy elsőnek ütni. Add ide a pénzt. Vár egy lány. És reggelig egy üres lakás.

– Nyisd ki az ajtót. És kotródj odább.

Az Angyalarcú kinyitja a Trabant ajtaját, átcsúszik a másik ülésre.

Az újságáruslány a volánhoz ül, becsukja az ajtót.

Az Angyalarcú eljártssza, hogy töpreng.

– Talán meg kéne házasodnom.

– Talán igen.

– Normális lány hozzám jönne feleségül?

– Kizárt dolog.

– Újságos, te normális vagy?

Az újságáruslány fáradtan, furcsán, fanyarul elmosolyodik.

Elindítja a Trabantot.

– Hazaviszlek apádhoz. És nyugodj meg, elég szar az élet. Nemcsak neked, Angyalarcú. Egy temetőben vagyunk.

Az Angyalarcú dagadtra vert szájával elmosolyodik.

– Én még nem vagyok a temetőben. Mit is mondtál, hová megyünk?

– Apádhoz.

– Nem lesz könnyű teljesítened nemes föladatodat. De, természetesen, semmi kifogásom a merész kísérlet ellen. Akkor hát rajta. Irány az ég.

– Hülye vagy.

– Hiszek neked, de személyes tulajdonságaim nem befolyásolják a tényeket. Apám valahol a levegőőgben kapkod a gyógyszerei után. Jó esetben.

– Mégis elutazott? Azt mondtad, nincs jól mostanában.

– Ilyent mondtam volna? Nem kis könnyelműség volt. Pimaszul szembemenni megalapozott szakvéleménnyel. Csúnya dolog.

– Hátha most igazán akarta ezt az utat.

– Mi mást akarhatott volna? Most már mindegy. Bármilyen megtörténhet, tudom. Rajtam a bélyeg, életveszélybe engedtem rohanni ostoba semmiségek miatt.

Az újságáruslány menteni próbálja a fiút. Segíteni akar.

– Évek óta menetrendszerű nyári programotok: jön az ausztráliai meghívás, megy vissza a sajnálkozás, némi halogatással egybekötve. A visszautasítás szépségtapasza. Mindig megilletődött a nagy megtiszteltetéstől, és mindig talált jól megindokolt, elháríthatatlan akadályt. Mindig mélységesen sajnálkozott az elmaradt utazás miatt, és mindig azt csinálta, amihez kedve volt. Biztosan tudja, miért akarta most megtartani az előadásait. Hosszú évek jól bevált gyakorlatát változtatta meg.

– Úgy tűnik, belefáradt valamibe. Vagy a halogatásba, vagy az évekbe. Vagy másba. Több dolgok vannak földön és egen mintsem bölcselmetek felfogni képes.

Az újságáruslány érzi, komolyabb, amiről beszélnek, mint gondolta volna. Vigasztalással, mentegetéssel itt nem megy semmire.

Hirtelen fölcattan a hangja.

– És te szépen, jólnevelten kiszállítottad a repülőtérrre? Talán néhány szál szép virággal búcsút is integettél neki?

– Azt azért nem. Ma nem találkoztunk. Anyám vállalkozott a sofőr szerepére. Néhányszor még meg kell sétáltatnia rikítószárga kis Fiatját szép fővárosunkban, mielőtt búcsút vesz tőle. És természetesen a teljes ruhatárától is.

– Te visszatarthattad volna az apádat.

– Talán. De csak nem megfizethetően magas áron. Így meg mindannyian nagyon jól járunk. Én kicserélhetem ezt a kocsit például. Monddd, újságos, nem akarod megvenni? Nem adnám túl drágán, járd jól te is. Sosem hittem, hogy jó

üzletember volnék. De két kocsira nincs szükségem. Ez fölösleges lesz. Valószínűleg. Mármost akkor, ha apám visszajön.

– Másik kocsit hoz neked? De minek?

– Nekem? Ugyan. Mondtam, hogy az anyámnak. Nem figyelsz rám. Most magyarázom, hogy kicseréli a teljes ruhatárát. Igaza is van. Senkitől nem lehet azt kívánni, hogy kikericssárga kocsihoz illő cuccot viseljen kék, piros vagy csak a jó ég tudja, milyen színű, új csodakocsiban. Ez csak nyilvánvaló. Nem úgy találod?

– Úgy találom, hogy nem érdemes egy szar kocsiért körbejárni a fél világot. Makkegészségesen se érdemes.

– Nem értesz te még mindenhez, újságos. De ne aggódj. Ha jó ütemben fejlődsz, előbb-utóbb megérted. Egyelőre légy szerény. Érd be annyival, hogy apám olyan kocsit hoz, amilyen senki másnak nincs ebben az országban. Gondolom, röpködni fog vízen, levegőben, víz alatt, ég alatt, földön és a föld alatt. Talán hárfa hangja kíséri majd titokzatos útjain. Talán más. Ha visszajön, sok mindent kell hoznia. Mindenfélet, de csak olyat, ami senki másnak nincs.

– Akkor nem hülyéskedett Klárka. Azt hittem, apád Hajasbabát vigasztalta. Azt mesélte, a kislánynak olyan bábszínházat ígért, amilyent itthon még senki se látott.

– Tudom. Napokig keresgélte a prospektusokban, míg rátalált. Hajasbaba nem mondta meg neki, hogy haldoklik a gyerek. Majd berakom az ajándékát az új kocsimba, kiviszem a temetőbe, eltakarítom a hervadó virágokat, és a helyükbe szépen elrendezem a dróton rángatható bábukat.

– Nagyon sokat ittál. Azért beszélsz így.

– Titkot súgok, újságos. Rájöttem valamire, és kipróbálom. Nem tiltakozom többé. Elfogadom, kell a marionettfigura, és kell valaki, aki mozgatja. De összevonom a két szerepet. Ugrálok, ahogy a zsinór rángat, de magam rángatom a zsinórt.

– Ijesztő vagy.

– Pompásan érzem magam, újságos. Egyszerű az oka. Gavallér, jó kedélyű anya szült.

Az újságáruslányra néz.

A lány elkomorul. Érzi, veszélyes volna most megszólalnia. A sebességváltóhoz nyúl, kapcsol.

Figyeli az utat.

Az Angyalarcú vár, majd kis szünet után megszólal.

– Állj a járda mellé! És lépj le! Unalmas vagy, és azt vén fejemmel nehezen viselem el.

Az újságáruslány látja az Angyalarcú mosolygó arcát, rossz fényű szemét.

A járda szélénél megállítja a Trabantot.

Három százforintost tesz a kis autórádióra.

– Elég?

– Igen. Köszönöm.

Az Angyalarcú Marlboróra gyújt, Ronson elektromos öngyújtóval.

Fürkészi a lányt.

– Nincs okom bánatra, kedélybetegségre. Jól élek, naphosszat örülök. Mindennek. Például örülök, hogy a prolik is egyetemre járnak. Lassan a tenispályákon is megjelentek.

Az újságáruslány a kilincshez nyúl.

Az Angyalarcú hangot vált. Most nem gúnyolódik.

– Várj! Mondd meg a barátnődnek, hagyja abba a manikűrözést. Menjen inkább kurvának.

– Mi bajod vele?

– Ne maradjon a fodrásznál. Jó éjszakát, kollegina.

Az újságáruslány kilép a járdára. Indulat nélkül csukja be az ajtót.

A Trabant ablakán mosolyogva szól ki az Angyalarcú.

– Borogatást rakok a számra. Holnap szebben szól. És ölelem a forradalmi munkásosztályt, mely harcban született. És tanuljatok angolul, a teniszhez nélkülözhetetlen.

Indítja a kocsit. Fölgyorsít, eltűnik.

Az újságáruslány átbaktat az úttesten, a tér irányába.

A padokon, gyér világításban, nyári öltözékben szerelmespárok.

Két józsefvárosi kamaszfiú vihog. Szórakoznak. Zseblámpával a padokon ülőkre világítanak.

A fodrászüzletből ismert csinos kis nő ijedten kapja el arcát a váratlan, éles fényből.

A fodrász hátrafordul. Föláll.

Kiüti a kamaszfiú kezéből a zseblámpát.

Az égő zseblámpa bukdácsol a földön. Forgó fénye ide-oda világít.

A fodrász visszaül a padra, a csinos kis nő mellé. Két tenyerébe veszi az arcát.

Az újságáruslány rájuk pillant.

Sietős léptekkel megy el a pad előtt, úgy, mint aki nem látott mást, csupán két idegen árnyékot.

A fodrász lakásában hallatszik a csendes, orgonabúgásos, csöngettyűs, különös zene. És a finom óraketyegés.

A falon fekete feszület a hold ezüst fényében.

Egér surran a homályban a parkettán, szorosan a fal mellett.

A falon fekete feszület a hold ezüst fényében.

Kattanás. Majd Eszter nyugodt, halk, természetes hangja.

– Fényes, pompás, gyönyörű éjszaka. Uram, Teremtőm, magasságos Isten, küldöd egyiket a másik után.

A homályban, a parkettán, a sublód csücskén, néhány centire a faltól, lecsapódott egérfogóban a döglött egér.

A falon fekete feszület, holdezüst fényben.

Cigarettdoboz, hamutál, öngyújtó, valamilyen könyv a homályban, az éjjeliszekrény lapján.

A falon fekete feszület, holdezüst fényben.

Eszter ápolt, szép keze ragyogó, drágaköves karkötőt csatol le csuklójáról. Az éjjeliszekrényre teszi.

A sarokban, homályban, négy lábon álló, színes televízió.

A téren, gyér világításban, Pislogó ül egy padon.

Olcsó, nyári konfekcióruhát, nagyon tiszta, fehér inget visel, nyakkendő nélkül. Lábán bokaig érő zokni, elég nyúzott szandál.

Hátát, akár kávéházban volna, kényelmesen a pad támlájához támasztja. Lábát keresztbe rakja. Nagy nyugalommal cigarettázik.

Szaporán pislog, mint mindig, de, furcsa módon, most nem komikus.

Megállíthatatlanul beszél. Hangjában mákszemnyi idegesség, keserűség, érzelmesség nincs. Nem csorog a lelke. Egyszerűen, természetesen, csendesen mondja.

– Engem már nem érdekel semmiféle konferencia, olajválság. Tőlem nyilatkozhat bárki, bárhol, amit akar. Szeretem a csendet. A békét. Ülök, hallgatom, hogy pityegnek a lombok közt a madarak.

Álomszerű a környezet. Egy lámpa, lombos fa, terpeszkedő bokor, bérház sötét ablakán holdfény, távolodó, ismeretlen ember. És kissé keserű, kissé fájdalmas, álomszerű zene hallatszik, nem tudni, melyik lakásból.

– Nincs a zsebemben tíz fillér. Jól érzem magam. Az idő is kellemes, az égen csillagok. Aki börtönben ül, annak nem pityegnek a madarak. Hogyan is kerülnének oda? Miért? Miféle bokorba raknának fészket? Dróthálós lámpára? Sokszor füleltem, a madarak álmukban is pityegnek. Hol az egyik, hol a másik. De mit álmodhat egy madár? Nem tudom, pedig eleget gondolkodtam már ezen. Megmondanád, hány óra?

Az Angyalarcú a pad előtt áll luxustoprongyában. Karórájára néz.

Nincs az arcán a megszokott, kötekedő mosoly. Hangja is komoly.

– Tíz perccel elmúlt tizenegy.

– Elszívok még két cigarettát. Akkor már hazamehetek.

– Nagy cirkusz volt?

– Nem különösebben. Nem is kiabált. Adott két pofont és kidobott. De semmi baj. Láthatod, jól érzem magam. Csak egy kicsit szégyenkezem.

Az Angyalarcú most sem gúnyolódik. Csendesen, nyugodtan beszél. Félreérthetetlenül Pislogót utánozza, már tőle sokszor hallott szavakat mond.

– Isten a megmondhatója, szereted az asszonyt. Dolgozik, mint egy állat. Isten a megmondhatója, szereted a gyermekeidet is.

– Ez az igazság! Ha börtönbe csuknak, nem tudom, hogyan is állnak az emberek elé.

– Így sem rózsás az életük.

– Nem. Egyáltalában nem. Egy ilyen magamfajta lekvárral.

Az Angyalarcú szórakozottan nézi a sápadt fényben szaporán pislogó férfit, aki most nem komikus látvány.

Szánalmas.

Nem akarja bántani. Csendesen, rideg tényként mondja.

– Szar vagy, Pislogó, nem lekvár. De ez a végeredményen mit sem változtat.

Pislogó lehajol, fölemel egy kavicsot. Megtáncoltatja a tenyerén, azután leejti. Majd az Angyalarcút nézi hosszan.

Hangjában sem könyörgés, sem szájalmat koldulás nincs. Családtagok beszélnek így maguk között, kicsit tűnődően a gondjaikról.

– Ha nem megy tovább a buli, egyszer értem jönnek a rendőrök, vagy beidéznak a kapitányságra. Akkor, légy szíves, szólj az apádnak. Igaz, nincsen pénzem. Ő is tudja. Elég régen ismer. Azt is tudja, hogy nem is lesz soha. Bármilyen történhet, sose lesz.

Választ vár, de hiába. Az Angyalarcú gondolatai másutt járnak. Csak szórakozottan bólint.

– Figyelsz te rám? Megteszed?

– Figyelmezek, Pislogó. Ha itt az ideje, szólok az én atyámnak.

Pislogó megszívja cigarettáját. Nem alakoskodik. Őszinte hangon, mély meggyőződéssel, sok szeretettel mondja.

– Rendes ember az apád. És jó ügyvéd. Nagyobb bajból is húzott ki már szegényembereket. Az apádat mindenki szereti. Okos, jószívű.

Az Angyalarcú elmosolyodik.

– Szigorúan a szó költői értelmében.

– Mindig ilyen volt.

– Azt mondd, régóta ismered?

– Akkor még nem voltál a világon, amikor megismertem.

– És milyen fickó volt? Jó kedélyű? Udvarolt a lányoknak?

Pislogó tétován nézi őt. Tanácstalanul vállat von.

Az Angyalarcút valóban érdekli. Faggatja tovább.

– Nevetett? Táncolt? Használta néha az öklét? Próbálj meg emlékezni, lekvár.

Pislogó gondolkodik. Lassan mondja, sorjázza, ami hirtelenjében eszébe jut.

– A Tavaszmező utcai gimnáziumba járt. Később az egyetemre. Csöndes fiú volt. Szerény. Az esküvőjén is ott voltam a templomban. A Rózsák terén.

Az Angyalarcú nem bolondozik. Meglepő nyugalommal, türelemmel, talán túl természetes hangon beszél.

– Azt mondd, a Rózsák terén. Ez szép. És jól kezdődik. Tehát, templom a Rózsák terén. Tornyán kereszt. Kapujánál galambok. A templomban pap, ahogy illik. Latinul imádkozik, magyarul prédikál. Isten, föltámadás, hűség, szeretet. Holtomiglan, holtodiglan. Ásó, kapa, fakereszt. És bűg, zúg, zeng az orgona. Nyár volt, ugye?

– Igen. Augusztus volt. Emlékszem, akkor is olvadt az aszfalt. És csakugyan bűgött az orgona. És rengeteg volt a virág. A taxik. Pontosan emlékszem, gyönyörű esküvő volt. Úgy tudom, másnap a Balatonhoz utaztak. Érdekes. Akkor már mehettek volna külföldre is.

Az Angyalarcú komoly, elismerő hangon mondja.

– Bizony. Így történt. Dicsérnivaló az emlékezeted. Szmoking, szegfű. Néhány szál lilium. Ez is fontos. Talpig fehér csipkeruha. Koszorúslányok. Ullmann fényképész a Népszínház utcából. Epp úgy, mint a nagyapám esküvőjén. Balaton. És megszülettem.

– Az ám, fiúl! A Szövetség utcai klinikán. Több mint négy kiló voltál.

– A mindenit! Még ezt is tudod?

– Apád ragyogott. Dicsekedett.
– Ez igen. Mondom, hogy pompásan indult. És fölneveltek a Népszínház utcában.

– Ahol apádat. Nagyapádat.
– A nagyapámra is emlékszel?
– Nem. Őrá már nem emlékszem. De úgy mondják, ő is becsületes ember volt.

Az Angyalarcú most olyan szép, mintha már nem is e világon volna. Hosszú, puha, szőke haján fény.

Talán a hold fénye.

Arca komoly, szeme tiszta.

Nagyon, nagyon messzire néz. Tűnődő a hangja.

– Ha azt mondják róla, becsületes volt, igaz lehet. Az ember híre gyakran igaz. De mit jelent a becsület? A bohóc is lehet becsületes. A pipogya is viselheti e dicső jelzőt. És a becstelen lehet akár boldog is. S ha az, miért törődne a hírével?

Hallgat egy pillanatig. Majd halkán folytatja, csak úgy magának.

– A nappal, Istenem, a nappal. Nappal jó. Lótnak-futnak. De, jóságos ég, az éjszaka. A fészek. Vajon mit pityegnek álmukban a madarak?

Lassan, torokszorítóan elmosolyodik.

Pislogó már nem figyel rá. Eldobja a körméig égett cigarettát, szandáljával gondosan eltápozza. És komótosan másikra gyűjt.

Komolyan, nagyon őszintén, nem önmagát marcangoló nyavalygással, kegyetlenül tárgyilagos hangon beszél.

– Spekulálok, spekulálok, napok óta spekulálok. Miféle címen ülök itt én, a lekvár, a szar. Cigaretázom, bámulom a csillagokat. Miért nem jelentem én föl magamat? Mire várok? Ha bejön a csoda, azt is elrontom. Mondjuk meg kereken, egyáltalán nem tisztességes dolog, hogy szabadlábon vagyok. Ha becsuknak, a feleségemnek könnyebb lesz az élete. Legalább nem kell engem is eltartania. Etetnie. Mondd, Angyalarcú, gyógyítható a jellemtelenség?

Az Angyalarcú gondolatai másutt járnak. Szórakozottan válaszol.

– Jellemtelenség? Hagyd a fenébe a lóversenyt.

Pislogóra néz.

Csendes, nyugodt a hangja, de minden szaván érezni, nagyon fontos neki, amit mond.

– F fiatal vagyok. Erős. Gyávának se mondtak még. Mi az oka, hogy a fodrással nem bírok?

– Mi bajod a fodrással?

– Arcán ráncok, hajában ezüst szálak. És tudom, bokszert húzhatok a kezemre, akkor is agyonüt.

– Hagyd a fodrászt. Nem árt ő neked. De Isten őrizzen, hogy megvadítsd. Ha elveszíti a fejét, fölfal.

Az Angyalarcú elmosolyodik.

– Megöl? Akkor rendőrkézre kerül. No, én megütöm még őt.

Pislogó mozdulatlanul nézi a fiú arcát. Csendesen, lassan mondja.

– Szar alak vagy, úrfi. Nagyobb szar még nálam is. Ha nem akarsz élni, más módon keresd a halálod. Ne a fodrász kontójára. Ez gyávaság. Piszok munka.

Az Angyalarcú Marlborót vesz elő, Ronson öngyújtójával rágyújt. Megszívja cigarettáját. Arcán megjelenik a kötekedő mosoly.

Hangja maró gúny.

– Az élet, az egy csúnya dolog, Pislogó. Úgy bizony.

Leül a padra, Pislogó mellé. Szinte vidáman folytatja.

– Kitalálunk egy jó nagy gonosztságot. Hatalmasat, rettenetesen. Ne félj, lekvár, bízd csak rám. Beleőszül a festett haj is. Én meg csak mosolygok.

Föláll. Hangosan, jókedvűen nevet.

– Nem vagyok én lekvár, Pislogó! Csak szeretek játszani. Jó éjt. Hallgasd, mit pityegnek álmukban a madarak.

Pislogó ijedten néz föl rá.

– Hová mész?

Az Angyalarcú csöndesen, komolyan mondja.

– Ó, magam sem tudom. Ahová a Trabantom visz.

Elindul.

Két-három lépés után megáll. Visszafordul.

– Az élet, az egy nagyon csúnya dolog. Talán még az se segít túl sokat, ha egyszer megérted, amit álmukban pityegnek a madarak.

Pillanatokig nézi Pislogót. Komoly az arca.

– Ha beenged a konyhába a feleséged, mondd meg neki. Én üzenem. Hímezze a falvédőre.

És zsebre dugott kézzel, nyugodt, hosszú léptekkel elmegy.

Üres a fodrászüzlet, de a rolót még nem húzták le.

Klárka egyedül van. Lehunyt szemmel, kissé megbillent fejjel, sápadt arcával elég ijesztő látvány az égővörös bura alatt.

Az újságáruslány bejön az utcáról. Ránéz. Megtorpan, majd közel megy hozzá.

Főlemeli Klárka ölében nyugvó kezét. Olyan mozdulattal engedi el a levegőben, olyan rémült feszülten figyel, mint a krimikben az, aki mozdulatlan emberre lert, és meg akar győződni arról, vajon él-e még.

Klárka keze tehetetlenül hull vissza, az újságáruslány eljártssza, valóban hullára talált. Eljártssza a megkönnyebbülést is, amikor Klárka keze a szeméhez emelkedik, dörzsöli.

Most már szigorúan nézi ébredező barátnőjét.

Hangját kissé megemeli, játssza az indulatot.

– Fene vigye az Angyalarcút. Akkor csak vaklárma volt. Még talán pislákol egy kis élet benne. A bravúros nyomozás a gyilkos után egyelőre, bizonytalan ideig, elmarad.

Klárka még félálomban bámul rá. Hangja tétova.

– Gyilkos? Mindig hülyéskedsz. És hogy kerül ide az Angyalarcú?

Az újságáruslány komolyan mondja.

– Ő figyelmeztetett, hogy vigyázzak, megölnek egy manikűröslányt szerelemféltésből. Előbb vagy utóbb. Benne van az álmoskönyvben.

Megpaskolja Klárika kezét.

– Ébredj, manikűrös. Mondj egy imát, mielőtt a kakas megszólal.

Klárika kihúzza fejét a bura alól. Tapogatja a haját.

– Csontszáraz. Lehet, hogy csakugyan elaludtam?

– Ma minden megtörténhet.

Zsebéből elegáns borítékot húz ki, karikírozott, előkelősködő mozdulatokkal nézegeti.

– Például megnézhetném a holnapi cirkuszt. Egy igen előkelő úrtól kaptam a meghívót.

– Igen előkelő úrtól?

– Jók a kapcsolataim. Mondhatni, kiválóak. Igaz, már nem fiatal, de előkelő és úr.

– Eljössz?

– Evvel a mosogatócsutakkal a fejemen?

– Megcsinálom a hajadat. Átmegyek hozzátok. Itt nem akarom.

– Akkor indulás. Mire vársz, hullajelölt?

Klárika fehér köpenyben áll a tükör előtt. Óvatosan szedegeti ki hajából a csavarókat, csipeszeket, hajtűket. Különválogatja, mielőtt valamennyit a helyére teszi.

Fölvillanyozta a lehetőség, hogy barátnője végignézi a versenyt. Menne, de hirtelen eszébe jut, hogy várnia kell. Megadóan mondja.

– Még nem mehetek. Ki akar próbálni valamit. Valami újat. Csak cigarettáért ment át az italboltba.

Az újságáruslány hangjában finom gúny.

– Nincs nála térkép, nehezen talál vissza. Vagy talán elfáradt a hosszú, keserves úton. Leült valahol, erőt gyűjt a hazatéréshez. Tudod mit, ha jól meggondolom, talán még igaza is van. Mindegy, az ő dolga. Én hazamegyek. Ha meguntad a hiábavaló várakozást, gyere utánam.

Klárikában fölrémlik, hogy félálomban hallott valamit az Angyalarcúróól.

– Mondtál valamit az Angyalarcúróól. Mi van vele?

Az újságáruslány már a nyitott ajtóban áll. Most visszafordul. Csöndesen mondja.

– Szeretném, ha egyszer sírna. Könnyekkel. Mert iszonyú az örök mosoly az arcán. Ezt így nem bírhatja sokáig.

Nézik egymást.

Klárika csöndes, komoly.

– Fiatalabb nálad. Segíts neki, ha tudsz. De ostobaságokon ne törd a fejed.

Az újságáruslány hangján érezni, szerelmes.

– A szemem előtt pusztítja el magát. Iszik, mulaszt az egyetemen. Ha egy negyvenéves férfihoz mennék feleségül, az oké? Az áthidalható?

– Nem. Egyik sem áthidalható.

Az utolsó hajcsavarót szedi ki a hajából. Határozott hangon folytatja. Sokszor átgondolhatta, amit mond.

– Akkor inkább egyedül élek. Hallgass rám, újságos. Ha férjet akarok, gyereket is akarok. És becsülettel föl is akarom nevelni.

Most már kihalt a tér. Mozgás schol.
Pislogó ott ül a padon mozdulatlanul.
Ő az egyetlen, aki magányosan van itt.
Néhány padon ölelkező, csókolódzó párok.
Mint az árnyak.
És mozdulatlanok.

Pislogótól elég távoli padról föláll a fodrász. Szép mozdulattal segíti föl a csinos kis nőt.

Keserű, de jópofa fintorral szólal meg.

– Szeretem a jót, szeretem a szépet. De negyvenen túl elzsibbad az ember dereka.

A csinos kis nő fátyolos, nagy szemmel nézi a fodrász tűnődő arcát, messze néző szemét.

Nem édeleg. Nagyon őszintén mondja.

– Kezdek megijedni.

A fodrász arcán könnyű mosoly fut át.

A nő folytatja.

– A végén beléd szeretek.

A fodrász fanyarul, idegenül, de nagyon udvariasan állapítja meg.

– Még szép. De ne mondd meg a férjednek. Nincs kedvem ötpercenként verekedni.

A csinos kis nő belekarol.

Összehangolt léptekkel mennek.

A fodrászüzlettel ellentétes irányba indultak el.

Valentin úr lehunyt szeme sárgás fényben.

A zongorán pergamen ernyőjű állólámpa világít.

Valentin úr a zongoránál ül. Megszűnt körülötte a világ. Chopint játszik.

A kiskutya a zongora mellé állított széken kuporog. Hallgatja a zenét.

Fejkendős, ötven év körüli parasztasszony óvatos mozdulatokkal abroszt terít egy asztalkára.

Nagyon régi, cizellált vörösréz teáskannát, hozzá illő teáscsészét rendez el ízlésesen, szeretettel. Az edényeken látni, sokat használták őket. Az evőeszközök is cizelláltak, régiek. De gondosan tisztogatják, fénylik az ezüst. Sajt, vaj, sonka a vacsora.

Potyogó, a liba, a sarokban ül. Csavargatja hosszú nyakát, a parasztasszonyt figyeli. Az asszony ujját szája elé emeli, így jelzi Potyogónak, ilyenkor nem szabad mocorogni.

Valentin úr átszellemült arccal hajtja rá a billentyűkre a tetőt. Ebben a pillanatban a kiskutya leugrik a székről, gazdájához megy, két első lábát a térdére teszi.

Valentin úr föláll, körülnéz. Észreveszi a terített asztalt. Már nincs a parasztasszony a szobában.

A kiskutya két lábon áll a szépen terített asztalnál. Izgatottan szimatol.

Valentin úr nagyon komolyan szól rá.

– Türelem. Előbb szippantunk egy kis levegőt. Megnézzük a csillagokat. Elintézzük a dolgunkat.

A dolgunkat szónál a kiskutya eljön az asztaltól. Szomorú megadással, leeresztett füllel, farokkal baktat a nyitva hagyott ajtó felé. Valentin úr vigasztalóan szól utána.

– Azután eszünk, alszunk.

Mire Valentin úr kilép az ajtón, a kiskutya már eltűnt a holdfény világította kertben. Potyogó ott totyog mellette. Fejét időnként oldalt fordítja, föl néz gazdájára, bámulja őt. Figyeli, ahogy jó hosszú ideig néz meghatározott irányba, talán arra, ahol a kiskutyát sejtí. Majd gondterhelt arccal, tűnődő hangon, mint aki emberhez, sőt régi családtaghoz beszél, úgy szól a libához.

Pillanatig nem kétséges, életbe vágóan fontos számára a téma.

– Figyelj rám, Potyogó. Mondjuk, cigarettára akarsz gyújtani. Tüzet kérsz tőlem. Kattan az öngyújtóm. Az egész negyed perc sincsen. Már ég is a cigarettád. Értsd meg, kérlek, másodpercek teltek el. És közben te, ez alatt a talán nem is egészen húsz másodperc alatt, kiveszed a belső zsebemből a pénzt, a nadrágzsebemből a pénztárcámat. Hogyan csinálnád?

A liba sétál mellette. Amikor Valentin úr elhallgat, megáll, mozdulatlanul, oldalt fordított fejjel nézi őt.

Vágtat feléjük a kiskutya. Amikor hozzájuk ér, két lábra áll. Türelmetlenül kaparja Valentin úr térdét. Valentin úr lehajol hozzá, megsimogatja a fejét. De közben a libát nézi. Őszinte keserűséggel, csöndesen folytatja.

– Látjátok, soha nem fogjuk megtudni. Soha, sehol, senkitől, pedig nagy szám. Világszám. Dörgő tapsot érdemelne.

Balján a kiskutya, jobbán a liba ballag vele. Megáll. Két oldalán megáll a két állat. Tétován, tűnődően bámul rájuk.

– Talán a rendőrségen tudják. A börtönbe aligha tudok bejutni. Mivel indokolhatnám? Hogy kíváncsi vagyok? Azt hiszem, ennek nem is volna értelme. Úgyse értenék.

Hirtelen indulattal fölkiált.

– És ha megtudnám a titkot? Az is mindegy. Fölösleges luxus. Ezt a produkciót gyakorolni sem tudnám.

Mindhárman belépnek a fénycsíkba az ajtó előtt. Befejeződött az esti séta, bemennek a házba.

Szemvillanás alatt ér a kiskutya az ízlésesen terített asztalhoz. A liba, bármilyen hihetetlen is, hisz totyog, nem marad el mellette.

Valentin úr nem követi őket.

Távol az asztaltól leül. Két kezét összekulcsolja a térdén.

Gondterhelt arccal belebámul a semmibe.

Az újságáruslányék fürdőszobájában Klárka fehér köpenyében mossa a lány haját. Kézi tusból engedi a vizet.

– Szép kis cirkusz lesz, ha visszatalál, és nem vagyok az üzletben. Amint elkészül a remekművem, itt hagylak. Reggel majd kifésülöm.

– Nyugodtan velünk maradhatsz. Nem megy vissza. Egyhamar legalábbis nem.

– Honnan tudod?

Az újságáruslány pillanatig habozik, elmondja-e a fodrász romantikus nagyjelenetét a téren.

– Gondolom. De cirkusz attól még lehet. Képzeld el, hogy Eszter fölébred, és egyikőtöket sem találja otthon. Épp ez hiányzik neki. Az Angyalarcú félt téged. Biztos tudja, mitől. Azt üzente, vigyázz.

Klárika elzárja a csapot.

– Az Angyalarcú butákat beszél.

Samponot önt másodszor is barátnője hajára, erősen dörzsöli. Hatalmas hab képződik.

Az újságáruslány összeszorított szemmel jobbra-balra ingatja fejét. A tévés Kicsoda-micsoda játék játékvezetőjének mérlegelő modorát utánozza.

– Nem jellemző.

– Eszternek elég gondja, baja van. Nem tömi ostobaságokkal a fejét.

– Meglepsz. Ha nőne még száz karja, akkor se lenne gondja. Valamennyit aranyba tudja foglalni a meglevő készletéből.

– Tartsd rendesen a fejedet.

– Az Angyalarcú nem beszél összevissza a levegőbe. Tudja, miért üzente, vigyázz.

– Te vigyázz, mert a szemedbe megy a sampon. A barátaid azt hiszik majd, megríkáttalak.

Az újságáruslány Klárika iménti hangsúlyát utánozza.

– A barátaim nem tömik ostobaságokkal a fejüket.

Klárika elneveti magát.

– Akkor nincs baj. Mindannyian józan, okos, nagyszerű emberek vagyunk.

Fényűzően berendezett lakás a Gellérthegyen. Hatalmas, nyitott ajtók jelzik a szobákat.

Semmi nem utal arra, hogy itt emberek lagnának, élnének. Minden pontosan kiszámított helyen van, mozdíthatatlanul.

Ha mégis idetévedne valaki, lépéseit kemény fényű, nagyon világos, majdnem fehér parkettára helyezett, óriási padlózázák szabályozzák. Közöttük egy-egy szobor, hangulatlámpát, padlólámpát, hamutartót emelő figura.

A falakon, bútorokon szobrok, domborművek, díszek. És néhány kép.

A világ minden tájáról hordták össze a kincseket.

A tárgyak helyét pontosan kiszámították, oda tették, ahol a legkisebb dísz is a legjobban mutat. Az ötletszerűnek tűnő lámpaelhelyezés egy-egy szobor, kép megvilágítását szolgálja.

Lehetne kiállítóterem, múzeumszoba.

Sok minden lehetne – csak lakás nem.

Az örökösen tárt ajtók, a műkincsek árulkodnak, itt nem élni akarnak, mindössze elkápráztatni a belépőt mesebeli gazdagságukkal.

Nagy a csönd. Ha lélegezne valaki, az is hallatszana.

Hirtelen autó fékez az ablak alatt.

A másutt megszokott zaj ebben a környezetben alig elviselhető, pokoli lármává növekszik.

Nyílik az előszobaajtó. Éles, kemény fénycsíkot enged be a szobába.

Az éles fénycsík távol-keleti maszk vigyorgó, időtlen gonoszságába ütközik. Félelmetes, ahogy a homályba vesző környezetből éles kontúrjaival kinevet.

Az Angyalarcú lép be. Fölgyújtja itt is a villanyt.

Az ajtó melletti kapcsoló érintésére nemcsak a szoba közepéről függő hatalmas velencei csillár, de a falakon, bútorokon, padlón, mindenfelé elhelyezett lámpák egyszerre gyulladtak meg. Fény áraszt el minden tárgyat külön-külön.

Míntha színpadon lennének. Árnyék nélküli fények árasztják el a műkincseket. Megvilágítva díszletszerű, már nem kirakat.

A képek havas tájakat, meztelen nőket ábrázolnak.

Az Angyalarcú nem mozog itt otthonosan. De csak annyira idegen, amennyire a lakás levegője determinálja. Idegenségétől akár itt is lakhatna. Ebben a környezetben senki ember nem lehet otthon.

Nem arra való. Nem arra találták ki.

Szép, régi szobor áll a bejárati ajtó közelében. Szabad térre tervezték, nem való ide. De régi és drága, ez adja létjogosultságát ebben a kirakatéletben.

A szobor nyakán cédula lóg. Vastag filctollal a fölírás: Sietek vissza. Konyak a helyén.

Az Angyalarcú fából faragott, pufók, lebegő angyalkákhoz vagy talán csak gyerekekhez közelít. Mozdulatára távolodnak egymástól. Csak annyi történt, hogy kinyitotta a hatalmas bárszekrény ajtaját.

Színes fényekben, ragyogó tükrök között ontják a szivárvány színeit a kristálypoharak, méregdrága italok díszes, nagy üvegekben. Zsúfoltak a polcok. Napóleon, Camus, Ballantine, Gordon gin, White Horse, Johnny Walker, Wat 69, konyakok, ginek, vodkák, whiskyk.

Az Angyalarcú nem válogat az italok között. Ahogy mindig Marlboro cigarettát szív, úgy nyúl megszokottan a Camus-s üveghez.

Tölt, majd koccint az üveggel.

– Boldoggá tesz, hogy ismét üdvözölhetem, uram. Szeretek találkozni önnel. Akár ronggyá olvasott könyv, akár díszes konyakosüveg – mindenképpen öröm a jelenléte. Azt nem kívánhatom, hogy soká éltesen mindkettőnket az Isten. Önt élteti úgyszólván, ez eldőlt régen. Rólam meg nem érdemes beszélni.

Iszik, majd leteszi poharát az üveg mellé állított, üres pohárral szemben.

– Bizonyára észrevette már, most nem a hátrányos helyzetű gyermekek otthonában találkoztunk, mint oly sok más alkalommal. Bár, ki tudja. Talán nem is túl könnyű eldönteni, melyik a hátrányosabb helyzet.

A nyitva hagyott bárszekrényhez megy. Nem látszanak a pufók, fából faragott angyalok. Majd hirtelen egymás felé lendülnek. Az Angyalarcú becsukta a bárszekrény ajtaját.

Szétnéz, keres valami helyet, ahol letelepedhet, ahol nem zavarná túlságosan ez a gazdag, rideg kirakat. Az ablakmélyedést találja a legvonzóbbnak. Fogja a Camus-t, a két üres poharat, odaviszi. Amikor elmegy a nyakában cédulát viselő szobor mellett, kedvesen megszólítja.

– Köszönöm, hogy átadtad az üzenetet. Várok egy keveset. Ráérek. Ha elfogyna a türelmem, ami végül is bárkivel bármikor megtörténhet, ennél vonzóbb környezetben is, majd megkérlek szépen, közvetítsd az én mondandómat is.

Kényelmesen elhelyezkedik a széles ablakpárkányon. Nézi a kertet.

Gondosan megtervezett kertben áll a villa. A fás-füves rész is jól világított a kerítésen belül, sőt az utcalámpák is mintha sűrűbben állnának itt, mint ahogy esti csavargásai közben megszokta az ember.

Az Angyalarcút nem érdekli a látvány. Tölt, s folytatja egyoldalú beszélgetését az üveggel.

– A látszat ellenére magunk vagyunk, uram. Az az üzenetközvetítő mintha itt se volna. Évszázadok óta áll ugyanígy. Igaz, ideköltöztetését megelőzően valószínűleg hozzá inkább illő környezetben szemlélődhetett, szabad ég alatt. De kérem, nézzen jól körül, uram. Egyetlen olyan tárgyat nem talál, amelynek köze volna ehhez a századhoz, ehhez az országhoz.

Rosszkedvűen hordozza körül tekintetét. Kezébe veszi az üres poharat.

– Uram Isten, hányadszor próbálok megbarátkozni evvel a lakással. Kutatom, talán akad egy zug, egy parányi hely, amely emberi életre alkalmas volna ha csak néhány órára is. Lehet, énbennem a hiba, de soha nem találtam itt ilyent. Szép környezet, nem embernek való. Nem is dolgoz. Gazdagságot kell hírül adnia, és lássuk be, azt pompásan csinálja. Tekintse meg például ezt a szobrot. Ahogy őhöz nem illik a filctollal írt, ráaggatott szöveg, úgy nem illik ő sem ebbe a zárt, hivalkodó lakásba. De semmi baj, őt nem kell féltetni. Nem fáj neki. Évszázadok óta álldogál ilyen érzéketlen közönnyel. Meg sem érintik izgága gondolataink. Furcsa, talán el sem hiszi, nem tudom eldönteni, irigylem-e tökéletes nyugalma.

Tölt magának, most a másik poharat is teletölti.

– Talán meglepő, úgy érzem, közöttünk van egy halovány rokonság. Ön az egyik igen drága ital a bársekreányban vagy az asztalon. A vendégek, a háziak szórakoztatását szolgálja. Akár én. Én vagyok az egyik vendég az ágyban, az egyik partner a hajnali teniszpartinál, az esti táncnál. Díszkíséret. Magam is dekoráció. Fontos, sokrétű föladattal szereplője ennek a torz komédiának.

Nézi a két poharat, fölemeli a magáét, iszik.

– Idegenek vagyunk mi itt, uram. Itt is. Nem fura, olyan sokszor találkoztunk már. Ha utánagondolok, mindenütt előfordul, ahol én. Hátrányos s nem hátrányos helyzetű gyermekeknél. Az italboltban, a bárban. Sőt odahaza is. Ott mind a két létformájában. Általánosba jártam, amikor apám egy kora reggel a kezembe adta. Már mondogattam, orvos leszek. No persze ő könyv formájában mutatta be önt. Sokrétű jelenlét. Itt mámor és ott életszabály. Könyvespolcon vagy bársekreányban. Sokszor itt is, ott is. Egyik nem zárja ki a másikat.

Leteszi poharát, szemközt az érintetlen, teli pohárral.

– Hányszor láttam meghitt otthonok könyvespolcain. Milyen kár, hogy oda se tartozunk.

A fodrász modern bútorokkal berendezett, sok csecsebecsével tarkított, szépen rendben tartott lakásában Eszter mélyen alszik. Távolról zaj hallatszik. Fölriad. Fölül az ágyban.

Egyedül van a szobában.

Ágya mellett ernyős lámpa világít. Égve felejtette, amikor elaludt. Az ágy mellé ejtett Burda is ezt bizonyítja.

Kibújik a paplan alól. Papucsába lép, majd estélyi ruhának is beillő köntösét áttetsző hálóinge fölé húzza.

Óvatos halkan nyitja Klárika kis szobája ajtaját. Figyel. Füleli a lány lélegzését.

Nem hall semmit. Néma a szoba.

Villanyt gyújt.

Az ágy bevetve, ahogy reggel rendbe hozta Klárika. Azóta nem nyúlt hozzá senki.

Ez a szoba is üres.

Többé már nem óvatosak Eszter mozdulatai. Nyitja a másik, az üzletbe vezető ajtót. Itt is villanyt gyújt.

Az üzlet is üres.

Még rendbe se rakták. Összevissza maradtak a székek, a burák. Nem ráholták el a csavarókat, hajhálókat, csipeszeket.

A rács lehúzva az ajtó előtt.

Eszter pillanatig gondolkodik, majd odamegy a lehúzott redőnyhöz.

Elneveti magát.

Hangja, mint a késpenge. Szép arca hideg, félelmetes gyilkosé.

Keres valamit.

Végigtapogatja a keskeny rést az ajtó és a rács között. Nincs ott semmi. Nézi, méregeti, meddig érhet el kívülről, az utcáról egy ember karja. Ezen a távolságon belül kutat.

Végre észrevesz egy pici csillogást a rácson.

Klárika, amikor elment, csipesszel a rács széléhez erősítette a lakat kulcsát. Így biztosította a fodrász és a maga sima hazatérését az üzleten át.

Eszter diadalmasan nyitja a csipeszt, köntöse zsebébe teszi, a lakatkulccsal együtt.

Elégedetten vonul végig az üzleten a hatalmas, színes reklámfotók között.

Eloltja a villanyt. Újra csak a betörő holdfény és a néhány utcalámpa világítja a helyiséget. Visszanéz a lehúzott rácsra.

Arca nem élőbb, mint a reklámfotóké.

Széket cipel az ajtó felé. Talán két, két és fél méternyire, olyan távolságra, hogy kívülről már nem lehet elérni, leteszi. Közepére helyezi a csipeszt és a lakatkulcsot.

Hangtalan nevetéssel visszamegy a lakásba.

Ritka kis nyugati autó, hazai rendszámmal, kanyarog fölfelé a Gellérthegyen. A vízesés közelében megáll.

Mielőtt a kis kocsi ideért, mintha élőlények nélküli táj lett volna a hegy. Rég aludni tértek a madarak.

Az autó útját álmukból fölriadt, fészük körül röpködő, fiókáikat védő, társaiknak jelt adó madarak hangja kíséri.

Pillanatok alatt fölbolydult a nyugalom.

Húsz év körüli lány száll ki a kocsiból. Hatalmas mosóporos dobozokat szed elő, kinyitja. Világoskék a mosópor.

A lány a doboz tartalmát ügyesen belecélozza a zuhatagba.

Habzik a víz. Rémülten köröznék a madarak.

A lány nézi művét. Elégedetlen az eredménnyel. Hiába a szép kék szín, a mosópor nem színezi a vizet.

Látja, ilyen könnyen nem adják a sikert. Komoly munkába kezd.

Kisebb-nagyobb üvegeket szed elő. Jódot, színes tintákat, színes orvosságokat, tusokat, tubus temperákat, vízfestékeket. Mosóporos dobozokba töltögeti az üvegek tartalmát, nagyobb figyelemmel, mint amit ez az akció érdemel.

Amikor elkészül, újra kipróbálja, színeződik-e a víz.

Most már teljes a siker. Összevissza színekben habzik a vízesés.

Elégedetten szemléli remekművét.

A mosópor a hatalmas, színes dobozokból kis lyukakon, lassan csorog a zuhatagba.

Kiürült a nyitott tetejű kis nyugati luxuskocsi. A környéke teleszórva kiürített üvegekkel, kinyomott tubusokkal.

A lány beül a kocsijába. Indít.

Riadt madarak köröznék mindenfelé, lombok között eldugott fészkeik fölött.

A lány semmit nem vesz észre a zavarból, amelyet okozott.

Büszke ötletesen végrehajtott hőstettére.

Eltűnik a kocsi, lassan megnyugszik, elcsöndesül a táj. A halom szemét és a színesen habzó vízesés emlékeztet rá.

Az Angyalarcú mozdulatlanul áll a gellérthegyi villa ablakában. Kezében szépen metszett kristálypohár. Az ablakpárkányon az üveg Camus, mellette az érintetlen, teli pohár.

Figyeli a gondosan nyírt sövény, a fák koronája fölött ide látszó, színesen habzó vízesést.

– Reggelre társai lesznek a halhatatlanságban, uram. Apró állatok, madarak. Minden, ami szomszját ebben a pokoli hőségben a zuhatag vizével akarja oltani. Láthatja, tréfás, szorgos, jó humorú gyermekek vagyunk. Tevékenységünk, ügybuzgalmunk határtalan. És igyekezetünk nem hiábavaló. Nézze az eredményt. Ön ünnepelheti, díjazhatja is. Egy fölvilágító pajzán, játékos kis ötlet, s önt odaát egészséges, szép kis állatok vesznek körül.

Az ablakon át látja, megérkezett a kis nyugati luxuskocsi. A lány fékez, kiszáll. Megáll a kocsi mellett a túlgondozott kerti úton. Fölnéz a világos ablakra. Örül, hogy megvárta az Angyalarcú. Jókedvűen integet neki.

Az Angyalarcú nem néz rá. Kiürült poharát fürkészi, az üveget.

– Ne fukarkodjunk az elismeréssel.

Teletölti poharát, emeli.

– Igyunk új játszótársaira, uram.

Iszik.

A nyíló ajtóban megáll a lány.

Az Angyalarcú nem fordítja el fejét az ablaktól. Poharát a párkányra teszi, a teletöltött, érintetlen pohár mellé.

– Üdvözlét a győzőnek.

A lány tudja, hogy ablakukból látni mesterművét.

– Ennyi az egész. Látod, így már nem olyan szörnyen unalmas.

Pillanatig értetlenül áll az ajtóban. Meggyőződése, nagyobb lelkesedést érdemelne a látvány. Vár, majd odalép az Angyalarcú mellé. Elégedett remeklésével.

Valóban szép látvány a színesen habzó, lezúduló víztömeg jól megvilágítva a sötét hegyen.

Hihetetlen, hogy a fiúnak egyetlen dicsérő szava sincs.

– Lehetetlen, hogy ne tessék neked.

– Félek, nem igazán kedvelem, ha mérgezik a vizeket. Bármilyen szép, lenyűgöző a látvány.

A lány észreveszi, a szoborra, üzenete helyére gyermekrajz került. Négyszínű golyóstollal húzkodták a vonalakat az eredeti cédula hátára. Piros almák virítanak zöld levelek, fekete ágak között, fekete földön, kék ég alatt. A bal alsó sarokban, az alkotó neve helyén a cím, pirossal a sok fekete között: A hiányzó almafák.

Az Angyalarcú a szoborhoz lép, leemeli rajzát. Elindul a falak mentén, a sötétbordó, saját színében mintás selyemtapéta előtt. Helyet keres művének a képek között, a havas tájak, meztelen nők szomszédságában.

Kopott, valódi ikon előtt áll meg. Leemeli, helyére akasztja rajzát. Az ikont a lány kezébe adja.

– Dugd el valahova. Mindig bántja a szememet. Nem illik ide.

A lány, kezében az ikonnal, az ablak keretében áll, a szoba felé fordulva. Fejét színes, habzó vízesés koszorúzza.

– Mért csinálod ezt?

– Régóta mondom, hiányzik valami ebből a lakásból. Csak pótoltam végre a hiányt.

A lány otthagyja az ablakmélyedést, a fiú mellé lép. Vizsgálja a falra erősített, primitív rajzot, kezében a gyönyörű ikon, a fájdalmas Madonna-arc. A lány tekintete mintha odaszegeződött volna a fekete ágak között vigyorgó almákhoz.

– Ha épp ez hiányzott neked, felőlem kicserélheted.

Az Angyalarcú türelemmel magyaráz.

– Nem nekem hiányzott. A lakásból hiányzott. A lényegéből. Te is tudod. „Mondd, hihetsz-e annak, ki fűtve lakik öt szobát, falain havas tájak vannak, meztelen nők meg almafák.” Látod, egyetlen kis mozdulat, és minden a helyére került.

Az Angyalarcú nem szavalt a versrészletet. Szerényen, kedvesen, mosolyogva juttatja a lány eszébe azt, amit természetesen maga is tud. A lány az ikont az asztalra teszi.

Az Angyalarcú az ajtó felé indul.

A lány ijedten szól utána.

– Elmész?

Az Angyalarcú megáll.

– Adj kölcsön háromszáz forintot. Reggel visszahozom.

A lány nyitja blúza ujján a kis, gombbal záródó zsebet. Kivesz három százast, a többit visszateszi.

– Nem sürgős.

Visszamegy az ablakhoz. Kezébe veszi a teletöltött poharat.

– Azt hittem, maradsz.

– Én is azt hittem.

– Ne menj el. Részeg vagy.

– Az igen valószínű. Sokat ittam. Nagyon sokat. De ne aggódj. Akár részeg vagyok, akár józan, nem ártok senkinek. Én csak magamat pusztítom.

A lány mozdulatlanul áll az ablakban, feje fölött színesen habzik a távolban a kiszínezett vízesés. Hallja az ajtócsukódást, majd azt is, hogy elindul a Trabant. Legszívesebben inna idegességében, de meggondolja magát, annyira nyugtalanítja az Angyalarcú váratlan eltűnése. És a vad, hirtelen kocsiiindítás.

A párkányra teszi a poharat, az üres pohár mellé. Szép, nyári táskáját nyitja, belenéz, megvan-e minden, amire szüksége lehet, majd leoltja a villanyt, elmegy ő is.

Jó ideje befejeződhetett a táncdalfesztivál, már csak néhányan szállingóznak ki a színház bejáratán. A nagy üvegtáblán keresztül látni, néhányan még álldogálnak az előcsarnokban, várnak valakire. A jegyszedők türelmetlenek, be akarják zárni a színházat, haza akarnak menni. Fáradtak.

Magas, vékony, komoly arcú fiú, kezében hegedűtökkel, kicsit távolabb áll a várakozóktól, egyedül.

A Szakállas társaságával, lányokkal, fiúkkal, az utcán cigarettázik. A fehér Mercedes ott vár rájuk. A Szakállas ujján forgatja a slusszkulcsot, föltűnően. Nagyon vigyáz, ne lehessen nem észrevenni.

Kiselőadást tart a körülötte ácsorgóknak.

– Fölvisszük vacsorázni a Hiltonba. Eszünk, azután kopjatok le gyorsan. Mindannyian. Reggel kimegyek Pasarétre, elmesélem, milyen volt a művésznő az ágyban. Várjatok meg.

Nagyon jól öltözött lány bizonytalanul kérdi.

– Biztos, hogy velünk vacsorázik?

A Szakállas úgy néz a kérdezőre, mintha a lány a holdról csöppent volna ide.

– Hülye vagy. Nézd, jön. Engem keres. Láthatod.

Fiatal lány jön át az előcsarnokon, kezében egyetlen szál virág, egy kék szegfű. Int a hegedűtökös fiúnak.

Az imént letorkolt lány, ha lehet, még bizonytalanabb.

– Hol hagyta a virágodat? Ilyen kék szegfű nem volt benne. Emlékeznék rá.

Az énekesnő kilép az utcára. Körülnéz, majd a Szakállashoz lép.

– Köszönöm a gratulációt és a virágot.

A Szakállas abbahagyja játékát a slusszkulccsal, nyitja a fehér Mercedest.

– A Hiltonban rendeltem vacsorát. Ott nyugodtan megbeszélhetünk mindent.

Az énekesnő kedvesen mosolyog.

– Sajnos, más alkalomra kell halasztanunk a megbeszélést. Ma nem érek rá. A héten elutazom. Talán majd ősszel.

A Szakállas a nyitott ajtajú Mercedes előtt áll. Meglepetésében a kilincset sem engedi el.

Az énekesnő mentegetődzik, maga sem érti, miért.

– Rengeteg dolgom van az utazás előtt. Minden percet ki kell használnom. Jó éjszakát. És még egyszer köszönöm a virágot.

Visszamegy az előcsarnokba. A hegedűtöket szorongató fiúval pár szót vált, majd mindketten kimennek az utcára. Összehangolt lépésekkel tartanak a taxiállomás felé.

A Szakállas beül a Mercedesbe, bevágja a kocsiajtót. Társasága már elhelyezkedett, csak rá várnak az induláshoz.

A Szakállas látja az épp taxiba ülő párt. Indulatos.

– Szar kurva.

Az újságáruslány szobája elég kicsi. Az egyszárnyú ajtó csukva, tükörfényes fehérre lakkozott. Az egyetlen ablak tárva, az ízléses, tarka kartonfüggönyt a két oldalára húzták. A bútor modern. A falat maguk festették, hengerrel, ezüst-zöld csíkos, Bourbon-liliomos mintával.

Kevés könyv látható, talán ha száz.

Az asztalon vastag egyetemi tankönyvek, jegyzetfüzetek. Van itt kazettás magnó, hordozható rádió, polcon minivizor. A szekrény tetején, hátratulva, majdnem a falba simulva, gitár.

Színészek, zenészek, külföldi filmcsillagok, nyugati magazinokból kivágott aktfotók, híres autóversenyzők, sportolók stb. képei itt nincsenek.

A szoba ragyogóan tiszta.

A parketta, a kilincsek, az ablakpárkány föltűnően kifényesítve.

A társaság tagjai ülnek, járkálnak, cigarettáznak, gyümölcsöt esznek, kólát, kristályvizet isznak. Állandó mozgás van, még sincs rendetlenség.

Ízléses a berendezés. Szalmából font, háromágú csillár, csupasz égőkkel, silány szőnyegek, zománcozott, színes olvasólámpa, az egyszemélyes rekamiéra terített, tarka kockás pléd, díszpárnák, saját készítésű asztalterítő. Jókora, sárgaréz, benzinnel töltött, nem esztétikus, magas, vastag lánggal égő asztali öngyújtó, filléres hamutálak. Ezt a lakást nem gazdag emberek lakják.

A nyitott ablakban három cserép bordólila mikulásvirág.

Kis asztalon tenyérnyi csipketerítő, rajta matt váza, friss, nagyon szép, hófehér rózsákkal. Előtte hollófekete, kovácsoltvas, cirádás keretben – sírköveken látni ilyent, temetőben –, üveg alatt levelezőlap nagyságú, fekete-fehér fénykép. A mosolygó Angyalarcút mutatja.

Sápadt a fény, de nem hangulatvilágítás. Öt-hat fiatalból áll a társaság. Közöttük van a bajuszos fiú és a pisze orrú lány, akiket az Angyalarcú vitt föl a Szabadság-hegyre.

Klárka fehér köpenyében néhány csavaróval, csipesszel az újságáruslány vizes haját igazgatja. Kedves, szerény, szeretetre méltó lénye, mindig csöndes szava, fehér köpenye nem rí ki ebből a kis társaságból. Itt, a hasonló gondolkodású, hasonló sorsú, hasonló nyelven beszélő, kemény józsefvárosi életet élők között, a szó jó értelmében, gátlástalanul otthon van. Annak ellenére, hogy a többiek mind egyetemi hallgatók.

A fiatalok ápoltak. Öltözkük, noha nem konzervatív, jó ízlésüket mutatja. Csinosak. A magyar konfekcióipar termékeit viselik.

Hangsúlyozottan nem külföldi vagy Nyugatot majmoló, kisszériás, méregdrága holmikat.

És ez lényeges.

Mert ők a fényes szellők nemzedékének késői, finoman szólva, nem túl szerencsés utódai. Ezt tudni kell róluk.

Nem az úgynevezett öntudatos munkásfiatalok ők a szó elkoptatott, lejáratott, sőt mostanság már nem ritkán kigúnyolt értelmében. De élnek, vannak. És a hazájukban, a történelemben, ebben a társadalomban, amelyről úgy mondják, értük is épül, pontosabban amelyet maguknak is építenek, az őket megillető jogaikat követelik.

Nem az apák, nagyapák életét, tisztességét, esetenként erőszakos halálát, börtönéveit, nyomorát kívánják aprópénzre váltani, kiárusítani. Méltatlan előnyökhöz jutni az ő kemény életük árán.

A maguk embersége, képessége, szorgalma szerint akarnak élni. Annyit akarnak elérni, amennyit tehetségük enged.

De ennyihez ragaszkodnak.

Nem álmaikban, vágyaikban, a távoli jövőben. Itt és most. Ebben az élő, lélegző, cölöpökkel földűcolt, agyonzsúfolt, nyugtalan, ezerszer áldott nyolcadik kerületben.

Nem hibátlanok, nem tökéletesek, nem papirosfigurák. Nem brosúrából léptek elő, százszor hallott, olcsó, beidegződött szólamokat prédikálni. Semmit nem akarnak prédikálni.

Hús-vér emberek, nagyszerűek is vannak közöttük ugyanúgy, mint más rétegek fiataljai között. Vigyázni kell rájuk, a szemünknel is jobban. Meg kell érteni, a jövőnk tőlük is függ, rájuk is hagyatkozunk.

Ennyit legalább tudni kell. Mindenkinek.

Odafigyelni az életükre ebben az összekutyult világban több mint kötelesség.

Hitvallás.

Ha ők hitüket veszítik, ha cinikusak lesznek, ha tudatosan föladják életük értelmét, ha a történetést választják, a méltatlan karriert, ha elbuknak – a mi bűnünk is.

Kétségekkel, torokszorító gondokkal kínlódó, küszködő, néha már apró megaláztatásokat elviselni sem képes fiatalok. Tántoríthatatlanul, szinte megszállottként, ha úgy tetszik, mániákusan hinniük kell, hogy vélt vagy valódi sérelmeiket megtorolni, nem túl rózsás társadalmi helyzetüket megváltoztatni, úgynevezett hátrányos helyzetüket kiegyenlíteni képesek.

A szájukon megszülető szó, a szemükben változó fény, mondandójuk indulata, okos veszélyérzetük, kétségbeesésük drámaisága, izzása adja az együtt töltött percek feszültségét, súlyát.

A titok, a megoldás egyszerű, kézenfekvő.

Tudomásul kell venni, hogy bár az eredmények nem egyformák, a lehetőség egyenlő kell legyen. S az egyenlő lehetőségek között születő eredmények szabják meg a további fölemelkedést. A képesség s a vele való gazdálkodás szelekciójára kell bízni a jövőt.

Mindenki csendesen beszél, ne zavarják az újságáruslány szüleit a szomszéd szobában.

Klárka az utolsó mozdulatokat végzi a vizes, de már rendezett frizurán. Figyel munkájára is, a beszélő Tatárcúrára is.

– Ostoba helyzetbe kerültem, be kell látnotok. Mások verekszenek, hogy átkerüljenek levelezőről nappalira, én meg visszautasítom, amikor fölajánlja az egyetem. Nem fogadhatom el.

A pisze orrú lány tiltakozik.

– Lehetetlen, hogy ne élj ilyen lehetőséggel.

– Lehetetlen, hogy éljek vele.

A bajszos fiú hitetlen.

– Kell legyen megoldás.

– Nincs. Milliószor végiggondoltam. Nem hagyhatom egyedül az anyámat. Egyre több segítségre van szüksége. Néha már az is segít, ha elmondhatja a gondjait. Így még, hogy ingázom Pécs és Pest között, elmegy valahogy a verkli. Azt nem tudom megtenni, hogy veszem a kalapom, és utánam az özönvíz. Csak azért, hogy kicsit kényelmesebb, kicsit könnyebb helyzetet teremtsék magamnak.

Az újságáruslány frizurája végre elkészült. Összeszedi a hamutartókat, viszi ki kiüríteni. Az ajtóból szól vissza.

– Ha összeházasodtok a Bronzhajúval, anyád akkor is egyedül marad.

Tatárarcú meggyőződéssel helyesel.

– Természetesen. Amennyiben az anyakönyv vezetője az ünnepélyes pillanatban zeneszó mellett átnyújt egy nagy könyvet és egy kis lakást. Ahogy az már lenni szokott. De ha szórakozottságból változtatna megrögződött szokásain, és csak a nagy könyvet nyújtaná át, azt is mindössze egy aláírási időre, akkor ott lakhatunk anyám mellett a másik szobában. És higgyétek el, ez a legjobb megoldás. Talán nem a leglátványosabb, de a legmegnyugtatóbb. Anyám alig várja, hogy odaköltözzék. Nagyon szeretik egymást.

Klárka körülnéz.

– Hol a Bronzhajú?

Tatárarcú meggyőződéssel válaszol.

– Még dolga van. De most már nemsokára itt lesz. Azt ígérte, hoz kólát, süteményt. Talán fagylaltot is.

Klárka áll legközelebb az ablakhoz. Kinéz.

Késő van. Üres az utca.

A házak megtámogatva, fölállványozva.

Komorabb a kép, mint másutt, akár rosszabbul világított utcában is, mert itt az állványok közül alig szűrődik ki fény.

Rideg látvány.

Hihetetlennek tetszik, hogy ugyanannak a városnak része, amelyet az Angyalarcú látott az elegáns gellérthegyi villából.

Befordulva az utcasarkon, megszűnik az állványerdő. Itt már szűrődik ki fény néhány ablakon.

A járda szélénél a gellérthegyi lány luxusautója áll. A lány, aki a vízesést színezte nemrég, egy bérház sötét ablakait figyeli.

Szépek lettek a rendbe hozott házak, pasztellszínekben őrzik a század eleji építészet formáit. Nyitott ablakokon mozdulatlanok a függönyök. Szellő sincs az alig enyhülő hőségben.

A lány öt egymás melletti ablakot fürkészik. Mind az öt vigasztalanul sötét.

Bronzhajú lány közeledik a járdán, sietős léptekkel. Észreveszi, hogy az ismerősnek tűnő lány az Angyalarcúék ablakait nézi. Körülnéz, itt van-e valahol a közelben a Trabant. Nem látja sehol. Nem akarja kényelmetlen helyzetbe hozni a

távoli ismerőst, hangsúlyozottan nem veszi észre a leselkedőt. Zavarában az órájára néz, majd, mint aki most vette tudomásul, hogy elkészt, meggyorsítja lépteit.

Vállán, saját készítésű makramé szatyorban, kólás üvegek, doboz sütemény, elég nagy ételtermosz.

A gellérthegyi lányt a másik zavart igyekezete bántja.

Föltűnő, ahogy minél gyorsabban el akar tűnni a közeléből. Mire jó ez az ügyetlen sietés? Nem tett olyant, amit szégyellnie kellene.

Szeretné megtalálni az Angyalarcút. Amikor elment, látszott rajta, milyen sokat ivott. Túl sokat ahhoz, hogy nyugodt szívvel gondolhasson arra, most összevissza rohangál Trabantjával valahol a városban.

Oka van féltetni a fiút. Nem bűn. Nem kell szégyellnie.

Megszólítja a siető bronzhajú lányt.

– Szia. Ne loholj annyira, ilyenkor már nem lehet elkésni.

A Bronzhajú eljártssza, csak most vette észre.

– Várnak a barátaim.

Pillanatra tétován megáll a kocsi mellett. Menne tovább. Nincs köze ahhoz, hogy a másik az Angyalarcúék lakása előtt szobroz.

A gellérthegyi lány nem zavart.

– Engem is várnak. De annyi időm azért van, hogy elvigyelek. Gyere, szállj be.

Nyitja a kocsi ajtaját.

A Bronzhajú szabadkozik.

– Pár ház az egész. Nem érdemes fáradnod.

– Nem fáradság. Ül be, ne kérsd magad.

A Bronzhajú beszáll a kocsiba. Elindulnak. Befordul a kocsi a fölállványozott utcába. Fékez az újságáruslányék háza előtt. Még beszélgetnek a már a járda szélénél álló kocsiban. Majd, anélkül hogy a Bronzhajú kiszállna, indít a lány. Mennek együtt tovább.

Tébolyító a hőség. Hatalmas, nyugtalanító a csönd.

Már nem látni a kis luxuskocsit a két lánnyal. Ezen a környéken senki embert nem látni.

Város – lakók nélkül.

A józsefvárosi, sápadt világításban, nagyon távol, két apró, tűéles fénypont közeledik. Egyre nő, egészen addig, amíg vakító fényében kivehető az Angyalarcú Trabantja. A járda mellé gurul, a hatalmas bérház kopottas, kétszárnyas, bezárt kapujával egy vonalban. Megáll.

Az Angyalarcú nyugodt, túl lassú mozdulatokkal lejjebb tekeri az ablakot. Kihajol.

Most ő néz föl a sötét ablakokra. Arcán közöny.

Visszahúzza fejét. Pillanatig tűnődik, majd alapgázt ad.

Indítana, de közletről halk, csilingelő nevetés hallatszik.

Kedves, tiszta kislányhang. Minden szavából árad a szeretet.

– Ó, de mafla vagy! Igazán megharagszom rád! Az meg bizony fájna nekem. Rohangálsz, mint a töketlen kutya, pedig régen aludnod kéne. Van ágyad, puha paplanod, pizsamád. Vagy arra vársz, meséljek neked? Elaltassalak?

Az Angyalarcú nem lepődik meg. A slusszkulcshoz nyúl, megállítja a motort.

Csöndes hangon, nagyon szép mosollyal, különös vágyakozással szólal meg. Nincs benne erotika, dekadencia.

Nyugtalanító hang.

– Elaltatnál?

Közelről hallatszik a halk, csilingelő nevetés, a kedves, tiszta kislányhang.

– Ezt már ne kívánd tőlem. De hoztam neked földi epret. Edd meg, és takarodó!

Az Angyalarcú pillanatig kelleetlenül néz a volán fölött, az autó ablakán át, az üres úttestre. Majd komoly, csöndes, természetes hangon, árnyalatnyi szemrehányással mondja.

– Meddig akarsz fecsegni? Tudod, szeretlek, és most nem szép, hogy evvel visszaélsz.

Közelről hallatszik a halk, csilingelő nevetés, a kedves, tiszta kislányhang.

– Ami azt illeti, jó fiú, nem nagy öröm, hogy szeretjük egymást. De ha egyszer így van, hát így van. Találkoztunk, punktum. Régi móka, szól a nóta. Ásó, kapa, nagyharang. Lemegy a nap, följön a hold. Nem bárgyúság – igazság. Törvény mozgatja a kukacot. A rendőrök meg fecsegnek.

Az Angyalarcú leoltja a Trabant két reflektorát. Előkotorta zsebéből a doboz Marlborót, komótosan fölbontja. Előveszi Ronson öngyújtóját.

Nem gyújt rá. Vár.

Kis idő után csöndesen, nyugodtan beszélni kezd. Szeme nagyon messzire néz, úgy is mondhatni, túl az életen.

– Mondd a mondókádat, tolvaj szarka. Amit akarsz, ami eszedbe jut. Nyugodtan mesélj, villantsd föl gyöngyház fogsorod. Ne kíméld hangszálaidat. Ólom van a két fülemben.

Közelről hallik a halk, csilingelő nevetés. A kedves, tiszta kislányhang.

– Mindig ezt mondd, mindig és mindig. Csak a sárga, agyagos föld ne legyen a füledben. Segítsünk egymásnak, amíg lehet.

Az Angyalarcú változatlanul a volán fölött nézi az üres úttestet. Gondolatai igencsak elkalandoztak. Hangja szórakozott.

– Sok időt pocsékolasz rám, fehér liliomom, szép virágszálam. Még azt sem mondhatom, vigyen el az ördög.

Közelről halk, csilingelő nevetés. Árad belőle a végtelen szeretet. Naturális hang. Nem vizionális, nem is álomízű.

– Nem baj, ha morogsz, te jóképű lókötő. Ha gyűjtöd az ellenségeid, ha belekötsz a járókelőkbe, a barátaidba. Az ajtófélfába. Az Úristenbe. A bűdös szemetes kukába. Az sem baj. Ha temetésen, ravatalnál, gödörnél köpködsz, gúnyolódsz, nevensz. Tapsolok. Én is nevetek. De valami nagyon fáj nekem. Ami a rangunkhoz nem illik. Hülyét csinálsz magadból. Ezt pedig nem tűröm.

Az Angyalarcú változatlanul nem fordul a hang irányába. Arca komoly, kifürkészhetetlen.

Egyet-kettőt kattint öngyújtójával, nézi a ki-kiugró lángot. Majd az úttestre emeli tekintetét. Szórakozottan mondja.

– Kinevetnek? Ne bánd, szép liliomszálam. Percig se bánd, egyetlen szerelmem, eljegyzett társam, menyasszonyom. Oly ritkán van örömök.

Közelről hallatszik a halk, csilingelő nevetés, a kedves, tiszta kislányhang.

– Azt nem bánnám, te fiú. Nevessenek pukkadásig, akár tojják össze magukat.
De sajnálnak.

Az Angyalarcú futó, szomorú kis mosollyal, csendes hangon kérdezi.

– És ugyan kit érdekel?

Közelről hangzik a halk, csilingelő nevetés, a kedves, tiszta kislányhang.

De ebben a tiszta kislányhangban első ízben most érezzük a gőgöt is.

– Engem, a hold leányát.

Az Angyalarcú leoltja a Trabant lámpáit.

Közelről a halk, csilingelő nevetés, a kedves, tiszta kislányhang.

– Köszönöm, hogy leoltottad a lámpákat.

Az Angyalarcú komolyan, hosszú ideig bámulja a volán fölött az elsötétített úttestet.

Homlokán finom veríték gyöngyözik.

Közelről a halk, csilingelő nevetés, a kedves, tiszta kislányhang.

– Elég nekünk a hold fénye. Nem a romantika miatt. Ezt igazán jól tudod.

Az Angyalarcú komolyan bámulja az elsötétített úttestet.

Közelről a halk, csilingelő nevetés, a kedves, tiszta kislányhang.

– Szavad nincs, homlokod gyöngyözik. Haragszol, mert nem tűröm, hogy sajnáljanak? Nem tűröm.

A Trabant ablaküvege tiszta.

Az Angyalarcú minden ok nélkül megindítja az ablaktisztítót. Zümmög, ide-oda jár, mint a metronóm.

Közelről a halk, csilingelő nevetés, a kedves, tiszta kislányhang.

Szövege ellenére nincs benne más, csak szeretet.

– Komor vagy. Nem baj. Írni tudsz. Írd meg a lábcédulád, tedd a hónod alá. Ül le a prospektúra lépcsőjén. Megkereslek, melléd ülök. Váltunk néhány szót. Ha engem választottál, tudod, nem csallak meg. Nem hazudok. Rangos menyasszonynak rangos a vőlegénye. Ehhez is ragaszkodom.

Az Angyalarcú nyugodt mozdulattal megállítja az ablaktisztítót.

Fülledt a levegő.

Lég sem mozdul. Hatalmas a csend.

Az Angyalarcú az elsötétített úttestet nézi. Homlokán finom veríték.

Közelről a halk, csilingelő nevetés, a kedves, tiszta kislányhang.

Változatlanul nincs a hangban árnyalatnyi bosszúság, csöppnyi gúny, élcéldés, tréfálkozó, játékos csipkelődés vagy akár könnyed, gyermekes fecsegés. Csak nagyon mélyről fakadó, félreérthetetlen, igaz szeretet.

– Ne haragudj, te szólítottál meg. Azt mondtad, szeretsz. Szükséged van rám. Nem akarlak megbántani. Arcom kendőzetlen. Nem húztam álarcot, nem szóltam hamis szót. Te kacérkodtál velem. Emlékezz, néztelek a hold fényében. Szép vagy, mondtam, fiatal. Keress mást, nálam különbet. Nem akarlak átölelni.

Az Angyalarcú indítja a Trabantot.

Vágtat végig a városon.

Cigarettára akar gyújtani. A Marlborós doboz üres, eldobja. Új doboz Marlborót vesz elő, fölbontja. Rágyújt.

Romantikus kis budai utcában jár. Kibukkan egy térre. A teret egyik oldalán szegélyező utca alacsony háza előtt megáll. Kiszáll.

A Casanova bár előtt van.

Földre dobja a csikket, eltapossa.

A bárból modern, jó zene szűrődik ki.

Bemegy a bárba.

Odabent természetesen fölerősödik az imént az utcán hallott zene. De nem hangos így sem. Mértéktartó, mint a vendégek.

Jól öltözött, jól ápolt emberek. Néhányan táncolnak, mások asztaloknál ülnek, isznak, beszélgetnek.

Állandó az alig érzékelhető mozgás. Változnak a táncolók. Visszamennek asztalukhoz, mások állnak föl, táncolni mennek.

Mindez nem változtat semmin.

Most, hogy a régi holmi a divat, a bárban, a közönségén régi holmik láthatók.

Cizellált ékszerek, csontszínű, leheletfinom csipkék, villogó mandzsettagombok, kitűnő ötvös készítette nyakláncok, aprólékos gonddal készített foglalatban a karkötők, gyűrűk, nyakkendőtükk ékkövei.

A nők táskái sem maradnak le a legújabb divatirányzattól. A szép metszésű kristálypoharak között gobelin, bársony táskák, gyönggyel, flitterrel, strasszal kirakott, csillogó csodák hevernek. A homályban tartott helyiségben nem eldönthető, valóban ennyi régi holmi támadt volna új életre a nagymamák, dédnagymamák holmijaiból, épségben átvészelve két világháborút? Valószínűbb, hogy most készültek, méregdrágán, ezek az avított, régi holmik.

A hatást nem befolyásolják a tények. Miként oly sok minden mást sem.

A belépő joggal érezheti, legalább a század elejére tévedt.

A székek karján, háttámláján csipkekendők, csipkekesztyűk és minden látható helyen színes művirág.

A régi kort idéző legújabb divatú tárgyak között a mai élet, mai zene, mai tánc, mai etika.

Néhány asztalnál ülő pár olyan, akár a nagymama-nagypapa fiatalkori fényképe.

Az Angyalarcú tekintete magas, erős, föltűnően izmos, nála talán ha két-három évvel idősebb fiatalemberen áll meg. Táncol. Partnere nagyon jó alakú, kisportolt, nyugati eleganciával öltözött, barnára sült.

Az Angyalarcú a bárpulthoz lép.

– Marlborót kérek.

Pillanat alatt eléteszik a piros dobozos cigarettát.

Miközben zsebébe süllyeszti és fizet, lány áll meg mellette.

– Megkínálnál egy cigarettával?

Az Angyalarcú újra a zsebébe nyúl, kiveszi a már fölbontott, majdnem érintetlen dobozt, abból kínálja meg a lányt.

Nézi a táncolókat.

Az állandóan változó párok között talán csak az az egyetlen állandóan, fáradhatatlanul táncoló pár, amelyiket kezdettől figyeli. Jó mozgású nő, föloldódik a zenében.

A bárpultnál könyöklő lány, amikor a bontott cigarettás dobozt meglátja, tudja, hogy a cigarettavásárlás csak ürügy volt. Pillanatig várja, hogy az Angyalarcú tüzet adjon, majd, hogy a fiú meg sem látja cigarettát tartó kezét, kiveszi táskájából az öngyújtóját, rágyújt maga.

Az Angyalarcú megfeledkezett róla. A táncoló párt nézi. A lány is a parkett felé fordul, követi a fiú tekintetét.

Elmosolyodik. Jóindulatúan figyelmezteti.

– Kár a benzinért. Foglalt az öreg csaj.

A fáradhatatlan nő arca csak távolról emlékeztet a fodrászüzlet előtt férjét türelmetlenül váró, természetes önmagára. Most nagyon jól kikészített, jó fodrász kezéből kikerült frizurával, boldogan, kiegyensúlyozottan mozog, partnere lépteihez igazodva. Mértéktartó, de mai stílusban táncol.

Pillanatig nem zavarja, hogy partnere a fia lehetne.

Hangsúlyozott, erős a kapcsolat a két azonos ritmusra mozgó ember között. A nő nyíltan vállalja partnerét, viszonyukat, mindent.

A fiú érzelmeit nehéz volna egyértelműen meghatározni.

Hiú. Büszke arra, hogy ez az igen szép nő vállalja őt, szinte kirakja a kirakatba. Minden mozdulata neki is szól, érdektelen számára a környezet. A fiú produkciója elsősorban a közönségé. Így az összeszokott, összehangolódott mozgást kis diszharmónia zavarja meg. A nőnek a fiú a fontos, a tánc, a zene, a hangulat. A fiúnak, hogy hódítását minél többen tudomásul vegyék.

Mit ér a siker közönség nélkül.

A bárpulton könyöklő lány fanyalogva nézi a párt.

– Minden este itt vannak. Hogy mit eszik rajta? Nem nevetségesek?

Az Angyalarcú nem is hallja a lányt. Nem veszi észre, hogy nincs egyedül.

A lány a hallgatást egyetértésnek tartja.

Nem irigykedik. Tárgyilagos. Tényként közli.

– Fél év alatt nem keresem meg, amibe ez a könnyű kis nyári cucc kerül.

Most már keserűség vegyül a hangjába.

– Na persze ez se maga kereste meg a rávalót.

Indulatos lesz, de nem a nőre dühös.

– Amikor még értelme volna, pénz nincs az ilyen szerelésre. Amikor meg összejön a pénz, az egésznek semmi értelme. Láthatod. Csak kiröhögteti magát az ember.

Megérzi, hogy a fiú nem vesz tudomást róla. Azért még próbálkozik.

– Igyunk egy konyakot.

Az Angyalarcú olyan indulattal robban ki, hogy a lány mozdulatlanra dermed.

– Szajha.

Kimegy a bárból, mint a megvert állat. Távozását a lányon kívül más nem veszi észre. Nem csoda, a jelenlétét sem érzékelték.

A táncoló pár kellemes estéje töretlen.

A lány egyedül áll a bárpultnál, értetlenül. Megalázottan.

A zene erőteljesebb, gyorsabb, maibb lesz.

Az utcára szűrten, távolian hallatszik.

Az Angyalarcú a bár ajtajában áll, majd elindul fölfelé a néhány öreg lépcsőn a járdára. Trabantja közvetlenül a kis rikító sárga olasz Fiat mögött állt meg. Úgy megy el a kis kocsi mellett, mint aki leprástól igyekszik minél gyorsabban minél távolabbra kerülni.

Hirtelen, vadul indítja a Trabantot, pillanat alatt eltűnik a környékről.

Újra néptelen, üres az utca, a kis tér. Szép, békés, forró az augusztusi éjszaka. Az aszfalt gőzölög a hőségtől.

Halkan szűrődik ki a néma utcára az andalító muzsika.

Magas kerítés védi a pasaréti kertet, gondosan nyírt sövény ér föl majd a tetejéig. Látszatra védelmet jelent a kíváncsi tekintetek ellen. A tulajdonos magányát őrzi.

Látszatra.

A védelmi berendezés csak annyira magas, hogy aki elmegy előtte, beláthasson. Végül is mit ér mindez, ha nem lehet megmutatni. És ha csak a hasonszőrű meghívottak láthatnák. Olyanok, akik a város más-más részein hasonló luxusban élnek. A megmutatni való otthonok stílusa változó, de egyformán hivalkodó mindegyik.

Itt különlegesen jól oldották meg a feladatot a kivitelezők. Mindent megcsodálhatnak, akiknek nem adatott meg belül kerülni a túldíszített, vakító fehér kertkapun. Mégis azt az érzést kelti, hogy szemérmesen eltakarják a kíváncsi, avatatlan szemek előtt.

Látszat látszatra épül ezen a tájon. S ha sok, fáradságos igyekezettel, keményen letisztogatjuk a látványt, a mélyén, a látszatsor alatt is csupán másfajta látszatra bukkanunk.

Ez a kitűnő kerítésmegoldás csupán néhány centiméteren múlik. A sövény olyan magas kell legyen, hogy elérje az átlag növésű járókelő állát, de a világért el ne takarja a szemét.

Az optimális magasság biztosítása miatt hetenként nyírni kell a bokrokat.

Nyírják is szorgosan. Ez adja a gondozottság, a növényekkel törődés látszatát.

A kert egyes részeiben különböző csoportok tartózkodnak.

Összetartozóknak tűnnek, amikor épp együtt vannak. De nem állandóak a csoportok.

Ami állandó, az az, hogy csoportokra bomlanak, minduntalan változó személyekből álló csoportokra, amelyek mindig megteremtik az összetartozás látszatát. Akkor is, amikor kicserélődnek a tagok.

A szemérmes magány látszatát látszat-összetartozás ellensúlyozza.

A legegyszerűbb, ha alkalmazkodik az ember a kerttulajdonos törekvéseihez, és elfogadja a nem kevés munkával, kiadással megteremtett kirakatrendszer.

A valóságban, ami a jelenlevők közül senkit sem érdekel, ez egy normál méretű pasaréti kert. Épp olyan, épp akkora, mint a többi ezen a környéken. Elbír néhány gyümölcsfát, néhány díszfát, kis szabad, füves teret, hogy mozogni lehessen. Kevés virágot, pár bokrot. Van, aki epret, málnát, kevés konyhakerti növényt, zöldségféléket termeszt. Ilyenek itt a kiskertek.

Ez az egy kivétel. Azt játssza, hogy ő egy hatalmas területen fekvő, ősi park. Minden négyzetcentiméter, a legparányibb részlet is ezt az elképzelést szolgálja.

Ha egyszerre láthatnánk az egészet, nevetséges volna, díszletszerű, túlsúfolt. Hazug. Forgósínpad. A változó látogatóknak más-más képet mutat. Mindenkinek kedvére valót igyekszik nyújtani.

Az itt tartózkodók, kevés kivétellel, illenek a környezethez. De egy-egy mozdulat, hangsúly, tekintet bizonyítja, néhányan csak itt alkalmazkodnak a helyi szokásokhoz. Talán tapintatból, talán mert nem szeretnek játékrontók lenni. És van, aki nem tud alkalmazkodni.

Groteszk, nevetséges játék.

A jelenlevők viselkedése a nem létező ősi parkhoz igazodik.

Komikus, mégsem lehet jóízűen nevetni rajta. A hazugságok az ide tartozók gondolat-, érzemvilágában az idők folyamán természetessé váltak. Úgy mennek le-föl a fölöslegesen lerakott négy-öt márvány lépcsőfokon, mintha hatalmas lépcsősoron közlekednének. Pedig nem könnyű teljesítmény. Elnyújtottak, szélesek a lépcsőfokok, hisz az emelkedő, amelyen a járást megkönnyíteni hivatottak, talán ha húsz-harminc centiméter magas.

Van itt minden, ami egy sokholdas parkban talán ha szükséges nem is volna, de legalább kényelmesen elérne.

Óriási kőasztal, hozzáillő padokkal. Hatalmas farönk asztal, alacsonyabb farönkökkel körülakva. Hintaágy, függőágy, agyoncirádázott, hófehér, kovácsoltvas kerti székek, padok, asztal. Nyugágyak, napernyők, hintaszékek mindenfelé. Óriási, színes műanyag labda, két szarvval a tetején. Akkora, hogy felnőtt is rá tud ülni, ugrálni tud vele. Néhány igen magasra fölrakott, színes virágokkal pompázó sziklakert. Rózsalugas. Szalonnasütő. Nyárs. Grillsütő. Lámpák minden mennyiségben, oszlopokon, fák, falakon. Zuhany. Medence halakkal, vízinövényekkel. Csukható tetejű úszómedence.

A ház falán díszes, hatalmas, szép, réginek tűnő napóra, ami nem mutat semmit. Függőlegesen erősítették az északi falra.

A tornácon sorba akasztgatva hófehér bőrkesztyűk – szalonnasütéshez.

A ház kétszintes. Földszintje legalább három méter magas, félköríves ablaksor. Az emelet fekete fa.

Az erkélyen, tornácon is napernyő, hintaágy.

A többnyire fiatal fiúk-lányok öltözete árnyalattal hanyagabb, mint azoké a fiataloké volt, akiket az újságáruslány szobájában ismertünk meg. Csakhogy itt a zsebkendőig, a tornacipő fűzőjéig minden holmi Nyugatról érkezett.

Az uralkodó beszédstílus is sajátos.

Nem beszélgetnek, nem kérdeznek, nem válaszolnak, nem vitatkoznak. Nem közölnek semmit.

Még hangsúlyozott hülyéskedésük is kinyilatkoztatás.

Otthonosan mozognak ebben a nem létező életben. Öltözködésük, viselkedésük ellenére, bármennyire idézik a spleenes nyugati milliomosok elképzelt modorát, jó részük nemcsak itthon volna idegen. Idegen maradna bármelyik országban is.

Az életforma, amelyet megvalósítani igyekeznek, sehol sem létezik, kivéve a képzeletükben, fél füllel hallott történetek, megemésztetlen olvasmányok következményeként.

Néhányuk átrohant a világ pár pontján, és ezeknek a felszínes benyomásoknak alapján alakították ki élet- és magatartásformáikat. A többség meg majmolja a hangadókat.

Mindig, mindenütt elégedetlenek, boldogtalanok lesznek.

Még ebben az országban megy legjobban a soruk.

És ezt az országot fitymálják le a legjobban.

Szüleik, nagyszüleik érdemein, pénzén, munkáján élőködnek. Némelyikük még a halálán is. Ezen az áron élhetik soha sehol nem létező életüket.

Átevickélnek valahogy egyetemi éveiken, mert tanulmányoknak nem illene nevezni. Kudarcaikat a környező világ ostobaságává, értetlenségévé szelídítik.

Lenéznek, lebecsülik, amit megtanulni képtelenek.

Elvegetálnak itt még egy ideig, azután általában, diploma vagy más képesítés birtokában, útnak erednek. Megkísérlik eltorzult, önhitt, magamutogató álmaikat összeegyeztetni a valósággal.

De ez még csak a jövő tervei közé tartozik.

Most két lány társalog az egyik agyoncizellált, hófehér padon.

– Azután megnézzük az északi fényt. Azt még nem láttam. Utána vége a szünetnek.

– Az északi fényt még én se láttam. Vajon milyen lehet?

Az utazását mesélő lány olyan hangerővel, mintha valóságos távolságot kellene legyőznie, átkiált egy fiúnak a szökőkút mellett üldögélő társasághoz.

– Milyen az északi fény?

A kérdezett megvonja nem túl széles vállát.

– Szar.

A másik lánynak világosság gyúl az agyában.

– Tényleg, ők tavaly arra is jártak.

Társnője mélyen elmerülve gondolkodik, majd töprengve megszólal.

– Mit gondolsz, érdemes elmenni odáig?

– Alig hiszem – hangzik a mindenből kiábrándult válasz.

Vékony jegygyűrűt viselő kis lánykéz, meglehetősen bizonytalan mozdulattal, makramé szatyrot akaszt az elegáns, hófehér bőrkesztyűk mellé. A szatyorban literes kólás üvegek, doboz, nyilvánvalóan süteménnyel, ételtermosz.

Az ismerős szatyor szájalmas az elegáns kesztyűk között.

Őszülő hajú, hatvan év körüli, ápolt férfifej hajol a Bronzhajú leereszkedő keze fölé.

A lóversenyen sokat veszített férfi vendégei közé került a Bronzhajú.

Ahogy a szertartásos kézcsókhoz a férfi keze fölemelkedik, látni nagy, nőiesen puha ujján a túlméretezett, címeres gyűrűt.

A tornácon meglódul a hintaágy. A gellérthegyi lány dobta bele magát, aki a Bronzhajút, ki tudja, hogyan, idecipelte. Ő is jóval hangosabban beszél, mint amit a csekély távolság indokolna.

– Szólj, ha haza akarsz menni. Akkor azonnal elviszlek.

Az őszülő férfi magabiztosan mondja.

– Az még messze van. Körbeviszem bemutatni a barátnődet. Velünk tartasz?

A lány hintázik, nevetve tiltakozik.

– Minek? Én itt mindenkit ismerek. Ne lepődj meg túlságosan, ha kiderül, hogy ő is.

Pillanat szünet után teszi hozzá.

– Látásból legalább.

A rózsalugas romantikus hangulatában szőke, hosszú copfos lány üldögél egy szemüveges fiúval. A lány méltatlankodik.

– Tisztára fasizmus. Halálra unom majd magam. Ez a hülye képes megisméltetni velem a félévet. Mintha én tehetnék arról, hogy gyűlöl. Süket tyúk. Folyton a szar nyelvtannal nyaggat.

– Talán nem kellett volna rácsapnod az ajtót. Úgy látszik, mégsem elég süket, ha azt meghallotta. Bár nem lehetett nehéz dolga. Az ajtóbecsapás meglehetősen szokatlan zaj a beszámolón.

A copfos lány tovább füstölög.

– Tehet nekem egy szívességet. Leadom az angolt, átmegyek hozzátok. Kereshet mást, akivel szórakozik.

A szemüveges fiút nem lelkesíti az ötlet.

– Nincs sok értelme. Nálunk is tanítanak ép hallásúak.

Nem messze tőlük két fiú és egy lány forgatja szorgalmasan a szalonnát a nyárson. Nagy tálon gyűlnek a szép, pirosra sült, ropogós szalonnaszeletek.

Rakják a tüzet, húzzák a nyársra az újabb szalonnadarabokat.

A lány unja meg elsőnek a monoton munkát.

– A fenének kínlódunk evvel a hülyeséggel. Tegnap se kellett senkinek.

Az egyik fiú letorkolja.

– Kit érdekel? Szeretek szalonnát sütni.

A lány kínlódik a nyárssal.

– Ez a nyárs is tompa már, mint a bot.

– Szólj a Parányfalvynak, hogy hegyezze ki. Ő nagyon ügyes. Már majdnem asztalos. Megcsinálja. Mindent megcsinál, amit akar. Zseniális.

Üresen leng a tornácon a hintaágy. A Lány hirtelen ugrott föl belőle. Az Angyalarcút látta meg, aki az egyik hatalmas, színes műanyag gömbre ült. Nem keresztbe tett lábbal, ahogy ezen a játékon ugrálni lehet, csak ülőhelynek használja. Lába oldalt lóg, a gömb két szarva között támaszkodik. Cigaretta vesz elő, rágyújt.

Arca távoli, közönyös.

Pillanat, s a Lány már ott áll mellette.

Az Angyalarcú fölemeli fejét. Tekintete megakad valamiben, amitől őszintén megriad.

– Ez nem igaz.

A Lány követi pillantását.

Az ízlésesen elrendezett, szalonnával megrakott tálat kedveskedő mozdulattal kínálja az őszülő férfi a Bronzhajúnak. A tűz fényt fest az arcokra. Meglágyítja a vonásokat. A Bronzhajú most nagyon szép, ahogy a forgó nyársat figyeli, a láng festette kertrészletet. Közelebb hajol, kenyerét a csöpögő zsír alá tartja, majd kivesz egyet a pirosra sült, ropogós, szakszerűen bevagdalt, fölünkörödő, ínycsiklandó szalonnaszeletek közül. A szalonnasütő lány elégedetten veszi tudomásul.

– Szerencsénk van. Egy veréb csak akadt.

Mintha semmi nem változott volna, olyan a kép. Pedig a szőke, copfos lány mellett már nem a szemüveges fiú ül, hanem az, aki az előző évben megjárta az

Északi-sarkot is. A szemüveges szemüvegét tisztogatja nagy figyelemmel az egyik hintaszékben.

Az őszülő férfi a Bronzhajút üres asztalkához vezeti. Rövid időre magára hagyja, innivalóért megy, gondoskodik a szalonnát eszegető lány kényelméről.

A magára maradt Bronzhajú a közelében hintaágyon himbálódzók szavait hallgatja.

– Már most unom, pedig anyámék csak a hónap végén jönnek meg Párizsból. Még pár nap, és itt az ősz a menetrendszerű depresszióval. Tétre mindig elmúlik. Akkor kezdődik a szövegelés Párizsról, ez eltart tavaszig. Egymásnak adják a vendégek a kilincset, mindig kell legyen közönsége. És nyáron előlről kezdődik az egész. Párizs, megérkezés, depresszió, elnyúlás a kanapén, festői ruharedők között, és ugyanaz a szövegelés, szövegelés.

A copfos, szőke lány most vette észre a Bronzhajút. Legalább annyira meglepődik, ha nem jobban, mint az Angyalarcú. Épp csak ő hangot is ad érzéseinek.

– Ezek már ide is betolakodnak? Ha így megy tovább, meglátod, még a teniszpályán is megjelennek.

A társaságában hintázó fiú hangosan, jókedvűen nevet a nagyszerű, kicsit azért otromba tréfán.

– Hogy te milyen hülye vagy.

Sokáig visszhangzik fölszabadult, jóízű nevetése.

Valentin úr lakásában hatalmas, színes léggömb ragyog, könnyeden, kecsesen libeg két kinyújtott tenyere között. A bűvész képzeletbeli közönségének és a figyelmes kiskutyának, libának magyaráz.

– Íme, hölgyeim és uraim, ennyi a valóság. Szép, színes, pillekönnyű. Lebeg két kinyújtott tenyerem között. Kis ügyességgel bárki utánam csinálhatja. Ha netán nem figyeltek volna eléggé, megmutatom újra.

A léggömb éppen a magasban van, útban jobb tenyeréből a bal felé. Udvariasan szólítja meg.

– Maradj ott, kérlek. Pár pillanat az egész. Légy türelemmel.

A léggömb megáll a magasban. Mozdulatlanul egy helyben marad.

– Így. Így gondoltam. Köszönöm. Várj, hidd el, nem tart soká.

Valentin úr a zsebéből összegyűrt gumidarabot húz elő. Szétrázza, szájához emeli, fújja.

Nő az új léggömb. A fénytelen gumidarab a feszítés függvényében egyre feszesebb, halványabb, ragyogóbb lesz. Már akkora, mint az előző, amely még mindig türelmesen, mozdulatlanul várakozik a levegőben.

Valentin úr az újonnan fölfújtt léggömbbel kezd labdázni, a régiről mintha megfeledkezett volna. Majd játék közben észreveszi a feje fölött mozdulatlanul, elég magasan ragyogó régi léggömböt.

Zavartan szól hozzá.

– Ne hidd, hogy amiért egy újabbat is fölfújtam, egészen megfeledkeztem rólad. A világért se gondolj ilyent. Egyikünkhöz sem volna méltó. Gyere, kérlek, játssz velünk.

A léggömb a hívásra leereszkedik.

Valentin úr most már két hatalmas, színes gömböt lebegtet két kinyújtott, szinte mozdulatlan tenyere között.

Helyrehozva mulasztását, folytatja csevegését a közönséggel.

– Ott tartottam, hogy kis ügyességgel bárki utánam csinálhatja. Őszintén mondom, érdemes megpróbálni. Az alakatlan, gyűrött gumirongy a belefújtt levegő hatására megfeszül, alakot ölt. Bármilyen alakot, nem kell ragaszkodni a gömbformához. Én kedvelem, de másnak nem kötelező. Ha jól fújják föl, ragyog a fényben. Imbolyog, lebeg, a saját törvényei szerint. Egyetlen fontos tanácsot adhatok. Pillanatra sem szabad megfélekezni arról, nem önálló lény. Színes gumirongy. Súlytalan szinte. De csak ha engedem. Ha azt akarom, súlya lesz. Íme.

Megváltozik a két léggömb útja. Pályájuk határozott lesz, elpattanni látszanak a bűvész tenyeréről. Mintha hatalmas labdákkal játszana.

Szigorúan követi a léggömbök útját.

– Kis szépséghiba azért akad. Amit most súlynak látnak mindannyian, az nem a léggömb súlya, csak az én akaratom. Így kicsivel nehezebb a dolguk, többet kell gyakorolniuk. Talán nem is tudja majd mindenki utánam csinálni.

A két ragyogó gömb már nem is emlékeztet önmagára. Rugalmasak, pattannak. Valentin úr mosolyog.

– Pedig a trükk, az nagyon egyszerű. Pillanatra sem szabad szem elől téveszteni a valóságot. Bűvészkedhetek, becsaphatom önöket. Bármit megtehetek, kipróbálhatok az ügyességem határán belül. De magamat nem szabad becsapnom. Tudnom kell, minden pillanatban, hogy bárminek látszhat, bárhogy viselkedhet, más sosem lehet, csak két feszesre fölfújtt gumirongy. Ahogy elnézem, néha magam is nehezen hiszem el. Ilyenkor nincs más lehetőség, bizonyítani kell.

Erre a szóra mindkét léggömb megáll a levegőben. Az egyik valamivel alacsonyabban.

Valentin úr bocsánatkérően szól az alacsonyabban elhelyezkedett léggömbhöz.

– Kérlek, ne haragudj.

Kabátja hajtókája mögül, olyan mozdulattal, mintha titkos szekta jelvényét mutatná, színes fejű gombostűt vesz elő. Közelíti a léggömbhöz, mozgása közben veszi észre a fölötte álló másikat.

– Te ne nézd végig. Gondolom, te sem szereted az erőszakot. Menj.

A magasabban álló léggömb elindul a távoli szobasarak felé.

– Nem kell sok a bizonyításhoz, egy parányi gombostű is elég. De csak akkor, ha használni merem.

A gombostű eléri a léggömb falát, megérinti.

Sisteregve tör ki a bezárt levegő.

A színes, most már fénytelen gumidarab Valentin úr kezébe hull.

– Vége. Visszajöhetsz.

A megmaradt léggömb visszamegy. Megáll Valentin úr feje fölött, aki gyöngéd mozdulattal teszi a kipukkadtt léggömböt az asztalra.

– Kár érted. Néhány percre ragyogóan szép voltál.

Az újságáruslány szobájában még együtt van a társaság. A Bajuszos az újságáruslányra nevet.

– Egeret mi is tudunk fogni. Nem nagy ügy.
A pisze orrú lány komoly elhatározásra jutott.

– Nem szöveg kell. Ígéretes. Egér kell. Egér. Cincogó, gyors lábú.
Nem bolondozik, nem tréfál, gondterhelten beszél.

– Most már eljött az ideje a pompás mulatságnak. A jópofa, igazi, méltó büntetésnek.

A Bajuszos behúzza szemét, már nem nevet.

– Száz elég?

A Piszorru elszörnyed.

– Száz? Néhány száz. De inkább ezer.

Az újságáruslány is komolyan szól a kérdéshez, érezhetően neki se mindegy. Hangjába árnyalatnyi nyugtalanság vegyül.

– Nem tréfálsz? Mennyibe kerül egy cincogó, gyors lábú egér? Ötven fillér? Egy forint? Tíz forint?

A Piszorru türelmetlen.

– Nem tudom. Csak azt tudom, hogy okvetlenül szereznünk kell. Élőt, sokat, fürgét, bosszúállót.

Tatárarcú megkísérli körülhatárolni a földadatot.

– De honnan? És ha megvan, mit kezdünk velük? Hol engedjük el?

A Piszorru közbevág.

– Először meg kell szerezni, a többi ráér.

Tatárarcú nem kezd vitát.

– Rendben van. De honnan? Csapdából nem lehet. Az mind halott. A halott egér már nem egér. Hangja nem szól, teste nem surran, körme nem kopog.

Az újságáruslány megfontoltan javasolja.

– Talán klinikáról lehetne. Vagy az élettanról. Ketrecből.

– Nem szeretnék fehéret – mondja a Piszorru. – Az olyan kedves, menyasszonyos. Mesékbe való.

– Ha már a meséknél tartunk, hol késik a Bronzhajú? – kérdi a Bajuszos.

Tatárarcú ránéz.

– Ha már a meséknél tartunk, tudom, eljön, ha megígérte.

A Bajuszos parányit nagyobb meggyőződéssel helyesel.

– Éljen soká a mesékbe illő bizalom. Te tudod. Ott tartottunk, szürke egereket kell szerezni. Csakis szürkéket.

Klárka halkán szól közbe.

– A fehér a mesékben is tündér. A szürke a gonosz. Attól félnek. Sikítanak, szemüket eltakarva menekülnek.

Az újságáruslány türelmetlen.

– És még itt van a mosóporügy is. Azt hogy tudjuk kivédeni? A mosóport, amelytől habos lesz, színjátzó lesz a kristálytisza, ezüst színű zuhatag? Hogy képzelitek? Őrt állítunk éjjel-nappal a források mellé, hogy ne tudják mérgezni a vizeket?

Klárka nagyon tiszta szemmel, nagyon komolyan mondja.

– Az ám. A mosópor. Jaj, ha elfelejtjük.

Tatárcú visszaterelni próbálja a szétszóródó indulatokat.

– Várjatok. Nem szabad egyszerre sok irányba verekedni. Nem vitatkozom azon, érdemes-e a valóságos problémáink mellett fölállni ezt a két hülye ötletet. De ha már úgy döntöttetek, hogy ki akarjátok védeni valahogy, tartsunk sorrendet.

– Igazad van – helyesel a Bajuszos.

Tatárcú folytatja.

– Előbb intézzük el az egérügyet. Rendben van, szerzünk egereket. Szürkét. Falon futót. Kárpiton táncolót. Amilyent akartok. Én megszerzem. – Egyenként megnézi a társaság minden tagját, a figyelő, komoly arcokat. Úgy, mint egy titkos társaság tagjait fontos szavazás előtt. – Mehetünk tovább. Természetesen csak akkor, ha egyetértetek. Így gondolom. De egymagamban nem dönthetek. Marad, hogy hol engedjük el az egereket, ahol azoknak a szórakozását zavarják meg, akik kitalálták ezt az ostobaságot. És a mosópordolog. Milyen sorrendet akartok?

Egyszerre beszélnek.

– Előbb az egér.

– A szürke.

– A gonosz.

– A bosszúálló. – Klárika megismétli. – A bosszúálló.

Tatárcú Klárikára néz. Klárika állja a tekintetét. Majd, pillanatnyi szünet után, kedves hangon, elnézést kérő mosollyal folytatja.

– Igazad van, Tatár. Tudom, hogy neked van igazad. Be kell fejezni ezt a buta játékot. Az örökös visszaütést. Hallgatni se jó. De hidd el, nekünk is igazunk van valamiképpen. Csináljuk meg gyorsan, legyünk túl rajta. Azután felejtünk el egeret, mosóport. Nem jó, hogy újra meg újra visszatérünk rá. Abban is neked van igazad, hogy akad más témánk, más gondunk a világban.

– Például? – kérdezi a Bajuszos.

A Piszorru hangja, gesztusa megváltozik. Utánoz valakit.

– Bájcevegjünk a Parányfalvy sok eszéről, ügyességéről, aki minden egyéb nagyszerűsége mellett még majdnem asztalos is? – Hangja, gesztusa ismét a sajátja. – És közben köpjünk le mindenkit, aki egészen, igazán asztalos? Például az apámat.

A Bajuszosban sem kevesebb az indulat.

– Fogadjuk hálával, szelíd megadással, hogy a felénk nyújtott mentőövet pár szemét arra próbálja használni, hogy megfojtsa vele? Tűrjük, hogy gúnyolnak és kiröhögnek? Ezt akarod?

Klárika nem is érti, hogyan kavarta a vihart.

– Emberi életet akarok. Gyerekeket.

Tatárcú érzi, most néhány dolgot tisztázni kell.

– Két gyereket? Esetleg hármat? – kérdezi.

– Talán igen – válaszol Klárika. – És fölnevelni őket becsülettel.

Tatárcú folytatja.

– Napfényes lakásban.

– Igen. Értelmes élettárral, akit szeretek.

Tatárcú nézi őt. Majd gúny nélkül, komoly, higgadtan magyarázó tanár hangján mondja.

– Egy embernek hány keze van? Kettő. Két kézen hány ujj van? Tíz. Tíz kézen száz. És ahány ujj, annyi köröm. Mondjuk, a kollegina a hátrányos helyzetben

még harminc évet él. Vagy negyvenet, hogy legalább a nyugdíjkorhatárt megérje. Negyven év, az bizony sok köröm. Megmondaná nekünk, e röpké életben hányszor kell kézbe vennie az ollót, a reszelőt, az ecsetet? Mennyit kell görnyedni, mosolyogni?

Klárka nem megy bele a játékba, nem játssza el a felelő diákot.

– Sokat. De ha kiszámítod, mennyit gyalogol egy fonónő, mennyit görnyed egy varrónő, mennyit áll egy esztergályos a deszkán, hányszor kockáztatja az életét a bányász, mire jutsz? Semmire. És nekik borravalójuk sincs.

A Piszeorrú indulata nem csökken.

– De mosolyogniuk se kötelező mindenkire.

– Nem – mondja szelíden Klárka. – Nekik nem kötelező. De az Angyalarcúnak már kötelező. Hány injekciót ad majd mosolyogva, hányszor mér vérnyomást, hányszor mond majd ki halálos ítéletet?

– Sokszor. Ha megéri – tűnődik a Bajuszos.

Klárka meg se hallotta a közbeszólást.

– Hány kilométert vezet egy taxisofőr, hány emeletet mászik a postást, a díjbeszedő? Sorolhatod, számolhatod a végtelenségig. És fölnevelik a gyermekeiket.

Tatárarcú hangja hideg, tárgyilagos.

– Így igaz. Éljen a munkáshatalom. Üdvözlöm a megszülető proletárokat. És mondjunk rájuk Glóriát. Rájuk fér. Persze csak akkor, ha elfogadjuk életelvnek a te mindent megértő, mindent megbocsátó, irgalmas szelídségedet. Nekem, sajnós, ez nem fog menni. Elfecsérelt idő próbálkoznom is, nem sikerülhet. Egyetlen részletet elfogadok. Elfogadom az örökös mosolyt. Én nem kapok borravalót soha, senkitől. A mosoly mégis ott lesz mindig az arcomon. És letörölni, azt nem engedem. Mosolyogva ütök majd vissza mindig. Mosolyogva, de erősebben. Én nem kezdek verekedést. Nem kezdtem soha. Egérharcot sem. Honnan szednék efféle hülyeséget? De meghátrálni sem fogok. Ha megbocsátást akarnék osztogatni, papnak mennék.

Vasárnap nappal

A tüllfüggönyön kék fénnel tör át a hajnal. A fodrász keresi karóráját az idegen éjjeliszekrényen. Megtalálja, megnézi az időt, majd fölhúzza és csuklójára kapcsolja az órát.

A párnán mélyen alszik a csinos kis nő.

A fodrász tíz ujjával fésüli a haját. Arcán közöny. Óvatosan, ügyesen, mint egy bűnöző, aki börtönből szökik, úgy bújik ki a paplan alól. Vigyáz, föl ne ébressze az alvó nőt.

Az ablak tüllfüggönyén át, a kék fényű hajnalban jól látni, egy ház tetején vadgalamb áll, hangosan turbékolni kezd.

A fodrász fölhúzza nadrágját, ingét. Széles vigyorral bólint a bűgő vadgalambnak.

A csinos kis nő nyitott szemmel bámul a párnán.

A fodrász az ajtóhoz lép. Kezét óvatosan a kilincsre teszi. Minden mozdulatán érezni, először van ebben a lakásban.

A csinos kis nő halkán kérdezi.

– Egy csókot sem érdelek?

A fodrász elengedi a kilincset. Megfordul. Arca, hangja nem cinikus. Olyan közönyös, udvarias hangon szólal meg, hogy az fölér egy pofonnal.

– Kettőt is. Az ágyad nem nyikorog. És ilyen kellemes lakásban most járok először. A férjednek, lányodnak, ha megérkeznek, kérlek, add át üdvözlétem, kézcsoókom.

Kimegy a szobából.

Hajnalodik.

Az Angyalarcúék frissen tatarozott bérházának hatalmas udvarán a házmasterlakás nyitott ajtajában táviratkihordó fiú áll.

– Az ügyvéd úrék elutaztak?

A házmaster már a vasárnapi, több oldalas újságokat nézegeti.

– Csak az ügyvéd úr ment el.

– Nem ragasztgatom össze az ajtójukat. Még ott a tegnapi értesítés, hogy táviratuk érkezett.

– Rakd ezt a borítékot a másikra. Látom, ha megjön valamelyikük. Akkor odaadom egyszerre az összes postájukat.

Valentin úr kertjében szépek a hajnali fények a fák lombján. Hatalmas a csönd.

Egytornyú templom tornyán kereszt ragyog.

A bezárt kertkapunál türelmetlenül topog Potyogó, a liba. Nyakát nyújtogatja, balra-jobbra néz, majd csak egy irányba figyel. Tekintetét követve, föltűnik elég messze a kertetől az Öregember, az újságkihordó, amint komótos mozdulatokkal sorra a levélszekrényekbe, kerítések, kertkapuk réseibe dugogatja be a vasárnapi újságokat, hét végi képeslapokat.

Kövezettek az utcák. Könnyű léptekkel jár az Öregember, mintha csak városban sétálna. Így szokta meg. Nem paraszt, beszédében, hangjában nyoma sincs tájszólásnak, íznek. Ruházata is valaha volt pesti tanáremberre emlékeztet.

Amikor Valentin úr kertkapujához ér, leteszi a járdára újságcsomagját. Zsebéből kukoricát vesz a tenyerébe.

Potyogó, a liba, kinyújtja nyakát a kerítésen, megeszi a kukoricaszemeket. Azután fölneéz az Öregemberre.

Az Öregember elnézést kérő hangon beszél hozzá.

– Ne haragudj, Potyogó, ma nincs időm mesélgetni.

Potyogó kinyújtott nyakkal figyel.

– Tudom, ma vasárnap van. Tudjuk mind a ketten. Mégis, ma reggel nyolcra várnak az orvosi rendelőben. Rendetlenkedik a szívem. Föliórnak majd egy sor gyógyszert, én meg eldobom. A többi Istenre tartozik.

Kis szünetet tart, megsimogatja a kerítésen keresztül Potyogó fejét.

– Kérlek, említsd meg a gazdádnak, hogy tűnődtem az öngyújtótrükkön. Sajnos, nem jutottam semmire. Tartok tőle, nem értek a zsebmetszés tudományához.

Fölemeli a járdáról az újságköteget, kiválaszt egy napilapot.

Potyogó hangosan gágog.

A gágogásra a földszintes, hófehér kis ház ajtaján kijön a kiskutya. Nem siet.

Az Öregember udvarias bólintással üdvözlí. Átnyújtja a kerítésen a napilapot. A kiskutya a szájába veszi, és ugyanolyan kényelmes tempóban, mint ahogy kijött, viszi gazdájának a házba az újságot.

A liba mögötte totyog, kíséri.

A kiskutya bemegy az ajtón. A liba itt megáll, majd irányt változtat, a vizesedényhez totyog. Jócskán iszik.

Most látszik igazán, milyen kiszámított odafigyeléssel nyírták a pasaréti kert kerítése mellett a sövényt.

A pirkadatban néhányan már járnak az utcán. Ezt onnan lehet tudni a kertben, hogy egy-egy korán kelő feje, nyaka látszik, amint elúszik a sövény fölött. Az emberek magasságától függ, mennyi látszik belőlük a kertben. Egészen csak keveseket zártak ki a látványból. Tapintatos gondoskodással úgy intézték, hogy már a középtermetűek is megcsodálhassák a látnivalókat.

Fejek, fejtetők, szempárok, homlokok, vállak mozognak a kerítés mentén, mint céllövöldében a sínen mozgó bábuk.

A Bronzhajú vállán meghitt bizalmassággal pihen a nagy, puha, címeres gyűrűt viselő kéz.

Az Angyalarcú a falra erősített, hatalmas, díszes napórát nézi. Fölemeli csuklóját, karóráját a semmihez igazítja.

Hangosabban szólal meg, mint ahogy a kis távolság indokolja. Arcáról pillanatra sem tűnik el a mosoly.

– Látod, Bronzhajú, mindig ilyen órára vágytam. Hatalmas szerkezet, csodájára járhatnak, irigyelhetik – semmit nem mutat. Nézheted évekig, mindig ugyanolyan marad, egyforma, érdektelen. Szép díszet nem zavarja mozgás, mozdulat. Számára semmit nem jelent, hogy másoknak múlik az idő.

Néhány perce iszonyatos robaj zavarja a kertet körülölelő csöndet. Az egyik fiú fülsiketítő lármával működteti vasárnap hajnalán a méregdrága és itt többszörösen is fölösleges, robbanómotoros fűnyíró gépet. Semmi szükség nincs az ormótlan szerkezetre, a legjobban ollóval lehetne levágni az itt-ott vékony sávocskákból meghagyott fűszálakat.

Betonkockák között, kőalapra helyezett kerti bútorok körül nyírja a robbanómotoros gép a néhány centiméteres fűcsíkokat. A szorgalmas fiatalembernek igen ügyesen kell kormányoznia a zajos szerkezetet. Óvatosan mozog, sokat jártatja üresben, hisz a legtöbb helyen maga a gép is alig fér el a beton-, kőkockák között.

Az Angyalarcú két tenyerét a fülére szorítja.

– Gyönyörű hajnali szerenád.

A fűnyíró fiú méltatlankodik.

– Nem hagyhatom az édig nőni. Akinek nem tetszik, követi a példát, befogja a fülét. Vagy, ha ragaszkodik hozzá, én is befoghatom.

Az Angyalarcú keze, úgy látszik, nem tapad elég szorosan, áteresztí a szöveget.

– A szídat, ha kérem szabad. És ha majd újra szép, nagy csönd lesz, és nem zavarod meg szokás szerint, jutalmul kapsz tőlem egy manikűrölet. Van egy

barátom, manikűrös. Szívesen kölcsönadja féltett szerszámát arra a tíz percre, amíg itt rendbe lehet tenni a pázsitot.

A betonkockákra hosszú, piros-sárga műanyag locsolócső kigyózik, nagy, kerekeken járó, színes fémkorongról tekeredik le.

A kerítés mentén elúszó fejeken látszik, nem a kíváncsiság vonzza tekintetüket a kert felé. Az alig elviselhető lármára fordulnak ide, a váratlan zaj forrását kutatva. E nélkül a kellemetlen zenekíséret nélkül nem lehetne közönséget biztosítani a készülő jelenethez.

A fűnyíró fiú párhuzamosan halad a piros-sárga műanyag csővel. A fénylő, színes locsolót a kerítés felé forduló fiú tartja.

Minden öltözéke a színes cső.

Enyhén szólva, nem szép természetű fiatalember. Annyira nem, hogy még a kertből nézve, hátulról is kínos látvány.

A meztelen, aránytalan fiú mindent locsol. Fűvet, sövényt, bútort, betont, medencét, zuhanyozót, hintaágyat, aranyhalas tavat, mindent, amit a vízszugár elér.

A kerítés fölött éppen egy váll is látszik a férfifej alatt. Magas lehet, aki az utcán halad.

A robbanómotor hol megindul, hol elhallgat. Pillanatnyi szünetek után bődül a fűnyíró gép.

A hirtelen zajra a kerítés fölött elúszó férfifej a hang felé fordul. Meglátja a meztelen, alacsony, locsoló fiút. Elkapja fejét, tekintetét mereven előreszögezve távolodik.

A locsoló fiú hangos nevetésben tör ki.

– Szar kispolgár! Mást se tudnak ezek, mint megbotrálni a természetesen. És még embernek képzelet magát az ilyen! Micsoda kispolgári szarság! Undorító!

Az Angyalarcú helyesel.

– Így igaz. Undorító.

A gellérthegyi Lány, aki a Bronzhajút idehozta, szakállas fiúval és szőke copfos lánnyal hintázik az elég nagy méretű hintaágyon. Táskáját a hintaágy lábához, betonkockára állította.

Az Angyalarcú odamegy hozzájuk, meglóditja a hintát, majd lehajol. Fölemeli a Lány táskáját, kinyitja, keresgél benne.

Jelenléte nem zavarja meg a beszélgetést. A Szakállas folytatja kinyilatkoztatását.

– Csak az a fontos, hogy önmagamát meg tudjam valósítani. Ha a közönség nem ér föl hozzám, az az ő baja.

A Copfos lelkesedik.

– Szentigaz. Nem lehet mindenféle hülyével törődni.

A gellérthegyi Lány, talán először ismeretségük óta, nem helyesel azonnal.

– Úgy érted, hogy amit ma csinálsz, amit alkotsz, azt majd csak a jövőben, talán csak a távoli jövőben fogják megérteni?

Eközben az Angyalarcú megtalálta, amit keresett. Szép, nagyméretű, díszes pudriét halászott ki a rengeteg holmi közül. Kezébe veszi, nézegeti, nyitja.

Láthatóan elégedett.

Pillanatig az ő arcát mutatja a csiszolt, nagy tükör.

– Úgy érti. Persze, majd akkor sem mindenféle jöttment érti meg, talán csak a néhány kiválasztott. Igaz?

A Szakállast meglepi a helyeslés.

– Természetesen.

Zsebkendő takarja el az Angyalarcú tükörképét. Nagy gonddal, precízen törölgeti, fényesíti az Angyalarcú a csiszolt tükörlapot. Leheletével is segíti aprólékos munkáját. Elmélyült tevékenysége ellenére, pár pillanatig töpreng a Szakállas nehéz helyzetén. Hangjában segítő szándék.

– Jó lesz idejekorán rendőrkordont vezényeltetni a jövő köré. Mert, gondold csak el, gyalogolsz büszkén, boldogan, elől a jövőbe, a többiek meg, ne adj Isten, másfelé kanyarodnak, igen kínos volna az. Tened kell valamit védekezésül, ne mászkálhassanak összevissza más irányba, mint amit bölcsességed megszab nekik. Ha egyetlen pillanatra nem ügyelsz nagyon, ott maradhatsz a jövőben magad. És se ma, se máskor, soha senkit nem érdekel az, amit csinálsz.

Ragyog a tükör, szikrázik a fényben.

Az Angyalarcú nem elégedett még, folytatja a fényesítést is, a fölvilágosítást is.

– Olvastam már ilyent. Várj csak, hogy is volt? „Egy bizonyos időpontra vártak a rózsakeresztesek, a csillagok bizonyos nagyon ritka konstellációjára talán, vagy valami más jelre, amiről mi nem tudhatunk. A műves Illés próféta eljövételének nevezték ezt az időpontot. Erre az időre várt Asaph Pendragon a sírban, melyet élve maga készített magának. Az időpont eljött... éppen most, amikor már rég nincsenek rózsakeresztesek, és titkos tudományukat mosolyogva felejtette el a világ.”

A Szakállas nagyon fölényes.

– Mi ez a hülyeség?

A gellérthegyi Lány segíteni próbál.

– Ez Szerb...

A Szakállas közbevág.

– Unom már a szomszéd népek irodalmát. De ha téged annyira érdekel, irodalmárnak kellett volna menned, nem orvosnak.

Az Angyalarcú nem hagyja abba a tükörfényesítést.

– Akkor te kinek alkotnál? Erre nem gondolsz? Valamilyen közönség kell legyen. Ha megértést csak a távoli jövőtől remélsz, akkor is. Jó, elfogadom, halandó nem ér föl szellemi színvonaladig. De pár ember kell, olyan legalább, akiket lenézhetsz. Az is közönség. Kongó termék, üres falak között hogyan őrzik meg nagyságod nyomát? Nélkülünk, értetlen halandók nélkül értelmetlen a munkád, az életed.

Elégedetten szemléli a tükröt, elteszi zsebkendőjét, becsukja a Lány táskáját, visszateszi a hintaágy lábához.

Kezében a tükörrel, a locsoló fiú felé indul. Amikor mellé ér, megáll. Együttérző arccal méregeti.

– Bizonyosan igazad volt az imént. Megértem fölháborodásodat. De ha véletlenül a szar kispolgárságon túl más érzelem is keveredett volna abba a hirtelen fejfördítésba, az, végtére, szemérem is lehet. Talán jó ízlés. Ki tudhatja?

A locsoló fiú arca elé tartja a ragyogóra tisztított, fényesített, csiszolt tükröt. Majd távolodik tőle, óvatosan, minél többet mutasson a tükörkép.

– Nézd, milyen csúnya. Higgy nekem. Nem szabadna mutogatni, ha nem nagyon muszáj.

Az újságáruslány fején jópofa, sildes sapka. Haja nem látszik ki alóla.

Vállán nagy sportszatyor lóg, még üresen. Most indul az újságokért.

Klárka abban a fehér köpenyben baktat mellette, amelyikben a fodrászüzletből elment az este.

Az italbolt redőnyét nagy robajjal rántja föl a csapos. Belép a sötét üzletbe.

Klárka menet közben az újságáruslánnyal beszélget.

– Apád szomorú ember. Furcsa, szomorú ember. Nevetgél, kattogtatja a fényképezőgépét, és kering a városban, mint az árva gólya.

– Csak a nyugdíj óta. De tévedsz, nem szomorú. Szereti anyámat meg az unokáját. És boldog, hogy a nővérem jó partit csinált.

Mennek a járdán a hajnal fényében. Klárka töpreng.

– Nem megyek hátra a lakásba. Minek ébresszem föl Esztert? Csinálok egy kis rendet az üzletben. Ha végeztél az újságokkal, gyere be, kifésülöm a hajadat.

Az újságáruslány Klárka karjához nyúl, megállítja.

– Várj! Kultúrlények vagyunk, nem bántjuk senkinek a lelkét.

Tíz-tizenöt méterre tőlük, az utca másik oldalán, a fodrász guggol a járdán. Benyúl mélyen a rácson, a lakatkulcsot keresi.

Nem találja.

Matat, egyre türelmetlenebbek, idegesebbek biztonságosnak, nyugodtnak indult mozdulatai.

Az újságáruslány hangja halk.

– Lehet, hogy érkezett az én boldogságom napja?

Klárka értetlenül figyeli a guggoló, matató fodrászt.

– Én odacsipeszeltem a lakatkulcsot a rácsra. Tudom biztosan, hogy jó erősen tart. Százszor kipróbáltuk. Nem eshetett le.

Az újságáruslány bólogat. Komolyan beszél, de érezni, nem szereti, lenézi a fodrászt.

– Láttam. A gyilkosság után tanúsítom majd.

A fodrász fölegyenesedik, még egyszer végigtapogatja a rács szélét. Érinti azt a helyet is, ahonnan Eszter leszerelte a kulcsot.

Váratlanul fölhagy a további kutatással. Meglátta az üzlet belsejébe húzott székre helyezett, apró kulcsot.

Pillanatig maga elé bámul. Arcán nyoma sincs félelemnek.

Lassan behúzza a szemét. Gúnyos, keserű fintort vág. Vállat von. Zsebéből kulcskarikát szed elő. Kiválasztja a lakatkulcs másik példányát. Már nyitva a lakat, amikor meggondolja magát. Visszakattantja, kulcsait zsebre teszi.

Undor van az arcán, amikor eljön az üzletajtó elől, és bemegy a bérház kapuján.

Az újságáruslány hangja változatlanul halk.

– Nem irigylem a falu bikáját. Igaz, téged sem.

– Nincs is miért. Szegény. Sokat könnyítene az életén, ha egyszer legalább megpróbálna nemet mondani.

– Ki kellene kötni a vitorla rúdjaához. Akkor hiába énekelnének neki a szirének.

– Dolgozik, mint egy állat.

– Szakadj meg, szív.

Trabant gurul az italbolt elé. Kilép belőle luxustoprongyában az Angyalarcú. Be akar menni az italboltba.

Az újságáruslány folytatja.

– Radovics János dolgozik. És te?

Hirtelen ijedt lesz az arca. Meglátja az Angyalarcút az italbolt ajtajában.

– Tessék, itt a baj. Még ki se keveredik az ember az egyikből, már itt a másik a nyakán.

A csapos az ajtóban a fiú útját állja.

Az Angyalarcú megszokott mosolyával mondja.

– Tudom, még zárva vagytok. Adj egy féldecit, és eltűnök.

A csapos nem mozdul.

– Nem adok, Angyalarcú. És verekedni sincs kedvem.

Az Angyalarcú nézi őt. A csapos hangja bizonytalan.

– A kislány?

Az Angyalarcúról eltűnik a mosoly.

– Fél órája még élt.

Marlborót vesz elő, öngyújtóval gyújt rá. A csaposra néz.

– Mondd meg Hajasbabának, ha eljön az ideje, kiviszem őt a feleségével a temetőbe.

A csapos bólint. Visszamegy az üzletbe.

Szabad az italbolt ajtaja.

Klárka és az újságáruslány megáll a Trabantnál. Az Angyalarcú Klárka fehér köpenyét nézi. Már újra mosolyog.

– Te az utcán is dolgozol? Éjjel-nappal közért?

– Megcsinálta a hajamat. Nálunk aludt.

Az Angyalarcú most nagyon komolyan mondja.

– Remek. Fogadjátok örökbe. Minél hamarabb.

Klárka az Angyalarcú dagadt száját nézi. Csöndesen kérdi.

– Kivel verekedtél?

Az Angyalarcú komolyan, hosszan nézi Klárka kedves kis arcát.

– Manikűrös, költözz el. Utoljára mondom.

Az újságáruslány olyan helyzetben áll mellettük, hogy csak ő látja a fodrászt. Töprengve jön a homályos kapualjban az utca felé.

– Gyertek, meglepjük néhány csomag cigarettával a falu bikáját. Hogy legalább a versenyről ne mászkáljon el állandóan.

Az újságáruslány bemegy az italboltba, Klárka követi. Az Angyalarcú is észreveszi a fodrászt, a lányok után szól.

– Majd utánatok megyek.

A fodrász kijön a bérház kapuján. Kiveszi zsebéből a lakatkulcsot. Leguggol az üzletajtó előtt, nyitja a lakatot. Óvatosan, a lehetőségekhez képest halkán tolja föl a rácsot.

Belép a homályos üzletbe.

A kiszámítottan az ajtótól elérhetetlen távolságban elhelyezett széken ott csillog a kis kulcs.

A fodrász úgy kerüli ki a széket, mint a leprást.

Kulcskarikáját nem teszi vissza a zsebébe, játszik vele, mint a slusszkulccsal szoktak. Majd leveszi az imént használt lakatkulcsot, és óvatosan, hogy se a székhez, se a kirakatba tett kulcshoz hozzá ne érjen, szép mozdulattal a másik mellé helyezi.

Hátramegy, és mint máskor is, amikor még egyedül van az üzletben, kávéfőző. Bekapcsolja a rádiót. Nagyon halkra igazítja.

Szól a vasárnap reggeli zene.

Nézi arcát a tükörben. Borostás, közönyös arc.

A pamacshoz nyúl, beszappanozza magát.

Neszt hall.

Fordít a fején. Keze nem áll meg.

Arcán kiismerhetetlen nyugalom.

A kávéfőzőből csöpög a kávé.

Az ajtóban, luxustoprongyban, az Angyalarcú. Dagadtra vert száján mosoly. Nagyon halkan szólal meg.

– Szervusz, fidibusz. Még nem illik zajt csapni. Korán van. Majd megkereslek.

A fodrász nézi őt, mint aki ablaküvegen néz át. Majd halkan, érezhető szájalommal mondja.

– Nem akarok verekedni. Tegezz nyugodtan. Erősebb vagy nálam, Angyalarcú.

Ijesztő nyugalommal két csészébe kávéfőzőt tölt. Odamegy az ajtóhoz, a széket a lakatkulcsokkal nagy ívben kikerülve. Az egyik csészét az Angyalarcúnak nyújtja, majd hörpint a maga kávéjából. Az Angyalarcúra emeli tekintetét. Halkan, tárgyilagosan szólal meg.

– Engem néhányan emberül megvertek. Le is tegeztek. Nem érdemel szót. Rázd meg a fejed, húzd ki a derekad. Ne növessz lelket. Kérdezd meg Hajasbabától, hol kezdődik a gond.

Az Angyalarcú megitta a kávéfőzőt, a fodrász elveszi kezéből az üres kávéscsészét. A fiú arcába néz. Kacsint. Halkan, de más hangon folytatja.

– Tegnap este kíméltelek. Máskor ne kötekedj velem. Nincs rá okod. Nem jó az, ha megharagszom.

A tükörhöz megy, leteszi elé a két üres csészét.

Folytatja a borotválkozást. Halkan füttyörész.

Még tart a hajnali nagy forgalom a balatoni úton. Nem könnyű lejutni a tóhoz ezen az augusztusi vasárnapon.

Sorban, szabályosan közlekednek a kocsik.

Közöttük van a hófehér Mercedes, amely a táncdalfesztiválkor a színház bejáratánál várakozott. Ebben a nagy kocsiban csak ketten ülnek, ellentétben a környező járművekkel, amelyek családokat, gyerekeket szállítanak, nem lehet szabad helyet találni bennük.

Az őszülő férfi vezet, a bronzhajú, fiatal lányon látni, élvezni az utat. A volánon a hatalmas, címeres gyűrűt viselő, puha kéz. Bizonytalan mozdulatait látni, nemrég

tanult vezetni. Arról, hogy valaha legalábbis elfogadható vezető lehessen, jócskán lekésett.

Természetesen erről nem vesz tudomást.

Arcán nyoma sincs félelemnek, bizonytalanságnak. Fölényes, magabiztos a kifejezése. Meggyőződése szerint ugyanúgy ért az autóhoz is, mint mindenhez, amibe belefog.

Ez így igaz. Máshoz se ért jobban.

Itt, a volán mögött még kevésbé kellemes jelenség, mint amilyen villája kertjében volt. Szemmel láthatóan veszélyezteti a többi ember életét. Rossz mozdulatai megsabják a kocsbi bizonytalan mozgását is.

Nagyon sok pénzzel életre hívott, megtámogatott hazugság utazik a Balaton felé.

Valójában ugyanaz történik a zsúfolt autósztádán, mint a hazug látszatokat keltő pasaréti kertben. Kis különbség, hogy itt érzékelhető az őszülő férfi veszélyes volta, közvetlenül érzékelhető, a pasaréti villában csak közvetetten. De ez nem csökkenti a veszélyt.

A Pasaréten azt hiszi és hiteti el, hogy ősei hatalmas parkjában él. Itt azt, hogy nyugodt, magabiztos, régóta kitűnően vezető ember, bárki nyugodtan rábízhatja az életét itt is, ott is.

Ha külön látjuk a kezét és az arcát, eszébe nem juthat senkinek, hogy összetartoznak.

A Bronzhajú természetesen mindebből nem érzékel semmit. Ő nagyon szép, váratlan autókirándulás részese.

Sem a gazdagságnak, sem a hazugságnak ilyen mértékével még nem találkozott. Ámul mindenben, még sem oka, sem ideje nem volt kapcsolatot keresni az általa ismert valóság és új élményei között.

Előttük, utánuk néhány kocsiban a pasaréti villa éjszakai vendégei utaznak. A társaságból csak az Angyalarcú hiányzik és a gellérthegyi Lány.

Az őszülő férfi cigarettára gyűjt. Hatalmas, címeres gyűrűje közel kerül a Bronzhajú szeméhez.

Nem ősi címer néz rá a puha kézről, óriási, polipszerű, százkarú szörny.

Az Angyalarcú Trabantja elég lassan megy fölfelé a Gellérthegyen. Magas fán fészek, tátott, apró csőrök.

Fiókák várják a vizet, az ételt.

Tátognak reménytelenül a levegőbe.

Színesen habzik a vízesés.

Mindenfelé elszórt, szétgurult orvosságos üvegek. Látszanak a föliratok: bróm, jód, széntabletta, polybé, hypermangán, Castellani, codein, fercupar stb. Kinyomott temperás tubusok, üres tintás, tusos üvegek. Az Angyalarcú kiszáll a Trabantból, mászik a sziklákön, nagy gonddal szerelgeti le a mosóporos tartályokat, dobozokat.

Főnt már tiszta, áttetsző a víz, nem jön színes utánpótlás. Lejjebb még habzó, színes.

– De lassan tisztul az élet.

Mozdulatlan, merev, színes, fénytelen tollkupacokon csillan meg a napsugár.

Riadtan köröz fészke körül egy madár. Itt nem tátogatnak a fiókák. Pedig nem üres a fészek. Puha, már csak a szellőtől mozduló, színes pihe tölti meg.

Az Angyalarcú szedegeti, kocsijába gyűjti a vegyszermaradékot, szemetet.

Greco, Rubens, Rembrandt, Tizian, Murillo, a vámos Rousseau, Bosch, Goya, Rafael képei követik egymást, képviselve van Picasso korai korszaka is. Ikonok, a Fekete Madonna, mozaikok, oltárok, templomablakok, freskók. Mindez rendszer nélkül. A rádióból Vivaldi-fuvolaszólo hallatszik.

Valentin úr szelíd, ápolt arca, átszellemült, gyönyörködő tekintete régi barátként üdvözlí a képeket. Nagy, fekete bőralbumot lapozgat. Amikor a képek végére ér, fekete rajzlap marad nyitva előtte, üresen.

Élesen sípol a teafőző, hófehér, ragyogó tiszta gázkályhán.

Női kéz zárja el a gázcsapot. Fejkendős parasztasszony komoly, szinte ünnepélyes hangon mondja.

– És eljött a veszekedés órája. Még öt perc időt adok.

Valentin úr szórakozottan bólint. Ül a konyhában, a konyhaasztalon reprodukciót vág ki egy színes képeslapból. Óvatosan csinálja, zsilettel és vonalzóval. Gondosan ráigazítja, majd ráragasztja az üres, fekete rajzlapra.

Elégedetten nézegeti.

A parasztasszony már tálcára készítette szépen, ízlésesen a teát, pirítóst, lágy tojást, sajtot, vaját, ezüst szalvétagyűrűbe csúsztatott damasztaszalvétát, ezüst evőeszközt.

Látja, Valentin úr nem mozdul.

– Lejárt az idő. Emelje föl a fenekét. Vagy keressen magának feleséget.

Valentin úr becsukja a fekete bőralbumot. Szórakozottan kérdi.

– Feleséget?

A parasztasszony kezébe veszi a tálcát.

– Jobban jár, mint ha azon töri a fejét, hogyan lehet pénztárcákat lopni.

Beviszi a reggelit a szobába.

Valentin úr leül a szépen terített, friss virággal díszített asztalhoz reggelizni.

Ugyanazt eszi, ugyanolyan szertartásosan, mint a Hungáriában szokta.

Merően néz maga elé. Hirtelen abbahagyja az evést. Hatalmas keserűséggel mondja.

– Egyetlen falatot nem ehetek meg nyugodtan. Miért is eszem itthon, miért erőltetem? Tessék azonnal elfordulni.

A kiskutya mozdulatlanul ül a szőnyegen. Nézi, szinte szuggerálja Valentin urat. Mozdulatlan, mint egy szobor. A nagy figyelemtől a lélegzetvételről is megfeledkezik.

Valentin úr fölháborodott.

– Megmondtam százszor, az én családban mindenki dolgozott. Koldus egy sem akadt.

A kiskutya mozdulatlanul ül. Nézi őt.

– Azt hiszed, mindig neked lesz igazad? És ha feleséget hozok? Ideköltöztetek egy házsártos özvegyasszonyt?

A kiskutya mellé totyog a liba. Ő is leül.

Mozdulatlanul nézik Valentin urat.

Valentin úr a sírás határán mondja.

– Ketten egy ellen. Ezt nem vártam tőled, Potyogó. Ezt nem.

Az őszhajú és társasága megérkezett a Balatonra. Vadonatúj magánvitorlásra rendezkednek be az egész napos tartózkodásra.

Van itt minden, ital, kávé, magnó, gyümölcs, szendvicsek. Bömböl a magnó, a rakodók vad, jó ritmusú zenére mozognak. Arcukon unalom. Olyan rezdüléstelen unalom, hogy a mozdulatok és a kifejezés disszonanciája azt sugallja, még az unalom sem őszinte, az is csak fölvelt, valakit majmoló póz.

A Bronzhajú az egyetlen, aki mindennek örül, mindenre kíváncsi. Még nem volt ideje megcsömörölni mindentől, s arra sem, hogy rájöjjön, kit kell utánoznia.

Az elegáns gellérthegyi lakásban a nyitott ajtón át belátni a halványlila-sötétlila csempés konyhába.

A tízszemélyes presszógépből csöpög a kávé. A Lány nagy tálcára felvágottat, zsemlet, vaját készít. A feketét kis fémkannába tölti. Ügyesen egyensúlyoz a teli tálcával.

A szobában az Angyalarcú ül az asztalnál. Kezében nagy, műanyag palack. Forgatja, nézegeti. A palackra minden irányban, különböző magasságokban lyukakat fúrtak, öt-tízforintos nagyságúakat.

A Lány a nehéz ezüsttálccával bejön, lábával csukja be az ajtót maga után. A tálcát zsúrkocsira rakja, reggelihez teríti meg az asztalt.

Az Angyalarcú fölnéz rá.

– Nem vagyok éhes. Piszkos vagyok.

– Leengedek fürdővizet.

– Kösz.

A Lány is vizsgálgatja a palackot az Angyalarcú kezében.

– Az összeset elhoztad?

– Remélem, igen.

– Miért?

– Elegem van az ártatlan áldozatokból.

A Lány értetlenül nézi őt. Egyetlen szavát nem érti.

Az Angyalarcú mosolyog.

– Tudod, én azt hiszem, az mindig mindegy, hogy rossz szándékból vagy csak butaságból, oda nem figyelésből ölnek. Az áldozatnak mindenképpen mindegy.

A Lány kitölti a kávé.

– Sajnálom. Én csak a vízesést akartam kiszínezni. Annyit beszélünk arról, milyen unalmas így, ilyen átlátszóan. Régóta meg akarjuk csinálni. Sohase tiltakoztál.

– Mert sohasem vettem komolyan. Ennyi munka. Néztam a vegyszereidet. Rézszulfát, vasszulfát, kálium permanganát, Fenolftalein, Nitrofurantoin. Metilénkék, metilénvörös, metilénarancs. Mind gondosan válogatva, mind oldódik vízben. Azt hiszem, erre mondják, hogy jobb ügyhöz méltó buzgalommal.

Nézi színes rajzát a falon, melyet az este az ikon helyére függesztett.

– Nem hoztam még vissza a pénzedet. Nem voltam otthon.

– Nem hiányzott. Adhatok még, ha kell.

– Elképzelhető, hogy szükségem lesz rá. Nincs kedvem hazamenni.

– Itt maradhatsz, ha nincs jobb programod. Apámék csak a jövő hónapban jönnek haza.

– A terv szerint az én apám is hat hétre ment el. Kár, hogy annyiszor bizonyulnak irreálisnak a tervek.

A Lány kávéat iszik, eszik is. Majd föláll, átmegy a másik szobába. Onnan kiabál át a mindig nyitott ajtón.

– Anyád keresni fog.

Az Angyalarcú rágyújt, megissza a gőzölgő kávé.

– Ha nagyon keres, megtalál. Ha nem, akkor talán nem keresett olyan nagyon.

A Lány törülközőt, trikót, zoknit, inget hoz.

– Elzártam a vizet. Már majdnem kifolyt.

– Ismét igen gondos voltál.

– Most csak kényelmes. Ha túlcsordul, nem könnyű összeszedni.

– Nem. Valóban nem.

– Jól kiütötte a Szerb-idézettel azt a süketet. Eltűnt a szakála mögött.

– Képzeldsz. Őt soha nem lehet kiütni. Agresszív csiga. Ijesztget mindenkit, teheti bátran. Nyálkás teste kicsúszik az érintésből. Ha undorodsz attól, hogy eltaposd, legyőzhetetlen. Te cipelted magaddal a Bronzhajút?

– Kit?

Az Angyalarcú karjára teszi a tiszta holmikat. Nevet.

– A barátai így hívják az egyik évfolyamtársadat. Ahogy engem is Angyalarcúnak.

A Lány meglepődik, most hallotta először ezt az elnevezést. Ízlelgeti a szót.

– Angyalarcú? Nem rossz. Angyalarcú.

A fiú nem indul a fürdőszobába, várja a választ.

– Arra a barna hajú lányra gondolsz, akin úgy meglepődtél, hogy az este ott találtad Pasaréten?

– Őrá. Hogy kerülhetett oda?

A Lány megkísérli visszaidézni a számára érdektelen eseményeket.

– Téged kerestelek mindenfelé. Valahol a házatok körül megláttam az utcán. Magammal vittem. Többet hiába is kérdezel. Az arcát ismerem csak. Még a nevét se tudom.

A Gellértben már régóta készülődhetnek a nemzetközi fodrászversenyre.

A tévések kábeleiket, lámpáikat helyezik el. Itt a filmhíradó is.

Dobogón tükrös asztalok, kis székek kerülnek egymás mellé. Nagy gyakorlattal úgy rendezik el a bútorokat, hogy verseny közben műsort is tudjanak adni. Kaotikus képből alakul a kettős szerepre való fölkészülés. Reklámfotósok, sajtófotósok keresik a lehető legjobb látószöveget.

Az Angyalarcú anyja ajkbiggyesztve nézi a nyüzsgést. Odszól a mellette álló Stiberingernek.

– Ekkora hűhó. Fodrászverseny. Egyszerűen hihetetlen. Énnekem jól jött, a többi az ő dolguk.

Valentin úr lakásába félig behúzott függöny részén, nyitott ablakon át besüt a nap. A lehajtott födelű zongora szinte reflektorfényben, tetején antik márványszobor. Görög férfifej.

Valentin úr és az Öregember, aki reggel az újságot hozta, négyszögletes asztal mellett sakkozik. Mindketten cigarettáznak. Konzervatív öltönyt viselnek, nyakkendőt. Ápoltak.

Akár egy, a harmincas években készített fénykép.

Mintha magányos szigeten élnének, igaz békességben. Arcukon, minden mozdulatukon kikökhenthetetlen nyugalom. Csak a sakktáblára figyelnek.

Az Öregember tűnődik, homlokát ráncolja, most ő lép.

– Két cserep eltörött a tetőn. Nem tragédia, de bajnak elég baj. Föl kell mászni kicserélni.

A hófehér, meszelt falon fekete fészület, Krisztus alakja nélkül. Az Öregember folytatja.

– Találkoztam az özvegyasszonnyal a temetőben. Erős az az asszony. Lélekben, testben. Szorgalmas, értelmes asszony. Fölnevelte a lányát, férjhez adta Pestre. Most egyedül él.

A kiskutya alszik a szőnyegen. Két első lábán a feje.

Valentin úr lépett, újra az Öregember következik.

– Engedelmeddel, most gondolkodom. Nem szívesen gondolkodom, de most picit gondolkodom.

Potyogó, a liba, a szép sublód oldalánál nyújtogatja a nyakát. A kiskutyát figyel. Majd amikor látja, mélyen alszik, játékra, veszekedésre semmi remény, lefekszik ő is aludni a sublód mellé.

Az Öregember lép.

– Nos, eleget gondolkodtam. Tessék, itt a válaszom. Az özvegyasszony ismer egy embert, azt mondja, az fölmászik a tetőre, kicseréli a törött cserepet.

Valentin úr arca komoly, tűnődő. Beszívja ajkát, csöndes, megfontolt hangon mondja.

– Minek mászik, minek mászik, napsütésben minek mászik. – Lép. – Tessék, itt a válaszom. Lehet, hogy ez nem jó válasz, lehet, hogy ez a jó. Egy biztos. A sajátom.

Távolról harangszó kondul.

A kiskutya fölemeli fejét, majd alszik tovább.

Az Öregember lép.

– Megfizetik, azért mászik. Azért másznak. Édes uram, pénzért másznak.

Valentin úr erősen gondolkodik, homlokát ráncolja.

– De mit akarsz a törött cserepekkel. A törött cserepek is szeretik a napfényt. Ne vedd el az örömeiket.

– Örülök a cserepek örömének. De ha beázik a plafonom, akkor már nem örülök a cserepek örömének.

– Süt még a nap, messze a tél. Nem ázhat a plafon. Tessék, kérem, válaszoljon.

– Ha a lóval megmozdulunk, amikor felhők gyűlnek. Nyáron is leeshet az eső. Pici eső. Netán nagy zivatar. Ezt mondja a józan ész. Ilyen a világ. Érintett bábu mozdul. Tessék, uram, maga lép. Mi bajod az özvegyasszonnyal?

– Semmi bajom. Tisztelem. A templomban köszöntöm. Udvarias ember tisztel minden nőt.

– Szerelmes vagy?

Valentin úr elengedi a sakksfigurát. Most néz először az Öregember arcába.

Hangjában nyoma sincs meglepődésnek, de közöny sincs. Érezni, sokszor végiggondolta, amiről beszél. Nyugodtan, őszintén, szinte meghatóan, gyermeki tisztsággal válaszol.

– Több mint húszesztendő karkülönbséget nem lehet áthidalni. Ez merő képzelgés volna. Nem tagadom, ismerek egy lányt. Manikűrös a Nagyfuvaros utcában. Irigylem azt a fiatalembert, akinek majd a kezét adja. Érzékeny kislány. Becsületes. Sokat dolgozik. Néha bolondozunk, megkérem a kezét. Nevetünk. Ennyi az egész. Csak ennyi.

Az Öregember nézi Valentin úr komoly arcát. Csöndesen mondja.

– Így igaz. Több mint húsz esztendőt nem lehet áthidalni, csak rideg megfontolásból. Az meg a pokol. Belepusztul a kiskutya, a Potyogó. Belepusztulsz te. És ha tényleg becsületes, akkor a lány is.

Valentin úr pillanatig nézi az Öregembert.

Elmosolyodik. Csöndesen nyugtatja meg.

– Ilyen veszély senkit nem fenyeget.

A fodrászverseny minden mozzanata magán viseli az osztályon felüli események stílusát. Ámulatba kell ejtenie versenyzőt, nézőt egyaránt. Válogatott szép lányok, fiúk óvatosan viselik a fejükre álmodott csodákat, nyakukat se merik mozdítani. Talán ezek a merev mozdulatok, talán a túlhangsúlyozott gazdagság az oka, hogy mesterkélt a kép. Mintha más bolygóról látnánk tudósítást.

Néha egy-egy ünnepélyesen elegáns férfi, nő odalép valamelyik modellhez, igazít a haján, ruháján, sminkjén.

Zene szól. Úgy válogatták a számokat, hogy a legmodernebbektől a régi, örökzöld melódiákig minden műsorra kerüljön. Kielégítik a különböző korosztályok igényeit. Váltogatják egymást az énekesek. Jó, hogy különböző nyelveken énekelnek, soknyelvű a közönség is.

Dolgozik a rádió, filmhíradó, tévéhíradó. Kellemes vasárnap délelőtti műsor lehet a rádióban, televízióban, kitűnő konferanszié köti össze a számokat, mutatja be a divatbemutató manökenjeit.

Fotózzák Klárikát és a fodrászt is. Úgy látszik, esélyük lehet, talán kiszivárgott a zsüri véleménye. Bár, a közönségnek, érdeklődőknek és szakembereknek egyformán tetszik Klárika frizurája. Elég nagy a nyüzsgés körülöttük.

A gellérthegy villában az Angyalarcú törülközővel a nyakában fésülködik. A Lány nyitja a bárszekrényt, kulcsot vesz ki az üvegek közül. Az Angyalarcú mellé lép, kiveszi a Camus-s üveget.

A Lány a kezébe adja a kulcsot.

– A lakás kulcsa. Ha tényleg nem akarsz hazamenni, maradjon nálad. Akkor jössz-mész, amikor akarsz.

– Rendes vagy.

Nadrágzsebébe rakja a kulcsot, fölhúzza a lány trikóját.

A Lány minden oldalról megvizsgálja.

– Jó a méret. Gondoltam előre.

– Az fontos.

– A trikó?

– A mérték. Meg hogy néha jó is legyen valami. Másképp nem megy.

– Ha iszol, az jó? Akkor könnyebb? Megold valamit?

Az Angyalarcú nézi a Lányt. Érti segítőkézségét, segíteni akarását, de érzi a tehetetlenségét is, értetlenségét a maga gondoljaival szemben. Ez állítja meg a száján már-már kiszaladó, goromba visszavágást.

Fogja az üveg konyakot, odaviszi az ablakmélyedéshez. Úgy helyezkedik el, mint az éjszaka, amikor kettesben volt a Camus-s üveggel.

Úgy is szólal meg, csak kissé visszafogottabban, szégyenlősebben. A Lány jelenléte ennyit változtat.

– Egyszer dolga akadt a napnak, így szól a régi mese, és megkérte a holdat, világítson helyette, amíg visszaér. A hold vállalta, világított. Amikor végzett dolgával a nap, visszament. Szomorú holdat talált, aki keservesen panaszkolt mindazt a szörnyűséget, melyet a rövid helyettesítés alatt látott. Nem csoda, hogy a nappal meglepte szegényt. Ő egyértelműbb dolgokhoz szokott. Az éjszaka gyilkosai, rablói kegyetlenek, de tettüket vállalják. Amikor a nap az ég ura, minden bonyolult, alattomos és nem kevésbé kegyetlen. Csak hosszadalmasabb. Mire megérted, hogy melletted rabolnak, ölnek, már semmit se tehetsz. A hold szájából áradt a panasz. Akkor a nap iszonyú haragra gerjedt. Gorombán ráripakodott az elkeseredett holdra. Mit gondolsz, mit kiabált neki?

A Lány tehetetlenül tárja szét két karját. Nem töri fejét a válaszon. Szónoki kérdés volt, tudja. Ha most mondana valamit, bármit, csak megzavarná vele a mesélőt. Ezt nem akarja.

Az Angyalarcú most már egyértelműen a Camus-s üveghez szól.

– Azt kiáltotta, öreg pajtás: nem az a dolgod, hogy panaszkodj, hanem hogy világíts.

Tölt, iszik.

– Van, aki tudott világítani. Látod, én csak panaszkodni tudok.

Leteszi poharát az üveg mellé. Most már sem az üveghez nem beszél, sem a lányhoz.

– Talán már azt sem.

A vitorlás a Bronzhajú az egyetlen, aki semmit nem csinál. Élvezi a helyzetet, a napot, a vizet, mindent. A többiek kikötéshez készülődnek.

Közeledik a part.

Árnyék sötétíti el a Bronzhajú arcát, vállára puha, gyűrűs, nagy kéz nehezedik.

A Bronzhajú arca az érintésre hirtelen megváltozik.

Összeszedi gondolatait, fontolgatja szavait. Úgy viselkedik, mint aki mostanáig töprengett, számára fontos döntésen rágódott, nem csupán átengedte magát a Balaton varázsának.

– Talán igaza van. Talán valóban elhamarkodott volna most azonnal házasodnom. Családot alapítanom. Ráérek, tudom. Megértettem.

A partról vörös arcú, kerek fejű, hordóhasú férfi integet. Akik azon az oldalon tevékenykednek, visszaintegetnek.

A hajnalban a pasaréti kertben locsoló fiú átkiabál a többieknek, miközben szorgalmasan lengeti kezét.

– Mr. Harmincezer vár. Okosan, lányok, soha vissza nem térő alkalom. Nem emlékszem, hogy valaha is láttam volna így egyedül. Máskor jelentkezők nyüzsgik körül. Egyetlen alkalomra ennél csak olcsóbban adhatjátok el magatokat.

A Bronzhajú a címeres gyűrűs kéznek beszél.

– Talán az életem legeslegnagyobb esélyét szalasztom el. Könnyen lehet.

A szőke copfos lány is ragyogó mosollyal integet a partra. Közben kiigazítja az imént kiabáló fiút.

– Minden héten visszatérő alkalom. Nem fontos elsietni. Már persze csak azoknak nem kell elsietniök, akik nem egyetlenegyszer jutnak ide.

A Bronzhajú a Copfos felé fordítja arcát. Mosolyog.

– Annyit ígérhetek, hogy gondolkodom még a följánlott lehetőségen. Bármilyen furcsa, én sem akarom szántsándékkal eltolni az életemet.

A reggel nagy robajjal füvet nyíró fiú bekapcsolódik barátai beszélgetésébe. A fiúnak szól, a Copfos védelmében.

– Tényleg dinnye vagy. Mr. Harmincezer minden hét végét itt tölti. Maga hencegett el vele. Szombat-vasárnap elszórakozza az e nemes célra, igaz, csak az egyik nembeli ifjúság megsegítésére előirányzott harmincezer forintját.

A Copfos szavai a Bronzhájúnak szólnak, bántani akarják. Indulat nélkül, unottan beszél.

– Ilyenkor, vasárnap déltájt már nem igazi nagy üzlet az öreg. Szombaton korán kell rátelepedni, amikor még érintetlen a pénze. Én mondom, megéri az utat még a zsúfolt, izzadságszagú vonaton is. Már annak, akinek nincs jobb közlekedési lehetősége.

A Copfos utolsó szavainál befejeződött a kikötés manőverezése. Szállnak ki egymás után a hajóból.

A Bronzhajú is indul a part felé. Talán ha félméternyire a Copfostól megáll, hátrafordul.

– Estére mindenképp haza kell érnem. A vőlegényem délelőtt megnéz valamilyen lakáslehetőséget. Nem dönt semmiben, amíg meg nem beszéli velem. De ha komolyan gondolta a meghívást a reggeli teniszpartira, azt elfogadom.

Hangosan, jóízűen nevet.

– Ígérem, pontosan megjelenek a tenispályán.

Míntha álmodnánk, vagy hirtelen mesebeli tájra kerültünk volna.

Valójában a budai hegyek egyik magán virágkertészetében beszélget Tatárcsú két nagyon öreg emberrel.

Minden van itt.

Fóliasátor, öntözőárok, mesebeli pompában virágzó kert. Gyönyörű, ezerszínű, sok hozzáértéssel, szeretettel gondozott fa, bokor, virág. Cserepes szobanövényeket, trópusi növényeket is láthatunk. Legalább ezerkétszáz-ezeröttszáz négyszögletes kert lehet.

A kerítés közelében régi kis faház áll, keleti-déli falánál nagy, üvegezett veranda, tele virággal. Fűthető a veranda is, a kis ház is. Korszerű a fűtőberendezés, gázfűtés, az öntöttvas radiátorokon hatalmas párologtatók.

Az öregapó, Tatárcú tárgyalópartnere, tündérmesébe illő. Az öreganyó is. Derűsek, egészségesek, szépek. Emberszabású élet végén járnak, ha ennyi méltósággal tudtak megöregedni.

Kis asztalon friss gyümölcs, az Anyó fáradhatatlanul kínálja. Saját termés, büszke rá. Joggal. Mindegyik darab kiállításon is megállná a helyét.

Az Apó minden szava, hangsúlya megfontolt. Érezni, sokszor átrágt a döntését.

– Már nem vagyunk fiatalok. Két esztendővel idősebb vagyok, mint ez a faramuci század. A munkabírásom sem a régi, gyorsabban fáradok. Úgy beszéltük meg a kislánnyal, hogy legjobb, ha eladjuk a kert felét.

Tatárcú rezzenéstelen arccal figyeli. Az Anyó mégis észreveszi hirtelen támadt feszültségét. Siet megnyugtatni.

– Ne ijedjen meg, fiam, nem pénzért adnánk el. Mihez kezdenénk ennyi pénzzel?

Az üvegfal sarkában megáll, onnan az egész kertet belátni.

– Jöjjön, nézze meg a virágainkat. Még Pestről is átjönnek, hogy vehessenek belőlük. A virág meghálálja a szeretetet, gondoskodást! Még holta után is, a vázában is.

A kis ház belsejéből ötvenöt-ötvenhat év körüli nő jön ki, fatálcán frissen sült almás pitét hoz. Kínálja Tatárcút, a szüleit.

Láttára az Apó veszi át a szót.

– Jövőre nyugdíjba megy a kislányom. Ő is segít majd. Ért hozzá, itt született, itt nőtt föl. Szereti a kertet.

Az Anyó kínálja Tatárcút, aki jó étvággal eszi a süteményt. Feszülten figyeli közben az Apó minden szavát.

– Rosszul dolgozni, azt nem szabad. Azt ez a kis kert nem érdemli meg. Megöregedtünk, megfáradtunk kicsit, de ő arról semmit nem tehet. A helyzetünkkel szembe kell hogy nézzünk. A munkát, amit itt végezni kell, hárman se bírjuk becsülettel végezni. Elsatnyulna, tönkremenne minden. Nem szeretném az élet vége felé látni, hogy az egész hiába volt. Hogy elpusztul, amit sok éven át létrehoztunk.

Tatárcú minden idegszálát megfeszítve gondolkodik. Látja a burjánzó éltet, az üvegtáblán mindenfelől beköszönő hegyeket. Az Apó érzi a figyelmet, folytatja.

– El kell adnunk a felét legalább. Úgy döntöttünk, hogy annak adjuk el, aki segít rendben tartani, megmunkálni az egészet. Föltartóztatni a pusztulást. A jövedelem felét is odaadjuk. Elhiheti, nem kevés pénzt hoz a gyümölcs, a virág.

Tatárcú villámgyorsan próbálja az új helyzethez igazítani elképzeléseiket.

– Sokan vagyunk, szívesen vállaljuk a munkát. Nem félünk tőle. De nem pénzre csupán, helyre is szükségünk van. Laknunk kell valahol. Úgy gondoltuk, fölépítünk egy nagy házat. Egy igazi kacsalábon forgó várat. Annyi pénz valószínűleg össze tudunk szedni, hogy leelőlegezhessünk egy kis telket. Egészen kicsit, az elképzelt alpnál alig nagyobb. Akkora helyre, mint ennek a kertnek a fele, álmunkban sem mertünk gondolni soha. Annyi pénzünk, amennyit ez a fél kert megér, talán egész életünkben se lesz. És kár is volna építkezéssel kipusztítani a növényzetet. Azt semmiképpen sem szabad. De esetleg, ha valóban munkával fizethetnénk, és változtatnánk a terveken, ha L alakban, valahol a kert sarkában

megpróbálhatnánk, hogy ne vegyen el sok helyet. Ha csak egy keskeny sávon bolygatnánk meg ezt a harmóniát, olyan sarokban, hogy még az árnyéka is a lehető legkisebb legyen, akkor érdemes volna töprengeni a feltételeken.

Az Anyó házi málnaszörppel kínálja.

– Nagy a család?

Tatárarcú mosolyog.

– Tizennégyen vagyunk, ebben a pillanatban. Édesanyám, a menyasszonyom, az öcsém és a barátaink. És csapódhatnak még hozzánk. Nemcsak mi néhányan szeretnénk lakást építeni magunknak.

Az Apó befejezettnek tekinti a tárgyalást.

– Keressünk egy jó ügyvédet, fiam, és kössük meg a megállapodást.

– Az Angyalarcú, vagyis a barátom apja jogász. Kiváló jogász. És végtelenül becsületes ember. Ő segít nekünk, biztosan tudom.

A két öreg föláll. Tatárarcú is. Elindulnak.

– Jöjjön, fiam, nézze meg a kertet közelebbről. Ne csak leskődjön az ablakon át. Meglátja, megéri, megérdemli a gondoskodást.

A kerítés mentén hatalmas tányerű napraforgók állnak őrt. Az Anyó követi Tatárarcú tekintetét.

– A cinkék szeretik. Kora tavasztól segítenek, itt dolgoznak hajnaltól késő estig. Jókedvűen.

Az Apó hangja tárgyilagos, komoly.

– Itt a hegyen kemény, kegyetlen a tél. Akkor mi kell hogy segítsünk nekik. Így sem könnyű átvészelnük. Majd meglátják.

Tatárarcú hitetlenkedve néz rá.

– Meglátjuk?

– Megállapodtunk.

– Igen. Csak az a baj, hogy az Angyalarcú apja épp tegnap utazott el, hat hétre. Csak szeptember végén, talán október elején ér haza. Sok idő. Mégis, azt hiszem, jó volna megvárnunk őt a szerződésalkötéssel.

– Megvárjuk. Én megbízom a szavában, fiam.

– Köszönöm. Meg tetszenének engedni, hogy fölhozzam a barátaimat? Szeretném, ha láthatnák ezt a pompát.

– Hozza, fiam. Szívesen látjuk magukat bármikor. Mindig be tudnak jönni, mindig van itthon valaki. És ha kedvük, idejük van, akár elkezdhetnek dolgozni is. Ahhoz nem kell feltétlenül papír. Ráérünk vele akkor, ha azt a becsületes, jó embert hazasegíti az Isten.

A Gellértben, a verseny közönsége között nézi a műsort Eszter. Gyönyörű ruhát visel ez a szoborszerű nő, értékes ékszereket. Talán túl sokat, túl értékeset is.

Tinka sem kevésbé elegáns, csak egyszerűbb. Meghitten beszélget Eszterrel. Nem csevegnek, mint akik véletlenül találkoztak. Dolguk van egymással.

Minden oldalról körüljárható dobogón készülnek a női, férfifrizurák. A fodrászok ügyesen, gyorsan, nagy rutinnal, minden mozdulatot pontosan begyakorolva, figyelmesen dolgoznak. Közben pereg a műsor, kabaréjelenetek, táncszámok, magánszámok, énekesek.

A nemzetközi közönségre tekintettel úgy válogatták össze a számokat, hogy nyelvtudás nélkül is élvezhető legyen. Mindenki számára. Tiszteletre méltó igyekezett a műsorszerkesztők részéről, de meglehetősen fölösleges. Itt most annyit jelent a műsor, mint az otthon állandóan bekapcsolva tartott rádió. Mellékesen hallják azt is, miközben ki-ki végzi a dolgát.

Az újságáruslány, ízléses konfekcióruhában, a Bajuszossal beszélget. Ők is a maguk bajával vannak elfoglalva, alig hallják a műsorszámokat. Esztert és Tinkát figyelik, akik kifurakszanak a nézők közül. Cigaretára gyújtanak az előcsarnokban.

Tinka közömbös arccal, halkán kérdezi.

– Van nálad elég pénz?

– Van.

– Az volna a legjobb, ha legalább öt hétre meghosszabbítanád a szobabérletet.

– Nem olcsó mulatság.

– Tudom. Mit csináljak? Még mindig ez a legkényelmesebb megoldás. Arra gondoltam, közben rendbe tétethetném a lakást. Ráfér. Festethetnék, mázolhatnák az ajtókat, ablakokat, csiszolhatnák, lakkozhatnák a parkettát is. Mindjárt indokolt volna, hogy szállodába költöztem.

– És a fiad? Az mit csinálna ennyi ideig?

Tinka megvonja a vállát.

– Így se tudom, hogy mit csinál. Iszik. Hülyeségeken háborog. Az utolsó percre tiltakozott az apja elutazása ellen. Képzeld, a reptérre se kísérte ki. El se búcsúzott tőle. Érthetetlen ez a fiú. Megvan mindene. Azt csinál, ami épp eszébe jut. Nem akart jogász lenni, nem erőltette senki. Nemzedékek hagyományát törte meg. Olyasmit motyogott, hogy ő tudja, minden cselekedetnek oka van. Érti is. De nem kényszerítheti senki és semmi arra, hogy akár érti az indítóokokat, akár nem, olyat védjen, amit nem tart igaznak. Az igazság érdekli, a jog nem. Olyan, mint egy csecsemő. Gyerekségeket beszél, a jó ég tudja, mit akar. Amikor az apját búcsúztattuk, kegyesen megjelent. És leütött egy vadidegen fiatalembert. Nem árt meg neki, ha felnőtt módra kell viselkednie, pár hétig legalább. Gondoskodik magáról, pénz van otthon. Miért, nekem nem jár egy kis kikapcsolódás? Csak énnekem nem? Intézd el a szoba meghosszabbítását. Megtehetnének magunk is, már lehet, már nem őrzik hivatalból az erkölceimet. Csak, tudod, szeretném, ha Stiberinger neve nem szerepelne sehol együtt az enyémmel, nem kell hogy nyoma legyen, hogy egy időben laktunk itt a Gellértben. Fölös óvatosság, de az ördög sose alszik. Jobb így. A többi meg eligazodik valahogy.

– Táviratokat van a házmesternél. Állítólag nem is egy. Kérjem el?

– Hagyd a csudába, kár fáradnod vele. Nyilván értesít, hogy szerencsésen megérkezett.

Magas, jóképű, barnára sült, kisportolt, negyven év körüli férfi lép hozzájuk. Eszter otthagya őket, elmegy a szobahosszabbítást intézni. Tinka viselkedése pillanat alatt megváltozik, gyöngye, gyámolításra szoruló, magára hagyott nő lesz, ártatlan, nagy szemekkel figyeli a férfi minden szavát.

Az újságáruslány a Bajuszossal kijön az előcsarnokba. Megtorpannak, amikor látják a bájosan csevegő Tinkát.

Az újságáruslány az orra alatt morogja.

– Könnyebb volna, ha kevésbé utálnám.

– Akár utálod, akár nem, a távirataikat meg kell mondanod. Vagy jobb, ha az Angyalarcúnak szólunk?

– Nem tudom, hol van.

– Keressük meg.

Az újságáruslány maga is meglepődik azon, amit mond.

– Félek.

– Akarsz inni valamit?

– Nem segít. Legföljebb még bárgyúbb lennék, mint rendesen.

Tekintete a kedvesen, jókedvűen csevegő Tinkára tapadt.

– Hajnal óta óránként jöttek a táviratok. Mindegyik úgy, hogy fizették a választ. De egyikre se válaszolt senki. Amikor elindultam, belebotlottam a táviratkézbésítőbe. Ő is csodálkozott, hogy az utolsóra már nem vártak választ.

– Sok mindent jelenthet. Akár azt is, hogy rendeződtek a dolgok.

Az újságáruslány nem tudja szemét elmozdítani a bájologva csevegő, elegáns nőről. Elmosolyodik. Mosolya az Angyalarcú arckifejezésére emlékeztet, ugyanolyan távoli.

– Igaz. Mondd, láttál már temetést? Lassú, ünnepélyes mozdulatokat? Mintha a szertartás legparányibb mozzanatait is szigorú szabályok irányítanák, amelyeket mindenki pontosan ismer és betart. Gondolatnyit se lehet eltérni tőlük.

Soknyelvű, soknemzetiségű emberek beszélgetnek, magyaráznak körülöttük.

Az újságáruslány arcán változatlan a távoli mosoly.

– A házmester úgy tette az utolsó zöld borítékot a távirathalom tetejére, ahogy az urnát helyezik kicsi fölkéjébe. Nem kapkodott, mint máskor rendesen, nem morgott, hogy megzavarják a vasárnap délelőttjét. Nem is kérdezett. Csinálta a dolgát pontosan, szertartásosan. Annyit mondott, hogy lám, már nem is kérnek választ.

– Ha rossz hír, azt is meg kell tudnia. Próbáld lehetőleg tapintatosan.

– Jó. Megpróbálom.

Odamegy a csevegő Tinkához. Csöndesen, udvariasan, gonoszul szólítja meg, változatlanul mosolyogva.

– Kezét csókolom, Tinka néni.

A nő megmerevedik.

Mozdulatán, viselkedésén érezni, nem először történik ez így. Ez a felnőtt lány túl kedvesen, túl jólnevelten, túl udvariasan minden második szavával lenénizi őt. Lehetőleg férfitársaságban játssza ezt. Tinka látja, hogy a lány nemcsak köszönt, mondanivalója is van. Távolság akar lépni iménti beszélgetőpartnerétől. Az újságáruslány megfogja a karját, maradásra kényszeríti. A nő tökéletesen uralkodik magán. Az újságáruslány mosolygó, szelíd, túlhangsúlyozottan szerény.

– Tulajdonképpen nem itt akartam zavarni Tinka nénit. Őszintén szólva, álmomban sem gondoltam volna, hogy ma még találkozunk. Én véletlenül kerültem erre az előkelő helyre. Már az este kerestem Tinka nénit. Meg ma, korán reggel. De senki nem vette föl a telefont. Talán elromlott? Jelentsem be a hibabejelentőnek?

– Nem szükséges. Nagyon korán keltem, talán a kádban voltam, amikor kerestél. Miben lehetek segítségedre?

Az újságáruslány távoli mosolya őszinte csodálkozássá szelídül.

– Énnekem? Segíteni? Köszönöm, Tinka néni drága, de én elálldogálok a lábamon. Megszoktam. Énrólam természetesen nincsen szó. Úgy gondolom, szükséges volna beszélnem Tinka nénival. Néhány percet kérnék csupán.

A szép nő bólint. Mosolyog.

– Ha úgy gondolod, rendelkez velem.

Bent a teremben folyik a műsor. A zene-, énekszámok elég erősen hallatszanak itt is.

– Én? Rendelkezni? Hogyan is föltételezhet ilyet Tinka néni? Mindössze talán ha tíz nyugodt percet kérnék. Biztosíthatom, semmiképp se többet. Úgy érzem, időszerű volna, ha néhány dolgot megtudna a családjáról. Nagy szenzációkkal nem szolgálhatok, egyszerű a téma, élet, halál. Tíz percbe bőségesen belefér.

– Tíz percem most is van. Elkezdheted, ha időszerűnek tartod.

A férfi áll mellettük. Zavart. Kínos, hogy elköszönni nem tud, maradni nem akar.

Az újságáruslány szabadkozik.

– A világért sem zavarnám meg Tinka néni szórakozását. Annyit nem ér.

A dobogón a fodrász rutinos, ügyes mozdulatokkal dolgozik Klárka filmre kisminkelt arca körül.

A fodrász arca fáradt, üres. A keze önállósult, csak az verekszik a győzelemért. Arcán embertelen közöny. Mintha csak azért volna most itt, mert nincs egyetlen pontja sem a világnak, ahol lenni szeretne. Unja, elege van mindenből.

Természetesen ő is ünnepélyesen öltözött. Elegáns, jól fésült.

Idegen.

Az újságáruslány egyre kedvesebb, szerényebb.

– Úgyis oly megható, hogy Tinka néni a millió gondja közt is szívén viseli egy kis józsefvárosi fodrász szereplését ezen a nagy, nemzetközi versenyen.

Az újságáruslány tekintete a modellek között kutat. Megtalálja Stübingert. Furcsa játékba kezd.

A zenekar azt a számot játssza, amelyik a Casanovából az utcára is kikísérte az Angyalarcút. Az újságáruslány pillanatig túlhangsúlyozott figyelemmel hallgatja a számot. Olyan arcot vág, mint akiben emlékeket ébreszt a dal. Közben Stübingert nézi mereven.

– Magam is csak őérte szurkolok, Tinka néni. Csak miatta jöttem el ide. Szegény. Olyan keservesen meg kell dolgoznia mindenért. Tudom, mennyi éjszakáját áldozta föl. Hetek óta kialvatlan, nyúzott. Megérdemelné az elismerést. Ha valaki, ő megdolgozott érte. Kegyetlen keményen.

– No igen. Eszter említette, milyen fáradt mostanában a férje.

Nem kellemes neki a beszélgetés, unja is.

– Hát, ha most nem akarod elmondani a mondandódat, kérlek, telefonálj holnap reggel. Vagy bármelyik reggel.

Az újságáruslány, ha ez lehetséges, még ártatlanabb képet vág.

– Nem beszélhetnénk meg inkább valami biztos időpontot és helyet? Ma is rongyosra tárcsáztam az ujjamat, amikor Tinka néni éppen fürdött. Szegény táviratkihordó is akkor lehetett ott, mert a táviratokat a házmesternél hagyta.

Tinka szórakozott, már türelmetlen is.

– Igen, valószínűleg. De nincs bennük semmi fontos. Hát nézd, azt nem hiszem, hogy most időpontot és helyet tudnék megnevezni, amennyiben ez itt nem felel meg neked. De azt ígérhetem, hogy a készüléket reggel mindenhová magammal cipelem majd.

– Nagyon köszönöm, Tinka néni. Hívni fogom.

Befejeződött a Casanovában játszott énekszám, elkészültek közben a dobogón a frizurák is. Eszter, úgy látszik, elintézte a szobahosszabbítást, mert hideg mosolyával közeledik Tinkáékhoz. Bemennek a nézők közé, hisz Eszter jelen kell legyen férje sikerénél, ünneplésénél.

Az újságáruslány is visszament a Bajuszoshoz, indulnak vissza a nagy terembe.

– Megmondtad?

– Tudja. Csak nem érdekli.

A János-kórház előtt látszik az utca képén, hogy közeledik a vasárnapi beteglátogatás ideje. Férfiak, nők, gyerekek csomagokkal, üdítő üvegekkel, virágcsokrokkal gyülekeznek a hatalmas kapu közelében. A gyümölcsösödé előtt sorba állnak a vásárlók. Veszik a virágot is, nemcsak a pavilonban, de élvezmes utcai árusoktól is.

Valentin úr közeledik a kórház felé kis ételtermoszával, csomaggal. Magabiztosan jön, dolga van ebben a kórházban.

Az összegyűlt emberek mind közelebb nyomulnak a kapuhoz. Tudják, milyen végtelenül hosszúak azok a percek, amikor a többi ágynál már van látogató.

Valentin urat mindenki megelőzi. Leghátulra keveredett, azok is messze előtte állnak, akik még vásároltak, alkudoztak, amikor ő már ott állt csomagjaival a várakozók között. Ahogy közeledik a kapunyitás időpontja, kezdeti magabiztossága tétovasággá, tanácstalansággá változik.

Nem csoda.

Sejtelve sincs arról, hogyan, hol találja meg a cigarettázó Mariska beteg férjét. Pedig meg kell találnia. Az ő vasúti kalandja miatt marad el a látogató, az otthoni húsleves. Nem akarja elügyetlenkedni a dolgát.

Nyitják a kaput, engedik be a látogatókat.

Pillanatok alatt eltűnik mindenki körülötte. Ott marad egyedül a hatalmas, kitért kapu előtt.

Lassan, riadtan a portásfülkéje felé indul. Kétségbeesetten idézi föl az igen kevés adatot, amit vasúti kalandja közepette hallott. Vidéki férfit keres, akinek tüdőgyulladása van, s akinek a feleségét ismeri csak. De elég pontosan le tudja írni a nő külsejét.

– Váratlan családi problémák miatt csak én tudom ma meglátogatni a beteget.

Három-négy telefon a kicsinyfülkéből, s Valentin úr viszi csomagjait a kerten át. Gyorsan megtalálja a kórtermet, a pizsamás, középkorú férfit, a cigarettázó Mariska férjét. Nyitja az ételtermoszt, tetejét az éjjeliszekrényre teszi, a férfi jóízűen kanalazza belőle a húslevest. Gondosan szalvétába csomagolva rántott csirke, mellette kovászos uborka, kis dobozban házi sütemény.

Valentin úr az ágy mellé állított széken ül. Feszülten figyeli a jóízűen evő férfi arcát. A férfi pillanatra abbahagyja az evést. Fölnéz Valentin úrra.

Arcán szánalom.

Egyetlen betűt nem értett abból, amit a számára ismeretlen ember akar tőle.

– Maga igazán kedves ember, látom, igen jó ember is. Ahogy a ruháját, cipőjét nézem, szegény sem lehet. De, ne haragudjon az őszinte szóért, már nem elég fiatal ahhoz, hogy új mesterséget válasszon. Hozzá még ilyen nehéz mesterséget. Verje ki a fejéből, hallgasson rám.

Eszik tovább. Várja, hogy Valentin úr mondjon valamit. De ő hallgat.

– És még valami. Ha húszéves volna, az se segítene. Megértheti, Mariska titkát egymillió forintért se árulhatom el. Ebből élek én is. Hatvan keserves esztendőn át sikerült megőriznie. Beláthatja, ha tudnám, akkor se mondhatnám el senkinek.

Magának sem. És az igazat megvallva, nem is tudom a titkot.

Valentin úr érti a férfit. Önkéntelenül bólogat, amíg hallgatja.

A beteg az egyetértést látva nyugodtan folytatja az evést.

Valentin úr szomorúan helyesel.

– Sajnos, uram, tökéletesen igaza van.

Szégyenlősen elmosolyodik.

– Nem a felesége titka miatt jöttem. Csak úgy éreztem, meg kell mondanom, hogy őt ma ne várja. És talán valamiben helyettesíteni tudom. Ennyi. Fölpanaszolta, hogy ön itt húsleves, pótebéd nélkül marad, s minden bajt az én mérhetetlen könnyelműségem okozott. A trükkjét csak azért kérdeztem meg, mert foglalkoztat, amióta láttam. Hihetetlen teljesítmény, remélem, tudja. Bűvésznek is becsületére válnék.

Zsebéből doboz macskanyelvet szed ki, az éjjeliszekrényre teszi.

– Remélem, ízlik az ebéd?

– Finom. Hazai íze van.

– Örülök. Ennek igazán őszintén örülök. Ha nem zavarom, látogatási időben bejönnék megint. Ha jól tudom, szerdán és pénteken lehet.

– Igen. Szigorúan.

– De hisz tegnap szombat volt. Nem is volt látogatás. És azt mondta, magánál volt.

A férfi nevet.

– Percig se törje a fejét, uram. Itt volt. Mariska trükkjeit, ha száz élete volna, látom, maga el nem lesné soha. Fogadjon el tőlem egy jó tanácsot. Próbáljon belenyugodni.

A Gellértben a fodrászverseny szünetét jelenti be a konferanszié. A zene elhallgatott. A közönség szivárog ki a teremből. Csoportok alakulnak, cigarettáznak.

Ablakmélyedésben, szinte elbújva, a fodrász egyedül áll, cigarettára gyújt. Jól mutat jól szabott öltönyében. Arcán, szemén tökéletes közöny. Áttörhetetlen.

És magány.

Eszter távolabbról nézi őt, majd elindul felé.

Tinka csoportról csoportra jár, jóformán mindenütt ismer valakit. Őszintén érdeklí a vélemény. Szeretné, ha az a fodrász győzne, aki Stiberingert választotta modellnek.

Eszter már férje elé ért.

– Ha fáradt vagy, mért nem pihensz kicsit? Ott a szobád, igazán kényelmes.

– Amikor kivetted, akkor is megmondtam, hogy fölösleges.

Eszter gyorsan témát vált, nem akarja, hogy tovább szó essék az épp most hosszú időre kifizetett szobáról.

– Ahogy kerestelek, hallottam az embereket beszélgetni. Nagy sikered van.

– Nagyon sokat dolgoztam.

Eszter a fodrász arcába néz. Mosolytalanul, ridegen kérdi.

– Boldog az úr?

A fodrász rezzenéstelen arccal válaszol.

– Talán pénz áll a házhoz.

– Nem a pénzre gondoltam.

A fodrász eljuttatja, hogy meglepődik.

– No csak, szép hölgy. Még kiderül, hogy képes vagy meglepetést okozni.

– Megkérdezhetem, miből vagy te?

A fodrász pillanatig nézi őt. Furcsa, kesernyés mosolyával, nagyon nyugodtan mondja.

– Kalap szarból.

Elnyomja cigarettáját egy kristály hamutálban, egyetlen szó nélkül visszasiet a versenyzők közé. Otthagyja Esztert egyedül az ablakmélyedésben.

Az újságáruslány a Bajuszos fiúnak mondja, csöndesen.

– Hiszel a csodában?

– Könyves Kálmán óta nem hiszek.

– Akkor megpróbálok kitalálni valamit. Csoda helyett.

A Bronzhajú és őszülő kísértője hazafelé jön a balatoni országúton. Előttük, mögöttük sorakoznak a kocsik. Ismerős arcot nem látunk körülöttük. Reggeli kocsikaravánjuk kettéoszlott, a többiek a Balatonnál maradtak.

A Bronzhajú közömbösen mondja.

– Már lelkifurdalásom sincs, amiért hazaviszem Pestre. Nemcsak mi hagytuk ott a Balatont. Úgy látszik, a hétfő munkanap. Ahogy itt szétnézek, azt merném mondani, nem is keveseknek.

– Augusztusban, mint én is, sokan vannak szabadságon. Gondolom, aki teheti, erre az időre tartogatja. Hacsak nem a téli sportok rajongója.

– Kérem, forduljon vissza.

Az őszülő férfi meglepődik. Igen kellemesen.

– Mégse kell bármi áron hazaérnie?

– Vasárnap sűrűn járnak a balatoni vonatok. Bárhonnan továbbmehetek. Nyugodtan forduljon vissza, kérem. Nem akarom elrontani a szabadságát. Elszakítani a társaságától.

– Hajnalra ők is Pesten lesznek. Kár, hogy nem maradhattunk velük. Nyugodtan, szépen megvacsoráztunk volna.

– Ne sajnálja. Nehéz vacsora lett volna.

– Ugyan. Halfélére gondoltam, könnyű, fehér borral.

A Bronzhajú nevet.

– Rossz ízű, primitív megjegyzésekkel körítve, úgy nem nehéz talán még a hámozott felhőt is emészthetlenné tenni.

Abbahagyja a nevetést. Őszintén, szánakozó kis mosollyal folytatja.

– Nem kár, hogy a civilizáció bőségesen ontott áldásai mellé, néha legalább, a látszat kedvéért nem kísérelnek meg cseppnyi kultúrát is beleszokolni előnyös helyzetű évfolyamtársaimba? Nem sokat, meg ne ártson. A generálunalom és közöny közé valamennyi, csöppenként, beférne. Nem foglal el amúgy sem sok helyet. Nem magam miatt mondom, engem ez nem nagyon érdekel. Miattuk gondolom, talán többre mennének, ha élni is tudnának előnyös helyzetükkel, nem csupán idétlenül

visszaélni vele. Eddig nem értettem, mért unatkoznak folyton. Eddig nem láttam ilyen közletről őket.

– Most már érti?

– Igen, úgy hiszem. Nem lehet túl izgalmas ennyire súlytalanul élni. Költeni a szülők pénzét, tekintélyét. Ha elfogy, ha a nyakára lépnek, mit csinálnak? Így könnyű és elég érdektelen hűbörögni, hülyeséget csinálni. Baj nem lehet, a család minden számlát kifizet. A fejük tetejére állhatnak, vagy állíthatnak bárkit. Következménye úgyse lehet. Akad valaki, aki elintézi. Hagyják, hadd játsszon az a gyerek. Igazuk van, ha unnak mindent. Így valóban az egész élet iszonyú unalmas lehet.

Az italbolt megszokott képe. Nagy a forgalom, a zsivaj. Ingujjas férfiak. Még nincs este, de már néhány arc ijesztően, elszomorítóan részeg.

A csapos homlokán veríték. Keze egyetlen pillanatig sem áll meg. Mindig a megszokott látvány. De vasárnap van. Talán nagyobb a zsúfoltság, sűrűbb a cigarettafüst, emelkedettebb a hangulat.

Különös festő ecsetjén születhet ilyen kép.

Senki nem dulakodik. Az arcok, a kavargó füstön át, talán a neonfénytől, kissé kékesek, a szemek fátyolosak, tétovák. Ha józsefvárosi italbolt lehet álomszerű, hát ez az.

A csapos keze nem áll meg. Ötven év körüli, értelmes, borostás arcú, ingujjas férfi elé tol a rézveretű pulton egy korsó sört. Minden harag nélkül mondja.

– Igyál, barom, igyál. Ha még fér beléd.

Az ötven év körüli férfi nem részeg. A korsóért nyúl, emeli.

– A barmokra.

Magába dönti a sört, az üres korsót az asztalra teszi. Nagyon komolyan mondja.

– Még egy belém fér. És ha nem, lenyomjuk egy fél deci pálinkával.

– Jól teszed, barom. Majd meglátogatlak a bolondkórházban.

– Ott jó lesz. Beszélgetünk, cigarettázunk. Törődünk a világ sorsával.

A csapos a férfi elé tol egy korsó sört. Nagy rutinnal dolgozik tovább. Keze pillanatig meg nem áll.

– Világba jnok vagy. Ha bemész a vécébe, három napig pisilsz.

Az ötven év körüli férfi hosszú ideig nézi a csapos erős, hatalmas kezét. Csöndesen, tűnődően mondja.

– Milyen szép lehet, amikor a napsütésben szelíd dombon lehajolsz, virágot tépsz. Karcsú ujjaid közt fehér margaréta.

A korsóért nyúl, magába dönti a sört. Az üres korsót a pultra teszi. Csöndesen, tűnődően folytatja, színjózanul, könnyű, nem gúnyos mosollyal.

– Vagy amikor megsimogatod a feleséged karcsú nyakát. Az is szép lehet.

A csapos keze nem áll meg. Fölnéz. Arca komoly. Hangjából nyugalom árad.

– Bizony szép. Megtudod, barom, ha megsimogatom a nyakadat.

Az ötven év körüli férfi nézi őt. Cigarettára gyújt. Csöndesen beszél továbbra is, nem ad hangsúlyt semminek. De érezni, nem kíváncsiság szól belőle, inkább a nyugtalanság.

– Szerinted a fodrász megöli az Angyalarcút?

A csapos dolgozik. Nem közömbösen – tárgyilagosan mondja.

– Előbb-utóbb agyonveri. Az Angyalarcú beleköt még néhányszor, azután isten neki fakeszt.

– Különös módja az öngyilkosságnak. Gusztustalan módja. Úgy hal meg, hogy a fodrást börtönbe küldi.

A csaposra néz. Keserűen fölnevet. Majd csöndesen folytatja.

– Adj még egy korsó sört. Ne félj, tudom, merre van a vécé.

Hajasbaba és a fodrász úgy ül az asztalnál, ahogy az előző este. Kettesben a törött lapú asztalnál. A különbség csak az, hogy most a fodrász elegáns ruhájában maradt, abban, amelyikben a versenyen volt. Arcán, hangjában nincs érzelem, mikor megkérdi.

– És ha leinnád magad?

– Ma nem tudnék berúgni. Meg becstelenség is volna. Az asszony miatt... A gyerek miatt... A temetés, a pap... a gyászmise. Nem lehet most inni. Én akarom lecsukni a szemét.

Szívják cigarettájukat. Egyikük arcán sem látni elérékenyülést.

Két kőkemény férfiarc.

A már ismert, értelmes, borostás arcú férfi az asztalukhoz lép. Áll, nézi őket. A kezében levő pálinkát az asztalukra teszi. Az egyik ott heverő cigarettásdobozhoz nyúl.

Hajasbaba rászól.

– Tedd vissza. Leszoktál a dohányzásról.

Az ötven év körüli férfi engedelmesen visszateszi a dobozt.

– Igaz.

A fodrász elé tolja a pohár pálinkát.

– Idd meg, fodrász.

A fodrász kőarccal nézi őt. Csöndesen mondja.

– Mi bajod, barom?

Nézik egymást.

A fodrász a pohárhoz nyúl, egy mozdulattal lenyeli a pálinkát. Kérdően nézi a férfit. Az halkan válaszol.

– A barom azt kéri, ne bánts az Angyalarcút. A halálát keresi. Te is tudod. Tudja mindenki. Harminc éve ismerlek. Kérve kérlek, ne törődj vele.

A fodrász nem mozdítja róla tekintetét. Majd kezébe adja az üres poharat. Csöndesen, hidegen mondja.

– Nem bántom őt. Amíg ura vagyok az eszemnek.

Kellemes, hűvös a befüggönyözött, elegáns szállodaszoba a Gellértben. Tinka fölül az ágyban, papucsába bújik. Stiberinger megfogja a karját.

– Ne még.

A nő visszafekszik a könnyű takaró alá.

– Azt mondtad annak a lánynak a versenyen, reggel hívjon. Otthon. Akkor ma éjszaka hazamész. Megértelek, de még korán van, miért sietsz?

Tinka nem is érti, miről beszél.

– Nem sietek. Most még nem megyünk sehova. Majd este a Casanovába, mint rendesen.

– És ha reggel telefonál?

– Megint nem talál otthon. Hiába hívogat. Elmondhatta volna, amit állítólag mondani akar. Az a lány csak pimaszkodik. Mindig ezt csinálja. Sejtelmem sincs, hogy mi baja velem. Őszintén szólva, nem is érdekel.

– A fiadról akart beszélni veled, nem?

– A fiamnak megírtam, hogy váratlanul el kellett utaznom. Vele nincs semmiféle problémám.

– Az a lány látta, hogy Pesten vagy.

– Te is csak kötozködsz. A verseny után mentem el. Akkor utazom, amikor dolgom van. Vagy akkor, amikor akarok. Nincs beszámolási kötelezettségem.

– Ismerőseiddel találkozhatunk. Akár itt, akár a Casanovában. Akárhol.

– A fiam barátai egyik helyre sem járnak.

Most már egyre türelmetlenebb.

– A férjem barátai mind becsületes, rendes emberek. Szeretik őt. Jó emberek mindnyájan. Akármelyikkel találkozhatunk bátran. Csak nem képzeled, hogy képesek volnának akár csak egy célzást is tenni, ha feltételezhető, hogy fájdalmat okoznának vele? Nevetséges az aggodalmad.

– Úgy találod, nevetséges vagyok?

A nő ránéz, jókedvűen nevet.

– Kinevetsz?

A nő megsimogatja a haját.

– És ha mégis összeakadunk valahol a fiaddal? Lehetséges, nem?

– Az nem volna jó. Téged talán megölne. Vad lett mostanában. Pár hónapja. Lehet, hogy elpusztítana engem is. De az apjának egyetlen szót se szólna.

Vasárnap este

Halkan közeledik a hófehér Mercedes a Nagyfuvaros utcában a fodrászüzlet felé. Egy sarokkal az üzlet előtt megáll.

A Bronzhajú megszokott mozdulattal nyitja a kocsiját. Kiszáll.

Üres az utca.

A puha, gyűrűs kéz elengedi a volánt, a Bronzhajú keze után nyúl. Ahogy fölemelkedik, egyre nagyobb lesz a gyűrű, a címer, a polipszerű, százkarú, vésett szörny.

A Bronzhajú a gyűrűt nézi. Mellébeszél.

– Talán mégsem megyek a pályára reggel. Azt hiszem, nincs szerelésem a teniszhez.

A gyűrű szörnyetegét figyeli, ahogy az őszülő férfi megragadja a kezét, fölemeli a kézcsók magasságába.

A férfi hangja magabiztos.

– Természetesen meglesz mindene.

– Félek, túl sok gondot okozok.

– Gyerek. Ide jöjtek reggel? Melyik ház előtt várjam?

– Jobb lesz, ha magam megyek.

Most egymás mellett van egy pillanatra a két gyűrű, a vésett szörny és a vékony kis aranykarika.

– Nem kések le a teniszpartiról.

A már látott társaság, most a Bronzhajú is közöttük van. A fiatalok hangulata nem oldódott. Csöndesen, igen komolyan beszélgetnek, humoruk is fekete.

Az ablakban sorjáznak a mikulásvirágok.

Távolról mentő- vagy rendőrautó hangja sikoltozik. Egyre halkul a szirénaszó.

Kovácsoltvas keretben, üveglap alatt a mosolygó Angyalarcú fényképe.

Amikor már távolból sem hallatszik a sziréna, csönd van, Tatárcú megszólal.

– Ahogy mondják jobb helyen, púpos ember kiegyenesedik a prés alatt. És jókedvében énekel.

Klárka nem érti.

– Púpos vagy?

Tatárcú magától értetődően mondja:

– Születésem percétől. Apám születésétől. Vagy még régebbről.

Az újságáruslány rászól.

– Ahogy mondják jobb helyen, silány szöveg ez, Tatár. Egyrészt nem vagy púpos, másrészt a prés alatt nem énekelsz.

– Akkor ordítok.

Az újságáruslány hangja gúnyos.

– És ki hallja meg?

– Az apád. Az én apám. Az apáink.

Az újságáruslány változatlanul gúnyolódik.

– És még sok igen jó modorú apuka, szelíd szavú anyuka.

A Bajuszos folytatja.

– Akik nem énekelnek, nem ordítanak. Nem tennének olyasmit, ami nem elég illedelmes.

A Bronzhajú meggyőződéssel mondja.

– Depressziósok.

A Bajuszos érdeklődve néz rá.

– Mindig?

A Bronzhajú mosolyog. Pazaréti éjszakai élményeit eleveníti föl.

– Nem. Nem mindig. Talán csak ősszel. Amikor már hull a falevél. Üldögélnek semmit sem mutató, gondosan északi falra szerelt, túldíszített napórák alatt, és szomorkodnak. De forró nyárban is előfordul náluk.

Az újságáruslány megérzi hangjában az élményt.

– Gyakorta?

– Csak amikor úgy vélik, most jó, ha eljön a megmagyarázhatatlan melakór.

A Bajuszos kiegészíti a választ.

– Amikor megijednek, akiket meg akarnak ijeszteni.

Az újságáruslány tovább érdeklődik.

– És amikor nincs szükség rá, hogy maguk elé bámuljanak?

A Bajuszos válaszol a tűnődő Bronzhajú helyett.

– Mosolyognak. Lesegítik a kabátokat. Vacsorát adnak.

Most már a Bronzhajú folytatja.

– Télen a szalonokban ülnek. Beszélgetnek Párizsról. Nyáron szalonnát sütnék. Hófehér bőrkesztyűben.

Tatárarcú nem hagyja eltéríteni magát megkezdett témájától.

– Púpos vagyok. És púpos vagy te is. Púposok vagytok mindahányan. Sőt: minden munkásgyerek, minden parasztgyerek púpos. Megvitatták, leírták, aláírták, kinyomtatták. Rendelet igazolja, mind púpos.

A Bajuszos nem hisz a fülének.

– A gyárakban? A földeken?

A Bronzhajú ábrándosan mondja.

– Szalonokban. Vitorlás hajón. Magánparkokban. Talán másutt is.

Tatárarcú a Bajuszosnak válaszol.

– Nem, nem, ne vétkezz. Az Isten szerelmére kérlek, ilyet ne is gondolj. A gyárakban, a földeken ők a hatalom birtokosai. Becsületes munkások, becsületes parasztok.

A Bajuszos csodálkozást tett.

– Ott egy sem púpos?

Tatárarcú visszakérdezi.

– De miket beszélsz? Apám, apád, apáink? Egy szálig egyenes mind. Ezt is megvitatták, leírták, aláírták, kinyomtatták.

A Bajuszos folytatja a kérdezősködést.

– Jezsuiták?

Tatárarcú rászól.

– Ne tréfálj, így ne. Ilyen rosszul nem állunk. Ez munkás-paraszt hatalom. Törvény bizonyítja.

Most a Bajuszos nem engedi eltéríteni magát.

– És a jezsuiták?

Tatárarcú komolyan válaszol.

– Ha találsz közülük egyet is, egyetlenegy, akinek döntési joga van ebben az országban, mutass rá ujjal. Emeld föl a szavad. Apád, apám, apáink elkergetik.

A Bajuszos megkönnyebbül.

– Hát, ha már minden ilyen jól alakul, gondolom, csak egy sürgős kötelességem marad. Ünnepest hangon megkérdezem, feleségül mész Tatárhoz, Bronzhajú?

Bronzhajú lelkes.

– Ó, ezer örömmel, púpos. Fölverünk egy sátrat a téren, nem messze az erős öklű, térdre hulló szobortól. Lesz két gyermekünk. Egy púpos kislány és egy púpos kisfiú. Ha eljön az este, karbidlámpa fényénél gyönyörködünk bennük.

Tatárarcú hangot vált.

– Van egy jobb ötletem. Kemény gyerekek vagyunk. Apáink is segítenek.

Végignéz a társaságon. Komolyan folytatja.

– Fölépítünk egy kacsalábon forgó, hatalmas várat a Szabadság-hegyen, nem túl messze a buszvégállomástól. Lesz tiszta levegőnk, fűvünk, gyümölcsünk, rengeteg virágunk. És pokoli sok munkánk. Ha elkészül, lesz miben gyönyörködnünk. Bármilyen fénynél. A fontos csak az, hogy fény legyen.

Nézi a hitetlenkedő arcokat. Nem tudják eldönteni, mennyi a tréfa, mennyi a komoly. De azt érzik mindannyian, hogy nem az egész tréfa. Várakozón figyelik őt.

– Hitemre, púposok, megcsináljuk.

Alkonyodik.

Most már hitvány a világítás az italboltban. Idegesítő. Sápasztó neon. A kékes, mocskos füstöt vágni lehet.

Az Angyalarcú száján még mindig látni a fodrász ökle nyomát. A régi ivók egyetlen rutinos mozdulatával nyeli le a fél deci konyakot. Nem fintorog. Az üres poharat a pultra teszi. Megpöccinti. A csaposra néz.

A csapos dolgozik. Tagadóan int a fejével. Hangja tárgyilagos.

– Megfújták a trombitát. Takarodó, gyermekem.

– A parancs az parancs?

– Hagyd békén Hajasbabát. Ma hagyd békén.

– Egy fél deci nem a világ. Hajasbabával nincs dolgom.

– Eredj haza. Nincs kedvem rendőrt hívni.

– Meg is értelek.

Az Angyalarcú a csapos felé fordulva áll, háttal az üzletnek.

– Ilyen szép üzlethez nem illik. Megdöbbennének a vendégek.

A csapos jól ismeri a fiút, meg sem hallja a szavaiból áradó gúnyt.

– Menj haza, Angyalarcú. Hidd el, jó tanács.

– Miért?

Pillanatig vár a válaszra, majd akkor folytatja, amikor nyilvánvaló, hogy a csapos nem részletezi, miért jó ez a tanács.

– Korán van, a fejem is tiszta. Unom a latint, a gyógyszerfant. Különb is, még szünet van. Ha ülök otthon egymagam, az jobb?

– Nem értelek. Büszke lehetnél az apádára. Még a világ másik végén is kíváncsiak a tudományára.

– Szaporodnak a nemzetközi szerződések a földön és a föld fölött. Apám mindig kegyetlen pontosan ítélte meg a maga helyzetét. Büszke voltam rá. Mindenféle megjelentek dolgozatai, de ő itthon maradt. Nem neki való az utazgatás. Te is tudod.

– Tegnap azt mondta, most nem beteg.

Az Angyalarcú furcsán, szomorúan elmosolyodik.

– Mindig pontosan használta a szavakat. Ezért is van rá szükség mindenütt. Egy ember a huszadik század végén, aki sem többet, sem kevesebbet, sem mást nem állít, csak azt, ami valóban van. Rákérdeztél, egészséges-e?

– Dehog. Hisz mondta.

– Félreértetted. Évek óta betegség és kevésbé rossz állapot határán él. Ingtag határ.

– Új ország, új emberek. Talán jót tesz neki.

– Talán. Mondd, mit gondolsz, miért él még mindig itt? Itt, ahol született, ahol az apja is lakott? Olyan kényelmes, szép, előkelő ez a városrész? A megtámogatott házaival?

– Én szeretem.

– Ő is szereti. Ezért nem változtat lakást. Szerinte a macskakövek közé is gyökeret enged, aki nem szeret gyökér nélkül lebegni a világban.

Az Angyalarcú csikkről gyűjt új cigarettára. Ez az egyetlen árulkodó mozzanat. Különbözik tárgyilagos, halk, indulat nélküli. Távoli.

– Röpködni néhány csillogó rongyért, másik kocsiért, mifeneért körbekoldulni rokont, ismerőst, kollégákat. Méltatlan. Te nem így gondolsz?

– Apád nem koldul.

– Nem, az természetes. Rég nem látott, jóságos, kedves emberekkel találkozik, akik szánják szegényt. Láttam már, miket hoznak haza ilyen utakról. Rádiót, tévét, magnetofont, talán képmagnót is. Összekapkodnak mindenféle technikai csodát, hogy hátrányos helyzetű kollégájuk ne legyen kénytelen nélkülözni a civilizáció áldásait. Kis szerencsével óriási villát és kést is kaphat, hogy a jövőben ne kelljen kézzel ennie az idetévedt idegent. Aki az első világháború utáni években tántorgott ki, annak akkor, a többinek a második világháborúkor vagy utána, vagy ötvenhat körül állt meg az idő.

A csapos keze pillanatra megáll. Az Angyalarcú indulat nélkül folytatja.

– Ha tudnád, hogy gyűlölt elmenni.

Azután egy konyakot mégis kitölt az Angyalarcúnak. Komolyan, hangsúlytalanul, tényként állapítja meg.

– Most nem vagy részeg. Hallgass rám. Menj haza. A fodrász ma agyonver.

– Az biztos. Ha először üt. És ha ma én ütök először?

– Akkor is lepedőben visznek el.

Valentin úr szobájában pingponglabda röpköd a levegőben. Potyogó, a liba, elkapja, a csőrével üti vissza. Valentin úr lehajol, megsimogatja a liba fejét. Komoly hangon, sok szeretettel szól hozzá.

– Ez nem nagy műsor, nem nagy siker. De igazán jól csinálod, Potyogó.

Színes Color Star készüléke van. Odamegy a televízióhoz, bekapcsolja. A Hét műsora pereg, nagyon halkán.

A kis asztalon előkészítve a sétatálcát, a cylinder, a színes kendők, karikák, golyók.

A kiskutya a sokkarú csillárra néz.

Valentin úr észreveszi pillantását. Bólint.

– Ó, igen. Köszönöm.

A villanykapcsolóhoz lép. Kialszik a sokkarú csillár az asztal fölött.

Homályban van az egész búvészfölszerelés. Minden hangsúlyozottan valódi. Nem álomszerű a szoba. Nagyon is reális, mintegy bizonyosságául, hogy Valentin úr nem álmodta mutatványait.

Az asztal szélén pálcikák vannak, vattával a végükön. Valentin úr kezébe veszi az egyik pálcikát. Lassan forgatja ujjai között.

Hosszan, nagyon hosszan nézi.

Majd óvatosan visszateszi a többi közé. Csöndes, szomorú kis mosollyal, csak úgy magának mondja.

– Száz éve csinálják. De talán ma is ámulatba esnek tőle.

Zsinóros házikabátjában a zongorához ül, fölhajtja a födelét. Egy pillantást vet a zenebohócra, kezében a parányi hegedűre. Azután mozdulnak ujjai a billentyűkön. Halkan, szomorúan játszik. Chopint.

Hirtelen megáll a keze, fejét fölemeli.

A televízió szövegére figyel. Föláll, a készülékhez siet. Hangosabbra állítja.

A képernyőn Klárka mosolyog, csodálatos fantáziafrizurával. Mellette a fodrász. A bemondónő tárgyilagos hangon tájékoztatja a nézőket.

– ...a harmadik díj nyertese. És evvel véget ért az idei nemzetközi fodrászverseny.

Most már csak Klárka arca látszik a képernyőn.

Néhány másodperc után a bemondónő képe jelenik meg.

Valentin úr kikapcsolja a készüléket.

A kiskutya és Potyogó, a liba, egymás mellett ül a szőnyegen. Nézik Valentin urat.

Valentin úr cigarettatárcát vesz ki a zsebéből, cigarettára gyújt. A kiskutyára, Potyogóra, a libára néz. Csöndesen mondja.

– Igen, ő volt az. De semmi hiba, semmi elérzékenyülés. Jól megvagyunk hárman.

A fodrász lakásában Eszter fehér, elég áttetsző, nem olcsó, a legújabb divatú, combközépig érő hálóingben lassan, puhán, szép mozdulattal kilép az ágyból.

Egyedül van.

Csak az éjjeliszekrényen világít egy ernyős lámpa. Színes, sejtelmes ettől a fénytől az egész szoba.

Afféle tragédiát ígérő világítás.

Egy-egy zörej, egy koppanás.

És Eszter szeme minden mozdulásra rebben.

Nagyon szép ez a nő barna, vállig érő, kibontott hajával. Erotikus, izgalmas jelenség. A járása is különös, férfiszemet vonzó, a latin-amerikai nők gyönyörű járása. Valahonnan a csípőtájékról lép.

De nem olcsó, nem kokottos.

Nem a fenekét mozgatja. A macskafajtákhoz hasonlóan viszi testét, formás, ringó keblét. Minden kacérkodás, árnyalatnyi mesterkéeltség nélkül.

Nem tanulta ezt a mozgást sehol, vele született tulajdonsága. Nem is tud róla.

Hosszú, karcsú, büszkén tartott nyakán vékony aranyláncon kereszt.

Mezítláb járkál a szobában, a szőnyegen. Nesztelenül, nyugodt léptekkel. Elég sokáig.

Úgy tűnik, céltalanul.

Sötét szeme kiismerhetetlen az állólámpa nyugtalanító fényében. Az asztalnál megáll. Tűnődik. Arcán semmi jele izgalomnak. Majd szép dobozból cigarettát vesz ki, öngyújtóval rágyújt. Nyugodt, már szinte ijesztően nyugodt, természetes hangon szólal meg.

– Íme, a cselédek éjszakája. A gazda távol, enyém a csönd.

Hosszan, erősen szívja meg cigarettáját. Fölizzik a parázs.

Halk, kedves, megható, kislányos nevetéssel folytatja.

– Vagy a rossz kurvák éjszakája volna?

Lassú mozdulattal az égő cigarettát az asztalon levő hamutálra teszi. Majd a sublódhoz lép. Pillanatig nézi. Kihúzza a fiókját, nyugodt mozdulatokkal a gyógyszeres dobozokkal matat. Egyiket-másikat forgatja a kezében. Nézi őket.

– Eunocin, Dorlotin. A cselédek gyufát isznak, a kurvák rumot.

Visszarakja a gyógyszeres dobozokat a helyükre.

Az idegesség legparányibb nyoma nélkül tolja vissza a fiókot. A villanykapcsolóhoz lép, meggyújtja a csillárt.

Tétován áll a fényben, lassan forgatja fejét. Nézi a szobát, a bútorokat, mint aki először jár egy lakásban. Majd szép kezét, hosszú, szép ujján a lakkozott körmöt. A falon esküvői fényképét. Az esküvői fénykép mellett bekeretezett reprodukció. Csendélet, kosárban sokszínű virág.

Tekintete pillanatra megáll a harmincas évekbeli, olcsó, barna faliórán.

Láthatóan maga sem tudja, mit akar.

Egy bizonyos. Nem belvárosi, hisztérikus úrinő, aki deklasszálódott, lecsúszott egy józsefvárosi borbély mellé.

Eszter minden porcikájában proli.

Zaj hallatszik az udvarról. Nyílik a kapu, csukódik. Lépések nesze. Valaki füttyörészve közeledik.

Eszter mozdulatlanul figyel, fülel. Most száanalomra méltó, szeretni való, akár az erdő mélyén fülelő őz.

A füttyörészés, a lépések zaja lassan távolodik.

Megint hatalmas a csönd.

Eszter meglátja a hamutálon füstölgő cigarettavéget. Az asztalhoz lép, eloltja. A falitükrökhöz megy. A nők örök, ösztönös mozdulatával, ujjával igazít lebontott haján. Nézi magát.

Üres tekintete bámul vissza rá.

Önmagát gúnyoló fintort vág. Megható bohóc fintort.

Majd lassan beszűkül a szeme. Csöndesen mondja.

– Mi a bűnöm, nem tudom. De ha már ver az Isten, ideje, legyen hát oka is rá.

Nézi szűk szemét, komoly arcát. Nyugodt hangon folytatja.

– Nem imádkozom többé.

Elmosolyodik.

Ettől a mosolytól maga is megrémül. Ellép a tükörtől. Kislányosan, derűsen nevet.

Két férfikéz a Trabant volánján.

Reflektorok fénye kergeti az utat. Néha villamossín párt mutat, néha igyekvő, gyalogos embert, kanyarodásnál járdaszegélyt stb.

Az Angyalarcú luxustoprongyban, egyedül ül kocsijában.

Színjózannak tűnik.

Nyugodt tempóban vezet. Komoly, szép arcán váltakoznak az utcáról érkező fények.

Tűnődő tekintettel figyeli az utat.

A mellette levő ülésen kisméretű bőrtáska, úgynevezett autótáska, degeszre tömve. Szinte érthetetlen, hogyan tudta behúzni a cipzárját.

Rendőrautó suhan a Trabant mellé. Az egyik rendőr kinyújtott karjával jelzi az Angyalarcúnak, álljon meg.

A Trabant a járda mellé gurul. Megáll.

Az Angyalarcú a slusszkulcshoz nyúl, leállítja a motort is.

Nyugodt, türelmes arccal néz ki a Trabant leeresztett üvegű ablakán. Egyszerű, természetes hangon kérdezi.

– Szondázunk, zsoldosok?

Két rendőr áll a járdán, a Trabant mellett. Fiatalok. Egyikük megkérdezi.

– Ittál?

Az Angyalarcú lassan, tagadóan int a fejével.

– Nagyon keveset.

Csendes, komoly hangon folytatja. Láthatóan nincs kedve bolondozni. Nem is bolondozik. Még tréfásnak tűnő szövege is keserű.

– Ma különös világnap van. Így álltak össze a nyáréji csillagok.

– Hallottuk, meghalt a Hajasbaba lánya.

Az Angyalarcú szórakozottan bólint. Csöndesen mondja.

– A fodrász ott van még az italboltban?

– Ott. Ápolja a Pislogó lelkét. Szemét a Pislogó.

Az Angyalarcú mosolyog.

– A fodrász a két lábon járó becsület.

– Hagyd a fodrászt. Mielőtt agyoncsap.

– Nem hiszem, hogy az agyoncsapásától kell félnem. Attól tartok, sajnál. Ezt nehéz lesz megemészteni.

– Fáradt vagy, Angyalarcú. A szemed is fáradt. Miért nem alszol? Elpusztítod magad. Igazad van, a fodrász segítsége nélkül is.

– Cirkálok a városban. Szülőházam. Időm van, jó szívvel vigyázok rátok.

Kinyújtja a Marlborós dobozt a Trabant ajtaján.

– Gyújtsatok rá, zsoldosok. Nem rossz ez a világ. Kerek a föld, forog is. Jól van megteremtve. Kukac is van benne elég.

Az egyik rendőr kivesz a dobozból két cigarettát. Rágyújtanak. Elfújja a gyufa lángját.

– Hazamész?

Az Angyalarcú furcsán, szomorúan elmosolyodik.

– Hogy az apám ne legyen egyedül.

– Tegnap reggel találkoztunk vele a Népszínház utca sarkán. A kutyátokat sétáltatta.

– A kutyátokat ma is láttuk. Az Antalfy gyerek járkált vele.

Az Angyalarcú jó ideig nézi őket. Majd lassan behúzza a szemét. De hangjában nincs indulat.

– Ez a Stiberinger nem egy Grál-lovag. De az meglep, hogy kutyasétáltatásra se jó. Úgy hallottam, nem ügyetlen fiú. Jól táncol, szeme nem rebben hat féldecitől. Jópofa, kockás sapkát viselt régen. Mostanában nem rakná a fejére. Elrontaná a szép frizurát.

– Stiberinger?

– A Garay téri lányok rajonganak érte. De úgy hiszem, ez önmagában talán nem elég a becsülethez.

– Stiberinger?

– Ne törd a fejed, nem ismerheted. A Dózsa György úton lakik, a harmadik emeleten. Lift nincs. Ennek ellenére tartok tőle, hogy megkeresem.

– Mi dolgod vele?

Az Angyalarcú hallgat egy pillanatig. Cigaretára gyújt. Nyugodtan, komolyan beszél, érezni, nem tréfál.

– Egy egészen kevés dolgom akad vele. A barátjának szerencséje van. Lelépett. Elvitte a gyerekét, a feleségét Svédországba. De hogy a hont pótolhatatlan veszteség ne érje, ez a szép Stiberinger itt maradt. Megtalálom a Casanovában vagy a Szabadság-szálló bárjában. Gavallér fiú, szórja a pénzt. Öreg csajokra is. Kénytelen leszek leukoplasztot ragasztani a szájára.

A slusszkulcshoz nyúl. Indítja a motort, járátja. Egyenként megnézi a két fiatal rendőr arcát.

– Fogtatok már gyilkost? Vagy politikai bűnözőt? Ejnye, fiúk, legyetek éberek. Részeg szerencsétlent, Rákóczi téri kurvát könnyű fülön csípni. Én ma éjjel részt veszek egy államellenes szervezkedésben.

Fölemeli degeszre tömött autóstáskáját, mutatja a rendőröknek.

– Ma éjjel gyertyákat gyújtok a munkásosztályért. Ha virrasztok, értelmelen legyen legalább.

Kidobja az égő cigaretta az úttestre.

– Szívesen beleverem a fejem a falba. Akár többször is. De mindig csak egy méterrel magasabban. Ezt egy bandzsa elzász-lotaringiai ember találta ki. Jean-Paul Sartre a becsületes neve. Nem kedvelem őt.

Elindítja a Trabantot, otthagyja a járdán a két rendőrt.

A csapos megállás nélkül dolgozik.

Ez nem jelent kapkodást. Szinte ritmikus a mozgása. Rutin. Ujjai között különféle poharak villannak, sörösüveg perdül. Aranyszínű bort, fehérézüst cseresznyepálinkát, tűzvörös rumot és más színes italokat tölt. Tolja, elveszi a poharakat a rézveretű pulton. Fehér ronggyal végigtörli, fölszedi a kilötytönt italt.

Verítékes a homloka.

Fölnéz. Szexepiles lány figyeli a munkáját.

– Unatkozol?

A szexepiles lány meggyőződéssel válaszol.

– Soha.

– Keringsz, kóvályogsz, mint az őszi légy.

– Mint nyáron az éjszakai pille.

– Van lakásod?

– Szebb, mint gondolod.

- Ágyad is van?
- Széles, kényelmes, illatos.
- Akkor menj haza aludni.
- Egyedül? Nem tehetem.
- Próbáld meg.
- Tudod, hogy szerelmes vagyok egy faragatlan, durva fráterba.
- Majd kinövöd.
- Amíg álmodom róla, addig alig hiszem. Gyakran álmodom a gazemberről.
- Majd pont te csíped őt fülön.
- Igen. Talán igen. Ha közelebbről megismer.

A már ismert, huszonöt év körüli, csinos, szexepiles, rövid hajú, erős keblű lány, aki a fodrásznak tette a szépet, színjőzan.

Grimaszt vág. Igazán kedves, jópofa grimaszokat. Majd komolyan a csaposra néz.

A csapos figyelmesen vizsgálja a lány arcát.

A lány pillanatig vár. Majd, nem érzélgős, nagyon őszinte, meghatóan tiszta szemmel, tiszta hangon szólal meg.

– Én nemcsak ágyban akarom őt. Megtanítanám a gazembert nevetni. Elismerem, ez nem könnyű feladat. De az igazi szerelem erős, nagy akadályokat is leküzd. És én nagyon erősen akarom, hogy az a tróger, az a vadállat egyszer, egyetlenegyszer a szívéből nevéssen.

Az utcán csönd van. Majd halk dobogás hallatszik, olyasféle, mintha valaki cipőjével tompa tárgyat rugdosna.

Az Angyalarcú nem fordul a kislányhang, illetve a tompa dobogás irányába. Hófehér, élesre vasalt zsebkendőt vesz elő. Nem bontja ki. Arca komoly, nagyon szép.

Túlságosan is nyugodt mozdulattal, szép ívű, sápadt, veritékes homlokát itatózza.

Közelről hallatszik a halk, csilingelő nevetés, a kedves, tiszta kislányhang.

– Most is azt tanácsolom, fejezzük be a játékunkat. Elnézésetet kérem. Nehezen tűröm a bánatot. Érzékenyebb vagy a hárfa húrjánál. Túl nagy a lelked. Félek, megunlak. Kapcsold be a lámpákat. Indítsd a motort, menj, amerre látsz. Amíg nem késő. Elengedlek nevetve, jó szívvel. Ne hívj, ne várj, ne keress. És ha egyszer majd találkozunk, ígérem, szavamat sem hallod.

Csönd.

Azután újra a csilingelő nevetés, a tompa dobogás. Majd a hatalmas csönd.

Itt áll a magányos, elsötétített Trabant.

Járdán, úttesten, sehol egy teremtet lélek. Kétségkívül különös, kísérteties látvány.

A homályos Trabantban az Angyalarcú rezzenéstelen arccal, kifürkészhetetlen tekintettel nézi a volán fölött az elsötétített úttestet. Majd megszólal.

Halkan, szinte magának beszél, szívet szorítóan őszintén.

Már ijesztő, a cinizmus árnyékától is mentes, áttörhetetlen közönnyel.

Monológja alatt néha megszólal a halk, csilingelő, soha nem rossz ízű nevetés, a tompa dobogás.

Látható életnek nyoma sehol sincs.

– Bölcsőbbnek hittelek, szép, fehér liliomszálam. Van egy latin mondás, kár, hogy te undorodsz a latintól. Majd egyszer, jobb alkalommal, pontosan éjfélkor, pohár ital mellett elmondom magyarul. Nem könnyű veled a dolgom, te kedves, folyton kacagó gerlém. Bonyolult kislány vagy. Haragszol, ha sajnálnak. A harangszót sem kedveled. Hűtőszekrényből csak nagyméretű, hentesboltokba valót. Mindegy, mindenem, szerelmem, jövőm. Választottam. Te mindig jókedvű. Előtted nincs mit titkolnom. Akad imitt-amott egy kis adósságom. Csip-csup tartozások, vállvonásnyi tételek. Egy tény. Ha valaki önzetlenül szeret, az te vagy. Ha valakihez ragaszkodom, az te vagy. Ha valaki nem hagy cserben, igazán ismer, az te vagy. Tudod jól, kifizetek mindent, mindenkit. Senkinek nem maradok adósa. Elszámolunk. Éjszaka, holdfénynél. Úri fiú vagyok. Szavam rá, kocog majd a foguk. És én elnevetem magam könnyen, könnyedén. Mert szeretlek, sőt nem szégyellem, megvallom, napról napra jobban. És ne reménykedj, hold leánya, ezüst hajú, csengő hangú, tiszta szavú szerelmem. Nem szabadulsz tőlem. Fölajánlom neked lelkemet, életemet. Erős vár a mi Istenünk. A te kezed sem gyöngye.

Jó ideig közönyös szemmel, mozdulatlanul nézi a volán fölött a rosszul világított úttestet.

Kétszer-háromszor, mintegy hívogató jelként, villog a reflektorával.

Fölhangzik közlőről a halk, csilingelő nevetés, a tompa dobogás. A tiszta kislányhang csupa szeretet.

– Vágyódsz rám, félsz tőlem. Istenről beszélsz, de a nyakadat sem mered mozdítani. A kezemben bízol, és reszketsz, hogy szavadon foglak.

Hatalmas a csönd.

Kipukkadt, színes léggömb hever a szőnyegen.

Valentin úr érzékeny, vékony keze az asztalon matat. Nem nézi a kirakott bűvészkekkéket. Szeme a még mindig szinte vonagló, színes gumidarabot nézi.

Ez a produkció olyan mozzanata, amely kívül esik Valentin úr bűvészgyűgyességén. Itt most pillanatokra a valóság törvényei uralkodnak. Az átszűrt léggömbből robbanásszerűen távozott a levegő az első pillanatban. Ahogy egyre kevésbé feszes a gumi, egyre lassabban távozik a levegő. Ez okozza, hogy a léggömb megrezzen, aprókat mozdul.

Valentin úr hosszú, vékony, hegyes tűt emel föl a kis asztalról. A tű egyik végén színes gömb, mint a gombostűfej, csak a sokszorosa. Mint ahogy a tű is akár óriások gombostűje lehetne, hossza nyolcvan-kilencven centiméter.

A hegyes acélon hideg fény ragyog. Szinte szikrázik.

– Vajon mi történik, ha evvel a tűvel próbálkozom?

Vizsgálhatja, mintha most találkozott volna először ilyen szerszámmal. Ismerkedik vele, most fedezi föl a részleteit.

– Finom munka. Hegye nem nagyobb, mint bármely másiké, de az átmérője... Az óriásoknál használhatnak ilyent. Mintha kiléptünk volna az emberi mértékrendszerből. Ha ez szúr meg valakit, iszonyú sebet ejt.

Vízszintesen tartja a hatalmas tűt. Közelíti a léggömbhöz.

– Lássuk, mekkorát.

Pillanatra megállítja a tű hegyét közvetlenül az áttetsző, színes gömb mellett. Nézi, mint aki búcsúzik tőle. Majd elszánja magát, keresztülszúrja rajta a tűt.

A hatalmas gombostűfej közvetlenül a gömb fala mellett állt meg. Vele egy magasságban a tű hegye hosszan kimered a túlsó oldalon. Az áttetsző léggömb most olyan, mint egy óriási, színes gyöngyszem, közepén látni az egyenes vonalat. Valentin úr fölfűzte a tűre.

Nézi, elmosolyodik.

– Az óriások gyöngyszeme.

Elégedett.

Elengedi a tűt, kezével kicsit fölfelé mutat.

Az átszúrt léggömb engedelmesen magasabbra emelkedik. Ott ragyog jó egyméternyire Valentin úr feje fölött.

– Ha így találkozik veled valaki, biztos elhiszi, hogy anyagod szilárd, a saját fényedben ragyogsz. Hogyan is feltételezhetne bármi mást? Végül még én is, aki ilyen feszesre, ragyogóra fölfújtalak, ha sokáig nézlek, lebegve ég és föld között, kételkedni kezdek a valóságban. Még néhány pillanat, s magam is elhiszem a látszatot, melyet megteremtettem.

Lassan, óvatosan kicsit lejjebb inti a léggömböt, amíg eléri kinyújtott karjával. Akkor szép mozdulattal kihúzza a gombostűt a közepéből.

A léggömbön nem látszik változás.

Valentin úr nézi, szórakozottan cigarettára gyújt. A hatalmas gombostűt visszateszi az asztalra, a többi bűvészszerzők közé.

– És te? Veled mi lesz? Lehet az, hogy magad is elhiszed?

A léggömb, mint aki kíváncsi a folytatásra, lejjebb ereszkedik.

– Gyere.

A tükörhöz megy, a léggömb a feje magasságánál követi.

Nézi kettőjüket a tükörben.

Egy mozdulatára a léggömb a feje fölé emelkedik vagy fél méterrel.

– Ha elfelejtenéd, mi vagy valóban, nem volna csoda. Alig hihető, hogy az én akaratom, egy trükk az, ami megtart a fejem fölött. Vigyázz. Neked mindig tudnod kell, hogy mi vagy.

A léggömb lejjebb ereszkedik, most egy magasságba került Valentin úr fejével.

Valentin úr szájában fölizzik cigarettája parazsa. Ahogy elveszi az izzó fénypontot ajkától, mintegy véletlen szórakozottságból a léggömbhöz érinti.

A csöndben robbanásnak hallik a kipukkadása.

Sisteregve menekül az eddig bezárt levegő.

Színes gumirongy hull Valentin úr kinyújtott tenyerébe.

– Elrontottad a játékomat.

Az italbolt hideg neonfényében, kékes, fátyolos, foszló cigarettafüstben a fodrász arca, szeme komoly. Hangja is az, árnyalatnyit sem évődő.

– Frédi és Béni a Nagyfuvaros utcában. Egyetlen szó van rá: bámulatos. Igaz, nem eredeti, de bámulatos. Vered két ököllel az ajtót, ordítod, Vilma, Vilma. És nem engednek be.

Hajasbaba sajnálkozik.

– Ez bizony nagy baj.

A fodrász zavartalanul folytatja.

– Beütött a mennykő.

Hajasbaba érdeklődése komoly.

– Erre nem számítottál?

A kért helyett a fodrász válaszol:

– Nem. A legmerészebb álmában sem.

Az italbolt neonfényében, füstjében, zsibongásában, a sarokban a fodrász, Hajasbaba, Pislogó.

Ott ülnek a törött lapú asztalnál. Az asztalon három üveg sör, három pohár.

Cigarettaznak. Színjózanok.

Pislogó egy ideig a tíz körmét nézi.

Ujjáról hiányzik a jeggyűrű. A fodrászra néz. Igyekszik tárgyilagosan beszélni, de hangjába beleszökik, kicsit nyálasan, a bánat is.

– Nem, nem. Kár lenne tagadni, erre a váratlan fordulatra csakugyan nem gondoltam. Kivert kutya vagyok, de annyi bizonyos, megérdemeltem. De hogy most hogyan tovább, azt bizony isten kitalálni nem tudom.

A fodrász nézi őt.

Rendíthetetlen nyugalommal, gúny, cinizmus nélkül mondja.

– Töröm a fejem, töröm a fejem. De hiába töprengek. Nincs más megoldás, nem is a legrosszabb. Hazaköltözhetsz anyádhoz.

Pislogó hirtelen dühvel tör ki, hangja is belevékonyul.

– Nekem nem él az anyám. Kint van Rákoskeresztúron.

A fodrász ámul. Majd csöndesen mondja.

– Mi a szösz? Meghalt az anyád? Ugyan mikor?

– Vitted a koporsóját! Tudod te is. Nem mehetek sehová. Ezt is jól tudod.

A fodrász rezzenéstelen arccal, rendíthetetlen nyugalommal, bántóan szemtelenül szól rá.

– Dörzsöld meg a szemed. Ne haragudj, idegesítően pislogsz. Azért cipeltem anyád koporsóját, zuhogó esőben, hogy ki ne vidd a lóversenyre. Mindent tudok, Pislogó. Tudom, szemed ember vagy. Tudom, tönkreteszed a feleséged, a gyermekeid életét, nincs egy krajcárnyi akaratőrőd, vigyenek el a rendőrök, és így tovább. Ismerem a szövegedet. Elég rusnya szöveg.

Pislogó a fodrászra, majd Hajasbabára, azután megint a fodrászra néz.

Csöndesen, döbbenten mondja.

– Ha jól értem, azt tanácsolod, feküdjem az anyám mellé?

A fodrász rezzenéstelen arccal, közönyös tekintettel, mint aki unalmában ablaküvegen néz át, jó ideig mozdulatlanul mered rá. Majd csöndesen, nagyon komolyan mondja, nem kevés megvetéssel a hangjában.

– Dolgozni, lopni, embert leütni egy pénztárcáért talán lehet. De koldulni soha. Igaz, ami igaz, van a koldulásnál rusnyább dolog is a világon. Nálad szebb fiúknál sem kedvelem, ha kitartják őket.

Helyet keres a hamutálban cigarettájának, elnyomja.

Sört kortyint a pohárból.

Pislogó sápadt arcára néz. Most is teljesen közönyös hangon mondja.

– Ha megesik a gyalázat, lehull a csillagod, holnap sem enged be Vilma, keresek neked egy albérleti szobát. Két hónapra kifizetem. De a kezébe egyetlen fillért sem adok.

Hajasbaba föláll.

Gondolatai másutt járnak, nem biztos, hogy hallotta a párbeszédet. Szórakozott arccal, messze néző szemmel elviszi az asztalról a cigarettacsikkékkel teli hamutartót.

A csapos kezében csillognak a poharak. Fölnéz. Nincs harag a hangjában.

Indulat sem.

– Nagy az Isten állatkertje. Nem akarok balhét, főnök. Mit csináljak a kedves vendéggel?

Jól öltözött, ötven év körüli, puffadt arcú, kiborotvált, elég magas termetű férfi, vitathatatlanul idegen ezen a környéken, nyilván a vak véletlen hozta ide, részegen magyaráz, ágál a pult előtt a röhögő, bámuló embereknek. Nem hangos, sőt néha motyogja a szavakat. Undorító és agresszív.

– Nektek könnyű, proletárok. Esztek, isztok, a káderlapotok tiszta. Keveset gondolkodtok, sok mindent elhisztek. De mit csináljak én? Ez ám az ambivalencia! Kész tudathasadás! Ha elvétem a lépést, kiraknak a Mercedesből. Járhatok autóbuszon. De én nem vétem el, munkások. Nem járok autóbuszon! Inkább vezetek benneteket, elvtársak. Jó szóval, szigorral. Megfontolt rendeletekkel. Behozzuk az ezeréves lemaradást. Dolgozunk, termelünk, győzünk!

A csapos boldogan vigyorog. Amikor megszólal, hangja csupa remény.

– Melege van. Kidobhatom, főnök?

A puffadt arcú férfi malacszemével bámul. Láthatóan nem hisz a fülének.

Kiegyenesedik. A parancsoláshoz szokott emberek mozdulatával igazít nyakkendőjén. Majd a részegség ködén át, méltóságteljes arccal támad.

Nem komikus. Taszító.

Zavaros mondókájában egyértelmű, nyílt fenyegetés.

– Engem? A proletariátus diktatúrájában? Hol élünk? A Horthy-világban? Szegeden? Darutollal? Orgoványon? Még egyszer kicsavarni kezünkől a zászlót? Kiadni kezünkől a hatalmat? Mária-zászlót csókolgatni? Ki vagyok én? Páter Zadravetz? Kinek néznek, uraim? Nekem fontos publikációim vannak. Fontos dolgokban döntök, uraim. Nekem diplomám van, kandidatúráim. Nekem tíz telefonom van. Száz telefonom van. Központi bizottsági tagokkal tegeződöm. Osztályvezetők, főosztályvezetők referálnak nekem. Uraim, én naponta miniszterekkel tárgyalok. Ne tréfáljanak velem.

A csapos hangja most már merő könnyörgés.

– Főnök, drága jó főnök, esküszöm, nem rúgok a seggébe. Csak szépen, egy ujjal kiviszem az ajtó elé. Friss levegőre. Finoman, óvatosan leeresztem a kanálisba. Csak ameddig kialussza magát.

Hajasbaba a puffadt arcú férfi karjához nyúl. Nem beszél hangosan, mégis meglepően durva.

– Kotródjon innen! Egy-kettő! Szaporán! Ne szórakoztassa itt az embereket! Akár Páter Zadravetz, akár kicsoda! Nekem csak egy telefonom van. Tűnjön el, mielőtt elvitetem a kijózanítóba!

A puffadt arcú férfi malacszemével ijedten bámul. Majd gyáván, részeg motyogással, de érthetően magyaráz.

– Cudar világ ez, uram. Nagyon cudar. A feleségem azt mondja, cinikus vagyok. Lelketlen. Ma délután otthagytott. Nem baj, elvtársak, nem baj. Ezért nem nyelünk le egyetlen kalmopyrint sem. Utazzam autóbusszal. Én, uram, akkor is szerettem a munkásosztályt. Az Anna bárban udvariasabbak voltak. A Casanovában is. Hogy az ördögbe kerültem én ide? Mindegy. A hatalmat nem engedjük ki még egyszer a kezünk közül, drága ludovikás fiúk. Ezerkilencszázötvenhatban egy jezsuita pap azt tanácsolta nekem Esztergomban... Mindegy. Csak ez a kettősség. Ez a nyomorult ambivalencia. De nem kell félni, nincs itt tudathasadás. Uraim, elvtársak. Ahogy óhajtják a kedves barbárok. Gyűjtsuk föl az alexandriai könyvtárt. Kérem, készséggel. Máris aláírom.

Szája elé teszi húsos ujját. Nagyon komolyan folytatja.

– Szigbiz, kérem tisztelettel. Szigbiz. – Tarkója fölé teszi tenyerét. Ügyetlenül kacsint. – Ember a dossziében. Bocsánatot kérek a zavarásért, vár a sofőröm. Zuhanyoznom is kell. Reggel fontos értekezletem van.

Pislogó a fodrász ijesztően egykedvű arcára emeli tekintetét.

Hangja csöndes, keserű.

– Lehet, mélyebbre kerültem, mint sírgödörben egy koporsó. Mondjuk, így néz ki egy eleven hulla. Azt is elismerem, rusnya látvány.

Vár egy pillanatig. Hangjában most – igaz, nagyon finoman, hiszen fél a fodrásztól – támadó él is van.

– De hadd kérdezzek valamit. Te miért ülsz itt? Neked nem kell két ököllel verned az ajtót. A feleséged gyönyörű. És ha egyszer ő is bemondja az unalmast?

Hajasbaba visszaül az asztalukhoz. Leteszi a kiürített hamutálat.

A fodrász nézi őt.

–Telefonáltál?

Hajasbaba olyan közönyös hangon válaszol, hogy megszorul az ember torka.

– Azt mondják, sírt. Szerettem volna ott lenni.

– Menj el az asszonyért. Vidd haza. Majd én beszélek a csapossal.

– Az Angyalarcú hazavitte. Adott neki egy injekciót. Most már alszik.

– Az Angyalarcú.

Cigaretára gyújt. Csak úgy magának mondja csöndesen.

– Bolond fiú. Az Isten verje meg az egészet.

Nem tudni, honnan, furcsa, csengettyűs zene hallatszik.

A fodrász lakásában sötétek az ablakok, az üzletből se szűrődik ki fény.

Egyszerre kivilágosodik az üzlet. Pillanatig tart, majd újból sötét lesz. Gyors egymásutánban gyulladnak föl és alusznak ki a lakás ablakai. Végül az utolsó ablakon még pár pillanatig halvány világosság dereng, majd az is kihuny.

Eszter végigrohan a lakáson. Tempóját jelzi, hogy szinte mozgó fénycsíknak látszik a különböző lámpák fölvilágosodása és kialvása.

Az Angyalarcú fölemeli öléből a doboz, frissen bontott, érintetlen Marlborót. Kezébe veszi Ronson öngyújtóját. Kinyitja a Trabant hamutartóját. Leccsatolja magáról a biztonsági övet.

Szép arca mosolytalan, tekintete kifürkészhetetlen.

Csöndes hangjában változatlan az ijesztő, áttörhetetlen közöny.

– Gyere, fehér liliomszál, én egyetlenem, szüzem. Hozd a szép kis retikült, a zöld levéllel béleltet, a pompást, a páratlant. Kérlek, szívjunk el egy cigarettát. Ne bolondozz, ne vitázz. Nevezzünk. Megveszem a jeggyűrűt. Okmányokat szerzek, bélyegeket. A mahóniát majd a családom intézi. Az éjszaka, a nászutunk a te dolgod.

Nagyon lassan fordít a fején. A leeresztett ablak felé fordul.

Cigarettával kínál valakit.

A járdán teremtetten lélek sincs.

A csönd, a holdfény, a mozdulatlan birodalma a város.

Az Angyalarcú egy ideig vár. Majd homlokát ráncolja. Arcáról, tekintetéből eltűnik a közöny. Hangja változatlanul csöndes, de a brutalitásig nyers, durva, gúnyos.

– Mit mondjak még, ezüst hajú, holdfényes királylány? Szórakozz a drága, jó édesanyáddal? Árudd el az örök titkot, ki a te jó édesanyád? Ki az apád? Nekem akarsz prédikálni? Bölcselkedni? Türelmemmel játszodozni? Ó, jegyesem, szép menyasszonyom, adok egy hasznos tanácsot. Ne becsüld túl a hatalmad. Jól jegyezd meg, harmatos virágszálam, törököt fogtál, nem enged. Fura vőlegényed vagyok. Udvarolhatsz, óvhatsz, kacsingathatsz, fuvolázhatsz, dédelgethatsz, mesélhetsz. A sorsom én csinálom. Ágyam én ágyazom, időmet én írom. Rólam nem te döntesz. Nem félek csábító szemedtől, kacagó hangodtól nem szorul el a torkom. Ahogy én határozok, minden úgy fog történni. Mit tehetsz ellene, te pitiáner liba, te okos mélyépítész, kimért földet kapirgáló kis büszke tyúk!

Kívülről mind a négy oldala holdfényes, belül sötét a Trabant.

Sehol egy teremtetten lélek.

Közelről hallatszik a halk, csilingelő nevetés, a tompa dobogás. A kedves, tiszta, meghatóan őszinte, még árnyalatnyi sértődöttséget is nélkülöző, csupa meleg szeretettel teli kislányhang szólal meg.

– Ó, ó, ó, szerecsendió! Haragszik a katona, mert megázik a lova! Ül be a cukrászdába, ne menj a háborúba! Szeretlek, szeretlek! Kinyitom a retikült, adok neked epret, szájból nevetést. Nem akarok síroddal sírni.

Az Angyalarcú arca kőkemény, tekintete késpenge. Hangja nyers, minden szava ostopattogás, kíméletlen bántani akarás, sőt túl van már a gyűlölet határán. De változatlanul nem hangos.

– Hol tanulsz meg sírni? Kitől? Mitől? Te holdfénytől ragyogó, gyönyörű röhögőgép. Bedeszakozott ágytól? Kitágult pupillától? Behajtott lepedőtől? Bádogtepsi hűvösétől? Formalin szagától? Csontfűrészről? Kandeláberek lángjától?

Durván fölnevet.

Kiszól a néptelen, csöndes járdára.

– Amerikai cigarettá! Az igen! Ronson öngyújtó! Elektromos gyújtás! Ez ám a vőlegény! Mivel szolgálhatok? Hány embert akarsz az esküvőnkön?

Hatalmas a csönd.

Rendőrautó közeledik, kék lámpája forog, nem villog, szirénája nem szól. A Trabant közelében lassít, nem áll meg.

A két fehér inges, tányérsapkás rendőr barátságosan int az Angyalarcúnak.

Az elegáns hotelszobában Stüberinger segít Tinkának az öltözködésnél.

A nő hosszú nyári ruhát vesz magára, nagyon jó szalonban készült, mintás tisztaselyem ruhát, hátul hosszan kapcsokkal és cipzárral. Alá csipke alsószoknyát. Mellékesen mondja.

– Talán jobb, ha ma este te vezetsz.

– Szívesebben maradnék ma itthon veled.

Tinka hátranéz a kapcsokkal vesződő Stiberingerre. Jókedvűen nevet.

– Kinevetsz?

– Ugyan. Csak még sokat kell tanulnod. Nem féltelek, van rá elég időd.

Hangja ingerült, keserű türelmetlenségbe csap át.

– Idő. Te úgy tékozlod, ahogy jólesik. Én hónapok alatt, keservesen hoztam össze magamnak ezt a nyomorúságos hetet. Táncolni akarok, jól érezni magam. Minden percben. Négy fal közt üldögelni aztán is tudok. Ítéletnapig.

Csak hangja ingerült, mozdulatai nyugodtak, biztosak. Arcát, haját igazgatja, ékszer rak magára, készülődik.

– Nem értelek. Egyszerre félsz? Mitől? Nem veszed észre a körülöttünk nyüzsgő jó embereket? Segítőkészek, tapintatosak. Halálbiztos védelmet nyújtanak. Illedelmesek, tisztességesek. Ha csúnyának találnak valamit, a világért meg nem látják, észre nem veszik. Szemérmesen elfordítják a fejüket. Annyira irtóznak minden csalástól, hogy azonnal másik irányba néznek. Te is tudod. Attól félsz, hogy észre merik venni, ha együtt látnak minket. Nem gondolod, túlbecsüljük magunkat? Komolyabb csalásokat sem vesznek észre. Mit gondolsz, rakosgathatnál téglát háromszáz forintos órabérért nélkülük? Főnököd, a hordóhasú Don Juan harmincezer forintot költ minden hétvégen a Balatonon. Mr. Harmincezernek nevezik, sorba állnak a lányok, várják, mikor kerül rájuk a sor. Te mesélted főlháborodva, hogy az orvosi rendelőből hozzá járnak, ha mentőt kell kérniök, mert nála mindig jó a telefon, szabad a vonal. Nekem elmondod. Mondtad már olyannak is, aki utánanézhetsz, hogy ez hogy lehet? Sorozatos véletlen. Jó alkatrészellátás, működő telefon, borjúhús a közértből, vagy amit akar. Nincs ember, akinek föltűnne. Te sem. Egy nap alatt többet keresel, mint amennyit a fiam hat év egyetem után egy hónap alatt keresni fog. Hány szemérmes fejfélrefordítás kell ehhez? Pedig ez a játék azok bőrére megy, akik szégyellnék észrevenni is. Az én játékom senki érdekeit nem sérti. Gondos feleség vagyok, jó anya.

Indulat nélkül beszélt végig, fészülködés, szemfestés, harisnya-, cipőfölhúzás közepette. Most szép nyári kalapot rak a fejére. Nevet.

– Mehetünk.

Táskát, kesztyűt vesz a kezébe.

Stiberinger nincs meggyőzve. Maradni szeretne. Nehezen indul a nő után.

Játszik a slusszkulccsal, hisz ma ő vezeti a kis sárga kocsit.

Tinka nevet.

– Gyakorold a vezetést szorgalmasan. Mire a szabadságom véget ér, tied lesz ez az ócska tragacs.

Az Angyalarcú az italbolt ajtajában áll. Lassan elmosolyodik. Majd luxustoprongyában elindul a mostanra már részeg emberek között a fodrász és Hajasbaba felé.

A fodrász és Hajasbaba az italbolt sarkában, a már ismert asztalnál ül. Hajasbabán fehér köpeny, a fodrászon az elegáns öltöny, melyben a versenyen szerepelt a Gellértben.

Az Angyalarcú széket markol, az asztalukhoz ül. Marlborós dobozt kotor ki a zsebből. Kivesz belőle egy cigarettát, Ronson öngyújtójával rágyújt. A nyitott dobozt az asztalra teszi.

Hajasbaba nézi őt. Amikor elég hosszú csend után megszólal, hangja halk, rezignált.

– Százszor ígértem meg apádnak, hogy nem engedlek be az üzletbe. Utoljára tegnap, mielőtt a reptérre indult.

– Elkéstél kicsit. Láthatod, itt vagyok.

– Látom.

– Nem vagyok részeg.

– Itt nem is leszel.

– Azt is megígérted, hogy vigyázol rám? Megóvsz még a szél fúvásától is?

– Csak addig, míg apád haza nem jön.

– A bőrdobban most rosszul érezném magam. Félnék, soká tart az őrangyal szerep. Az ilyen nem túl hálás főladat.

– Menj el. Ne nehezíts a helyzetemen. Eredj.

Hajasbaba kivesz egy cigarettát az asztalon fekvő dobozból. Rágyújt.

Ez a gesztus enyhíteni hivatott, hogy kénytelen kidobni a fiút.

– Köszönöm, hogy kiviszél a temetőbe.

Az Angyalarcú szólni akart, de elharapja megkezdett mondatát. Pillanatig hallgat. Elviszi tekintetét Hajasbabáról. Megszívja cigarettáját. Csöndesen mondja.

– Szép fuvar.

A fodrászra néz merően, hosszan. Majd elmosolyodik. Elegáns vagy ma este. Igazán jól mutatsz. Hallottam, oklevelet nyertél.

A fodrász rezzenéstelen arccal nézi őt.

Pénzt is.

– Téged nem érdekel a pénz. A nők sem. Mi fűt? Becsvágy?

– Talán igen.

– Azt gondolod, segít, ha fényes helyen bizonyítod, hogy ember vagy?

– Talán igen.

– Ki tudja, még igazad is lehet. Hol tanultál verekedni?

– Nem nagy tudomány.

Az Angyalarcú fényes, nikkelezett bokszer vesz elő a zsebből. Jobb kezére húzza.

A fodrász arcába néz.

Komolyan mondja.

– Ennyi előnyt adsz?

– Erősen markold. Ha nem jól ütsz, kifícamodik minden ujjad.

A szexepiles lány az asztalukhoz lép. Minden fogával mosolyog.

A Marlborós dobozhoz nyúl.

Az Angyalarcú kattintja öngyújtóját.

A fodrász durván szól rá.

– Lekopni.

Ég az Angyalarcú öngyújtója. A szexepiles lány visszacsúsztatja dobozába a cigarettát. Könnyes a szeme. Mégis közönyös hangon mondja.

– Sírsz majd, és én a pofádba köpök.

Végigfut arcán a könny.

Hülye fintort csinál és elmegy.

A fodrász arcán tökéletes a közöny.

Tekintetét körbeküldi a részegeken. Egyiküknek, egy tetovált karú, rövid ujjú ingben az egyik asztal mellett álló, izmos férfinak int. Az azonnal odamegy az asztalukhoz.

– Fizetsz valamit?

– Igyál egy féldecit. És hozz ide hármat.

– Cseresznyét?

– Rumot. Kubait. Ma ünnep van. Fényes helyen bizonyítottam, ember vagyok.

Rossz, magányos mosolyával az Angyalarcúra néz.

Az Angyalarcú még nem csukta be öngyújtóját. Most mosolyogva kattintja. Eltűnik a láng.

– Ma ünnep van. Megengeded, hogy igyak veletek. Ezen a fényes helyen bizonyítod, én is ember vagyok.

A fodrász nézi a fiút. Csöndesen, komolyan szól hozzá.

– Tedd el a bokszt. Kár ilyen marhaságra pénzt pocsékolni. Mi értelme? Fáradt vagyok. Nagyon öreg. Ha még egyszer belém kötsz, tudom, megöllek.

Az Angyalarcú feszülten nézi őt. Lassan elmosolyodik. Hangja most nem kötekedő.

– Ó, dicsőséges halál. Harcban halni meg. Álomnak is szép.

A fodrász lassan ingatja a fejét.

Csöndesen, ridegen beszél. Érezni, ettől a furcsa, keserű, magányos embertől félni lehet.

– Tévedsz, Angyalarcú. Ha sor kerül rá, addig ütlek, amíg meleg vagy.

A tetovált karú férfi az asztalra teszi a három csillogó, rummal töltött, féldecis poharat.

A fodrász csöndesen, hangsúlytalanul folytatja.

– A rendőrségen bebizonyítom, bokszzal támadtál rám. Jogos önvédelemből vertelek agyon. És az egyikünknek sem dicsőség.

A tetovált karú férfi áll az asztaluk mellett, vigyorog.

A fodrász ránéz.

A tetovált karú férfi ijedten elkotródik.

A fodrász lehúzza az Angyalarcú kezéről a nikkelezett bokszt. Elegáns ruhája zsebébe süllyeszti. Majd poharához nyúl.

Rutinos mozdulatokkal nyeli le a rumot.

Az Angyalarcú és Hajasbaba is iszik.

A fodrász pohara kiürült. Tartja a kezében, hosszú ideig nézi az üres poharat.

Nyugodt mozdulattal az asztalra teszi.

Az Angyalarcúra emeli tekintetét. Amikor megszólal, hangja higgadt. Szemén is nyugalom. Magánya bevehetetlen erő. Érzelmét, gondolatait magának őrzi, ezért kiismerhetetlen. Tény, hogy nem jó tréfálni, kötekedni vele. A sokat próbált, értelmes, ha kell, önmagát pusztító, kiszámíthatatlan, sokszor vonzó, időnként taszítóan kegyetlen férfiak mindenre képes fajtájához tartozik.

– Egyszer mondok majd neked egy mondókát. Egyszerű történetet. A Tisza Kálmán téren történt, a huszonhetes számú házban, az első udvarban. Éjszaka, a földszintes lakásban. Rossz percben majd elmesélem. Ma ünnep van, ma megkíméllek tőle. Ha szereted Klárikát, a te dolgod. Tőlem ne féltsd. Ha más bajod van, az is a te dolgod. Rám nem tartozik. Velem ne kötekedj, engem ne okolj érte. Segíteni nem tudok, bajt nem akarok.

A fodrász és az Angyalarcú nézi egymást.

A fodrász arcán olyan a közöny, hogy fölr egy köpéssel. Tekintete mintha üvegen nézne át.

Az Angyalarcú sápadt a neonfényben. Szeme messzire néz. Tűnődő.

A fodrász kényelmes mozdulatokkal, a támadni kész ragadozó lassú mozdulataival Kossuth cigarettára gyűjt.

Gyufával.

Hajásbabához fordul. Árnyalatnyi érzelem nélkül mondja, olyan faarccal, amely mögött izzik a gyűlölet.

– Szemét ez az éjszaka. Szemét volt tegnap. Holnap sem lesz külön. Így van nekünk leosztva a zsuga, testvér.

Nagyon messzire néz. Hangtalanul nevet.

– Tisza Kálmán tér. Huszonhetes számú ház. Első udvar. Földszintes lakás. Éjszaka. Ígérem, elmondom egyszer a történetet.

Megszívja cigarettáját.

Az Angyalarcúra néz. Kegyetlenül. Vékony csíkban fújja a fiú arcába a füstöt.

Csöndes, veszedelmes hangon beszél.

– Autó, Marlboro, egyetem, bánat. Ó, az ő nagy lelkük. Nyáron luxustoprangy, télen fehér irhabunda. Nem az indiai, az nem elég drága. Kicsit megnézzük Londont, kicsit Párizst. Néha az Északi-sarkot. Hazajövünk, jajgatunk. Gúnyolódunk.

Az italbolt rosszul megvilágított vendégeire mutat.

– Ennek a csürhének a pénzén. Ennek a primitív bagázsnek a pénzén. Ennek a fáradt, kigúnyolt söpredéknek, az igavonó barmoknak a pénzén.

Az Angyalarcúra néz. Leteszi a Kossuth cigarettát a hamutálra. Félelmetes nyugalommal folytatja.

– Most nem az egyetemen vagy. Most tanulj itt.

Zsebébe nyúl, előveszi a fényes, nikkelezett bokszer. A jobb kezére húzza.

Hajásbaba arca ijedt. Hangjában rémület.

– Gyerek még. Ember, mit akarsz?

A fodrász behúzott szemmel nézi a sápadt Angyalarcút.

Dermesztő nyugalommal mondja.

– A bácsi őszül. A bácsi egy őszülő gyógypedagógus.

Hajásbaba megrémül.

– János, ne üsd meg! Úristen, ez egy gyerek!

Az Angyalarcú rezzenéstelen arccal állja a fodrász komoly tekintetét. A bokszerre pillant, majd újra a fodrászra. És dagadtra vert szájával elmosolyodik.

– A bácsi mit tanít?

A fodrász egy hosszú percig nézi őt. Majd lassan, kényelmesen föláll.

Nem mozdítja tekintetét a mosolygó Angyalarcúról.

Arcán, szemén veszedelmes közöny.

Hangjában nyugalom.

– A bácsi ütni tanít. A bácsi jól tanít.

A csapos keze megáll. Homlokán veríték, szeme nagy, riadt.

Hajásbaba riadtan néz a mosolygó Angyalarcúra.

Meglepően halkán, könnyörgőn szólal meg.

– Állj föl, Angyalarcú! Szaladj. Szaladj el, kisfiam. Az Angyalarcú nem mozdítja tekintetét a fodrász rideg, közönyös arcáról.

Kíváncsian kérdi.

– A bácsi valóban jól tanít? Jól üt? Mert én nem kedvelem az ügyetlen pedagógusokat. Ha a pedagógus nem készült föl jól az előadásra, a diák unatkozik.

És mosolyog.

A fodrász bólint.

– A bácsi jó pedagógus. Készült.

Keze lassan becsukódik. Öklén csillog a bokszer.

– És a föladat könnyű. Egyszerű.

Hirtelen hatalmas erővel az asztalra csap. A három pohár, a hamutál leröppöl, csörömpöl. Az asztal lapja kettéhasadt.

Az Angyalarcú sápadtan ül a széken. A fodrász arcába mosolyog.

A fodrász közönyösen húzza le kezéről a bokszert. Nyugodt arccal, nyugodt mozdulattal, mint tanár a szemléltető eszközt, az asztalra teszi.

Az Angyalarcú mosolygó arcába néz.

Majd ő is elmosolyodik. Előrenyújtja jobb kezét, mozgatja öt ujját. Mutatja az Angyalarcúnak, ennyi az egész. Így kell ütni, akkor semmi baj. El is mondja, mint a tanár, aki elmagyarázza, amit megmutatott.

– Így kell ütni. Akkor semmi baj.

Még egy pillanatig nézi az Angyalarcú mosolygó arcát. Majd fölemeli a bokszert, és a fiú farmerzekéje zsebébe dugja.

Szelíd a hangja.

– A következő föladat: a diák takarít. Összesöpri a cserepeket.

Az Angyalarcú nem mozdul. Mosolyog.

Hajásbaba a fodrász szemét nézi. Ijedten leguggol, szedegeti a törött poharakat, cserepeket.

A fodrász farmerzekéje gallérjánál fogva fölemeli székéről az Angyalarcút. Nem engedi el, fogja vasmarokkal.

Nyugodt hangon beszél hozzá, olyan természetesen, hogy az Angyalarcúról eltűnik a mosoly.

Szemén most látni először félelmet.

– Ha majd egyszer elmondom a mondókámat, imádkozz. Haragos percemben leszek. Most pedig vidd innen a bánatodat. Ül az autódba, és jajongd, hogy csúnya az élet.

Elengedi a fiú gallérját. Nyersen mondja.

– És kopj le.

Hajasbaba hamutálat tesz a kettéhasított asztalra. Árnyalatnyi harag nélkül mondja.

– Nézd meg, mit csináltál.

A fodrász, Hajasbaba visszaül az asztalhoz. A fodrász gondosan megigazítja félrecsúszott nyakkendőjét. Cigaretára gyújt. Csöndesen, tűnődően, inkább saját magának morogja.

– Szemét ez az éjszaka. Az egész, úgy, ahogy van. Ez a fiú is. A Trabantjával. Hetvenkedéseivel. Verje meg az Isten az apját. Anyját. Jajgatni fognak a temetésén.

Hajasbaba szeme csupa könny.

A fodrász rápillant. Nézi. Lassan bólint.

– Ne haragudj. Nem vagyok híres az eszemről. Negyvenhárom évem igazolja. Meg egy család. A feleségem.

A pasaréti kertben mintha az előző este ismétlődne, pontos, szigorú forgatókönyv szerint. A társaság – az Angyalarcú, a Bronzhajú és az őt odavivő lány kivételével – ugyanúgy unja az életét, egymást, a szalonnasütést, mint az előző este.

Hallani, autó közeledik.

Az őszülő férfi várta, mert a hangra a kapu felé indul. Kinyitja, kilép az utcára.

Már látni, a kis nyugati kocsi közeledik. A gellérthegyi Lány fékez a ház előtt, megáll, de nem állítja le a motort.

Az őszülő férfi udvariasan nyitja a kocsi ajtaját.

A lány fehér sortot vesz föl az ülésről. A férfi kezébe adja.

– Remélem, megfelel.

A férfi tartja a sortot a nyitott ajtajú kocsi mellett. Nézi.

– Gondolom, jó lesz. De kár volt fáradnod miatta. Ráért volna, ha reggel magaddal hozod.

– Dolgom van reggel. Nem érek rá teniszezni. Megyek haza, ki kell végre aludnom magam. Rád is rád férne egy kiadós alvás. Félek, nehéz napok várnak rád.

– Nehezek? Énrám? Tréfálsz.

– Apám küldött egy halom folyóiratot, hadd gyakoroljam a nyelvet. Az egyik cikk a legutóbbi munkád pontos leírása, ismertetése és bírálata. Nagyon érdekes. Már négy éve tudnak róla a világ különböző tájain, azóta használják.

A férfi cinikusan nevet.

– Hiába, nagy szellemek találkoznak, amint ez köztudott.

– Remélem, így értelmezik mások is. A cikk szerint akkoriban volt újdonság, amikor te épp jártad a világot. Akkor tele voltak az újságok vele. A cikk valójában már az elmúlt négy esztendőért értékeli.

– Drága vagy, hogy aggódsz értem. De fölösleges. Négy év igen hosszú idő. Aki ma akár egyetlen rossz szót is szólna a munkámról, amelyet nagy ovációval fogadtak a télen, az ellenem indított támadással a saját szakmai tájékozatlanságát is nyilvánosságra hozná. Mit gondolsz, ezt kitől várhatod? Apróság, nem éri meg, hogy

egy pillanatig foglalkozunk vele. De az aggodalmad jólesik. Köszönöm. És a teniszruhádat is.

Az előző esti láрма indul. A robbanómotoros fűnyíró bömböl, mintha valakinek csiszológépet járatni kerekedett volna kedve, és körfűrész hangja is belekapcsolódik a hangkáoszba.

Az őszülő férfi bosszúsan kapja föl a fejét.

A Lány két kezét a fülére szorítja.

– Mennem kell. Ezt úgyse tudom túloldítani. Fogadj velem, hogy ezen a környéken mindenki lármás háborúról álmodik.

– Én nem felelhetek az álmokért.

A fodrász lakása, homályban. Lecsapott egérfogóban döglött egér.

A falon fekete feszület, holdezüst fényben.

Barna, élénk szempár figyeli az egérfogót.

Ápolt, szép női kéz, ujján jeggyűrű, matat a homályban az éjjeliszekrény lapján, elég hosszadalmasan. Cigarettdát kotor elő a dobozból.

A falon fekete feszület, holdezüst fényben.

Eszter egy ujjával igazít a haján. Cigarettdát tesz a szájába. Minden mozdulata meglepően lassú.

Keze nem remeg.

Nagyon nyugodt mozdulattal nyúl az éjjeliszekrényre. Estélyre, Operába, kimondottan drága retikülbe való, külföldön is ritkán látható, értékes, ízléses, finoman cizellált, parányi, jól választott, gyönyörű, több színű ékkövekkel díszített, mélyarany, igen sok pénzt érő öngyújtót emel föl. Arca, cigarettdája homályban marad, csak karcsú nyakán a vékony aranyláncot, a keble hajlatán pihenő, vastag keresztet világítja meg a kis lámpa.

Hangja csöndes, ijesztően egyszerű, természetes, ha úgy tetszik, már szinte társalgási.

– Azt mondják a hátam mögött, prédikátor vagyok? Rendben van. Miért is ne? Azt is vállalom. Különb dolgokat is vállalom. Bízhattok benne. Legalább ebben bízhattok.

A falon fekete feszület, holdezüst fényben.

Eszter keze. Kezében az öngyújtó kerül a kis fénykörbe. Ugyanolyan társalgási hangon folytatja, mint ahogy eddig beszélt.

– Velem meg lehet egyezni. A hajamat téphetik, az ablakomat bezúzhatják. És én sírok, és én panaszkodom, és én megbántódom, és én bocsánatot kérek, és én megbocsátok, és én nevetek, törlesztek, mert jó üzletasszony vagyok. És kihúzom a derekam.

Hüvelykujjával lassan, mint ahogy a tétova gyilkos tölti csőre pisztolyát, elengedi az öngyújtó födelét.

A falon fekete feszület, holdezüst fényben.

Ugyanazon a társalgási hangon folytatja.

– Igaz, prédikálok. Prédikálok könyvből, prédikálok fejből. Ha kedvem tartja, halkán, ha kedvem tartja, hangosan. És ki mond a végén Glóriát? Halleluját? Erre feleljetek, mocskosok.

Eszter szép ívű szája, szájában a cigaretta, karcsú, mozdulatlan kezében a nyitott födelű öngyújtó került a fénykörbe. Szép, ezüst, kegyetlenül hideg, különös feszültséget teremtő ez a fény.

Eszter hangja változatlanul természetes, könnyed, sőt most talán még egy árnyalattal oldottabb társalgási hangon beszél. Szinte cseveg.

– Gyönyörű, kitűnő, gyermekeim, százszor szülessetek vérben, sikolyban, nyafogjatok, mosolyogjatok, százszor haljatok halállal, hörgéssel. Szálljon a lelketek bárhová, akkor sem mérkőzhettek velem.

Homályban, az egérfogóban a döglött egér.

Nem undorító látvány, hangsúlyosan szánalmas, mi több, nyugtalanító most itt.

Ha úgy tetszik, e fémcsapdában az egér – akár egy kivégző falon felejtett, tarkóján agyoncsapott hullá – apró, nyitott szemével, két hátranyúlt, merev lábával, balsorsra figyelmeztet. Orgonabúgásos, csöngettyűs, különös, halk zene hallatszik távolról, idegesítő óráketyegés.

A falon fekete feszület, holdezüst fényben.

Sötét az állólámpa.

A homályban behajtott könyv. Födelén nyomtatott betűk, de a nyomasztó, szűrt fényben olvasni nem lehet.

Sötét az állólámpa.

Eszter szép, mozdulatlan kezében a különös, szinte kriptahideg fényű, nyitott födelű öngyújtó.

Nagyon távolról sejlik, alig kivehetően, az egérfogóban a döglött egér.

A falon fekete feszület, holdezüst fényben.

Az ébresztőóra számlapját nem látni, a behajtott födelű könyv az olvashatatlan betűivel, a cigarettadoboz, a hamutál, a sötét állólámpa különös, hideg, kékes-ezüstös, szinte már kísérteties homályban az éjjeliszekrény lapján.

A falon fekete feszület, holdezüst fényben.

Eszter tekintete váltakozó, de soha nem kapkodó ritmusban jár körbe a szoba tárgyain. A furcsa világításban álomszerűen, néhol a temetőben kalandozó holdvilág sejtelmességével, néhol nagyon is realiztíkusán, fenyegető árnyakkal, kemény kontúrokkal, ezüst, kék, fátýolszürke, hollófekete színekkel, különös tónusokkal, feszültséget teremtőn követik egymást a tárgyak. Eszter halk, könnyű, hosszan kitartott, árnyalatnyit sem gunyoros, önfeledt, kedélyes hangulatokhoz illő, szép, fülnek-szemnek vonzó, igazán jóízű nevetése kíséri tekintetét. Majd természetes, minden indulatot nélkülöző, kellemes társalgási hangja, sőt néhol már fecsegése.

– Ejnye, ejnye, malacok, ejnye, kicsi malacok. Kedves, koszos malacok. Egyetek parizert, igyatok pálinkát, öntsétek le finom, habos sörrel. Rőfögjete, pletykáljatek. Ki esett az autó alá, ki esett teherbe, kitől. Ki halt meg, kit vitt el a rendőr. Kinél volt a piros ulti, kinél a makk hetes. Kinél hált a fodrász. Mit titkol, kit titkol, mi az ő nagy bánata. Mi nyomja a bögyét. Miért vett engem feleségül, miért vigyázza húgomat. Tessék, kérem, nagy az asztal, van itt választék, több mint a búcsúban. Hogy élnek a Bognár lányok, mennyi lehet a dugi pénzük. Mikor ölik egymást. Mi is az ő bűnük. Mikor voltak gyónni. Kis titkok, nagy titkok, sok titok, játszhattok. Azután pucc haza, malackák, pucc az ágyikóba. Bújjatok a paplan alá, rőfögjete, bőfögjete. Keressétek asszonyotok csodálatos fenekét. És aludjatek finomat, az a ti dolgotok.

Eszter szép, mozdulatlan kezében a különös, nyugtalanító fényben a nyitott fedelű, értékes öngyújtó. Nem néz rá. Pillantása mindig a hideg, különös fényű, mindig feszültséget teremtő, éjszakai ravatalozó hangulatát idéző, néha már kísérteties tárgyakat keresi szerte a szobájában. Változatlanul természetes a hangja. De most már nem fecseg. Egy árnyalattal komolyabb, csöndesebb, tűnődőbb.

– Az én dolgom tálalni a pletykát – tálalom. A férjemé a hallgatás – hallgat. Bírja szuflával, csoda pofa ember. Klárikám, manikűrös, szép húgom szava halk, lelke meghatóan tiszta. Tágra nyitja szívét, a szemét fényesíti. Az Angyalarcú rohan a Trabantjával. Nem spórol a benzinnel, nem spórol a szöveggel. Bohóckodik, hergeli magát, hergel másokat. Föl akarja gyújtani a világot. Keresi a bűnösöket, bosszúért liheg. Az én hallgató, közönyös, szorgalmas, titokzatos, jó érzésű férjem majd agyoncsapja. Pislogó pislog, pénzt tarhál. Átkozza a lovakat. Hajasbaba siratja a lányát, az újságáru slány szerelmes könnyekkel az Angyalarcút. Választékos zsibvásár. Valentin úr szerény, jó modorú, jó módú, jobb sorsra érdemes agglegény. Eteti a kutyáját, eteti a libáját. Ünnepe, ha ápolják a körmét. Boldog egy kis mosolytól. Büszke a kis kertjére. Bűvészkedik. Gyönyörű az élet, móka, bóka, boldogság. Egy hajcsat, két hajcsat. Én is tudok mutatványt.

Az állólámpa sötét.

A falon fekete feszület, holdezüst fényben.

Elég hosszú szünet után Eszter árnyalattal hűvösebb, idegenebb, alig érezhetően könnyörgő, leheletfinoman nyugtalanabb hangon folytatja. De rémület, gyűlölet, önsajnálát, fenyegetés vagy hisztéria nélkül.

– Uram, teremő Atyám, könnyöröve kérék, fohászodom Hozzád, hozd el a hajnalt. Magasságos Isten, ez az óra ketyeg, ketyeg, ketyeg, én meg beszélgetek egy döglött egérrel. Megváltó Krisztus, hozd el a hajnalt. Jó akarok lenni. Nem akarok gyűlölni. Hozd el a hajnalt. Mentsd meg a lelkem, mielőtt megörülnék.

Szép, mozdulatlan kezében a különös, kegyetlenül hideg fényben a nyitott födelű, értékes öngyújtó. Halkan, élesen nevet. Most csöndes, gyűlölettőt sistergő a hangja.

– Előbb te, fodrász, előbb születél nálam. Hát vigyázzunk, öregem, maradjon a sorrend.

Az Angyalarcú Trabantja lassít a házuk előtt. A járda mellé kanyarodik.

Nem néz föl az ablakaikra.

Pillanatig áll a kocsí, majd nagy sebességgel elindul. Megfordul, vágat visszafelé.

Az ablakban mikulásvirágok az újságáru slány szobájában.

Elég furcsa látvány, mivel kívülről a hold, belülről a csillár fénye világítja meg őket, amolyan ezüst és sárga keverékének tűnik a piros levelű növény. Az ablak közelében minden szín megváltozik, a cserepeké, a zöld leveleké és az ablak közelébe kerülő fiúké, lányoké is.

Asztalrészen csontszínű, pókhálókony csipketerítő, sárgás fényben, akárha valami imádkozóhelyen, templom, kápolna, vallásos szekta helyiségének részében volna. Hangulata legalábbis ilyen. A régi csipkén súlyos könyv, legalább tízcentis gerinccel. A fekete gerincen arany, fakó, de jól olvasható betűkkel rányomtatva: Szent Biblia.

Női kéz nyúl a könyvhöz. Mozdít, igazít rajta.

A födele nagyméretű, láthatóan régi, de viszonylag elég jó állapotban van. Fekete alapon fekete, finom mintákkal cizellált, minden fölirat nélkül.

A női kéz lassan nyitja a vastag könyv födelét. Lapozni kezd. Egyáltalán nem siet. Érezni, vigyáz, óvatosan bánik a régi könyvvel. Láthatóan csak nézegeti. A lapozás tempója változó. Van, ahol csak nézi az oldalakat, van, ahol, úgy tűnik, beleolvas. Ilyen helyeken lassabban lapoz tovább. Nyilvánvalóan nem határozott céllal keres valamit.

A Bajuszos fiú őszintén mondja.

– Érdekes, amit mesélsz.

Tatárarcú kiigazítja.

– Nem mese.

A Biblia lapjait forgató kéz megáll.

Tenyérével simít a sárgult lapon.

Tatárarcú komolyan magyaráz.

– A két öreg régi időkből maradhatott itt, talán már csak kevés ideig. Béke, nyugalom, megértés árad, amint belépsz a rozoga kapun. Más világba, vagy inkább más korba kerülsz.

Klárka abbahagyja a keresgélést a Bibliában. Olvassa.

Királyok könyve, tizedik rész. Megöleti Jéhu Akhábnak hetven ifjait: a Baál Papjait is levágatja.

Egyik bekezdésre ráteszi az ujját. Majd pátosz nélkül, de Károli Gáspár ezernyolcszázhetvenötben kiadatott szövegéhez, a régies szavak kiejtéséhez, gyönyörű hangzásához meghatóan hűen, csöndesen, szép, tiszta hangon mondja.

– Elküldének annak okáért mind a Király házának, mind a Városnak Fejedelmei, és azok a Vének és a Tútorok Jéhuhoz, mondván: Te szolgálid vagyunk mi, azért valamit parancsolsz nekünk, azt cselekedjünk: Mi senkit királlyá nem teszünk, a mi néked tetszik, azt cselekedjed!

A nyitott ablakon, a fényesre tisztított, talán az utcai ostorlámpától, talán a teliholdtól ezüstösen csillogó párkányon mázas, mintás cserepekben szorosan sorjáznak, gazdagon pompáznak tenyérszerű nagyságú színes levelekkel a mikulásvirágok. Az eredeti barna, mélybarna, bordópiros színeket festi át a párkányon a furcsa fény.

Klárka folytatja a bibliaolvasást.

– Íra azért nekik levelet másodszor is, mondván: Ha velem tartjátok és az én beszédemnek engedtek, szedjétek fejeiket a férjfiaknak a ti uratok fíjainak, és jöjjetek hozzám holnap ilyenkor Jezréelbe. A Király fíjai pedig a hetven férjfiak valának a városnak fő-fő polgárainál, kik azokat nevelik vala.

Az asztali, házilag készített, ormóttan réz öngyújtóhoz női kéz nyúl. Kattintja.

Magasra ugrik a láng.

Az újságáruslány cigarettával a szájában, fejét kissé oldalt billentve, a lánghoz hajol. Rágyújt. Majd eloltja a lángot. Hallgatja Klárka fölolvadását.

– ...Fő-fő polgárainál, kik azokat nevelik vala.

Az újságáruslány lassan, nyugodtan, tűnődő hangon, de árnyalatnyi keserűséggel ismétli.

– ...fő-fő polgárainál, kik azokat nevelik vala.

A tatárarcú fiú szeme szűk. Hangja csöndes. Indulat feszül benne, amikor ő is megismétli.

–...fő-fő polgárainál, kik azokat nevelik vala.

Klárka fölneéz. Kis asztalkánál ül, állólámpa fényében. Előtte a vastag, nyitott Biblia.

Előbb az újságáruslányra, majd a tatárarcú fiúra néz. Komoly, természetes hangon, kissé csodálkozva, hogy mi ebben az érthetetlen, újra olvassa a szöveget.

– Betűre így. Fő-fő polgárainál, kik azokat nevelik vala.

A Bronzhajú lány háttal áll a szobában levőknek, kibámul a mikulásvirágos ablakon az éjszakába.

Amikor megszólal, hangja csöndes, nyugodt, túl fegyelmezett, talán ezért is érezzük nála fájdalmasan a keserűséget.

– Királyok könyve... Betűre így. Egerek nélkül, színes mosópor nélkül. Szép. Folytasd.

Klárka a Biblia fölé hajol.

A Bajuszos fiú indulatos.

– És béke nélkül. Nyugalom nélkül. Megértés nélkül. Megbocsátás nélkül. Már az igen régi időkben is.

Klárka folytatja az olvasást. Szép hangon, hisz a bibliarészlettel föloldani szeretné a hirtelen támadt feszültséget.

– És mikor a levél hozzájuk jutott volna, fogák a Király fíjait, és megölék a hetven férjfiakat, és az ő fejeket kosárba rakák, és ő hozzá küldék Jezréelbe.

Zavartan abbahagyja.

A Casanovában szép, izmos férfikéz metszett pohárhoz nyúl.

Aranylik benne a konyak.

Negyven év körüli, szőke, vonzó, barna szemű asszony minden fogával mosolyog.

Mögöttük téglafal. Nagyon régi. Nyilvánvaló, ez pincehelyiség. Erős homályban tartják.

Szól a tánczene. Most talán egy kicsit hangosabban a kelleténél.

Tinka nagyon halkan beszél.

– Sokat iszol. Így akármilyen órabért kaphatsz, nem mész semmire. Kifolyik a kezedből a pénz. Tudom a választ, te dolgozol érte. Neked se szülnék gyereket. Jaj annak a lánynak, akit feleségül veszel.

Karcsú, jeggyűrűs kezével ő is metszett konyakospohárhoz nyúl.

Stiberinger iszik.

– Nem akarok lányt venni feleségül. Nekem elvált asszony pont megfelel. Hajlandó vagy elválni?

Tinka leteszi poharát.

– Veszett farkas vagy, Stiberinger.

Stiberinger markáns, fekete hajú, fekete szemű, jóképű, huszonhat éves férfi. Az efféle fickókra mondják, tud bánni a nőkkel. Soha könyvet nem olvasott. Időnként használja a pesti argót. Tinkával szemben néha bizonytalan, de érezni, megszokta, szeretik őt a nők.

– A fiad szaglászik utánam. Ma délután a Szabadság Szálló pincérétől érdeklődött. Nem lesz ebből baj?

– Gyorsak az értesüléseid. Félsz tőle?

Fölemeli poharát a fiú, köszönti az asszonyt. A saját környezetében magabiztos, fölényes, mintha nem az volna, aki a Gellértben tétovázott.

Isznak mind a ketten.

A nő nyugtatja, bár most nincs szüksége rá.

– Mondtam, neked nem lehet bajod.

– De neki lehet. Férjjel már akadt dolgom. Hazudni, az nem ügy. Letagadtam, megkértem, menjen a sunyiba. Elment a sunyiba. A feleség is kiverte a balhét. Akkora ricsajt csapott, hogy a férj a padlóra dobta magát bocsánatért. De mit tegyek egy húszéves sráccal? És mit tehet a kedves édesanyja?

Tinka cigarettát tesz a szájába. Stiberinger gyufával ad tüzet. Tűnődik.

– Lebukni csak ágyban lehet. Nem hinném, hogy félnem kellene a lebukástól.

Az italbolt neonvilágítása kékes fényben tartja a szexepiles lány arcát.

Zsebtükörben vizsgálja magát.

Egyetlen fintora, mozdulata nem olcsó, nem kokottos és főleg nem mosolyogni való.

Rövidre vágott haját, szemöldökét igazítja. Hófehér, szabályos, egészséges fogát mutatja. Orráról ujj hegyével nem létező nedvességet töröl le. Szép ívű ajkát beharapja. Csücsörít. Szemhéján simít. Két igazán kedves griberlit rak ki az arcára. Majd elveszi arca elől a tükroét.

Fölpillant. Arca, szeme komoly, meghatóan tiszta.

Amikor megszólal a zshivajban, cigarettafüstben, meglepően csöndesen beszél. Tűnődőn, talán kissé érzelmesen, mint általában a szerelmes lányok, de – és ez nagyon fontos – árnyalatnyi érzelmesség nélkül. Hiszi, amit mond, méghozzá bizonyosan és olyan szuggesztivitással, hogy annak sem maradhat kétsége, aki látja, hallja őt.

– Nekem csillag van a homlokomon. Jel, amit nem mindenki láthat meg. Akikkel találkoztam, beszélgettem, ágyba feküdtem, nem látták homlokomon a jelt. A fodrásznak van szeme hozzá. Ő rám néz, látja a csillagot. Ezért menekül tőlem, ezért durva hozzám.

Nagyon öreg, hófehér hajú, ezerráncú, gyermekesen tiszta kék szemű férfihoz beszél a lány.

– Most szenved. Meghalt Hajasbaba lánya. És ül, és hallgat, és hülyéskedik a Pislogóval. Amikor Hajasbaba lányát a földbe teszik, akkor is hallgat majd. Nem tud sírni. Nevetni sem tud.

A nagyon öreg, hófehér hajú, ezerráncú, gyermekien tiszta kék szemű férfi figyel a lányt. Bölcs megértéssel.

– Régóta szeretem a fodrászt. Esztendeje alig, kora tavaszon, meglátta homlokomon a jelt. Akkor megértette, tudom a titkát. Azt is tudja, soha senkinek nem árulom el.

A nagyon öreg férfi hangjában nincs indulat.

– Veszett farkas. Ismerem őt. Nagyon régóta ismerem. Veszett farkas.

– Nagyon régóta ismered? Egyszer majd megkérlek, hogy amit tudsz róla, mindent mondj el nekem. Egyszer, ha itt lesz az ideje. Most beszélnem kell az Angyalarcúval. Holnap megkeresem őt. Mert bajt csinál. Oktalanul.

Az italbolt kékes világításában negyven év körüli nő arca, cigarettafüstben elmosódott, alig fölismerhető.

A fodrász elcsodálkozik. Nyilvánvalóan meglátott valakit.

A negyven év körüli nő arca elmosódott, alig fölismerhető.

A fodrász behúzott szemmel jó másodpercig figyeli. Szája szögletén kikeményedett ránc. Tekintete jelzi, nem leli örömét a nő látványában.

A negyven év körüli asszony elég távol, az ajtóban áll. Fejét forgatja, kutatón fürkész a zsúfolt, zsivajos, cigarettafüstös italbolt vendégei között.

A fodrász nézi a nőt, majd furcsa, gunyoros, keserű mosolyával lassan visszafordítja a fejét. Arca elkomorul. Most fenyegető, rossz a kifejezése, a tekintete. Megint elmosolyodik, igaz, csak villanásnyi időre. Azután közönyös, kiismerhetetlen, nyugtalanító lesz az arca. Pillanatig hallgat. Majd komoly, csendes, nem bántó, kissé tanáros, kioktató hangon, csipetnyi gúnnyal, de kétségkívül öngúnnyal is beszél.

– A házasság, jó házasság, rossz házasság, egyáltalán nem jó játék, Pislogó. Ez tény. Erről magad is meggyőződhetsz, mielőtt lehull az első hó. Tanuld meg, ha nagy a baj, ég a ház, nem kell megijedni. Nincs rá okunk. Tapasztalni fogod, te lovak etetője. Azonnal segít az asszony, nehéz életünk társa.

A fodrász, Hajasbaba, Pislogó ott ül az italbolt sarkában, a törött lapú asztalnál.

Pislogó sápadt, láthatóan nagyon fáradt. Szaporábban pislog, mint általában. Értetlen arccal bámulja a fodrászt.

Hajasbaba nem figyel rájuk. Komoly arccal, elmerülten számol golyóstollal egy cédulán.

Pislogó a szenvedélyes lóversenyzők gátlástalan szervilizmusával szól a fodrászhoz.

– Szép lehet egy ilyen fodrászverseny. Sok ember, sok versenyző, sokféle frizura. Pénzt is nyertél?

A fodrász arca kőkemény.

– Soha egyetlen krajcárt neked többé nem adok. Megmondtam.

Elmosolyodik. És megint azon a tanáros, csendes, nem bántó, kioktató hangon folytatja.

– Bizony, Pislogó. Hiába jár a szemed födele, mint egy géppuska, hiába kopog, mint egy géptáviró. Hiába szaporázod, mint a jégeső. Eljött a pillanat, nyugodtan támaszd ki egy gyufaszállal. Megérdemli. Eleget dolgozott. Hadd pihenjen. Fölösleges töprengeni, keseregni, gyötrődni. Hidd el, testvér, amikor minden kötél szakad, lecsap a mennykő, kiönt a Duna, kiönt a Tisza, amikor kifut a ló a pályáról füvet legelni, amikor sírógörcsöt kap a zsoké, amikor homlokunkhoz kapunk, fölördítünk: mit csináltál, jóságos Úristen, akkor mindig megjelenik csillagporos szárnyakon a mentőangyal, aranyozott hajcsattal az asszony. A mi hitvesünk. A maga józan eszével. Mindig akad néhány okos szava. Mindig gondolkodik helyettünk. Mindig rendet teremt a zűrzavarban. És mindig felénk nyújtja erős, dolgos kezét.

Az ajtóban látott, negyven év körüli nő áll meg az asztaluknál. Szőke. Gyönyörű, világoskék szemmel. Bizonyára valamikor szép arca volt. Még látni a

nyomait. De idő előtt megöregedett. Most sovány, lapos keblű, józsefvárosi proliasszony. Elég elnyűtt cipőben, kifakult, de tiszta, kivasalt kartonruhában.

Ő Pislogó felesége.

Hajasbabához hajol, megcsókolja az arcát. Majd csöndesen, egyszerűen, árnyalatnyi meghatódottság, érzelmesség nélkül, természetes hangon, de nagyon sok szívvel mondja.

– Holnap kiveszek szabadságot. Átmegyek. Kitakarítok, megfőzök. Vigyázok Máriára. Lesz szaladgálnivalód éppen elég.

Hajasbaba szórakozottan bólint. A cédulára néz, majd Pislogó feleségére.

Amikor megszólal, érezni, nem takarékoskodni akar, csak nyugtalan, mert nem lesz elég a pénze.

– Fekete szalag, gyászjelentés, a pap, a kántor. A koszorú árát, a sírásóknak járó borraivalót körülbelül kiszámítottam. Taxi nem kell, az Angyalarcú kivisz minket. A Trabantjával. A halottöltöztetőknek háromszáz forintot gondoltam. A koporsóvivőknek is. De a koporsó árát nem tudom. Tölgyfa koporsót akarok.

Tanácsstalanul nézi az arcokat.

Pillanatnyi feszes, ijedt csönd után a fodrász szólal meg. Hangja kissé emelt. Durva, ingerült. Haragja afféle műharag, arra való, hogy leplezze érzelmeit.

– Mit szónokolsz. Egy órája számolsz. Írd hozzá még a fekete szegélyes zsebkendőket! A fekete harisnyát! A fekete cipőkrémet! A szomszédok villamosjegyét! A taxiköltségemet is! Ha kell tízezer forint, ha kell húszezer forint, ugass! Karácsonyig visszaadod. Csak tedd már le azt a nyomorult ceruzát, mert lenyomom a torkodon!

Hajasbaba bólint. Lassan, fáradtan elmosolyodik.

Pislogó felesége a férjére néz. Nem kiabál, nem hisztériázik. Nagyon régen belefáradt már a hiábavaló jelenetekbe. Nagy, világoskék szemében, minden szavában, hangsúlyában érezni a lezárt, visszavonhatatlanul elhatározott szándék pusztító hidegségét.

– Gyere haza. Még az hiányzik, hogy igyál is.

A fodrászra néz, neki mondja.

– Beadtam a válópört. Az ügyvéd azt ígérte, sima ügy lesz.

Tekintete visszatér Pislogó arcára.

– Húsz tanúval végezlek ki. A tárgyalás után karhatalommal kidobhatlak.

A fodrász nézi őt. Csöndesen kérdezi.

– Az Angyalarcú apja mondta ezt a badarságot?

Pislogó felesége nem viszi el tekintetét a férjéről. Azon a hangon folytatja, ahogy eddig beszélt. Érzelmek nélkül, ridegen.

– Könyörögni, fogadkozni, a retikülömben turkálni, bicskával fenyegetni, pofozni fogsz a gyerekek előtt. Akkor is kipakoltatlak.

Pislogó döbbenten nézi őt.

– Ezért jöttél ide? Minek? Ha az Angyalarcú apja karhatalommal kidobathat, miért jöttél ide?

Pislogó felesége hideg, nyugodt hangon válaszol.

– A gyógyszertárba megyek. Két napja lázas a fiad. Tőlem akár kocsmázhatsz, fölfordulhatsz, mindegy. Ide Hajasbabához jöttem.

A fodrászhoz fordul. Hangja nem változik, hideg, nyugodt, olyan marad, ahogy a férjéhez beszélt.

– Vasárnap találkoztam a feleségeddel a templomban.

A fodrász ráemeli tekintetét. Komoly arccal mondja.

– Mi a szösz?

– Térdepelt, imádkozott. Sírt az a szép, fiatal asszony. A fodrász árnyalatnyi gúny nélkül, komolyan, kíváncsian érdeklődik.

– És miért sírt az a szép, fiatal asszony?

– Ne kérdezd. Legalább hallgass.

A fodrász tűnődik. Majd kis szünet után, nagyon komolyan folytatja.

– Megsegíti őt az Isten. Biztosan megsegíti. A lelke mélyéből imádkozik. Sokat imádkozik. Betéve tudja a Bibliát.

– A húga is betéve tudja a Bibliát.

Mielőtt megszólalt Pislogó felesége, várt egy pillanatig.

A fodrász barátságosan rámosolyog.

– Kétségkívül. De ez nem baj. Vallásszabadság van.

– Várd ki a végét. Elcsöndesedsz.

A fodrász szótlánul nézi őt. Pillanat szünet után csöndesen, komolyan, avval a furcsa, kiszámíthatatlan mosolyával mondja.

– Gondolod, beadja a válópört? Nem tesz ő olyat.

– Kitalál mást.

– Ugyan mit?

– Nézd meg az ősz hajszálaidat.

– Szeretőt?

– Nem tudom. Csak azt, hogy megemlegeted holtodig.

A férjéhez fordul. Hangja most sem indulatos. Már nem is hideg, már jeges.

Nagyon fáradt.

– Na, menjünk. Reggel fél ötkor kelek. Nincs időm kocsμάzni.

Pislogó engedelmesen föláll. Elindul az asszony után.

A fodrász nevet. Utánuk szól.

– Pislogóné, nem szabadultok egymástól soha. Verekedtek, sírtok, nyomorogtok. Az Angyalarcú apja nem ad még egy lakást.

Sem Pislogó, sem a felesége nem fordul hátra.

A fodrász nevet. Szemével követi őket.

Most észreveszi a szexepiles lányt az öregemberrel.

Elkomolyodik. Pillanatig behúzott szemmel nézi őket. Majd az asztalra könyököl. Hajasbabára emeli tekintetét.

A szexepiles lány mostanáig az öregemberrel beszélgetett. A fodrász tekintetétől elhallgat.

Egyenes tartással, szép járásával kimegy a cigarettafüsttől homályos italboltból. Az ajtóban megáll, de nem fordul hátra. Kilép az utcára.

A fodrász már nem látja őt. Csöndesen, szórakozottan, inkább saját magának mondja.

– Majd ha kifogy a bödönből a zsír. Akkor imádkozhatnak.

Elviszi Hajasbabáról a tekintetét.

A nagyon öreg ember egyedül iszik. Amikor észreveszi, hogy a fodrász őt figyeli, poharával köszönti.

A Casanovában szól a tánczene. Kevés pár táncol. Annak ellenére, hogy a zene modern, óvatosan kerül a szélsőségeket.

Tinka és Stiberinger táncol.

Stiberinger hiúságának láthatóan jólesik, hogy a nagyon szép, ápoltság, elegáns, érett nő a partnere.

Tinka töpreng.

– Nem egészen értelek. Ide úgy kellett elcipelnem téged. Félsz, hogy ismerőssel találkozunk. A férjemtől nem félsz. A fiamtól igen. Gondolod, van, aki követni tud?

– Férfi előtt lebukni csak ágyban lehet. Mondtam már. Képzeld el a helyzetet. Egy férfi, mert végül a férjek is férfiak, toporog a saját ágya előtt. Fölösleges a saját lakásában. Bármit tehet, mindenképp nevetséges. Szánnivaló, és mégsem hiszem, hogy megállod nevetés nélkül. A barátok, az egész más dolog. A fodrászversenyen láttalak beszélni valakivel. Hallottam is két-három mondatot, amikor elmentem melletted. Nem tudom, hogy miről beszéltetek. Értettem a szavak felét, a kisebbiket, amit magyarul mondtatok. Egy ilyen alak csak lebőgetheti az embert. Asztalnál, ha beszélni kell vele. Mert egyébként a sunyiba mehet.

A zene lassú táncszámot játszik, valaki érzelmesen énekel.

Tinka és Stiberinger a homályban táncol. Romantikus pár. Összeszokottak, szépek a mozdulataik.

– És a fiam? Izmosabb, erősebb vagy nála. Ő a te nyelveden beszél. Őt meg kell értened. Ő mért zavar?

– Nem tudom. Azt hiszem, nagyon utálnám, ha valami ilyen hülye helyzetben találnám az anyámat. Félek, az egyikünknek se volna jó.

Elneveti magát.

– Miket beszélek. Hogy az én anyám? Még gondolatban sem kerülhet ilyen helyzetbe. Még álmában sem.

– Nagyon vallásos?

– Nem különösebben.

– Van egy barátnőm, Eszter. Ő annyira vallásos, annyira fél a túlvilágtól, büntetéstől, hogy a férjét nem csálná meg soha.

Most Tinka nevet.

– Bár, ki tudja, talán az evilági javait sem kockáztatná kétes öröméért. Nekünk ő segített. Ő bérelte a szobát a Gellértben a férjének. Nem tudom, mondtam-e már, hogy továbbra is megtartjuk a szobádat. Elintéztük. Maradhatunk, amíg kedvünk tartja.

– Ó, nagyszerű. Még akár egy hónapig is Radovics János fodrász lehetek. Ennyi idő alatt úgy megszokom, meglátod, hogy a végén azt se tudom majd, hogy én ki vagyok. Figyelmeztess majd jó előre, hogy időm legyen gyakorolni a saját nevemet:

Szól az érzelmes, romantikus zene.

A bárpultnál ül egy fiúval az a lány, aki az Angyalarcúval beszélt az előző este. Marlborós dobozt tart elé valaki, cigarettával kínálja.

A lány olyan hirtelen indulattal löki el, hogy a cigarettásdoboz leesik.

Ismeretlen fiú hajol le érte. Értetlenül kérdi.

– Eszednél vagy?

A lány most látja meg a fiú arcát. Zavarában ő is lehajol a cigarettáért.

– Ne haragudj. Összetévesztettelek valakivel.

Az újságáruslány szobájában az Angyalarcú különös, sejtelmes világításban, lassan, nyugtalanítóan lassan, óvatosan nyitja degeszre tömött autóstáskája cipzárját.

Hang nem hallatszik.

A Bronzhajú lány mozdulatlan. Háttal áll, különös, fátyolos világításban.

A némaságot az Angyalarcú csendes hangja töri meg.

– Ma vihar lesz. Kettészakad az ég.

Fehér gyertyát emel ki a táskából. Lassú, óvatos mozdulatokkal a homályban is fénylő parkettára állítja.

– Ma villámfénynél látjuk az egereket. A színes zuhatagot. Apáitok minden szégyenét.

A Bronzhajú lány feje mozdulatlan. Háttal áll. Az újságáruslány is halkan szólal meg.

– Megveszett a világ? Vagy elszállt az eszetek? Micsoda vihar? Micsoda villám? Azt kívánjátok, féljek?

Az Angyalarcú lassú mozdulattal megint a degeszre tömött autóstáskához nyúl.

A Bronzhajú lány mozdulatlan. Háttal áll.

Az újságáruslány változatlanul csendes hangon beszél.

– Ki mondta ki a csendet? Ki merészel itt temetni? És ha énekelni kezdek?

Az Angyalarcú a második fehér gyertyát lassú, óvatos mozdulattal az előző mellé állítja.

Hangja most is halk.

– Legyen hozzá bátorságod. Vagy ne szólj. Sóhajtani, panaszkodni csak a leveleknek szabad.

És lassú mozdulattal megint a degeszre tömött autóstáskához nyúl.

Hatalmas a csend.

A Bronzhajú lány fölemelt, kissé oldalra billentett fővel, karcsún, egyenesen, szinte arisztokratikus tartással, mozdulatlanul áll, háttal a társaságnak.

Kibámul a nyitott, ostorlámpáktól, tatán holdfénytől ezüstpárkányos, mikulásvirágokkal díszített ablakon át a nesztelen, nyári éjszakába. A különös, fátyolosan szórt, pasztellszínű világításban olyan, mint egy falra illesztett, furcsa, füledt, nyomasztó, álomszerű festmény. Talán magányos, fiatal, vihart váró lány lehetne a kép címe.

Annyira mozdulatlan, képszerű, hogy szinte meghökkentő, amikor hosszú hallgatás után váratlanul megszólal.

Csendesen beszél, higgadtan, minden keserűség nélkül, akárha egy könyvelő tartana beszámolót a munkájáról.

Egyszerű, száraz tényt állapít meg.

Hangja, beszédmodora és a furcsa, nyomasztó kép ellentéte elég ijesztő.

– Az ember tűzön-vízen át gondoskodni akar a kölykeiről. Ha teheti, segíti, támogatja, megvédi. Az állat is. Sem csodálkozni, sem megharagudni nem szabad ezért. Így volt, így van. És így is lesz, míg világ a világ.

Az Angyalarcú helyesel.

– Ez természetes.

A Bronzhajú lány bámul ki az ablakon. Szárazon folytatja.

– Bármilyen társadalomban.

Az Angyalarcú ismét helyesel.

– Ez is természetes.

A Bronzhajú lány mozdulatlanul bámul ki az ablakon. Száraz, monoton hangon beszél.

– Igen. És az ember ember módra szeretne élni. Anélkül, hogy megalázza magát minduntalan. Hogy ne kerüljön szembe önmagával. Hogy hihessen valamiben. És hogy azt, amiben hinni tud, ne kelljen kiárusítania. Hogy ne legyen az egész élete egy vég nélküli kiárusítás. Sem mérickselés, mit adjon el, hogy megtarthassa, ami fontosabb, amihez jobban ragaszkodik.

Az újságáruslány nem érzi őszintének a szöveget.

– Nem értelek egészen. Talán megpróbálhatnád világosabban.

A Bronzhajú nem fordul vissza az ablaktól.

– Azon segíthetek. Hogy megértsd. De abban, hogy tenni mit lehet, abban én is tanácsra szorulok. Ezért beszélek róla.

Az Angyalarcú biztatja.

– Folytasd nyugodtan. Én pontosan értelek. Ez persze egyetértést nem jelent.

– Ne haragudjatok, csak összevissza jár ma a fejem.

Az Angyalarcú mosolyog.

– Könnyen lehet, hogy megártott a nap. Nem voltál túl sokat tűző napon? Bolond augusztus ez, a hőmérő higánya éjszaka sem süllyed huszonöt fok alá. Folytasd.

– Az ember jobb, könnyebb életet akar a kölykeinek biztosítani a magáénál. Minden pénzét könyvekre költheti, hogy az a gyerek majd jó könyvtárt lásson maga körül.

Az újságáruslány feszülten figyeli.

– Ezt is lehet. De vehet majdan jó erős, strapabíró csukát a kölykeinek, vagy egy biciklit, ha óvni akarja a tömegközlekedés kalandjaitól. És kézen fogva elvezetheti a Széchényi Könyvtárba. Az se rossz könyvtár. És hogy ne legyen unalmas a hosszú út, elmesélheti a srácának az ember, hogy nem a sok könyv tulajdonjoga a fontos. Megszerezheted a világ minden könyvét, szép lakberendezési tárgy marad, ha nem használják. Dekoráció.

A Bronzhajú komolyan kérdezi.

– Van biztosíték arra, hogy egy gyerek az átlagnál sokkal jobb képességű lesz?

Az újságáruslány nem érti, hová akar kilyukadni.

– Nincs, természetesen.

A Bronzhajú folytatja.

– Én is azt hiszem. De az ember az átlagos, vagy még talán azt sem elérő kölykeinek is jó helyzetet akar teremteni. Akkor mit tehet?

Az újságáruslány mélyen meghajol.

– Mélységes áhítattal szent protekcióhoz fohászkodik. Bízvást teheti. Ez a megértő szent már igen sok hülyét megsegített.

A Bronzhajú nem fordul a társaság felé, háttal állva folytatja.

– És már folyik a kiárusítás. Én komolyan gondolom, hogy az ember a maga társadalmában a képességei, teljesítményei szerint találja meg a helyét. És ezt a hitemet föl kell adnom, hisz azon fáradozom majd, hogy alap nélkül verekedjek ki egy helyzetet. S attól tartok, mielőtt az általad emlegetett szent a segítségemre siet, igen sok talpat tisztogathatok tükörfényesre a nyelvemmel, amely nem pont arra való.

Csak az Angyalarcú tud a pasaréti kert lehetőségeiről. Elég ellenségesen figyel ahogy a Bronzhajú érveket gyűjt jövőbeli elhatározásához.

Az újságáruslány tiszta helyzetet próbál teremteni.

– Úgy gondolod, egy gyerek érdeke olyasmire is kényszerítheti az embert, amit másért nem tenne meg?

Most már Tatárcú is bekapcsolódik a beszélgetésbe.

– Egy gyereknek, énszerintem, az az érdeke, hogy a helyére kerüljön, hogy azt csinálhassa, amit szívesen, örömmel csinál. Amihez ért, amihez tehetsége van. Semmiképpen sem a kedves szülők elképzeléseit kell megvalósítania. Sose fogom megérteni, miért kell egy jó kertész helyett sok protekcióval rossz tanárt képezni.

Az újságáruslány cigarettára gyújt.

– Igaza van Tatárnak. Miért kellene paránná zsugorodni, hogy beférj bezárt ajtón is a küszöb alatt, hogy elérj valamit, ami végül senkinek se jó?

Az Angyalarcú mosolyog.

– Amíg nincs gyerek, ezek szerint probléma sincs. Semmi nem kényszeríthet semmire. Élsz, ahogy jónak látod. A magad erkölcsé szerint.

Klárka őszintén csodálkozik.

– Ennyi a titok? De hiszen az egyház évszázadok óta csinálja ezt. Talán ez is a hatalmas, megingathatatlan erejéhez tartozik? Vezetői, igehirdetői, ha úgy tetszik, agitátorai vagy propagandistái, pápák, püspökök, középpapok, kispapok, apácák nem helyezkednek, nem ügyeskednek. Nem kapkodják a telefont. Nem házasodhatnak.

Az Angyalarcú befejezi Klárka kiselőadását.

– Ergó, nem lehet gyerekük.

A Bronzhajú lány mozdulatlanul bámul ki az ablakon. Szárazon állapítja meg.

– Csak ennyi az egész. Nem több, nem kevesebb.

Az Angyalarcú mosolyog.

– Ne szülj. Egyenes derékkal élhetsz, nem jársz a küszöb alatt.

A Bronzhajú lány még mindig mozdulatlanul bámul ki az ablakon.

A többiek arcán egyetértés, érdeklődés, vitára készség, kíváncsiság, néha értetlenség látszik.

A Bronzhajú egyszerűen, őszintén mondja.

– Szerelmes vagyok. Engem is szeretnek. Gyereket akarok.

Az Angyalarcú mosolyog.

– Mit vársz tőlünk? Mondjunk egy imát érted? Vagy üvölszünk?

A Bronzhajú lány mozdulatlanul bámul ki az ablakon. Száraz a hangja.

– A legszívesebben ordítanék. Akad okom rá. A falak is megremegnének.

Az Angyalarcú csöndesen mondja.

– Ez nem titok. Arra felelj, tudod, miről pityegnek álmukban a madarak?

A Bronzhajú lány mozdulatlanul bámul ki az ablakon. Száraz hangon válaszol.

– Puha fészekről.

Az Angyalarcú tovább kérdezi.

– Az emberek álmát is ismered? Miről álmodnak az emberek?

– Pislogó gyors lábú lovakról. Hajasbaba a föltámadásról. A fodrász mezítelen nőkről. Az újságos rólad, Angyalarcú. Te a bosszúról.

– Miféle bosszúról?

A Bronzhajú lány pillanatig vár. Hangot vált. Érezni, megkerüli a kérdést. Csöndesen, szépen, egyszerűen mondja.

– Egészséges vagyok. Három gyerekről álmodom. Örömmel hoznám a világra őket, emberséges életre. Jogom van hozzá, Angyalarcú?

A Bronzhajú lány lassan fordul el az ablaktól. Nem néz a társaságból senkire.

Arca, szeme meghatóan komoly.

Nagyon szépen, pasztellszerűen hull rá a fény. Hangjában nyoma sincs érzelműségnek.

– Gyereket szeretnék.

Most már dac is vegyül a hangjába.

– Lehet akadálya?

Az Angyalarcú hangja szelíd.

– Alkatrészed van hozzá. Fiúd is van?

– Tudod jól.

Az Angyalarcú mosolyog.

– Feledd el.

A Bronzhajú nézi az Angyalarcút. Szép, tiszta, figyelő szemét, mozdulatlan arcát.

– Te ördög. Gyűlölködő, kötekedő ördög.

Az Angyalarcú hosszan nézi a Bronzhajú lányt. Majd szomorú, villanásnyi mosollyal, csöndes, komoly hangon szólal meg.

– Igaz, ördög vagyok. Ritka példány, vigyázni kellene rám. Talán az utolsó az elpusztítható ördögök fajtájából.

Az Angyalarcú luxustoprongyában a furcsán világított, homályos-fényes parkettán ül. Hátát a szoba falához támasztja.

Mellette kétoldalt, kissé misztikusan, ügyesen elhelyezve, a parkettára állítva, hat-nyolc vadonatúj, fehér gyertya sorjázik.

Itt, ebben a pasaréti kertben soha nem változik semmi, legalábbis úgy tűnhet a felületes szemlélőnek. Csoportok a kert különböző részein, váltakozó, cserélődő tagokkal.

Érdektelenség, unalom, közöny az arcokon.

Amikor ezen a forró augusztusi estén olyasmi kerül szóba, ami fontos az érdekelteknek – a stílus, a póz akkor sem változik. Így nyilvánvaló, hogy ez a fensőbbes unalom nem kevésbé hazug, mint a hatalmas parkot játszó kert.

A póz mögül hol agresszivitás, hol hataloméhség, hol pénzéhség, hol talptisztogatás villan elő. Ezek a leplezett indulatok jól megférnének egymással, nem volna szükséges összevillongásokhoz vezetniök. Hogy mégis sor kerül vitára, azt jelzi, az itt kialakult hamis összetartozás látszata húz álarcot értelmes, gondolkodó, jó szándékú fiatalok valódi arca elé.

Az őszülő férfi hófehér Mercedesében helyezi el a nemrég kölcsönkapott teniszruhát.

Az aranyhalak medencéje partján három fiú ül. Ketten szakállasok, hajszára egyformára nyírva. A harmadik szemüveget visel.

Az alacsonyabb szakállas feszülten követi az őszülő férfi mozdulatait.

– Megtörténtek az előkészületek a nyár végi, hajnali maszkabálra.

A magasabb szakállas alig észrevehetően vonja meg a vállát.

– Úgy látszik, komolyan gondolta a meghívást a teniszpartira. Nem nagy ügy.

A szemüveges még bizonytalan.

– Nem is tudom.

Monoton hangon beszélnek mind a hárman. A szemüveges fiún látni, figyelni, mikor kinek kell helyeselnie. Amíg nem ismeri az álláspontokat, addig nincs véleménye. Szerencsére, rövidesen állást foglalhat. Az alacsonyabb szakállas méltatlankodik.

– Képes egy ilyen kis ringyót a nyakunkra hozni. Nem vagyok hajlandó mindenféle pitkóval érintkezni egy szenilis vén hülye miatt.

A magasabb szakállas magától értetődő természetességgel mondja.

– Otthon maradsz. Kialszod magad egyszer.

– Alig hiszem. Mindnyájan ott leszünk. Azt is megbánja az a kis szajha, hogy a világra jött.

– Én nem érek rá reggel. Be kell jelentenem, hogy szeptembertől mégis elvállalom a varsói munkákat.

– Úgy egyeztünk meg, hogy Pesten maradsz. Apám nagyon kényelmes, kellemes helyet tart fönt neked.

– Tudom. Megmondom neki, úgy döntöttem, hogy elmegyek.

– Te is cserbenhagysz? Eddig azt reméltem, ez csak medikuséknál divat.

– Cserbenhagylak? Talán túl nagy szavak. Ameddig egyetértettem veled, addig mindenben veletek voltam. Már lényegében mindent elértetek. A reményeket messze fölülmúlóan. A továbbiakban nincs mit segítenem. És nem is volnék hajlandó részt venni semmiben.

A szemüveges fiú számára eldőlt a meccs. Nyilvánvaló, hová kell állnia.

– Minden, semmi. Te használsz túl nagy szavakat. Úgy látszik, megártott valami. Ez a nagy meleg. Ittál is. Talán a whisky, az árthatott.

A magasabb szakállas elmosolyodik. Hangja változatlanul monoton, nem hangsúlyoz, nem emel ki semmit.

– Valóban megártott valami. Nevetni fogsz. Az a süket biológus, aki mellettünk ült a nézőtéren. Az egyetlen, aki észrevette a nehezen szerzett egereket. Szakmai ártalom lehetett.

A szemüveges fiú, úgy látszik, még okosabbnak tartja elbagatellizálni az ellentétüket.

– Mondom, hogy nem vagy józan. Menj haza, és aludd ki magad.

Az alacsonyabb szakállas nem engedi, hogy elkenjék az éleződő helyzetet. Agresszív a monoton hangsúly alatt.

– Hagyd, ilyen olcsón nem szoktunk játszani. Ha volnál szíves tájékoztatni, mi az, de pontosan, amiben nem értesz egyet velem? Kíváncsivá teszel.

A szőke, copfos lány a hintaágyból kiabál át. Nagyobb hangerővel, mint amit a távolság indokol.

– Igaz, hogy a színházi előadás előtt még a Balatonra is lemegyünk?

Az alacsony szakállas döntését közli.

– Igaz. Holnap a Balaton, kedden este az előadás.

A Copfost nem elégíti ki a válasz.

– De közben Pestre jövünk, ugye?

A szemüveges előzékeny. Megkíméli barátját a felelés fáradalmaitól.

– Talán. Majd kiderül.

Az alacsony szakállas így visszakanyarodhat a vitához.

– Szarság, amit csinálsz.

– Ha nem figyeltél volna, megismétlem, arról beszéltem, hogy nem csinállok semmit.

A Szemüveges békíteni próbál.

– Hagyjuk ezt most. Majd megbeszéljük a Balatonon.

A magas szakállas hangja változatlanul halk, monoton.

– Nem megyek idén már a Balatonra. Kevés az időm. És azt a keveset eszem ágában sincs arra áldozni, hogy egy énekesnőt kifütyüljek azért, mert nem volt kedve lefeküdni veled.

– Ez magánügy.

– Mindaddig, amíg nem a munkáját teszed tönkre vélt sérelem miatt.

– Vélt sérelem?

– Állampolgári joga, hogy avval megy ágyba, akivel ehhez éppen kedve van. És ha már itt tartunk, úgy érzem, föl kell világosítalak. Hiába kísérletezel egyenlőségjelet tenni nemzedéki összetartozás és a hiúságod között. Ez a kettő semmilyen szófacsarással nem lesz azonos fogalom. Csak fecséreled a drága időt.

– Az a szar biológus programozta át a fejedet az együtt töltött néhány perc alatt? Jó munka volt.

– Ha összehoz vele még egyszer a véletlen, tolmácsolom az elismerésedet.

A Szemüveges ismét próbálkozik a béketeremtéssel.

– Hagyjátok abba. Ez ostobaság. Barátok vagytok.

– Voltunk.

– Igaz. De cinkosod nem voltam. Nem is leszek.

– Csak áruló. Azt jobban kedveled.

Nyílik a kert kapuja. A Lány jön vissza – kezében színes folyóiratokkal –, aki a teniszruhát hozta.

Az őszülő férfi elémeget. A Lányon látszik, a folyóiratok elhozása csak ürügy. Keres valakit.

– Gondoltam, elhozom őket. Ha mégis kellemetlenkedne valaki, legalább azt tudd, hogy miről beszél.

Az őszülő férfi mosolyog.

– Kedves, hogy megszervezed a védelmemet. De nem kell támadástól tartanod.

A magasabb szakállas fiú odamegy hozzájuk.

– Maradsz?

– Nem, hazamegyek.

– Elvinnél? Együtt jöttünk, nem hoztam a kocsit.

– Persze.

Az őszülő férfi nem marasztalja.

– Köszönöm a fáradozásodat.

Elmennek.

A medence szélén a Szakállas cigarettára gyújt. A szemüveges fiú szolgálatkészzen ad tüzet.

– Ilyen szar alakot.

– Jó, hogy elmegy az országból. Sok bajunk volna vele. Mondd, ugye te nem maradsz Pesten?

– Sajnos nem. Nekem nem sikerült kiimádkozni.

– Pedig rád szükségünk volna. Beszélek apámmal. Ennek a szarnak megvan a helye. Azt be kell hogy töltsék valakivel.

– Ilyen hülyét. Hogy szembemegy veled.

A Szakállason most látszik először valami érzelemféle.

Magabiztosan elmosolyodik. Ebből a mosolyból csak azt a kis fintort látni, amelyet a száját körülvevő dús, fekete szőrzet enged.

– Ráfázik ő is, mint a többiek.

A fodrász egyedül áll az italbolt ajtajában. Cigarettára gyújt. Nem tudni, csak egy kevés friss levegőt szívni jött-e ki a benti cigarettafüst után, vagy elege volt a napból, hazaindult. Hogy a sötétben a gyufa lángja megvilágítja pillanatra az arcát, most látni, embertelenül fáradt, keserű.

Lakása egyik szobájában halvány fény dereng föl váratlanul, azután világosság lesz mindegyik ablakában, az üzletben is. Majd kialszanak egymás után a fények, végül a halvány derengés is megszűnik.

A fodrász égő cigarettájával visszafordul a füstös, lármás italboltba.

A sarkon túl a szexepiles lány áll.

A fodrász nem látta.

A lány végignézte a jelenetet, a fodrász menekülését az otthonától.

Könnyes szemmel áll egy pillanatig, majd lassan elindul.

Az újságáruslány szobájában, az Angyalarcú mellett, a homályos-fényes parkettán hat-nyolc vadonatúj, fehér gyertya sorjázik.

Az Angyalarcú nem nyegle, nem is cinikus. Csöndes, komoly hangon beszél, de minden szavából érezni, nyugtalan, feszült. Lefojtja dühét, keserűségét.

Valami elhatározott szándéka van, valami lappangó, kiszámíthatatlan örületre készül.

Ezen az éjjelen ebben a szobában is sűrű a levegő. Robbanásveszélyes. Ez mindegyikükre vonatkozik.

Az Angyalarcú kólát iszik, leteszi poharát a parkettára, a gyertyák közé.

– Nos, szép lány, igazad van. Fránya, kötekedő ördög vagyok. De valljuk be, te sem vagy apáca.

A Bronzhajú megretten.

– Mit akarsz?

– Kérdeztél. Válaszolni próbálok. Mi mást akarhatnék? Mondtad, emberséges életre vágyódsz. Van jogom, Angyalarcú? Árad belőled a kétségbeesés. Pedig nincs rá okod. Nem kilátástalan, nem túl bonyolult a te jövőd már. Addig sűrűsz-forogsz, addig mondogatod mindenkinek – persze, elég trágárul, mert ez fontos – a magad véleményeként azt, amiről biztosan tudod, hogy a másik szereti hallani, amíg a feneked alá gurul egy Mercedes neked is. Ergo: púpos ember kiegyenesedik a prés alatt. És akkor te már egyenesben vagy. Vehetsz tízezer egeret, száz kiló mosóport. Mondogathatod, csak nyárspolgár tart televíziót. Fecseghetsz te is a fecsegők között bármilyen baromságokat. Gondolkodnod se kell, gondolkodnak helyetted. Csak arra kell vigyáznod, pontosan tarts be minden utasítást. Hetekkel előre tudni fogod, melyik színházban, melyik moziban hol kell tapsolnod, bravóznod, füttyölnöd. Véleményen nem kell törnöd a fejed, azt készen megkapod. Cserébe, ha kedved tartja, sóhajtozhatsz, nyöghetsz. No lám, mondd majd, no lám, megint eljött a szomorú ős, a bágyasztó szél, a sárguló falevelek. A kedélyemet szürke felhők nyomják. Micsoda társadalomban élünk? Ilyen rövid nyarat is ős követ? Szeretném tudni, ezt hogy képzelik? Hol a barikád? Tolja már alám valaki. Különben is, fasiszta a tornatanár. Hangos. Ugráltat. Csak az idegeimet nyúzza. Az angoltanár is diktátor. A nyelvtannal, a nyelvtannal, örökké a szar nyelvtannal gyötör. Mintha az is jelentene valamit. A szigorlaton kérdezett, csóválja a fejét. Én érzékeny lány vagyok, törékeny. Megrezenek, ha bántanak. Így, ilyen dúltan, megalázottan nem lehet, de kedvem sincs tanulni, vizsgázni. Ha nem tudom elérni, hogy eltüntessenek egy hülye tanárt, leadom az angolt, átmegyek egy másik szakra. Tehetnek egy szívességet: Évet ismétlek. És nincs többé fasiszmus, Bronzhajú, nyugodtan lehetsz te is depressziós.

Az Angyalarcú szavain érezni, nemrég elhangzott szavakat ismét, megtörtént eseményekre utal, időnként utánoz is valakit.

– Majd kímélnek, ha úgy kívánod. És te mélabúsan gyűjtethetsz egeret, vásároltathatsz szép, színes mosóporokat. Cikkeket írhatsz, bármiről, amiről csak akarsz. Szép, üres, okoskodó, semmitmondó cikkeket. Néha persze mondanod is kell valamit. De fejtörést, meglátod, nem jelent. Kis idő után már magadtól is tudni fogod, nem kell utasításra várnod, mit kell szeretned és mit kell utálnod. Undorral, de nem kevés pénzért fordíthatsz arcátlanul, amit akarsz. Az eredetit a magad színvonalára süllyesztheted, így valóban lesz mitől undorodj. Időnként igen trágárul fecsegsz, igazolod, te semmiképp sem lehetsz nyárspolgár. Máskor, ha kedved tartja vagy az érdeked kívánja, bájdúsan csevegsz. Bizonyítod érzékeny lelkedet. Bifszteket vacsorázol a Hiltonban. Az angol ételeket kedveled. És ha valóban szülni támad kedved, szép lakásban, napfényben neveled a kölykeidet. És nem tanítod a mások kölykeit ezerhatszáz forintért.

– Angyalarcú, mi van veled? Mit akarsz tőlem? Mit akarsz a gyertyákkal?

Az Angyalarcú mosolyog.

– Egyszer azt írta valaki, hogy érted is szól a harang. Én meg azt mondom, vigyázz. A gyertyák érted is égnek.

– Sápadt vagy. Furcsa a szemed. Miért bolondozol? Nem akarok sírni.

Az Angyalarcú hosszan, mozdulatlan szemmel nézi őt. Majd csöndesen, nagyon komolyan mondja.

– Talán azért bolondozom, mert én sem akarom, hogy sírj.

Hangot vált. Hangja kemény lesz. Mosolyog.

– Milyen szép vagy. Miért sírnál? Csak új mesterséget ajánlok neked. A neve: törvényes szerető. Jó esetben. Címere kétszázhuszas Mercedes. Hogy apósod, anyósod lesz-e, az sok mindentől függ. Életkori tényezők is befolyásolhatják. Majd földerítet.

– Hitvány vagy, Angyalarcú.

Tatárcú érzi, valami furcsa, számára érthetetlen van ebben a beszélgetésben. Többször közbe akar szólni, de mindig meggondolja.

Az Angyalarcú szomorú kis mosollyal, csöndesen, nyugodtan helyesel.

– Az bizony. A javából. Az apám is az. Hitvány polgár. Nem védekezünk. De az egyházat meg kell védenem. Nem azért, mert katolikus temetéshez ragaszkodom. Végül is jogom van hozzá. Amíg van. Szeretem a latint. Nem hiszem, hogy jó volt a példátok. Az egyház bűne más. Ha úgy véled, Bronzhajú, hogy becsaptak, percig se tétovázz. Dobd el a kutyabőröd. Egyszerű, csak korrigálni kell a szüleidet. Azután fölsóhajthatsz te is, hátrányos helyzetű. Mert egy kis kiigazítással már nem is kell hátrányos helyzetűnek lenned. Mondogathatod te is, micsoda csúf, átkozott világ. Előbb-utóbb a prolikölykök is teniszezhetnek. És én majd megvigasztallak téged is. Megsúgom, nem kell aggódnod. Odébb van még az.

Klárka arca fényben fürdik. Egyedül az ő arcán elég erős a fény.

A szoba minden szöglete homályban van. Mégis, szemvillanásokat, egy kéz rebbenését, mozduló hajtincset is kivehetünk. Nyugtalanító, baljós ez a világítás.

Klárka arca komoly. Értelmes, kerekre nyílt, csodálkozó, tiszta szemmel nézi a mozdulatlan, tűnődő, bronzhajú lányt.

Majd mozdít tekintetén.

Előbb a Tatárcút, utána az újságáruslányt, majd a parkettán elég kísértetiesen sorjázó fehér gyertyákat és a közöttük ülő Angyalarcút nézi meg figyelmesen. Klárka tekintete hosszan pihen az Angyalarcún, de ő nem figyel rá. Kis idő múlva a lány csöndes, nyugodt hangon kérdezi.

– Bagoly nem huhog. Kísértetek nincsenek. A lelkünk Istené. Macska nem nyávog. Nyár van. Nincs halottak napja. Mi történik itt?

A gellérthegyi Lány kis nyugati, drága kocsija elég lassan jön végig Pasaréten.

A Lány vezet.

A magas szakállas fiú elgondolkodva ül mellette.

A Lány nem érti az imént kialakult, új helyzetet.

– Végül is ez nem egy bünszövetkezet vagy kémbanda, hogy ne lehessen kiszállni. Csak azt nem értem, ha mégis úgy gondolod, veszélyes vállalkozás, akkor mi az ördögnek mentél össze velük. Ha évekig nem vagy itthon, automatikusan nem vehetsz részt a hülyeségeikben.

- Nem is tudom. Nem igazán szeretem a maszatolást.
- Az nem maszatolás, hogy, várj, pontosan akarom mondani: elárulod a barátaidat egy énekes bige miatt?
- Senkit nem árulok el. A lányt nem ismerem. A hangját hallottam talán, de ez sem biztos. Ezek szerint ez az első mese. Sok követi még.
- Tegnap úgy látszott, mindenben tökéletesen egyetértetek.
- Úgy is volt.
- Ekkorát fordult a világ az utolsó augusztusi szombat éjszakán? Így megváltoztatott?
- Nem én változtam.
- Nem a fenét. Évek óta barangolod velük az országot. Esőben, fagyban, hóviharban. Ütemre tapsoltok, előre elhatározott helyeken. Bravóztok, füttyöltök ugyanígy. Azt ne akard bemesélni nekem, hogy némely nyilvánvalóan hamis, badar elképzelés úgy megnyerte a tetszésedet, hogy üvöltened kellett a boldogságtól. Elég ideje ismerlek. Tudom, sem a tapssal, sem a füttyel nem érthetél minden alkalommal egyet.
- Nem. De avval ma is egyetérték, hogy különböző művészi elképzeléseknek legyen helyük a nap alatt. Épp ez a baj.
- Gyújts meg nekem egy cigit.
- A szakállas fiú cigarettát vesz elő, rágyújt, égve odaadja a Lánynak.
- Most már kiverekedték, vagy ha úgy tetszik, kiverekedtük a létjogosultságát többféle elképzelésnek. Most lehetne azon dolgozni, hogy az elgondolások valóban jók legyenek. Visszafelé igazolni a nem mindig tiszta eszközökkel megvívott harc létjogosultságát. De nem. Azon törik a fejüket, hogy folytatják. Ugyanazt akarják játszani, ami ellen mindeddig tiltakoztunk. Munkát, embert lehetetlenné tenni, kikészíteni mindent, mindenkit, aki mást akar.
- Ez baromság.
- Ebben már nem veszek részt. Nem segítem semmiféle előítélet kialakulását. Te mondtad, barangoltam esőben, hóviharban pusztán azért, hogy bizonyítani segítsen, nem lehet korlátlan hatalma semmi művészetben egy-két embernek. Az nem elfogadható tétel számomra, hogy akinek a vezetékeve kezdőbetűje az ábécé elején található, annak minden ötlete ragyogó, az ábécé végén meg a hülyék foglalnak helyet. De ez fordítva sem igaz. Ezt nem lehet rám kényszeríteni. Akkor volnék áruló, ha már ilyen nagy szavakkal élünk, ha mától az az eszme vezérelne, amely ellen tegnap még verekedtem. Magammal legalább békességben akarok élni. Nem túl sok, de ehhez ragaszkodom.
- Már ráfáztál. Azt hallottam, azért kell elmenned, mert a barátod elintézte apukájával, hogy ne te kapd meg az állást.
- Gyors munka. Az apja úgy tudja, hogy szeptember elsejétől mellette dolgozom. Kínos lesz megmondani, hogy nem kérek a kitüntetésből. Mindegy. Beszél, amit akar. Csak furcsa, hogy korrupt gazembernek tünteti föl az apját pusztán azért, hogy megbüntesse, aki nem táncol az ő zenéje szerint.
- Azt hiszem, maga sem tudja, mikor hazudik. Tudod, mikor elgennyesedett a vakbelem, és kérdés volt, hogy megmaradok-e, szétkürtölte mindenfelé, hogy csak játszom a beteget, mert nincs kedvem beszámolóra menni. Máig se tudom, mire volt jó neki. Nem is hiszem, hogy komplett volna teljesen.
- Ez még hiányzott. Szegényke beteg. Szánjuk, segítsük. Meg amit akarsz. Hallottad már azt a kifejezést, hogy jellem? Ez egy erőszakos, sajnos, nem elég

értelmes, hiú, hataloméhes alak. Majd akkor beszélj betegségről, ha egyszer szórakozottságból a saját fenekét rakja a forró kályhára. Amíg vélt érdekből másokat ültet oda, addig legalább szánnom ne kelljen a szegényt.

Már ott vannak a gellérthegyi villa előtt.

– Vigyelek haza, vagy van kedved meginni még egy kávé?

– Igyunk kávé.

A Lány megállítja a kertben a kocsit. Fölnéz az ablakokra.

Mindegyik sötét. Az Angyalarcú nem jött el.

Az Angyalarcú a parkettán ül, fehér gyertyák között.

Csönd van.

Klárka az Angyalarcúra néz. Nyugodt, kedves hangon szólal meg.

– Elfogyott az oxigén?

Az Angyalarcú fölnéz Klárikára. Őszintén kíváncsi.

– Mi bajod a macskákkal?

Klárka helyes kis fintort vág. Elnézést kérő hangon válaszol.

– Nem szeretem a macskát. Megöli a madarat. A macskának emberarca van.

– Azt mondtad, ma nincs halottak napja. Honnan tudod, proletár, hogy mikor van?

– Mindenki tudja. Novemberben. Nézz csak ki az ablakon. Tele csillaggal az ég. Süt a hold. Lombosak a fák. Reggel gépek öntözik a fűvet.

Az Angyalarcú nem kérdez – állít.

– Te hiszed az Istent, proletár.

– Igen. Hiszem az Istent. És alávetem magam az ő akaratának.

– Akkor nem csalod meg majd a férjedet.

– Templomban esküszöm. Soha nem csalnám meg a férjemet.

Az Angyalarcú nem bolondozik, nem élcelődik. Arca, tekintete kiismerhetetlen, csaknem közönyös. De tudni kell, ez a fiú soha nem halandzsázik. Ez a fiú nagyon okos, talán okosabb és – vesztére – érzékenyebb a vele egykorú fiúknál. Szertelensége, vadsága, önpusztító, néha megdöbbentő viselkedése kivétel nélkül minden szituációban ezt igazolja.

Az efféle fickókra mondják: tragikus alkat.

Néha csakugyan drámai, máskor meghatóan szeretetre méltó.

Egy bizonyos. Soha nem hisztériás. Az is tény, semmilyen orvosi értelemben nem beteg. Most sem vitás, hogy nem a levegőbe beszél. Nem jópofáskodik. Nem unalmát űzi ebben a sűrű, füledt, lefojtott indulatoktól feszes szobában.

Hosszú monológiában is érezhető volt, titkot kutat. Kotlik valami a lelkében. Számára igen fontos, meghatározott cél felé araszol, egy jól képzett vizsgálóbíró konokságával, végtelen türelmével.

Most visszafogott hangon kérdezet Klárikát, feszültségét leplezve. Fél, végül bebizonyosodik, amit gondol, ami után kutat.

– És ha olyan emberhez mérs feleségül, proletár, templomban, tömjénben, oltár előtt, szép, latin imádságok között, harangok szelíd szavánál, galambok kurrogásánál, talpig fehérben, karodon hajladozó liliummal, akit nem szeretsz?

Klárka arca fényben. Mosolyog.

Klárika nem naiv. Értelmes, szelíd, nagyon is a földön járó lány. Türelme abból fakad, hogy jól ismeri az Angyalarcút. Szinte anyásan szereti, anyásan félti.

Meghatóan őszintén, árnyalatnyi érzelmesség nélkül, természetes hangon válaszol.

– Angyalarcú, ne számárkodj.

Amikor a lány megszólal, nagyon halkán kíséri szavait a furcsa, templomi, csöngettyűs zene, az a zene, amely a fodrász lakásában hallatszott Eszter magányos jeleneténél, éjszaka. És akkor sem lehetett tudni, honnan szól.

– Kivetted százszor is kezemből a zsíros kenyeret, megetted a felét. Hógolyóval vártál a Bezerédi utcai iskola előtt. A téren a copfomat rángattad. Ott voltál apám temetésén. Anyám temetésén is sírtál. Együtt nőttünk föl. Tudod jól, hogy lehetetlen.

– Tudom. A te feneked alá véletlenül sem gurul kétszázhuszas Mercedes. De kimérhetik úgy a sorsodat, hogy nem tehetsz mást. Olyan embernek adod a kezed, életed, akit nem szeretsz.

– Mi okom lenne rá? Olyan csúf vagyok?

– Nem. De tételezzük föl, az Isten nem tekint rád, nem segít. Nyáron, júliusban vagy augusztusban, magadra hagy, és te házasságra lépsz egy emberrel, aki szívednek, testednek idegen. Előfordul, hogy balul üt ki minden. Azután éjszaka éjszakát követ, és te a természet kegyetlen törvénye szerint gyermeket szülsz tőle. Megcsalnád?

Az újságáruslány a fehér gyertyákra pillant, szálanként vizsgálhatja őket. Majd főlemeli tekintetét. Feszülten nézi az Angyalarcú kifürkészhetetlen, csaknem közönyös arcát, hideg szemét.

A Bronzhajú lány mozdulatlanul áll az ablaknál. Arca tűnődő. Klárika fényben fürdő, barátságos, kedves arcát nézi, aki sok szeretettel kérleli a fiút.

– Angyalarcú, mi ütött beléd? Hagyd ezt a buta feltételezgetést.

– Elnézést. Mondtam már, nem komolyan gondolom. Játék csak. Kérlek, játsszunk tovább. Engem csupán a tétel érdekel. A lehetőség. Talán a rideg tény. Így válaszolj, kislány.

– Rideg tény? Nem csupán föltételezés?

Az Angyalarcú kizökkenhetetlen nyugalommal folytatja, szenvtelenül.

– Reménykedjünk. Hisz oly fiatal vagy, gyermekem. Olyan fiatal. Menj templomba, térdepelj. Kérd az Istent, szeressen. Ne hagyjon magadra pillanatra sem.

Az újságáruslány még mindig az Angyalarcú kifürkészhetetlen, csaknem közönyös arcát, hideg szemét figyeli.

Tatárarcú a Bronzhajúra emeli tekintetét. Komoly arccal nézik egymást.

Majd mind a ketten Klárikát.

Klárika arca fényben fürdik. Ebben a furcsán világított, nyugtalan lelkekkel zsúfolt szobában végtelen szeretettel, türelemmel, a legtermészetesebb hangon válaszol.

– Én gyakran járok templomba. A nővérem is. Miért gondolod, hogy kényszerből, érdekből föláldoznám az életemet? Dolgozom becsületesen. Nem a középkorban élünk.

– Isten útjai kifürkészhetetlenek. Ha egy őszülő úr elvisz, karodon majd egy ártatlan gyerek sír, pénzed is lesz, az utcán, a lépcsőházban, az eszpresszókban akkor is jóképű fiatalemberek bolondoznak majd. Ha imádkozol, ha nem, Klárika.

Most kicsiny, szokványos részletét mutatja ez a sokarcú pasaréti kert.

Nagy szilvafa, zsúfolva hamvaskék gyümölcsrel. Szemben vele a ház hátulsó része, oszlopok, fedett tornác.

A régi magyar falusi kúriákat idézi. Fölfűzött, száradó kukoricacsövek, paprikafüzérek. Pipatórium. Csizmatartó, csizmahúzó. Kecselábú asztal, padok. Mázas cserépedények falon, asztalon.

Petróleumlámpa világít az asztal fölött. Természetesen árammal működik.

Nagyon szép, régi menyasszonyi láda díszlik a sarokban.

Az őszülő férfi középkorú, kopaszodó, konzervatívan öltözött férfival pálinkázik. A kopaszodó hangja figyelmeztető.

– Sok minden múlik a gyorsaságon.

– Mennyi időm van?

– Úgy hallottam, szeptember vége felé jön ki a rendelet. Cirka két héttel meg kellene előznöd.

– Szép. Két hetem van. Azalatt házasodjam.

– Gyorsan el tudjuk intézni. Csak arra ügyelj, olyan feleséget válassz, akinek a családtagjai között sincs ingatlana, még nyaralója sem senkinek. Akkor egyenesben vagy. Feleségre, új rokonokra íratjuk a parcellákat. Családtagok, ha nem akarják, nem kerítik el a telkeiket. Egy tagban maradhat a birtok. Ha ügyesen választod szeretett hitvesedet, még ingyen munkaerőhöz is juthatsz általa.

– Rendben. Vedd meg. Amíg lehet. A jövő héten megházasodom.

Újra tölt a mázas pálinkáspoharakba.

– Ezt az ingyen munkaerő dolgot, ezt hogy képzeled?

A kopaszodó férfi iszik, miközben magyaráz.

– A tulajdonjog miatt különmegállapodást kell kötnünk, ami a hivatalos szervekre egyelőre nem tartozik. A magam részéről csak igen tisztességes, megbízható embert vonnék be egy ilyen fiktív vásárlásba. Rendes ember meg nem hagy tönkremenni egy kertet akkor sem, ha csak papíron az övé. Minél nagyobb a család, minél becsületesebb, annál jobb üzlet neked.

– És neked.

A kopaszodó férfi nevet.

– Természetesen. Reggel intézkedem.

Az újságáruslány feszülten nézi az Angyalarcút.

Amikor csöndesen, határozott hangon megszólal, érezhető, fél. Igyekszik leplezni félelmét, de ez bizony, enyhén szólva, nem túl jól sikerül.

– Azt kívántad, oltuk le a villanyt. Nem kérdeztük, miért, leoltottuk. Mitől félsz, min tűnődsz, Angyalarcú? Ismerlek, most nem bolondozol. Jár az agyad, jár a szád. Hallgatunk a homályban. De hiába fülelünk, figyelünk. Nem tudom, mi a szándékod. Mit tervezel? Kit akarsz védeni, bántani? Hová akarsz kilyukadni? Merre, hová vezetnek gondolataid?

Az Angyalarcú ráemeli tekintetét.

Nem cinikus. Rosszabb. Ijesztő, életen túli közönnyel nézi a lányt egy hosszú pillanatig. Majd komolyan, kizökkenthetetlen nyugalommal, élcelődés nélkül, alig hangsúlyozva bármit is, hideg, szenvtelen hangon válaszol.

– Ó, még nem túl messzire. Nem olyan távoli vidékre, ahol nem járt még utazó. Csak hétköznapi eseményekre gondolok. Egyszerű, mindennapi kérdésekről beszélgetünk. Esküvő, család, otthon, gyermek. Tisztaság, tisztesség, öntudat, hűség, család. Örök téma, örök tréfa.

Klárka fényben fürdő, kedves, barátságos arcára, tiszta, nyílt szemére néz. Száraz hangon folytatja.

– Nem akarlak bántani. Kérlek, felelj a kérdéseimre, manikűrös. Ha egy keserves pillanatban jobb sorsra érdemes, szelíd, őszülő úr hitese felesége leszel, és elpereg az idő, megcsalád?

Az újságáruslány feszülten figyeli az Angyalarcút.

A Bronzhajú megrezzent, amikor az Angyalarcú az őszülő úr hitese felesége perspektívát dobta föl.

Az újságáruslány észreveszi a rezzenését.

Pillanat alatt megéreztte, hogy a Bronzhájúnak szól az Angyalarcú indulata. Segíteni akar neki. És kétségkívül a maga szorongását is el akarja ütni tréfájával. Hangjába ingerültség is kerül.

– Mondjuk, igent mondasz a jámbor, becsületes Valentin úrnak. Itt a kezem, nem disznóláb. Holtomiglan, holtodiglan.

Klárka arca fényben. Jóízűen nevet.

Az Angyalarcú észrevette az újságáruslány segítő szándékát. Lassú mozdulattal mutatóujját tiltó, figyelmeztető jelként szája elé teszi. Ott tartja egy pillanatig. Majd csendesen kizökkenthetetlen nyugalommal, száraz hangon mondja.

– Ez, természetesen, nyilvánvaló képtelenség. Ilyent nem ismer az irodalom, ilyenről nem hallott a világ. Fiatal lány idős emberhez meneküljön. Ez fikció. De a kérdés, a tétel változatlan, manikűrös. Megcsalád?

Klárka arca fürdik a fényben. Ő nem fél az Angyalarcútól. Nem is idegesíti. Nem találja különösnek a viselkedését, a kérdéseit. Nézi nagy szemmel a fiú komoly, kifürkészhetetlen, nyugtalanítóan megvilágított arcát, bántóan közönyös, hideg szemét. Majd kis mosollyal, anyásan szelíd, szép mosollyal, sok szertettel, árnyalatnyi szájalommal, halk, meghatóan őszinte, tiszta hangon válaszol. Az igazi hívők, a kiegyensúlyozott emberek végtelen türelmével. Minden pátosz nélkül.

– Angyalarcú, te ismersz, szeretsz. Tudod, én hiszem az élő Istent. Hiszem, értünk is meghalt és föltámadt Krisztus. Egyszerű a tétel. Nem nehéz a válaszom. Ha bármi történne, ha bármilyen balul lépek, ha üres szívvel bármilyen okból bárkivel házasodom, akármilyen tüzes pokol várhat rám e földi életben, a férjemet el nem hagyom, meg nem csalom. Az eskümet meg nem szegem soha.

Az Angyalarcú nézi őt. Lassan bólint, jelzi, nincs több kérdése. A faggatás véget ért.

Megváltozik az arca. Kisimul. Eltűnik róla a kifürkészhetetlenség, közöny, szeméről a hideg fény. Csendesen beszél, árnyalatnyi él nélkül. Tárgyilagos hangon.

– Akkor eldobhatjuk a Gergely-naptárt. Mert ragyoghat minden csillag, nevezhet zsíros pofával a hold, finom por ülhet a fák levelein, hajnalban jó szagú fűvet locsolhatnak, az a napod a halottak napja lesz. Emberrel élni, akit nem szeretünk, a legiszonyúbb halál.

Az ablaknál álló, mozdulatlan Bronzhajú komoly, tűnődő arcára néz. Halkan, szelíden szól hozzá. Tekintete, hangja megint feszült.

– Félsz?

Vár egy pillanatig.

A Bronzhajú némán, komolyan nézi őt.

Az Angyalarcú mozdít tekintetén.

Egyenként, hosszan megnézi a társaság minden tagját, komoly, mozdulatlan arcukat, figyelő szemüket. Majd feszülten, mint az imént a bronzhajú lánytól, most mindannyiuktól kérdi.

– Fél valaki?

Homályos-fényes parkettán sorjáznak a gyertyák.

Mozdulatlan, komoly arcok, figyelő szemek.

A tatárcú fiú az Angyalarcút nézi. Csöndes, komoly hangon mondja, egyszerűen, de érezni szánalmat is a hangjában.

– Nem, Angyalarcú. Nem fél senki.

Az Angyalarcú csöndesen kérdez, nem kötekszik. Hangjában – maga sem tud róla – fenyegetés sejlik.

– Bizonyos ez, Tatár? Olyan bizonyos?

A tatárcú fiú halk, természetes hangon válaszol.

– Becsületes emberek ülnek itt. Kitől, mitől ijednének meg? Medvére, oroszlánra küldheted nyugodtan őket.

A homályos, fényes parkettán sorjáznak a fehér gyertyák.

A tatárcú fiú tekintetét végigpásztázza a társaságot.

– Vagy tévednék?

Mozdulatlan, komoly arcok, figyelő szemek.

A tatárcú fiú megállítja tekintetét az újságáruslány feszült arcán, nyugtalan szemén. Vár. Majd az Angyalarcúra néz. Komolyan, halkán kérdi.

– Te félsz, Angyalarcú?

A társaság minden tagja a két fiút figyeli.

Az Angyalarcú nem mozdítja el tekintetét a tatárcú fiúról. Fanyarul elmosolyodik. Finom gúnnyal beszél.

– Medvére? Oroszlánra? Miket beszélsz, Tatár? Ezek a derék, becsületes, hátrányos helyzetű gyerekek nyulat se tudnának fogni.

A tatárcú fiú rezzenéstelen arccal nézi őt.

Az Angyalarcú indulattal folytatja.

– Mondjam föl nekik Marxot? Tartsak szemináriumot? Alapfokon? Középfokon? Szemléltető ábrákkal?

Lassan küldi végig tekintetét a komoly arcú, figyelő társaságon.

– Mit kell tenni, hogy fölfogják végre, ez az ország az ő hazájuk is? Nem szánalmas, elesett szerencsétlenek. Hol az a folyó, amelyben megmártásák magukat, hogy észrevegyék végre, mankó nélkül is tudnak járni, élni. Az egészséges, ép embert gátolja, nem segíti a mankó. Mikor értik meg végre, hogy itt megfordult a mese? Nyugodtan bárhová elmehet a király, nem meztelen. Nem csalók szőtték-varrták a ruhát. Azok csálnak, akik nem hajlandók észrevenni. Akik el akarják hitetni, hogy meztelen.

Megvető, rossz fintort csinál. Nem emeli hangját. Olyan mély, őszinte undorral beszél, ahogy csupasz hernyókat néz az ember. Maró gúnnyal, minden szava fölér egy köpéssel.

– A dicsőséges munkásosztály dicsőséges ivadékai. Gondjuk ezer egér, néhány kiló mosópor. Szavuk szomorú sóhaj. Álmuk nincs. Reményük a depresszió. Ha apátok, nagyapátok egyetlen napot ült, egyetlen pofont kapott e szép végeredményért, hülye volt.

A tatárcú fiúra emeli tekintetét.

– Kívánsz vitázni?

A Tatárcú nem mozdítja szemét az Angyalarcúról.

– Nem kívánok.

Farkasszemet néznek.

Az újságáruslány riadtan nézi őket.

– Angyalarcú, mit akarsz a gyertyákkal?

Valentin úr szép mozdulattal fektet egy kipukkadt léggömböt az asztalon fekvő, mozdulatlan, színes, szintén kilyukadt léggömb mellé.

– Elrontottad a játékomat.

Zsebéből egy halom új, színes léggömböt húz elő.

– Kezdhethném újra. De minek.

Az asztalon ott a hatalmas, sárga gömbben végződő gombostű. Mellé ejti egymás után a gumidarabokat.

– A vége mindig ez. Rosszkedv, csömör.

A kiskutya és a liba mintha a hangulat elromlását érezte volna meg, Valentin úrhoz megy. Leülnek a lába mellé. Minden mozdulatát figyelik.

Valentin úr halványan elmosolyodik.

– A közönség nem veheti észre a trükköt. Hinnie kell, hogy amit lát, való. De mi ketten, mutavány s mutaványos, nekünk tudnunk kell minden pillanatban, egy óvatlan mozdulat elég, s azonnal vége a komédiának. Sok munka árán bármikor lehet szép látszatot teremteni. De végül el is hinni, goromba tréfa. Megbocsáthatatlan hiúság. Már a kezdet kezdetén vigyázni kell. Színes, fénytelen gumirongyból ragyogó léggömb csak akkor lesz, ha nem próbálok több levegőt zárni falad közé, mint amennyit gyatra anyagod elbír. A rab levegő kitör a legparányibb résen is. A tűz közelsége megnyitja zárt falad, s végez veled. Tudtuk, miből vagy, tudtuk, hogy mit érsz. Mi, akik látszatukkal dolgozunk, nem keverhetünk látszatot s valót.

Kezébe veszi a két kilyukadt léggömböt.

– Kár volt belehajolnod a parázsba.

A kiskutya felé nyújtja a gumidarabokat.

– Vigyétek a szemétkbe.

A kiskutya szájába veszi, kimegy vele. A liba totyog utána. A liba csőrével fölpiszkálja a szemetesvödör tetejét, a kiskutya beleejti, két lábra állva, a két léggömböt.

A liba tartja a tetőt. A kiskutya egy pillanatig nézi a színes gumikat. Közelebb hajol, orrával mozdít rajta kicsit. Nyers krumplihéj bukkan elő. Kiszedi, gyorsan megeszi. Azután szedi a lábát, szalad be a szobába. Elfoglalja helyét az asztalláb mellett.

Valentin úr szeretné rosszkedvét elűzni.

– Játsszunk valami mást.

Keze emelkedésével együtt emelkedik a sétatálca a levegőbe. Vad, egzotikus ritmusú táncba kezd. Pattan a pingponglabda. A liba elkapja, földobja, labdázik vele.

Lobognak a színes kendők. A kiskutya szalad velük.

Valentin úr a három nagy dominót veszi elő, egymás mellett tartja, majd egyszerre mozgatja, dobálja mind a hármat, a középen levőt is.

Minden gyors lett, jó ritmusú, vidám.

Csak a zenebohóc arca maradt szomorú, ahogy parányi hegedűje fölé hajolva áll.

Valentin úr észreveszi szomorúságát. Szeretne a kedvében járni. Nagy, színes kendőre két-három csomót köt, egy kezével lazán tartja a csücskénél.

Anélkül hogy megmozdulna, a csomók maguktól tárgolni kezdenek, kibomlanak. Az utolsó szép ívben emelkedik, mielőtt a kendő teljesen kisimulna.

Már elég késő van, megritkult a közönség a Casanovában. És annak bizonyosságul, hogy drága italtól is csúnya részeg lehet az ember, a látvány nem sokban különbözik az italbolttól. Itt is nagy a füst, itt is bambák a részegek. A részeg nők a drága, jó holmikban itt sem kellemesebbek, meggyerőbbek, mint ott.

Tinka és Stüberinger táncol.

Tinka hangjába türelmetlenség vegyül.

– Ne tiltakozz, a tiéd lesz ez a tragacs. Arra még jó, hogy a vezetésbe belejöss. A fiam összenőtt a Trabantjával. Megszokta. És ez így is van rendjén. Ha egyszer végez, jó, ha annyit keres, amennyiből fönn tudja tartani. Sok évig nem gondolhat más típusú, drágább kocsira. Egy hónap alatt kevesebbet fog keresni, mint te egyetlen nap alatt a hordóhasú Casanovánál. És egyikőtök sem álmodhat annyi pénzről, mint amennyit Casanovád munka nélkül zsebre vág egy év alatt.

Újra kedvesen, könnyeden beszél, nem fűti indulat.

Csak az igazat mondja.

Mélységes meggyőződése, hogy az élethez a csalás, becsstelenség minden fajtája kivédhetetlenül hozzátartozik. Tapasztalatból tudja, minden galádság legbiztosabb segítőtársa a tisztességes emberek tapintata, ártani nem akarása, átgondolatlan szánalma.

Szikklasszilárd alap, építeni lehet rá.

Épít is.

– Dolgozhatsz mellette nyugodtan, nincs kockázat. Éppúgy, mint ha velem jössz bárhová.

– Mindenki lebukhat. Ő is.

Tinka őszintén nevet.

– Soha. Rakosgathatod nála a téglákat, míg kedved tartja. Meg sem kell túlságosan erőltetned magad. Amilyen keveset ért a munkájához, soha nem veszi észre, hogy te sem értesz semmihez.

– Milliókat vág zsebre.

A nő mély meggyőződéssel mondja.

– Ahhoz ért, hogy hogy lehet nagyon sok pénzt keresni. Valamelyik nap majd egy órát vártam rád. Volt alkalmam megismerni. Megállás nélkül üvöltött. Nem haragudott senkire. Így társalog. Nagy hangerővel. Már emlékszem, vasárnap délután volt. Hat öttonnás teherautó hordta neki az anyagot. A sofőröknek két-kétezer forint

borravalót adott. Nem biztos, hogy volt menetlevelük. Nagyon siettek. Annyira, hogy beálltak segíteni a rakodáshoz. Úgy látom, a korai kapitalizmust teremti meg a maga számára. Sok embert dolgoztat, sok embert megfizet, és a többség, velem együtt, úgy segíti, hogy meg sem látja, amit művel.

– Szerinted nem esik baja, vehetek lakást?

– Azt nem mondtam. Nézd meg egyszer a céklavörös arcát. Csak a többi ember irányából nem fenyegeti veszély. Ahogy minket sem. Őt barátunk ma este nem ismert meg. Engem sosem kedveltek, a férjem kollégái, volt iskolatársai. Őt szeretik. A világért meg nem bántanák. Ez az erőm, ez ad biztonságot nekünk. Őt becsülik – énvelem szolidárisak. Soha nem akartam változtatni az életemen, nem akarok elválni ma sem. De a sok jó ember nélkül nem élhetnék így, kedvem, hangulatom szerint. Végtelenül hálás vagyok nekik. Sziklaszilárd segítőtársaim. Nem tudom, ha egyszer végiggondolnák, amit csinálnak, akkor hogy éreznék magukat. De nem dolgozom, nem is érdekel.

A zene elhallgat. A táncolók visszamennek az asztalokhoz. Rágyújtanak, isznak.

Tinka koccintásra emeli poharát. Nevet.

– Isten tartsa meg a jó szokásukat. Mindig maradjanak ilyenek. Hűtelenek ahhoz, akit szeretnek, hogy szolidaritásukkal azt segítsék, amitől undorodnak.

Most már ő is iszik.

A gellérthegyi villában a Lány a kávéfőző dugóját húzza ki. Folyik a kávé.

– Iszol valamit?

A szakállas, magas fiú elhárítja.

– Nem, kösz. Tiszta fejre volna szükségem. Mit csinálsz reggel?

A lány kitölti a kávé, isszák.

– Bemegyek a Széchenyi-be. Amilyen süket vagyok, kölcsönadtam néhány folyóiratot. Apám azért küldte előre haza, mert tudta, szükségem van belőlük cikkekre, adatokra. Reggel kikeresem, ami kell, lexeroxoztatom. Aki hülye, annak úgy kell.

– Nagyszerű. Megtalálhatlak az olvasóteremben. Ha szükségem van rád.

– Persze. Ott szobrozok.

A Lány minden külső neszre feszülten figyel.

– Vársz valakit?

– Talán igen.

– Zavarlak?

– Dehogy. Különben is fura lesz, hogy évekig nem találkozunk.

– Alig hiszem, hogy elmegyek.

– Ma este mondtad. Nincs egy órája.

– Jaj, de rég volt.

A Lány megriad.

– Ostobaság, ha ezek után itthon maradsz. Osztályon felüli ostobaság. Itthon ki tudnak készíteni csúnyán.

A fiú őszintén, most először jókedvűen, elneveti magát.

– Most sajnálom, hogy nem akarok ma inni. Ha volna poharam, lelkesen üríthetném a létünket meghatározó ellentétre a nemzedékek között.

- Poharat adhatok. És ha talán meggondoltad magad...
- Ülj vissza. Közönség biztosan kell. Hidd meg, így stílszerű. Nem létező ital nem létező pohárból köszönti a szintén nem létezőt.
- Nemzedékek közötti ellentmondás természetesen létezik.
- Természetesen. És természetesen áthidalható. Sőt. Ha nem érezzük mesterségesen. Nézd, én végeztem, te másodéves leszel, ha jól emlékszem. Ti és akik utánaatok kerülnek be az egyetemre, sokkal kilátástalanabb helyzetben fogtok végezni, mint mi. Mi meglovagoljuk a nemzedéki ellentétet, kiverkedjük az idősebbek nyugdíjba küldését, átvesszük a helyüket. De minket már nem lehet tíz év múlva, harminc-egynéhány éves korunkban nyugdíjba küldeni. Most teletömjük a fejeteiket a jogainkkal, mert szükségünk van a segítségetekre. Elfoglalunk minden kulcspozíciót. Negyven évig nyögitek majd, hogy most hagyjátok átrázni magatokat.
- Szívderítő perspektívát festegetsz.
- Ne félj, nem fog túlságosan fájni. Majd vigyázunk. Anyám meséli mindig, hogy ő a háborúban volt kisgyerek. Kamaszkorában evett először valódi csokoládét, narancsot, banánt. Azt mondja, a hamisítványhoz, a pótanyaghoz ragaszkodott. Számára sokáig, még akkor is, amikor választhatta volna az igazit, a pótédesség volt a csokoládé. Majd gondoskodunk sok-sok pótdologról. Ha nem ismeritek meg az igazit, nem is hiányzik, majd meglátod.
- Ezek szerint a nemzedékek harca...
- Pozícióharc, csak szebb szavak takarják.
- Nem lehet minden halandzsa, amit beszélsz. A barátod apja azt akarja, hogy ott dolgozz mellette. Segít neked most, és...
- És ha elfogadom az ajánlatát, biztos, hogy jó szakembert nevel belőlem. Fél évig mellette lehettem taval. Tudom, mennyit jelent. Tálcán nyújtja át évtizedek szakmai tapasztalatát. Az én nemzedékem a fia. Barátom kisgyerek korunk óta. Tudja, hogy soha nem tennék egyetlen szalmaszálat keresztben az útjába. Csak nem állok olyan dolgok mellé, amelyekben nem hiszek, amelyeket károsnak gondolok. Alig telt el idő az összecsapásunk óta, s már megkezdte rágalm-, hazugsághadjáratát. Kikészít, ha tud. Mint másokat, szintén az évfolyamról. Az a kis táncdalénekes lány veled egykorú lehet. Annyi a bűne, hogy az első füttyszóra nem pattant engedelmesen az ágyába. Mostantól füttikoncert kíséri a fellépéseit. Az első kifütyülését keddre tervezik. Ugyanúgy, ahogy eddig tomboló tapsvihart szerveztek. Egyik se jár neki. Középszerű, kedves, semmi különös. Nem lesz maradása a pályáján.
- Ha elmész, tehet neked egy szívességet. Persze, kizárólag akkor, ha hagyod.
- Mondtam, itt maradok.
- Belemászol egy csomó maszatos verekedésbe. Te is maszatos leszel. Mint köztudott, minden maszat ragad.
- Sose álmodtam arról, hogy az életemet a kezem tisztán tartásával töltssem el. Ha elmegyek, bebizonyítom a hazugságát. Megerősítem, hogy a neki tett kisebb-nagyobb szolgálatok jutalma, fizetsége az állás. Az őt ért sérelmeket apja torolja meg. Mindebből egy betű nem igaz. Csak a távozásom erősíthetné meg. Ezért sem megyek el. Kérlek, erről ne beszélj senkinek. Szórják nyugodtan a rágalmakat. Majd meglátom, mit szól, ha rájön, hogy napfényre kerülnek a hazugságai. Az ellen a vörös hajú lány ellen is forralnak valamit, akit te hoztál magasztos körünkbe.
- Évfolyamtársam.
- Nem elég előkelő. Nem tűrik el.

– Tudom. Bánom is, hogy magammal cipeltem.

– Késő van, hazamegyek. Hát búcsúzóul hadd emelem nem létező poharam a nemzedékek kibékíthetetlen ellentétére. Éljen soká, hogy bosszút, hatalomvágyat, pénzéhséget, kapzsiságot, hazugságot, rágalmazást s mindazt, amit hitvány kis célocskáink eléréséhez a pillanatban szükségesnek tartunk, egy közösség ügyévé szelídítse.

A fodrász és Hajasbaba az italbolt előtt áll.

A másik oldalon a lakás ablakai, majd a fodrászüzletéi pillanatra világosak lesznek, majd ismét elsötétülnek. Nyomasztó a szürkesség.

Hajasbaba figyelmezteti a fodrászt.

– Keres a feleséged.

Most az egyik ablakból tompa, halvány, szűrt fény látszik. Ez a gyöngye kis fény már nem alszik ki. Hajasbaba hangja keserű.

– Váratlan éjszakai ellenőrzés.

A fodrász gyufát gyújt. A föl villanó láng jóval élesebb az ablakon kiszűrődő derengésnél. Mindketten a lánghoz hajolnak, rágyújtanak.

Két meggyötört, fáradt, keserű arc. A kis lángocska talán torzabbá élesíti vonásaikat. Amikor ég a cigarettájuk, eldobja a fodrász a gyufát. Mindkettőjüknek jól tesz a szürkület. Egybemossa az éles vonásokat.

A fodrász Hajasbabára néz.

– Váratlan?

Hajasbaba visszalép az üzletbe.

A fodrász pillanatig nézi még a tompa fényt az ablakukban, majd – láthatóan eredeti szándéka ellenére – ezen az éjszakán másodszor is inkább az italboltba megy vissza.

Hétfő nappal

Hajnalodik.

Valentin úr kezében elegáns kis bőrrönd és a már ismert, szép, fekete aktatáska.

A ház előtt három tűztövisbokor ragyog. Az izzóvörös bogyótömeg földig húzza a tüskés ágakat.

A szép, tiszta hajnali fényben minden valóságossá vált ebben a kertben. A kiskutya hétköznapi kutya, szereti a gazdáját, farkcsóválva kíséri a kapuig. A liba is természetesen, liba módra viselkedik. Mászkál az udvaron, keresgél.

Ha most látnánk őket először, nem hinnénk, hogy az esténkénti bűvészmutatványok részesei. Jól érzik magukat természetes környezetükben. Biztonságban, békében élnek.

Valentin úr sem bűvész most. Szelíd, kedves, öregedő férfi.

Nem titkok tudója.

Józan, kipihent, munkába induló ember.

Mielőtt kilépne a kertkapun, szétnéz birodalmában, rendben hagyott-e mindent, nem feledkezett-e meg valamiről.

A liba az edényéhez megy, iszik.

Valentin úr nézi a fogyó vizet. Az égre néz, még báránnyfelhő sincs sehol. Ma is meleg nap ígérkezik. Leteszi táskáit a puha, fényes zöld fűre. Visszamegy a kerti csaphoz, nyitja. Kiöblíti, teletölti az edényt. Automatikus mozdulattal elzárja a csapot.

Már most erősen tűz a nap.

A kiskutya gyorsan lefetyeli a friss vizet.

Valentin úr óvatosan milliméternyit fordít a csapon. Így egy-egy csöpp kipotyog.

A kutya abbahagyta a lefetyelést.

Valentin úr az újra telitöltött edényt a díófa alá, az árnyékba viszi.

Gyík kúszik a ház falán. Kényelmesen elhelyezkedik az ablakpárkány alatt, egy pici részben.

Napozik.

A kiskutya feszülten figyel. Valentin úr elmosolyodik, amint a szinte elnyújtózó gyíkot észreveszi.

Megérzi a kutya izalmát is.

– Vigyázz rá, kérlek. Szerencsét hoz.

A kiskutya fölneéz Valentin úrra.

– Tudod, szerencsére mindenkinek szüksége van. Nekünk is. Törekény jószág. Nagyon vigyázz rá. Kétségtelen, hogy a kiskutya a vigyázz rá kifejezést megértette.

Leül gazdája lába mellé.

Elfoglalta őrhelyét.

– Köszönöm. Nézd, milyen szép. Jó volna, ha megtelepedne nálunk. Nem bánt senkit. Kedves, halk. Védtelen. Fürdik a napsugárban, de közben, látod, mindenre figyel.

A kiskutya megértett annyit, amennyire szüksége van.

Eltökélten ül az ablak alatt, nem mozdul el innen. Még a jó barátot, Valentin úr sakkpartnerét is csak ülve, így komikus farkcsóválással üdvözlí.

Az öregember a kerítés mellett megy. Amikor a kapuhoz ér, megáll. Beszól Valentin úrnak.

– Föl tudnál váltani egy százforintost?

Valentin úr indul a kapu felé. Nyitja.

– Igen. Azt hiszem.

Az öregember belép a kertbe. Megáll a fűre lerakott bőrrönd és aktatáska előtt.

Valentin úr a belső zsebébe nyúl.

Az öregember minden mozdulatát figyel.

Valentin úr előveszi tárcáját.

Ugyanaz a tárca, amelyet a vonaton láttunk, csak most duzzadtabb. Még több pénz van benne.

Kivesz belőle egy ötvenforintost, két húszforintost.

Becsukja a tárcát. Rutinmozdulattal teszi vissza a belső zsebébe.

Az öregember rosszállóan nézi.

– Nem volt elég a múlt heti kaland? Tedd biztosabb, nehezebben hozzáférhető helyre a pénzedet.

Valentin úr nem is hallja. Patkó alakú kis pénztárcájából szed elő két ötforintost.

– Így jó lesz? Vagy kell forintos is?

– Mindegy. Csak arra voltam kíváncsi, hogy tanultál-e valamit.

– Hordozható páncélszekrényem nincsen. Igaz, ami igaz, nem hordozható sincs.

– Miért kell ennyi sok pénzt magaddal cipelned?

– Hétfő van. Szünnap a fodrászüzletekben. Áruért megyek. Ha megkapok majdnem mindent, amit rendeltek, nagyon sokat kell kifizetnem érte.

Nyitja a kertkaput, kimennek. Bezárja, zsebre teszi a kulcsot.

Az öregember, amikor Valentin úr zárta a kaput, kinyújtotta kezét a kulcsért. Valentin úr nem adja oda.

– Ma nincs takarítás.

Kényelmes léptekkel mennek a kerítés mentén.

A tűztövis izzik a fényben. Az öregember nem állja meg szó nélkül.

– Napról napra szebb lesz. Izzik, mint a parázs.

– Tűztövis. Ha tetszik, októberben szedek ki neked. Nem árt, ha megritkítom egy kicsit.

Az öregember morog.

– Hétfő van. Tévé se lesz este. Sakkozunk?

– Persze.

– Korábban jössz haza?

– Nem hiszem. Sok szaladgálnivalóm van. Nagyon sok a rendelés. Úgy látszik, már az őszi szezonra készülnek.

Az öregember a következő kapu előtt megáll. Valentin úr búcsúzásul megnyugtatta.

– Az ötórással biztos megjövök.

Egyedül megy tovább a kis falusi utcán. Egyre világosabb lesz, már majdnem reggeli fényben ragyog Valentin úr kertje. Az ablakpárkány mélyedésében napozik a gyík. Kékeszöld hátán szikrázik a fény.

Az ablak alatt ül a kiskutya.

A liba okos fejét a bezárt kertkapuról az ablak felé fordítja. Odamegy a kutyaához, leül mellé.

Valentin úr már elég messzire jutott az ébredő falusi utcán.

Az öregemben még mindig a háza kapujában áll, néz utána. Majd lassú mozdulattal nyitja a kaput.

Pillanatig még tétovázik a nyitott kert előtt.

Valentin, úr visszafordul. Látja barátja tétova ácsorgását. Gyors léptekkel visszajön hozzá.

Az öregember néhány lépést tesz felé.

– Otthon felejtettél valamit?

Valentin úr nevet.

– Nem, dehogy. Csak szeretnék megnyugtatni. Ne aggódj miattam. Az a szegény nő, bármilyen zseniális, nem hinném, hogy egyhamar újra vonatra ülhet. De ha valami csoda folytán vonatozhatna is, hidd el, engem nagy ívben kikerülne. Túl sok szerencsét nem hoztam neki. Az meg egyszerűen lehetetlen, hogy azt a nagyszerű produkciót még valaki képes legyen végbevinni.

Őszinte csodálat fűti a hangját.

– Mit gondolsz, szilárd talajon is képes megcsinálni? Úgy gondolom, talán a vonat mozgása segíti. Persze, a lényegből ez mit se von le. Az a nő egyszerűen zseniális.

Az öregember elneveti magát.

Valentin úr az órájára néz, és majdnem futó lépésben indul, le ne kesse a reggeli vonatot. Már a hófehérre meszelt, szép, régi falusi templom előtt szalad.

A templomtoronyban megszólal a harang.

A fodrász a kávéfőző géppel pepecsel. Még nem folyik a kávé. Mosolygós, csodafrizurás, óriási színes női képet akaszt le a falról. Mély, sötét színek. Nagyon ízléses reklámfotó.

A fodrász megfordítja a képet. Hátul a nagybetűs fölirat: Hétfőn szünnap.

A lehúzott rácsból ez a nagy kép szinte kiszakít egy darabot, ahogy a fodrász az ajtóra akasztja, föliratával az utca felé.

Visszamegy a kávéfőző géphez.

A csukott ajtón lehúzva a redőny. A rácsok között reklámmosolyával néz be a még kicsit sötét üzletbe a sötét tónusú, sok ékszerrel viselő, hatalmas fotón a szoborszerű nő.

A Fogas közepén, az ajtónál áll Klárka és az újságáruslány. A kocsiban foglaltak a helyek.

Látszik, nem kirándulók kapaszkodnak föl a hegyre ezen a hétfő reggelen. Most jönnek azok, akik a városban laknak és a hegyen dolgoznak.

A két lány, mintha hirtelen vidékre csöppent volna, idegenül nézi a kocsi belsejét. Jóformán minden utas ismeri a másikat. Számukra meglepő a hangulat. Egészen más, mint a buszé vagy a villamosé, metróé. A nagy csomaggal fölszálló ismerőst, ha már nincs ülőhely, valaki megszabadítja csomagjától. A kényelmesen elhelyezkedettek összébb szorulnak, helyet csinálnak.

Klárka hátat fordít a beszélgető embereknek, kinéz az ablakon.

Az újságáruslány megérzi bizonytalanságát.

Úgy beszél, mint aki leckét mond föl.

– A Szabadság-hegy megállónál kell leszállni. Azután a szanatóriumnál addig menni a kerítés mellett, amíg rá nem ismerünk a házra.

– Tatárarcú megmondhatta volna a házsámot.

– Szeret föladni rejtvényeket. Játékos a természete.

Az újságáruslány arca, hangja megváltozik. Karikírozva ugyan, de kitűnően utánozza a tatárarcú fiút.

– Ha nem ismertek rá az után, amit elmeséltem, meg sem érdemlitek, hogy ott lakjatok.

– Gondolod, hogy megtaláljuk?

– Persze. Sose félj.

– Nem félek.

Most Klárika karikírozza önmagát. Játékosan, túlozva töpreng, ki ne felejtse egyetlen szót, egyetlen jelzőt sem.

– Szőlőlugas vezet a kaputól a házig. Már a kerítés mentén is csodavirágok nyílnak. Mesebeli kunyhó a pici ház, mögötte hatalmas, kék hegyek. A kert levezet a völgybe, és...

Az újságáruslány hirtelen mozdulattal elhúzza az ablaktól Klárikát.

Klárika értetlenül ránéz. Mondat közben elhallgat.

Az újságáruslány lenéz az útra. Klárika is.

Ezen a szakaszon egymás mellett fut az autóút és a fogassín. Az Angyalarcú anyjának kis, nyitott födelű kocsija kapaszkodik fölfelé az úton.

Nem a nő vezet. Átadta a kormányt Stiberingernek.

Stiberingerről lesír, örömmel vezet.

Az Angyalarcú anyja boldogan nevet.

Ebben a józan, reggeli fényben sokkal erőteljesebben látszik a különbség, mint a jótékony esti fényekben, homályban.

Távolról úgy tűnik, két jókedvű, fiatal ember jön föl a hegyre. Ahogy közelebb kerülünk, már talán anyára és fiára emlékeztetnek.

A nő erőltetetten jókedvű. Ruhája strandruha vagy estélyi egyaránt lehet. Érdekes szabású, a szemérem és a meztelenség furcsa keveréke. Pontosan kiszámított, mennyi a legtöbb, amit a karjából, vállából, melléből még bátran mutogatni lehet.

Nyakát takarja a ruha.

Klárika is megismeri a közeledőket.

– Ne félj, nem fogja szégyellni magát. Nem vehetnek észre.

– Hogy én milyen ostoba vagyok. Szégyellhetem magam.

– Nem azt mondtad, hogy ma reggel kell fölhívnod? Most valamikor.

– Ő mondta. Rongyosra tárcsázhatnám az ujjamat.

– Az ördögbe mehetnek ilyen korán?

– Stiberinger itt hord téglát egy építkezésen.

Megáll a fogas, néhányan leszállnak.

Most egész közel került hozzájuk az apró kocsi. Klárika nézi a sállal takart nyakat.

– Fáj a torka.

– Fájnak az évei. A legszebb férfikort nem viseli oly gráciával, mint a rongyait.

Már csak messziről látjuk a kis sárga kocsit.

Indul a fogas.

Az újságáruslány dohog.

– Tudja, hogy fontos, őneki fontos, amit mondanom kell. Még szerencse, hogy ennyire érdekli.

Klárka most kezd megérezni valamit az előző estéből, az égő gyertyákból.

– Az Angyalarcú gyertyái az este. Azt hittem, hülyéskedik, ijesztget. Én nem tudtam, hogy ő van megijedve.

– Készül valamire. Én változtatni semmin se tudok. A drága édesanyja talán tudna. Ha érdekelné egy pillanatig. De, sajnos, ebből az egész díszes nemzedékből, a miénkből, egyetlenegy szép fiú van, mindössze egy, akinek a sorsa, élete a szép hölgy számára semmit nem jelent. Mintha már nem is volna.

Klárka kis híján elsírja magát.

A fogas megáll.

Klárka vigasztalni próbálja mindkettőjüket.

– Ha ez itt dolgozik, akkor csak fölhozta a hegyre. Itt hagyja. Mehet haza. Még nagyon korán van. Akkor is korán lesz, amikor hazaér. Biztos várni fogja a telefonodat.

– Biztos, hogy hívni fogom.

Indul a fogas.

– Nem kell még leszállnunk?

Klárka, mint egy felhúzott játék baba, monoton hangon, gépiesen folytatja Tatárarcú szövegét.

– A Szanatóriumnál leszállunk, a kerítés mentén a mesebeli kunyhóig megyünk. Óriási kertet találunk, a másik hegy lábáig nyúlik. Minden évszakban tele van virággal. Télen még a havon is nyílnak a rózsák. De kár, hogy sose szerettem a rózsát.

Tatárarcú szobája egyszerű, jó ízléssel berendezett, kicsi szoba. Vidám, színes függönyén át betűz a nap.

Bronzhajú feje a párnán.

Tatárarcú mélyen alszik.

A napsugár a lány szemén játszik, fölébreszti. Nyitja a szemét. Lassan, óvatosan fölkel. Kimegy.

Az ágy melletti kisasztalon gyerekkori, vékony aranylánca, mellette a jegygyűrűje, órája.

Tatárarcú fölébred arra, hogy egyedül van. Látja a nyitva hagyott ajtót. Behunyja a szemét.

Bronzhajú megjelenik az ajtóban. Most sem csukja be maga után. Halkan, óvatosan a kisasztalhoz megy, fölcsatolja óráját, nyakára kapcsolja a láncot. Fölhúzza a jegygyűrűt. Mozdulatai automatikusak, nap nap után így öltözködik.

Tatárarcú mozdulatlanul fekszik. Szeme résnyire nyitva. A lány nem láthatja, hogy ébredzik.

Bronzhajú pillanatig nézi kezén a jegygyűrűt. Majd lehúzza ujjáról, visszateszi az ágy melletti kis asztalkára. Bizonytalanok a mozdulatai.

Az asztalon csillogó kis aranykarika visszavonhatatlan döntésnek tűnik.

Főlemeli az. asztalkáról, halk, óvatos mozdulattal lehajol, elég mélyen betolja a gyűrűt a parkettára, a bútor alá. Megkönnyebbülve egyenesedik föl.

Igaz, végül nem oldott meg semmit, de legalább elodázta a döntést.

Tatárarcú résnyire nyitott szemmel a lány távolodó, gyűrűtlen kezét figyeli.

A Pasaréten látott társaság van a tenispályán. Nincs közöttük az Angyalarcú, a magas szakállas fiú, a Lány és az őszülő férfi.

A játékosok arcán sem a játék öröme, sem az edzés akarása nem látszik. Nem azért vannak itt kora reggel, mert játszani szeretnek, nem azért, mert meg akarnak tanulni valamit, nem mert gyakorolni akarnak, nem mert mozogni akarnak.

Nem akarnak semmit.

Unják egymást, a játékot, a korai fölkelést.

És még ez sem egészen igaz.

A reggeli tenisz státusszimbólum. Itt kell lenni, jelen kell lenni. Napközben vitatkozni kell a reggeli szettekről. Olyan hévvel kell vitatni egy-egy mozdulatot, mintha fontos volna. Mintha ez legalább érdekelné őket.

Az egész kép élettelen, hazug. Unott arcú, álmos, nyűgös árnyékok ütögetik a labdát.

Érdemes néhány percig figyelni játékukat.

Egy-egy jó védés, egy-egy nehezen elcsíphető labda után lendülő arcáról villanásnyi időre eltűnik az egyenunalom. Az akció közben élő, fiatal emberek képe ugrik szemünk elé. Majd visszaváltoznak unott árnyékká. Sem sikert, sem kudarcot nem reagálnak. Pillanat alatt válnak a jó mozdulatok újra álmos, kényszeredett közönnnyé.

Egymás előtt szégyellik az érdeklődést, a játékkedvet.

A pálya előtt magánautók sorakoznak. Közönséges állampolgárok számára is elérhető márkájú kocsik, Trabant, Skoda, Lada stb., még véletlenül se kerül a sorba. A kis olasz Fiat a legközönségesebb a BMW-k, Alfa Romeók, Audik, Mercedesek, Toyoták között.

Fehér Mercedes közeledik, fékez, megáll egy üres sávban.

A pasaréti házigazda most reggel sem vezet biztosabban, mint előzőleg. Ami bizonytalanságot akkor sok jóindulattal fáradtságnak is gondolhattunk, most a vezetni soha meg nem tanulást valószínűsíti.

Az őszülő férfi kiszáll, átjön a Bronzhajú oldalára. Nyitja az ajtót.

Bronzhajú rezzenéstelenül ülve marad. Nincs kedve kiszállni.

A férfi látja a Bronzhajú tétova tekintetét. Főlegyenesedik. Elengedi a kocsi kilincsét.

– Hinnie kell nekem. Miért hazudnék. Éreznie kell, hogy soha semmiben nem akarom félrevezetni. Próbálja meg, ha kedve van hozzá. Nem nehéz. Csak játék, nem túl fontos. Játék.

Behajol a kocsiba, elegáns kis bőr oldaltáskát vesz elő. Leteszi a Bronzhajú mellé az ülésre.

– Ha úgy dönt, hogy megpróbálja, ebben megtalálja a szerelést.

– Félek. Suta leszek. Ügyetlen. Nevetséges.

A pályáról észrevették őket. Van, aki játszik tovább, nem érdekli az idegen. Néhányan kuncognak.

A Szakállas avval a fiúval suttog, aki a pasaréti vitánál a váratlanul megüresedni látszó állásért jelentkezett.

Az őszülő férfi türelmesen magyaráz a lánynak.

– Itt senki nem profi. Ütögetik a labdát, amíg kedvük van hozzá.

A Szakállas nevet. A másik fiú elindult az őszülő férfiek felé, jön ki a pályáról.

Az őszülő férfi meglátja a Szakállas szemét és a közeledő, nyilvánvalóan üzenettel megbízott, túl szolgálatkészen sündörgő fiút. Közelebb hajol a Bronzhajúhoz.

– Nem kell feltétlenül itt maradnunk. Ha meggondolta magát, természetesen azonnal elmegyünk máshová. Ahová akarja. Kívánsága parancs.

Visszacsukja az ajtót, megkerüli a kocsit, a volánhoz ül.

Ekkor ér melléjük a fiú. Köszönés nélkül szólítja meg.

– Telefonüzeneted van.

Igyekszik pontosan adni át az üzenetet, szómul szóra. Az imént a Szakállastól hallott, kitalált szöveget mondja.

– A szerelmed kért, mondjuk meg neked, sikerült tegnap egy kis időt szakítania. Éjfél után meglátogatott. Valami olcsó kis kotlós feje piroslott a párnádon.

Az őszülő férfi mozdul. Bronzhajú a karjához nyúl.

A szemüveges fiú folytatja.

– Ciki lett volna, ha észreveszed. Zaj nélkül távozott. Mélységesen egyetért, a te helyzetekben már nem hagy ki az ember egyetlen estét sem. Kér, ne aggódj, nem haragszik. Nem érdeklik a kóbor numerák.

A fiú érzi az indulatot, de nem meri abbahagyni hirtelen betanult szövegét. Gyors karriert vár a Szakállastól, kiszolgálja a végtelenségig. Fél tőle, de fél az őszülő hajú férfitől is. Hangsúlya, gesztusai jelzik, szómul szóra darálta az üzenetet, minél gyorsabban túl akart lenni nem kellemes feladatán. Egyre gyorsabb tempóban, hangsúlyozottan memorizálva beszélt. Megkönnyebbül, hogy befejezte.

– Ennyi.

Nem vár reagálást, megfordul, visszamegy a pályára.

Az őszülő férfi mondana valamit, ha volna épkézláb ötlete. Feszeng.

A Bronzhajú kinyitja a kocsit ajtaját, kilép a járdára. Pillanatig figyel a játszókat.

– Sokkal ügyetlenebb én sem lehetek. Mindegy. Megpróbálom.

Nem túl meredek az utca a Szabadság-hegyen. Elég széles ahhoz, hogy autók is elférjenek egymás mellett.

Talán a sövénnyel befuttatott kerítések, a régi kis házak teszik, de még csak nem is emlékeztet a gazdag emberek csodavilláit hordozó részére ugyanennek a hegynek.

A két lány baktat lefelé a lejtőn.

Klárka beles a kerítésekben.

Messziről látszik egy sövénnyel nem takart kerítés. Frissen mázolt, szép sötétzöld.

Amint észreveszik, lépteik meggyorsulnak.

Klárka örül a sikernek.

– Azt hiszem, megtaláltuk.

Odaérnek a drótkerítés elé.

A kaput a kicsi házzal oszlopok, drótváz köti össze. Szőlőt futtattak föl a vázra. A már érni kezdő, hatalmas fürtöket ritka szövésű anyagba csomagolták. A hálók nagyobbak a hatalmas fürtöknél is, elég hely marad a növekedésre.

Néhány őszibarackfa roskad a csodálatos, hibátlan, óriás gyümölcsöktől.

Az út két oldalán színes, tarka virágok pompáznak.

Az újságáruslány megnyomja a csöngőt.

Az idős házaspár a kertből jön elő. A férfi nyitja a kaput. A kapun lánc van, a lánccon lakat. Leveszi a lakatot, kiakasztja a láncot.

A két lány belép a szőlőlugas árnyékába.

Az út nagy, csupa üveg verandához vezet. Előtte, a ház fala mentén, díszfák, díszcserjék adnak árnyékot, félárnyékot a palántáknak, a kényes, erős napot nem tűrő szobanövényeknek. Szűrt fényben, jégkrémes, joghurtos, tejfölös poharakban, bonbonos dobozok rekeszekre osztott, színes műanyag betétjében palánták. A különböző nagyságú szobanövények, pálmák cserepekkkel, hordókkal együtt élnek a szabadban. Vízcsöppek csillognak a leveleken. A harmat rég elpárolgott ebben a melegben, nemrég permetezhettek vizet a növényekre. A fák levelein nincsenek vízcsöppek.

A csupa üveg verandán szédítő a színek orgiája. Minden virágzik. Kaktuszok, broméliák, cliviák, begóniák.

A veranda északi fala kapcsolódik a házhoz, a másik három fal a kőpadlótól kezdve üveg. A növények egész nap három oldalról kapják a fényt.

Nyitott rekeszekben frissen szedett, hibátlan, hamvas, hatalmas őszibarackok szép szabályos sorokba rakva.

Nem vitás, a két öreg hajnal óta dolgozott.

A veranda bejáratához készítve egymásra rakott rekeszek, lucullus paradicsommal telirakva.

Szelíd lejtéssel fut a völgybe a kert. Komor, sziklás hegy emelkedik meredeken, úgy tűnik, egészen közel a kert aljához. Valójában elég távol van a kéklő hegyoldal.

A két lány a száját se tudja kinyitni a csodálkozástól. Igaz, Tatárcú lelkesen mesélt erről a világról, de nem tudta megközelíteni sem a valóságot.

Az öreg kertész büszke a sikerére.

– Jöjjenek a melegházba, ha érdeklik a virágok. Most nyílik néhány orchideám.

Vezeti a lányokat a ház mentén a déli oldalra. Keskeny ösvény keretezi a falakat. Így óriási üvegdobozhoz vezet föl néhány falépcső, két oldalán vastagabb ágakból készített korláttal. Az üvegdobozt a házzal keskeny, fedett folyosó köti össze. Valószínűleg a víz-, gázcsövek, szerszámok helye.

A házon is keresztüljöhettek volna, úgy rövidebb is az út. De a látvány megérte a kerülőt.

A ház falán buja növényzet fut még a tetőn is. Óriás harangvirágra emlékeztető kék, lila, fehér, sárgás virágok színezik a sötétzöld leveleket. Fügefák, citromfák, narancsfák nyújtóznak ezen az oldalon a nap felé.

Óvatosan lépegetnek az öreg falépcsőn. A saját készítésű ajtó folyosóra nyílik. Nem szabad egyből a melegházba lépni.

A folyosón esztergapad, hegesztő apparátus, satu, faanyag, fűrészek, kalapácsok, fogók, csövek, drótok. Jól felszerelt kis műhely nemcsak fa- és fémmunkához, de kőműveskanál, kalapács, zsaluzó deszkák, betonkeverő, malteros láda, téglá, talicska is helyet kapott hordók, dézsák társaságában.

Kívülről nem is látszott, milyen tágas ez a folyosó. Jókora munkaasztal van padokkal körülvéve a közepén, mégsem zavarja a közlekedést.

Kettős falú üvegajtó vezet a melegházba.

Mielőtt nyitná az öreg kertész az ajtót, szinte bocsánatkérően szólal meg.

– Odabent nem szabad dohányozni.

Nyitja az ajtót.

Párás, nehéz, fülledt az üvegház levegője.

A két lány nehezebben lélegzik. Az öregember nem érzékeli a változást.

Becsukja maguk mögött az ajtót.

– Néhány perc alatt hozzászoknak a párás levegőhöz.

Az itt élő növények némelyike halványan emlékeztet virágüzletek kirakataiban, lakásokban látottakra. Mégis mások, idegenek. Hatalmasra nőnek, dúsak, pompásak.

Valóban virágzanak az orchideák.

A mennyezet üvegtábláit tartó szerkezetbe kampókat erősítettek. Polcok, virágtartók lógnak le róluk. Némely virág nem cserépben, edényben él, fakéregre telepítették.

Az üvegház egyik sarkában szabálytalan alakú medence, a víz tükre is virágokat nevel.

A legtávolabbi sarokban virágláda függ le a tetőről. Földig érnek a lila minden árnyalatában játszó virágai. Eltakarják az elég nagy tartóládát is.

A víztükör szomszédságában ez a virágtenger lila zuhatagnak hat.

Klárka elámul.

– Mesésép. Mesevilág.

A kertész követi a lány tekintetét. Elmosolyodik.

– Mesevirág. Az a neve.

Az üvegfalon belátszanak a távoli hegyek, sötét hátteret adnak a lila ragyogáshoz.

Az újságáruslány racionálisabb barátnőjénél.

– Nem értem, hogy gondolta 'Tatár. Itt semmit nem szabad megbolygatni. Bűn volna. Nemcsak Isten ellen való bűn, bűn volna az ember ellen is.

Eszter hajnali fényben öltözködik.

Minden holmija drága, finom, hangsúlyozottan a legutolsó divat szerint készült, kicsit a túlzásokat is jelezve.

Evvel együtt szép, elegáns. Amit fölvesz, az illik hozzá.

A fodrász ágya érintetlen.

Eszter nyitja Klárka szobaajtóját.

Ott meg sincs vetve az ágy. Nem lehet tudni, másutt aludt-e Klárka, vagy korán kelt, rendbe tette az ágát, úgy ment el.

Eszter számára nincs bizonyosság.

Bemegy a fürdőszobába, a lány fogkefáját, fogmosó poharát nézegeti.

Mind a kettő csontszáraz.

Eszter arca elégedett lesz. Ezt várta. Ezen az éjszakán sem volt a lakásban a férje és a húga.

Indulattal csapja be a fürdőszobaajtót.

Az ajtóbecsapás lendülete vezeti lépteit az üzlet felé.

Hallgatódzáshoz szokott füle olyan halk neszt is meghall, amelyet más ember nem vesz észre. Az üzlet ajtajától talán kétméternyire megtorpan, mozdulatai óvatosak, halkak lesznek.

Zajtalanul pici rést nyit az üzletajtón.

Most már hallható, folyik az imént bekészített kávé. Még a fodrász lépteit is hallja, amint odamegy a géphez, kihúzza a dugót a konnektorból.

Eszter a résen át látja, férje egyedül van az üzletben. Arcán kis csalódás. Mindkettőjükre számított. Pillanatig tanácstalan. Állva marad a résnyire nyitott ajtó mögött.

A fodrász kitölti a kávéját, issza. Nyugodt. Nem veszi észre, hogy minden mozdulatát figyelik.

Vagy nem érdekli.

Ez az utóbbi a valószínűbb.

Eszter sikertelen rajtaütési kísérlete csalódásával megy vissza a szobájába. Az ajtót sem csukja be, nem kockáztatja, hogy észrevegyék. Nesztelen lépteivel távolodik az üzlettől.

A fodrász leteszi kávéscsészéjét, határozott, nyugodt mozdulatokkal az ajtóhoz megy. Becsukja.

Arcán érzelmnek, indulatnak nyoma sincs.

Az Angyalarcúék kapuja előtt a házmester áll, kezében zöld táviratboríték.

Motorbiciklis táviratkihordó távolodik az úttesten.

Kisfiú jön a ház felé, a kutyát vezeti.

A házmester szeme fölcsillan. Néhány lépést a fiú elé megy.

– Béla, várj egy kicsit.

A kisfiú a kutyával megáll a kapu előtt.

A házmester bemegy az udvarra.

A kisfiú nem engedi el a póráz, de leveszi a kutyáról a szájkosarat. Leül a kapu lépcsőjére. A kutya melléül.

A házmester tűnik föl a kapu árnyékában. Kezében nyolc-tíz zöld táviratboríték.

– Vidd föl ezeket a táviratokat az ügyvéd úréknak.

– És mit csináljak velük?

– Add oda az ügyvéd úr feleségének. Vagy a fiának.

– Nem láttam az Angyalarcút. Az anyukája nincs itthon.

– A kutya?

– Tinka néni szombaton áthozta hozzánk. Azt mondta, pár napra elutazik.

– Hová?

A kisfiú csodálkozik a kérdésen.

– Azt nem mondta.

Föláll. A kutya is.

– Azért fölvihetem ezeket. Biztosan észrevesszük, ha hazajönnek.

Már nyitva a könyvtár. Öregek, fiatalok, gyerekek mennek a kapu felé.

Klárka és az újságáruslány a múzeum lépcsőjén ül. Mindketten cigarettáznak.

Klárka arca még ugyanolyan csodálkozó, mint amikor a szabadság-hegyi kertben a lila viráguhatagot meglátta.

Az újságáruslány nyugtalan. Nyoma sincs rajta, Klárikához hasonlóan, ámulatnak, harmóniának.

Klárka ízlelgeti a szót.

– Mesevirág.

– Mesevilág. Igaza van Tatárcúnak. Jó volna ott élni. Ha fölépítenénk egy sereg lakást. Lehetnének közös helyiségek. Közös konyha, könyvtár, társalgó, talán kevesebbe kerülne az építkezés. Talán gyorsabb is volna, egyszerűbb.

– Mint a mesében.

– Avval az elenyésző különbséggel, hogy meg lehet valósítani. Azt hiszem.

– Harmincezer forintom van az OTP-ben. Egyedül nem megyek vele semmire. Ez is három év alatt jött össze. Évek múlva is legfeljebb ötven-hatvanezer forintom lesz. Mindenhez kevés. Ha odaadhatnám nektek, talán mennék vele valamire.

– Tatár szerint akár azonnal hozzákezdhetnénk. Valamennyi építőanyagot kell venni. Ásni, téglát rakni mindenki tud. A kertészetben is segíthetünk. Ha végigkulizzuk a jövő nyarat, őszre talán be is költözhetünk.

– Én boldog lennék, ha két év múlva készülnék el, akkor is. Szeretem a szobámat. Nem sűrget semmi. De Tatár házasodni akar. Gyereket akar. Neki ez nagyon sok idő lesz.

Az újságáruslány a zsebében kutat.

– Adj két forintost.

Klárka pénztárcájából veszi elő.

– Tessék. Adhatok többet is.

– Elég lesz egy. Kösz. Várj meg itt.

– Azt mondtad, be kell menned a könyvtárba.

– Mindjárt visszajövök, akkor bemegyek.

A fodrász néma lakásában hangos az óra ketyegése.

Eszter mozdulatlanul áll a színes tapéta előtt, az ajtó közelében.

Feszülten figyel. Szinte lélegzetet sem vesz.

Ha hirtelen néz rá az ember, nem lehet bizonyos abban, hogy élő embert lát. Nem különbözik az üzlet falon lógó, színes reklámfotóitól.

Klárka lassan ballag abba az irányba, amerre barátnője elment.

A Múzeum körúton, telefonfülkében áll az újságáruslány, elég hosszan tartja kezében a kagylót, majd elunja, visszaakasztja. Újra tárcsáz. Klárka még a Múzeum-kertből látja a jelenetet.

Kimegy a rácsos kapun, odalép a telefonfülkéhez. Bezörög.

Az újságáruslány bosszúsan fordítja fejét a hang irányába.

Eddig az ajtónak támaszkodott, most oldalt fordul, szabaddá teszi az ajtót.

Klárka résznyire nyitja.

Az újságáruslány Klárka kezébe adja a hallgatót.

Klárka hallgatja a hangos, egyforma hosszúságú csöngéseket.

Az újságáruslány, úgy látszik, magában számolta a csöngéseket. Most hangosan folytatja.

– Negyvenöt, negyvenhat, negyvenhét, negyvennyolc, negyvenkilenc, ötven. Leteheted. Jubileum.

A csöngéseket csak Klárka hallotta, a másik lány a megszokott ritmusban számlált tovább.

Klárka mentséget keres.

– Még nem ért haza.

– Nem. Nem is fog egyhamar. Rongyosra tárcsázhatnám az ujjamat, ha hinnék a szavában. Hogy én mekkora barom vagyok.

Gyűlölettel utánozza saját elmondott szövegét és az Angyalarcú anyjának szavait és modorát.

– Nagyon fontos, Tinka néni. Beszélünk kell. Rendelkezz velem. A fiáról van szó. Talán az életéről.

– Ezt nem mondtad.

– Nem. Nem mertem. Ismerem őt, amióta az eszemet tudom.

Klárka visszaakasztja a kagylót, majd leveszi újra.

– Tárcsázd a számot. Vagy mondd, ha félted az ujjaid épségét.

Az újságáruslány gépiesen tárcsáz.

Klárka hallgatja a csöngéseket.

Az újságáruslány leereszkedő pózzal néz le valahová a telefonfülke padlójára. Azt játssza el, hogy a cipőjén egy porszemmel beszél.

– Hívj föl reggel.

Alázatosan nagy magasságba néz, úgy folytatja.

– Nem akarom zavarni.

Újra a porszemhez beszél.

– Nem zavarasz.

Most kirobban.

– Még hogy zavarni. Ezt. Az Úristen személyesen se beszélhet bele a szeszélyeibe. Csak azt hallja meg, amit akar.

Most már Klárka is rosszkedvű. Leereszti kagylót tartó kezét. A levegőbe csöng hangosan a telefon.

– Gyűlölöd.

– Férges nem lehet gyűlölni. Undorodom tőle.

A Bronzhajú ismerkedik a teniszrakettel, labdával.

Jól áll rajta a Lány szerelése.

Több akarás feszül az arcán, a mozdulatain, a konok próbálkozásán, mint amennyit bármilyen játék elbír.

Gyakorolja, hogy kell tartani az ütőt, a csuklómozdulatokat.

Ha hiány hasonlónak tehet egymáshoz embereket, akkor abban hasonlít a többiekhez, hogy neki sem öröm itt lenni.

A fodrász a kávéját issza.

Klárika megáll a lehúzott redőny előtt.

A reklámfotó hátlapja néz az utca felé, hisz a fölírat azon van. Fura kép, a lehúzott redőny középső harmada a csodafrizurával, reklámmosollyal fogait mutató, sok ékszert viselő női fej. Fölötte néz be Klárika az üzletbe.

Arca parányi a fotó fölött.

A fotón nem látszik a redőny, a belső oldalra akasztotta a fodrász. A hatalmas képet rács keretezi. Klárika kívülről néz be, a rács mögül. Kicsinek tűnő arcát részekre szabdalja a fekete rács.

– Nem engedsz be?

A fodrász leteszi kávéscsészéjét.

– Korán hazataláltál.

Odamegy az ajtóhoz, leemeli a reklámfotót, fölhúzza a redőnyt. Csak annyira, hogy Klárika kényelmesen átférjen alatta.

Klárika lehajol, bejön az üzletbe.

A fodrász visszahúzza a rácsot az ajtóra. Nyúlna a reklámfotó után, de a lány megelőzi. Mély meghajlással, játékos kedvesen köszönti a fölékszerezett, színes fejet, majd szinte bocsánatkérő mozdulattal megfordítja. Maga elé tartja a nagy betűs fölíratot: Hétfőn szünnap. Majd az egész lányt eltakarja a kép. Feje és térdtől a lába látszik ki alatta-fölötte. Groteszk a mozdulat, ahogy egyik kezével maga előtt tartja a fölíratot, másikkal mutatja a fodrásznak. Nevet.

– Ahol nincs dolga az embernek, onnan nem lehet elkésni.

Visszaakasztja a képet a redőnyre, most már a női fej az üzlet belsejére mosolyog.

– Igaz. De ahol nagyon várják az embert, oda könnyen érkezhetsz későn.

A lány még mindig nevet. Mély bókkal meghajol a hatalmas fotó előtt.

– Elnézést, szép hölgy. Álmomban sem merészeltem volna arra gondolni, hogy észreveszi a hiányomat.

Főlegyenesezik, természetes hangján szól a fodrászhoz.

– Főzzek kávé?

A fodrász átveszi a játékos modort.

– Majd a legközelebb, ha kérem szabad. Most engedd meg, hogy a magam főztjét kínáljam. Jól csinálom?

Rég nem volt jó hangulatban isszák a kávé. Fölszabadultak a verseny szorongása alól, és szabad nap vár rájuk, nyugalom, pihenés, szórakozás. Amit akarnak.

Klárika megitta a kávé. Karikírozott, nagy mozdulatokkal néz a kávéfőző környékén még a kis asztalka alá is.

A fodrász követi tekintetével minden mozdulatát.

– Elvesztettél valamit?

Klárika komikusan nagyot sóhajt.

– Sajnos, nem. Az étvágyam kitűnő. Még egy perc, és éhen halok. Nem hoztál reggelit?

– Nem akartam Esztert fölébresztetni.

Klárika halkabbra fogja a hangját.

– Alszik?

A fodrász fülel.

Csönd van, semmiféle nesz nem hallatszik.

– Gondolom, igen. Nem hallok mozgást. Pedig a lakás ajtaja is nyitva van.

Éles, gúnyos a hangja.

– A nővérednek szüksége van pihenésre. Ki kell pihennie az éjszaka fáradalmait.

Eltűnt a játékos jókedv. A fodrász cigarettára gyújt, kínálja a lányt is.

– Tegyel föl egy kávé.

Klárka föláll. Nézi a fodrász most már újra fáradt arcát, fénytelen szemét. Szétszedi a kávéfőzőt, kiönti az elhasznált kávé, vizet tölt a gépbe, friss kávé készí-
t be.

– Még hajnalban is körbejárt a lakásban. Keresett valamit. Talán minket, nem gondolod?

Klárka elkészült, a zsinór dugóját tartja a kezében.

– Bekészítettem. Most akarod, vagy jobb volna későbbre hagynunk? Majd amikor Eszter is fölébred.

A fodrász odamegy a lányhoz, kiveszi kezéből a dugót, betolja a konnektorba.

– Fáradt vagyok.

Klárka szeretné folytatni a játékos hangot.

– Tökéletesen indokolt.

Az órájára néz.

– A pontos idő nyolc óra negyvenhat perc, tizenkét, bocsánat, tizenhat másodperc. A hosszú szabad nap előtt a kávéfőzés megerőltető munkája bizony igénybe veszi a fejlődő szervezetet. Különösen, ha éhgyomorra dolgozza magát agyon az ember.

– Menj reggelizni.

– Inkább ne. Várjuk meg.

– Ahogy gondolod.

A lakásban Eszter mozdulatlanul áll. Mintha idő sem telt volna el azóta, legalábbis az ő számára nem, hogy visszaesett az üzletből.

Feszülten figyel. Minden beszűrődő hangra, hangsúlyra.

Szoborszerű arcán diadalmas öröm.

Végre együtt vannak, ha belép majd az üzletbe, zavarba kell hoznia őket.

Meggyőződése, hogy sikerülni fog. Csak vár még egy kicsit, kivárja az alkalmas pillanatot, a számára jól kihasználható végsőt.

A fodrász belső zsebéből elővesz egy fehér, tömött borítékot.

Pillanatig tétozódik.

Nem abban bizonytalan, hogy a pénzt odaadja-e Klárikának. Azt eldöntötte jóformán az eredményhirdetés pillanatában. Amikor meglátta a borítékot és rajta a saját nevét. A zsűri a lányt természetesen meg sem említette. Fodrászkellék, mint a fésű, hajtű, csatok, díszek.

Más helyen kellene odaadnia a pénzt.

Tudja, hogy Eszter hallgatódzik.

Tudja, hogy a pénz elvesztése az egyetlen, ami valóban mélyen sebzi meg a feleségét. Pillanatig gondolkodik, mielőtt megszólal.

– Én is éhes vagyok. Gyere, megreggelizünk.

– Mindjárt folyik a kávé. Nem lehet magára hagyni.

Elneveti magát. Hangján érezni, az újságáruslányt utánozza.

– Életünk nagy eseményei döntésre kényszerítenek. Íme: mit kívánsz, kávé vagy tűzijátékot?

A fodrász leteszi a borítékot a kávéfőző mellé.

– Szerettem volna a kávé választani.

Kláríkára néz, mosolyog. Elnyomja cigarettáját a kisasztalon, a boríték mellett levő hamutartóban.

– Az álmoskönyvben olvastam, éhgyomorra a kávé is, a tűzijáték is igen egészségtelen.

Épp hogy csöpögni kezd a kávé. Kihúzza a dugót.

– Tedd el a borítékot. Ez így van rendjén. Együtt kínlódunk. A dicsőség az enyém. Legalább a pénzt hadd adjam neked. Így sem igazságos a javak elosztása.

Kivágódik a lakás ajtaja.

Eszter egyetlen pillanat alatt a kisasztal mellett terem.

Lecsap a borítékra.

Táskája fémcsatja villan.

A kisasztalon a telt hamutartó, a csöpögő kávéfőző, más semmi.

Ha Eszter szoborszerű arcán egyáltalán föl lehet fedezni bármilyen érzelem nyomát legalább, az, bármily fura is, valamiféle diadal. Végre elégedett. Elkapta a pillanatot, amikor férje pénzt ad a húgának. Titokban.

Hangja halk, fojtott, diadalmas.

– Kicsi testvér, most eltakarodsz innen. Vége az ingyen cirkusznak. Elég volt belőle. Két Bognár sok Bognár. Még a nagy étvágyú, még a mindig győzedelmes, nők bálványa fodrásznak is.

Öntelt kis mosoly az arcán, alig észrevehető. Évek gyakorlata, hogy érzelem ne torzítsa el szép vonásait.

– Ha élve akarsz eltűnni innen, kicsi testvér, azonnal eltűnsz. Mész, vissza se nézel. Mész, amíg elmehetsz.

Klárika egyetlen szót sem ért a jelenetből.

– Hát teljesen hülyének néztetek? Hogyan képzeltek, az ördög tudja. Édesen alszom a hitvesi ágyban, egyedül, most már minden éjszaka? Miközben a pénzem, a férjem a kicsi testvérkéhez vándorol? Mi kellene még, a pusztá életem?

A fodrász rezzenéstelen arccal nézi. Idegenül. Színházban ülő néző érdeklődésével figyeli Esztert.

Eszter szavain érezni, szinte betanult szöveget mond, annyiszor elgondolta már minden részletében nagyjelenetét.

– Betelt a mérték. Tőlem többé már senki ember fia semmit soha el nem vehet. Viperát melengettem a keblemen.

A fodrász most elmosolyodik.

Eszter észreveszi a mosolyt, de nem esik ki szerepéből.

– Védem magam, ha más nincs, aki védjen.

Ezt a férjének mondta. Most húgához fordul. Szelíden beszél.

– Kis testvérkém, most visszamész oda, ahol az éjszakáitokat oly kellemesen töltöttétek el. Remélem, jól mulattatok egymással, amíg itt virrasztottam és vártalak.

Ruhája zsebéből előveszi drágakövekkel kirakott, arany öngyújtóját, kis arany, hozzá illő cigarettatárcáját. Rágyújt.

– Tudod, testvér, ez veszélyes üzem. Nézz csak körül. Hidrogén, lúgok, savak. Maró, halálos vegyszerek. Élesre fent borotvák mindenütt. Nem kell sok. Egy óvatlan mozdulat épp elég. Akár halálos balesethez is. Utoljára mondom, jobb, ha elmész. Gyorsan méssz el, ameddig elmehetsz.

Klárka hátrál a lehúzott redőnyű ajtó felé.

A hatalmas, mosolygó reklámfej akár Eszter arca is lehetne, egyformán rideg, élettelen, nagyon megcsinált mind a kettő.

A fodrász Esztert figyel, kíváncsi, meddig képes eljutni. Pillanatig nem gondolja, hogy ezt a kiszámított, színpadias jelenetet komolyan lehet venni.

A redőny az ajtón csak akkor hangos, amikor leeresztik. Fölfelé nesztelenül tolható.

Klárka már az ajtóig hátrált, háttal állva a reklámfejnek, automatikus mozdulattal tolja föl a redőnyt. Olyan lassan, hogy a mozgás csak a reklámmosoly helyváltoztatásából érzékelhető.

Klárka válláig szabad már az ajtó.

A reklámfej a mennyezetről mosolyog.

A fodrász nézi a nyugodtan cigarettázó Esztert. Úgy tűnik, vége az előadásnak, több mondanivalója nincs.

Klárka felé fordul. A nyitott rést látja meg a magasban mosolygó, hatalmas fej alatt.

Az Angyalarcú Trabantja fékez a tenispálya előtt.

A Bronzhajú már lejött a pályáról. Nézi a többiek játékát.

Az Angyalarcú kiszáll a Trabantból, bemegy a pályára. Azonnal szemébe tűnik a Bronzhajú. Végignézi a lányt. Ismerős a cipő, ugyanolyan, mint ami az ő lábán van. Ismeri a sortot, a trikót. A Bronzhajú trikóján ugyanaz az ábra, fölirat, mint az Angyalarcún.

Mind a ketten a gellérthegyi Lány holmiját viselik. A Bronzhajú észreveszi az Angyalarcút, elindul felé.

Amikor megáll előtte, az Angyalarcú hangsúlyozottan nézi végig, és hangsúlyozottan megismeri a cipőt, a sortot, a trikót. Tekintete a lány bronz hajára téved. Eljátssza, keservesen csalódott, az előzmények után mást várt.

Bronzhajú őszintén megörül a másik világból való barátnak. Árad belőle a szó.

– Kerek a föld, forog is. Nem állt meg, pedig megjelentem a tenispályán.

Az Angyalarcú keres valakit. Átnéz a Bronzhajú feje fölött.

– Nem engem keresel?

– Nem. Téged én nem ismerlek. Talán találkoztunk már valahol? Hadd gondolkozzam...

A lány riadt.

– De Angyalarcú...

Az Angyalarcú töpreng, nem hallotta meg ezt a nevet.

– Régebben itt, ezen a tenispályán? Az nem valószínű. Emlékeznék, ritkán jövök ide. Nem nekem való. Nem szeretek játszani.

Puha, gyűrűs kéz ereszkedik a lány vállára. Ijesztő a hófehér trikón a gyűrű vésett szörnye.

Az ősülő férfi hangja jóságos, gondoskodó.

– Elég volt mára. Menjünk, együnk valamit. Jó erőben kezdjük ezt a napot. Rövid már a nyár. Ki kell használni minden kicsi percét. Velünk tartasz? Rád fér. Neked már ma délután kezdődik a robot.

Az Angyalarcú nézi a bizalmasan nyugvó kezét a Bronzhajú vállán.

– Nem. Elment az étvágyam. De furcsa ez. Nekem túl hosszúnak tűnik ez a nyár. Alig hiszem, hogy végre vége lesz. Te csak használd ki a fogyó időt.

A teniszezők látják, vége a partinak. Ugyanolyan érdektelenséggel hagyják abba, jönnek le a pályáról, mint ahogy játszottak. Még megkönnyebbülés sem látszik rajtuk, hogy abbahagyhatták fárasztó kötelességüket.

Az Angyalarcú az ősülő férfi arcát nézi. A többiek már eltűntek átöltözni. Az ősülő férfi eltűzöttan kedves.

– Ha meggondolod magad, gyere utánunk. A Hiltonban igen jó reggelit kapunk. Fogadni mernék, megjavítja a legrosszabb étvágyat is.

Az Angyalarcú most már nem játszik.

– Végül kedvet csinálsz a reggelihez.

Megfogja a Bronzhajú kezét.

– Ritkán látni ilyen szép kezét. Puritán kéz. Harmóniáját nem zavarja meg fémragyogás. Még egy vékony kis gyűrű fénye sem. Menjünk. Igazad van. A bőséges reggeli csak jót tehet.

Indulnak ők is az öltözők felé. Az Angyalarcú megáll az ajtó előtt.

– Megvárlak itt. Nekem nem kell öltöznöm. Megnyugtató vagy. Nézlek, és biztosan tudom, hiába izzik a nap, ennek a gonosz nyárnak vége lesz. Nemsokára józan, hűvös napok jönnek. Lehull a lomb, sok mindent betemet. Mit gondoltok, ki fogja kibogozni mindazt, amit augusztus megkevert?

A könyvtár hangulata hétköznapi, megszokott. Kellemes hűvös van, csönd, béke.

Itt nem vibrálnak a levegőben indulatok.

Az asztaloknál nők, férfiak előtt könyvek, jegyzettömbök. Kisdiáktól idős, nyugdíjas korú felnőttekig jóformán minden életkor képviselteti magát. Van, aki már jegyzetel, van, aki még könyvben, folyóiratban keresgél, van, aki olvas, olyan is akad, aki ábrát másol, rajzol.

Egyetlen közös tulajdonságuk: érdeklő őket, amit csinálnak.

A gellérthegyi Lány mellett középkorú férfi sakk-könyvbe mélyedt el, régi játszmákat tanulmányoz.

A Lány előtt francia, angol folyóirathalom. Cikkcímeket, oldalszámokat jegyzett föl. Átfutja a cédulát, föláll.

Klárka riadtan áll az ajtóban, nézi a termet.

Az újságáruslány nincs itt.

A Lány az ajtó felé indul, kezében a cédulával. Észreveszi Klárikát. Odalép hozzá.

– A barátnőd már elment. Talán negyedórája. Nagyon sietett.

Elegáns hölgy sétál a Párizsi utcában. A Váci utca felől jön. Pillanatra megáll a köntöskészítő kis kirakata előtt. A kirakatban, szépen elrendezve, ugyanaz a köntös pompázik, mint amelyet Eszter viselt az éjszaka.

Sajnálkozó arccal nézi a kirakatot. Ezt már megcsináltatta. Új modell, úgy látszik, még nem készült. Nincs miért bemennie az üzletbe.

Átmegy a másik oldalra. A hatalmas ékszerészkirakat előtt megáll. Ez az üzlet ékszerek bizományi eladásával is foglalkozik.

A nagyon ízléses kirakatban most csak régi, cizellált ékszerek, ezüstkelyhek, tálcák, kannák, régi étkészletek, medáliák, ékszeres-, cigarettásdobozok, kristály, porcelán feketés-, teáskészletek cizellált, régi, ezüst alsórésszel, gyertyatartók vannak.

Levegős, nem zsúfolt az elrendezésük. Kis táblácskán német, angol, francia zászló, rajta fölirat, hogy beszélnek a nyelveket.

Ennek az üzletnek a kirakatai a világ bármely pontján lehetnének. Nincs két nemhogy egyforma, de hasonló darab sem, természetesen az összetartozó készletek kivételével.

A régi, szép ötvösmunkákon ízléses, parányi árcédulák. Rajtuk csillagászati számjegyek. Általában ötjegyű számok, egyetlen szerény négyjegyű szám árválkodik egy árcédulán. Sok szégyellnivalója nincs, kilencezer-hatszázötven forintot jelez. A figyelmes szemlélő hatjegyű számot is talál, nem is keveset.

Eszter egyedül áll a kirakat előtt. Arca szenvtelen. Láthatóan semmi nem nyerte meg különösebben a tetszését.

Az üzlet ajtaján tábla jelzi, hétfőn csak tizenegyor nyitnak.

Eszter az összes kirakatot megnézi, van, amelyikhez visszamegy. Hiába. Semmi nem tetszik neki igazán.

Arca közönyös, unott. Most kifejezése rokonítja a tenispálya játékosáival.

Föltűnő a hasonlatosság. Nem a vonások, az unalom hasonlósága.

Nézi az óráját. Nincs megelégedve az idő lassú múlásával.

Itt nincs több látnivaló. A nyitást nem tudja itt kibőjtölni. Továbbmegy a Petőfi Sándor utca felé.

A Hiltonban a tenispályán látott társaság ül egy nagy asztal körül. Velük van a Bronzhajú és az Angyalarcú.

A teniszezők csak a magját adják a reggelizőknek. Itt van a Szakállas, több másodpéldánnyal együtt, a szemüveges fiú is.

A szakállt viselők ikreknek tűnnek. Egyforma a borzas hajuk, az egész arcot jóformán fedő szakálluk. De nem rokonok. Csupán gesztusaik, hanghordozásuk, stílusuk egyforma.

Ha így egymás mellett látjuk őket, nyilvánvaló, egyikük a modell, a többi utánozza.

Az őszülő férfi még nem ül az asztalnál. Helye üres a Bronzhajú mellett. Az üres szék másik oldalán az Angyalarcú az étlapot olvassa. Néhány lépésnyire tőlük az őszülő férfi az egyik tekintélyes pincérrel tárgyal. Megállapodhattak, mert a pincér elmege, az őszülő férfi leül a szabadon hagyott székre.

A Szakállas teli szájjal kinyilatkoztat.

– Akár most, innen besétálhatok az állásomba. Bejárogathatok vizsgázni onnan is. Ez az utolsó év még nagyobb szarság, mint a többi.

Az őszülő férfi unottan érdeklődik.

– Ezek szerint eldöntötted, melyik színházhoz akarsz menni?

– Nem. Még azt sem, hogy színházhoz megyek-e. Annyi jobb lehetőségem van.

A copfos lány valamit nem ért.

– Akkor hogy van meg az állásod?

– Kinézem egy szenilis vén szar helyét, és a manuszt nyugdíjba küldetem.

Az Angyalarcú rágyújt, közben kérdezi.

– És azon túl, hogy nyugdíjba küldesz valakit, van más elképzelésed is? Mi mást akarsz csinálni?

A Szakállas magától értetődő természetességgel mondja.

– Szupert.

A Bronzhajú őszintén érdeklődik. Megérezte, hogy valami megváltozott körülötte. Igaz, nem túl lelkesek. Ha be nem is fogadták, most nem bántják, nem gúnyolják.

– Szuper mit?

Az Angyalarcú kedvesen mosolyog.

– Szuper szupert, természetesen.

A szemüveges fiú most elég sok segítséget vár a Szakállastól, nem maradhat néma.

– A zsenialitás bárhol szuper eredményt hoz. Természetesen. S azt a munkát választja majd, ahol a legteljesebben meg tudja magát valósítani.

Az Angyalarcú komikusan túljátssza, hogy megjed.

– Uram, Teremtő szent Atyám! Egy hosszú, eredményekben gazdag életen át soha mást, mindig saját magát? Nem lesz unalmas élet ez neked? A helyedben meggondolnám jókor, amíg nem késő. Nézd, ha évente egyetlenegyszer dolgozol csak, ami majdhogynem elkerülhetetlen, akkor is meg kell fontolnod nagyon. Huszonkét éves vagy, nálam majdnem három évvel öregebb. Ha hatvanévesen, dicsőséged teljében valaki téged is nyugdíjba zavar, hogy elfoglalja rögtön, az egyetemről még ki sem kerülve a helyedet, az is, ha jól számolok, harmincnyolc keserves év. Harmincnyolcszor kell a legjobb esetben is ugyanazt csinálnod. Mindig visszaböfögnöd ugyanazt. Ezt a kevéssé érdekfeszítő, öntelt alakot. Iszonytató élet. Nekem mindenesetre biztosíték arra, hogy szerencsére szakbarbár leszek.

Pincér jön az asztalukhoz, halkán szól az őszülő férfihoz.

– Sikerült elintéznem, hogy a szokott lakosztályát kapja meg, uram.

– Köszönöm.

A Szakállas hallotta a halk párbeszédet a pincérrel. Elneveti magát. A szemüveges fiú előre meg akarja szolgálni a majdani segítséget.

– Ennek a magam részéről nem örülnék ennyire.

Az Angyalarcú lelkesedik.

– Bravó! Jól belejöttél egy nap alatt. Csak így tovább, tisztogasd szép fénylőre az utadba kerülő talpakat. A nyelv nem szappan, az nem kopik el.

A Bronzhajú úgy gondolja, túl élesre kanyarodik a beszélgetés a kedélyes, gazdag reggelizés közben. Másfelé akarja terelni, vissza a kiinduláshoz.

– Az lehetetlen, hogy valaki szakbarbár akarjon lenni. De miért? Meg tudod magyarázni?

– Ifjabb éveimben jártam színházba, moziba. Nézttem Shakespeare-t, Molière-t, Csehovot. Moderneket is, természetesen. Csak nem képzeled, hogy ezt a sokszínű, nagyszerű társaságot fölcserélem erre az egyetlen, ápolatlan szakállra? Hátralevő életem kulturális élménye ő legyen? Nézz rá. Amióta ismerem, bármiről esett is szó, a véleménye igen változatosan az volt mindig, mindenről, hogy szarság. És én, szerencsémre, a legjobb éveit fogtam ki. Ezután lassú hanyatlás az ő sorsa is. Nézd meg, innen fog még hanyatlani. Ehhez képest az anatómia halálizgalmas kalandregény, krimi. Szuperkrimi.

A Bronzhajút megüti a sok szuper.

— Itt ma minden szuper?

A Szakállas elismerően emeli két kezét.

– Az bizony. Itt ma minden szuper. És a tiéd ebből a sok superből a legjobb, a szuper kényelem.

Gonosz kedveskedéssel nézi a Bronzhajút.

– Nem figyeltél, mikor megvették neked. Kipihened ebben a varázslatosan szép környezetben a nyári szünet fáradalmait.

A Bronzhajú az Angyalarcúra néz, tőle vár segítséget.

Az Angyalarcú hallgat.

Az őszülő férfi a Szakállasra néz, ingerülten rászól.

– Ízetlen vagy.

Mindennapi hangján folytatja, nem mentegetődzve, nem magyarázkodva, természetes, magától értetődő modorban, a Bronzhajúhoz intézve szavait.

– Néhány napra beköltözöm ebbe a barátságos, kedves szállodába. Ha nyugalomra van szükségem, csöndre, amióta megnyílt, mindig ide jövök. Elhozatom a munkámat, pár könyvet, mindent, amire szükségem lehet.

Az Angyalarcú az elhozatom szóra fölemeli fejét.

– Hordárral szolgálhatok. Van egy barátom, az most mindent vállal. Szerelmes. Azt hiszi, házasodni fog. Az elmúlt éjszakán úgy hallottam, lakásépítésbe kezd. Értelmes, jó fejű, évfolyamelső. Kemény, éles metszésű arca van. Tatár arca. Ezért hívják a barátai Tatárcúnak.

A Szakállas rosszul tűri, hogy már néhány perce nem róla esik szó. Nyugtalan, hogy nem ő a középpont.

– Végére is elképzelhető, hogy mégsem színházhoz megyek. Elgondolkodtató mindaz, amit élénk táltál. Az általad emlegetett urak és társaik talán tényleg súlyos terhet jelentenek. Nincs szükségem rájuk, csak gúzsba kötik a fantáziát.

A Szemüveges villámgyorsan adja alá a lapot.

– A te zsenidnek a film nagyobb lehetőségeket biztosít. Nemzetközi elismerést, tekintélyt, díjakat. Hírnevet. Világhírt bizonyosan.

– Való igaz. Mindegy, hogy mit csinálunk. A fontos csak az, hogy szuper legyen. A többi szarság.

Az Angyalarcú megkönnyebbülten lélegzik föl.

– Végre, megtört a jég. Nem is hinnéd, milyen régóta vágyom hallani megalapozott, átgondolt, minden kis részletre kiterjedő, mindent indokló véleményedet.

Nézi a tányérját. Mint aki a pincérnek sorolja az elfogyasztott ételeket, úgy mondja, olyan gépiesen.

– Szarság. Milyen jó végre hallani. Akkor mondtad utoljára, amikor a kávémat hozta a pincér. Azóta lágy tojást ettem, pirítóst, egy szelet sonkát. Sajtot is, és paradicsomot. Teát is ittam. Tejet öntöttem bele. Ez is idő. Most épp a második feketével fejeztem be a mai reggelit. Ennyi hiábavalóan elvesztett idő. Szerencsére, már megnyugodhatok. Semmi nem változott, a véleményed mindig ugyanaz.

Föláll az asztaltól. Az őszülő férfihoz fordul.

– Ideadod a kulcsot? Megyek, szólok a Tatárcúnak.

Tudom, megtalálom valahol. Tehát: az íróasztalodról a munkádat, az előkészített könyveidet, mind a hatot, amelyből bízást megírod igen gyorsan a hetediket. Papucsot, pizzamát, a legszebb köntösöd, illőt az alkalomhoz, környezethez. És talán a fogkefédet hozza utánad. Gondolom, ingeket. És más ruhát is keressen, estére. Nem dolgozhat éjjel-nappal az ember. Rábízatsz mindent, nagyon jó az ízlése. És bután tisztességes. Ostobán. Húsz éve alatt soha senkitől semmit nem vett még el. Lopással azért már találkozott. Tőle szoktak lopni.

A Bronzhajú nézi a föléjük magasodó Angyalarcút.

Az őszülő férfi mélységes megértést mutat.

– Szólj a barátodnak, ha gondold. Hordárra ugyan nincs föltétlenül szükségem, de mindig szívesen segítem a fiatalok családalapítási törekvéseit.

Zsebéből kulcsot vesz elő. Leteszi az Angyalarcú elé.

– Parancsolj. Így mindenestre kényelmesebb.

Az Angyalarcú hanghordozásával, gesztusával nem utánozza, karikírozza a Szakállast.

– Fő a szuper. A szuper kényelem.

A Bronzhajú egyre kínosabban érzi magát.

– De hát mire jó ez? Otthagyni azt a csodapalotát. Ha csak pár napra is. Miért?

Az Angyalarcú az előbbi modorban válaszol.

– Fő a szuper. Szuper változatosság. Szuper emberek szuper élete. Ezt még meg kell szoknod. Ennyire gyorsan azért nem megy. De ne csüggedj. Látom, nem lesz hiba. Belejössz hamar. Stílusosan. Szuper bige leszel.

– Te gyűlölsz engem?

Angyalarcú fáradtan elmosolyodik.

– Alig hiszem. Nem értékeled kissé túl magad? Hogy képzelheted, hogy ez a te piti játékok bárkinek is megér gyűlöletet? Csak undorodom. De mert valamiképpen ide is tartozom, nyugodt lehetsz, undorom szuper undor.

Ebben a föllállásban a Szakállas természetesen a Bronzhajú mellé áll.

– Ne törődj vele. Semmi nem elég jó neki.

A Szemüveges gyorsan folytatja, ki ne maradjon valamiből.

– Pár napja mindenbe, mindenkibe beleköt. Azelőtt évekig soha semmi baja nem volt semmivel. El sem tudom képzelni, hogy ilyen hirtelen mért változott meg ennyire.

– Nem kell hozzá szárnyaló képzelet. Az ember évekig fújja az ügyeletes zseni után az éppen legdivatosabbnak tűnő szavakat. Teheti bátran, felelőtlenül. Eszébe sem jut végiggondolni, hogy miket beszél. Gépiesen mondja az állandóan hallott

szöveget. Ha véletlenül megérinti egy szerény szó értelme, vagy belebotlik akaratlanul az eredménybe, melyet majomkodása hozott létre vagy segített létrehozni, már más az ábra. Shaw írja Szent Johannájában, hogy más dolog dühödt haraggal máglyát követelni egy büntelen élő ember alá, és más az ártatlant megégni látni. Ő mondja, nem én.

– Shaw? Ugyan. Szarság. És az is, amit utánagagyogsz.

Az Angyalarcú kedvesen mosolyog.

– Úgy gondolod? Hálásan köszönöm, hogy végül ez lett a véleményed rólam. Szarság. A te egyéni szóhasználatodban ez igen komoly elismerést jelenthet. Valamelyik éjjel mondtad, hogy szarság az északi fény. Most az öreg, ápolt szakállú Shaw. Ki hitte volna, mekkora különbséget hordoz egy kevés szakállgondozás.

Az őszülő férfihoz fordul.

– Küldöm a hordárt.

A Bronzhajú hirtelen megfogja a karját.

– Ne! Kérlek! Ne tedd!

Az Angyalarcú keze már kinyúlt az asztalra letett kulcsosomóért. Most visszahúzza üres tenyerét.

– Ahogy gondoljátok. Csak könnyíteni akartam a helyzeten. Fokozni a szinte már alig fokozható pompát, kényelmet. Kétszer is mondtad, oly rövid a nyár. Sietned kell, nincs elvesztegetni való idő. Így mondtad, nem? Rosszul emlékezem?

– Ennyire talán még nem kell sietnem – mondja az őszülő hajú férfi.

Megérezte a feszültséget a Bronzhajú és az Angyalarcú között. Az okát, természetesen, nem tudja, nem tudhatja. Az bizonyos, ezt az eltervezett néhány napot másképp akarta bevezetni. Látja a lány riadtságát. Más lehetősége most nincs, ragaszkodik a nyugodt munka biztosításához ebben a nyár végi kánikulában.

– Sok nekem ez az augusztusi kánikula. Mégis dolgoznom kell. Itt légkondicionáltak a szobák. Csakhogy valamiképpen elment a kedvem az egészszől. Maradok otthon, jobb lesz, azt hiszem. Kár, hogy itt kifizettem ezt a hetet. Nincs kedved ideköltözni helyettem?

Az Angyalarcút meglepi a váratlan ajánlat.

A Bronzhajú megkönnyebbül. Nevet.

– Szuper ajánlat.

– Nem is tudom. Mintha minden túl szép volna. A környezet, a gesztus. Majd töprengek rajta. Akárhogy döntök, jelentkezem ma még. Sajnálom tatár arcú barátom miatt, hogy már nincs szükségetek hordárra. Kár. Ezúttal a költözés elmarad.

Az utolsó mondat a Tragédia Lucifer-szövegét idézi nemcsak szavaiban, ritmusában, de hangsúlyában, gesztusában is.

Klárka az öreg kertész kerítése előtt áll.

Már nincsenek a kapu közelében a szépen elrendezett őszibarackos, paradicsomos ládák.

A kapun bezárva lóg a lakat, nem csak úgy beakasztva a láncba, mint akkor, amikor itt jártak.

Be sem csönget. Elindul visszafelé.

Fölfelé kell mennie. Kapaszkodik az elég meredek úton a régi, vedlett kerítések között.

Az utca térbe torkoll. Látni a buszvégállomást, a fogasmegállót. Újságosbódé előtt fiatal nő áll. Vár valakit.

Oldalkocsis motorkerékpár fékez a bódé előtt. Köteg újságot ad a nőnek, és száguld tovább.

Az ékszerüzlet hűvös, előkelő. Üresnek tűnik. Talán, mert elég nagy a tér. Berendezés alig van. Levegősen, ízlésesen elhelyezve néhány antik szék két kisasztal körül. A falak mentén lapos vitrinek. Néhol üvegezett, alacsony asztalkák, a polcoktól talán kétméternyire.

Az áru egy része az asztalkák üveglapja alatt látható.

Nyilvánvalóan a nyári idegenforgalom számára kínált árukat rakták a kirakatba, vitrinbe, pultot helyettesítő asztalkákba.

Érdekes az áruválaszték.

Nagyon drága bővlik.

Miután valóban idegenforgalomra számítanak, csak olyan árut tartanak, amit nyugodtan ki lehet vinni az országból.

Az eladók udvariasak, halkak, előzékenyek. Ruhájukon kis tábla jelzi, milyen nyelven beszélnek.

Nincs idebent sem két egyforma holmi, természetesen a készleteken, garnitúrákon kívül.

Szerény ékszer sincs.

Vastag, hosszú arany óraláncok, arany, dupla fedelű zsebórák, nyakékek, fejdíszek, láncok, karkötők, mandzsettagombok, nyakkendőűtők, ezüst edények, kupák, kelyhek, cizellált evőeszközök, teáskannák, teáskészletek, tálcák, tálak, gyümölcsöstálak, cigarettatárcák, brossok. Kellő távolságban egymástól, ahogy a legjobban érvényesülnek.

Idősebb házaspár válogat a súlyos arany ékszerek között.

Nem beszélnek magyarul.

Eszter lép az üzletbe. Biztos, megszokott léptekkel megy ahhoz az asztalkához, amelyben a karkötők vannak.

Arca, mozdulata unott.

Érdektelen számára, hogy vagyont érő ékszert vásárol magának.

Az idős házaspáron látni, nyugati viszonylatban gazdagok. Nyilvánvaló, nem maguknak vásárolnak. Ajándékot keresnek valakinek. Kétszer annyi idősek is lehetnek, mint Eszter, mégis érdeklődéssel, gondosan válogatnak. Nem mindegy, mit vesznek, nem mindegy, illik-e ahhoz, aki viselni fogja. S nem utolsósorban, sikerül-e olyan ékszert találniok, amelyik tetszik is annak, akinek szánták.

Örömet akarnak szerezni a pénzükkel, ez minden gesztusukon látható. Az idős hölgy fölpróbál néhány ékszert. Nézi magát a tükörben.

Ez nem segíti a választáshoz.

Az eladót kéri meg, hadd próbálhassa őrá a kiválasztott darabokat. Így könnyebb lesz megtalálni a megfelelőt.

Az eladónő mosolyogva veti le köpenyét. Megszokta ezt a kérést, úgy öltözik a köpenye alatt, hogy mutasson a próbára kiválasztott ékszer. Egyszínű, elég kivágott, csinos nyári ruhát visel.

Az idős házaspár most már biztosan találja meg a legmegfelelőbb ajándékot.

Eszter mintha más ember volna. Nem emlékeztet sem arra az önmagára, aki éjszakákon át elkeseredetten virrasztott, sem az üzletasszonyra, aki a pénztárban a maga módján részt vett a fodrásüzlet életében, sem a húgát elkergető, a pénzre lecsapó nőtényre, sem a jól nevelt, férje sikeréért izguló Gellért-beli feleségre.

Kissé fitymálva válogat a mesébe illő, túl súlyos, túldíszített karkötők között. Rakosgatja egymás után maga elé az üveglapra, próbálja gyűrűs, karkötős kezére.

Aki itt találkozik először vele, annak el kell hinnie, gazdag, unatkozó szépasszony. Hitelesen játssza szerepét.

Hibátlanul komédiázik.

Szeme rebbenése sem árul el izgalmat, érdeklődést. Sem azt a titokzatos, erős, leküzdhetetlen vonzódást, amely a fémekhez, drágakövekhez köti.

Már csak két karkötő fekszik előtte az üveglapon. Egyik huszonkét-, másik huszonhatezer forintba kerül. Láthatóan nem érdekli az árkülönbözet. Prózái, kicsinyes apróságok nem befolyásolhatják választását.

Nem is befolyásolják.

A drágábbat választja. Újra fölcsatolja karjára, régi karkötői közé.

Az eladónő eltette már a fölöslegessé vált ékszereket. Eszter előtt üres az üveglap. Az önmagában nagyon, talán túlságosan is mutatós karkötő szinte észrevétlen karján a többi között. Amikor leveszi, csak arról vehető észre a hiánya, hogy az imént még üres üveglapon hever valami.

Az eladónő átadja a blokkot Eszternek. Ő a pénztárhoz megy, közömbösen rakja ki egymás után az ötszázásokat.

Valentin úr kényelmesen elhelyezkedett a vonatban az ablaknál. Mellette az ülésen a fekete aktatáska, feje fölött, a csomagtartóban, a közepes nagyságú, szép, mértéktartóan elegáns bőrönd.

Korán van, soká indul a vonat. Alig lézengenek a szerelvényben.

A fülke is üres.

Valentin úr zsebéből Hétfői Híreket vesz elő. Kinyitja, nézegeti az újságot.

A rövid hírek között ott látja Klárika mosolygó, elmosódott fényképét.

Nézi a lányt, elmosolyodik ő is.

Őszintén örül a sikerüknek.

Biccent a fejével. Diszkréten, ha belépne valaki a fülkébe, nem venné észre, hogy köszönti a lány fényképét.

Bármilyen elmosódott, rossz minőségű is a fénykép, a nagyon „megcsinált” Klárikát jelzi. Legszebb ruháját viseli, ékszereket, díszeket a hajában.

Boldogan mosolyog.

Valentin úr nézi a képet.

Mindig köpenyben látta a lányt, munka közben, fáradtan.

Az ifjú hölgy az újság lapján elérhetetlen, távoli. Idegen. Az iménti halvány mosoly fáradt lemondássá változik Valentin úr szája körül. Halkan, magának mondja.

– Nevetséges. Igazán nevetséges.

Távolabbról fiatal lány hangját halljuk. Kiabál, egyre közelebbről.

– Hétfői Hírek, Esti Hírlap!

Nem a mi újságáruslányunk hangja. Valentin úr zeneértő füle természetesen érzékeli a különbséget. Mégis, mint aki csodát remél, maga mellé teszi a Hétfői Híreket az ülésre, kinyitva. Föláll. Kihajol az ablakon.

A fodrász kis fiókból pénzt szed ki. Leszámol tízezer forintot. Egyetlen ötszázas marad a fiókban.

Kegyetlen lesz az arca.

Gondosan tárcájába teszi a tízezer forintot. Kiveszi az utolsó ötszázast is, begyűri a zsebébe.

Cinkosan ránevet az üres fiókra. Nyitva hagyja.

Olyan a kilógó fiók, mint egy kiöltött nyelv.

A fehér Mercedes ott van a sorban, a Balatonra igyekvő kocsik között. Két utánuk következő kocsiban a társaságukból ismert Szakállas, Szemüveges és még két fiú és három lány. Ez a két kocsi is nyugati.

Vad, itthon nem kapható matricákkal összeragasztva. Messziről lesír róluk, csak különbözni akarnak, bármi áron, az ízléstelenségén is.

Mind a két kocsiban túl hangosan szól a rádió. Mindegyikben más állomás zenéje.

A fehér Mercedesben csak ketten ülnek. Az őszülő férfi vezet, mellette a Bronzhajú.

Itt csönd van.

A férfi cigarettát tesz a szájába. A Bronzhajú most már szinte megszokott, automatikussá vált mozdulattal ad tüzet. Úgy használja a kocsi gyújtóját, mint aki évek óta megszokta.

A lány kezén kicsit világosabb színű a jegygyűrű helye.

Az őszülő férfi pillantása a tűzszerszámot tartó kézen pihen meg.

– Köszönöm.

Pillanatig tisztázatlan, a tüzet vagy a jegygyűrű eltüntetését köszönte-e meg.

– Erős a balatoni nap. Gyorsan barnít. Vacsoránál már az a kis sáv sem fog látszani. Többé nem lesz a gyűrűnek nyoma. És holnap, ha úgy történik minden, ahogy szeretném, ahogy megbeszéltük, másik kerül az ujjára. Talán jobban fog illeni magához. Nagyon remélem. Valaha régen a nagyapám adta a nagyanyámnak.

– Túl gyors a tempó.

– Ezen az úton nem szabad, de nem is lehet lassabban haladni. Ritka eset. Nem az idő hajt. A vonatkozó rendeleteket betartják, akik erre közlekednek. Én is csak azt tehetem, amit a többiek.

A Bronzhajú harmadszor teszi meg ezt az utat, igen rövid idő alatt. Ismerős minden, már nincs min csodálkoznia.

– Egy autóból minden olyan egyszerű. Nincs távolság, gond, probléma. Csak megemlítem, hogy szép volt a tegnapi vitorlázás, és már megyünk is a Balatonra.

– Ez nem az autó, ez a vakáció. Sajnos, már csak rövid vakáció. Ha hamarabb találkozunk, megismerhette volna a tengert, amit akar a világ valódi csodáiból. A Balaton szennyes kis pocsolya.

– Azt mondta, már dolgoznia kell.

– Megvár a munkám.

– Így is lehet élni? Így, hogy az ember mindig csak azt csinálja, amihez éppen kedve van?

– Pontosabban, amire lehetősége van. A lehetőséget kell megteremteni, hogy ne kényszerüljön arra az ember, hogy elaprózza magát.

– Ki hiszi majd el, hogy teniszeztam, hófehér Mercedesszel száguldoztam Pest és a Balaton között? És csak azért mentem vitorlázni, mert nem volt hangulatom a Hiltonban tölteni pár napot. Mindezt alig negyvennyolc óra alatt. Szédítő tempó. Valóban, a perspektíva is szédítő. Szuper. Szuper. Ez igazán szuper.

Az öszülő férfi gúnyos kíváncsisággal idézi a hiltonbeli vitát.

– Szuper mi? Szuper jó, szuper ostoba, szuper kellemes, szuper gyors, szuper mi?

A Bronzhajú is átveszi a reggelinél hallott hangot, modort. Az Angyalarcú mosolyát, hangsúlyát idézi.

– Szuper, szuper.

A fodrász lakásában a kis fiók még mindig nyitva. Az ajtók is.

A fodrász menni készül, amikor a nyitva hagyott ajtóban megjelenik az újságárslány.

– Szívélyes fogadtatás. Még a fiók is nyelvet ölt a belépőkre. Klárika?

– Nem tudom. Eltűnt. A nővére parázs tűzijátékot rendezett. Megkereshetné.

– Hol?

– Mondom, hogy nem tudom. Úgy tűnt el, hogy nem vettem észre. A nyert pénz, ahogy reggel megmondtam, természetesen az övé. Ezt üzenem.

Az újságárslány a hangsúlyosan mondott szövegre felfigyel. Ártatlanul elmosolyodik.

– Talán nem mindenkinek természetes? Ezért kellett ilyen hirtelen eltűnnie?

A fodrász hallgat, az újságárslány mosolyából eltűnik a gyermekded naivság.

– Az Angyalarcú figyelmeztette, hogy addig menjen el innen, amíg nem késő. Még időben ment el?

– Nem tűzvészt mondtam, csak tűzijátékot.

– Egy kis bajt abból is össze lehet hozni, ha az ember nagyon odafigyel. Megkeresem.

– Most még dolgom van. Délután már nálam lesz a pénze.

A könyvtár kapujában rágyújt a Lány. A magas szakállas fiú ad tüzet. Közben beszámol arról, amit délelőtt intézett.

– Minden rendben. Itthon maradhatok.

– Akkor Don Quijoteként hadakozhatsz rágalmak ellen.

– A pusztá jelenlétem már megszab valamilyen rágalomhatárt. Értelmes ember nem hazudik olyant, amiről azonnal tudni lehet, hogy nem igaz. Olyasmit kell kitalálniok, amit legalább két-három napig el tehet hinni. Színvonalasabb rágalmakra kényszerítem őket. Ez sem kevés. Arra kérek, ne mondd senkinek, hogy megváltoztattam a tervemet.

– Mért mondanám?

Meglátja a siető újságáruslányt, aki feléjük tart, a könyvtár kapujához igyekszik. Elémeget.

– A barátnőd keresett.

Az újságáruslány pillanatra meghökken. Valóban csak pillanatra, gyorsan szokta reagálni az eseményeket.

– Mikor?

– Fél órája talán.

Az újságáruslány az óráját nézi.

– Ilyenkor a Keletiben szoktam lenni. Ott árulom az újságokat.

A Lány a fölösleges közlésből megérzi, a társadalmi különbözőséget, a kettejük közötti korlátokat hangsúlyozta az újságáruslány.

Elmosolyodik.

– Hasznosabb... nem, csak elfogadhatóbb, mint ha az ősei becsületét árusítja az ember.

Az újságáruslány meg se hallja. Hangosan gondolkodik.

– Csak a pályaudvarra mehetett.

– Elviszlek.

– A metró gyorsabb.

A Lány tudja, az imént az újságáruslány nem hozzá beszélt. Azért válaszolt, mert már nem hisz feltétlenül a pénz, rang, szülők társadalmi helyzete szerinti összetartozásban, s ennek következtében az elkülönülésben sem.

Arra nem számított, hogy a mesterségesen meghúzott határ másik oldalán állók sem hajlandók átlépni a nem létező választóvonalat.

Az újságáruslány tudomásul vette a közeledést. Se bántani, se barátkozni nem akar.

Proligóg, kár volna letagadni.

– És ha tovább kell menned? Még nincs metró mindenütt. Sajnos, dönteni lesz kellemetlen. Őrződ töretlenül ezt az ostoba gögőt, vagy megtalálod a barátnődet gyorsan. Azt teszed, amit fontosabbnak ítélsz. Tiéd a döntés. A kocsik pedig a szüleimé.

– Megköszönöm, ha elviszel.

El is feledkeztek a közelükben álló fiúról. Indulnak, amikor melléjük lép.

– Ne feledd, hogy nem maradok Pesten. Továbbra is így kell tudnia mindenkinek.

Hajásbaba utcai ruhában áll a pultnál.

A fodrász szendvicset eszik. Kiveszi tárcájából a tízezer forintot, Hajásbaba zsebébe dugja.

– Este hozok még. Nem sürgős, hogy megadd. Majd szólsz, ha gond nélkül vissza tudod adni. Énnekem pénz most nem kell semmire.

A váróterem, pénztárlakok között nincs olyan nyugalom, mint Valentin úr elég soká induló vonatfülkéjében. Nyüzsögnek az emberek, jegyet vesznek, bőröndöket cipelnek, üdítőket isznak, cigarettáznak, beszélgetnek. Oldani próbálják a várakozás feszültségét.

Klárka ugyanabban a ruhában, amelyben a versenyen volt, csodafrizurája romjaival bemegy a peronra.

Akinek éppen kezében van az újság a fényképével, az sem találhat rokon vonást a kép és a lány között. Az alvajárók mozdulatai lehetnek ennyire automatikusak. Arca, szeme üres. Erről az arcról nemcsak azt nem lehet elképzelni, hogy mosolyogni tud, azt sem, hogy bármilyen kifejezésre képes.

Mindig védett volt, valamiféle biztonságban élt. Most egyszerre magára maradt.

Sejtelve sincs arról, hogy miért.

Eszter kirohanásából csak annyit értett, hogy otthonról el kell mennie. A még reggel is reálisnak tűnő építkezés beláthatatlan távolra került tőle. Egy év, két év, ilyen időegységekben nem tud többé gondolkodni.

Azt sem tudja, az elkövetkező éjszakát hol tölti. És azt sem, ha itt most nem találja meg barátját, akkor hová menjen, hol keresse.

Nem reménykedik, hogy találkozik az újságáruslánnyal, csak lépegetnek lábai a vasúti sínek felé.

Eszter nyitja Klárka szobájának ajtaját. Most érhetett haza, még elegáns nyári táskáját sem tette le.

Üres a szoba.

Eszter arcán csalódás.

Valakinek meg kellett volna mutatnia új szerzeményét.

Nem egészen így gondolta. Klárka természetesen mindig legyen kéznél, ha szüksége van rá. De csak akkor. Kimegy a szobából, nem csukja be az ajtót maga után.

Eszter szobájában nyitva a kis fiók. Belépésekor, már a küszöbről észreveszi a rendetlenséget. Határozott, gyors léptekkel megy oda, kesztyűs kezében retiküljét tartva.

Áll az üres szobában, az üres fiók előtt.

Nem hisz a szemének.

Kiszedi a fiók bélést, nem került-e oda valahogy a pénz.

Kapkodó mozdulattal kihúzza a kis fiókot. Kétségbeesetten tapogatja a helyét.

Mindig fegyelmezett arca pillanatonként vált érzelmeket. Kétségbeesés, gyűlölet, fájdalom, félelem torzítja a szabályos, szép vonásokat. Odatántorog az asztalhoz. Csak most teszi le a táskáját és a kezében tartott, elegáns kis csomagot.

– Uramisten!

Leroskad egy nem túl kényelmes székbe. Keservesen zokog.

– Úristen! Kiraboltak!

Klárka botorkál a peronon, a nyüzsgő emberek között.

Lányhang kiabálja az újságcímeket.

– Hétfői Hírek! Esti Hírlap!

Klárka az idegen hang felé fordítja fejét.

Valentin úr arca jelenik meg, szintén az újságcímek hallatára, az egyik vonatablakban. Észreveszi Klárkát. Kedvesen integet felé.

A lány most találkozott az első ismerős arccal azóta, hogy Eszter elkergette.
Fölnéz az ablakra. Könnyes a szeme.

– Valentin úr.

Eddig a pályaudvartól csak annyit remélt, hogy ezen a helyen esetleg megtalálhatja barátját.

Most egyetlen pillanat alatt minden valóságossá válik számára. A vonat már nem akadály, amely elveszi előle a kilátást. Hosszú, hatalmas szerkezet, barátságosan, szelíden áll végtelen sínjén. Bárhová elviheti innen. Biztonságba.

Valentin úr Klárka könnyes szemét nézi. Látja az erőfeszítést, hogy hangosan el ne sírja magát.

Mondani akar valami kedvest, megnyugtatót, vigasztalót.

Már tudja, mit mond, nyílik a szája, amikor Klárka megszólal. Halkan, sokkal halkabban, mint ahogy a nevét kiáltotta.

– Valentin úr, a felesége leszek. Ha akarja.

Valentin úr kertjében izzik a tűztövis.

A déli forráságban üres az utca. Aki teheti, nem járkal ilyenkor a napon.

A kiskutya az árnyékba húzódva alszik. A liba hűségesen üldögél mellette, őrzik az álmát. Nyakát nyújtogatva figyel.

Egyszerre fölriad a kiskutya, nyújtóztatja előbb az első, majd a hátsó lábát.

Senki nem jár az utcán.

A kutya elindul. Nem a kapuhoz tart, a kerítés végéhez. Talál egy kis árnyéket ott is. Leül. Türelmesen vár. A liba odatotyog, melléül.

Távolról lépések hallatszanak.

Az Öregember közeledik az utcán.

A kiskutya játszani hívja. Föláll két hátsó lábára, forog, kelletti magát.

Az Öregember szétnéz a cipője körül, lehajol, fadarabot emel föl. Bedobja jó messzire a kertbe.

– Én a helyedben nem szaladnék utána. Kutya meleg van.

A kiskutya nem hallgat a jó tanácsra. Fülét, farkát eldobva fut a bot után. Megtalálja, rohan vele vissza az Öregemberhez, kidugja a kerítésen.

A liba a játék alatt ülve maradt a helyén.

– Hm. Ha nem kísérték a kapuhoz, akkor a déli vonattal nem jött meg a barátom. Majd délután visszajövök.

A kiskutya megint két lábon táncol, kéri, játsszon vele.

– Jól van, még egyszer, de utoljára.

Messze hajítja a botot a kertbe.

A kiskutya lohol, hozza vissza.

Az újságáruslány a gellérthegyi Lánnal jön az első sínpár mellett. Néznek mindketten az embereket.

Furcsa, rossz géphang szólal meg.

– Vonat indul az első vágányról harminc másodperc múlva.

Hosszú a szerelvény. Az ablakokban, a vonat mellett búcsúzó, integető nők, férfiak, gyerekek. Nagy a lárma, sokan most kiabálják az elutazóknak, itt maradóknak az elfelejtett vagy már százszor is elmondott fontos figyelmeztetéseket.

Elég távoli ablakban áll Valentin úr és Klárika. Indul a vonat.

Klárika szája mozog. Talán az újságáruslánynak kiált valamit, talán csak Valentin úrhoz szólt. A lármában nem lehet hallani a hangját.

A két lány szalad a vonat mellett. Pillanatra elérik Klárikáék ablakát.

Gyorsul a vonat.

A Lány megfogja az újságáruslány karját, próbálja magával húzni. gyorsítani a tempójukat.

Távolodik tőlük Klárikáék ablaka.

Az újságáruslány megáll. Nem lehet megmozdítani. Lassan, rémült arccal, szinte észrevehetetlenül hátrál.

A vitorlásan a Bronzhajú napozik. Az őszülő férfi mellette ül.

A copfos lány, úgy látszik, megunt egy vitát, mert türelmetlenül kiabál.

– Döntsétek el végre, hogy a parton ebédelünk, vagy bevásárolunk és hideget eszünk.

A szemüveges fiú leinti.

– Mindenképp kikötünk, aztán kiderül, hogy mihez lesz kedvünk. Tegnap fölfaltunk minden kaját.

A Copfos ingerülten magyaráz.

– Értsd meg, egyáltalán nem mindegy. Szabadiban az ABC-ben van protekciónk, Siófokon meg a hotelban, ha ezen a környéken maradunk. Majd éhen halok, nem akarok túrázni a Balaton körül. Enni akarok.

Az őszülő férfi fölfigyel az ingerült hangra.

– A hotelban ebédelünk.

A Szemüveges kajánul nevet.

– Gondolhattam volna. Igazad van, mindent kényelmesen.

Az őszülő férfi észreveszi, hogy a Bronzhajú megrezzen.

– Hirtelen szaladtunk le ide. Váratlan ötlet volt. Háromkor megbeszélésem van Pesten. Legalább telefonálnom kell. Igazad van, tényleg kényelmesebb, mintha lóhalálában rohannék vissza.

A Copfos megnyugodva elnyújtózkodik a napon.

– Végre. Egy óra múlva Siófokon megebédelünk.

Az őszülő férfi már újra csak a Bronzhájúval foglalkozik. A lány szabadkozik.

– Én borítottam föl a terveit. Sajnálom, ha egyetlen szóval említette volna...

– Nem fontos. Pár szót kell mondanom az ügyvédemnek.

Cigarettára gyújt, a lányt is kínálja.

Az erős napfényben szikrázik a százkarú, vésett szörny a gyűrűn.

Megragadja a kínálkozó alkalmat mondanivalója elkezdésére. Nehezen fog hozzá. Szemérmes, nagyon őszinte.

Rutinos komédiás.

– Nyaralót akartam venni. Két lehetőség adódott, az egyik itt a Balatonon, a másik a Bükkben. Mára ígértem, eldöntöm, melyiket vásárolja meg nekem. Mind a kettő csöndes, szerény kis viskó, óriási kertben, százados fák között. Úgy döntöttem, mind a kettő megvételére megbízást adok.

A Bronzhajú szólni akar.

– Kérem, engedje végigmondanom. Az egyiket magának akarom, a másikat a szüleinek. Mind a kettőhöz elég nagy szőlő, présház tartozik. Tudja jól, azt szeretném, hogy a feleségem legyen. Nem most, majd amikor úgy érzi, hogy szabadon rendelkezhet az egyetlen életével. Amikor elég távol kerül attól, akinek a gyűrűjét még tegnap viselte. Azt akarom, anyagilag is független legyen. Mind a két kis ház télen-nyáron lakható. A szülei miatt sem kell aggódnia. Ha úgy érzi, eljött a döntés órája, az érzéseire hallgathat egyedül. Úgy kötik a szerződést, hogy a vásárló maga és az édesapja. Én csak annyit kérek, ha elhatározta, hogy a feleségem lesz, vagy, amire gondolni se szeretnék, azt, hogy másnak adja a kezét, szóljon. Én nem akarom kérdésekkel zaklatni. Majd úgy megyünk haza, hogy megmutatom a kis birtokát.

A Bronzhajú jóformán a szavak jelentését sem fogja föl.

Az őszülő férfi hangja most válik először érzelmessé.

– Nekem soha nem jelentett semmit a pénz. A legtöbb, amit adhat, ha örömet szerezhet az ember annak, akit szeret. Ezenkívül tökéletesen érdektelen.

A fodrász arca tűnődő.

Az asztal mellett áll, lassan veszi kezébe az elegáns kis csomagot.

Csöndesen kérdi.

– Ma ez lesz az ebéd? Nem valami sok.

Óvatosan bontogatja a vékony papírt, idegtépő, ahogy minden kis hajtást külön kisimít.

Indulat, érzelem nem látszik rajta.

Eszter kétségbeesetten kucorog a székekben. A fodrász nem veszi észre, meg sem látja kisírt arcát, szenvedő, végtelenig elfáradt tekintetét.

Végre kinyitotta a csomagot. Mustrálja az új szerzeményt.

– Igen. Tulajdonképpen éppen így gondoltam. Nem is lehetne másképp. Lassan három óra. A délelőttöd nem múlt el minden eredmény nélkül. Ebéd nincs, a frizsider üres. De egy szép, csillogó játékszert kaptam étel helyett. Majd fölakasztom a karácsonyfára. Csak még nem tudom, kinek a fájára.

Eszter kirobban.

– Hagyd abba a hülyéskedést! Nem érted? Kiraboltak! Elvitték minden pénzünket! A betétkönyveket is!

A fodrász nem néz rá. A karkötőt vizsgálja, szinte milliméterenként. Majd nyugodt, megfontolt, lassú mozdulattal zsebre teszi.

– Pár csecsebecse azért megmaradt. Fölösleges holmik. Azt mondod, kiraboltak! Furcsa. Tévedtél volna reggel? Azt kiabáltad, hogy betelt a mérték. Tőled ember fia többé már semmit nem rabolhat el. Véded magad. Így volt, ugye, én jól emlékezem? Vajon hány óra múlt el azóta? Öt, hat? Talán hét is. Mindegy.

Most nézi meg a feleségét. Kezébe veszi gyűrűktől, karkötőktől csillogó kezét. Egyenként néz meg minden darabot. Elismerően bólogat.

– Úgy látom, elég, talán túl sok is az, ami megmaradt. Ne bánd olyan nagyon a keveset, amit ma elraboltak tőled. Nézd meg a kezed, a karod. Maradt elég, talán több az elégnél.

Hangja távoli lesz, elgondolkodó.

– Egész vagy. Milyen sokszor hallottam, nem szabad pénzre, kincse vágyakozni. Minden vagyonhoz bűn tapad.

Nyitja Eszter táskáját. Kiveszi arany cigarettatárcáját, megkínálja belőle. Az arany, drágakövekkel kirakott öngyújtóval ad tüzet. Leteszi az asztalra. Kiveszi a hasonló stílusú pudriét a táskából. Pillanatig nézi, majd Eszter kezébe adja.

– Úgy látom, picit mintha fénylene az orrod. Nem szoktad így elhagyni magadat.

Eszter nem nyúl a pudrié után, a fodrász azt is leteszi az asztalra.

A nő dermedten ül a helyén. Már nem tudni, mi ijesztette meg jobban, a rablás vagy a férje viselkedése.

A fodrász Eszter nyakához nyúl. A láncok közül kiválasztja azt, amelyiken a kereszt van. Tenyerére teszi.

– Te is tudod, hogy bűn tapad minden vagyonhoz. Elfelejtetted volna, milyen szörnyen iszonyodsz minden bűntől?

Valentin úr szülőfalujában fehérre meszelt, szép, egyszerű, nagyon régi templom, amelynek harangszava kísérte reggel a vonathoz Valentin urat.

Most ketten jönnek a vasút felől. Klárika pillanatra megáll a kis templom előtt.

– Milyen szép.

Valentin úr is megáll.

Annyi melegséggel beszél az öreg templomról, ahogy csak élő emberről, jó barátáról beszél az ember.

– Harangszava kísér, mióta élek. A családom minden nagy eseménye innen indult, itt is fejeződött be. Itt kereszteltek, tudom, ha eljön az ideje, majd innen temetnek. Itt mondanak misét a lelkemért. Ahogy a nagyapámért, az apámért. Régi barát, öröm, bánat tanúja. Már a dédapám esküje is, hogy a dédanyámhoz hű marad mindörökre, itt hangzott el a falai között. Nagyapám is, apám is itt esküdött.

A templom és a családja kapcsolatáról mesélt a lánynak. Nem volt a hangsúlyaiban, hangjában utalás sem a mostani helyzetre.

Klárikára néz.

Nem lepődne meg, ha magában beszélt volna, és valójában egyedül állna a hófehér, meszelt falak előtt.

De ott van a lány. Valóság az utóbbi órák története. Alig hihető valóság.

– És ha mindaz, amit mondott, Klárika, nem tréfa volt csak, ha igazán úgy döntött, hozzám jön feleségül, akkor én magam is itt esküszöm.

Klárika riadt. Bátorítani próbálja magát.

– Ilyen dolgokkal nem tréfál az ember.

Izzik a tűztövis Valentin úr kertjében.

Üres az utca, csöndes, lépés nesze se hallik.

A kiskutya alszik, fejét lábára hajtva. Szépet álmodhat, csóválni kezdi a farkát.

Mellette őrködik a liba.

Hirtelen, mintha ébresztették volna, a kiskutya fölkapja a fejét. A párkányra néz.

A gyík ott nyújtózkodik, ragyog zöldaranyan a kora délutáni fényben.

A liba bölint. Jelzi, minden rendben van, itt az idő. Föláll, elindul a kapu felé.

A kiskutya fürgén szalad utána. Megelőzi, leül a kapuban.

Még mindig üres az utca. Valentin úr még alig hagyta el pár lépésnyire a templomot.

A siófoki luxusszállodában az őszülő férfi telefonál.

– Persze hogy minden rendben van. Nekem ehhez a két telekvásárláshoz semmi közöm. Nem kell aggódnod. Ezek becsületes, szorgalmas emberek. Még a házakat is rendbe teszik nekem. Az apja mázsol, villanyt szerel, kőműveskedik. Ért a famunkákhoz is. Ha húsz órát dolgoznak naponta, akkor sem engedik elpusztulni a gyümölcsöst, a szőlőt. Ingyen munka, ingyen gondnokoskodás. Azt hiszik, hogy az övék, úgy is bánnak vele. Ismerem ezt az állatfajtát. Nem kell ide írás, biztosíték. A hülyeségig becsületesek. Amikor megneszelik, hogy anyagi gondjaim vannak, majd kikönyörgik, hogy eladhassák, s elfogadjam a pénzt.

Nevetve hallgatja a vonal másik végén beszélőt.

– Ugyan, dehogy. Még haszonélvezet kikötésére sincsen szükségem. Egyrészt, nem akarom, hogy a nevem szerepeljen ezeken a papírokon. Hiába nem hiszed, szükség sincs rá. Ismerem az embereimet. Két év alatt palotát építenek belőle. Mire az állam a hotelépítkezés miatt visszaveszi, a vételár tízszeresét fizeti ki. Jó üzlet, ne félj semmitől. Estére otthon leszek. Hozd a papírokat, a szerződéseket. Biztosíthatlak, mindent elrendezek addig. Kis szerencsével még azt is megúszom, hogy bekössék a fejem. Bár lehet, hogy végül csak meg kell házasodnom. Az se számít. Akármilyen zsúfolt a praxisod, a válóperem még elvállalod.

Nappal nem ismer mindenki mindenkit az italbolt vendégei közül. Idegenek tévednek be a hőségben az utcáról. Sört kérnek, megisszák, elmennek.

A csapos megállás nélkül dolgozik.

A fodrász sört iszik, cigarettára gyújt. A pultnál áll, szemben a csapossal.

– Hajasbaba még nem jött vissza?

– Nem. Még nem is telefonált. Kegyetlenül sok az adminisztráció. Úgy látszik, ilyen alkalmakkor is.

– Beszédem van vele. Visszajövök. Kérem, hogy várjon meg.

Valentin úr fényeszőld fűre teszi két táskáját. A kiskutya fölkapja az aktatáskát, rohan vele a ház felé.

A liba bölcs rosszallással figyel.

Klárika elmosolyodik.

Valentin úr pillantása a párkányra téved.

A kis gyík már nincs ott.

Hangjába kis sajnálkozás keveredik.

– Reggel egy kis gyík költözött hozzánk. Reméltem, hogy megtelepszik itt. Azt tartják, örömet jelent, boldogságot, szerencsét.

Vezeti Klárikát a tornác felé. Leülnek.

Látja, időt kell hagyni a lánynak, hadd ismerkedjék evvel a számára idegen világgal.

Klárika megérzi a békét, biztonságot. Hálás a néhány perc haladékért, hogy nem kellett azonnal bemennie a lakásba.

Valentin úr érti a lányt egyetlen szó nélkül is. Folytatja meséjét.

– Mondják, a kutya az emberhez ragaszkodik, a macska a helyhez, ahol lakik. A gyík a boldogsághoz.

Klárika fölneéz rá.

– És az ember? Valentin úr, van olyasmi is, amihez az ember ragaszkodik?

A reumatológia váróterme szinte üres. Még nem kezdődött meg a rendelés, csak néhány beteg lézeng. Akár az italtoltban este, itt is ismerik egymást az emberek.

Tatárarcú jön, határozott léptekkel a rendelő ajtajához megy. Bekopog.

Az Angyalarcú fehér köpenyben nyitja az ajtót.

Az ajtórésein át látni, egyedül van a rendelőben.

Szorosan egymás mellett két íróasztal. Egyiken nagy nyitott könyv, hosszúkás doboz, kartonokkal. A könyvben a gerincéhez gurult, nyitott golyóstoll. A hamutálban égő cigaretta.

Tatárarcú megáll a nyitott ajtóban.

– Láttam a Trabantodat a kapu előtt. Beszélnem kell veled.

Az Angyalarcú visszamegy íróasztalához, eloltja a cigarettát. Kijön, a zárban megfordítja a kulcsot, de benn hagyja az ajtóban. Kis folyosó nyílik a váróteremből. Üres ruhatár. Itt nincs „Dohányozni tilos” tábla.

Az Angyalarcú a kis ruhatárpultnak támaszkodik. Cigarettát vesz elő.

– Rágyújtasz?

Tatárarcú kivesz egy Marlborót.

– Kösz.

Rágyújtanak.

– Apád mikor jön haza?

– Soká. Nem szabad várnotok rá a szerződéssel.

– Nem szokványos megállapodást kötünk.

– Akkor sem.

– Az öregeknek a segítség a sürgős, nekünk az, hogy hozzákezdhessünk az alapásához, anyagvásárláshoz. Ennyit papírok nélkül is lehet. Meg tudjuk várni. Csak a két öregnek szeretnék legalább egy dátumot mondani.

– Egyetlen másodpercet se várjatok. Ráfáztok mindannyian.

Mosolyog.

– Mesélik, Klárikát is belevettétek. Bölcs dolog. Ül a Trabantba, Tatár, hozd le a két öreg, az első jogásznál kössétek meg a szerződést. Apám helyettesét is megkereshetitek. Értelmes, fiatal. Minél gyorsabban legyen meg az a hülye papír. Az élet többnyire igen csúnya dolog, Tatár. Szeptemberben kijön egy rendelet, hogy csak egy nyaralója lehet mindenkinek.

– Nem ránk vonatkozik. Mi lakni akarunk. Télen, nyáron... Mi dolgunk nyaralókkal?

– Sok. Egész sereg embert ismerek, akiknek már rég nem a kocsimárka a státusszimbóluma. Azt dokumentálják, bármi áron, hogy különbek mindenkinél, rájuk nem vonatkoznak rendeletek. Amióta ez a divat, rengeteg pénz és energia folyik el arra, hogy kibújjanak az intézkedések alól. Mostanában telkeket vásárolnak. Némelyek abban bíznak, hogy visszafelé nem lesz érvényes az új rendelkezés, most még gyűjthetik a nyaralókat, kedvük szerint, mind az övék marad. A ravaszabbja mindenféle megbízható ismerős, rokon nevére vásárol.

– Gondolod, hogy lecsapnak erre a kertre is?

– Miért ne? Nem használni akarják, csak bizonyítani törvény feletti létüket. Hisztériásan egymásra licitálnak. Kár volna, ha ez a hülyeség fölfalná a terveiteket.

– Kár volna. Köszt a kocsit. Mire itt végzel, addigra visszahozom.

Ahogy nézi a fehér köpenyes, szép arcú fiút, váratlanul nem is érti, miért nem vonják be őt is az építkezésbe. Elszégyelli magát, úgy kérdi.

– És te? Nincs kedved beszállni?

– Én mostanában nem házasodom.

Tatárcú kezére néz.

Tatár ujján világosabb a jeggyűrrő helye.

– Részletkérdés.

– Mire kész lesz a csodapalotátok, rólam már az állam gondoskodik. Addig biztosan megölök valakit.

Tatárcú nevet.

– Az állami ellátást nem adják ingyen. Egy jó tanácsot azért adhatok. Vegyétek át az irodalmároktól a sablonszöveget, hogy mostantól ti is ragaszkodtok a tévedés jogához. Ha sokszor mondjátok, talán elfogadják tőletek is. Hasznos szöveg. Nincs ostobaság, tehetségtelenség. Műhiba sincs. Csak jogos tévedés.

Az Angyalarcú elkomolyodik.

– Tatár, vigyázz. Veszélyes útra tévedsz. Fújd tovább is, átgondolatlanul, a milliányi sztereotípiát. Ha a szavak értelmét egyetlen pillanatra megtalálod, veszélyhelyzetbe jutsz.

– Tudom. Attól tartok, nekem megéri. Dolgozni akarok, nem karriert csinálni. Nem nemzedékváltásra készülök, ami még háború után sem fordul elő. Használni akarom az előttem járók tapasztalatát, s később az utánam jövők lendületét. Csak az ostobasággal van bajom, nem a születési adatokkal.

Jókedvűen nevet.

– Semmi kedvem nagy csinnadratta kíséretében évenként a spanyolviaszt találni föl. Nagyon remélem, ezt a luxust megengedhetem magamnak. Valami keveset, hidd el, hogy érek.

Már nagyon közel a rendelés kezdete. A kintről hallható zsidvajás, beszélgetés összefolyó zaja egyre erősebb lesz. Egy-egy asszony a szatyrát, csomagját beakasztja a ruhatárfogasra. Egyikük figyelmezteti az Angyalarcút.

– Megjött a doktor úr.

– Köszönöm. Már megyek.

Tatárcú sietve búcsúzik.

– Másfél-két óra múlva biztosan visszahozom a kocsidat.

Angyalarcú mosolyogva adja oda a slusszkulcsot.

– Nem kell sietned. Egyébként, úgy hiszem, semmilyen döntést nem érdemes túlzottan elsietned.

Mintha megállt volna az idő Valentin úr gondozott, tűztövistől izzó kertjében.

Klárka és Valentin úr a tornácon ül. Valentin úr két táskája a fűre állítva, mint a megérkezés pillanatában. Még a ház ajtaja is zárva van. Csak a fények-árnyékok változtak, jelezve az eltelt időt.

Ez a változatlanág most már a helyzet átmeneti voltát jelenti. Nem megérkezést valahová, csak átszállást, várakozást a következő vonatra. Pihennek kicsit a jó levegőn, beszélgetnek, azután mennek tovább.

Megszólal a kis templom harangja. Klárka nem mozdítja fejét a hang felé, úgy mondja.

– Milyen szép.

Valentin úr az órájára néz. Fölösleges rutinmozdulat, a harangszó jelzi számára a pontos időt.

Tétovázik, nem tudja, hogyan kezdje el a mondókáját. De sürgeti az idő, belevág a közepébe.

– Mennünk kell, Klárka. Fél óra múlva indul a vonat vissza Pestre.

Klárka megriad.

– Nem a mi dolgunk. Jó utat kívánok mindenkinek. Nem irigylem őket. Sokáig nem akarok vonatot látni.

– Én nem kérdeztem semmit. Most sem kérdezek. Így határozott, elfogadom. Nem kutatom az okát. Úgy lesz minden, ahogy kívánja.

Bocsánatkérő, szánakozó kis mosollyal folytatja.

– Holnaptól, Klárka. Holnap reggel elmegyek magáért. Megkérem a kezét a nővérétől. Ahogy illik.

– A holnap iszonyú messze van. Ma mi fog még történni velem?

Valentin úr nyugtatja.

– Kikísérem a pályaudvarra, fölültetem a pesti vonatra.

A liba kinyújtja hosszú nyakát, fejét Klárka ölébe hajtja.

– Visszajövök, előkészítem a barátaimat arra, hogy holnaptól négyen leszünk. Nem lesz nehéz, látom. Elfogadják magát.

Klárka mozdulatlanra dermedve ül a helyén. Szavát alig hallani, olyan halkán tiltakozik.

– Nem akarom. Nem akarok visszamenni. Egyetlen éjszakára sem. Egyetlen órára sem. Nem akarok elmenni innen soha többé.

– Meg kell értenie, Klárka. Így nem lehet eljönni. Megszökni, menekülni. Pár óra az egész. Korán reggel magáért megyek. Jubileumi leánykérés lesz, az ötvenedik. Így számoltuk ki a barátnőjével. Ha igent mond a negyvenkilenc nem után, hazahozom. Majd meglátja, milyen meghitt, szép egy falusi esküvő. Meghívjuk a nővérét, a barátnőjét, akit akar. A házasság napja emlékezetes kell legyen. Nincs mitől, kitől félnie. A vasútig én kísérem el, Pesten a nővéreék mellett senki egy rossz szót nem szólhat magához. Óvják, mint eddig is, éveken át. A holnap déli harangszó már újra itt találja.

Ettől a megnyugtatótól Klárka feszültsége nem oldódik.

– Maradnék. Ha lehet, engedje meg.

Valentin úr hangjából eltűnik a megnyugtató akarás. Komoly lesz, keserű.

– Klárika kedves, ha ennyire szégyelli, hogy velem köt házasságot, akkor ezt a lépést nem szabad megtennie. Tragikus tévedés volna olyan emberrel állnia az oltár elé, akivel a nővére elé sem mer odaállni.

Klárika pillanatig nézi az ölében pihenő libafejet. Óvatos, szép mozdulattal föláll.

A liba, a kiskutya várakozóan néz föl rá, most mi lesz, bemennek-e végre a házba.

Váratlanul érte a lányt, hogy Valentin úr így magyarázza a félelmét. Ha bonyolult bogozgatásába kezdene annak, amit maga sem ért, Eszter féktelen, gyilkos indulatának, az nem segítene a helyzeten.

Mosolyog.

– Igaza van. Sietnünk kell, ha el akarom érni a vonatot.

A két táskát a tornác mellett van, a fényes fűvön.

Klárika megy a tűztövisek között a kapu felé. Valentin úr követi. Nyitja a kaput, kilépnek az utcára. Valentin úr bezárja maguk mögött.

A kiskutya és a liba megkövülten figyel a számukra megmagyarázhatatlan útirányt.

Valentin úr a bezárt kapu mögül az állatok vizes edényére néz.

Alig van pár csöpp az alján.

Ha visszamegy, elkésik a vonatot. Klárika már nem áll mellette. Elindul a kerítés mentén a lány után.

Mennek vissza az állomás felé a kis falusi utcán. Valentin úr mindkét keze szabad. Már elhagyták a kerítésüket, a szomszéd fakerítését mellett baktatnak.

A kiskutya egyre hangosabban, keservesebben ugat. Mind a ketten megállnak. Valentin úr visszamegy.

– Egy pillanat, Klárika. Megnézem, mi a baj.

A kiskutya, amikor látja, hogy közeledik, abbahagyja a kiabálást, a kapuban két lábon állva szájába veszi az elegáns aktatáskát.

Valentin úr nevet.

– Köszönöm.

Nyitja a kaput, elveszi a táskát. Megsimogatja a kiskutya fejét.

– Öregszünk, pajtás. Látod, egyre erősebbek a megszokásaink.

Bezárja a kaput, kezében a táskával siet Klárika után.

Az Angyalarcú Trabantjával Tatárarcú fékez a Szabadság-hegyen. A kapuhoz vezető úton a két öreg nagy egyetértéssel igyekszik kikísérni azt a kopaszodó férfit, aki az őszülő férfi telekvásárlásait is intézi.

Nem könnyű a feladatuk. A kopaszodó a telket, a fekvését, nagyságát méregeti. Magatartásán, beszédmódján érezni, nem hiszi a két öreg egyetlen szavát sem. Úgy véli, ravasz kereskedővel áll szemben, akik az árat akarják a végtelenségig fölöröfolni. De miután igen alacsony árszintről indult ennél a tárgyalásnál, nincs ellenére az alkudozás.

– Túlságosan lejt a telek. Itt méregdrága lesz az építkezés. Jóformán az egész területet föl kell tölteni. Ez sokat levon a kert értékéből.

Az öregember barátságosan, nyájasan mosolyog, miközben tereli hivatlan vendégét tovább az úton, a kapu felé. Megnyugtatóan mondja.

– Nekünk megfelel így. Könnyebben megoldható az egész terület öntözése.

A kopaszodó meg sem hallotta. Folytatja gondolatmenetét, mintha vitatkozna a saját józan eszével.

– Evvel a hátránnyal együtt, magam sem tudom, mi készíttet erre, hajlandó vagyok annyit fizetni érte, mintha egyenes, használható telek volna. Természetesen készpénzben, azonnal kifizetem az irreális vételárat.

Az öregember változatlanul nyájasan mosolyog.

– Megmondtam, uram, már megállapodtunk másokkal. Elkésett.

A kopaszodó magabiztossága megrendíthetetlen. Hisz a pénz hatalmában. Őszintén hisz benne.

– Öt, talán még tíz százalékkal is hajlandó vagyok magasabb árat fizetni, mint amelyben megállapodtak. Holnap visszajövök a szerződéstervezettel. Gyerek számára vesszük meg, most ötéves. Egyelőre önálló lakásra nincs szüksége. Az átadás, a kiköltözés határidejét akár a huszonegyedik század kezdetére tehetjük. Csak a tulajdonjog változik, maguk itt maradhatnak, ameddig élnek. Ehhez hasonlóan előnyös feltételeket nem valószínű, hogy bárki más fölajánlhat. Igen sok készpénz, azonnal, és mozdulniuk sem kell. Tehát, a holnapi viszontlátásra.

Végre rászánja magát, elmegy.

A Tatárarcú a kocsiból hallgatta végig a beszélgetést.

Nézi, ahogy az öregek állnak a kapuban, amíg a kopaszodó beül Hondájába, gázt ad, indít.

Pillanatig töpreng, a hallottak után érdemes-e egyáltalán kiszállni a kocsiból. Végül leállítja a motort, nyitja az ajtót.

Az öregember megöri, amikor meglátja. Tatárarcú nem engedi szóhoz jutni.

– Ne tessék magyarázkodni. Véletlenül majd mindent hallottam. Meg kell vallanom, evvel a kopaszodó krózzussal mi nem tudunk versenyre kelni.

– Jöjjön be, fiam. Épp elég megbeszélnivalónk van.

– Ne tessék haragudni, sietek. Vissza kell vinnem a kölcsön kocsit. Tulajdonképpen csak azért vártam meg, amíg az az úr távozik, mert meg akartam nyugtatni önöket. Ilyen ajánlatot valóban nem lehet visszautasítani. Tessék elfogadni bátran, skrupulusok nélkül. Mintha soha nem találkoztunk volna.

Az öregember most már nem mosolyog.

– Nem tehetem. Ha mi nem találkoztunk volna, ez az úr soha nem talál ide. Maguktól tudta meg, hogy egyáltalán létezőnk. Maguknak köszönhetjük a kitűnő lehetőséget. Na jöjjön, ugye látja, van miről beszélnünk.

Fordított a helyzet, mint a Keletiben volt. Itt Klárka a vonat ablakában, Valentin úr a sín mellett áll. Mintha csak helyet cseréltek volna a pesti találkozásuk pillanatában látott képhez képest.

Valentin úr nem könnyen engedi el a lányt. De nem tehet mást. Rabja szép elképzeléseinek, hozzájuk akarja alakítani a kevésbé szép valóságot. Bűvészmutatványai is szépek, hihetetlen ügyességén túl. Disszonanciáról, diszharmóniáról egyszerűen tudomást sem vesz.

Váratlan vőlegénységét is valamiféle harmóniába akarja olvasztani. Zsonglörködik szavakkal, ügyesen huzigálja elő mindazt, ami szép, hogy elfedje az

érthetetlen, ismeretlen félelmet, a valóság minden zavaró momentumát. Számára csak az jó, ami szép is. S vesztére ahhoz is ragaszkodik, hogy ami szép, az jó.

– Láta, Kláríka, mílyen szép a mí templomunk. Ha csak egy kicsít ágaskodik, még onnan az ablakból is láthatja hófehér tornyát.

Kláríka mozdulatlanul nézi Valentin urat.

– Látom.

– Még ma délután beszélék a papunkkal. Sok éve ismer, ha kérem, kivételt tesz velünk. Megesket akár holnap is.

A lány elmosolyodik.

– Kedves tőle. Holnap. Majd holnap.

Már nem vár segítséget sem Valentin úrtól, sem senkitől. Talán nem is látja a sínek mellett álló embert. Nem sír. Nem is könnyes a szeme. Arca kifejezéstelen, tekintete üres. Tudomásul vette, hiábavaló minden kapálódzása. Magára maradt, el kell fogadnia, ami következik.

Valentin úr nézi a mosolygó száját. Ijesztő a merev, mozdulatlan arcban.

Most érti meg, hogy a lány valóban bajban van.

Kláríka mosolyog, mint aki ezt a torz fintort talán soha többé nem képes letörölni az arcáról.

Valentin úr végre észreveszi, hogy nem is látja őt a lány. Nyúl a keze után, de a félig fölhúzott ablakon nyugvó kezét nem éri el, Kláríka szája alig mozdul, hanga alig hallik.

– Félek.

Változatlanul mosolyog.

Valentin úr hirtelen elhatározással föllép a már induló vonatra. Ketten állnak a mozduló ablak keretében. Valentin úr semmit nem ért, de megérezett valami veszélyt. Riadtan nézi a lélektelenül, mereven álló, mosolygó lányt.

Kláríka arca, tartása nem változott sem attól, hogy elindult a vonat, sem attól, hogy Valentin úr mellette áll. Ugyanúgy nem látja őt, mint ahogy a sínek mellett állva sem látta.

Halkan beszél, miközben gyorsul a vonat.

– Szép szavak. Szép a templom, szép a ház, szép a kert, szép az esküvő, szép szertartás, szép falak, szép fák, szép bokrok, szép virágok, szép utak és szép egek. Szép élet, szép nyugalom. Szép csönd. Szép kerézkakatozás. Szép szentbeszéd, szép ruhák. Szép emlék, szép hagyomány. Szép vonatsín. Szép állomás. Szép minden. Szép álmodás.

A mesevirág lila zuhataga a földig ontja a virágokat. Orchideák nyílnak, kaktuszok virágzanak.

Az üvegfalra kívül-belül fölfutó különleges, hatalmas, színes növények közötti kis réseken át látszik a kert, a ház, a szomszéd hegy. Gőzölög minden a párás melegtől.

Az öregember büszke a virágaira. Lehet is. Drága, külföldi szerkezetek, párologtatók között is ritkán érnek el hasonló eredményt.

– Ezt én nem hagyom elpusztítani. Minden szöveget magam vertem be, minden deszkát, üveget, vasat én vágtam méretre. Amit itt lát, az mind az én munkám.

– Az a krózus azt mondta, mindent úgy hagynak, ahogy van. Nem bolygatnak meg semmit. Kivéve a tulajdonjogot.

Az öregember egyetértően bólogat.

– Elég az. Éppen elég.

– Nem értem.

– Pedig egyszerű. Mi nem masírozunk át a következő évszázadba. Nincs már sok időnk. Ebben a korban minden nap ajándék. A növény nem olyan, mint a kutya. Nem pusztul el a gazdája után. Jobban ragaszkodik az élethez, mint az emberhez. Mindannyian túlélnek minket. Ha engedik, hogy életben maradjanak. A maguk sajátos életfeltételei között – természetesen. Ezért nem mindegy, ki kerül a helyünkre.

– Azoknak rengeteg pénzük lehet. Mindent megvehetnek. Embereket, szakértelmet.

– Nehéz itt a levegő. Menjünk át a verandára. Megszomjaztam.

Kijönnek a melegházból, mennek a különleges, hatalmas futónövényekkel befuttatott üvegfalak mellett.

Farönk asztalnál, az árnyékban, házilag készített pad. Az öregember leül, rágyújt.

– Ez a kopasz krózus úgy került ide, hogy tegnap hallott a maguk romantikus, reménytelenül ostoba vállalkozásáról. Ő mondta így. Minket akar megóvni ettől a kétes kalandtól.

– Kitől hallott rólunk? Még a jogással sem tárgyaltunk, mert nincs itthon. Elutazott.

– Egy szép, vörös hajú lány beszélt magukról, úgy mondta. A maga felelőtlen, nevetséges elképzeléséről.

– Nevetségesek volnánk? Mindannyian? Vagy csak én?

– Számára bizonyosan. Mi is. De én az élet végén, maguk az élet kezdetén megengedhetünk magunknak egy kevés romantikát. Kössük meg a szerződést még ma. Akárhol. Akkor maguk is biztonságban érezhetik magukat, hozzákezdhetnek az anyaggyűjtéshez, szerszám rendberakáshoz, munkához. Arról kell csak papír, hogy a maguké ez a telek.

– A barátom azért adta kölcsön a kocsiját, hogy kényelmesen, gyorsan intézzük el a formaságokat.

– Akkor induljunk, mire várunk?

– Mi sokkal kevesebbet tudunk nyújtani önöknek. Az öregember föláll, indul a ház felé. Tatárcú követi.

– Nekünk a pénz már nem jelent túl sokat. Amire szükségünk van, azt biztosítottuk mostanáig. Ha maguk élnek itt, a lányom nem marad egyedül. Kiszolgáltatottan mindenkinek. Ez is ér valamit. Énnekem elég sokat. Jöjjön csak. Ha van még idő.

– Öt után találunk csak jogászt a munkaközösségben. Ráérünk.

Megy az öreg után a kert hátsó része felé, a hegy lábáig nyúló lejtőn.

– A szerszámkamrát látta. Nem hiszem, hogy hiányozna valami. A pincében zsámozó deszkák vannak, malteros láda, vakolókanál, simító. Ez a paradicsommal teli rész kétszáz-kétszázötven négyzetméter lehet. Elég a ház alapjának. Most már lemegy lassan a paradicsom, akkor hozzákezdhetnek az ásáshoz. Meglátja, nem boszorkányság.

Tatárarcú nevet.

- Az sem boszorkányság, hogy itt pompáznak a délszaki növények?
- Az már inkább. Az elleshető boszorkányságok fajtájából.

Nagy, szépen terített asztalnál ülnek a Balaton-parti étteremben. A Bronzhajú, az őszülő férfi, a Szakállas, a Szemüveges, a copfos lány és még néhányan már a fagylaltnál, feketénél, cigarettánál tartanak.

A Szakállas előtt nyitva az egyik színes nyugati folyóirat azok közül, amelyeket a gellérhegyi Lány kölcsönadott. Lapozza, nyilvánvalóan keres valamit. Időnként egy-egy cikknél megáll, beleolvas, majd keres tovább.

Az őszülő férfi csak a Bronzhajúval foglalkozik.

- Ma nem kell sürgetnie az indulást. Korán haza kell érnem.
- Ma ráértem volna.

A Szakállas, úgy tűnik, hosszabb időre megállapodott egy cikknél. Nyersen szól a Szemüvegeshez.

- Szerez valami blokkot.

Az föláll, kimegy. A Copfos nem túl lelkesen érdeklődik.

- Érdekes?
- Nem különösebben.

A Copfos lány belenéz a színes folyóiratba. Fintorog.

- Dinnye vagy. Szar ábrákat meg műszaki ízeget bámulni. Olyan képpel, mintha értenél belőle valamit.

Az őszülő férfi megkönnyebbülten nevet. Műszaki dolog nem tartozik rá.

- Kell egy kis kikapcsolódás.

A Copfos sorolja, amit lát.

- Számok, jelek, kötések, a többiről gőzöm sincs.

A szemüveges fiú visszajön, az étterem egyik blokkját hozza. Leteszi a Szakállas elé.

- Jó lesz?
- Mindegy, milyen.

Szorgalmasan jegyez. A Szemüveges szolgálatkészen kérdezi.

- Segítsek?
- Ha itt lesz az ideje. Befekszel szépen a lövészteknőbe. Páran megcélozzuk a barátunkat. Mindegyik lövés találni fog.
- Mit kell csinálnom?

A Szakállas nem néz föl a blokkból, úgy mondja.

- Kellemesen töltöd el a holnapi napot. Kimész Férihegyre, fölszállsz egy gépre. A következő járatral visszajössz. Közben földasz egy-két táviratot, lebonyolítasz néhány interurbán beszélgetést. Ha már a közlendőd nem lesz hiteles, a körülményeket hitelesítjük. De most hagyj dolgozni. És kérj egy konyakot. Hajnalban megcsinálom a riportot a vásárcsarnokban. Utána elcipellek az apámhoz.

A szőke, copfos lány hőbörög.

- Abbahagyhatnád ezt a hülyeséget. Tavasszal is kibalhéztál egy riportot, nem tartott fél óráig, előkészületekkel együtt. És hónapokig tartó balhé lett belőle.

– Ebből nem lesz baj. Piti alakok. Bőgnek a bambaságtól. Pár pitkó, mit gondolsz, kit érdekel!

A pincér konyakot tesz a Szakállas elé.

A Bronzhajú nézi a jegyzetelőt. Az őszülő férfi mentegetődzik.

– Megkímélnélek a firkalástól szívesen, de sajnos, nem az enyém a lap. Az este kaptam kölcsön. Még át se néztem.

A Bronzhajú megnyugtatja.

– Korán Pesten leszünk. Ráér majd foglalkozni vele.

– Nagyon remélem, hogy egy kis várakozás miatt nem hagy magamra. Még egy órányi elfoglaltságom sincs. Egy rövid megbeszélés. Nem halaszthatom el. Ígérem, gyorsan végzek. Elmegyünk valahová, ahol majd nagyon jól érzi magát. És hajnalban a vásárcsarnoki riportot nézzük végig. Ismerem a barátunkat. Szavam adom, unatkozni nem fogunk.

Olvad az aszfalt a lépteik alatt.

Valentin úr kezében az elegáns aktatáska. Klárika szótlánul megy mellette.

Közelednek a lehúzott redőnyű fodrászüzlethez.

Klárika megáll.

– Valentin úr, kérem, akármi lesz is, maradjon velem. Ne hagyjon magamra egyetlen pillanatra sem.

– Klárika kedves, ez természetes.

A kora délutáni órákban érezni igazán, hogy előreállították az órákat. Déli erejével tűz a nap, az emberek a hőségben teli szatyrokat cipelnek, készülődnek az vacsorához. Most már a futó vendégek keverednek az italbolt törzsközségével.

Gyerekek állnak sorba a pénztárnál, sörösüvegeket cipelnek.

A csapos keze pillanatra nem áll meg.

A fodrász és Hajasbaba a szokott asztalnál. Mindkettőjük előtt kávéspohár.

Klárika és Valentin úr jelenik meg az ajtóban. Klárika szétnéz, hová ültethetné le Valentin urat. Nincs üres asztal.

Az öregember, aki este a szexepiles lánnyal beszélt, egyedül üldögél. Klárikáék odamennek hozzá, engedelmet kérnek, az asztalához ülnek. Klárika azonnal föláll.

– Mit hozzak? Sört? Szörpöt? Kávét?

– Mindegy. De maradjon, Klárika. Majd én hozom, amit kér.

– Itt nekem protekcióm van.

Valentin úr kényelmetlenül feszeng az asztalnál.

Klárika a pulthoz megy.

A fodrász föláll Hajasbaba mellől, odamegy Klárikához. Zsebéből borítékot vesz elő. A lány kezébe teszi.

– A díjad.

– Ha tényleg nekem akarod adni, akkor a nászajándékom.

– Gratulálok. Erre iszunk.

– Valentin úr felesége leszek.

– Kitűnő ötlet. Ehhez külön gratulálok.

– Ne hülyülj. Tudom, ki nem állhatod Valentin urat. Tulajdonképpen mi a bajod vele?

– Semmi. Tökéletes úriember a feje búbjától a cipője orráig. Talán a tökéletessége sok nekem. Jó néven vennék néha pár porszemet a cipőjén. Esetleg egy homályosabb foltot.

– Kérlek, beszélj Eszterrel.

– A vőlegényed dolga. Odaát szenved a lakásban.

– Azért jöttünk, mert tőle akarja megkérni a kezem. Feleségül vesz, elmehetek innen örökre. Én nem tudom, mit vétettem Eszter ellen. Szántsándékkal nem bántottam soha. Gondolatban sem. Kérd meg őt, bármit is ró föl bűnömül, bocsássa meg. Most, utoljára, segítsen nekem. Eltűnök az útjából, elmegyek a városból is. Megélek bárhol. Szükség van a munkámra mindenütt. Azt mondják, még a sírban is nő a köröm.

– Nem hinném, hogy Valentin úr felesége rászoruljon a saját munkájára. El tud ő tartani egy nálad jobb étvágyú hölgyet is. Ezek szerint a temetésen már nem leszel Pesten.

– Nem. Valentin úr megígérte, ha a nővérem szép szabályosan beleegyezik a házasságunkba, akkor a papjuk a lehető legrövidebb időn belül összead. Van ott egy kedves, hófehér, egytornyú templom. Ott lesz az esküvőm. Beszélek majd Hajasbabával. Küldök virágot a temetésre. Szerettem azt a kislányt. Hihetetlen, hogy így kellett elpusztulnia.

– Igen. Akkor az esküvőt már nem én rendezem. Pedig megtanultam az ünneprendezést. Ahogy akarod. Ma tartjuk meg az eljegyzésedet?

– Szeretnék ma még visszautazni. Éjfél után megy az utolsó vonat. Azt elérjük.

– Alig hiszem. A nővéred, akár a vőlegényed, ragaszkodni fog minden formasághoz. Szép eljegyzést kell tartanunk. Ez biztos.

– Tévedsz. Eszter látni sem akar. Gyűlöl.

– Hol van az már. Nincs mitől félned, a nővéred elveszítette a pénzét. Azt siratja. Mély sebet kapott. Ki tudja, begyógyul-e valaha. Miatta kár egyetlen lépést tenned. Ha csak azért leszel Valentin úr felesége, mert tőle tartasz, előle menekülsz, az megbocsáthatatlan ostobaság volna. Alapjában rendült meg az élete. Szegény. Meg kellett érnie, hogy pénzt, ezeket elvettek tőle. Ehhez a sebhez képest a te életed, haláloed, vagy az enyém, hitvány kis karcolás csak. Felőle nyugodt lehetsz, érdektelenek vagyunk mind a ketten. Elmész, maradsz, többé nem érdekes.

– Elmegyek. Most már örökké félnék tőle. Láttam a szemét. Tudom, ölni képes. Valentin úr beszél vele. Én megvárom itt, és utazunk.

– Miből gondolod, hogy az elég a házassághoz, hogy félsz a nővéred szemétől? Ebbe én nem szólhatok bele. A te dolgod, a te életed. De arról mindenképpen tégy le, hogy még ma elmehetsz. Meglátod, világgraszoló eljegyzést csapunk.

– Mondom, én nem megyek át. Itt várom meg a beleegyezését.

– Átmegyünk. Az ünnepélyes áldásadását nem úszod meg.

– Nem fog ragaszkodni hozzá. Nem érdeklek, te mondtad.

– Nem is. De annál jobban érdekli az utca, a környék. Az ismerősök. Mit szólna a világ, ha úgy tűnnél el innen, titokban, menekülve.

– Úgy tűnök el innen.

– Én jobban ismerem. Nagy cirkusz lesz. Menj, küldd át hozzá a vőlegényedet. Istenemre, jobbat szántam neked.

Klárika nagyon lassan megy Valentin úr asztala felé. Valentin úr idegenebb ebben az italtoltban, mint az először idetévedt futóvendő.

Föláll, amikor a lány közeledik. Kezébe veszi az elegáns aktatáskát.

– Itt kérem meg, ebben az italtoltban, Klárika?

– Amit itt el lehetett intézni, azt elintéztam. A sógoromtól megkértem a kezem. Ő beleegyezett. A nővéremmel beszéljen maga, Valentin úr, ha még mindig ragaszkodik hozzá.

– Azért utaztunk föl ebben a hőségben, hogy az ő áldásával vihessem el magát. Amíg a sógorával beszélgetett, eszembe jutott, hogy még el kell intéznem néhány dolgot.

– Menjünk.

Valentin úr zavart.

– Klárika kedves, énnekem nincsenek titkaim. A jövőben sem lesznek, azt megígérhetem. De most, egyetlenegyszer, magamnak kell elintéznem a dolgaimat. Egyedül. Kérem, ne haragudjék. Nem tart soká. Egy-másfél óra múlva visszajövök. Persze, nem ide. A lakásba. Ott várjon, arra kérem.

– Megígérte, hogy nem hagy egyedül.

– Átkísérem előbb a nővéréhez. Természetesen.

– Tréfáltam. Menjen nyugodtan. Kicsit segítnem kell a sógoromnak. Az sem tart soká. Végzünk, mire visszaér. Arra kérem, itt keressen előbb.

– Ha így tartja helyesnek, így lesz, Klárika.

– Schogy sem tartom helyesnek. De nem tudok jobbat. Kérem, siessen vissza.

Néhány ember ül a reumatológia várótermében. Ismerik egymást, beszélgetnek, újságot olvasnak.

Itt nem szabad dohányozni.

Mindig van valami mozgás, mert aki rá akar gyújtani, az föláll, kimegy a váróterem elé, egy parányi előtérbe. Nyílik a rendelő ajtaja. Az Angyalarcú fehér köpenyben pillanatra megáll az ajtó előtt. Szétnéz, kik jöttek el, mennyien várnak, nincs-e valaki rosszul ebben a kánikulában, akit soron kívül el kell látni.

Látszatra nincs komolyabb beteg.

– A következőt.

Középkorú férfi áll föl. Arca ismerős az italtoltból. Születése óta ismeri az Angyalarcút, most meglepi, hogy itt látja.

– Te hogy kerülsz ide?

Az Angyalarcú maga előtt tereli be a rendelőbe.

– Mostanában sokat tanulok. Főlírom a receptekre a betegek címét, nevét és a korát.

A férfi bizalmatlan, számára a fiú még mindig gyerek.

– Ez minden?

– Azt is meg kell csinálni valakinek. Adja ide a papírjait.

– A doktor úrhoz küldtek.

Odaad, elég kelletlenül, egy cédulát az Angyalarcúnak.

– Fáj a vállam. Meg a nyakam.

Az Angyalarcú olvassa a cédulát.

– Kérjük a beteg reumatológiai vizsgálatát. Más papírja nincsen? A zárójelentése a kórházból?

A férfi kicsit sértődötten válaszol.

– Nem mondta a doktor úr, hogy mást is hozzak ide. Itt kapok majd valami leletet. Azt kell visszavinnem. Az Angyalarcú nem nagyon hisz neki.

– Biztos, hogy nincs több papírja? Nézze csak meg.

– Mondom, hogy ez van, más nincs. A vállam fáj meg a nyakam. Arra kell kapjak valami gyógyszert.

Az Angyalarcú gondolkodik.

– A táppénzes papírja? Azon ott van a diagnózis.

– Nem hordozom magammal fölöslegesen.

A következő ajtó nyílik, egy beteg most jön ki az orvostól.

– Jöjjön.

Valentin úr a Hungária kávéház ruhatárpultjánál áll, aktatáskáját adta be. A ruhatáros elteszi, letépi a számot, odaadja Valentin úrnak. Valentin úr zsebébe teszi a cédulát.

Nem mozdul.

Az a pincér áll meg mellette, aki reggelizésekor kiszolgálta. Aki közben az egészsége, az orvosi vizsgálat eredménye felől kérdezte.

A nem fiatal pincér pillanatig sem bizalmaskodó. Nem lépi át a vendéggel megengedett határokat. De az évek óta ismétlődő reggelizések emberi hangot, érdeklődést, szimpátiát teremtettek közöttük.

A pincér csodálkozva nézi vendégét. Ilyenkor már hazafelé indul. Soha nem érkezett elegáns aktatáskájával délután.

– Lekéste a vonatot?

Valentin úr a pénzt számolja.

– Nem. Dehogyan.

Láthatóan elégedetlen az eredménnyel. Kevesli a pénzt. Reggel, amikor elindult, vásárolni jött a fővárosba. Sok pénzzel. Jóformán mindent kapott, amire szüksége volt, elköltötte a pénzét. Azt tudja, hogy avval, ami nála van, nem sokra megy. Arról azonban, hogy valójában mennyire volna szüksége, sejtelve sincs.

A pincér segíteni szeretne.

– Elnézést kérek, uram, de ha esetleg pillanatnyilag nincs önnél elég pénz, szívesen adok kölcsön.

Valentin úr hálásan néz rá.

– Majdnem kétezer forintom van.

– És mennyire volna szüksége?

– Azt nem tudom. Őszintén szólva, sejtelmem sincs róla.

A pincér értetlenül figyel tétova, régi vendégét. Mindenesetre a tárcáját már elővette. Nyitja.

Valentin úr érzi, meg kell magyaráznia a helyzetet.

– Vásárolnom kell.

– Délelőtt nem kapott meg mindent, amit keresett?
– De, mindent megvettem. Azért kevés most a pénzem.
– Nem akarok bizalmaskodni. De talán segíthetek, ha megmondja, mit kell vennie.

Nem türelmetlen. Őszinte segíteni akarással kérdezgeti Valentin urat.

Valentin úr körülnéz. A körülötte levő tárgytól is segítséget, ötleteket vár.

Néhány asztalon virágvázát lát, pár szál virággal.

– Például virágot biztosan kell vennem. Ez egészen bizonyos.

A pincér föladta. Nem kérdezgeti tovább. Kivesz tárcájából ötezer forintot, majd pillanatnyi habozás után még két ötszázast hozzátesz.

Marad a tárcájában még néhány ötszázforintos.

– Gyerekbútort kellett volna vennem, de nem értem rá elmenni, keresgélni. Kedvem sem volt mászkálni ebben a hőségben. Szeptemberben megy iskolába az unokám, ráérek vele.

A két férfi egyidős lehet.

Valentin úr pillanatra megütődik.

– Az unokája?

A pincér elmosolyodik.

– A legkisebbik unokám. Négy van.

Átnyújtja Valentin úrnak a hatezer forintot.

– Hatezer elég?

Valentin úr zavart. Részben a váratlan gesztustól, részben, mert válaszolni sem tud.

A pincér elmosolyodik.

– Nem akarom faggatni. Ha többre lesz szüksége, szóljon nyugodtan. Ma este zárásig itt vagyok.

– Köszönöm. Biztosan elég lesz.

Valentin úr számlálja a napokat. Ma hétfő, hazaviszi Klárikát. Amíg a hivatalos elintéznivalók tartanak, addig otthon kell maradnia. A lányt sem akarja magára hagyni az első néhány napon.

– Postán holnap visszaküldhetem.

– Nem olyan sürgős.

– Csak a hét második felében jövök Pestre. Talán csütörtökön vagy pénteken.

– Ráér visszaadni a jövő héten is.

Valentin úr most először rakja gondosan tárcájába az ötszázásokat, belső zsebébe teszi.

A pincér figyeli mozdulatait.

– Nem lehetett könnyű észrevétlenül kiszedni a pénzt a zsebéből.

Valentin úr meggyőződéssel helyesel.

– Bizony nem. Nagyon nehéz mutatvány. Nem is tudom, van-e más ember is, aki megcsinálja. Világszám. Akárhogy töröm a fejem, nem bírok rájönni a trükkre.

A pincér mintha többet ismerne az életből, mint Valentin úr. Elgondolkodva mondja.

– Talán azért, mert nem is bűvésztrükk.

– Hogyan?

A pincér visszateszi tárcáját. Mozdulatain látni, mindig ugyanilyen óvatosan rakja el a pénzt.

– Talán szüksége volt a pénzre.

– A férje kórházban van. Nem olcsó multság. Ma a reggelinél azt mesélte, uram, már nem is fiatalok. Nagyon kellett a pénz, és nem tudott sehonnan sem szerezni. Talán ennyi a trükk. Előfordul. Bocsásson meg, már türelmetlenkednek a vendégeim.

Mosolyog.

– És ha nem elég a pénze, ha többre van szüksége, ne próbálkozzék trükkökkel. Jöjjön vissza. Ma zárásig itt maradok.

– Még egyszer köszönöm.

A járda mellett a gellérthegyi Lány kis kocsija áll. A járdán telefonfülke.

Az újságáruslány tárcsáz. Halljuk, mással beszéltet jelez a telefon.

Most már legalább remény van arra, hogy beszélhet az Angyalarcú anyjával. Kinyitja a fülke ajtaját, kihúzza a zsinórt olyan hosszan, ahogy csak lehet. Mutatja a lánynak, várnia kell.

A Lány bólogat, jelzi, érti, nem türelmetlenkedik. Örül, hogy végre el tudja intézni a dolgát, annyi hiábavaló próbálkozás után.

Az újságáruslány vár, visszateszi a hallgatót, majd leveszi, tárcsáz újra.

Most kicsöng a telefon. Csöng hosszan, sokszor.

Nem veszi föl senki.

Az újságáruslány tehetetlenül áll a forró fülkében.

Még egyszer próbálkozik.

Az eredmény ugyanaz. Csöng a telefon az üres lakásban, hosszan, hangosan.

Helyére teszi a hallgatót, kilép a fülkéből. A Lány kocsijához megy.

– Vagy radarja van, és az jelzi, hogy ki tárcsázza a számukat, vagy az iker beszélt.

A Lány nyitja a koci ajtaját.

– Higgyünk az ikerben. Akkor megpróbálhatod újra. Ez a radardolog olyan vigasztalan. Most merre?

– Tulajdonképpen reggel kellene csak kimennem a táborba, de ha kedved van kirándulni, szívesen megnézném a gyerekeket.

– Hol a tábor?

– Gödöllőnél. Holnap, holnapután helyettesítem egy évfolyamtársamat. El kell utaznia.

A Lány indít.

– És erre a két napra téged ki helyettesít? Vagy képes volnál újság nélkül hagyni a környezetet?

– Azt nem lehet. Elintéztam még tegnap.

Hirtelen ötlettel mondja.

– De ha úgy gondolod, hogy megpróbálnád erre a két napra, szívesen elintézem. Kirándulás az életbe. Cserébe a gödöllői kirándulásért.

– Kösz. Megmondasz mindent, pontosan.

- Sokat kell rohangálni. Gyalog az autók között.
- Rám fér.

Csúcsforgalom van.

Valentin úr a tömeggel sodródik, nézegeti a kirakatokat.

Szünet nélkül áramlik a hídra az autók özöne. Szinte lépésben mennek, néhány méter után meg-megállnak. Valentin úr a Felszabadulás téren a Bizományi kirakatát nézi. Régi lámpák, ikonok, kardok, díszruhák, menték aranyhímzéssel, aranyzsinórral ékesítve.

A sok sötétlő aranyhímzés között meglátja a kirakatüvegben a maga hétköznapi tükörképét.

Ahogy képe összevegyül a régi, színes holmikkal, láthatóvá lesz, mennyivel jobban illenének hozzá a maga most már gyűrött holmijai helyett.

Mintha tévedett volna néhány száz évet. Abból a korból való, ahol ezeket a holmikat hordták.

Valentin úr nem ezt veszi észre. Megdöbbenti a már nem friss ing, gyűrött nyakkendő.

Nagy a forgalom az üzletben. Sok a külföldi nyaraló vendég, sokan vásárolnak, sokan nézik a kirakatokat.

Pillanatig nem marad csukva, nyílik, zárul az üzlet ajtaja. A kirakatok előtt cserélődnek az emberek.

Megzavarják, összetörik Valentin úr tükörképét.

Továbbmegy ő is. Befordul a sarkon a Kígyó utcába. A Bizományi oldalkirakatában lámpák, képek, szobrok vannak. Réz teáskannák, szamovárok.

Átmegy a szűk kis utca másik oldalára. Egyenesen a férfifehérenemű-üzlet kirakatainak. Áll az ingek, alsónadrágok, fürdőnadrágok, frottírköntösök, bársonyköntösök, nyakkendők, zoknik, díszes dobozú zsebkendők előtt. Bőrövek, nadrágtartók, kesztyűk élénkítik a képet.

Nézi magát a kirakatüvegben.

Itt, a vadonatúj holmik között, még gyűröttebbnek, elhasználtabbnak tűnik. Tétovázik, bemenjen-e az üzletbe. Lánykéréshez nincs megfelelően öltözve. Valójában még ahhoz is elhanyagolt, a maga mércéje szerint, hogy kilépjen az utcára.

Megtorpan az ajtóban. Nem tudja, végül lesz-e elég pénze. Továbbmegy. A Kincsesbolt előtt sorba állnak az utcán a vásárlók. A kirakatot sem lehet látni.

Megy a Váci utca felé. Az Óra-Ékszer kirakata előtt áll meg.

Sok ember tolong az üvegtábla előtt. De itt valamit azért látni lehet.

Ez is szép kirakat, de sokkal zsúfoltabb, mint amelyiket Eszter nézegetett a Párizsi utcában. Nem is annyira előkelő. Itt is magas árak fityegnek a parányi árcédulákon, de talán nem annyira irreálisan magasak, mint ott.

Pedig itt is van minden. Szép, régi ezüsttárgyak, tálcák, karkötők, órák, láncok, medalionok.

A sok szép holmi láttán csalódott lesz Valentin úr arca. Végre földerül. Meglátta a jeggyűrűket.

Szerényen helyezték el a néhány aranykarikát a kirakat legalsó részén. Annyira elől, hogy átugorja a szem.

Most határozottá válik Valentin úr eddig tétova mozgása. Fölmegy a néhány lépcsőn, benyit a zsúfolt üzletbe.

Tizenhárom-tizennégy év körüli fiúk, lányok egy csoportban, a fűben ülnek, közöttük az újságáruslány, a Lány, akivel kijött, és az az évfolyamtársa, akit két napig itt helyettesíteni fog.

A gyerekek a búcsú tábortűz műsorára készülnek. Egy fürdőnadrágos kisfiú újságpapírral bűvészmutatványokat csinál. Nagyon ügyesen. Befejeződik a mutatványsor. Kerek képű kislány következik. A kislány félénken szólal meg.

- Jobban szeretnék egy Juhász Gyula-verset mondani.
- Próbáld meg.
- Milyen volt

Milyen volt szökesége, nem tudom már,
De azt tudom, hogy szőkék a mezők,
Ha dús kalásszal jó a sárguló nyár,
S e szökeségben újra érzem őt.

A kislány nagyon jó ritmusérzéssel mondja a verset. De semmi más nem érződik, csak a ritmus.

- Nem jó. Énekelsz. Ne énekelj. Kezdd előről.

A gellérthegy Lány fölemeli a karját, szót kér.

- Mondhatnék valamit? Nem akarok belebeszélni, csak...
- Persze.

– Kisöreg, énekel nyugodtan. Még inkább próbáld énekelni. Mintha nem is vers volna. Mintha egy régen hallott dalt akarnál fölidézni magadban. Megpróbálnád?

- Meg.

Ahogy az imént rontotta a produkciót a ritmizálás, úgy most valóban megszólal a vers. A gyerek a hosszú-rövid magánhangzók egymásutánjára figyel. És mivel a költő sem véletlenül azokat a szavakat választotta, melyekből megalkotta versét, a magas-mély hangok hangulata érzelmi töltést kap a csengő, tiszta gyerekhangon:

Milyen volt szökesége, nem tudom már,
De azt tudom, hogy szőkék a mezők,
Ha dús kalásszal jó a sárguló nyár,
S e szökeségben újra érzem őt.

Milyen volt szeme kékje, nem tudom már,
De ha kinyílnak ősszel az egek,
A szeptemberi bágyadt búcsuzónál
Szeme színére visszarévedek.

– Nagyszerű. Remek ötlet. Gratulálok.

A Lány elhárítja.

– Egyszer régen játszottunk ilyent. Föl is vettük magnóra. Ha akarod, elhozom a szalagot, biztosan megvan még. Mikor lesz a műsor?

– Csütörtökön, az utolsó tábortűznél. Pénteken másik csoport jön ide.

– Holnap elhozom. Miután eladtam minden Esti Hírlapot. Az utcákon és a pályaudvaron is.

A kis üzlet tömve van vásárlókkal. Jóformán a pultot sem lehet látni.

Valentin úr ügyetlenül próbál elvergődni a kiszolgálónőig. Kevés sikerrel. Ezt a tülekedést nem neki találták ki.

Mocorog, lépegetni akar. Lökdösik, továbbtolják. Mindez nem gorombán történik. A vásárlók úgy viselkednek, ahogy szoktak. Ő ügyetlenkedik, ő kerül hol a lába alá, hol a könyöke elé valakinek. Bárhogy igyekszik, mindig az ajtó előtti bűvös félkörben marad. A pultot az ajtóval majdnem a mennyezetig érő, hatalmas, üvegesvitrin-középrészű szekrény köti össze. Mintha belül is folytatódna a kirakat.

Fiatal lány jön ehhez a belső kirakathoz. Nyitja az egyik ajtaját. Néhány karkötőt vehetett ki belőle, most visszateszi a helyére.

Nagy gonddal rendezi el, majd zárja a vitrint. Amikor elkészül, pillanatra megáll, nézi, rendben van-e, jól mutat-e a néhány ékszer úgy, ahogy elrendezte. Nézéldése közben pillantja meg Valentin urat. Megszánja őt. Lesír róla, ha nem segíti valaki, záróráig sem ér el a pultig, az eladóig.

– Parancsol?

Valentin urat váratlanul éri az érdeklődés. Nem számított rá, hogy a közeljövőben meg kell szólalnia.

– Jegygyűűűket kell vennem.

A kiszolgálólány tekintete végigfut a vitrintárgyakon. Jegygyűűű nincs az üveges szekrényben. Elégedetten látja, szépen rendezte el az imént berakott karkötőket.

– Jöjjön velem.

Viszi magával a tülekedő embereken át a pultig. Nem látja, hogy Valentin úr minden mozdulata bocsánatkérés.

A kiszolgálólány a vízszintes üveglap előtt magára hagyja az álmélkodó Valentin urat. A pult másik oldalán kihúzza azt a fiókot, amelyben a jegygyűűűket tartják, kivesz négy pár aranykarikát. Egymás után az üveglapra helyezi őket.

Valentin úr még most sem hiszi el, hogy eljutott idáig, hogy már nemcsak a tülekedő emberek hátát látja; könyökét, cipőszarkát érzi, de szólnak hozzá, választhat az elért gyűűűk közül.

A kiszolgálólány kedvesen magyaráz.

– Ez a pár gyűrű háromezer-ötszáz forint. Ez négyezer ötszáz. Ez ötezer-nyolcszáz. Ez a nagyon szép, modern gyűrűpár hatezer-kilencszáz forint.

Valentin úr tárcájában közel nyolcezer forint van.

Már újra tanácstalan. Az ékszerek nemigen érdeklik. Legföljebb annyi különbséget érzékel, hogy az egyik vastagabb, nagyobb, hangosabb. De a hazautazásra kell pénz, virágra. Már a Hungáriában eszébe jutott, hogy virágot kell vennie. És kísérti a kirakatbeli, gyűrött tükörképe. Jó volna inget, nyakkendőt cserélni. Gyorsan számol. Majd mielőtt kinyújtaná kezét a legdrágább gyűrű után, eszébe jut, talán el kell vinnie vacsorázni valahová a családot.

Maga elé motyogja.

– A vacsora akár ezer forint is lehet.

A kiszolgálólány nem értette a szavakat.

– Tessék?

Valentin úr biztos mozdulattal mutat az ötezer-nyolcszáz forintos gyűrűkre.

– Semmi, kislány, hangosan gondolkodtam. Talán ezt kérném. Föltéve, ha rámegy az ujjamra.

– Tessék megpróbálni.

Valentin úr a gyűrűpárból kiválasztja a nagyobbikat, fölhúzza.

– Úgy látom, elég nagy.

A kiszolgálólány változatlanul segítőkész. Nézegeti a gyűrűt Valentin úr ujján.

– Igen, éppen jó. De önnek ritka finom, vékony ujjá van. Mit tetszik gondolni, ha az ön ujjára pont jó a méret, nem lesz szoros a vőlegénynek?

Valentin úr megrezzen.

Lehúzza ápolat, szép, keskeny kezéről a jegygyűrűt.

Pillanatra zavart, feszült a helyzet.

A körülöttük állók, fiatalok, idősebbek elmosolyodnak. Nem rosszindulatúak, nem gúnyosak. Nem kinevetik őt, csak megmosolyogják elkésett vőlegénységét.

A kiszolgálólány érzi, bakot lőtt.

Valentin úr ki akarja segíteni zavarából.

– Úgy látom, éppen jó lesz a vőlegénynek. Remélem, a menyasszonynak is.

A kiszolgálólány hálásan mosolyog.

– Kísérőgyűrűt nem parancsol?

Valentin úr még nem hallotta ezt a kifejezést.

– Kísérőgyűrű? Megmutatná, kérem, milyen az?

– Természetesen.

Az üveglap alól szép kis gyűrűket vesz elő. Mindegyik közepében különböző színekben csillogó, egyetlen szerény kis kő.

– Parancsoljon.

Valentin úr idegenül nézi a színes köveket. Közte és a nemesfémek, ékkövek között nincs semmilyen kapcsolat. Egyszerűen nem érdeklik. Ahogy Eszterből sugárzott valamilyen titokzatos kapcsolat az ékszerüzlet csodái felé, Valentin úrból tökéletes közöny árad. Választani sem tud, mindegy neki, mindegyik egyforma, csillogó, érdektelen. Nem is játssza el, hogy választ. Találomra odanyúl az egyikhez, amelyekben halvány színű a kő.

– Ez a szokás?

– Igen.

Valentin úr ügyetlenül tartja kezében a kis gyűrűt. A kiszolgálólányra néz.

– Mit gondol, kislány, ha ezt venném meg, tetszene?

– Bizonyosan. Nagyon szépen csiszolt, tiszta kő. Ha fény esik rá, ezer színben ragyog.

Valentin úr a fény felé igazítja a színtelen követ.

– Valóban szép.

Most, hogy a fény játszik a kővel, hogy szinte megelevenedett, élőnek tűnik, ahogy változnak a színei, most, erre a pár pillanatra köze van hozzá Valentin úrnak.

Most már ezt a gyűrűt választotta. Ragaszkodik is hozzá, vesztére.

– Igaza volt, kislány. Örülni fog neki.

– Kétezer-négyszáz forint.

Valentin úr gyorsan számol. Amennyibe a kétfajta gyűrű kerül, annyi pénz összesen nincs nála. Ez a színtelen kő megtetszett neki, meg akarja venni.

Kicsit szégyelli magát. Motyog.

– Kislány, talán ha a négyezer-ötszáz forintos jegygyűrűket venném, az jobban illene. Ne haragudjék, hogy fárasztom.

– Nem fáradság.

Valentin úrnak kínos a helyzet. Úgy érzi, mindenki tudja, azért változtat, mert kevés a pénze. Minél gyorsabban szeretne kívül kerülni az üzleten.

A kiszolgálólány eléteszi az olcsóbb jegygyűrűket. Ő már nem vesződik avval, hogy az ujjára próbálja. Egymásra helyezi a két aranykarikát, majdnem egyformák.

– Köszönöm, ez kitűnő.

– Próbálja föl, mielőtt leblokkolom.

– Fölösleges. Írja a blokkot, kislány.

– Kérem.

Írja: négyezer-ötszáz és kétezer-négyszáz. Hatezer-kilencszáz forint a végeredmény.

Ezer forintja marad. Nem túl sok.

A kiszolgálólány dobozába teszi a kétfajta gyűrűt, becsomagolja. Valentin úr a pénztárhoz megy, fizet.

Két ötszáz forintos marad a tárcájában.

A kiszolgálólány kedves mosollyal nyújtja át a csomagot.

– Sok boldogságot kívánok. Sok, sok boldogságot.

A rendelő berendezése modern, színesek a bútorok, térelválasztók, függönyök. A gépek állványai is több színűek. Reumatológiai szakrendelő, aránylag sok géppel. A két kezelőfülkét függöny választja el egymástól, a rendelő közepe táján van az íróasztal, ahonnan belátni a fülkékben levő vizsgálóasztalokra, gépekre. Ultrahang, histamin berendezés is van. Az egy-egy beteggel való foglalkozás elég hosszú ideig tart: A vizsgálatot általában valamiféle kezelés követi.

Asszisztensnő kezeli a gépeket. Amikor a kezelés még nem kezdődött el, vagy már befejeződött, a beteg öltözködik, behúzzák a rendelő belseje felé nyíló függönyt is. Így már vizsgálhatja az orvos a következő beteget.

Három beteg általában egyszerre tartózkodik a rendelőben. Nem zavarják, nem is látják egymást.

Az íróasztalnál harminc év körüli orvos receptet ír. Vele szemben az Angyalarcú, előtte elég nagy karton, arra jegyzi föl az orvos utasításait, diagnózisát. Az orvos megfontoltan, lassan beszél.

Nemrég szakvizsgázhatott.

Puha arca kortalan. Pontosabban, az a fajta ember, aki öregnek született.

A középkorú férfi már felöltözködve áll az íróasztal mellett. Mozgékony, éles metszésű arca fiatalabbnak tünteti föl a nála jó tíz esztendővel fiatalabb orvosnál.

Az orvos megírta a recepteket. Átteszi az Angyalarcú asztalára.

Az Angyalarcú automatikusan írja a recept fejét. A kartonra kezdi rávezetni a rendelt gyógyszert. Szó közben abbahagyja munkáját, nem folytatja az írást. Golyóstollal a kezében fölnéz az orvosra.

Halkan, indulat nélkül közli.

– Ezt a gyógyszert ő nem szedheti.

Az orvos a maga részéről már végzett evvel a beteggel. Nem hajlandó újra kezdeni.

Arcán, hangjában nincs indulat.

– Hogyan?

Az Angyalarcú az imént nem gondolkodott, automatikusan figyelmeztette az orvost. Most pillanatig nézi a rámeredő, megingathatatlan nyugalmat. Látja, a megelevenedett magabiztos korlátoltság, tekintély ül szemben vele. Ez az ember semmiképpen nem változtat a döntésén. Ő a tökély, a megfontoltság.

Most már átgondolja minden szavát. Pontosan tudja, a lehetetlent ostromolja meg.

– Infarktus után tüdőgyulladása volt. Syncumart szed. Véralvadásgátlót. Nagy mennyiségű szalicilátot nem kaphat.

Az orvos arca nem változik. Hangerőssége sem.

– Végezze a dolgát. Írja a recept fölé a nevet, és szólítsa be a következőt. Ha mindenáron kontrollálni akarja a munkámat a medikus úr, lesz szíves elolvasni a vizsgálatot kérő lapot.

Az Angyalarcú az orvos rezzenéstelen arcát nézi.

– Kérem a beteg reumatológiai vizsgálatát.

– Olvassa tovább.

– Nincs tovább. Ennyi.

– Akkor lesz szíves ehhez tartani magát.

– Majd ha hóhérnak szerződöm.

Tudja, olyan talajra tévedt, amelyen nem lesz képes felszínen maradni. Mosolyog. Széttépi és a papírkosárba dobja a név nélküli receptet.

A beteg férfi riadtan nézi.

Az orvos arca mozdulatlan.

– Nem tartozom magyarázattal. Nem azért van itt, hogy felülbírálja a döntésemet.

– Segítenem kell az ön munkáját. Azért vagyok itt. Épp azt teszem.

A beteg panaszosan mondja.

– Éjszakákon át alig alszom. Fájt a vállam.
 Az orvos hangja halk, megnyugtató.

– A Prolixan a legjobb, amit adhatok.
 Az Angyalarcú fölcsattan.

– A legújabb.
 A beteg a fiúhoz beszél.

– Pislogóné is azt szedte. Neki is jót tett.
 Az Angyalarcú türelmesen magyaráz.

– Pislogó feleségének csak a dereka fáj. Soha életében nem volt beteg azelőtt.
 Ne féljen, a doktor úr föl fog írni magának valami gyógyszert.

Az orvos változatlanul halk. Indulatmentes.

– Már fölírtam. Ismétlem, ez a legjobb, amit adhatok.
 A beteg kérleli a fiút.

– Hallod? Ez a legjobb. Én is tudom. Könyörgök, Angyalarcú, most az
 egyszer ne kötözködj.

Az Angyalarcú nyugodt, megfontolt.

– Menjen haza. Estére viszek magának gyógyszert.
 A férfi tanácstalanul áll az asztal mellett. Az orvostól vár segítséget.

Az orvos befejezte a vele való foglalkozást. Rá sem néz.

Az Angyalarcú szelíden ismétli.

– Menjen. A papírjait is hazaviszem.
 A férfi szerencsétlenül, kitartóan nézi az orvost.

Az orvos unja a jelenetet. Tehetetlenségét jelezve tárja szét két karját.
 Fölhúzza vállát.

– Én nem erőszakoskodom. Ha a medikus úr így döntött, mit tehetnék? Nem
 bírálhatom felül a döntését. Etikátlan volna. Én megtanultam, mit tilt az orvosi etika.
 Menjen, kérem.

– Küldjem be a következőt?

– Ne fáradjon. Néhány perc múlva magam szólok ki érte.
 A férfi kimegy, becsukja maga mögött a rendelő ajtaját.

– Magyarázatot kérek. Magánkíváncsiságból. Mert elfogadható indoka ilyen
 viselkedésnek nem lehet.

– Elmondtam az indokaimat. Hátsófali infarktus után tüdőgyulladást kapott.

– A kórházban?

– Nem. Már odahaza. Ismerem őt, amióta a világon vagyok. Örökké mozgó
 ember. Az infarktusa előtt soha nem volt beteg. Legalábbis nem tudott róla. Most
 volt először kórházban. Betegállományban is.

– Nem az életrajzát kérdeztem.

– Nem az életrajzát mesélem. Állandóan szedett véralvadásgátlóval együtt
 nem adható nagy mennyiségben szalicilát, mert hajszáleres vérzést okozhat. Kár
 olyan vérzést elindítani, amelynek mesterségesen jó előre megakadályoztuk a
 megszűnését.

– Ismerem a vonatkozó tananyagot. A beküldő kolléga nem jelezte semmilyen
 gyógyszer szedését.

– Arról nem én tehetek.

– De arról igenis a medikus úr tehet, ha a beteg elveszíti a bizalmát az orvosában. Fölmérhetetlen pszichológiai kárt okozott.

– A lélek védelme csak az életben maradottak számára fontos. Láttam a belklinikán ennek a kis jelenetnek a folytatását. Annyi különbséggel, hogy ott a vérzést elindító gyógyszert a kedves szomszéd adta, mert neki segített. Későn került kórházba. A szemem láttára vérzett el. Nem volt fölemelő látvány. Nem óhajtom megismételni.

– Én csak azt vehetem tudomásul, amit hivatalosan közölnek velem.

– Hiányos adatközlés nem adhat menlevelet gyilkossági kísérletre.

Az orvos jól megtanulta, hogy indulatos embernek nem lehet igaza.

Faarccal hallgatja az Angyalarcút.

– Indulatokkal nem lehet tárgyalni.

Az Angyalarcú a könyökét mutatja.

– Itt jön ki. A többi bölcsességnek hangzó bárgyúsággal egyetemben. A tényekkel nem lehet vitatkozni. Sem indulatokkal, sem indulatok nélkül. Az pedig tény, hogy trehányságból, nagyvonalúságból nem közölt adat egy ember életébe kerülhet.

– Én pontosan végeztem a munkámat.

– Addig a pillanatig, amíg nem ismerte a tényeket. Azután a kolléga tekintélyének és a beteg hitének a védelme ezen az áron tudatos gyilkosság.

– Az is tény, hogy az orvosi etikát nem lehet büntetlenül megsérteni. Mégoly magasztosnak föltüntetett indokolással sem. Ideje volna megtanulnia.

– Az az etikus ilyen esetekben, ha szép csöndben kitöltöm a név- és címrovatot, és nem feledkezem meg az életkor pontos beírásáról sem. Jó, ha megvan, kell majd a fejére. Dúdolok egy kedves, jól nevelt dalocskát, átnyújtom a betegnek a veszélyes receptet, és mert ismerem a várható következményeket, máris megrendelem a koszorút. Fő a jólneveltség. Így etikus az ön elképzelése szerint?

– Nézze, én szeretném ezt az ostoba incidenst ezek között a falak között tartani.

Érthető, ha nem akarja szellőztetni ezt az ügyet. Úgy igyekszik visszavonulni, hogy az Angyalarcú személye iránti jóindulatnak tudja föltüntetni. Gesztusnak, melyért alkalomadtán ellenszolgáltatást is várhat.

Le tudná csillapítani a fiút.

Végtére is neki az volt a fontos, hogy kivédjen egy talán nem vagy csak nehezen jóvátehető bajt. Ez megtörtént, a beteg nem fogja folyamatosan szedni a neki most veszélyes gyógyszert. Evvel rendben volna ez a dolog.

A hiba ott van, hogy ez az orvos a maga korlátai között valóban hisz a tekintélyben, abban, hogy a tekintélyt mindenáron védeni kell. Nemcsak az orvos, a beteg érdeke is ezt követeli.

– Tehát nem kerülök föltétlenül etikai bizottság elé.

– Ezen töprengek. Bár sok időm nincs. Folytatnom kell a rendelést. Várnak rám.

Fölemelkedik az íróasztalától.

Az Angyalarcú mosolyog. Megvesztegető szelíden.

– Nem érdekes? Én is épp ezen töprengök. Ha most kihalásznám a széttepett receptet a papírkosárból, és a beteg után szaladnék vele?

Az orvos érzi, hogy ezekben a pillanatokban eldől a mérkőzés. Nem feltétel nélküli megadást akar, csak méltányos visszavonulási lehetőséget mindkettőjük számára.

– Nem érdemes turkálni a papírkosárban. Írok másik receptet. A Prolixanhoz sem ragaszkodom. Bár, ha figyelembe vesszük a lélektani tényezőket, hogy a gyógyszer hatását milyen mértékben fokozza vagy csökkenti a beteg hite, akkor meggondolandó, változtatni kell-e. Végtére is nem kevésbé fontos annál, ami történik, az, hogy az ember hogyan éli meg.

Ezt kár volt mondania.

Az Angyalarcú szelíd mosolya most olyanná válik, mint amikor a fodrásszal kötözködött.

– Ilyen egyszerűen, könnyedén elkerülhetem a bajt, melyet meggondolatlanul hoztam a saját fejemre?

– Ha valaki hibát követ el, de belátja, jó szándékkal igyekszik korrigálni...

– Akkor varázsűtésre helyreáll a béke. Ehhez előbb el kell döntenie, mi a hiba, ki követte el és ki ragaszkodik a végsőig hozzá. Ha jól értem, ebben a faramuci esetben az etika a bűn takargatása, és a hiba a leleplezése, korrigálása. Az ön végtelen megértése még arra sem kényszerít, hogy személyesen részt vegyek most ebben a potenciális gyilkosságban. A többi között az is a baj, hogy félek, nem akarok békét kötni efféle etikával. Kérem, vigye lehetetlen viselkedésemet az etikai bizottság elé. Ne tárolja ezek között a szűk falak között. Tudnom kell, hol az a határ, ahol már nem jog a tévedés a mások számlájára.

– Mindenki téved, aki dolgozik.

– Tudom. De az a munka buktatója, nem a joga. Én nem haragszom önre. Méltányolom a jóindulatát, de nem kérek belőle. Nekem nem kell a béke bármi áron. Nem akarom, hogy tudatlanság, hamis tekintélytisztelet, álnagyvonalúság, álokoskodás megbékéljen velem. Inkább jöjjön a háború, amelyet én csak elveszíthetek. Akkor is. Ebben a forró, csodás augusztusban már megtettem a magamét. A hallgatásommal egy gyilkosságnak már részese vagyok. Énnekem ez egy hónapra elég.

Egyszerűen, őszintén, halkán beszélt. Mosolyogva.

Mosolyogva áll föl, meggy köpenyében az ajtó felé.

Pillanatra szemben áll az íróasztala bátyja mögül előlépett orvossal.

– Elmegy?

– Lesz, aki a recepteket fejeli helyettem. Ön oly belátó, beláthatja azt is, hogy tanévkezdésig rám fér a pihenés. Bár nagy kérdés, hogy mindezek után kezdődik-e még számomra tanév.

Már az ajtónál áll.

– Őszintén szánom, amiért kénytelen lesz bejelenteni etikátlan magatartásomat.

Nyitja az ajtót.

– A doktor úr kéri a következőt.

A nyitott ajtón át látni, az orvos a szemétkosárból szedi ki az összetépett recept darabjait.

A kertkapunál a liba a nyakát nyújtogatja. A kiskutya mélyen alszik a küszöb előtt. Horkol is.

A liba hiába néz körül, már ki tudja, hányadszor, nem lát senki ismerőst.

Késő délután van.

Hátat fordít a kapunak, elindul vizes edényük felé. Megáll előtte.

Az edény csontszáraz az épp hogy enyhülni kezdő kánikulában.

Odaballag a kutya mellé, lefekszik ő is.

A mozgásra a kutya fölébred. Ő is inni akar.

Pillanatig nem tétovázik. Átugorja a kerítést, elgyalogol az utcán az Öregember kertkapujáig. Orrával benyomja a nyitott kaput.

Az Öregember a virágait locsolja. Leteszi a kannát.

– Eredj haza szépen. Ma nem sakkozunk. Vendégetek van.

A kiskutya leül elé. Esze ágában sincs elmozdulni.

Az Öregember a fejét csóválja.

– Nem illik otthagyni a vendéget. Még egy ilyen régi barát kedvéért sem. De azért szép tőled, hogy gondoltál rám. Ezt megköszönöm neked. És most menj. Siess. Szaladj haza.

Fölveszi a kannát, locsol tovább.

A kiskutya fejét-farkát lógatva ballag ki a kapun.

Valentin úr ballag a Kígyó utcában. A sarkon megáll a nyakkendőüzlet előtt. Fura fintort vág a szép, tükörsima nyakkendők felé. Valóban nagy a különbség a vadonatúj holmik és a rajta lógó, gyűrött példány között. Új korában sem volt ilyen szép, mint a kirakatbeliek. Régen vásárolhatta, sportruhához, utazáshoz.

Szánalmas holmi, nem illik az ünnepi alkalomhoz.

A kirakat még torzítja Valentin úr fintorát. Ha ezt a tükörképet látták volna az imént az ékszerüzletben vásárlók, nem mosolyognak rajta oly jóindulatúan.

Ezen az arcon csak szánakozni lehet.

Előveszi tárcáját. Száz forintot visszkapott a gyűrűvásárláskor. Nézi a pénzét, ezen a százason kívül még két ötszáz forintos van benne. Kutat a zsebeiben, de csak aprópénz kerül elő. Alig száz forint. Ezerkétszáz forintja van. Nyakkendőt, inget nem vehet. Barátkozni próbál a kirakat mutatta, ápolatlanabb önmagával. Nem megy. Ellép a kirakattól, szétnéz.

Virágüzletet keres.

A híd felé nem akar menni. Onnan nagy láрма jön, autók, buszok zaja.

Még tart a csúcsforgalom.

Az ellenkező irányba indul. Arra csak gyalogosok járnak, kisebb a hangzavar.

A Régiposta utca sarkán szép édességbolt kirakata állítja meg. Ízléses elrendezésű ajándékkosarak, italok dobozokban és anélkül, desszertes dobozok. A nagy, szalagokkal is díszített ajándékkosarakon négyjegyű számok. Az italokon átsiklik a tekintete. Nagyon szépen díszített, óriás konyakosmeggy-dobozt vesz észre. Előtte diszkrét kis árcédula: kétszázhusz forint.

A nyakkendővásárlásról le tudta beszélni magát. A konyakos meggyről nem.

Bemegy az üzletbe.

A Lány a gellérthegyi villában régi, asztali Philips magnetofonon keres valamit. Ahogy a szalagot tekeri, hallani, nincs zenekíséret, mégis mintha dalok között keresgélne.

Egyik ilyen szöveg kezdeténél megáll, visszaforgatja a szalagot a szünetig.

Elindítja a magnetofont.

Miközben megy a szöveg, az előszobából becipel egy nem túl nagy csomagot. A napi postával érkezett. Kibontja, rakja ki egymás után a szappant, sampont, fürdőhabot, hajlakkot, hajszárító fölszerelést.

Közben az Angyalarcú hangján, félig prózában, félig a vers muzsikáját dúdolván hangzik a szobában Ady *A paraszt Nyár* című verse.

Nyomorék s cifra napjaim

Úri s őszi nyomába jár

Egy szép paraszt, egy ős paraszt:

A nyár, a lomha Nyár.

Boldog, aki az ő fia,

Boldog, akit a Nyár szeret,

Boldogok a Nyár fiai,

Az erős emberek.

Boldog, ki mindig ujrakezd,

Boldog, kit az élet maraszt,

Boldog, aki vígan kaszál,

Boldog, aki paraszt.

A Nyár, a Nyár legjobb apa,

Osztja a békét és erőt,

Leveszem úri süvegem

A paraszt Nyár előtt.

A Nyár, a Nyár nem álmodik,

Kaszál, dalol és nem rohan,

Erősen, biztosan arat,

Forrón és boldogan.

Én, úri Ősznek gyermeke,

Kengyelfutó beteg vagyok:

Elöttem Tél, nyomomba Nyár

S Tavaszkor meghalok

Rámlép a Nyár győzelmesen

S szól lomhán, vígan, könnyedén:
Az én gyermekem volt ez is,
De sietett, szegény.

Közben megjött az Angyalarcú is. Meglepi, hogy saját régi hangját hallja.

Köszöntené a Lányt, de az az ujját a szájára teszi. Végig akarja hallani a furcsa, régi produkciót. Az Angyalarcú a bárszekrényhez megy, nyitja. Kiveszi a Camus konyakot, az ablakpárkányhoz viszi. Fölül az ablakba, maga elé állítja az üveget.

Iszik, míg csöndben hallgatja a magnetofont.

A vers végén pillanatig némán forog a szalag, majd hallani, másik szám kezdődik.

A lány visszatekeri a szalagot a vers kezdetére. Megnézi a méterszámot, följegyzí, hol kezdődik.

Az Angyalarcú mosolyogva teszi le a poharat.

– De rég volt. Talán tíz évnél is régebben.

– A tizedik születésnapomra kaptam ezt a magnót. Akkoriban mindnyájan szerettük a verseket.

– Nem hittem volna, hogy megőrzöd.

– Büszke voltam az első felvételeimre. Nekem is csak ma délután jutott eszembe, hogy megvan ez a szalag. Éhes vagy? Várj, tudom a választ. Piszkos vagyok. Megyek, leengedek fürdővizet.

Kimegy a fürdőszobába, nyitva hagyja az ajtót.

Csobog a víz.

A Lány kikiabál.

– Romlik a hallásom. Úgy látszik, a korral jár. Nem hallottam a Trabantodat.

– Kölcsönadtam. Majd később elmegyek érte. Nyolc után.

A Lány kijön, a fürdőszoba ajtaja továbbra is nyitva marad, hallják folyni a vizet.

Egymás után emeli magasra a színes csomagolású szappanokat. Kiabál, részben, hogy a vízcsobogást túlkiabálja, részben vásári kikiáltót játszik.

Jókedvű. Örül, hogy az Angyalarcú él a lehetőséggel, idejött.

– Zöldalma, banán, mandarin, narancs. Ha a tisztelt úr nem kedveli az édeskés illatokat, akkor a zöldalmát ajánlanám. Friss, fanyar, igazán kellemes.

A saját hangján folytatja.

– Amióta az eszemet tudom, anyám minden eszközzel ki akarja verekedni, hogy napjában kétszer megmossam a fülem.

Leteszi, ami épp a kezében van, szalad a fürdőszobába.

– Kifolyik a víz.

Elzárja, megszűnik a vízcsobogás.

– Sikerült. Az utolsó pillanatban.

Visszajön, megáll a nyitott fürdőszobaajtóban.

– Ma csak a kocsid várja ki a munkaidőd végét?

– Pár napra beköltözhetnek a Hiltonba.

– Húha! Rád szakadt az OTP?
– Nem kifejezetten. Annyira nem, hogy a pénzed nem hoztam vissza.
– Ráér, mondtam. Kár, hogy nem akkor költözhetél oda föl, amikor szabad volt az egész napod.
– Most is szabad.
– Kiírjuk a rendelőben, hogy a reumarendelés itt, adminisztráció a Hiltonban? Meglátod, mennyien meglepődnek majd.
– Schol sem dolgozom. Vége.
– Azt mondtad, ezen az egész héten mindennap a reumatológián leszel. Hogy végigdolgozod.
– A mesében három nap egy esztendő. Énnálam egy óra egy hét. Gyorsul az idő.

A Lány megrémül.

– Összementél velük? Kivel? Valamelyik beteggel? Az orvossal? Az lehetetlen. Róla azt mesélted, lelkiismeretes, megbízható. Hogy jó szakember.

– A maga igen szűk határai között.

– Most mi lesz?

– Semmi. Nagy szerencsével az etikai bizottság elé citálnak. Nem fontos. Csak az bánt, hogy ez az úr itt csúnyán becsapott. Nem volt szép tőle.

A Camus-s üveget a Lány felé tolja.

– Töltsék neked?

– Még az hiányzik. Hogy mászol ki ebből? Mit segíthetek?

– Fuvarozhatsz, amíg visszakapom a Trabantot.

A Lány pici sortban mászkált a lakásban.

– Felöltözöm.

– Kösz. Megyek fürdeni.

A Lány már előkészített tiszta holmit az Angyalarcúnak.

– Az nem igaz, hogy ez az úr becsapott. Csak annyit mond, hogy az embernek csinálnia kell a dolgát. Még pestisjárványban is.

Az Angyalarcú mosolyogva megy, karján a tiszta holmival, a fürdőszobába.

– Járványban látványosan pusztulnak el az emberek. Aki nem teljesen vak és süket, annak látnia kell. De két járvány között? Arról nem beszél.

A Váci utcai virágüzletben különleges virágok, vázákban, átlátszó dobozokban pompáznak. Csodálatos színek. Némelyik virág olyan, mint színes, egzotikus madár.

Színes szalagok, virágzó dísznövények, broméliák, kaspók. Koszorúk mindenféle. Gondosan elrendezett, üde, szép, ápolt a virágkészlet. A szirmokon, leveleken vízcseppek ellensúlyozzák a száraz levegőt.

Augusztusi színorgia.

Itt is vannak orchideák, néhány olyan dísznövény, amilyen az öreg kertésznél virágzott. Még gazdagabb is a készlet, kisebb helyen több növény pompázik.

Talán épp ez a baj.

Az öreg kertésznél az egyes virágok, növények életlehetősége volt biztosított. Itt nincs élet. Életfeltételek sincsenek. Túl közel vannak egymáshoz a színek, túl sok zsúfolódik egy-egy nagy vázában.

Az eladónő hatalmas koszorú fölé hajol, a szalagot helyezi el. Még két koszorú támaszkodik a pultnak, ugyanavval a fölirattal.

Valentin úr benyit az üzletbe. Kezében a konyakos meggy díszdobozát szorongatja. Idegenül nézi a furcsa virágszálakat. Némelyikük művirág is lehetne. Keze automatikusan kinyúl az egyik narancssárga szirom felé. Szeretne meggyőződni arról, igazi-e.

Amikor az eladónő fölegyenesedik a koszorú mellett, szégyenkezve húzza vissza a kezét. Kicsit akkor is zavart, amikor megszólal.

– Egy nagyon szép csokrot szeretnék.

– Milyen alkalomra?

Valentin úr nézegeti a virágokat. Keres valami szépet, de hétköznapiabbat, elevebbet.

A virágárusnő készségesen sorolja az ünnepi alkalmakat.

– Névnap? Születésnap? Évforduló?

– Menyasszonyi csokorra volna szükségem.

– Mikorra?

– Ma kell.

– De uram, ma már sehol nem esketnek. Ilyen későn.

– Eljegyzés lesz.

A virágárusnő megkönnyebbülten nevet.

– Evvel kellett volna kezdenie. Az előbb megrémített.

– Nem szándékosan tettem. Elnézést kérek.

– Így minden rendben lesz. Gyönyörű virágaink vannak. Kiválasztja, amit szeretne, kötünk egy gyönyörű csokrot, és magával viszi az eljegyzési ünnepségre.

– Nem szeretném magam vinni. Nem küldhetné el valakivel?

– Hová?

– A Nagyuvaros utcába.

– Szerencséje van, ma mennek még arra a környékre. Milyen árban lehet a csokor?

– Nem is tudom. Azt szeretném, ha szép volna. Nagyon szép. Emlékezetes.

– Bizza rám, uram, igazán szép csokrokat kötünk. Négy-, öt-, hatszáz forintot parancsol? Vagy drágább is lehet?

– Drágább?

– Egzotikus különlegességeink is vannak. Szálanként kétszázötven, háromszáz forintért.

– Az ötszáz forintos csokor, egzotikus különlegességek nélkül szép volna?

– Természetesen.

– Azt is kérhetném, hogy ezt a dobozt is elvigyék a virággal?

– Nem szabályos, de elküldöm. A csokor a szállítással együtt ötszázhatvan forint.

Valentin úr az ezerkétszáz forintjából kétszázhuszat már elköltött a csokoládéra. Most hatszáz forintot fizet. Nem egészen négyszáz forintja marad. Nagyon gondosan teszi el a tárcájába.

– Nem kérek vissza. A szabálytalanságot köszönném meg egy szál virággal.

– Átadom. Szabad a címet?

– Mondtam már. Nagyfuvaros utca.

Valentin úr zsebéből egy ötforintost és két kétforintost szed elő.

– Megkérhetném, hogy váltsa föl? A metróra kellene.

Az eladónő már a papírokat tölti ki. Abbahagyja az írást, kivesz fiókjából két egyforintost, odaadja, a kettést visszateszi.

– Tessék.

Folytatja az adminisztrációt.

– Köszönöm. És a segítségét is köszönöm.

Odaadja a dobozt a nőnek.

– Hányas szám? A címzett neve?

– Bognár Klárka.

– Nagyfuvaros utca mennyi?

– Úristen, mennyi is? Fodrásüzlet, szemben vele italbolt. De hogy hányas szám alatt van? Kaphatnék egy telefonkönyvet?

A virágárusnő odaadja a könyvet. Most esik ki először udvarias, közömbös modorából.

– Elfelejtette?

– A házszámot én nem tudtam soha. Csak megismerem a házat.

Valentin úr lapozza a telefonkönyvet.

Nyitva a fürdőszoba ajtaja. A Lány egyedül van a szobában. Kiabál.

– Te nem vagy józan.

– Alig hiszem, hogy berúgtam volna. Láttad, mennyit ittam. Egy gyűszűnyit talán.

– Képes vagy két percig komolyan beszélni?

– Indítsd a stoppert.

– Szeretné elkenni az ügyedet. Igaz?

– Az etikátlan magatartásomat. Igaz.

– Segíteni akart a betegem.

– A sírbeszédnél soha nem szabad kifelejtetni a jó szándékot.

– Nem biztos, hogy belehalt volna.

– Nem biztos. A jó szándék, segíteni akarás ellenére elképzelhető, hogy életben maradhatott volna.

– A tévedést kijavítottátok.

– Igen erőszakosan. Etikátlanul.

– Azon az áron, hogy a beteg elveszíti a bizalmát az orvosban. Ha jól értettem.

– Gyűjtőnevekben könnyelműség bízni.

Kijön a fürdőszobából, fölöltözve, megfésülködve, friss, szép holmiban. Mosolyog.

– Letelt a két perc. Telefonálhatok?

– Persze, mért hülyéskedsz?

Az Angyalarcú a telefonhoz megy, vonalra vár, majd tárcsáz. Közben dohog.

– Nem hiszek abban, hogy találkozhatom a beteggel és az orvossal. A medikussal sem találkozhatom. Én etikátlan orvos vagyok. Ezért etikai bizottság elé citál az orvos, az, aki mindennekfelett a tekintélyben hisz, azt védi. Mindenáron. Bizalomért verekszik, amikor a vak bizalom életveszélyt jelent. A vizsgálatot kérő orvos lelkiismeretlenségét, felelőtlenségét, a divatos lezser elegancia következményét szívesebben vállalja, bármi legyen az, mint hogy kockáztassa a már eljátszott bizalmat. Szép, romantikus természetire vall a reménytelenért küzdeni. Maradjunk abban, hogy ő egy kedves, romantikus orvos. Akinek a szakmai hitelét védi, az divatos. Elegáns, nagyvonalú, könnyed, kellemes. Minden piti részlettel nem foglalkozik. Aki belehal az elhanyagolható kis részletekbe, annak nem volt szerencséje.

– Ha kivágatod magad az egyetemről, az semmin nem segít.

– Szerény vagyok. Ha akár egyetlen ember életét nem engedem kockára tenni hülyeség miatt, már tettem valamit.

Hallani, hogy végre jelentkezik a szám, amelyet hív.

– Elnézést a késői zavarásért. A professzor úrral beszélhetnék?

A Lány megörül a professzor úr megszólításnak. Halkan, ne zavarjon, indul az ajtó felé. Nem akarja hallani a beszélgetést. Amikor az Angyalarcú közelében megy el, könyörgőn suttogja.

– Legalább annyit engedj meg, hogy segítsenek neked. Egyedül képtelenség kiverekedni az igazadat.

Kimegy, hangtalanul csukja be maga mögött az ajtót.

A színek, a kompozíció pontosan olyan, mint egy giccses színes levelezőlap. Nem is a legjobb fajtából.

A nap épp eltűnni készül a Balatonban. A sötétedő vízen vitorlás árnyéka. A vitorlásra, ha nagyon figyelünk, két ember sziluettjét vehetjük észre a homályban.

Túl szép a kép. A két alak fölismerhetetlen.

Megelevenedett romantika.

Távolabbról, a partról, zene szól. A víz elég erősen hozza a hangokat. Divatos együttes játszik. Énekel is valaki.

Nem illik a modern, hangos zene ehhez a néma, túlságosan romantikus képhez.

A vitorlásra öngyújtó villan. Nagy lánggal ég, elég nagy fénykört hasít az alkonyatba. Megvilágítja díszes önmagát és a puha, gyűrűs kezét, amely tartja.

Bármilyen nagy is a láng egy öngyújtó fényéhez képest, a fölé hajoló arc jó megvilágításához kevés. Csak a színeket adja pontosan vissza.

A bronzszínű haj, amint föléhajol, olyan szép, mint a valóságban.

De a lány arcát torzítja ez a fény.

Nagyon lassú mozdulattal hajol a láng fölé, lassan gyújtja meg hosszú, a megszokott nyugatiaknál is jóval hosszabb cigarettáját.

A parton tombol a zene.

A Bronzhajú arca torz. Nem nagyon, csak annyira, hogy nem lehet tudni, sír-e vagy nevet.

Furcsa kontraszt a gyors ritmusú, hangos, eleven zene és a lány lassú, élettelen, néma mozdulata.

Már parázslik a cigaretta vége, de még lobog a láng.

A lány távolodott el a mozdulatlan öngyújtólángtól. A fölizzó cigarettaparázs fölött elmosódott lett az arca.

Az öngyújtót tartó kézen ragyog a gyűrű.

A parton fokozódik a jókedv, egyre harsányabb, gyorsabb a zene.

Az öngyújtó fénye kialszik.

A homályban is torz marad a Bronzhajú arca. Most sem tudni, sír-e vagy nevet.

A fodrász lakásában még nem gyújtottak villanyt. Eszter ugyanabban a nagyon elegáns ruhában ül az asztalnál, mint amelyikben az ékszerüzletben vásárolt.

Még mindig nemigen érdekli, amit a fodrász beszél. Nem tért magához az elveszített pénz miatt érzett kétségbeesésből.

A fodrász tudta, milyen mély sebet ejtett a feleségén. Mégis meglepi Eszter viselkedése.

Közömbös, távoli Eszter, konokul ragaszkodik a család, a jó testvér, az örömnévet látszatához. Klárka sorsa egyébként nem érdekli.

A fodrász, ki tudja, hányadszor ismétli.

– Értsd meg, még ma el akarnak utazni.

– Hamarabb kellett volna meggondolniuk. Innen csak az esküvője után mehet el. Úgy, ahogy egy rendes lányhoz illik.

– Egy hónap is beletelik, amíg a tanácsnál megesküdhetnek.

– Nem tehetik meg velem, hogy a szájára vegyen az utca, az egész környék. Eljegyzés, esküvő, és utazhat. Ahová akar. Akár holnap elmehet.

– Az a szerencsétlen Valentin úr ragaszkodik a beleegyezésedhez. A falujában a pap gyorsan megesküdné.

– A falujában csinál, amit akar. Nem az én dolgom. Itt kell megtartani az esküvőt. Elég mocskot szórnak rám. Őmiatta nem mocskolhatnak. Nem kergettem világgá a testvéreimet. Férjhez megy. Méghozzá jól. Irigyelhetik. Pénze lesz, talán dolgoznia sem kell.

– Mindegy, mit mondanak. Világgá kergetted.

– Ahhoz senkinek semmi köze nincsen. Nem tartozik senkire. Énrajtam nem köszörülnek a nyelvüket.

– Máról holnapra nem lehet elintézni. Légy belátással. Egyszer az életben.

– Ez a csürhe nem fog szórakozni rajtam. Összeröhögni a hátam mögött. Tőlem a pokolba is elvihetik. Felnőtt ember, azt tesz, amihez éppen kedve van. Nem érdekel. Abból csinál bohócot, akiből akar. Énbelőlem többé soha. Ebből elég. Nincs annyi pénz a földön, amiért beleegyezzem, hogy a szokásos ceremónia nélkül eltűnjön innen. Nincs annyi pénz.

– Kemény érv. Visszakapod az elveszített pénzed, ha elintézed, hogy legkésőbb holnap békességben mehessen az útjára.

– Hajlandó vagy visszaadni a pénzem? Szép. Lássuk, mit tehetek érted? Pontosan mit kérsz cserébe?

– Hagyd elmenni. Add az áldásodat. A beleegyezésed. Ha már az a szerencsétlen barom ragaszkodik ehhez a formasághoz.

– Azt nem. De ha valóban visszaadod, amit elvettél tőlem, akkor a tanácsnál elintézem holnapra, hogy megeskessék őket. Így rendben van? Esküvő után mehet.

– Énnekem mindegy, hogyan, csak legyen végre béke.

– Csipkedd magad, hogy megszerezd a pénzt.

Valentin úr a Keleti pályaudvar pénztárlakánál áll. Tárcájából két százforintost szed elő.

A pénztáros odaadja a jegyeket.

– Két első osztályú jegy. Ma éjféltre. Kétszáztizenkét forint negyven fillér.

Valentin úr már kotorássza elő zsebéből az aprópénzt.

– Tessék. És megkérném, ha valamiképpen lekésnék ezt a vonatot, akkor az egyik jegyet visszaválthatom?

– Fölhasználhatja később.

– Igen. Köszönöm. Pontosan hánykor indul a vonat?

– Nulla óra tizenkettőkor.

Valentin úr a karórájára néz, majd a pályaudvar hatalmas órájára. Mindkét órán öt perccel múlt hat. Valentin úr megnyugodva látja az időegyezést. Fontos, hogy együtt járjon órája a pályaudvaréval. Sokat utazik.

– Köszönöm.

Életében nem késett le vonatról, nem váltott vissza jegyet. Mindent mindig a legszabályosabban szokott csinálni.

Most csak abban bizonyos, hogy haza kell érnie. Az állatok éhesek, szomjaznak. Nem hagyhatja magukra őket. Klárikát sem hagyhatja magára.

Nézi az óráját. Hat óra múlva indul a vonatjuk. Addig kényelmesen elintézhet mindent.

Mégis nyugtalan. Érthetetlenül nyugtalan.

A professzor lakása merőben másfajta lakás, mint amilyenekkel eddig találkoztunk.

Magas, fehér, kétszárnyas ajtók nyílnak a hallból. Ragyognak a régi rézkilincsek. Magasabbra helyezték őket, mint ahogy általában szokás. Kicsi gyerek nem éri el, ágaskodva sem.

Zongora, kották. Kottaállvány. Valaki hegedül a házban. A zongorán nincs terítő. Nem dísz tárgy, használják.

A falon néhány portré. A múlt század végén festhették igen jó mesterek. A keretek szépek, régiek. Nem hivalkodók.

A bútorokon, szőnyegeken, függönyökön látni, valamikor a század végén csináltathatták, vásárolhatták valamennyit. Azóta ápolják, szeretik. Megszokták.

Nem bizományi áruház kirakata. Ízléses, szép minden. Mértéktartó.

A szőnyegrojtók nem merőlegesek a szőnyeg szélére, a hamutartók ott vannak, ahol használni szokták őket. Nem dísz tárgyak.

Ebben a lakásban a berendezkedés fő elve az, hogy minden épp ott legyen, ahol szükség van rá. Ebből az is következik, hogy fölösleges holmi nincs sehol.

Talán csak egyetlen színes, hímzett, nagyon régi szalag az ajtó kerete mellett, fölnyúlik a mennyezetig. De ez is csak elveszítette funkcióját az idők folyamán. Megszokták, nem bántja senki. Régen a csöngőt húzták meg vele.

A könyvszekrényben régi-régi könyvek.

A hallnak nincs ablaka. A nyitott dolgozósoba ajtaján át látszik a hatalmas, háromrészes ablak, bársony elsötétítő függönnyel az igazi, sárguló csipkefüggöny fölött. Bársonydrapéria, gazdagon redőzve a mennyezet alatt.

A lakás gazdáit elkerülték a különböző divatáramlatok. Az a legújabb is, hogy mutatni kell valamit. Semmit nem tettek azért, hogy a bejövőt elkápráztassa a hirtelen gazdagság. Itt minden a lakók szükségletét, kényelmét szolgálja.

Amikor az Angyalarcú belép az előszoba felől, akkor ér a dolgozósoba nyitott ajtajához a professzor is. Meggyorsítja lépteit, amint a fiút meglátja.

– Fogadd őszinte részvétemet.

Vezeti be az Angyalarcút a dolgozósobájába.

– Köszönöm.

– Két napja szünet nélkül kereslek. Akarom, tudd, ha bármikor, bármiben segítségtekre lehetünk, természetesen...

– Ezt is köszönöm.

A dolgozósoba kis dohányzóasztalán előkészítve kávé, konyak. A professzor tölt a csészekbe. Az Angyalarcú becsukja maguk után a hall ajtaját.

Mosolyog.

– Kisgyerek koromban azt hittem, ha egyszer majd ágaskodás nélkül elérem a kilincset, akkor már többé semmi baj nem érhet. Rágyújthatok?

– Természetesen.

A professzor megérezte a hirtelen támadt feszültséget. Pillanatig hallgatnak mind a ketten. Az Angyalarcú régtől fogva tudta, hogy az apja nem utazgathat büntetlenül összevissza a világban. Hogy veszélyes az állapotában. Nem az elutazás pillanatától – a döntéstől, hogy elfogadja ebben az évben a meghívást, pontosan tudta, bármi megtörténhet. Az ausztráliai út melletti döntés érte váratlanul. Minden, ami azután következhet, természetes folytatás. Csoda lett volna, ha baj nélkül megússzák.

Az Angyalarcú nem igazán hisz a csodákban.

Most tudta meg, hogy meghalt az apja.

Semmiképp sem akarja, hogy a professzor észrevegye indulatait, érzelmeit.

A professzor a konyakosüveghez nyúl.

– Konyak? Vagy kocsival vagy?

– Nem én vezetek.

– Jobb is így. Rád fér egy konyak.

Tölt mindkettőjüknek. Ez az idő elég volt a fiúnak arra, hogy összeszedje magát. Eldöntse, arról beszél csak, amiért idejött.

– Egy receptet szeretnék kérni.

– Anyádnak? Veled megyek, megnézem. Úgy biztosabb.

– Nem, nem anyámnak.

A professzor nem néz rá, de érzi minden rezdülését.

– Magadnak?

Az Angyalarcú mosolyog.

– Én elboldogulok magammal. Réges-rég fölérem már a kilincset. Egy betegünknek kell a gyógyszer. A délutáni rendelésen megígértem neki, hogy este utánaviszem.

– Dolgoztál ma délután?

– Igen. Ma utoljára.

– Hétfőn utoljára? Szokatlan.

– Így alakult.

– Valóban furcsa.

Az Angyalarcú nem akar sem hazudni, sem panaszkodni.

– Ennek a betegnek hátsófal infarktusa volt, elég nagy kiterjedésű. Syncumart szed néhány hete. Most pár napja az ízületei fájnak. Nem tud aludni, pihenni. Mozogni is igen korlátozottan. Nem merném javasolni, hogy rendszeresen nagy mennyiségű szalicilátot szedjen.

– Nem is lehet.

– A fájdalmait csillapítani kell. A pihenését biztosítani. A gyulladást csökkenteni.

– A te beteged? Tiltott magánpraxis?

– Nekem nincs betegem. Szomszédunk az emeleten.

– Nem jobb, ha elmegy a reumatológiára?

A professzor íróasztaláról elővette a receptblokkot. írja a receptet.

– Egyszerűen magaddal vihetnéd, ha holnap is dolgoznál. Bár, kíséret nélkül is elmehet.

Most a legkézenfekvőbb, leghasznosabb az volna, ha őszintén elmondaná a rendelőben történeteket. A professzort ismeri, amióta emlékezni tud. Apjával a kapcsolatuk több, mint a rokoni kapcsolatok.

Ismerik egymást, nem titok a fiú előtt, hogy a prof, ha pontosan nem tudja is, mi történt a rendelőben, azt tudja, hogy ő most bajban van.

De azt is tudja, fölösleges faggatnia.

Az Angyalarcú nem is igyekszik hangsúlyával elhitetni szövegét. Megelégszik egy valószínű hazugsággal.

– Az infarktus óta fél a kórháztól, rendelőtől.

– Milyen gyógyszerre gondoltál?

– Nem tudom. Scutamilra talán. Valami izomlazítóra. Olyanra, ami csillapítja a fájdalmat úgy, mint a szalicilát, de nem indít el hajszáleres vérzést. Amit nyugodtan szedhet együtt véralvadásgátlóval. Mert arra továbbra is szüksége van. Egy ideig még biztosan.

– Tablettát akarsz, injekciót, kúpot?

– Injekciót nem. Nem biztosított, hogy beadja valaki.

– Te ott vagy a szomszéd lakásban.

– Tiltott magánpraxisba kezdek? Nem akarom. Nem nagy fölkhajtást akarok. Csak annyit, hogy ha segíteni keveset is tudok, ártani legalább ne ártsak.

– Ennyi életprogramnak is elég.

Átad három receptet.

– A többi töltsd ki. Van gyakorlatod.

– Az van. Köszönöm.

Föhláll nehézkesen, fáradtan.

– Akkor nem is zavarok tovább.

– Vacsorázz velünk.

– Rengeteg dolgom van ma még. Ez a beteg is várja a gyógyszerét.

– Igen. Az első a beteg.

Változik a hangja, indulat fűti föl.

– Minden beteg. Mondd, hogy engedhettétek el ilyen veszélyes útra az apádat?

– Az új kezelőorvosa javasolta az utat.

Mozdul az arca. Nem mosoly, nem is fintor.

– Ha kész orvos volnék, akkor sem bírálhatnám felül a döntését. De így? Egy idétlen medikus? Az etika igen szigorúan tiltja a beleszólást más orvos dolgába. Nem engedi a jövődöbeli kolléga hitelét rongálni. A betegnek mindig bíznia kell az orvosában. Ezt a bizalmat védelmezni kell. Mindenáron.

– A bizalmat megteremteni kell. Kemény munkával. Tévedések, hibás döntsek kíméletlen korrekciójával. Másképp nem megy.

– Szép álom. Kár, hogy ébredés után még emlékezni is könnyelműség.

Lassan homályba tűnnek a bútorok. Sejtelmes lesz a világítás, valószínűtlen.

Talán ez az oka, hogy olyan szövegek is elhangozhatnak, amelyeket éles fényben, józan nappali világításban nem mondanak az emberek.

Az Angyalarcúból árad a szó.

– Veszélyes a huszonnégy órás repülőút magas vérnyomással, beteg vesével; pusztuló érrendszerrel. Valóban veszélyes. Veszélyes ezt másodíknak kimondani. Veszélyes, mert hiba korrekcióját követelheti. És talán az a legveszélyesebb. Végtére is egy ember szépen, illedelmes halkan belehalhat más hibás döntésébe. Nem okoz túl nagy föltűnést. Előbb-utóbb meghal mindenki. Kár volna kis, pusztán időpontbeli eltérés miatt nagy tüzet verni. Aki egy idő után a többé már soha nem korrigálható döntést hozta, az életben marad. S mindenki köteles a legmesszebbmenően biztosítani további hibás döntéseit.

– Miről beszélsz?

– Természetesen pusztán az etikáról. Kitűnő tanuló vagyok. Pontosan tanulok meg minden leckét.

– Mi indokolta, hogy apád, számomra váratlanul, vállalta idén ezt az utat? Annyi esztendőssorozatosszautasítás után?

– A lélek.

Nevet. Nevetve mondja, gépiesen, a nyilván számtalanszor hallott szöveget.

– Környezetváltozás, kimozdulás a mindennap látott emberek közül, sikerélmény, utazás, új élmények, városok, tájak, emberek megnyugtatják. Bár megelőzően sem volt nyugtalan soha. Elhanyagolható részletkérdés. A sok új benyomás lazítja a túlajtott munka feszültségeit. Változott körülmények között, új arcok, új információk tengerében jobb hatásfokkal pihen az idegrendszer.

– Nem pihenni, előadásokat tartani ment. Dolgozni.

– Ismét elhanyagolható kis részlet. Nem éri meg az odafigyelést. Talán csak a csomagolásnál kellett volna gondosabban vigyázni. Úgyis csak kevés poggyászt vihet az ember egy repülőgépen. Itthon kellett volna hagyni a már alig működő vesét, rugalmasságukat rég elveszített, merev ereket. Elég lett volna mindössze az agyat

vinni a kirándulásra. Egyre kevesebb kapcsolata volt a többi résszel. Bizonyára kiadta még utasításait, de külső segítség nélkül már igen keveset volt képes a többi szerv végrehajtani. Egyre jobban lazult a kapcsolat. Nem lett volna szabad a végsőkig ragaszkodni egy ennyire meglazult kapcsolathoz. Ezek nélkül a ballasztok nélkül szépen, szabadon szárnyalhatott volna a lélek.

– Helyesnek tartották az utazását?

– Szükségesnek tartották. Valami olyasféle, számomra nem föltétlenül meggyőző magyarázattal, hogy nem az a fontos, ami valóban megtörténik, mindössze az, hogy mit hogyan él meg az ember. Hasznos elképzelés. Minden kudarcot eredménnyé, sikerré növeszt. Ha üres mozik előtt pergeti a szerencsétlen gépész a filmet évről évre, hónapról hónapra, az nem jelenti a film készítője kudarcát. Ha a felé áramló közönyt, érdektelenséget úgy éli meg az alkotó, hogy műve sikeres és nagyszerű, akkor melldöngetve követelheti a pénzt és a bizalmat a következő munkájához is. Egyszerűbb, mint valóban jó filmeket csinálni. Ilyenkor mindössze annyi történik, hogy arra költik egy közösség pénzét, nyersanyagát és más emberek munkáját, amire az a közösség nem tart igényt. Az éhező megélheti éhségét a jóllakottság csömörének, a szomjazó szomját üde forrásvíz élvezésének is megélheti. A kimerítő, napi tizenhat-tizennyolc órás fizikai-szellemi igénybevételt kikapcsolódásnak is megélheti bárki. Pontosabban – bárkinek a lelke. Mert úgy látszik, a halandó porhüvely nem hajlandó a lélek magasában szárnyalni. Na, persze, mindegy. Végül mindenki meghal. Ha már el kellett utaznia kikapcsolódni, nagyon remélem, hogy apám kipihenten, fölfrissülve, vidáman élte meg a halálát.

– Mentő várta már a repülőtéren. Eszméletlenül ért be a sydneyi kórházba. Pár órára magához tért még. Azután elaludt. Álmában érte a halál.

– Legalább mellette lehettem volna.

– Hívott. Többször is táviratoztak érted az utolsó néhány óra alatt. Mindannyiszor, amikor rövid időre eszméletre tért. Nem kaptad meg?

– Nem. Amióta elment, nem voltam a lakásban.

– Semmit nem tudtál?

– Tudtam mindent. Attól a perctől, amikor eldőlt, hogy elutazik.

Megy kifelé, már az előszoba ajtajánál van.

– Félek, ez a pálya nem való nekem. Ha egyáltalán képes volnék tisztelni valamit, attól tartok, hogy csak az élet az. Primitív vagyok. Barbár. Nem érdekel lélek, etika, bizalom. A puszta élet érdekel. Énnekem gyilkosság a szó is, ha más ember halálához vezet. És gyilkos az, aki kimondja. És az is, aki engedi kimondani.

A fodrászüzlet ajtaján lehúzták a redőnyt, de az ajtó nyitva van. Még nem enyhült az augusztusi kánikula, nem lehet zárt ajtók mögött maradni.

A redőnyön kívül van a tábla: Hétfőn szünnap.

Eszter elegáns, nemrég érkezhetett vissza. Még az egyik kesztyűjét nem húzta le, csak táskáját helyezte el az elég magas pénztárasztalon. A szokott helyén.

Klárka jön át az italtól. Megáll a redőny előtt. Arca közvetlenül a furcsa mintájú rácshoz illeszkedik. Olyan a kép, mintha a lányt erős rácsú ketrecbe zárták volna.

Amikor a fodrász észreveszi, indul fölhúzni a redőnyt. Beengedi.

– Olyan voltál, mint akit ketrecbe zártak.

– Fő, hogy gyorsan szabadultam belőle.

Eszter nem néz a húgára, a férjére sem. Közömbösen mondja a levegőnek.

– Holnap délelőtt fél tizenegyre várnak a tanácsnál. Megtarthatjuk az esküvőt.

Férje elismeréssel bólint.

– Jó munka volt.

– Nem volt könnyű. De megértők voltak, rendesek, segítőkészek. Szégyen, hogy hazudoznom kellett. Örök szégyenem.

Őszinte a fölháborodása. Rég átértékelte már magában a történeteket, szerepét a lehető legszebbre mázolta. Hiszi, amit mond.

– Ha ennyire ragaszkodtok a hirtelen, előkészület nélküli házassághoz, mit tehettem volna. Ti bizonyára tudjátok a miértjét. Én a világért sem kérném, hogy indokoljatok, amikor hozzám fordultok segítségért. Az természetes, hogy az egyetlen testvérén segít az ember. Lelkiismeret-furdalás árán is. Egész úton azon törtem a fejem, hogy utoljára mikor kellett hazugságot meggyónnom. Talán egészen kisgyermek koromban. De hát az akkor legfeljebb füllentés lehetett. Enyhít a vétkemen, remélem, hogy nem magamért követtem el a bűnt.

Most néz húgára és férjére először.

Döbbent csodálkozás az arcukon.

– Másképp képzeltem ezt a nagy napot – mondja a fodrász.

– Istennek hála, hogy eljött. Még idejében. Megszűnnek a gondjaitok. Fölszabadultok egy nyomás alól. Mostantól már nem kell bűnökkel terhelni a lelkiismereteket miattam. A nyugalmatokért azt kérném cserébe, mondjatok Valentin úrnak néhány barátságos, kedves, udvarias mondatot.

– Természetesen szeretettel fogadjuk az új rokont. Fölmegyek átöltözni, rendet csinálni. Megköszönném, ha kicsit segítenétek. Sok gonddal, munkával jár eljegyzés, esküvő.

Klárka lép a lehúzott rács felé.

– Valentin úrnak azt mondtam, az italboltban várom meg. Vissza kell mennem.

Eszter fülét megüti a Valentin úr megszólítás.

– A vőlegényednek mondtad, a sógorunknak. Hozzá kell szoknod, hogy többé nem szólíthatod Valentin úrnak.

– Köszönöm, hogy elfogadjátok. Nem akarom, nem szabad megtudnia, hogy kényszerből leszek a felesége.

Eszter ezt már nem hallja, megy a lakásba.

A fodrász utánaszól.

– Elmegyek vásárolni a vacsorához. Sietek vissza.

Húzza föl a rolót az üzletajtón.

– Téged, Klárka, senki nem kényszeríthet semmire.

Klárka elmosolyodik. Arca, szeme az Angyalarcút idézi. Több a rokon vonás kettőjük között, mint Klárka és Eszter, az Angyalarcú és az anyja között.

Mondják, hogy sok ideig együtt levő emberek, barátok, házastársak egy idő után hasonlíthatnak is egymásra. Nem utánozzák egymást, csak hasonló indulatok hasonló arcrezdüléseket szülnek.

– Így igaz. Ki kényszeríthet engem. Szabad vagyok. Szabadon választottam. A magam lehetőségei közül. Az csak részletkérdés, hogy ez volt az egyetlen lehetőségem a további életre. Nem volt más, ennyire hirtelen. Talán még lehettem

volna vendég a barátaim szüleinél. Az semmivel se jobb, ha egy ideig megtűrik az embert. Te is tudod, hogy így igaz.

– Sok idő telt el reggel óta. Minden megváltozott.

– Állandóságot akarok. Nem óránkénti változásokat. Biztonságot. Békét. Bennem és körülöttem. Lakni valahol, dolgozni. Ennyit.

– Nem kell vállalnod ezt az örökséget. Itt van az otthonod. Ne neved. Most épp olyan hozzáférhetetlen lettél, mint a barátod. Az Angyalarcú szegény, az vigyorgó így, ilyen távolian. Neked nincs rá okod. Már nem kell félned. Itt most már mindörökké nyugalom lesz. Béke. Mint egy kriptában.

– Hiszek neked, de ez nem változtat semmin. Elmegyek. Megfizetem az árát. Eleven ember kriptában nem élhet. Megkövült remények, jéggé dermedt álmok között. Én nem vagyok olyan, mint a barátom. Bármilyen furcsa, én élni akarok.

Testkultúraszalon a Szabadság-hegyen. Fehér köpenyes kozmetikusok, tornatanárok, masszőrök. Néhány lézengő vendég dolgozik az edzőkerékpáron, szobaevezőn, a fogyasztógépnél.

A hatalmas ablakon át látni a kis medencét a kertben. Nem messze tőle épület szaunának.

A medencében egyetlen ember.

A szauna forgalmasabbnak látszik. Mennek be, jönnek ki az emberek.

Stiberinger tart a szauna épülete felé.

A masszőr Tinkát gyúrja. Érezhetően régebbi kettőjük kapcsolata, mint ez az új létesítmény, ez a szalon. Itt minden berendezés még nagyon új. Az épület emeletén vagyunk. Falépcső vezet ide föl a földszinti fodrászatból. Van valami elég laza kapcsolat a két részleg között.

A várakozás idejét, amíg hajmosásra, festésre sorra kerülnek, sokan itt töltik el valamelyik tornaszeren. Vannak, akik már törülközőbe csavart, befestett hajjal arra várnak, hogy elteljék az az idő, amely a hajfesték kívánt árnyalatra sötétedéséhez szükséges. Így állandóan van valami mozgás. Följönnek valakiért, aki sorra kerül, vagy lejárt az ideje, van, hogy már bekötött fejű ember küldi le a másikat, ő foglalja el a helyét.

Tinka beszélget, miközben masszírozzák.

– Ha végeztél velem, mit tanácsolsz, melyik a legesztétikusabb látvány? Biciklizzek, evezzek?

– A bordásfalat ajánlanám. Általában az ülő testhelyzet kényesebb. Bordásfalon a lazább izomzat sem tűnik annyira ernyedtnak. Jobb a hatás, ha megfeszül az egész test. Én már végeztem, ki is próbálhatjuk.

Tinka föláll, a bordásfalhoz megy. Néhány fokot föllép. Megfordul. Most háttal áll a rudaknak. Két karját széttárja, amennyire lehet. Lábával elengedi a bordásfal fokát.

Függ, mint akit keresztre feszítettek.

– Így jó?

A masszőr szakszerűen méregeti. Elégedetlen a látvánnyal.

– Talán másik gyakorlatot kellene próbálni.

Tinka két sarkát gyorsan visszateszi a fokra. Most, bár kényelmetlenül, de legalább biztosan áll.

A masszőr vezényel.

– Negyed fordulattal jobbra.

Tinka bal kezével elengedi a fokot, átfordul, bal kezét szorosan a jobb mellé teszi. Két lába egymás előtt.

Várja az újabb utasítást.

– Bal kar, bal láb oldalra kinyúlik. Lábfejet leszorítani.

Tinka követi a vezényszavakat. Jobb karja behajlítva, görcsösen kapaszkodik.

– Jobb kart kinyújtani. Bátran. Majdnem jó. Lazábban. A könyök nem törhet meg. Egyenesen. Így.

Odamegy hozzá, igazít a lábtartásán, kinyújtott karját kissé hátrább viszi, szétterpesztett ujjait összezárja. Pár lépést hátrál, nézi a beállított mozdulatot.

– Jó. Így most már jó.

Az udvarra néző ablakhoz lép, figyel.

Stiberinger tűnik föl a szauna ajtajában.

– Pár percet kell csak kitartani. Már jön.

Nyílik az ajtó, belép Stiberinger.

A nő kivár egy pillanatot, eljártssza, hogy nem veszi észre, homorít, gyakorlat közben fordítja a fejét. Így látja meg váratlanul a fiút.

Meglepődik.

– Már végeztél?

Ennyi idő alatt bizonyos lett abban, hogy értékelték szép mozdulatait, kitűnő alakját.

Lelép a bordásfalról.

– Ugye igazam volt? Mintha elfújták volna a fáradtságot. Csodálatos találmány a szauna. Csodálatos. Nem is tudom, mit kezdenék nélküle.

A fodrász sportszatyrából italosüvegeket szed ki, rakja be a hűtőszekrénybe.

Eszter mozdulatlanul nézi.

A férfi, amikor elkészült a berámolással, vizsgálgatja, mi van otthon, miből tudnak készíteni valamit, mi hiányzik.

Eszter nem mozdul.

Most is elegáns, fölékszerezett, idegen.

A fodrász karórájára néz. Fél hét van.

Fogja a kiürített sportszatyrot, indul az ajtó felé.

Eszter szívesen segítene. Talán egy szót vár, talán csak egy gesztust.

A fodrász végzi a dolgát, észre sem veszi a jelenlétét. Nem tart igényt a segítségére.

Eszter végre rászánja magát a kérés nélküli segítségre. Mozdul a férje felé.

Elkészt.

Túl nehezen, túl lassan szánta rá magát a közeledésre. Mozdulatát már csupán a becsukott ajtó érzékelhetné.

Csak néhány pillanatot késett.

Mintha most megérezte volna, többé már nem jóvátehető közöttük semmi. Áll mozdulatlanul nagy kiborulása, zokogása rekvizitumai között.

Most valóban volna oka könnyezni. De most száraz a szeme.
Üres.

Behúzták az elsötétítő függönyöket a Hungária kirakatablakain. Égnek a lámpák.

Valentin úr a ruhatárnál áll.

Olyan bizonytalan, mintha idegen helyen volna.

Ezt a kávéházat az évek során nagyon megszokta. De mindig csak reggel és délben, kora délután látta. Ismerős arcok között reggelizett. Itt – az italbolttal ellentétben – nappali törzsvendégek vannak. Mindenki ismeri a másikat, beszélgetnek, kapkodó, gyors mozdulatokkal isszák a kávé munkakezdés előtt, ebéd után.

Most, a mesterséges világításban ünnepélyesebb, kimértebb a kép. Idegen. Jól öltözött, ismeretlen emberek ráérősen vacsoráznak, társalognak. Nappal a gesztusok, arczordulások is mások. Valentin úr azt szokta meg, hogy itt mindenfélét megbeszélnek egymással a vendégek.

Közük van egymáshoz a távoli asztaloknál ülőknek is.

Most esti zárt egység mindegyik asztal. Talán még az egymás mellett ülőknek sincs igazán közük egymáshoz, nemhogy a szomszédos, a távolabbi vacsorázókhoz.

Társalognak, csevegnek, szemben a nappali légkörrel, amikor az egymással beszélőknek érezhetően dolguk volt egymással.

Ebben a világításban a pincérek ruhája csillogóbb, elegánsabb. Másképp ragyognak a tálcák, hamutartók.

Pincérek száguldoznak pillanatnyi megállás nélkül a szépen terített asztalok között.

Valentin úr kiváltotta aktatáskáját a ruhatárból. Tartja kezében csodálkozva, mint az idegen tájra tévedt gyerek, aki sehogy sem érti, hogy került erre az ismeretlen helyre. Földerül a képe, amikor az egyik asztal mellett meglátja az ismerős, idős pincért.

A pincér éppen rendelést vesz föl az asztalnál. Blokkra írja, amit az étlapról diktálnak. Az asztalnál ülőkre figyel, meg kell jegyeznie, ki mit rendelt. Amikor végzett, fölemeli fejét. Megérezte, hogy figyelik.

Meglátja Valentin urat.

Valentin úr mintha megnyugodna az ismerős tekintettől.

Az eszpresszórész egyik asztalánál épp fölállnak, távozni készülnek. Az asztal pillanatra üres marad. Valentin úr leül.

Az idős pincér, blokkjával a kezében, odamegy hozzá.

– Rögtön visszajövök. Le kell adnom a rendelést.

Kimegy az étterem konyhába vezető ajtaján.

Valentin úr asztala mellett pincérlány áll meg.

– Parancsol?

Kávé kérek és egy pohár szódát.

A pincérlányt másik asztalhoz hívják, fizetni akarnak.

A konyhába vezető ajtó függönye mögül a már ismert pincér jön ki, megrakott tálcával a karján.

A pincérlány megáll Valentin úr asztala mellett. Teli tálcáról kávét és szódát emel le.

– Parancsoljon.

– Köszönöm. Fizethetnék is?

A pincérlány már a szomszéd asztalnál teszi a rendelést a vendégei elé.

Visszaszól Valentin úrnak.

– Azonnal.

A kávéház óráján háromnegyed hét van.

Az ismerős pincér lerámolta tálcájáról a vacsorákat. Odamegy Valentin úr asztalához.

– Sikerült mindent elintéznie?

Valentin úr bizonytalan.

– Remélem, igen. Ha kifizetem a kávémat, a fogyasztásunkat az italboltban, talán húsz-harminc forintom marad.

Valentin úr asztalánál két üres szék is van. A pincér az egyik támlájára állítja tálcáját.

Előveszi pénztárcáját.

– Mennyire van szüksége?

– Köszönöm a kedvességét, de most már nem lesz több pénzre szükségem. Hazautazom még az éjszaka, megvettem a jegyeket.

Nem ismeri Eszter kikötését, úgy tudja, hogy megkéri Klárika kezét, hazautaznak mind a ketten, és majd megesküsznek a templomukban.

Ebben maradtak, amikor elvált Klárikától.

– Eljegyzés szűk családi körben, és a mai utolsó vonattal – hazamegyünk. Már csak ez a formalitás van hátra. Pár mondat az egész. Nem tart sokáig. És ez már pénzbe se kerül.

– Mindig közbejöhet valami váratlan dolog, uram. Nem árt, ha van pénz az embernél.

– Most már semmi sem jöhet közbe.

– Családi ünnepség könnyen elhúzódhat, megeshet, hogy Pesten kell maradnia. Holnap szabadnapos leszek, nem talál itt.

Végre olyasmiről beszél Valentin úr, amiben biztos. Talán az egyetlen bizonyosság az életében.

Haza kell mennem. Még ma éjszaka. Engem várnak otthon. Türelmetlenül várnak. Ketten is.

A pincérlány megáll az asztal mellett, blokkra írja a kávé és a szóda árát.

Valentin úr fizet.

– Köszönöm.

A lány tálcájára teszi az üres poharakat, nézi, tiszta-e a hamutartó.

Rendben talál mindent. Jöhet a következő vendég.

Elmegy az asztaltól.

Valentin úr töpreng.

– Remélem, nem feledkeztem meg semmiről. Ha meg vásárolnom kellett volna még valamit; most már mindegy. Rég bezártak az üzletek.

Kiveszi zsebéből a kis ékszeresdobozt, kibontja. Mutatja a gyűrűket.

– Gondolja, hogy tetszeni fog?

A pincér egyre kényelmetlenebbül álldogál Valentin úr mellett. Az étteremből integetnek. Rendelni akarnak, fizetni szeretnének.

– Egészen biztosan. Nagyon szép gyűrűk.

Pillanatra a saját kezére néz.

Változik a jegygyűrűk divatja is. Az ő ujján régi, a mainál sokkal vastagabb, valamikor a két világháború közötti időkből származó gyűrű van. A pincér keze ápolat, izmos, kemény, energikus.

Valentin úr zavartalanul folytatja.

– Nagy nap ez mindenki életében. Sajnálom, hogy nem tudtam fölkészülni rá. De olyan hirtelen történt minden. Szédítő tempó. Reggel, amikor eljöttem otthonról, nem is álmodtam arról, hogy a feleségem lesz.

– Miért ez a nagy sietség, kapkodás?

– Én azt nem tudhatom.

A pincér egyre kínosabban érzi magát. Látja az étterem nyüzsgését, látja, több asztalnál várják.

Valentin úr szövege is fokozza rossz érzését.

Valentin úr mindebből semmit nem vesz észre. Boldogan nézi a kis asztalon a három gyűrűt.

A pincér arcán a kényelmetlenség lassan szánalommal változik.

– Örülök a boldogságának, uram. Régóta ismeri a hölgyet?

– Ó, már hosszú, hosszú évek óta.

– És ma hirtelen gondolt egyet, és megkérte a kezét?

– Nem, dehogyis. Ma nem kértem meg. Az esztendő alatt már sokszor megkértem, talán ötvénszer is. De ma nem. Ma ő kért meg engem.

Valentin úr szép mozdulatokkal helyezi vissza a gyűrűket a kis dobozokba. Nem kínlódik a csomagolással, aktatáskájába helyezi a dobozkákat.

– Nem találja furcsának a hirtelen változást? Miért gondolta meg magát a hölgy?

Valentin úr már zárja aktatáskáját.

– Miért? Sejtelmem sincs róla.

Föláll.

Most, hogy az étterem felé fordul, most veszi észre, a pincért mennyien várják a különböző asztaloknál.

Elszégyelli magát.

– Bajt csinálom magának, így hálálom meg a segítségét. Nem vettem észre, hogy ilyen sokan várják. Kérem, ne haragudjék, nem akartam föltartani. És mindent köszönök. Mindent. A pénzt, a bizalmat, az együttérzést. Mindent. A viszontlátásra.

Elindul.

A pincér pillanatig még néz távolodó alakja után. Majd tehetetlenül, nem nyeglén, nem is cinikusan, vállat von.

Rendőrautó kék lámpája forog, villog. Szirénája nem szól.

Az Angyalarcú már elhozta Trabantját a rendelő elől. Áll a kocsi a járda mellett.

A rendőrautó a Trabant közelében jócskán lassít, a két fehér inges, tányérsapkás rendőr barátságosan int az Angyalarcúnak.

Az Angyalarcú visszainteget nekik.

A két rendőr hangosan, jókedvűen nevet valakire. Nyilvánvalóan az eddig még nem látott kislányra, akinek csak a hangját hallottuk.

Fölgyorsít a vezető. A kék lámpát forgató, villogtató autó elrohan.

Az Angyalarcú kezében a Marlboro doboza, kínálja vele a kislányt.

Közelről hallatszik a halk, csilingelő nevetés, a tompa dobogás, a tiszta, szeretettel teli, kedves kislányhang.

– Úrfi, úrfi, ejnye, úrfi, én nem szeretem a cigarettát. Udvariasságból gyűjtök rá, mert nem akarlak megbántani. Úrfi, esküvőt sem akarok. Hidd el, nehogy a végén szégyenszemre lekurvázz. Tőled nem érdemelném meg.

Az Angyalarcú az ölébe teszi a doboz Marlborót, a Ronson öngyújtót.

Hátradől az ülésen, eleresztett testtartással. A volán fölött, a kristálytisza ablakon át a homályos, olajfoltos úttestet nézi. Mosolyogni próbál. Az efféle mosolyra mondják, menekül a gondolataitól. Fölhagy a próbálkozással, érzi, most nem megy.

Elkomolyodik.

Szeme mozdulatlan, akár ravatalt is nézhetne.

Különös látvány modern, hosszú, ápolt hajával. Olyan magány árad ebből a fiatal, szép, értelmes, Hamlet-lelkű fiúból, mintha egyedül élne a földön. Csöndes; tűnődő, árnyalatnyi érzélgősséget is nélkülöző hangon szólal meg. Nem kevés öngúnnal, keserűséggel, póz, álarcként használt bolondozás, önsajnálát nélkül.

– Kuss, krokodilus, kuss. Ha kötekedem, baj. Ha nem, sajnálnak. Persze, ha kötekedem, ha nem, mindig sajnálnak. Ez a baj. Ha fizikáról beszélek, ha azt mondom, a szar mindig a felszínen marad, az csúnya. Tehát nem mondom. Ha elsorolom, miből áll egy ember, rám néznek ijedten, görbén. Így hát nem sorolom el. A kőtablát nem olvashatom föl, Mózes a galeri közepébe vágta. Ha azt mondom, gazdag leszek, azt felelik, minden vagyonhoz bűn tapad. Ez is igaz. Dologtalan embernek fölkapik az álla. Pompás. Ez is igaz volna? Nem hiszem. Aki a kicsit nem becsüli, a nagyot nem érdemli. Ezt falvédőre hímezhetnék. Hamupipőke, Hófehérke, aranycipellő, üvegkoporsó. Jó király, rossz király, add nekem a lányodat. Gonosz embert eléri a végzete, jót a jutalma. Ha van időd kívánni. Minden jó, ha a vége jó, happy, happy, happy end. Ezer mesét hallottam, ezret felejtettem. De mesélek most egy újat, széles jókedvemben. Egyszer volt, hol nem volt, élt egyszer egy nyáron, csillagszórós ég alatt, kivájt görögdinnyék mellett, émelyítő bűzben, a Duna bal partján, a szegény emberek városában, italboltok sűrűjében egy elkényeztetett, megátalkodott, jó módú, rossz modorú, latint kedvelő, búval bélelt fiú. Szemét lett a világ, szennyos a levegő, szennyos a patak. Elfogyott a nap, a hold, a csillagok. Elfogyott a romantika. De hozzá kegyes volt a sors. Álmodozó, szelíd szívű apától, szép asszony méhében született, és hallunk csodát, mese, mese, meskete, és ő megismert, halálosan megszeretett egy hold fényében fürdő, örökké vidám, tiszta hangú, igaz szavú, garantáltan szűz leányt, aki elmúlt tizenhat éves. Szépen szól a mesém?

Furcsa, magányos, szomorú mosollyal választ vár. Majd csöndesen, kegyetlenül kemény, kötekedő hangon folytatja.

– Kuss, krokodilus, kuss. Szűz vagy? Szűz vagy. Szégyelled? Mit szégyelled? Röppen az idő, fecsegünk a semmibe, te félnótás királylány. A végén már nem tudom, mese ez vagy valóság. Ne dühíts, ne vadíts. Szállj le már a trónszékről, mert fölforr az agyvizem. Az ölembe kaplak, a kocsimba hozlak. Helyem, módom van, elbánok veled. És te jajgathatsz, nyöghetsz. Ezüstben, holdfényben. És tehetsz egy forró szívességet, szólhatsz a rendőröknek!

Közelről hallatszik a halk, csilingelő nevetés, a tompa dobogás, a tiszta, játékos, őszinte, nagy szeretettel teli, de most első ízben árnyalatnyi, vagy inkább visszafogott aggódással fűszerezett, változatlanul kedves, csak kissé szaporábban pergő kislányszöveg.

– Kuss, krokodilus, kuss! Messze még a hajnal. Hadd mondjam el, te is tudod, nem mese ez. Valóság. Te mafla, búval bélelt fiú. Szeretlek, szűz vagyok, trónszékemen ülök, hold fényében fürdöm. Erősebb vagy nálam. Ne rontsd el szerelmünk. Ne kapj föl öledbe. Nem jött el az ideje. Nem akarok sírni, rendőröknek szólni. Tudod te latinul, tudod te magyarul, hogy én el nem hagylak. Tudják ezt mások is. Ismerik nevemet, nyugtalanok tőle. Köpök rájuk nyálat, köpök szilvamagot. Én tanítlak tűnődni, én tanítlak nevetni. Nem könnyű, mert te nem félsz tőlem. Kérve kérlek, ne légy konok. Engedd, hogy vigyázzak rád.

Az Angyalarcú torokszorító mosollyal, jó adag öngúnnyal, behúzott szemmel, hideg, minden szavát megfontoló, szinte patikamérlegen kimért, kegyetlenül természetes hangon mondja.

– Ígérem, tűnődöm, ember homlokán mekkora az agancs. Ígérem, nevetek, könnyem sose perdül. E szépséges világban ennél a szerelemnél, ennél a leánynál százmillió éve nem akadt még igazabb, hűségesebb. Liliomszálam ölelése lesz a tökély, puha csókja lesz a csoda. Szép szeme elrémit, szép szemű tündéremnél nem akadt még különb. Kezét megfogtam, el nem engedem. Mert nem akadhat hasonló se soha.

Sodró, vidám, vásári zene szólal meg valahol a távolban. Kétségkívül lappang benne gúny, fenyegetés. Halkabban, erősebben szól, a megfelelő helyeken vált, de soha nem zavarja a dialógust, sem a legfinomabb zörejt.

A csilingelő nevetés, a tompa dobogás abbamarad. A kedves, tiszta kislányhang komolyan, ősi, leplezetlen, nyíltan hiú, mosolyogni való női sértődöttséggel szólal meg.

– Királylány, hold leánya, fehér liliomszál, szépséges, szép szemű tündér. A szája, ó, a szája puha csók. De a nevemen nem szólítasz. A nevemet nem szereted.

Az Angyalarcú minden gúny, bántani akarás nélkül, nyugodtan, kimérten, rideg tényként közli.

– Téged szeretlek. A neved igen rusnya. Parasztos.

Megint a csilingelő nevetés, a tompa dobogás. A kedves, tiszta kislányhang nem bolondozik. Gyors hangulatváltása nem új a nap alatt. Súrolja a hisztériát. Vitathatatlanul örök női kitörés. Nincs benne logika. Elvész a humoruk, pláne ha szerelmesek.

Most kétségkívül érezni hangjában a metsző haragot, még hozzá igen fenyegetően.

– Hát mondd latinul. Ha neked úgy szebb. De akkor gyűjts hozzá gyertyát is. Úgy illik, úrfi. Vigyázz, meddig szeretlek. Úrfi, vigyázz, minden mulandó.

Az Angyalarcú szeme, arca megbántódást tükröz. Ilyenkor mondják az emberről, hogy nem ura magának.

Egy idő után szinte fisztulás, gyűlölettel teli hangon beszél.

– Fenyegetsz? Okítasz? Engem? Mire vagy oly büszke? A szüzességedre? Na, figyelj, te szerencsétlen hülye. Kérdezz meg bárkit, no csak kérdezd meg, hogy hívnak téged. Megmondom, gyönyörűségem. Dinkának hívnak. Kit érdekel, szép lány, meddig szeretsz? Kinek nézel, dinka? Amikor akarok, elkészönök. Amikor kedvem támad, lelépek a színről. Ez volt az utolsó éjszaka, amikor szóba álltam veled.

A csilingelő nevetés hallatszik, a tompa dobogás. Majd a kedves, tiszta kislányhang nagy dühvel, igencsak pergő nyelven válaszol.

– Latinul! Köszönj el latinul! Kitűnőségem! Gyáva vagy, úrfi. Néhány féldeci, és kakaskodunk? Ha a fodrász türelme elfogy, gondol egyet, fölordít, ki véd meg? A galamblelkű, glóriás Klárika? Eszter, a számoló gép? A jövőjét latolgató Bronzhajú? Az örökké rémült, kétségbeesett, érted reszkető, fáradhatatlanul kisokos újságáruslány? A tiszteletre méltó rokonságod? Az ágyából kiugrasztott körzeti orvos? A szirénázó mentők? A rendőrök? Gyóntató pap? Senki! Rohansz hozzám, a karcsú derekúhoz, a csúf nevűhöz. Kapaszkodsz a szoknyámba. Játsszod az eszedet. Remeg a kezed, a lábad, remeg a gyomrod is. Panaszkodsz, veszekszel, gorombáskodsz. Hízelegsz. Melankolikus hangon udvarolsz. Elvárod, bámuljam a bánatodat. De nagy legény vagy, úrfi. Ha minden kötél szakad, ha utat tévesztesz, nálam keresel cirkuszt, bosszút, békét, jó szót, oltalmat, fene a nagy lelkedet. Dinka vagyok? És te? Két dinka egy pár. Kiadod a munkakönyvem? Nekem? Te jó szagú rozmaring, ki vagyok én? Miféle olcsó csaj? Nem szokásom dicsekedni. Soha nem volt, soha nem lesz szükségem rá. Igaz, szűz vagyok, ha pont ez jut rólam az eszedbe. De jusson eszedbe az is, engem gúnyolni nem szoktak. Magyarul mondom, nem latinul, nálad különb fickók bámultak rám, némultak el szemem tüzetől. Ha akarom – költőien szólva –, a magasba emelem a tekintetem, a széttárt szárnyú sas a lábam elé bukik. Női duma? Lehet. Dinka duma? Az is lehet. Beképzelt volnék? Minden okom megvan rá. Sőt. Nyugodtan rárakok még egy lapáttal. Kerek e világon nem találsz hozzám hasonlót. Ezért flörtölsz velem, keresed a társaságomat. Kerestelek, fűztelek én téged? Kacérkodtam én veled? Csalogattalak holdfényben, énekeltem csalogány módján, csábítottalak ágyba? Ráhajtottam a pénzre? Kértem gyűrűt, láncot? Buli nekem a Trabantom? Nézz meg jól, nem ülhetek Mercedesbe, Chevroletbe, BMW-be, Volvóba? A nyakadba csimpaszkodtam? Féltekeny vagyok rád? Ezt ember fia el nem hiszi, ez még tréfának is hülye. Ugyan, úrfi, ki vihet el tőlem? Mutass egy olyan nőcikét. Hol az a csaj? Vagy talán úgy gondolod, a lelkem fürdetem nálad? Unatkozom? Nem találok a helyemet? Esetleg az ülepemre esem az eszedtől? Ejnye, úrfi. Gúnyolódasz, szűz vagyok? Az hát. Szavamra, az. De nem a gyáva, nem a rafinált, nem az olcsó fajtából. Engem nem tapogatnak padon, nem nyúlnak a szoknyám alá kapu alatt. Vagy talán, úrfi, úgy gondolod, keblem feszül, csípőm reszket, kalimpál a lábam érted? Fenyegetsz? Engem? Szerelmet bontunk? Ez volt az utolsó éjszakánk? Remek ötlet. Jót tesz a hiúságomnak. Kösz, úrfi. Pompás hely, pompás alkalom. Elég nagy a csend, elég fényes hold. Elég füledt, elég bűdös, patkányoktól undorító az éjszaka. Méltó hozzánk. Üsse kő, libbentek, villantok a kedves zsebkendőmmel, búcsúzzunk. Nevetve kezet nyújtok neked. Legyen meg óhajod. Szemed nem lát, füled szavam se hallja többé. És elfelejtem az emléked is, gyorsabban a pillanatnál. De hisz ha valaki, úgy te ezt latinul is jól tudod.

Az Angyalarcú kinéz a kocs ablakán.

Sötét, kitárt ablakok sorjáznak, úttest, vezetékről függő, szomorú fényű, nem modern lámpák, csillanó villamossín-részleteket lát. Hangsúlyosan józsefvárosi húsbolt, cipőbolt, trafik stb. holdfényes, árnyékos cégtábláját, kirakatát, bezárt ajtaját.

Közelről kopott, olcsó, bádog címtáblára festett, hatalmas, ízléstelen színezésű, alsó, felső fogsort mutató ábrát, alatta a fogtechnikus nevet: GERZANICS BERTALAN, majd koszos üvegből a kirakatát, bezárt üvegajtós üzletét.

Sehol életnek nyoma. Ijesztőn sehol sincs egy teremtet lélek. Mégis változatlanul szól a sodró, vidám, vásári zene. Kétségkívül lappang benne gúny, fenyegetés. A hangerő hol kisebb, hol nagyobb. Mégsem zavarja, nem nyomja el a szöveget, akkor sem, amikor az eddig még nem látott kislány gyermekien, meghatóan, már szinte éterien tiszta, bármilyen szövege ellenére is vitathatatlanul szeretni való hangja, csilingelő nevetése időnként halkul is.

Kísérteties helyzet, egyetlen pillanatig sem álomszerű.

És mégis.

Álomban ilyen egyszerű, magától értetődő, ahogy évezredek óta gyűlölünk, fogat csikorítunk, hazudunk, ölünk, szeretünk, hiszünk, bizakodunk, álmodozunk, szeretkezünk, csalunk, vizet iszunk, a levegőt szívjuk.

A kislányhang csilingelő nevetése közepette az Angyalarcú a bérház kopott, kétszárnyas kapujától kissé balra, a járda szegélyénél, nagyon halvány, a holdfény ezüstjével kevert, nyugtalanító világításban, barna, grafitzürke, nyomasztó, a valódi szegénységgel járó, elég gusztustalan, józsefvárosi hangulatot teremtő, árnyakban, fényekben, színekben egy, még egy, még egy, még egy és még egy poros, piszkos, undorító szemetes kukát bámul. Némelyikre nem is lehet rendesen ráhajtani a födelet, annyira megtömték. Kilátszanak a különféle hulladékok. Bogarak mászkálnak rajtuk. Papír zörren, patkány bújik elő. Görögdinnye kivájt héjában lé csillan. Szinte érezni, árad belőlük az émelygős, hányingert keltő bűz.

A fiú arca rezzenéstelen, kifürkészhetetlen.

Tekintete messze néző. Majd egyenként sorra figyeli a kukákat. Így jut el a hatodikhoz.

A hatodik kuka tetején öreg, fogatlan, csont-bőr arcú, alig érezhetően is, ha csak képzelődésnek tűnő, de kissé halálfejre emlékeztető, lehetne akár százesztendő, sőt minden földi koron túli is, körülbelül százötvenöt centi magas, már nem is lehet azt mondani róla, hogy nagyon sovány, sokkal inkább botvékony, meglepően ápolt asszony ült. A neve Borbála. Nyakig zárt, csuklóján is begombolt, fekete, a csípőjétől a térdéig plisszírozott, habkönnyű selyemruhát visel. Ölében világoskék, ügyetlenül, nyilván házilag, saját maga által készített, öt-hat centi széles, jó férfiarasz hosszú, koporsóra emlékeztető kartondoboz.

Sem a doboz, sem kissé csálé, vagy, ha úgy tetszik, nem pontosan illeszthető födele nem szakadt, nem horpadt, nem piszkos. Nem is kopott. Láthatóan becsben tartják. Ez a retikülje.

Csontváz kezében, manikűrözött ujjakkal, melyek sohasem reszketnek, igencsak régi, elefántcsontsárga csipkekendőt tart. Néhai idősebb arisztokrata hölgyekhez illene a pókhálóvékony, értékes, kiállításra, múzeum vitrinjébe való, nagy türelemmel, sok munkával, művészien készített, csodálatosan szép – hold, nap, csillag, tűznyelv, különös, talán fantázia szülte növény, krokodil, karcsú hal, hosszú ollós rák, tekergő kígyó, teknősbéka, csóvát húzó üstökös, griffmadár, de nem békés, Ádám, Éva és a Paradicsom látványa, minden látható egyformán elefántcsontszínűben, szétszórva rajta – kabalisztikus mintázatú, dúsan csipkézett, himzett zsebkendő. Mérete nagyobb az átlagosnál, jócskán letakarható vele bárki arca. Ijesztően fehér, oltottmész-fehér, makulátlanul tiszta, mezítelen lábán, térdtől bokáig, furcsán, szinte mérnöki pontossággal rendszerbe foglalt, hajszálfinom visszerek sűrű, sötétlila rajza, afféle megfeythetetlen rovásírás, ismeretlen hieroglifák.

Mezítelen, apró, törékeny lábfeijén pántos lakkszandál, gomb, csat helyett vékony keresztpántra kötött, világoskék selyemmasni a zárja. Valamikor, ünnepekkor, úgynevezett jobb családból való kislányok viseltek ilyent, de ezt a jól szabott topánkát mintha most hozták volna, méretre készítve, vadonatújonnán a cipésztől.

Borbála haja sűrű. Nem ezüst, hanem Mikulás-apósan, vattaszerűen hófehér. Ápolt, szinte érezni a sampon szagát. Napjainkban a bevonuló katonák módján, nem félcentisre, hanem tehetséggel, jó ízléssel, a legkonzervatívabb módon kisfiúsra van vágva.

Ajka szabályos. Nem vékony, nem is vértelen. Nagyon szép. Telt, érzéki. Festék nincs rajta. Szemöldöke nem dús. Szintén vattafehér. Nem nyúlt hozzá senki csipesszel. Természetadtán szép ívű.

Tíz körmét láthatóan ügyes manikűrös ápolja, vérvörös lakkot kent rá. Nem túl hosszú, nem vámpíros, de hegyes, kemény, a végén lefelé görbülő. Ragadozó madár vérbe mártott csőrére emlékeztet.

Ezekkel a körmökkel – ránézésre, látványnak is úgy tűnik, hangsúlyozom, mert igen fontos, nem egy lokálnő hosszú cigarettaszipkás kezére valók, nem is horrorfilmekből ismert, valamiféle vámpírkörmök – embert, állatot lehet ölni, torkot, vénákat széttépní.

Egyik kezében a különös, kabalisztikus mintázatú csipkekendő, a másikban, kissé pipiskedve, két ujja közt lötytyedt szilvát tart. Fogatlan, barlangüres szájával majszolja. Szája csücskén lé csorog, majd vastag nyállal, fröcskölve, messzire az úttestre köpi ki a magot. Álmában lát ilyent az ember, de az ilyen álomból veritékesen ébred. Amikor megszólal, csendesen, komolyan beszél, árnyalatnyi pátosz, póz nélkül. Némi humorral, csipetnyi öniróniával, az ismert, meghatóan tiszta, nagyon kedves kislányhangon.

– Duma, duma, a mindenit, dumaláda vagyok, tessék. Annyit beszélek, de annyi sokat beszélek, amennyit a tudóm, a szám elbír. Tudom, bolond lyukból bolond szél fúj, meg sok beszédnek sok az alja, meg hallgatni arany, beszélni ezüst. Hát vállalom az ezüstöt ezüst nyári éjszakán. Mert igaz, ami igaz, fecsegő csaj vagyok, ne törődj a mondókámmal. Nem is vitás, ha fölbosszantanak, kinyitom a dumaládát. És az is igaz, senki nem tud úgy megvadítani, mint te, úrfi. Ó, ó, ó, szerecsendió. Üldögélek, fohászkodom, meg ne büntesselek, latinos, tudatlan, jóképű gyermekem. Kotlik szívedben a bú, szádon a szertelen szó. Egy szóval: féltetek. Nos, szeretlek, amíg szeretlek. Kettőnk dolga. Csak vigyázz, halkan súgom, nő vagyok, érzékeny, hiú. Ne feledd, nem vagyok akárki. Tudom a rangom, és szeszélyes a természetem. Azt is mondják: kiszámíthatatlan. Elég egy váratlan szellő, halk fuvallat. Felhőt hajt a hold elé. Vállat vonok, megunlak. Pá, pá, babám, így szólok. Nesze neked kemény deszka, fakereszt. Kondulhat a vékony hangú kisharang, indulhat a lassan járó kocsi. Elöl megyek. Riszálom a csípőmet, csóválom a fejemet. Sóhajtok, sóhajtok. Egy kis dombra lecsücsülök. Búcsút intek örökbecsű, varázslatos, kivételes kendőmmel.

Az Angyalarcú a Trabantban, a volán fölött, a teljesen kihalt, nem valami tiszta, olajfoltokat csillantó, gyéren világított úttestet nézi. Rezzenéstelen arccal, furcsán, üvegszerű, mozdulatlan szemmel. Árnyalatnyi cinizmus, szellemeskedés, gúnyolódás, önirónia, poentírozás nélkül, tiszta, érthető hangon, mégis úgy, mint aki saját magának beszél, a legtökéletesebb közönnyel szólal meg.

– És, ó, hitemre, meghatódtam, és örömkönnycsepp csillan az én szememen. És lecsurran a szemem csücskén. És alázatosan letolom az én nadrágomat, és tehetsz nekem egy mély, forró szívességet. Hitemre, ó, igaz, jámbor hitemre, csontig. Ahol,

amikor, ahogyan a hiú, kislányos, törékeny lelkeddel, szeszélyes természetteddel óhajtod. És hála annak, akinek hála jár, áldassék a neve. Hisz végül is törülköző helyett, örökbecsű, varázslatos, szemétdombról guberált, kivételes kendődnek haszna lesz.

Borbála komoly arccal hallgatja. Nem szól. Lassan, érthetetlen, kiszámíthatatlan okból csücsörít.

Csúf látvány.

Majd öléből, kiterített újságpapírról, pipiskedve, két ujjával megint egy lötytyedt szilvát tesz barlangüres szájába. Forgatja, forgatja, szájpaddlásán nyomogatja. Eszik. Szája két csücskén lé csorog. Beszéd közben hangosakat cuppant. Csámcsog. A mondókája végén vastag nyállal köpi ki a magot.

Szeme fiatalosan csillog. Élénk, mintegy mutatva gazdája friss, eleven esztét.

Sértődöttség nélkül, igen árnyalt, de félreérthetetlenül egészséges, remek humorral, természetes hangon beszél.

– Ez már igen, ez már jó. Gazdag szókincs, művelt fő. Ez már bizony megható. Valóságos vétek lenne tagadni. Kereken megvallom, kár is tovább titkolni, miért is tenném, őrizném. Egyenesen balgaság. Büszke, nagyon büszke vagyok. Szemem fénylik, keblem feszül, hogy segítség nélkül, kitűnő eredménnyel érettségiztél, az elérhető legmagasabb pontszámmal fölvételiztél az egyetemen. Büszke vagyok, úrfi, hogy könyveket lapozol, sokat tanulsz. Rendesen bejársz az egyetemre. Ez fontos. Nagyszerű. Mert sehogy másként, csakis így röppenhet szádból a szépséges szöveg, szárnyalhat magasba a gyönyörű gondolat, a tiszta, a fennkölt. A hozzánk méltó.

Az Angyalarcú nem mozdít a fején, szemén. Komolyan, tűnődően, kissé visszafogottan és elég megfontolt hangsúlyozással, csöndesen beszél. De, különös módon – talán a hold, a felhő, a hold játéka csupán –, szemére most már másként hull a fény. Már nem üvegszerű. Élő, nagyon messze néző, szomorú.

Borbála befejezte az evést, keze fejével letörli szája két csücskén a csorgó lét. Majd fölemeli öléből az újságpapírt. Akár egy abroszról, a járda szélére, az úttestre szórja a néhány szem maradék, lötytyedt, túlrett szilvát. De azok nem gurulnak, leragadnak az úttesten.

Borbála gondosan, óvatosan összehajtogatja az újságpapírt, módszeresen. Láthatóan nem először teszi. Úgy bánt vele, mintha valami értékes terítő volna.

Változatlanul a gusztustalan, patkányoktól zörrenő, degeszre tömött kuka fölött ül. Végtelenül nyugodt. Hangsúlyozni kell, egyetlen pillanatig sem játssza a nyugalmát. Ő is, az Angyalarcú is könnyed, természetes, kifejezetten társalgási hangon, akárha kellemes kávéházban unalmukat úznék, úgy társalognak egymással. Körülöttük üres, eldőlt, a járda szélén heverő konzervdoboz, eltört, rozsdabarna cserépváza, meggömbült vakolókanál, nagy zörögve előbukkanó, rusnya, rágcsáló fogazatú pofáját kíváncsian mozgó patkány, lassan mászó svábbogár.

Homályos Valentin úr szobája. Az ablak nyitva, ahogy reggel hagyta, mielőtt először indult aznap Pestre. Most látni a fekvőhely melletti kis asztalkán az ernyős lámpát.

Furcsa lámpa.

A nagy, elég magasan elhelyezkedő ernyő színes, szomorú arcú, porcelán zenebohóc feje fölé borul. A zenebohóc állával szorítja vállához a hegedűt. Finom, merev jobb keze a parányi vonót tartja, bal keze begömbült ujjai a húrok fölött

helyezkednek el, nem érintik a négy húrt. Kisujja a g-húr felé görbül. Annyira mozgást idéző a kompozíció, hogy nem lepődne meg senki, ha ujja megérintené a húrt, vonója leereszkedne, hangokat csalna elő.

Az asztalon bűvészfölszerelés.

A zongora teteje föltámasztva, Valentin úr csak a billentyűsorra csukta rá a födelet.

Az asztalon szájharmonika a pálcák, kártyák, kendők, golyók, karikák, hatalmas dominók mellett.

A sok színes, csillogó holmi mögött, szerényen, szinte eldugva, néhány pálcika, gondosan rátekerget vattagombóccal.

A nyitott ablak, a nyitott tetejű zongora, az asztalon a mutatványokhoz előkészített fölszerelés miatt a szoba hangulata olyan, mintha épp most ment volna ki az ajtón a produkcióit pillanatra abbahagyó bűvész.

Mintha sem a ház, csak ez az egyetlen helyiség volna rövid időre üres.

Hogy ez mégsem így van, azt csak a kiskutya és a liba jelzi.

Összebújva gubbasztanak egy sarokban. Nem tudni, a nagy magányban melyikük védi a másikat. Viselkedésük, mozdulatlanságuk, feszült figyelmük a veszélyt érző állaté. Tekintetük minden neszre változik. Testük nem kevésbé mozdulatlan, mint a hegedűt tartó, porcelán zenebohóc a lámpaernyő alatt.

Még egy szót erről a szokatlan lámpáról.

Nagyon régi porcelán. Az arc színei halványak, hamvasak. Az egész alak matt, pontosabban valami tompa, gyöngyházszerű fénye van. Valószínű, hogy a rendet túlzottan kedvelők takarítás közben megkísérelték kifényesíteni, a pornak tetsző hamvasságot lemosni, letörölni. A halvány pasztellszínek, egymásba olvadó árnyalatok mögött mintha élénk, erős színek volnának. Nem lenne meglepő, ha valaki elő akarná csalogatni őket a porréteg alól. Ennek a szoborsúrolásnak az eredményeképpen rikító, vásári holmit produkálna a szorgos takarító.

A lámpaernyő és a zenebohóc feje között nagy a távolság. Az ernyő melegsárga, selyem, szegélye feketedő aranyhímzés, elég hosszú, már szintén feketedő aranyrojtok keretezik. Magasan lebegnek a zenebohóc hegedűre hajtott, szomorú feje fölött.

A mennyezetről függő lámpa is régi. Szép cseppekből összerakott velencei ólomkristály. Most, hogy alkalmunk van szemügyre venni a szoba berendezését, most lesz nyilvánvaló, hogy ismét egy egészen más világba tévedtünk.

Ápolt, rendben tartott, szép, régi bútorok között vagyunk. De a régiség itt a két világháború közötti időpontot jelöli.

Ebben a házban évtizedek óta, természetesen a bűvészkellékeken túl, nem változott semmi. Az egyes tárgyak elhelyezése sem. Régiek a szőnyegek, terítők, díványpárnák, csipkék. Mintha egy ideig, Valentin úr gyerekkorában, alakíttatták, otthonossá, széppé akarták volna tenni a lakást. Gobelinek, kézzel horgolt, hatalmas függönyök, kézimunkák, talán a szőnyeget is szorgalmas női kezek készítették, odahaza, valószínűleg évtizedeken át. Amikor ez a kéz abbahagyta a lakás díszítését, az egész szinte megkövült. Minden a régi helyén maradt, a helyére nőtt. A fotelok, székek támláin a kis csipketerítők ma már a bútorok részei. Ha elmozdítanák, ott maradna a helyük, a negatív mintájuk.

Elképzelhetetlen, hogy idegen nő itt bármin változtatni tudjon. Ha nem cserélnék ki minden darabot, fölborul a furcsa egyensúly.

Kérdés, megteremthető-e csupa új holmival hasonló harmónia.

Csönd van. Nemcsak a házban, a környéken is. A két állat mégis mintha hirtelen zajt hallott volna. Emberfül számára nem érzékelhető zajt. De ők ketten valami fontosat hallottak meg.

Izgatottak lesznek. Gyors tempóban szaladnak a nyitott ablakhoz. Az ablakon át látni, hogy a sötétedő utcán Valentin úr barátja már majdnem a kapuhoz ért. Néhány lépést tesz, megáll, nyugtalanul próbálja nyitni a kilincset.

Zárva van a kapu.

Tétova. Bajt érez ő is.

Szeme az üres vizes edényre téved.

Pillanat múlva a kiskutya és a liba ott áll a csontszáraz edény mellett, majd szemvillanás alatt a kapunál teremnek.

A szomszéd egyik kezében üres tál, hosszú csőrű kanna.

A tálat beügyeskedti a kapu alatt. Fölemeli a vízzel telt kannát, a vasrácsra át célozza be a vizet az edénybe.

Hétfő este

Az italboltban a fodrász sportszatyrával alig tud átvergődni a sok ismerőstől az esti forgalomban Hajasbabáig. Sok az eddig itt még nem látott arc, de legtöbbjük ismerős a fodrászüzletből.

Hétfő este van, nincs tévéműsor.

Fülledt, forró ez az augusztusi este. Az italbolt vendégei nem részegek. Beszélgetnek, közük van egymáshoz. Megisznak a forró estében egy-egy pohár sört, üdítőt. Van, aki hazavinni készül pár üveg Kinizsit. Közben, kezében az üvegekkel, bekapcsolódik valamelyik csoport beszélgetésébe.

A Csúnya lány, akinek szombaton a fodrász nemcsak a frizuráját, de az önbizalmát is igyekezett némileg rendbe rakni, virslit eszik. A szexepiles lány pogácsát.

A csapos keze pillanatra nem áll meg. Gyors mozdulatai automatikusak, nem kell már a munkájára figyelnie. Tekintete néha megkeresi Hajasbabát.

A csapossal szemben az a férfi áll, akinek a receptjét az Angyalarcú a reumatológiai rendelőben összetépte.

A csapos a legkisebb pohárba egy kevés konyakot tölt neki. A férfi nézi az italt. Büszke rá. Ebben a hőségben ő az egyetlen, aki konyakot iszik.

Mellette az a csinos kis nő áll, aki szombat éjszakáját a fodrásszal töltötte. Mivel ő áll mellette, a férfi neki büszkélkedik az aranyárgán csillogó itallal. Szakszerűen magyaráz.

Súlyos betegsége kiemeli a szürke tömegből.

– Szakadhat hó, olvadhat aszfalt, ezután már mindennap meg kell innom egy konyakot. Tágítja az ereket.

A Csinos kis nő rágyújt. Kínálja a férfit. Az túl hevesen, túl nagy mozdulatokkal tiltakozik.

– Leszoktam. Ma van a hatvannegyedik napja, hogy nem gyújtottam rá.

A Csinos kis nő elismeréssel néz rá.

– Gratulálok. Azt mondják, az első hét a legnehezebb. Azután egyre könnyebb. Igaz?

A nő szívja cigarettáját, úgy hallgatja, elég szórakozottan a kiselőadást.

– Az első héten eszembe se jutott a cigaretta. Az intenzíven feküdtem. Mozdulatlanul. Élet-halál között. Akkor kezdett hiányozni, amikor már fölkelhettem. De akárhogy hiányzott, megálltam, hogy ne gyújtsak rá.

A Csinos kis nőt a legkevésbé sem érdeklik a dohányzásról való leszokás nehézségei. Beszél, csak azért, hogy mondjon valamit. Minden figyelme a tömegben magát átverekedő fodrászé.

– Akkor most nagyon büszke lehet az akaraterejére.

– Büszke is vagyok. Nem hinném, hogy sokan utánam tudnák csinálni. Főleg azóta nehéz, amióta hazakerültem. Cigarettazik körülöttem mindenki. Rágyújtanak, megkínálnak. Hát így persze hogy nem könnyű. Meg magától is eszébe jut az embernek. Hiányzik.

A férfi látja, hogy már nem törődnek vele. A csaposhoz fordul.

A csapos rá se néz. Meghallhatta a szünetet beszélgetésükben. Ugyanolyan automatikusan mondja, ahogyan a sört tölti a poharakba.

– Többet nem kapsz.

A férfi sértődött.

– Nem is kérnék. Mit képzelsz rólam. Csak azt akartam mondani, hogy zárva maradhattatok volna. Ha Hajasbaba kiírja, hogy haláleset miatt zárva, senki emberfia nem szólhatna egyetlen rossz szót sem.

– Én is mondtam. Még azt is, hogy ellátom a boltot magam. Nem akarja.

A fodrász most ér melléjük.

A Csinos kis nő egy lépést tesz felé.

A fodrász ránéz. Hirtelenjében nem tudja, hová tegye. Ismeri valahonnan, de sejtelve sincs arról, kicsoda, honnan ismeri.

A Csinos kis nő semmit nem vesz észre, ami nem hízelgő a számára.

– Hazakísérsz?

A fodrásztól olyan messzeségbe került a szombat éjszakai kaland, hogy nem is érti, milyen alapon szól hozzá a nő.

– Dehogyan.

Nézi a nőt. Valami ködös emlékféle éled benne. Nem sok, de annyi mindenképpen, hogy enyhíteni akarja iménti hirtelen durvaságát.

– Ma kivételesen szép családi ünnepet ülnék. Ott a helyem az asztalfőn. Hogy emeljem az ünnepség fényét.

Már továbbmegy Hajasbabához.

A Csinos kis nő utánalép.

– Holnap?

A fodrász pillanatra megáll. Visszanéz, de nem fordul meg.

– Holnap? Ki tudhatná? Közülünk, szegény, szerencsétlen halandók közül ki ismerhetné a jövőt?

A Csinos kis nő megbántódva indul az ajtó felé. Fiatal srác szegődik a nyomába. A zsvajban nem hallani, mit beszélnek. A nő rezzenéstelen arcát látjuk és azt, ahogy a srác elkullog mellőle, visszamegy a pulthoz. A Csinos kis nő mesterkéltén túl egyenes, szinte már merev tartással lép ki az italboltból.

A fodrász megy az asztalok között. Megáll, visszanéz a pulthoz. Pillanatra talán még az is fölrémlik benne, hogy inkább újra elmenne evvel a számára érdektelen nővel bárhová, csak ne kelljen részt vennie a rá váró eljegyzési komédiában.

Elkésett. A nő eltűnt az italboltból.

A férfi mellett, aki üres konyakospoharát forgatja, a Csinos kis nő helyén már az Angyalarcú áll. Zsebéből három gyógyszeres dobozt szed elő. A férfi kezéből kiveszi a konyakospoharat, leteszi a pultra. Az üresen maradt kézbe nyomja a dobozokat.

A fodrász meg akarja mondani Klárika eljegyzését az Angyalarcúnak. Visszaverekszi magát a pulthoz. Pillanatra gyűlölködő arcot lát. Nem értheti a váratlan indulat okát. A mellett a srác mellett megy el, akit imént a Csinos kis nő lebőgetett.

A férfi kezében tartja a három gyógyszeres dobozt. Az egyik lilásrózsaszínű, gyári csomagolású doboz. Scutamil C a fölírata, a másik Mydeton, a harmadik nem gyári készítmény. Kerek, fehér doboz, tetején címke, a gyógyszertár nevével és a szedés módjával.

Az Angyalarcú magyaráz.

– Úgy szedje, ahogy a dobozokra írták. És ne veszítse el a recepteket, még háromszor kiválthatja mind a hármat. Annyi valószínűleg elég is lesz.

A férfi zsebébe süllyeszti a dobozokat, a recepteket gondosan a zakója belső zsebébe rakja. Közben morog.

– Miért kell neked mindig mindenbe belebeszélni. Te otthagyd a rendelőt, amikor kezdődik az egyetem, nekem meg oda kell visszamennem, ha megint fáj a vállam. Majd megnézhetem magam. Kár volt okoskodnod. A Pislogó felesége is azt az új gyógyszert szedte, amit a doktor úr nekem is fölírt. És a hátfájása elmúlt tőle. Jó gyógyszer az, nagyon is jó.

Most már a fodrász is ott áll mellettük, hallgatja az Angyalarcút.

– Pislogó felesége semmilyen más gyógyszert nem szed.

Most veszi észre a fodrászt.

Elmosolyodik.

– Előfordul, hogy két, egyébként igen rendes, kedves ember nem fér meg egymással. Nem szabad őket egy helyiségbe beengedni, talán még egy utcába, egy kerületbe sem. Hiába rendesek külön-külön mind a ketten. Ha összekerülnek, abból mindig baj lesz. Maga is tudja, előfordul az ilyesmi. Nem is ritkán. A gyógyszerek között is vannak olyanok, amelyeket nem szabad egyszerre használni, mert abból is baj lesz.

– Ellentétes a hatásuk?

A fodrász is elmosolyodik. Ő válaszol a férfi kérdésére.

– Abból nem lenne baj. Megsemmisítenék egymást, és nem történne semmi. Nem árt, nem használ.

Az Angyalarcú komolyan folytatja.

– Nem megsemmisítik, fölerősítik egymást. Van úgy, hogy ami jó, szükséges, ugyanaz veszélyeztetheti az életet is.

– Nem értelek. Gyógyszer nem árthat.

Az Angyalarcú gondolkodik, valamilyen példát keres, amely megérteti a férfival a történeteket. De nem akarja épp ezt az esetet, az ő esetét megmagyarázni. Valami általánosat szeretne mondani, távolit. Nem olyant, amely megrendítheti a beteg hitét az orvosában.

– Dehogynem árthat. Ha, mondjuk, nem tud aludni, akkor bevehet egy altatót, hogy mégis kipihenje magát. Ha egy doboz altatót szed be, akkor túl sokáig fog pihenni, egész a föltámadásig.

– Én csak annyi gyógyszert szedek be, amennyit mondanak. Nem arról beszélünk, hogy kétfajta gyógyszert nem szabad egyszerre beszédni? Ezt akarod megmagyarázni.

– Igen. Előfordulhat, hogy, mondjuk, fáj a háta. És az is, hogy köhög. Meg hogy rosszul alszik. Szedhet köhögéscsillapítót, mellé fájdalomcsillapítót, és mind a kettőnek lehet olyan hatása is, mint az altatóé. Akkor a három különböző gyógyszer úgy hat, mintha több altatót vett volna be. Külön-külön mind a három gyógyszer kiváló, segít. Együtt, ha sokat szed be belőlük, pusztítani is képesek lehetnek. Így érthető? Olyan anyagok is vannak, szelídek, senkinek, semminek nem ártók, amelyek egymás hatására robbannak. Elégedett?

A férfi nem válaszol, ez már nem neki szólt.

A fodrásznak szólt. Ő tudomásul veszi. Nyugodtan közli.

– Ma mindenki elégedett kell legyen. Ma nagy nap van. Eljegyzést ünnepelek.

Az Angyalarcú meglepett képet vág.

– Akkor lemaradtam pár tempóval. Magam még a temetést rendezem. Nem sok ennyi ünnepség így hét elején? Ebben a forró, gyilkos augusztusban?

A fodrász megvonja a vállát.

– Szép élményekből soha nincs elég.

Sportszatyrárt mutatja az Angyalarcúnak.

–Pezsgőt viszek. Ma eljegyzés, holnap meg esküvő.

Az Angyalarcú Marlborót húz elő a zsebéből. Rágyújt.

– Nagyszerű. Már régóta csak erre várok. Hivatalosan is háremet alapítunk. Mert, ugyebár, ha emlékeztetnem szabad, egy törvényes hitvest magáénak mondhat néhány éve. Tudomásom szerint a mai napig nem sietett minden kapcsolatát a különböző hölgyekkel törvényes keretek közé szorítani. De feledjük minél gyorsabban a múltat. Főként, ha ily szép jövőnek pillanthatunk elébe. Ezek szerint, ha jól értettem, holnap már két hitveshez lesz ugyanolyan hűséges, amilyen eddig az egyetlenhez volt. A hölgyekre szép napok virradnak majd. Csodálatos éjszakák után.

– Törvénytisztelő állampolgár vagyok. Ha tehetséges, még azt a törvényt is betartani igyekszem, amelyikkel sosem értettem egyet. Hiába, így van ez. Különbözők vagyunk. Én nem érzem magam törvény fölötti, különleges lénynek, akinek minden ostobasághoz természetadta joga van. Félreértettél, talán nem először. Úgy gondolom, meg kell hívjalak egy pohár pezsgőre. Ebből kitalálhattad, nem bigámiára készülök. Akkor a magam barátait hívnám meg. Ott teneked nem volna helyed.

– Köszönöm a meghívást. Szavamra, nagyon megnyugtató. Talán tudok szakítani egy kevés időt a temetések rendezése közt. És szabadna megtudnom, kit

ünnepeleünk? Talán csak nem a szelíd Klárikát? Bár az elég valószínűtlen volna. Tegnap találkoztam vele. Akkor vőlegénynek híre se volt.

– Jó formában vagy, Angyalarcú. Egyből eltaláltad. Holnap délelőtt Klárika örök hűséget esküszik a kedves, pedáns, kitűnő Valentin úrnak.

– Úristen, ez nem lehet igaz.

A fodrász meg sem hallja a kifakadást.

Az Angyalarcú a fodrász arcát fürkészi, nem ugratás-e ez a hihetetlen közlés.

A fodrász folytatja.

– Igaz, ők ketten még csak az eljegyzésükről tudnak, de az én gondos, egyetlen hitvesem elintézte a holnapi esküvőjüket.

– Még ez is jobb, mint hogy maguknál maradjon továbbra is. Köszönöm a meghívást, elmegyek. Megiszom a fölkinált pohár pezsgőt. Látni szeretném az ábrázatát, amikor áldását adja erre a frigyre. Zene lesz?

– Erre nem is gondoltam. Ott a rádió, lemezejátszó. Ha szükséges, szolgáltathatnak némi muzsikát.

– Kölcsönadhatom a magnetofonomat. Sőt ha jobban utánagondolok, van otthon egy régi harmonikám. Az apámé volt fiatal korában. Úgy mesélik, szépen játszogatózott rajta. Ha megengedi, magammal viszem.

– Néha dönteni kell, fiatalember. Ha te akarsz zenélni az ünnepségen, akkor kár cipelned a magnetofont. Ha meg táncolni akarsz a menyasszonnyal, akkor a harmonikád fölösleges.

Az Angyalarcú mosolyog.

– Fájdalom, zenekarnak, mint oly sok minden másnak, én nem vagyok használható. Rég eldőlt, nem magam döntöttem így. Csak igyekszem tudomásul venni a tényeket. Néha arra is szükség lehet. De egyszer régen nagyon szerettem egy verset. Bizonyos, hogy nem értettem akkor, remélem néha, hogy még ma sem értem igazán. Megpróbáltam a szöveget kísérni az apám harmonikáján. Szörnyen sokat nyekeregtem, amíg végül összeállt valami kíséret, amely a vers saját zenéjére emlékeztetett. Rég megfeledkeztem magam is erről a szerény próbálkozásomról. Ma egész nap, nem is sejtem, miért, nem tudom kivenni a fejemből sem a szöveget, sem a dallamát. Nem vagyok képes szabadulni tőle. Másom nincs. Ezt Klárikának adnám nászajándékkul. Mondja meg neki, ott leszek. És majd gratulálok mindenkinek. Mindenhez.

– Egy pohár pezsgővel.

– Fukar kezekkel mérsz, de hisz nagy úr vagy. Majd meglátja, több is lesz, mint elég.

– Ezt hogy értsem? Megint botrányt akarsz?

– Én soha nem akarok, és soha nem is akartam még botrányt csinálni. Annál azért én többet akarok. Egyébként úgy értettem, hogy ha vendéget is vinnék magammal, engedelmével, több pezsgőre akkor sem tartok igényt. Egy ilyen mámorító ünnepségen nem szorulhat alkohol segítségére az ember. Sem az ünneplő, sem az ünnepele.

Kimegy az italtól.

Indítja a Trabantját.

Nem annyira az úttestet figyeli, mint a járdát. Keres valakit.

Üres az úttest, a járda. Túljut az ismerős utcákon, kimegy a kerülből. Most már csak az utat figyeli. A Trabant kis rádiójából zene szól. Ingerülten kikapcsolja. Megy át a hídon.

A Casanova előtt ott áll az anyja rikítószárga kis kocsija.

Meg sem áll, fordul vissza, ugyanazon az úton, amelyiken jött. Már újra a hídon van. A lehető leggyorsabban vezet.

Az újságáruslány háza előtt állítja meg a kocsit. Kiszáll.

A Bronzhajúék balatoni kerthelyiségben vacsoráznak.

A lány már nem csodálkozik semmin. Természetes, magától értetődő hangon, mozdulattal tűri, hogy szemvillanás alatt teljesedjék minden, ami épp az eszébe ötlött.

Pincér szedi le a használt tányérokat.

– Meleg fagylaltot, égő palacsintát ajánlanék.

A Bronzhajú pillanatig töpreng, mielőtt válaszol.

– Égő palacsintát kérek.

– Igenis.

A Szakállas mellett két fiatal fiú ül, nála négy-öt évvel idősebbek. Láthatóan nem a társaságukhoz tartoznak, csak székeket húzták a Szakállas köré.

A Szakállas ingerült.

– Kár előről kezdenetek. Megállapodtunk már mindenben. Én csinálom hajnalban a riportot, cserébe elintéztetem a másodállásokat.

Az egyik idegen megfontoltan mondja.

– Félek, hogy akkor az első állásunkat is elintéztetheted. Még egy hasonló botrány, mint a múltkor, és röpülünk.

– Nem kell minden szar kispolgár háborgásától bezsongani. De ez most egészen veszélytelen beszélgetés lesz. Ezek a hajnali riportalányok, a vásárcsarnok trógerci, ezektől az is teljesítmény, ha a nevüket meg tudják mondani. Primitív szarok. Ezek észre se veszik, hogy kiröhögtetem őket. Bőgne az ostobaságtól.

– Amikor meg minek erőlteted? Ha nem tudsz értelmes, érdekes dolgokat kiszedni belőlük, akkor csak a mi létünket kockáztatod. Mindkettőnk állását. Egy, még a magad megítélése szerint is unalmas, érdektelen riportért – ahol legjobb esetben is csak sértegeted azokat, akiket szóra bírnod kellene – fölösleges kirúgatnunk magunkat.

Eddig legalább a szeme látszott a sok összevissza szőr között, ebben a pillanatban az is eltűnik a dühtől. Nem lehet könnyű egy ilyen amorf szőrcsomóval vitatkozni.

– A magam részéről ragaszkodom az egyezségünkhöz. Ha meggondoltatok magatokat, az természetesen nemcsak a mellékállás elvesztését jelenti. Elbúcsúzhattok szeretett mikrofonotoktól is.

Pincér a palacsintát a Bronzhajú elé teszi, meggyújtja.

A Szakállas rendel magának.

– Konyakot.

A Copfos megkísérli visszatartani.

– Ne igyál.

A Szakállas fölcsattan.

– Azt csinállok, amihez kedvem van. Aki akadályozni próbál, az megjárhatja.

Az őszülő férfit is feszélyezi a jelenet. A stílus.

– Nem kell azonnal fenyegetődni. Egyébként is neki van igaza. Ha hajnalra a vásárcsarnokban akarsz lenni, faggatni akarod az embereket, tiszta fejfel kell odaérned.

A pincér letette a konyakot.

A Szakállas iszik, mielőtt válaszol.

– Azért képzeled így, mert még nem láttál vásárcsarnokot. Se hajnalban, se máskor. Nem lehet a mi mércénkkel mérni őket. Pitkók valamennyien. Méregdrága kocsikon mászkálnak, bekoszolják kívül-belül. Kár beléjük.

A két idegen fiú a jelenet alatt egymással beszélt. Vitatkozhattak. Most fölállnak. Egyikük nem túl lelkesen közli vitájuk eredményét.

– Kérlek, tartjuk a megállapodást. Most utoljára.

Visszamennek az asztalukhoz.

A Bronzhajút váratlanul érte a jelenet hangvétele.

– Muszáj ezt ilyen durván csinálni? Ilyen erőszakosan?

A válasz senkit nem lep meg.

– Az a fontos, hogy féljenek tőlem.

Az őszülő férfi elgondolkodik.

– Nem hiszem, hogy apád beváltaná a fenyegetéseidet.

– Én sem hiszem. De ez érdektelen. Az a fontos, hogy ők elhitték.

– Mért olyan lényeges ez a hajnali riport?

– Iszonyú nevetségesek ezek a piti emberkéek. Látják a mikrofont, magnót, úgy néznek arra, aki a kezében tartja, mintha azé volna minden hatalom. Előhozzák a szar kis sérelmeiket. Mintha érdekelne az életük valakit. Pillanat alatt bele lehet zavarni őket a mondókájukba. Meglátjátok, kiröhögöm őket, és semmit nem vesznek észre belőle. Úgy játszom velük, ahogy kedvem tartja. Nem bánjátok meg a hajnali cirkuszt. Ígérem, nagyon jól fogunk mulatni.

Még nagyon korán van, épp hogy kinyitották a Casanovát.

Az Angyalarcú anyja kis asztalkánál ül, mellette Stiberinger.

Kívülük alig van vendég.

A bárpultnál két lány álldogál egy fiúval. Egyikük az a lány, aki az Angyalarcútól cigarettát kért. Hogy a fiú melyikükhöz tartozik, vagy egyáltalán tartozik-e valamelyikükhöz, azt nem lehet kitalálni.

A lány a bárpulttól mereven nézi Tinkát.

– Ugató juhászkutya legyek, ha értem. Hogy mit esznek ezen a vén kotlóson. Múltkor este, amikor itt vonaglott a fiújával, bejött egy srác cigarettáért. Olyan szépet én még sose láttam. Se képen, se filmen, soha, sehol. Mint egy angyal. És ő is csak ezt a csajt bámulta. Esküszöm, semmi mást nem látott. Se engem, se a pultot, még a mixert se, akitől elvette a cigarettát.

A mellette álló fiú nevet.

És azért szobrozunk itt minden este, mert reménykedsz, hogy egyszer megint erre száll az angyal?

Talán igen.

Miből gondolod, hogy a legközelebbi földi körútján észrevesz téged is?

Nem gondolom. Csak látni szeretném. Nézzétek meg jól, olyan különleges az a kotló?

Annak biztosan, aki kedveli a régiségeket.

Még ott vannak a fényes, ápolts parkettán a gyertyák az újságáruslány szobájában. Az asztalon könyv, nyitva. A lány könnyű nyári ruhát visel.

Az Angyalarcú nézi a gyertyákat.

Szorgosan takarítgattál hajnal óta.

– Rohangálok hajnal óta.

Gondosan megvizsgálja az Angyalarcú tiszta trikóját, zokniját.

– Minden rendben. Voltál otthon.

Azóta még nem. Most készülök haza. Velem jössz?

– Indulhatunk. Vagy jobb volna, ha ennél előbb.

Az Angyalarcú nevet.

– Engem mostanában mindenki etet. Ha így megy tovább, szép pufók puttó leszek.

– Majd segítek kitágítani a Trabantot, hogy beleférj. Ehetsz nyugodtan.

– Ma én hívlak meg, Újságos. Legelőször egy pohár pezsgő felére, talán csak a harmadára.

– Különlegesen bőkezű vagy ma este.

– Engem is csak egyetlen pohár pezsgőre hívtak. Azt osztom meg veled.

– Könnyekig meghat a jóságod. Tehát először hozzátok megyünk, azután belefulladásunk a fölkínált pezsgő mámorába.

– Magammal akarlak vinni, de van egy föltételem.

– Ha szórakozottságból olyat kérnél, ami teljesíthető, akkor mondd csak nyugodtan.

– Ha túlleszünk egy meghitt kis családi örömnünpen, akkor eljössz velem egy órára. Elvonulunk egy kis budai bárba. Meglátod, milyen szép, romantikus helyre hurcollak el. Kívülünk ott mindenki decens, jól nevelt. A világítás tompított és a zene halk. A kevés fénysugár kecses kristálypohárba botlik. Mintha lebegnél a föld fölött, olyan zajtalan ott a lépted. Megígérhetem, emlékezetes este lesz. Kérlek, öltözz föl szépen. A mások örömét tisztelni kell.

Az újságáruslány megriad az Angyalarcú nyugodt, higgadt, tárgyilagos hangjától, mosolyától.

– Családi ünnep? Örömnünep? Mi lehet az? Tudtomon kívül új polgár született kerületünkben?

– Tudtodon kívül jegyzi el magát ma este a barátnőd, Klárka. És holnap délelőtt a kedves Valentin úrnak örök hűséget esküszik.

– Hazudsz.

– Könnyen lehet. Én nem ismerem Valentin urat. Lehet, hogy nem kedves. Akkor hazudtam. Öltözz sietve. Odaérünk, ott minden kiderül.

Az újságáruslány ruhát, cipőt szed ki a szekrényből.

– Sietek. Addig olvass valamit. Vagy tudod mit, csinálj, amit akarsz. Mint rendesen.

– Mint eddig még soha.

Az újságáruslány kimegy. Az Angyalarcú nézegeti a nyitott könyvet az asztalon. Elneveti magát.

–Imígyen szóla Zarathusztra.

Kikiabál a lánynak.

– Nietzsche-t olvasol?

– Kötelező olvasmány. De érdekel.

– Megvan még a gitárod?

– Valahol a szekrény tetején.

Az Angyalarcú székre áll, lehalássza a kis gitárt a szekrény tetejéről. Próbálgatja. Az újságáruslány bekiabál a fürdőszobából.

– Hazai sztriptíz. Te zenélsz, én vetkőzöm. A fal élvezi mind a kettőt. Annyit eddig is tudtam, hogy bárba készülünk az eljegyzési ünnepség után. Talán táncolunk is, ilyen alkalmakkor elképzelhető. De hogy hirtelen dalolni támad kedved...

– Nem dal. S a daloláshoz sincs köze.

A gitárral van elfoglalva, amíg beszél a falon át a lánnyal.

– Régen sokat játszottuk ezt. Emlékszel? Óriási fölfedezéseink egyike volt, hogy ahogy a kőtömbből ki tudja szabadítani a szobrot az, aki meglátja az elrejtett formákat, úgy a vers zenéjét is ki tudja szabadítani, aki meghallja.

– Ma próbálkoztunk evvel a táborban. Egy Juhász Gyula-verset tanult meg az egyik gyerek. Búcsútábortűzre készülünk, műsorral.

– Én nem lírai műsorra készülök. Csak a tananyagodhoz adnék egy kevés kiegészítést. Cincogni meg azért cincogok hozzá, nehogy túl ünnepélyes legyen.

Az Angyalarcú valójában nem dallamot játszik a gitáron, csak a vers ritmusát követi, s a mély és magas hangok váltakozása a magánhangzók változásait kíséri. Nem ének, nem próza, ahogy a verset elmondja:

A varjuraj

város felé surrog tova:

hó lesz hamar –

Sötéten állsz

s hátra meredsz, – mióta már!

Mondd: merre szállsz

Feléd havas

sivár puszták ásítanak!

Nem nyughat az,

Sors átka ver:

téli bolyongással gyötör,

téli bolyongással gyötör,
füst vagy, amely
mind hidegebb egekbe tör.

Károgd siket
pusztákba hörgő gyászdalod!
Vérzik szived?
Dacba, jégbe takarhatod!

A varjuraj
város felé surrog tova:
Hó lesz hamar –
Jaj, akinek nincs otthona!¹

Az újságáruslány a vers végét már fölöltözve, a szobában hallgatja. Fésülködik.
– Milyen szép.

- Nietzsche. Egy kis kiegészítés a hivatalos tananyagodhoz, mint már mondtam. Néha úgy érzem, az egyik a másik nélkül nem is érvényes.
- Tudsz még valami újat mondani Nietzschéről?
- A véleményét az emberről. De félek, elkésünk.
- Meg kell fésülködnöm.
- Az más. – Kíséri a gitáron a verset.

Úgy van! Tudom, honnét jöttem!
Telhetetlen láng-gyönyörben
égek, izzok, pusztulok.
Fény lesz mind, amihez érek,
szén, amiből már nem kérek:
úgy van, úgy van, láng vagyok!²

A fodrász Hajasbabával ül a szokott asztaluk mellett. A fodrász elég tanácstalan.

– Kicsit hirtelen jött ez az eljegyzés. Azt se tudom, mihez fogjak. Ennivaló kell, ital.

– Föltöltöttük leltár után a raktárt. Mindenünk van bőven, ha hidegtálat, szendvicseket csináltok. Ha akarod, én is elkészíthetem.

– Az jó volna.

– Van sajt, szalámi, kolbász, tojás, kaviár, szardínia, szardella, lazac, rák, vaj, sonka, marhanyelv, paprika, paradicsom. Mit akarsz?

– Hadd bízzam rád. A kaján kívül, gondolom, jó volna pár üveg homoki bor, kell néhány palack pezsgő, sör is talán.

A fodrász félig telt cigarettacsomagot szed elő. Kínálja Hajasbabát. Hajasbaba, miközben kivesz egy cigarettát, kiegészíti a listát.

– Édesség, cigaretta.

– Cigaretta nem. Ha elfogy, legalább lejöhettek érte.

Hajasbaba rágyújt.

– Segítek fogyasztani a muníciót. Biztos, ami biztos.

– Őrütség ez a házasság. Tiszta örület.

– Ha így látod, akkor ne engedd. Azért a lányért te felelsz.

– Nem akadályozhatom meg. Semmit nem ajánlhatok neki helyette. Békét, nyugalmat? Honnan vegyem? A nővére kiszámíthatatlan, egyre kevésbé elviselhető. Nem tudom, mit akar. Már úgy értem, a készpénzen kívül.

– Téged akar.

– El ne hidd senkinek. Annyit tud rólam, hogy képes vagyok sok pénzt keresni. Szívesen jönnek hozzám a vendégek. Ülhet kényelmesen a pénztárasztalnál, gyűjtheti a forintokat. Strapabíró állat vagyok, ha kell, tizenhat-tizennyolc órát is dolgozom. Vásárolhat még egy gyűrűt, még egy karperecet. Mindegy, mit, csak csillogó fém legyen. Anyám sokszor kérte, fékezze ezt az iramot. Rossz rám nézni. Néha alva eszem, kábult vagyok a fáradtságtól. Haláláig gyűlölte az anyámat.

Igazságtalan vagy vele. Látom, éjszakánként virraszt, amíg haza nem érsz. Fél, hogy bajod esett, vagy valami kis nő elvisz tőle.

– Fél, hogy pár forintot elverek. Egy ideig reménykedtem, ha egyszer annyi csecsebecséje lesz, hogy milliméternyi szabad hely nem marad rajta, ahol nem csillog-villog valami ócska fém, akkor megunja. Ma már tudom, soha nem unja meg. Zsákkal önthetem elé a pénzt. Bármilyen megtörténhet, csak az nem, hogy Eszter egyszer úgy érezze, hogy amije van, az éppen elég.

Hajasbaba nem tud mit mondani. Föláll.

Gyere, készítsük össze, ami kell. Hogy viszed haza?

– Jól fölkészültem.

Ő is feláll, mutatja a hatalmas sportszatyrot, még két hálót is kiszed belőle. Elindulnak a raktár felé. Elmennek a szexepiles lány mellett.

A lány a készülődést látva, megszólal.

– Segíthetek?

A fodrász most is indokolatlanul goromba hozzá.

– Nincs szükségem a segítségedre. Van elég bajom nélküled is.

– Tudom. Énvelem kevesebb volna.

Már nem hallották a lány válaszát, odaértek a pulthoz. Hajasbaba az ereje végén van.

– Igyunk meg egy cseresznyét.

– Az jó lesz.

A csapos kérés nélkül kitölti az italokat, eléjük teszi.

– Valentin úr az az öregember, akitől a lakkokat, csatokat, kozmetikumokat veszed?

– Az. Ha véletlenül gyerekük születik, és a szerencsétlen sétálni viszi, mindenki megcsodálja majd, hogy hogy hasonlít a kicsi a nagypapára. Nem irigylem.

– Nem jó ötlet ez a házasság.

– Egyik házasság sem jó ötlet. Egészségedre.
Isznak.

Az Angyalarcú Trabantja a házuk előtt áll.

Most világosak azok az ablakok, amelyeket a gellérthegyi Lány nézegetett. Ez a világítás csak pár pillanatig tart. Sorra kialszik a fény az egymás melletti ablakokban.

Az újságáruslány régi harmonikát cipel ki a kapun, beteszi a Trabant hátsó ülésére. Azután beül a kocsiba, a kormány oldalára. Vár. Táskájából egy halom táviratot szed ki. Maga mellé teszi a másik ülésre.

Az Angyalarcú jön ki a kapun. Hozza a kutyáját is. Kisfiú szalad utána. Kiabál.

– Anyukád azt mondta, hogy nálunk kell laknia, amíg ő nincsen itthon.

A kutya boldogan megy az Angyalarcúval. Szinte a cipőjére lép, olyan közel húzódik hozzá.

– Én meg azt mondom, hogy most magammal viszem.

– És mikor hozod vissza?

– Még nem tudom.

– De ugye visszahozod?

– Még nem tudom.

– És vigyázol rá? Nagyon szomorú.

– Tudom.

Ezalatt a kutya beugrott a kocsiba. Nagy örömmel üdvözlí az újságáruslányt.

– Te akarsz vezetni?

– Igen. Hová megyünk?

– Legelőször a Gellérthegyre.

Az újságáruslány indítja a kocsit.

A kisfiú majdnem sír a kapu előtt, ahogy utánuk néz.

Tatárcú, a Bajszos fiú és három lány a jól megvilágított szabadság-hegyi kertben szedi az alacsony fákról az őszibarackot, néhányan paradicsomot, paprikát. Mindent jól kibélelt, lapos rekeszekbe raknak. Nagyon óvatosak a mozdulataik, hozzáérni is alig mernek a különlegesen szép növényekhez, gyümölcsfákhoz.

A kert alsó részében dolgoznak, ott, ahol a házuk áll majd, ha minden úgy történik, ahogy szeretnék.

A fiúk teli rekeszekkel szaladnak a kis ház felé, amikor visszafelé jönnek, újabb üres rekeszeket hoznak.

Épp Tatárcú rakja le az üres rekeszeket. A lányok azonnal bélelni kezdik szőlőlevelekkel.

Tatárcú gondos mérlegelés után kiválaszt néhány paradicsomtövet. Nagy figyelemmel járja körbe. Számolja hány lépéssel éri körül, hány lépés a kis terület átmérője. Komoly arccal, megfontoltan mondja.

– Itt kell majd a legmélyebbre ásunk.

Az egyik lány csalódottan nézi a talán hat méter átmérőjű kört.

– Azt mondtad, sokkal nagyobb lesz a ház alapja.

Tatárcú nagyon komoly ábrázattal magyarázza.

– Ezen a helyen jóval mélyebbre kell ásni a ház alapjánál.

Óvatosan négy megrakott ősziarackos rekeszt rámol egymásra, fölemeli, elindul vele. Visszaszól a csalódott lánynak.

– Itt lesz majd a kacsaláb. Éjjel-nappal forogni fog, forgatja a palotát.

– Mostanáig egész épeszűnek tűntél. Nem szép, ha valaki megtéveszti a barátait.

A Bajuszos fiú is egymásra helyezi a megrakott ládákat. Tatárcú után kiált.

– Én nem bánom. Nem vagyok szédülős.

A két fiú vállán viszi a rekeszeket.

A lány pillanatra abbahagyja a munkát. Kiabál.

– Ahogy így elnézlek benneteket, kitűnőek lesztek erkélytartónak.

A lányok szedik, rendezik a termést. Szép a nagy, zöld leveleken elhelyezkedő ősziarack, paradicsom, a hatalmas paprikahalom. A fiúk már szaladnak visszafelé új, üres rekeszekkel. Tatárcú most valóban tervez.

– Ha egy négyszintes házhoz csak négy konyhát és fürdőszobát csinálunk, jóval olcsóbb és gyorsabb az építkezés. Építész barátom adta a tippet. Szintenként hat-nyolc nagy szobát is csinálhatunk. Később a tetőteret is beépítheti magának, aki szereti a romantikát, vagy szüksége van még egy helyiségre.

Úgy látszik, a lányok kishitűbbek. Egyikük nagyot sóhajt.

– Az még soká lesz. Bár tudnám, hogy jön össze a pénz az induláshoz.

A Bajuszos megnyugtatóan igyekszik.

– Legalább annyit mindenki tud szerezni, mint Klárka. Akkor meg már az OTP is ad kölcsönt.

Tatárcú rakosgatja karjára a teli rekeszeket.

– Szétnéztem itt a hegyen. Télen-nyáron lehet munkát találni. Kell egy kis mozgás a jó levegőn nekünk is. Az nagyon egészséges. A hajnali teniszpartik helyett.

Kis dohányzóasztalkán a hatalmas, díszdobozos konyakosmeggy. Eszter nyitja, a tartalmát szépen elrendezi egy tálon.

Már a menyasszonyi csokor is megérkezett.

Valentin úr a dohányzóasztalka melletti fotelban ül.

Eszter a gondoskodó, jó nővér szerepét játssza.

– Klárka egyszerű lány. A hozománya is elfér egy bőröndben. Viszont minálunk azért megvolt mindene.

– Én magányos ember vagyok, a csendes életet kedvelem. Gondozom a kertemet, sakkozom. Néha színház, egy kis muzsika. Nyáron a cirkuszt is megnézem mindig. Nem ismerem a kártyázást. Az ivást sem. A kis ház a sajátom, adósságom nincsen. Ha szolidan is, de a megélhetésrevalót mindig előteremtem. Klárkának nem kell dolgoznia.

Sem Klárka, sem a fodrász nincs a szobában.

Eszter tökéletes rendet teremtett. Seholy porszem, egy ferde szőnyegrojt. Az ablak előtt nagy cserép virág. Mögötte a sarokban régi, barna bot.

Furcsán hat ebben a szobában a modern, új holmik között ez a kopott, sokat használt kampós bot. Sehogy nem illik semmihez. A jelenléte bizonyítja, kidobni valamiért nem lehet. Eszter megpróbálja eldugni, megfedkezni a létezéséről, de kikandikál a haragoszöld, fényes, nagy levelek közül.

Eszter ünnepi eleganciájában, sok ékszerrel a kezén, a nyakán, a ruháján, még a hajában is, elrendezte a tálat, most helyet keres neki az asztalkán.

– Maga rendes ember, Oszkár, és mi már régóta nagyon szeretjük. Tudom, hogy vigyázni fog a kishúgomra. A szüleink korán meghaltak, Klárika nyolcéves kora óta itt él nálunk. A férjem is úgy szereti őt, mintha a lánya volna.

– A szél fúvásától is megóvnom őt, asszonyom.

Karóráját nézi.

– Már itt lehetne. Azt mondta, csak a szomszédba szalad át.

– Ne legyen türelmetlen, drága Oszkár. A barátait keresi. Ez egészen természetes. Nemcsak magát érte váratlanul a holnap délelőtti esküvő, magától értetődően őt is meglepte. Nem könnyű elintézni az ilyesmit. De hát a családjáért a lehetetlent is megkísérli az ember. Klárika oly melegszívű, azt szeretné, ha élete legnagyobb eseményén jelen lennének a barátai. Meg akarja az örömét osztani mindannyiukkal. Mindig ilyen volt, pici kora óta. Nem igazi öröm az, amiben nem vesznek részt sokan.

– Boldog leszek, ha megismerhetem a barátait.

Eszternek nincs több dolga. A fodrász még nem jött vissza a szendvicsekkel vagy az alapanyagukkal.

Pillanatra kínos csönd feszül közük. Nem tudnak mit kezdeni egymással.

– Teszek föl kávé. Ugye megbocsát, ha pár percre magára hagyom?

A világért sem akarok terhére lenni.

– Hogy mondhat ilyet, hogy terhemre van. Ilyesmire bűn még gondolnia is. Boldog vagyok, hogy itt van nálunk, hogy most már a családjához tartozik.

Kimegy.

Valentin úr bizonytalan az idegen környezetben. Nemcsak azért idegen itt, mert először látja ezt a lakást. Nincs ebben a modern bútorokkal zsúfolt szobában egyetlen olyan tárgy sem, amely beleillene a házába, a megszokott világába. Föláll a számára nem túl kényelmes fotelból, nyújtózkodik. Néhány lépést tesz. Körülnéz. Szeme megakad a sarokban a hatalmas növényen. Közelebb megy hozzá.

Most veszi észre a kopott, régi, sokat használt botot.

Pillanatig tétozódik, majd gyöngéd mozdulattal a kezébe veszi. Méregeti.

Keze automatikusan úgy nyúl ehhez a bothoz is, ahogy odahaza bűvészpálcáit fogta meg. Magasba emeli, megfordítja. Szinte faggatja, vizsgáztatja, mire képes.

Ez a bot jóval vastagabb, mint az ő pálcája. Nem kecses, nem fénylik. Megbízható társa lehetett valakinek, aki bátran rátámaszkodhatott, akinek segített járni.

De akármennyire különbözik is a súlya, a vastagsága a megszokott bűvészkellékétől, mégiscsak bot ez is.

Valentin úr egyensúlyozza, ismerkedik vele. Lassan oda jut, hogy el tudja engedni, a bot kész engedelmeskedni akaratának.

Most már oldódik Valentin úr feszessége. Talált valamit, ami a maga világát idézi, ami az ő életébe is beletartozhatna. Örül a találkozásnak. Mozdulatai egyre fesztelenebbek lesznek, rutinosan játszik.

A nyitva hagyott ajtóban Eszter áll meg. Kezében tálca, két kávéscsésze. Gőzölög a kávé, elhomályosítja a cukortartó színes, fénylő mintáját.

Állva marad az ajtóban. Csodálja a mutatványnak is beillő próbálkozást.

– Hihetetlen. Teljességgel hihetetlen.

Valentin úr szárnyakat kap a váratlan közönségtől. Odahaza önmagának bűvészkedik, és bár a liba és a kiskutya megcsodálja a mutatványokat, ez most nem ugyanaz. A két állat segítőtárs is, nem csupán ámuló közönség.

Egyre biztosabb a keze, egyre nehezednek a mutatványok.

Eszter most először valóban őszinte. Csodálja a szinte már valószerűtlen ügyességet.

– Valóságos bűvész. Ilyent még cirkuszban sem láttam soha.

Eddig tartott a csodálkozása. Két mondat erejéig. Már működni kezd életelve: mindent aranyra kell váltani.

– Drága Oszkár, maga vagyonokat kereshetne evvel a tudásával.

A bot szép piruettel köszöni meg a bókot.

Valentin úr mosolyogva mondja.

– A vagyonszerzésről rég elkéstem. Talán mert soha nem érdekelt igazán.

Eszter közelebb megy hozzá, leteszi a kis dohányzóasztalkára a tálcát. Valentin úr üres széke elé helyezi a gőzölgő kávéscsészét.

– Hogy beszélhet így. Ez vétek. Egész egyszerűen vétek. Világhírű lehetne. Ez a varázspálca még Amerikába is elröpíthetné. Mindenhová. Ömlene az arany a lába elé. Beutazhatná, diadalmenetben, az egész világot.

Valentin úr mosolyog.

– Már arról is elkéstem, asszonyom.

Esztert megüti a nagyon udvarias asszonyom kifejezés. Szekrénykéből két kis poharat vesz elő. Díszes üvegből italt tölt.

Valentin úr folytatja mutatványait.

– De boldogan szórakoztatom még, ha megengedi.

– Nem is tudja elképzelni, mekkora örömet szerez vele. Még nem tudja, milyen szívós vagyok. Kizárólag a maga és a kishúgom érdekében. Meg fogom én győzni, hogy nem késett le semmiről. Meglátja, milyen hálás lesz nekem, amikor csillogó bűvészházában meghajol majd a tomboló közönség előtt Bécsben, Párizsban, Londonban, mindenütt. De kérem, drága Oszkár, hisz most már rokonom, szólítson Eszternek. És igyunk egy kortyot, épp csak annyit, amennyi a pertuhoz kötelező.

Valentin úr a levegőben táncoló botot visszaparancsolja a kezébe. Hálásan nézi, majd olyan mozdulattal, mintha kényes, szeretett élőlényt tartana, óvatosan a kis asztalkára helyezi. Szabadkozva néz Eszterre.

– Magam is tisztetem a hagyományokat. De nem lehetne ital nélkül? Én nem szoktam inni soha. Félek, megárt.

Eszter kedves mosollyal nyújtja felé a kis poharat.

– Egyetlen kortyot. Annyi még egy kisgyereknek sem árthat meg.

Koccint Valentin úrral.

– Sok boldogságot, sok sikert adjon az Isten, sógor.

Mindketten leteszik a nem üres pohárkákat a tálcára. A kávé már nem gőzölög.

Eszter elneveti magát.

– Nézzük csak, tényleg megártott-e az ital. Mennyire maradt biztos a kezed. Próbáld meg, drága Oszkár, most hogyan táncol az a szörnyű bot.

Néhány pillanat óta a szoba ajtajában áll mozdulatlanul a fodrász.

Egyre ingerültebben figyeli a jelenetet.

Valentin úr örömmel enged Eszter fölszólításának. Keze kinyúlik az asztalon fekvő bot után.

A fodrász nagyon halkán szólal meg. Olyan gyűlölettel a hangjában, hogy ennyi indulattal embert lehet ölni.

Letenni. Elég a komédiából.

A gellérthegyi villa kerítése előtt áll az Angyalarcú Trabantja. A volánnál az újságáruslány.

Az Angyalarcú a szobában, a leeresztett függöny előtt áll. Kutyája szorosan a lábánál ül. Olyan szorosan, hogy valójában az egyik cipőjére telepedett.

A Lány előttük áll.

Az Angyalarcú kicsit elhúzza a függönyt.

– Láthatod, várnak rám. Meghívtak egy pohár pezsgőre. Egyik volt iskolatársam eljegyzését ünneplik. Ne félj, nem maradok soká. Mindössze egyetlen pohár pezsgőre hívtak.

Mikor kell enni adnom neki? És mit szokott vacsorázni?

Nem szokott vacsorázni. Egyszer eszik naponta, reggel. Akkor itt leszek és megetetem.

– Gondolod, hogy idegen helyen nem fogad el ételt? Olvastam valami ilyent.

– Majd megbeszélem vele.

– Nem mozdul mellőled. Ha ideköltözik, meg kellem barátkoznia velem, egy kicsit legalább.

Az Angyalarcú leguggol a kutyájához. Komolyan magyaráz neki.

– Várj meg itt. Ha végeztünk, ide jövök hozzád. Láthattad, elég nagy a kert, itt nem lesz útjában senkinek. Légy jó.

Fölegyenesezik.

– Ne sírj.

Hirtelen ötlettel a Lányhoz fordul.

– Ha kedved van részt venni a vidám eljegyzésen, gyere velünk. Útközben veszünk néhány üveg pezsgőt, ne hozzuk zavarba a háziakat. Gratulálunk szép illedelmesen. Utána elvonulunk egy budai bárba. Akarod?

– Persze. Átöltözöm.

– Fölösleges.

– Elintézi a prof? Rendbe hozza az eltolt ügyedet?

A Lány nagy, színes, indiai bőrtáskát szed elő. Belerakja az igazolványát, pénzét meg azt a pár holmit, amit mindig magával cipel, fésűt, festéket, salát, zsebkendőt.

– El. Amit lehet, azt rendbe hoz.

– Jobb így, hogy nem ráncigálnak etikai bizottság elé. Begorombulnál.

– Könnyen lehet, hogy begorombulok. Majd igyekszem fegyelmezni magam.

– Hogyan?

– Számolok tízig, mielőtt kinyitnám a számat.

- Ne hülyéskedj. Hát még sincs elintézve?
- Hogyne volna. Minden rendben van. Védem az igazam. Ők a magukét. És ahogy lenni szokott, az egyik legyőzi a másikat. Nincs jelentősége.
- Nem értelek.
- Én igazam, ő igazuk. Kit érdekel, kinek van igaza? Azt kell megtudnom, hogy mi az igaz. Tekintélytől, hiúságtól, minden hülye sallangtól letisztítva.
- Mért mondtad, hogy elintézi a prof? Mért akartál átverni?
- Mert amire kértem, azt megcsinálta.
- Úristen, hát te nem vagy komplett. A délutáni cirkusztól egy szót se szóltál?
- Mit kellett volna mondanom? Valami olyat, hogy én ostoba módon ma délután még hittem a becsületes munkában. Tessék szíves lenni segíteni, hogy megbocsáthatatlan hülyeségemet ép bőrrel és sérült hittel, de valahogy megússzam.
- Nem, ez nem lehet igaz. Olyan vagy, mint egy csecsemő. Hisz már az oviban megtanulja az ember, hogy nem igaz van, hanem tekintély van. Tekintélytisztelet. Az óvónévinek mindig igaza van. Ez független attól, amit állít. Később...
- Hagyd abba. Menjünk. Legalább te értsd meg, tudnom kell, hogy az az úr, akinek a nevét oly büszkén viseli itt nálatok a konyakosüveg, valóban becsapott-e. Én hittem neki, mint a gyerek. Elhittem, ha összekavarodik minden bennem és körülöttem, ha jön egy olyan keserves pillanat, hogy hirtelen azt kell meglátnom, ami van, ahelyett, ami szeretném, ha volna, egy biztos fogódzóm akkor is marad. Az értelmes, a tisztességes munka. Ha többet nem is, ennyit legalább meg kell tudnom, hogy ez a kevés legalább igaz-e. Te is megértheted. Nem lesz könnyű, ha kiderül, hogy még ez sem igaz. Hogyan kapaszkodjam meg a semmibe? Nem fogod föl, milyen elképesztő, hogy ilyesmi egyáltalán úgy lehet? Hiszen valójában ez még csak tévedés se volt. Nem tudhatta, hogy kevés adatot ismer. A maga csonka képéhez a lehető legjobb megoldást kínálta. Veszélyt csak a valódi helyzet jelentett. Én mindössze az információit egészítettem ki. Ez a kötelessége ilyen helyzetben mindenkinek. Egyetlen tollvonással korrigálhatott volna. Más a helyzet, más a megoldása is. Ez természetes. Gondolom én. Jobban mondva, gondoltam. Most már sejtem, hogy amit evidenciának hittem, csak egy álmvilág álmlehetősége. Álom.
- Megsimogatja a kutyája fejét.
- Visszajövök. Várj nyugodtan. Aludj. És ha nekünk csak az álom marad, legalább szépet álmodj.
- Mosolyogva bólint a Camus-s üvegnek.
- Öreg pajtás, ne félj. Én még reménykedem. Talán kiderül magasabb fórumon, hogy lehetőséget hitettél el velem, nem pusztán szép, megfoghatatlan álmot.

A régi bot milliméter pontossággal áll a helyén, a fénylő, hatalmas virág mögött. Mintha senki nem tudna róla, senki nem látná, tehát nincs ember, akinek eszébe juthatna megérinteni.

Az italtól hozott szendvicsek tálakra, tálcákra rendezve. Nem díszítették túlságosan, arra nem volt idő, de változatosak, ízléssel készítették valamennyit. És nagy gyakorlattal.

Első pillantással fölmérhető, sok emberre számítanak.

Most még csak Valentin úr, a fodrász, Eszter és Klárka van a szobában. Valentin úr előtt az ékszeres dobozok. Lassú, ünnepélyes mozdulattal nyitja ki mind a kettőt.

Klárka az ujjára próbálja a gyűrűket.

Mosolyog.

Eszternek természetesen tetszik ez a két gyűrű is. Nem csoda. Eszternek minden ékszer tetszik. A kezén, karján, nyakán, hajában csillogó színes fémek, kövek mellett szegényessé, szánalmassá válnak Valentin úr gyűrűi. De őszintén mondja Valentin úrnak.

– Nagyon szép gyűrűk. Nézd, Oszkár, milyen tiszta, tökéletesen csiszolat ez a kő. Nem gondoltam volna, hogy így értesz a drágakövekhez is.

Valentin úr érzi Eszter őszinteségét, a fölékszerezett nő közelében azonban ajándéka szánalmas voltát is.

Mentegetődzik.

– Szerény ajándék. De talán így is sikerül boldogságot hoznia.

– Valentin úr, maga azt mondta ma, hogy ahol megtelepszik a gyík, ott boldogok az emberek. Ha nem így van, a gyík elmenekül. Elszökik messzire. Ha igaz, holnap már én is abban a szép, kertes házban lakom. Együtt gyíkkal és boldogsággal – mondja Klárka.

A fodrász szótlánul csavargatja a rádiót. Zenét keres. Hangos, modern zenét. Most abba hagyja a keresést, főlegyenesedik, hátrafordul.

– Jó, hogy mondd. Ha csak ennyin múlik, néhány gyíkot én is szerezhetek.

Az Angyalarcú Trabantja egy étterem előtt áll. A két lány bent ül a kocsiban. Az Angyalarcú közeledik, kezében a hatalmas, színes indiai bőrtáska. Négy pezsgősüveg kandikál ki belőle. A táskát berakja a hátsó ülésen ülő Lány mellé. Ott van a harmonika, a magnetofon, könyvek. Ő az újságáruslány mellé ül, aki azonnal indít. Kíváncsian kérdezi.

– Honnan szedted azt a két Nietzsche-verset?

– Az egyik Szabó Lőrinc fordítása, az *Örök barátaink*-ban megtalálhatod. A másikat elhoztam neked. Ott van hátul, ne felejtsd el hazavinni. Régi könyv, még az apámé volt. Valamikor a második világháború idején jelent meg. Szerb Antal állította össze. *Száz vers* a címe.

A Lány az eget nézi.

Fénylő csíkok cikáznak a tiszta, augusztusi égbolton.

– Mennyi repülőgép.

– Pénteken valamelyik hazahozza koporsóban az apámat. Megzavartál. Hol is hagytam abba? Ja, igen. A *Száz vers* elé olyan furcsa előszót írt, hogy sokszor eszembe jut. „Bármilyen történik, ha kedves verseid veled vannak, nem maradsz üres kézzel üres ég alatt.”

Már látszik a Duna, a híd.

– Vigyázok rá. Most jól is jön, a táborban a gyerekek nem akarnak ragaszkodni az iskolai kötelező tananyaghoz. Örülni fognak a verseknek. Nekem is szükségem lesz rájuk.

– Déltájt versben kínálsz az újságot ezután?

– De hülyére sikerültél.

– Rendben van a jogosítványod?

– Persze. Utolérhetetlen az optimizmusom.

– Odaadom pár napra a Trabantot. Készülnöm kell egy számomra talán fontos tárgyalásra. Nem lesz időm mostanában csalinkázni vele. Gödöllőn van a tábor, neked jól jön. És te viszed ki pénteken Hajasbabáékat a gyerek temetésére. Helyettem.

– Azt mondtad, eljössz.

– Nem tudom, mikor ráncigálnak a bizottság elé. Amíg túl nem jutok ezen az őrületségen, nem rendelkezem szabadon az időmmel.

– Addig hazamész?

– Inkább nálad maradnék. Alaposan föl akarok készülni.

– Etikából?

– Részben.

– A gyógyszerek mellékhatásaiból?

A két lány fölváltva kérdezgette.

– Inkább abból, hogyan hatnak egymásra a különféle gyógyszerek.

A Kálvin téren járnak.

– A Múzeum Kávéház előtt állj meg. Veszek valami süteményt is.

Az újságáruslány fékez a Múzeum Kávéház előtt. Az Angyalarcú kiszáll.

Nevet, a nyitott ablakhoz hajol.

– A látszat ellenére szerencsés alak vagyok. Kezembe került véletlenül egy Rétsági-cikk. Azt írja a cikk szalicilátokról szóló részében, hogy sok évtizeden át mint az egyik legszélesebb hatásspektrumú és legártalmatlanabb univerzális háziszert tartották nyilván. Sokan, e miatt az elterjedtsége miatt, a legtöbb bajt okozó gyógyszerek közé számítják. Legfontosabb mellékhatásai közül csak az asztmára, az alvadási rendszerre, az emésztőtraktusra és a vesékre vonatkozókkal foglalkozik. Engem most csak a haematológiai mellékhatások érdekelnek. Sok más mellett az alvadási rendszerre gyakorolt mellékhatásai kavarták talán tíz év óta a legtöbb vihart. Ne haragudjatok pár szakkifejezésért, de tudom, értitek. A trombocytafunkció gátlását, a kapilláris fragilitás növelését, a vérzési idő megnyúlását, a K-vitamin szintézis zavarát és a fibrinolitikus aktivitás fokozását okozza. Talán megmosolyogtató, de érdekes az a feltételezés, hogy Viktória királynő vérzékeny utódait azért érte annyi baj, mert hűléses betegségük estén nyilván az akkor legkorszerűbb terápiában részesültek, és ez az aszpirin volt. De az már talán kevésbé mosolyogtató adat, hogy szalicilátok szedése miatt az USA-ban évi tízbillió ml vér folyik le a vécékben, ez kétszerese annak a mennyiségnek, amit évente transzfúzióra fölhasználnak. Angliában, évente, szintén a szalicilátok okozta vérzés mennyiségével egy uszoda medencéjét lehetne föltölteni. Ha néhány évre és több országra vonatkoztatjuk az adatokat, kiderül, hogy a nagyvárosok mosdóiban több vér folyik el, mint egy kisebb háborúban. Szép eredmény, de annyira talán nem, hogy presztízs-szempontok miatt növelni kellene.

Az újságáruslány tapsol.

– Engem meggyőztél. Ha jól értelek, már csak az az apróság marad föladatodnak, hogy egy tényeket figyelembe vevő etikát teremts. S ezt az új, nem könnyen emészthető kaját megfűszerezd a tekintély tisztelete helyett a tudás tiszteletével. Szólj, ha elkészültél, el ne felejtsek jó étvágyat kívánni.

Megtelt a Casanova.

A kép hajszálnyira olyan, mint az előző estén volt. Tinka Stiberingerrel táncol. Szép, finom zenére.

A számok válogatásánál tekintettel vannak a modernség követelményeire, a vendégek kifinomult ízlésére és nagyobb részük élemedett életkorára.

Kevés a fiatal. És a fiatalok idősebbek kíséretében vannak.

Akár Stiberinger.

Ha közelről nézi valaki a vendégeket, fura képet lát. Groteszk jeleneteket.

A fiatalok nem igazán fiatalok, életkoruk ellenére sem. Vagy már hozzáregedtek partnerükhöz, vagy igyekeznek tompítani viselkedésükkel a nagy különbségeket. Az idősebbek a fiatalat játsszák, s ez még csak növeli éveik számát. Idősebbnek hatnak valódi koruknál ők is.

Ebben a bárban ezen az estén úgy tűnik, az egymáshoz illő emberek párt cseréltek.

A tapintatos zene, a lassú tempó is gyorsabb mozgásra készíti a táncolókat egy részét, mint amit elbír.

Nem tánc ez, nem szórakozás. Reménytelenül teljesíthetetlen feladattal való küszködés.

Tinka és Stiberinger kivétel.

Ők ketten és még talán két pár valóban jól érzi magát.

A kivételek ellenére ez a kavargás előkelő, finom, gazdag, választékos haláltánc.

Már nem érintetlenek a szépen elrendezett szendvicses tálak. A fodrász pezsgőt töltöget.

A hangulaton érezni, talán kicsit hatott az elfogyasztott ital.

Valentin úr kap pohara után. Nem szabadkozik, nem fél, hogy becsíp. Igaz, ami igaz, már késő is volna ez a félelem. Alaposan becsípett. Kacag, mókázik, összevissza fecseg mindenfélét.

A fodrász nézi őt, majd otthagyja, az üres poharakat tölti tele. Új üveget nyit, óvatosan, ne durranjon. Alig észrevehetően csóválja a fejét.

Valentin úr megállíthatatlanul mesél.

– A dán király mindennap kerékpározik az utcán. A király. A közönséges emberek között... Magam láttam.

Csaponganak gondolatai, emlékei.

– Hihetetlen dolgokat él át az ember. Egyszer a tervureni búcsúban egy flamand húsz kemény tojást evett meg egymás után.

A fodrász vigyorog.

– Maga hányat eszik napjában?

Valentin úr nem hallotta meg a kérdést. Koccint. Túl vidám, árad belőle a szó.

– Valahol hallottam egy harangot. Olyan tisztán szólt, hogy a Salz folyó vize szélcsöndes napokon is megremegett tőle.

Klárka az ajtót figyeli. A fodrászhoz lép.

– Azt mondtad, eljönnek.

A fodrász pezsgőt tölt Klárka poharába.

– Azt ígérték.

Valentin úr vonásait ellágyítják az emlékek.

– Sétáltam a Salz folyó partján. Csak úgy, minden különösebb cél nélkül. Nagyon szeretek sétálni a folyók partján. Talán ezért nem is emlékszem a városra, ahol történt. Szélcsönd volt, a víz tükörsima. A vizet néztem épp akkor, amikor megkondult a harang. Láttam, a harangszótól remegett meg a víztükör.

A fodrást nem érdeklik a történetek. Óráját nézi.

– Nincs még késő. Csak lassan múlik az idő. Az Angyalarcú talán a dinka Borbálának nyomja a sódert.

Valentin úr mesél, és senki nem figyel rá.

Eszter most őszintén segíteni akar. Oldani a feszültséget.

– Irigyellek, Oszkár. Hiszen te bejártad az egész világot.

Valentin úr nevet.

– Egy kis csücske még hátravan. De fogadom, azt is megnézzük. Mindent megnézzünk.

Klárka nem hallja, amit a vőlegénye beszél. Feszülten figyeli az ajtót.

Valentin úr már elég sokat ivott ahhoz, hogy nem veszi észre az érdektelenséget.

– Mosolyogni fog, Klárka. Nevetni.

Tekintete a hatalmas növény mögé dugott botra téved. Mintha az adta volna az ötletet, szétnéz, mi alkalmas itt most bűvésztükkjei bemutatására.

A tálak között észreveszi az evőeszközöket.

Förláll, odamegy a kis asztalhoz, elvesz egy kést. Megpróbálja, képes-e az orrára állítani. Sikerül. Keze ügyébe rendezi az evőeszközöket, poharat, tányért.

Az előkészületek alatt gyakorlottak a mozdulatai. Megszokta, hisz otthon sincs, aki segítsen, a kiskutyán és a libán kívül. Azok meg a mutatóvagyókban tudnak csak segíteni neki, az előkészületben nem. Igyekezetét fura kettősség kíséri. Az évek óta gyakorolt, biztos mozdulatok, hallatlan ügyessége és az idegen tárgyakkal való suta próbálkozás. E miatt bohócmutatóvagyóra emlékeztet a produkció. Eszternek ma minden tetszik.

Nagyszerű! Kész világszám.

Klárka elmosolyodik. Szánja ezt a mindenáron a társaságot szórakoztatni akaró bohócot.

Valentin úr csak Eszter lelkesedését érzékeli. Fölbátorodik a sikeren. Orrára kést állít, arra pezsgőspoharat. Eljártssza, hogy kibomlott a cipőfűzője. Lehajol, megköti. Az orrán egyensúlyozott tárgyak meg sem inognak.

A fodrász jó házigazda. Másik poharat tesz Valentin úr helyére, azt tölti tele.

Látja Valentin úr igyekezetét, megkísérli legyőzni idegenkedését vele szemben.

– Ügyes. Nagyon ügyes.

Valentin úr boldog a váratlan elismeréstől. Széles mosollyal áll az asztal mellett. A sőtartót tünteti el, majd szabadkozva varázsolja elő a fodrász zsebből.

– Nem nehéz. Bárki utánam csinálhatja.

A fodrász kelleetlenül megpróbálkozik a trükkel. Jól megfigyelte Valentin úr mozdulatait, mert eltüntetnie sikerül a sőtartót. Megelégedéssel nyugtázza, a két nő csodálja eddigi sikerét. Nyúlna Valentin úr zsebébe, hogy ott találja meg – amikor leejti.

Az üveg sótartó darabokra törik.

Eszter riadtan ugrik oda.

Nézi a kiömlött sót, törött üvegcserepet.

– Szerencsétlenséget jelent.

Klárka gyorsan leguggol, összeszedi az üvegcserepeket. Tenyerében tartja a sószemcséktől ragyogó üvegdarabkákat.

– Tévedsz, Eszter. Ez egyszer tévedsz. A törött cserép örömet, szerencsét jelent.

Eszter valóban babonás. Fél.

– És a kiömlött só?

Klárka kinyújtott tenyerén, a földön, szőnyegen ragyognak a hófehér kristályszemek.

Klárka Esztert nézi. Felé nyújtja kezét.

– Ne félj. Üres volt. Reggel akartam teletölteni.

Indul ki a szobából, hogy kidobja az üvegtörmelékét. Lába körül és amerre lép, lábnyomában a sószemcsék csillognak.

Valentin úr ugrik, nyitja előtte az ajtót.

Az előszobában ott az elegáns, fekete aktatáska. Valentin úr amint meglátja, boldogan elmosolyodik. Annyi váratlan esemény történt vele reggel óta, kiment a fejéből, hogy ő ma vásárolni indult Pestre. Mint mindig, most is benézett a bűvészcelléket árusító üzletbe, alaposan bevásárolt. Kezébe veszi a táskát, úgy várja a visszatérő Klárikát, hogy udvariasan becsukja mögötte az ajtót.

Az aktatáskát a székén helyezi el. Óvatosan nyitja.

Néhány fodrázskellék, színes kis üveg, díszes flakonok. Majd kisebb-nagyobb kártyacsomagok, vatta, hurkapálcika, léggömbök, színes üveggolyók, színes karikák, ezerszínű kendők.

Most, a kellékei között, megsokszorozódik a biztonsága. A továbbiakban már nem szármalmas bohóc. Valóban profi világszámokkal szórakoztatja a társaságot.

Színes kendő élén táncol a fénylő golyó. Eltűnik, majd a kendő két szélén két golyó libben elő. Azután a harmadik, negyedik. Alig férnek el a kendő kifeszített élén. Az egyik golyó udvariasan lejjebb csúszik, és hogy az újabbnak helyet adjon, a függőlegesen lebegő anyag közepe táján helyezkedik el, mintegy új sort kezdve a további golyóknak. Néhány golyó követi a példát, előbb kényelmetlenül feszeng a szűk helyen, majd kiválik a sorból, lejjebb csúszik, elnyújtózik kényelmesen. Izeg-mozog, próbálgatja, így elég helye van-e? Végül a kendő közepén egyetlen golyó marad, a többiek az átló irányában helyezkednek a felső sarkok felé, amíg szinte szabályos háromszöget alkotnak.

Elkezdődhet a tulajdonképpeni szám.

Egy irányba mozdulnak a golyók, egy időben cserélnek helyet szomszédjukkal. Előbb lassan, majd egyre gyorsabb tempóban, míg sokszínű háromszög forog a kendő felső részén, egyetlen vonalnak tűntetve föl a más-más színű, fényes golyókat. Szorosan egymás mellett maradnak, mint egy óriás gyöngysor. A látványos, nehéz mutatványokat már valóban csodálja Klárka, a fodrász is értékeli a különleges ügyességet. De idegenkedésén nem változtat. Irtózik ettől az embertől, a hirtelen alakult helyzettől, és irtózik Esztertől, aki ezt a groteszk helyzetet életre hívta.

Valentin úr mindebből semmit nem vesz észre. Új családját el akarja kápráztatni.

Elteszi a kendőt, a golyóit. Kártyacsomagot vesz elő. Mutatja a kártyalapokat. Szétnyitja, mint a legyezőt. Eszterhez lép. Tőle vár segítséget, részvételt.

– Megkérhetnélek, hogy válassz egy lapot?

Eszter nagyon ravasz akar lenni. Kikeresi a nagy csomagból az egyik alig észrevehető, szinte a fölötté levő kártyalaptól teljesen elfödött lapot, azt húzza ki.

Valóban érdekli Valentin úr ügyessége. Kontrollálja. Hátha ebből meg igen sok pénzt szerezhet.

Valentin úr örül, hogy játszótársa akadt.

Eszter örül, hogy talált valakit, akinek a képességeiből hasznot húzhat.

Nézi a kiválasztott kártyát, óvatosan, meg ne láthassa valaki, maga felé fordítja. Mozdulatlanul tartja a kezében.

– Mit csináljak vele?

Valentin úr látja óvatosságát, hátrább lép, hadd érezze magát tökéletes biztonságban.

– Jól meggondoltad, melyiket választod? Nézd meg jobban. Még egyszer. Bizonyos vagy abban, hogy ezt a lapot akartad?

– Igen.

– Ha mégis meggondolnád magad, még kicserélheted.

Kínálja Eszternek a legyezőszerűen szétterített kártyacsomagot.

Eszter nevet, fejét rázza.

– Ezt akarom megtartani.

Valentin úr összecsukja a kártyalegyezőt.

– Ahogy gondolod.

Klárka elé lép, szétteríti kártyáit, kínálja neki.

Klárka nem figyel rá.

– Klárka kedves.

– Én is húzzak?

Valentin úr mosolyog.

– Megkérném rá.

Klárka oda sem néz, kihúz vaktában egy lapot.

– Megvan.

– Köszönöm.

A fodrász felé nyújtja kártyacsomagját.

– Én is?

Valentin úr bólint.

– Természetesen.

A fodrász minden mozdulatán érződik, görcsösen ragaszkodik ahhoz, játékrontó ne legyen. Kivesz egy lapot, tartja a kezében.

– Így jó?

Valentin úr gondterhelt arccal méregeti egyenként a kis társaság tagjait, mint aki valami hibát keres. Azt rég fölmérte, hogy Eszter a legkészségesebb segítőtársa. Bocsánatkérő gesztussal szólal meg.

– Megköszönöm mindannyiótok segítségét. Ha kérem szabad, Eszter álljon a férje mellé. Kis hiba csúszott a produkcióba.

Eszter a fodrász mellé áll. Most más sorrend alakult ki. Valentin úr elégedett, kijavította a hibát.

– Köszönöm, drága Eszter. Korrigáltad az ügyetlenségemet. Remélem, most már nyugodtan megnézhetem a választásaitokat. Megmutatnátok a kiválasztott lapokat?

Mindhárman felé fordítják a lapjukat.

Most látják azokat a kártyákat, amelyeket a többiek választottak.

Valentin úr elégedetten figyeli a hatást.

Három azonos színű, egymást követő kártyalapot tartanak a kezükben.

Eszter ámul.

– Ez csoda. Valóságos csoda.

A fodrászt is meglepi az eredmény.

– Az.

De idegenkedése nem oldódik. A teljesítményt elismeri, evvel együtt Valentin úr idegen marad.

E közé a két világ közé hidat verni nem lehet.

A csapos méri a söröket. Talán csak a késői időpont és az elfogyasztott sör függvényében oldottabb a hangulat.

Az ajtó nyitva.

A szexepiles lány egyedül áll a pultnál. A csapos megsajnálja.

– Nyugodtan hazamehetsz. Ma otthon marad. Valamit ünnepelnek.

– Mit?

– Nem tudom.

A szexepiles lány elindul az ajtó felé. Már enyhült a hőség, jólesik friss levegőt szippantani.

Áll az ajtóban, figyeli az utcát. Férfi közeledik az italtolt felé. Amikor a lány mellé ér, megáll. Köszönés helyett kérdezi a lánytól.

– A fodrász?

– Még nem jött vissza.

– Mondta, hogy visszajön?

– Semmit se mondott.

– Itt vársz rá minden este. Sokszor fél éjszaka. Hiába. Veled nem megy el soha.

– Még nem jött el az ideje.

– Nem akarlak keseríteni, de tegnap is elvitte valami nő. Tegnapelőtt is. Mire vársz?

– Azok nem számítanak. Reggel már nem is emlékszik rájuk.

– Dolgom van vele. Tudnom kell, hogy visszajön-e.

– Mondtam, hogy visszajön. Én soha nem hazudok.

Valentin úr már eltette kártyáit. Nézi a nyitott aktatáskát. A szobában tartózkodók nem látják a tartalmát. Csak az elegáns, ragyogó külső bőrfelületet.

Nem néz Klárikára, nem néz senkire. Úgy tűnik, azon töpreng, mit válasszon vadonatúj kellékei közül. Miközben gondterhelt arccal nézi a táska tartalmát,

egyszerre pacsirtaszó hallatszik. Olyan közelről, hogy Klárka az ablak felé kapja a fejét. Csodálkozva néz a nyitott, üres ablakra.

– Pacsirta szólt?

A hang felé fordul.

Valentin úr trillázik, mint tavasszal a szerelmes pacsirta. Pár pillanat, s rémület keveredik a pacsirtaszóba. Majd egyszerre halkabb a pacsirta hangja, vijjogás fojtja el.

Eszter próbálja megfejteni a hangok játékát.

– A sas elüldözte a szerelmes pacsirtát?

Bizonytalanul kérdezte.

Valentin úr bólint, erőteljesebben utánozza a sast.

Ezután egymást követik a kitűnő állathangutánzások.

Aki fölismerni véli, az mondja az állat nevét. Klárka kezdi a találgatást, majd nővérével fölváltva nevükön szólítják a földézeteket.

– Bagoly.

– Gerle.

– Liba.

– Macska.

– Csacsi.

– Kutya.

– Csibe.

– Ló.

– Veréb.

– Kacsa.

– Szarvasünő hívja a párját. Szinte látom az erdőt.

Valentin úr boldog, élvezi a sikert.

A fodrász elismeréssel nyugtázza a legújabb mutatványt.

– Remek. Nincs az a szarvasbika, amelyik erre a hívásra nem rohan oda. Így előcsalogatod és lelövöd. Biztos zsákmány.

Valentin úr megriad.

– Lelőni? Én? De miért?

Abbahagyja az állatok utánzását.

Megérezte, mennyire idegen közegbe került.

Pillanatnyi csönd, majd egércincogás hallatszik.

Klárka elmosolyodik.

– Egér.

Eszter iszonyodva kapja fejét abba az irányba, ahol éjjel az egérfogóban elpusztult az egér.

Most üres a parketta. Az ápolat, fényes felületen kis homályosabb folt jelzi csak, hogy nemrég ott állt valami.

Már nem áll az italbolt ajtajában a szexepiles lány.

Jól öltözött, konzervatív eleganciájú férfi néz be a helyén az italboltba. Keres valakit.

A reumatológia orvosa.

Észreveszi a pultnál azt a férfit, aki miatt az Angyalarcúval konfliktusa támadt. Elindul felé.

A férfi is észreveszi őt. Tisztelettel vegyes csodálkozással mondja a csaposnak.

– Nahát. A doktor úr.

Az orvost talán két lépés választja el a pulttól, amikor a csapos megszólal.

– Parancsol a doktor úr?

Most ő csodálkozik el egy pillanatig. Honnan ismerik? A táskája sincs nála. Kint hagyta a kocsiban.

– Pohár hideg sört kérek.

A csapos már tolja elé a habzó, homályos poharat.

– Köszönöm.

A betegéhez fordul.

– Megkapta, kérem, a receptet?

– Igen. Most este. Csak még nem volt időm kiváltani.

– Megmutatná?

– Hogyne. Tessék, doktor úr.

Zsebébe nyúl, kiszedi a papírlapokat. Odaadja. Az orvos leteszi poharát a pultra, elveszi a recepteket. Olvassa.

– Ejha. A professzor úr rendeli a gyógyszert.

Meghökken kicsit. Érthetően.

Őszintén tisztel minden tekintélyt.

Zavarba ejti, ha egy időben két, ellentétes álláspontot kell helyesnek elfogadnia, a tekintélyelv alapján. Legalább azt jó volna tudni, mennyit ismer a professzor a délután történekeiből.

– Megmondaná, kérem, hogy a professzor úr a kezelését is átveszi-e, vagy csak a gyógyszerelését ellenőrzi?

A férfi csodálkozik.

– Professzor? Az Angyalarcú hozta a receptet. Ahogy ígérte. Azt hittem, a doktor úr őt ellenőrzi, azt, hogy betartotta-e az ígétét.

Az orvos zavarba jön.

Evvel a kínos ügyel kapcsolatban már mindenféle foglalkoztatta, etika, tekintély, bizalom. De az, hogy élő emberről van szó, ebben a pillanatban érinti meg.

Őszintén hiszi, amit mond.

– A legfontosabb, hogy a fájdalmát csillapítani tudjuk, hogy meggyógyítsuk. A többi másodlagos. De most, hogy látom, mindenre kiterjedő gondossággal láttuk el magát, megkérhetném egy szívességre?

– Hogyne. Táppénzben vagyok, ráérek egész nap.

– Átadna egy fontos üzenetet? Ha úgyis itt marad még egy ideig.

A férfi most ébred rá elég torz helyzetükre. Táppénzben van, több orvos is foglalkozik vele, aggódnak érte, miközben ő itt iszogat. Mentegetődzik.

– A receptért kellett idejönnöm.

Nem érzi elégségesnek a mentségét, tovább magyaráz.

– Mindennap meg kell innom egy konyakot. Tágítja az ereimet. De hát ezt a doktor úr úgyis tudja.

– Tudom. A felesége is elmondta, amikor maga után küldött ide. Arra kérem, tolmácsolja kis kollégámnak, hogy sajnálom a történeteket.

A beteg férfi nem hisz a fülének.

– Mégis az Angyalarcúnak volt igaza? A doktor úr tévedett, és be is látja? Hát ilyet én még nem hallottam.

– Nem, kérem, félreért. De miután csak ma este tudtam meg, hogy meghalt az édesapja, nem voltam elég tapintatos délután. Természetesen ilyen lelkiállapotban elkövetett vétségért nem kívánom felelősségre vonatni. Szerencsére még időben értesültem a tragikus eseményről, mielőtt jelentettem volna a történeteket.

A férfi már nem is hallja a szavakat.

– Uramisten, meghalt az apja? Lehetetlen, csak elutazott. Egy szót se szólt, amikor ideadta a receptet.

Az orvost kínosan érinti az érzelemkitörés. Mintha megértene egy keveset abból a furcsa tényből, hogy ezeknek az embereknek közük van egymáshoz. A sörét is a pulton hagyja, menne innen.

– Adja át, kérem, őszinte részvételemet. És nyugtassa meg, nem lesz bántódása. Ja, igen, még valami. Szeretnék a segítségére lenni. Ha úgy gondolja, hogy az egy keveset könnyít a helyzetén, visszajöhet dolgozni a rendelőbe. Ugye megmondja neki?

– Meg.

– Köszönöm. És szedje szorgalmasan a gyógyszereit. Viszontlátásra.

Elmegy.

A csapos keze nem áll meg.

A beteg férfi hangosan töpreng, szinte a levegőnek mondja.

Hallja a csapos is, a közelükben levők is.

– Meg kell találnom. Talán ő még nem is tudja. Merre keressem?

A csapos keze pillanatra sem áll meg.

– A fodráshoz elmegy ma este. Ott megtalálhatod.

A férfi úgy kérdezi, mint aki rosszul értett valamit.

– Mit beszél ez?

A csapos tölti a söröket.

– A fodráshoz megy.

– Hová?

– Mondtam már. Kétszer is. A lakására.

– Verekedni akar? Még most is?

– Ünnepelni fognak. Úgy látszik, ez már ilyen hetünk lesz. Két temetés, egy eljegyzés, egy esküvő. És még csak hétfő van.

– Miféle eljegyzésről, esküvőről beszélsz?

– Klárka házasodik. Azért hívta meg a fodrász az Angyalarcút. Hogy a nagy eseményen jelen legyenek a barátai is.

– Átversz.

– Örülj, hogy táppénzes vagy. Más nem tud részt venni minden ünnepségen. Sok egy kicsit egyetlen héten két gyászünnepség és két örömnünnep.

– Milyen hét ez? Kettő, kettő. Szomorú vagy vidám?

– Hagyd abba. Már csak babonából se kérdezz ilyet. A végén történik még valami, ami eldönti. Eredj ki, ha itt van valahol a Trabantja, menj be a fodráshoz. Akkor már odaért.

– Nem érdekes? Ha nem beszél bele az Angyalarcú, talán el is dőlt volna ez a meccs. Három kettő a temetés javára. És én volnék a harmadik halott.

Megy az ajtó felé. Ahogy közeledik, láthatóvá lesz az utcán a szexepiles lány és Pacsirta.

De a Trabant még nem látszik, sehol a közelben.

Klárka kiment az előszobába a csöngetésre, az ajtót nyitotta.

Eszter még mindig a csapdában elpusztult egér helyét nézi a parkettán.

Valentin úr látja az iszonyt Eszter arcán.

– Eszter kedves, te félsz az egértől?

A fodrász a maga módján nyugtatja meg Esztert.

– Nincs rá okod. Aranyat, drágakövet nem eszik.

Valentin úr szabadkozik.

– Ne haragudj, nem is gondoltam volna, hogy meg lehet ijedni tőle. Olyan tréfás, okos szemű kis állat. Senkit se bánt. Persze, ha tudom, hogy idegenkedsz ettől a kis állattól, a világért sem juttatom eszedbe. Igazán nem állt szándékomban elrontani a jókedvedet.

Eszter másra tereli a szót.

– A békát is tudod utánozni? A kígyót is?

Valentin úr megelégtelte szórakoztató szerepét.

– Nem. Más nem tudok. És lassacskán indulnom is kell, hogy elérjem az utolsó vonatot.

Eszter fölcsattan.

– Arról szó sem lehet, hogy hazamenj. Még a végén lekésed a saját esküvődet. Itt alszol. Majd elrendezem valahogy.

Valentin úr határozott.

– Haza kell mennem. Ne félj, még életemben nem késtem el. Soha, sehonnan. A reggeli vonattal megjövök.

– Korai vitatkozni ezen. Klárka vendégei is csak most érkeztek. Nem sértheted meg őket.

– Én senkit nem akarok bántani.

– Ha utánozni nem is tudsz több állatot, más trükköt még mutatsz nekünk, ugye?

– Ezt a keveset is csak azért tudtam megcsinálni, mert délelőtt néhány holmit vásároltam. Már fölhasználtam jóformán mindet.

– Nézd meg a táskád, biztos találsz még valamit.

Valentin úr engedelmesen nyitja a táskáját.

Szemébe tűnnek a hurkapálcikák, vattacsomagocskák, egy nagyon jól lezárt üveg. Visszacukja a táskát, a kezébe veszi.

Eszter megriad. Valentin úr ott áll előtte útra készen.

– Elmész?

– Egyelőre csak a fürdőszobáig, ha megengeded, hogy használjam, és megmutatod, merre van.

A rádióval bíbelődő fodrásznak magyarázza.

– Egy kis előkészület kell hozzá. Talán a legveszélyesebb, a legcsodálatosabb számom. Ugye nem haragszol, ha pár percre elrabolom a feleségedet?

A fodrász nem néz rá, a rádiót babrálja.

– Kedvelem a trükköket. Addig a pontig, amíg a mutatóványos vissza is képes varázsolni, amit az életből eltüntetett.

Eszter és Valentin úr kimegy az előszobába.

Az előszoba üres. Valentin úr értetlenül néz körül.

– Klárika? Nem ajtót nyitni ment?

Eszter pillanatig fülel, majd nagyon halkán lenyomja a kilincset. Zajtalanul résnyire nyitja az előszobaajtót.

Ujját a szája elé teszi, jelzi, ne szólaljon meg. Visszacsukja az ajtót.

– Gyere, Oszkár, nem szökött meg senki. Csak azért gondolsz ilyesmire, mert rossz a lelkiismereted. Magad akarsz meglépni.

– Eszter kedves, hogy is mondatsz ilyent?

A fürdőszoba villanykapcsolója az előszobában van. Eszter föltekint.

– Ha gondolod, zárd magadra az ajtót. Bár énszerintem fölösleges. Mi nem lessük meg a titkokat.

– Köszönöm, Eszter. Mindent köszönök.

– Itt leszek a konyhában, teszek föl kávét az új vendégeknek. Ha segítségre volna szükséged, csak kiálts bátran. Beállok hozzád bűvészinasnak.

Valentin úr szétnéz a fürdőszobában, helyet keres fénylő aktatáskájának.

Nem zárja magára az ajtót.

Színes, műanyag fürdőszobaszék áll a kád mellett, műanyag szőrmével bevonva. Ráteszi táskáját, kinyitja. Kiszed néhány pálcikát, vattacsomókat. Kiválaszt egy pálcikát, gondosan rátekeri az egyik vattacsomagot. Leteszi a mosdó szélére, az üveget szedi elő. Skála jelzi az üveg oldalán a folyadék mennyiségét. Még tele van az üveg. Óvatosan önt a vattacsomóra, közben ellenőrzi a mennyiséget. Pontosan az első vonalnál abbahagyja, visszazárja az üveget.

A vattacsomót teljesen átitatta a folyadék.

Öngyújtójával meggyújtja a vattát. Az hatalmas lángokkal égni, lobogni kezd a mosdó szélén.

Valentin úr elégedetten figyeli a táncoló lángnyelveket.

Ez a lobogás kíséri további készülődését.

Öt pálcikára tekeri föl a vattacsomót, nyitja az üveget, figyelmesen nézi a skálát, miközben átitatja a csomócskákat a folyadékkal.

Befőzőgumikat szed elő, kis nylontasakokat. A tasakokat egyenként ráhúzza a vattacsomókra, a gumival szorosan lezárja. Ne érje levegő, ne párologjon.

Ügyesen, figyelmesen, precízen dolgozik.

Közben még lobognak a lángnyelvek a mosdó szélén.

Az előszobaajtó előtt az újságáruslány suttog Klárikával. A gellérthegyi Lány figyelmesen hallgatja őket.

– Az Angyalarcú majd jön utánunk. Elkapta egy pasit a kapu előtt. Hogy fontos üzenetet kell átadnia.

– Annyit hallottam csak belőle, hogy nem viszik etikai bizottság elé, visszamehet ezen a héten dolgozni.

– Akkor minden rendbe jött. Várjuk meg odabent.

– A béke és a boldogság hónapja. Részt veszünk egy szép örömnapien, vigyázva, észre ne lehessen venni, hogy a menekülésed ünnepeled.

Klárka megemeli a pezsgősüvegekkel teli táskát.

– Ennyi italtól csodaszép esténk lesz. Valentin úr azt mondta, ő nem iszik soha. Igaz lehet. Itattuk, és már az első korty után összevissza beszélt hülyeségeket. Játsozott, mint a gyerek. Mindennel, ami a kezébe akadt. Bohóckodott. Nagyon részeg lehetett.

Az újságáruslány már indult be a lakásba. Most megtorpan, visszafordul.

– Részeg? Alig hiszem. Talán csak boldog volt szegény.

Furcsa, néptelen utca, árva, szegényszagú, józsefvárosi, holdfényes. Fülledt az éjszaka. Különös, szokatlan, valóság és valóságatlanság határán mozgó szituáció.

Borbála és az Angyalarcú könnyed, természetes, kifejezetten társalgási hangon, akárha kellemes kávéházban unalmukat úznék, minden humorizáló vagy ironizáló íz nélkül válaszolgat egymásnak.

– Te gyöngyfogsorú, kedves lény, te holdfényben fürdő, törekeny lány, csöndes, szelíd, szerelmes szóval, szép, szíves engedelmeddel egy nehéz, valóban bonyolult – és nem tréfálok, nincs kedvem hozzá – kérdésem lesz, melyre, szerelmem, csak te válaszolhatsz, senki más e hitvány földön. A kérdés, meghalod, igazán hozzánk méltó. Így tehát a válaszod nem lehet felelőtlen. És, természetesen, nem közömbös nekem. Mi tagadás, félelmem a talpamig ér. Szavadat rettegve várom, az örület határán várom, még hozzá ma, ezen a meghitt, csöndes, égi fénytől megszentelt randevúmon. Nos, mit gondolsz, hajlékony liliomszál, ezüst sugárban fürdő, szép, szemérmes szüzem, karcsú gazellám, életem egyetlen értelme, és szavamra az, hogyan lehet megoldani a huszadik század utolsó harmadában, az ezredforduló küszöbén, a keringő műbolygók alatt, hogy éhes perceidben ne riaszd a rendőrséget, katonaságot, határőrséget, tűzoltókat, ne lármázd föl a ház mestereket, az alvó várost? Tehát, röviden a lényeg: miként lehet megoldani, hogy csukott szájjal egyél?

– Egyszerűen. Ha becsukom a számat, úgy eszem. De úgy nem ízlik az étel, tehát csámcsogok. Ez, kérem, jó válasz?

– Ez, kérem, jó válasz, kulturált szöveg. Egyenes beszéd, teljesen érthető. Igazad van. Pro Libertate! Ha kedved tartja, játsszunk liftet, szörcsikélj az orroddal. Fönt a lift, lent a lift, azt mondjuk, csepp nézi csepp, most csöppen a csepp. Most meg, ugye, nem csöppen. Fönt van a csepp, nem csöppen a csepp. Éljen a szabadság, ha már végre eljött. Élünk vele, jó babám, használjuk ki megvívott jogainkat. Böfögj bátran, babám, piszkáld az orrod lyukát, a gömbölyű segged, jó nagyokat szellentsél, brummogjon a nagybőgő, durrogjon a petárda.

– Ó, úrfi, úrfi, drága, kedves, kicsi úrfi, ha nyugtalan, keserű, gunyoros, ha szomorú vagy, tudod jól, tudod, szeretlek, fáj nekem. Ilyenkor nyelni, köpni sincs kedvem. Hangom elfogy, megijedek. Ha ingerült, faragatlan vagy, kötekedő,

pattogsz, mint kecskeszar a deszkán, perbe fogod az eleveneket, perbe fogod a holtakat.

– Perbe? Ugyan. Legfeljebb nem tapsolok a mutatványhoz, mely az eleveneket csöpögő jóindulat kíséretében a másik csoportba segíti át. De tudod, az nem is dolgom nekem.

– Tudom. Fáj nekem, ha perelsz. Féltelek. És halkán mondom a hold alatt, a holdfényben, hogy okkal féltelek.

– Ej, babám, szép babám, a nyár, bizony, ifjú babám, a különös, a gondolatébresztő fény, a nyelvemre szökött az elragadó költészet. Ó, a szív, a szív, az emberek önzetlen szívjósága, hókristály tiszta becsülete. Ej, babám, ej, ettől gyönyörű az élet, káprázatos a nappal, elbűvölő az éjszaka. Ej, babám, ej, ezért szól szívemben a zene, a hárfa húrján születő. No lám, babám, ettől fakadok én boldogan nevetve dalra.

– Íme, tessék, üldögélek kényelmesen, figyelek jó szívvel, hallgatlak én hajnalig. De téged várnak. Azt ígérted, hogy amikor gyönyörű az élet, káprázatos nappalok, elbűvölő éjszakák jönnek, boldogan, nevetve dalra fakadsz. Menj hát, ha azt ígérted. Hárfa nem látok, csak ezt az öreg harmonikát. Szívedből szól, szép lesz így is a zene. Ők talán még türelmetlenek. Én nem. Én mindig türelemmel várlak.

Talán a századforduló idején épült, józsefvárosi háztetők, kémények rajza látszik a holdfényben.

Magasan repülőgép úszhat. Nem látni. Dong, dong, dong, dong, egyhangúan dong, mint üvegbura alatt a darázs.

Nyugtalan férfihang mondja.

– Én Istenem, jó Istenem, becsukódik már a szemem.

Cigaretta csikk pattan az aszfaltra, füstöl.

Tornacipós, zokni nélküli férfiláb lassan széttapossa.

–Tudsz jobbat, szebbet?

Pacsirta néz föl az égre, a józsefvárosi háztetők, kémények rajzai fölé a holdfényben.

– Ma este hülyére idegesít a repülőgép. Kár titkolni. Ma este kiver a veríték, a csalán. Kimondottan idegbajt kapok tőle.

A szexepiles lány is az eget fürkészi.

– Ideges ember ne imádkozzon, ne éjszakázzon. Ideges ember aludjon. Köszönj el csöndesen, vedd le szemed az égről. Eredj haza békességben. Holnap dolgozzál, evezzel. Nevezz a lányokon. Szívd tele a tüdőd. Húzd meg a lapátot a görögdinnyeszagú Dunán.

Egy utcai lámpa feje sápadtan világít.

– Hiába beszélsz, hiába nyugtatsz. Ha egyszer rám jön a frász, akkor rám jön. Övsömört kapok ettől a históriától. Mégis csak bosszantó. A repülőgép repüljön eleven emberekkel. Vagy hozzon banánt, narancsot, datolyát. Én Istenem, jó Istenem, verje meg a rossznyavalya ezt a hideglelős, elátkozott, lassan úszó repülőgépet.

– Butaságod baromnagy, baromságod még nagyobb. Ne edd magad fölöslegesen. Válogasd ki, mi a gond, mi nem. Mert szemed fénye megtörik, idő előtt meggörcbülsz. Epéd, léped fájni fog, kezéd reszketni.

– Duruzsol, duruzsol, átröpül felhőkön, át az óceánon. Bécsben gondol egyet, sóhajtot egyet, leteszi a kerekét. Kinyitják az ajtaját, átrakják a rakományt. Most már jön a másik, itt duruzsol szép hazámban, vidám magyar éjszakában. Itt cipeli a fejem fölött. Behúzott kerékkel, suttomban. Sötétben. Akármit válaszolsz, akárhogy szeretlek, akkor is duruzsol, duruzsol. Villog a lámpája. Pislog, mint a Pislogó. Kiver a csalán, kocog a fogam, vizes a kezem, szikkadt a szám. Kimondottan nyugtalanít.

Cigarettacsikk pottyán az aszfaltra. Füstöl.

Tornacipős, zokni nélküli férfiláb most ingerülten tapossa el.

Az utcai lámpa feje sápadtan világít.

A szexepiles lány is türelmetlenebb.

– Szikkadt a szád, túl sokat duruzsolsz. Túl sok a szöveg. Kilyukadt hordó vagy, csorog a lelked. Már a térdemig ér. Mit jajongsz az éjszakában, észveszejtő hőségben? Nem vagy pap, nem vagy vámőr, nem vagy irányító torony. Nem neked kell fogadnod a repülőtérén a repülőgépet. Nélküled rakják autóba a rakományt. Hűtőszekrénybe is nélküled teszik. Nem te küldted hosszú útra, nem is hozzád érkeznek.

Éles, vékony, elnyújtott macskanyávogás hangzik. Váratlanul vidám madárcsicsergésbe csap át.

Néhány pillanattal később már hatalmas a csönd.

Az italbolt ajtajában egy férfi jelenik meg – sziluett –, kilép az utcára.

Rövid időre megáll, balra-jobbra fordítja a fejét, majd elindul. Egyenes, szép tartással, árnyként, nyugodt léptekkel megy a gyéren világított, néptelen járdán. Ő is fölfelé néz, a holdfényes égre, a háztetők, kémények rajzára. Villanásnyi időre az utcai lámpa sápadtan világítja meg távolodó alakját. A férfi léptei fület bántóan fölerősödnek, fémesen, élesen, idegesítően, mintha nagyon szűk, nagyon zárt, nagyon magas falú börtönudvar kemény kövezetén vasalt cipők pendülnének katonás pontossággal. Egyforma ritmusban koppannak, majd lassan, fokozatosan halkulnak az üres utcán.

A repülőgép dongását már nem hallani.

Pacsirta és a szexepiles lány alig hangsúlyoz valamit. Ennek ellenére érezni, hogy a két beszélgető nem az unalmát űzi, nem üresjáratban fecseg. Mindketten nagyon vigyáznak, akár az orgyilkosok. Igyekeznek belső feszültségüket visszafogni.

Vibrál tőlük az éjszaka.

Pacsirta a sziluettet figyeli.

– Úgy látom, ha jól látom, nem a mi emberünk.

– Ha úgy látod, jól látod. Nekem elhiheted. Igazán megismerném. Egy szerelmében csalódott rendőrtiszt távozik, bánatában veri a díszlépést. Oldalán fegyver. Nem ő az áldozat, Pacsirta.

– Ó, szegény rendőrtiszt. De marha nagy baja van. Kísérje minden lépését szerencse. Fegyvere maradjon tokjában. Fogadja új bánat, új asszony, meleg ágy, puha szék, ölelő kar. Szenvedjen kedvére. Mondd, mit gondolsz, az áldozat mindig tudja, hogy áldozat?

– Nem mindig, Pacsirta. Sőt nyugodtan mondhatom, nagyon ritkán tudja. De ő tudja.

– Azt is, hogy figyeled? Hogy várod?

– Azt is, hogy lecsapok rá.

– És ha megszökik?

– Adja Isten, Pacsirta. Szívemből kívánom. Meneküljön ajtón, lépjen ki ablakon.

– Minden számításba hiba csúszhat. Ha rosszul kalkulálsz?

– Hogy érted?

– Te fázol rá.

– Az nem lehet, Pacsirta. Tudom biztosan, nem lehet. Képtelenséget beszélsz, hű pajtás.

– Ugyan miért, boszorkány?

– Egyszerű az ok. Egyenlőtlen a harc. Az inge mögé látok. Töhetetlen, védtelen.

– Félnótásnak születél. Talán csak képzelődsz.

– El ne hidd, Pacsirta, drága, hű pajtás. Félnótás vagyok. Álmomban sem tévedek. Fél a szememtől, tükör az. Fél a szavamtól. Emészti, akár a tűz. Sápadt arcom figyelmeztetés. Ha megszólítom, megrezzen. Félelmében már ordít.

– Igaz, ami igaz. Ordít. Durva, kegyetlen. De nem fél ő senkitől.

– Ne feledd, Pacsirta, én tudom a titkot.

– És az áldozat?

– Ő is.

– Amit ketten tudnak, nem titok. Sem Pesten, sem Budán. Mondd csak, félnótás boszorkány, drága, jó pajtás, ha megfőzted füvedet, tálalod a mérget, varázssóltál, bűvöltél, kimondod a titkot, ha megtettél mindent, és a győzelem küszöbén az áldozat kirökhög?

Néptelen a gyéren világított járda teljes hosszában, ott is, ahol az ismeretlen férfi katonás léptekkel végigment.

Hatalmas a csönd.

A szexepiles lány váratlanul indulatosan kiabál.

– Hallgass! Elég! Hallgass, ha mondom, te senki!

– Pillanat szünet után más hangon folytatja.

– Ne haragudj, nem jól beszéltem, hű pajtás. De képtelenség volt minden szavad. Tíz éjszakán, száz éjszakán lesem. Nem. Amit beszéltél, az a lehetetlen. Belerúgok a koporsójába. Ezért születtem. Ez minden reményem.

Az utcai lámpa feje sápadtan világít.

A szexepiles lány arca sápadt, konok.

– A félnótás boszorkány nincs egyedül. Van, aki egyetlen szó nélkül segíti.

Pacsirta szánja a lányt.

– Az Angyalarcú. Bokszerrel, késsel, doronggal támadhat rá. Egyetlen szó nélkül fölfalja. Fél kézzel a falra keni.

A szexepiles lány titkot tud. Azt árulja el Pacsirtának.

– Az Angyalarcú riadt. Búcsúzik. Szépen csinálja. Nemsokára belehull a semmibe. Megöli egy nő őt is. Ezen ember már nem változtathat többé. És ezt a gyilkosságot sem lehet majd bizonyítani. Pacsirta, énnekem más segít.

A falon fekete fészület, holdezüst fényben.

Most érkezik ide a magasban úszó repülőgép hangja. Dong, dong, dong, dong, egyhangúan dong, mint üvegbura alatt a darázs.

A fürdőszobában Valentin úr befejezte előkészületeit. A hurkapálcikákra tűzött vattacsomókat nylonzacskók védik, befűzőgumik zárják szorosan, légmentesen, nehogy elpárologjon a vattára töltött folyadék.

Utolsót lobban a magas láng a mosdó szélén. Kialszik a tűz.

Valentin úr eltakarítja a fehér porcelánról az égés maradványait. Szép rendesen sorba rakja a pálcikákat elegáns aktatáskájába, majd becsukja.

Közben a szobából harmonikakíséret hallatszik. Halk a harmonika hangja, szerényen követi a szavak zenéjét.

A szöveget az Angyalarcú, ahogy a Nietzsche-versekkel tette, nem prózában mondja, nem is énekli. A hatás jóval kevésbé ünnepélyes, mint amikor verset mond valaki. Így nincs lehetőség szavak kiemelésére, hangsúlyozására, legfőképpen nincs az értelmezésükre. Szerencsére.

A vers szólal meg:

Tudod, hogy nincs bocsánat,

hiába hát a bánat.

Légy, ami lennél: férfi.

A fű kinő utánad.

A bűn az nem lesz könnyebb,

hiába hull a könnyed.

Hogy bizonyosság vagy erre,

legalább azt köszönjed.

Ne vádolj, ne fogadkozz,

ne légy komisz magadhoz,

ne hódolj és ne hódíts,

ne csatlakozz a hadhoz.

Maradj feleslegesnek,

a titkokat ne leld meg.

S ezt az emberiséget,

hisz ember vagy, ne vesd meg.

Emlékezz, hogy hörgöttél

s hiába könyörögtél.

Hamis tanúvá lettél

saját igaz pörödnél.

Atyát hívtál elesten,

embert, ha nincsen isten.

S romlott kölkökre lőttél

pszichoanalízisben.

Hittél a könnyű szóknak,
fizetett pártfogóknak
s lásd, soha, soha senki
nem mondta, hogy te jó vagy.

Megcsaltak, úgy szerettek,
csaltál, s így nem szerethetsz.

Most hát a töltött fegyvert
szorítsd üres szivedhez,

vagy vess el minden elvet
s még remélj hű szerelmet,
hisz mint a kutya hinnél
abban, ki bízna benned.

Valentin úr elkészült. Körülbelül a hatodik versszak után nyitja halkán a szoba ajtaját. Kezében fénylő, elegáns, fekete aktatáskájával úgy áll a küszöbön, mint egy most érkezett idegen.

Eszter időközben tiszta poharakat, kistányérokat, feketéscsészéket tett az asztalra.

Az órán már elmúlt negyed tizenkettő.

Az Angyalarcú harmonikájával a nyitott ablakban ül.

Valentin úr moccanni se mer, nem akarja megzavarni a produkciót.

Nézi az Angyalarcút, aki kedvesen, könnyeden, mosolygó szemmel, egyszerűen, természetesen kíséri magát a harmonikán.

Befejeződött a félig próza, félig vers, félig sláger előadás. Nincs mit mondani utána. Kis ideig csönd, mozdulatlanság marad a szobában, azután valaki mozdul, Eszter kávét tölt, kínálja.

Valentin úr a félig nyitott ajtóban marad, mozdulatlanul.

Figyeli a kis társaságot.

Bárhogy helyezkednek is el, mozognak, változtatják helyüket, valamiképpen összetartoznak. Érezni, milyen erős a kapcsolat közöttük. Hogy ez a kapocs szeretet vagy gyűlölet, kíváncsiság vagy unalom, bizalom, féltés, féltékenység vagy bármi, szinte mindegy.

Valentin úr az egyetlen, aki kívül rekedt az áramkörön.

Eddig idegenségét, a furcsa feszültséget megkísérelte bűvésztrükkökkel oldani.

Most kész a legnagyszerűbb, legveszélyesebb mutatványára. Megtett minden előkészületet.

Késő.

Hiába hallja még a kis közönség elragadtatott csodálkozását. Sikere nem oldott meg semmit. Alig másfél-két méternyire áll a többiektől. Pár lépéssel köztük lehetne.

Nem mozdul.

Magas tőfokú érzelmek áramlanak a többiek között. Közük van egymáshoz. Még az igyekezet is szánalmas, hogy áthidalni próbálja a távolságukat.

Ez az a pillanat, amikor Valentin úr megérzi helyzete lehetetlen voltát. Azt is, hogy itt semmi trükk nem segít.

Világosan tudja, önmagát is, Klárikát is csak akkor mentheti meg, ha minél gyorsabban minél távolabb kerül ettől a helytől.

Elérhetetlen messzeségbe vágyik.

Fölenged lassan a mozdulatlansága.

Menekülni szeretne.

Eszter körbehordja a kávé, kínál mindenkit.

Az újságáruslány nem gúnyolódik.

– Meghatóan szép, fölemelő ez az általános happy end. Klárika megtalálta az igazit. Holnap kimondja a boldogító igent. Holtomiglan, holtodiglan. Angyalarcú, te visszaveheted a Trabantodat. Mindenkit magad szállíthatsz, ahogy tervezted. Nem citálnak semmilyen bizottság elé. Nincs vádbeszéd. A védőbeszéd is elmarad. Nem támad senki, nem kell készülnöd lehetetlenre, hogy bebizonyíts evidenciát. Marad minden a régi. Vidámabb dalra fakadhatnál, nem gondolod?

– Vidámam nem tudok. Megmondtam már. Ezt is csak játékból próbáltam egyszer régen. De a magnómat elhoztuk. Azt kerestek rajta, amit akartok.

Odaviszi a magnetofont Klárikához, a kazettákkal együtt.

– Szép vidámam, az alkalomhoz illőt. Tudod mit, Klárika, a tarisznyányi kazettával együtt neked adom. Nászajándékkul. Egy kivétellel. Az az Újságosé.

Valentin úr elszánta magát a menekülésre. Csukva a szoba ajtaja. Ő már az előszobában áll, az ajtót nyitja.

Eszter befejezte a körbekínálást, leteszi a tálcát. Keresi jövő sógort.

– Oszkár! Drága Oszkár, még nem készültél el? Várj, jövök, segítetek.

Kimegy ő is. A fürdőszoba felé indul, amikor észreveszi Valentin urat a már nyitott előszobaajtóban.

Karon fogja, cipeli vissza magával.

– Mindnyájan türelmetlenül várjuk a nagy mutatóváltást. A legszebbet, a legveszélyesebbet, a legnehezebbet.

Valentin úr mentegetődzik.

– Késő van, Eszter kedves. El kell mennem. Értsd meg, haza kell mennem.

Már bent vannak a szobában, a többiek között.

Eszter büszke a teljesítményére.

– Az utolsó pillanatban sikerült elcsípnem. Szökni akart.

Klárika megriad. Odalép Valentin úrhoz.

– Az nem lehet. Megígérte, hogy nem hagy cserben. Nem hagy magamra egyetlen pillanatra sem.

– Megígértem. És meg is tartom, természetesen. Soha nem hagyom cserben, Klárika. Bármilyen történet. Soha. Semmiért.

Az idős pincér körülnéz az üres ruhatárban.

Zárják az éttermet, az eszpresszót. Ezután már csak a bár marad nyitva.

A pincérlány, aki Valentin urat kiszolgálta, utcai ruhában, nagyon csinosan, elegánsan tart a kijárat felé. Az idős pincér, szintén jól szabott, csínáltatott nyári ruhában, odalép hozzá.

– Biztos vagy benne, hogy nem keresett senki?

– Mondtam már, senki az égvilágon.

– Egyetlen forintja nem maradt a szerencsétlennek. Csak a vonatjegye.

– Kár úgy aggódnod a kedves vendégért. Ha nincs pénze, majd csipkedi magát, hogy elérje a vonatot.

– Remélem, igazad van. De ha mégsem éri el? Itt rostokolhat egy idegen városban, fillér nélkül, reggelig.

A pincérlány türelmetlen, megvonja a vállát.

– Az se a te bajod. Nem vagy a dadája.

Kimegy az ajtón.

A pincér még tétovázik egy pillanatig, majd ő is elindul.

Az elég néptelen Rákóczi úton vezeti az újságáruslány a Trabantot.

Az Angyalarcú és a Lány a hátsó ülésen ül. A Lány feszeng, nyugtalan.

– Remélem, Valentin úr elérte a vonatát.

Az újságáruslány megvonja a vállát.

– Nem tudtam gyorsabban menni. Így is Istenkísértés volt ez az út.

A Lány a Gellérthegyről az egész helyzetet nem érti.

– Mért nem mondta meg hamarabb, hogy a pályaudvarra siet? Csak a kocsiban szólt. Ha tudták volna, hogy el kell utaznia, elengedik hamarább biztosan. Akkor nem tartóztatják annyira – talán.

Az Angyalarcú magyaráz.

– Igaza volt, hogy nem szólt. Ma este egyszer már el akart tűnni. Mit gondolsz, mondhatott volna olyat, amit elhisznek neki? Hiába emleget pályaudvart, induló vonatot. Mindenki azt hitte volna, meggondolta magát. Lelécel szép csöndesen. Menti magát. Szegény. Hiába készülődött, nem tudta bemutatni a legnehezebb, legveszélyesebb mutatványát.

– Ki gondolhat ilyen ostobaságot, hogy otthagyja Klárikát? A vak is láthatja, milyen nagyon szereti. És én azt hiszem, Klárika is ragaszkodik hozzá.

– Ragaszkodnia kell. Nincs más lehetősége.

– Én mondtam, hogy jöjjön hozzánk, nálunk lakhat. Elég nagy a szobám. Nem akart. Menekülne még a kerületből is.

– Hamarabb kellett volna. Amikor még több ideje volt választani. Nemcsak ez a kényszerházasság.

A Lány Valentin úrért aggódik.

– El kellett volna kísérni a vonatig. Ha kiderül, hogy mégsem érte el, hazavihettük volna szegényt kocsival.

Az újságáruslányt elfutja a méreg.

– Volna, volna, volna. Valentin úr felnőtt ember, ha lekési a vonatát, hazaér maga, a mi gyámkodásunk nélkül is. Valahogy csak elrendeződik minden. Ma olyan

elrendeződös este van. Angyalarcú, még a te tekintélyvédő főnököd is nagy meakulpázva rájött, hogy neked van igazad.

– Rájött, hogy tegnap halt meg az apám. A konvenciók éber, szigorú őre nem sérthet meg konvenciót. Illetlenség olyankor zavarni bárki embert, amikor még arra sem volt idő, hogy a könnyei fölszáradjanak. A friss halott némi kis tekintélyt kölcsönöz az itt hagyott élőknek is. Annyit mindenképpen, hogy megkegyelmeznék el nem követett bűnéért. Milyen kár, hogy kegyelemre nem tartok igényt.

Már látszik a Margit-híd. Az újságáruslány szótlanul vezet, a gellérthegyi Lány megkönnyebbült.

– A te bőrödben most nem oknyomoznék, csak örülnék. Magad is tudod, milyen kegyetlenül reménytelen az ilyesfajta küzdelem. A tekintélyt védő tekintéllyel szemben csak vesztes lehetsz.

Az Angyalarcú cigarettát tesz az újságáruslány szájába, meggyújtva. Maga is rágyújt.

– Nem akarok győzni.

Erre már az újságáruslány is fölcsattan.

– Elárulnád, végül is mit akarsz?

– Bizonyosságot.

A Lány is rágyújt, úgy mondja.

– Azt már megszerezted. Méghozzá nyár végi kiárusításon. Fele áron. A megtakarítást módodban áll értelmes szükségletedre fordítani. Ezt a bővlít szépen zsebre teszed, tovább foglalkoznod se kell vele.

Az újságáruslány helyesel.

– Így igaz. Ki se kell mondanod, hogy a jövőben hamis tekintélyekben hiszel. Azt se, hogy zászlódra engedelmesen föltűződ a gondolattalan megalkuvást. Végsőkéig véded, és ha kell, meg is halsz érte.

– Ki gondolta volna, hogy ilyen jókor halt meg az apám. Hiszen nem Klárikáé, az enyém az igazi happy end. Hálátlan galád vagyok, ha nem veszem tudomásul. Végtelenül tapintatosan még arra sem kényszerítenek, mint őt szegényt, hogy a dologhoz illően jó pofát vágva kidadogjak boldogító igent. Nekem még világga szaladnom se kell. Jó menedékem az apám koporsója. Biztosnak látszó védelem. És ha jól meggondolom, még talán neki is szüksége van ennyi bűnre. Életében úgyse csinált soha ilyent. Nem szelídített törvényszerűséggé megalkuvást. Azt tartotta, nem érdemes a vízbe szarni, mert nem lehet elúszni tőle.

Az újságáruslány elkomolyodik.

– Angyalarcú, ismerjük egymást jóformán azóta, hogy megszülettünk. Soha be nem csaptalak, te is tudod. Ha ennek a verekedésnek akár molekulányi értelme lehetne, nem kérnék arra, hogy abbahagyd. Az is lehet, hogy még így se kérlek rá. Csak annyit tégy meg, önvédelemből, hogy hideg fejjel, józanul, indulatok nélkül gondoljuk át, miért milyen árat kell megfizetni. És ha úgy érzed, megéri, én melletted vagyok. Segítek mindenben, ha akarod.

A Lány indulat nélkül folytatja.

– Kierőszakolhatsz egy vizsgálatot. Csak arról beszélhetnek, mennyire tépáztad meg a beteg előtt a hibát elkövető orvos tekintélyét. A hibát a magad erőszakos, gyors módján kijavítottad. A szomszédodat nem fenyegeti már életveszély.

– Nem. Már nem.

Az újságáruslány hangosan gondolkodik.

– Evvel elveszett a legjobb érved. Ha a kis feledékenységbe a beteg belehat, akkor lehetett volna bizonyítékod a mulasztásra. De te meggondolatlanul kivédted a bajt.

– Meggondoltan védtem ki.

Az újságáruslány rávágja.

– Csöppet sem javít a helyzeten. A beteg nem lesz hálás érte, azt se tudja talán, hogy veszélyben volt. Teremtettél számára a köztököséssel egy kellemetlen helyzetet. Ő a jövőben is ugyanabban az orvosban lesz kénytelen bízni. Bár, ahogy én az ilyesmit ismerem, a jövőben nyugodtan bízhat benne. Ha senkire, őrá ügyelni fog. Kiderült, hogy nagy emberek állnak mögötte. Ennyit elértél.

– Ez is valami.

A Lány elfáradt.

– Nem áll arányban mindavval, amit simán a nyakadba varrnak. Tönkreteszed jövőd kollégáid jó hírét. Megingatod a beteg hitét, bizalmát. Hátráltatod a gyógyulásukat. Te se tudod megváltani a világot.

– Nem. De az, hogy a világon lényegeset nem változtathatok, mentségem sem lehet. Elismerem, egyetlen ember rémítően keveset tehet. De azt a keveset legalább minden körülmények között meg kell tennie. Nekem is, másnak is. Az, hogy kevés a lehetőségem, nem menlevél arra, hogy semmit nem kell megkísérelni sem.

Az újságáruslány alig figyeli az utat.

– Akkor mért keresel menlevelet? Mert azt teszed. Nem fogadsz el kegyelmet el nem követett vétekért. Szép. Igazad is volna, ha nemes tiltakozásod ellenére végezhetnél majdan a magad választotta munkát. Amiben hiszel. De tudnod kell, csúnya dolog a világ, ha nem létező tekintélyt védeni fog össze. Kizárnak az egyetemről is. Egyetlen tollvonással kiütik a kezedből azt a munkát, amelyben hinni tudnál. Vedd végre észre, hogy rosszul kérdezel.

– Talán. De az is elképzelhető, sok fantáziával, hogy a lehetséges válaszok közül egyiket sem tudom majd elfogadni.

Az újságáruslány kétségbeesetten próbálkozik.

– Kár süket ostobasággal szembemenni. Kár az időért, az energiáért. Az a fontos, kinek van igaza? Az szó. Éppen olyan értelmetlen, mintha azt kívánnád, hogy aki évtizedeken át jól megélt talpnyalásból, nagyképből és a mundér becsülete védőből, az varázsütésre értelmes emberi lény legyen. Ezért a pity hűsödésért minek kockára tenned a pályádat, a valóban értelmes életet.

– Tudom, hogy igazad van. Hagynom kéne, puffan, ahogy esett. Örüljek, mert a részvét hirtelen meglágyította a szíveket. Az a bajom, hogy valami, amit nem ismerek, a fejeket előbb lágyította meg.

A hídon járnak, a Sziget bejáratánál.

– Ha kiereszted a gőzt, te is nevetni fogsz az elszánt küzdelmükön, amely sosem volt tekintélyt védelmezne, ha a nem létezőt volna lehetőség megvédeni.

– A valódi tekintély nem szorul védelemre. Az áldolgokat meg hiába védik. Igaz. Akkor mit védelmeznék ellenem? Ha ragaszkodtok hozzá, elismerem, viselkedésemet semmi nem mentheti. Értem én, már hogyne érteném. Valójában talán csak annyi a bajom, kis korrekciót szeretnék az eskü szövegén. Mindössze annyit, a jövőben nem a beteg életét kell védeni. Elsődleges szempont, védeni mindenáron egymás elvesztett jó hírét, tekintélyét. Pontosabban, mindennek hűlt helyét. Mindegy. Nekem tudnom kell, az élet vagy a tekintély tiszteletére állok-e

csatasorba. Ha valamely csoda folytán elvégezhetem az egyetemet, kevés sikerélményre számíthatok. Romantikus pálya ez, nap mint nap verekedni kell a reménytelennel. Meddő küzdelmek sora. Jó esetben nyerhetek némi kis haladékot. Haladékot csak, tudod, mit jelent? Apám, ha itthon marad, akkor sem él örökké. Még egy év, talán másfél. Tizennyolc hónap, hetvennyolc hét. Az egész kis idő még ötszázötven nap sem lehetett volna. Nem sok. Ha meggondolom, hülyéskedésre többet vesztegethetek el. Az élet közben. Akkor, lehet, sok szót nem érdemel. Csakhogy a végén ez minden idő. Nem ugyanaz egészen, azt hiszem.

Valentin úr letörten álldogál az egyik pénztáráblak mellett. Olyan szerencsétlen, hogy az álmos, fáradt pénztáros megszánja.

– Húsz perc múlva indul a gyors. Húsz hetvenet kell ráfizetni a jegyre. Azután abba irányba csak reggel megy vonat.

– Pillanat türelmét kérném.

Kotorász a zsebeiben.

Már csak aprópénze van. Nagy keservesen összeszed kilenc forintot.

Ha elég volna, akkor is szégyellené odaadni a pénztárosnak. Ötvenfilléres, húszfilléres, még tízfilléres is vannak kinyújtott tenyerében.

Embertelenül fáradt, összetört.

Gyűrött az inge, már az arca sem olyan sima, ahogy megszokta. Cipője, örökké ragyogó cipője poros.

Áll reménytelenül, kinyújtott tenyerében az aprópénzzel.

Olyan most, mint egy végképp elfáradt, öreg koldus.

A pályaudvar forgalma kisebb, mint nappal, de néhány vonat indul-érkezik. A hatalmas csarnokban csak szállingóznak az emberek, de nem kihalt a Keleti.

Egy-egy Valentin úr közelében megálló, jövő-menő emberen látszik, legszívesebben aprópénzt dobna a kinyújtott tenyerébe.

Bármennyire elesett is Valentin úr ebben a percben, mégis árad belőle valami, ami megállítja a már zsebben kotorászó kezeket.

Nem koldus. Nem lehet pénzt adni neki.

– Köszönöm a türelmét. Talán mégis megvárom inkább a reggeli vonatot. Viszontlátásra.

Most nagyon öreg. Megy a váróterem felé. Benéz.

A szokott képet látja, a várótermek általában ilyenek.

Várároznak az emberek, ki-ki a maga módján, a maga lehetősége szerint próbálja elűzni az unalmát.

Szundikálnak, van, aki horkol is, kártyáznak, sakkoznak, esznek, isznak. Néhányan idegenül ténferegnek az egymást bizonytalan idő óta ismerő kis csoportok között, míg végül csatlakoznak valamelyikhez. Kibicelnek kártyánál, beleszólnak sakkpartiba, cigarettát előszedőt tűzzel kínálnak.

Külön-külön semmi különös nincs az emberekben, csoportokban. De együtt kiábrándító, ijesztő a látvány. Sehogy sem elhelyezhető Valentin úr rendezett, szabályos életképzelései közé.

Ő maga is tudja, a legokosabb az volna, ha itt várná meg a reggeli vonatot. Kiveszi tárcáját, rágyújt. Tüzet ad egy nem túl ápolt férfikéz.

Az idegen arca borostás. Nem jobban, mint az övé. Nyilván a tüzet kínáló idegen is kora reggel, indulás előtt borotválkozott. Valentin úr megriad az ismeretlen, izzadt, gondozatlannak tűnő embertől.

Nem meri visszautasítani a tüzet. Gyorsan rágyújt.

– Köszönöm.

Menekül ki a váróteremből, a pályaudvarról.

Kilenc forintjával, amiről tudja, hogy még cigarettát sem merne vásárolni filléreiből, nekivág a forró, idegen, augusztusi éjszakának.

Már látni a Casanovát, előtte az Angyalarcú anyjának rikító kiskocsiját.

Talán egy sarokkal előtte áll a Trabant. Az újságáruslány kiszállt, fölemelte a motorháztetőt, nézi a motort.

Bütyköl valamit.

Óvatosan, hozzá ne érjen semmihez.

Nincs a kocsinak semmi baja. Időt akart nyerni, amikor a kis sárga autót megismerte.

Régóta kereste ezt a találkozást, most fél tőle. Szeretné elkerülni, de ebben a percben még nem tudja, hogyan.

Gondterhelten vizsgálja a motort.

Az Angyalarcú és a Lány a járda széléről figyeli az újságáruslány működését.

Az Angyalarcú észrevette a hirtelen kocsijavítás okát. A Lány nem ismeri a helyzetet, gyanútlan.

Az Angyalarcú mosolyog.

– Gondterheltnek látszol. Olyan nagy a baj?

– Megbirkózom vele. Akár te a magadéval. Meglásd, végül eszembe jut valami értelmes megoldás.

– Értelmes?

– Valami, aminek értelme van. Nem okosnak látszani szeretnék, megoldást keresek.

– Sok sikert. Ne segítsek?

– Már csak a te segítséged hiányzik, más bajom nincs. Képes vagy atomjaira szedni ezt a biciklit. Ha csak ránézel, féllő, hogy itt szobrozhatunk reggelig.

– Álmodik a nyomor. Ne reménykedj. Nem töltjük itt az éjszakát a szabad ég alatt. Bemegyünk szépen, megmosod a kezed, és tiszta kézzel táncolsz velem, ahogy ígérted. Mert megígérted.

– Meg. Csak azt nem tudhattam előre, hogy ilyen dögfáradt leszek. A fenét keresünk épp ma ebben a lepra bárban. Kicsit sűrű volt nekem ez a mai nap. Nem bánnám, ha vége lenne végre. Ha nagy békességben álomra hajthatnám jókedvűnek nem mondható fejem. Holnap is van nap. Sőt, nagy valószínűséggel holnapután is. Beváltjuk máskor az ígéretet.

– Sajnálalak, de ma fogtok itt táncolni velem. Fáraszt az üres prédikáció, meddő vita. Elegem volt belőle.

A Lány is érzi, hogy jobb volna eltűnni erről a környékről.

– Én is fáradt vagyok. Annyira, hogy tovább prédikálni se akarok. Kérlek, halasszuk holnapra a táncot és a további vitát. A magam részéről egyetlen szót se szólok reggelig. Így jó?

Az Angyalarcú mosolyogva áll föl a járda széléről.

– Nem kényszeríték senkit semmire. Mindkettőtöknek szép, nyugodt álmot kívánok.

Az újságáruslány fölegyenesedik hirtelen.

– Hazamegyünk?

– Oda mentek, ahová kedvetek tartja. Én ide készültem, ide megyek. Mindenki maga dönti el, mikor, hogyan hagyja magára a barátait. Nyugodtan elindíthatod a kocsit. Majd hazamegyek taxival. Vagy gyalog.

Az újságáruslány becsukja a kocsi tetejét.

– Rendben. Záróráig eltáncolgathatunk. Annyit ígérj meg cserébe, hogy holnap veszteg maradsz. Legalább az egyetemmel, a pályáddal elfogadod a békét.

– Itt ma éjszaka eldől valami. Te is tudod. És ha minden úgy van, ahogy gondolom, iszonyatosan nagy szükségem lesz egy akármilyen pici kis fogódzóra. Ha elvész a maradék hitem abban, hogy bármi történhet velem, a munkám legalább tisztességes lehet, ha ez a kevéske szilárdnak tűnő talaj is csúszni kezd a talpam alól, gondolod, marad még valami, amiben egy kis időre megkapaszkodhatom?

A Lány is föláll a járda széléről, lesimítja, leporolja a ruháját.

– Úgy látszik, túljutottam a holtponton. Már nem is vagyok álmos annyira.

– Ne féljetek, nem tart soká. Jólesik majd a sűrű nap után a halk zene, tapintatos homály. A romantikus, bájos hangulat. Voltam már itt. Szép hely. Boldogság csordogál az ízlésesen terített kis asztalok alatt. Nem lesz baj. S ha véletlenül lenne, biztosíthatlak, nem a mi bajunk.

Az újságáruslány mellékesen, hangsúlytalanul kérdezi.

– Ma is nálad van az a hülye bokszer?

– Nem is tudom. Valószínű, hogy nem vettem ki sehol sem a zsebemből. De nincs mitől félned. Mindenkinek olyan fegyverre van szüksége, amellyel, ha a szükség úgy kívánja, verekedni tud, megvédi magát. Másokat is talán. Az a múlt alkalommal kiderült, a bokszer nem az én fegyverem. De nagyon remélem, azért mégsem vagyok fegyvertelen.

A Casanova hangulata nemigen változik.

Halk a zene, takarékoskodnak a világítással, bár ennek az energiatakarékossághoz semmi köze. Nagyon sok az égő a teremben, harsány, ragyogó fényt árasztanak, ha engednék, hogy világítsanak. De mindenütt, falon, asztalon, zongorán, mennyezeten régeinek tűnő, díszes selyemernyők tompítják erőteljesen a fényt.

Zenekari szünet lehetett, a zenészek most kezdik újra a műsorukat.

Valószínűleg ez az oka, hogy a szokott mozdulatlanság helyett nyüzsgés van. Az asztaloknál, bárpultnál ülők egy része táncolni indul.

Stiberinger leteszi poharát, föláll az asztaltól. Megszokott, meghitt mozdulattal segít fölállni az Angyalarcú édesanyjának. Hátrább húzza a nő székét.

A nem túl nagy parketten már néhányan táncolnak.

A készülődőkön látszik, nyilvánvaló, túl nagy testmozgásra nem számítanak. Nem lesz kevés a pár négyzetméternyi hely.

Nemcsak az egymással táncolók préselődnek szorosan egymáshoz, a párok is annyira közel vannak, hogy jószerivel azt se lehet biztosan látni, ki kivel táncol. Amennyiben ezt a ritmikus álldogálást táncnak lehet nevezni.

Nem kevés a Stiberingeréknél groteszkabb pár.

A sok pénz igyekszik elmosni a korkülönbségeket. Ez valamelyest, idővel, sikerül is.

No nem úgy, hogy a túlápolt, túlóltözött, túlkozmetikázott vendégek életkorából lekanyarítana egy darabkát. Ellenkezőleg. A fiatalok túlélészserezettsége, túlfestése, már mindent ismerő unalma idősi partnerükhöz a táncolókat.

Stiberingerék a táncolók közé értek. Beszorítják magukat a szinte egy helyben hullámozó emberek közé.

A bárpultnál az a lány cigarettázik, aki azt hitte, az Angyalarcú őt gorombította le. Egyedül van, de a közelében levő poharak, táskák jelzi, társai táncolni mentek.

Ebben a furcsa tenyészetben ő sem hat természetesnek, az Angyalarcú sem, a két lány sem, akikkel az ajtónál megállt.

Nincs üres asztal. Mindenütt poharak, teli hamutartók, a hamutartó szélén égve hagyott cigaretták, táskák, kesztyűk jelzik a táncolók jelenlétét.

Az Angyalarcú a két lánnyal a bárpulthoz megy. Rendel valami italt, majd magára hagyja a lányokat. Szétnéz, láthatóan keres valakit.

Odamegy az egyik pincérhez.

Nem lehet sokkal idősebb nála, talán ha öt-hat esztendővel. A születési bizonyítványa szerint. Külseje már magán viseli az esztendő óta tartó éjszakai munkát. Végtelenül jólnevelt, udvarias, halk, gépies. Szinte személytelen.

Az Angyalarcú megvesztegetően kedvesen kéri.

– Igen hálás lennék, ha találna ebben a zsúfoltságban egy asztalt a számunkra.

– Amint fizetni akarnak valamelyik asztalnál, azonnal ráteszem a foglalt táblát, uram.

Az Angyalarcú pénzt csúsztat a pincér kezébe.

– Köszönöm, barátom.

Nagy borra való lehet, szokatlanul nagy, mert a pincér meg akarja szolgálni.

– Fél órán belül lesz üres asztal, biztosíthatom.

Az Angyalarcú keserves képpel nézi a homályban nyüzsgő alakokat.

– Nem úgy tűnik, hogy egyhamar megunná valamelyikük. Kitűnő a hangulat, sajnós.

A pincér mosolygása parányit változik. Eddig az udvarias, szolgálatkész szakmai álarc ült a képén, most őszintén, magánemberként neveti el magát.

– A hangulat valóban kitűnő, uram. Mi megteesszük, ami rajtunk múlik. Csak a kedves vendégek nem sokáig bírják az iramot. De hát ez, ugyebár, természetes.

Az egyik asztalhoz most megy vissza az egyik pár. Hiányától nem lesz kevésbé zsúfolt a parányi parkett. Nem túl messze Stiberingerék asztalától ülnek le.

A férfi a karóráját nézi.

A pincér megkönnyebbül.

– Tévedtem, uram. Néhány perc múlva lesz üres asztalunk. Az a vendég, aki a karóráját nézi, pillanatokon belül fizetni fog. Máris hozom a foglalt táblát.

Elmegy. Az Angyalarcú odaáll a két lány közé a bárpultnál. Iszik.

Innen a bárpulttól talán még groteszkabb a kép. Az Angyalarcú csodálkozik.

– Ki gondolta volna, hogy ennyi gyászoló akad egy ilyen forró augusztusi éjszakán.

Leteszi poharát, cigarettával kínálja a lányokat, ő is rágyújt. Azt is észreveszi, hogy az a lány, aki a múlt alkalommal cigarettát kért tőle, szintén rá akar gyújtani. Udvariasan tüzet ad neki. Folytatja közben megkezdett történetét.

– Egyszer régen, már egy hónapja is lehet, azt tanácsolta valaki, hogy a friss gyászt úgy a legkönnyebb elviselni, ha fölszed az ember egy bigét, leissza magát, és lefekszik vele. Nem hittem volna, hogy ennyien kipróbálják a receptet. Akkor is sejtettem, hogy ez nekem nem fog menni. Kavargott a gyomrom, amíg a jó tanácsot hallgattam. Úgy látszik, az életkor növekedésével a gyomor is erősödik. Ki tudja. Bár az is lehet, hogy csak a fantázia gyöngül.

Valentin úr ténfereg a kihalt Nagykörúton. Kezében az elegáns, fekete aktatáska.

Automatikus léptekkel viszi lába a Hungária felé. Nézi a bezárt éttermet, a hatalmas, lefüggönyözött, sötét kirakatablakokat.

Megy tovább, visszafelé.

Néhány lépést tesz a Rákóczi úton, a Keleti felé.

Megtorpan.

Léptei meggyorsulnak, amikor visszafordul. Menekül a váróterem fölrémlő képétől.

Bárhová, csak oda nem.

Vaktában vág neki az alvó városnak.

A Hungária bárja nem annyira előkelő, mint a Casanova. A vendégek hangosabbak, természetesebbek. Egymáshoz illőbbek is.

Az idős pincér, elegáns utcai ruhájában, nem különbözik a bár vendégeitől.

A főpincérrel tárgyal.

Távrolról úgy tűnik, egyik vendég a rendelést beszéli meg.

Az idős pincér tárcájából két ötszáz forintost szed elő. Átadja a bár főpincérének.

– Ha egy magamkorú férfi keresne, kérlek, mondd meg neki, hogy hazamentem. És add oda ezt a pénzt.

– Tartozol neki?

– Nem.

– Tudni fogja, hogy miért küldöd?

– Gondolom, igen. Semmi pénz sincs a szerencsétlennél.

– Hogy néz ki?

Az idős pincér próbálja maga elé idézni Valentin urat, miközben a tárcáját elrakja.

– Isten tudja. Kicsit régimódi eleganciával öltözködik. Zakó, nyakkendő még ebben a hőségben is. Mindig magával cipel egy modern, elég nagy, fekete diplomata táskát. Ragyog rajta minden, az ing, a táska, a cipő. Pedáns nagyon. Az a fajta ember, aki hajnalban jól fészülten ébred. Most váratlanul nagy boldogság szakadt rá, azt se tudja, merre kapkodja a fejét. Ez minden.

Erőlködik, szeretne még valamit mondani. Fontosabbat, közelebbit. Nem megy. Szégyenkezve vallja be.

– Hogy az arca milyen, azt nem tudom.

Az alvó városban csak egy-egy hajnalig nyitva tartó italbolt, bár környéke hangos.

Valentin úr kóvályog összevissza, fáradtan, idegenül.

A Casanova homályában is túljátszottnak, túlhangsúlyozottnak tűnik a gondterheltség a valóban fáradt, nem fiatal férfiarcon. Méregdrága, a lehető legmodernebb kvarcórán figyeli az időt. Szeme összehúzva szigorúan, de a mozdulat könnyen lehet a látás kieroszakolása szemüveg nélkül.

A karóra mutatója negyed felé közeledik. A férfi rosszkedvűen látja az időpontot.

– Félkor fontos telefont várok. Majdnem megfeledeztem róla. Sietnem kell.

Nagyon fiatal lány ül mellette. Ámul.

– Most? Éjszaka? Te olyan nagy ember vagy, hogy éjjel sincsenek meg nélküled?

A férfi öntelten vigyorog.

– Ahonnan hívnak, ott most nappal van.

A lány növekvő tisztelettel rakja rendbe a haját, a holmiját. Sietve menni akar, kifejezni a tengerentúli kapcsolatok nagyszerűségét, a különleges partner iránti csodálatát.

– Akkor menjünk. Arra se lesz idő, hogy hazavigyél.

– Kérünk taxit neked. Hacsak...

– Van jobb ötleted?

– Ha kedved van megvárni velem a telefont, utána elmehetnénk még valahová. Kár üzleti megbeszélés miatt elrontani ezt a szépnek ígérkező estét.

– Milyen igazad van. Tényleg kár volna elrontani.

A férfi a bárpultnál menet közben fizet. A foglalt tábla már ott díszlik az asztalon.

Az Angyalarcú látja az üres asztalt a táblával. Elindul felé. A két lány ott marad a bárpultnál, nem biztosak abban, hogy nekik foglalták le az asztalt.

Az újságáruslány megbabonázottan nézi a táncoló párokat.

A Lány riadt. Azóta, hogy meghallotta a párbeszédet a bokszerrel.

– El kellene venni a bokszerét.

Az újságáruslány nem fordul felé, mozdulatlan szemmel nézi a párokat a parketton.

– Ettől ne félj. Ma nem veszi elő a bokszer.

– Beleköt valakibe.

– Persze. Azért jöttünk ide.

Az Angyalarcú kedvesen mosolyogva tárgyal a fiatal pincérrel. Az hamutartót cserél, tálcára rakja a félig telt poharakat, eligazgatja a kihúzott székeket.

Az Angyalarcú arcán változatlan a mosoly. Visszamegy a lányokhoz, kifizeti a fogyasztásukat.

– Mehetünk. Ha megrendeltem volna, ki menjen el először, akkor se választhattam volna jobban. Elhelyezkedünk szép kényelmesen, és kezdődhet az

előadás. Halkan lépjetek, óvatosan, csöndesen foglaljátok el a helyeteket. Nem szép, ha megzavarjuk mások álmait.

A fodrász lakásán minden úgy maradt, ahogy a vendégek itt hagyták. Tálcákon félig telt és üres poharak, kávéscsészék, tálakon szendvicsek, sütemények.

Klárka aludni ment. A fodrász és Eszter, magukra maradva, nem tud mit kezdeni egymással. Beszélni se képesek.

Eszter föláll, tálcára teszi a kávéskancsót, a csészéket.

– Ha nem fekszünk le, főzök még egy kávé.

– Bölcsen teszed. Legalább lesz készen, amikor visszajövök.

Eszter föl sem néz a tálcáról, sztereotip gúnnyal mondja.

– Átmész cigarettáért az italboltba, mert sajnós, megint elfogyott.

A fodrász kivesz zsebéből egy bontatlan cigarettacsomagot, az asztalra teszi. Fölbontott, de majdnem teli csomagot szed elő, abból gyújt rá.

Hangsúlyozottak a mozdulatai. A megkezdett csomagot visszadugja a zsebébe.

– Nem fogyott el.

Eszter oldani szeretné a feszültséget. Kedves, megértő akar lenni.

– Eszedbe jutott, hogy még dolgod van odaát.

– Nincsen dolgom. De kedvem sincs lefeküdni.

– Igazán rád férne a pihenés.

– Esztendőnk óta rám férne.

Valentin úr céltalanul kóborol az utcákon. A lába viszi, maga sem tudja, merre.

Egyszerre a fodrász üzlete előtt találja magát. Ismerősek itt a házfalak, az utcakövek.

Az üzlet ajtaja zárva, természetesen.

Fölnéz a fodrász ablakaira, pontosabban, keresi, melyek lehetnek az ő ablakaik.

A ház minden ablaka sötét.

Az italboltból szűrődik ki fény, de oda nem akar bemenni. Mit kezdené ott a kilenc forintjával.

Visszafordul, megy az Erkel Színház felé. A téren legalább alább padok vannak, leülhet, ha már nagyon elfáradt.

A homályban fekte feszület, holdezüst fényben.

Eszter csöndes, száraz, kissé ingerült hangon beszél.

– Ma éjszaka, először az életben, örülök, hogy elmentél. Ez így igaz.

Barna szeme élénk, figyelő.

– Csak azt tudnám, hogy mit csináljak. Úristen, a Gellértben Tinka szobája nem felel. Meg kell tudnia, hogy meghalt a férje.

Átkapcsolja a telefont. Tárcsáz.

– Kérem, ma már negyedszer keresem a kétszázötvenkettes szobát. Igen, tudom. Hagyhatnék egy üzenetet? Amint hazaér, okvetlen azonnal hívja föl Esztert. Tudja a számot. Köszönöm.

Leteszi a kagylót. Haja vállig lebontva, szép arca szűrt fényben.

Repülőgép zúg valahol nagyon messze.

Eszter riadt szemmel hallgatja a közlítő, majd egyre távolabbi dongást.

– Ó, bolond ügyvéd, ezt nem jól csináltad.

Feszülten figyel a néma telefont.

– Jó kis temetésed lesz. Leköpnék ott minket.

Halkan, fojtottan; árnyalatnyi hisztéria nélkül, egyre fokozódó indulattal, szinte a foga közül kiszorított, helyenként már sziszegő gyűlölettel beszél. Nem az önmagát marcangoló, önpusztító ember hangján. A világgal perlekedőn, másokat, bárkit eltiporni készen.

– Hazarepülsz ládában, mi leszünk a vádlottak. Itthon csak búslakodtál, sóhajtoztál, hallgattál. Derekadra pokrócot csavartál, figyelted, rendezgetted mások bajait. Már nem is akartad, mégis gyártottad hajnaltól napestig a rengeteg pénzt. Mi elszedtük, raktuk a zsebünkbe, és te az Istennek sem tudtál időben meghalni. Vártunk, vártunk. Lestük a sápadt arcodat, lestük a vörös arcodat, a vércukrod szintjét, de mindhiába vártunk. Összedugtuk a fejünket. Okosabb nem jutott az eszünkbe, mondtunk egy imát. Fohászkodtunk nagyokat. Az Isten nem segített. Föladtuk a reményt, hogy meg lehet végképp szabadulni tőled. Már csak egy kis időt akartunk nyerni, pár hetet legalább nélküled. Mennyi könnyörgés, magyarázkodás, uramatyám, mennyi talpalás orvostól orvosig, várakozás sívár előszobákban, míg végül egy horogra akadt. Egyetlenegy, akinek be lehetett mesélni, hogy jót fog tenni neked ez az út, hogy ez az, amire évek óta vágyódsz.

Picit kattan a telefon. Eszter kap a kagyló után, de néma a készülék. Ahogy Eszter fölveszi, azonnal hangosan vonalat ad.

– Ma sem tudom, téged mi győzött meg arról, hogy el kell menned az idén. Most már nem is fogjuk megtudni. Tiltakoztál, aztán egyszer váratlanul azt mondtad, rendben, utazol. Ha olyan fontos épp most az új kocs, rajtad nem múlhat, elhozod. Megvettük a jegyedet, becsomagoltuk a holmidat. Nem sokat, a repülőgép miatt. Vajon az Ausztráliában marad? Vagy visszaküldi az, aki a koporsódat hazaküldi? Egy halottnak mekkora csomagja lehet egy repülőgépen? Tinka mesélte, integetett is a géped után. Kész. Ennyi az egész. Végre megszabadultunk a pénzkeresőnkől, aranyat potyogtató szamarunktól. Előbb kellett volna, vagy később egy kicsit. Semmiképp se most. Ez most nem jókor történt. Idehaza kellett volna megtörténnie. Ez bizony logikus, ez csak igazán természetes: Nem az első ilyen közös munkánk, gondolhatod. A Mamikát is mi tettük el láb alól. Kellemetlen volt, idegesítő. Kopogott avval az undok botjával. Mindig a televízió kettes csatornáját akarta nézni. Egyáltalán nem illett az öreglány ebbe a szépen berendezett, modern lakásba. Idegesítő volt. Az első években nem mozdult el mellőle a kutyája. Beengedte még a szobába is. Könnyörögni kellett az állatorvosnak, hogy pusztítsa el. Nem állt kötélnek, pedig mennyi pénzt ígértem neki. Ezt is kénytelen voltam magam intézni. Nem volt könnyű, az az ostoba állat tőlem az ételt se fogadta el. Akkor reggel, amikor sikerült végre, és már nem mozdult, Mamika az Istennek se hitte, hogy szép csendben, magától elaludt. Azután már csak az öreglány zavart. No persze nem soká. Az ember elteszi az útjából, ami zavarja. Már megszólalhatna a telefon. Tinka hol az ördögbe csavarog? Ettől a repülőgépzúgástól jut eszembe ennyi ostobaság. Fecsegek magammal, ébren kell maradnom. Mért kéne eltűnnöm, ami bosszant? Ki kényszeríthet rá? Édes véretem, ártatlan húgomat is kinyírjuk. Vagy talán már ki is nyírtuk evvel a házassággal. Biztos, hogy már ezen is túlvagyunk. Kinyírtuk, az biztos. Manikűrollóval, mert stílus is van a világon. A stílus, az a legfontosabb.

Reggel még el kell kísérem az esküvőre, aztán vége. Minden zavartalanul megy tovább. Ha van egy kis időnk, templomba járunk, térdepelünk, imádkozunk, keresztet vetünk, meggyilkolunk valakit.

Egy ujjával igazít a haján, cigarettát tesz a szájába. Minden mozdulata meglepően lassú. A keze nem remeg. Csöndesen, ijesztően egyszerű, természetes hangon folytatja, mintha csak az időjárásról beszélne.

– Rohadt, piszkos, proli csürhe. Házhoz jött a Vidám Park. Ingyen multság. Soha nagyobb örömötök ne legyen. Egyétek a vattacukrot, nyüzsögjétek, lapuljatok, itt lesz az ingyen cirkusz. A hatalmas, páratlan produkció. A repülőgépen hazautazó halott.

Valentin úr a kihalt, sötét utcákon járja be ugyanazt az utat, amelyet izgatottan végigrohant délután a Belvárosban.

Föltűnik az ékszerbolt. A nyakkendőüzlet kirakatában most már nem is meri megnézni magát. Menekül a fénylő kirakatüveg elől. Az édességbolt a sarkon, a virágüzlet, azután az üres Vörösmarty tér. Leül egy padra, előveszi cigarettatárcáját.

Már csak négy cigarettája van. Takarékoskodnia kell.

Kis vállvonással rágyújt.

Az Angyalarcú a két lánnyal elhelyezkedett a nemrég megürült asztalnál. Előttük szép színű ital elég nagy, öblös poharakban, jégkockákkal.

Stiberingerék táncolnak.

Az Angyalarcú tekintete anyja minden mozdulatát kíséri.

Stiberinger észreveszi a tolakodó fiatalember merev tekintetét. Mosolyog Tinkára.

– Gratulálok. Nagy sikered van a legifjabb korosztálynál is.

Tinka követi Stiberinger tekintetét. Meglátja fiát a két lánnyal, akik közül csak az újságáruslányt ismeri.

– Ez igazán hiányzott.

Az Angyalarcú szórakozott mozdulattal, tétova kis mosollyal, ahogy távolból közömbös ismerősöket köszönt az ember, akiről nem is tudja bizonyosan, honnan ismeri őket, biccent a nő felé.

Változatlanul kedvesen mosolyog, változatlanul tétován, eljátszva, hogy talán az sem egészen biztos, hogy nemcsak látásból ismeri.

Az újságáruslány riadtan figyeli a táncoló párt. Pillanatra sem esnek ki a ritmusból.

– Tudtad, hogy itt lesz. Már akkor tudtad, amikor följöttél értem.

Az Angyalarcú arcán nem változik a mosoly.

– Nehéz volt kinyomoznom. Minden este itt van.

– Úristen. Apád haláláról még semmit se tud.

– Nem tart soká boldog tudatlansága. Várunk keveset, amíg újra szünetel a zene. Csak nem képzeld rólam, hogy képes volnék hülye, érdektelen szövegekkel megzavarni egy boldog ifjú párt. De ne aggódj, a végén megmondom neki.

Ég a cigarettája a hamutartón, de másikra gyújt. Észreveszi szórakozottságát, elnyomja a régebbi rövidebb Marlborót.

– Hadd élvezze még egy kis ideig zavartalanul az életet. Megérdemli, nem?

Stiberingert zavarja a fiú kitartó mosolygása.

– Régóta ismered?

– Ostoba vagy.

– Még meghatóbb. Induló viszony tanúja lehetek.

– Hazamegyek.

Stiberinger nem hallotta, vagy nem akarta meghallani. Folytatja a táncot, az Angyalarcú asztala mellé vezeti a nőt.

Tinka nem akar botrányt. Ugyanolyan halkan szól, mint az imént.

– Hazamegyek, mondtam.

Stiberinger az Angyalarcú mellé ért, a mosolygó fiú fölé magasodik. Hangja halk, fűtött, indulatos.

– Akarsz valamit?

Az Angyalarcú arckifejezése nem változik.

– Tőled mindössze azt, hogy ne tegezz.

Tinka halkan könyörög.

– Nagyon kérlek...

Stiberingert mintha megütötték volna, úgy meglepi, hogy a nő tegezi a számára idegen fiút.

Az Angyalarcú mosolyogva föláll, mélyen, nagy tisztelettel meghajol.

– Minden óhaja parancs, asszonyom.

Stiberinger nem akar botrányt. De keze a gúnyos, mosolygós hangtól automatikusan emelkedik ütésre.

Szemvillanás alatt összegörnyed, két kezét a gyomrára szorítja.

Aki távolabbról látja a jelenetet, az csak annyit vesz észre, hogy a táncoló fiatalember hirtelen leült egy idegen asztalnál.

Az Angyalarcú változatlanul mosolyog. Zsebre teszi a bokszt.

Az újságáruslány ásványvizet tölt az üvegből az egyik pohárba. Stiberingernek nyújtja.

– Kérem, igya meg.

Fölnéz a mosolygó Angyalarcúra.

– Azt ígérted, nem fogod használni. Nem a te fegyvered.

Az Angyalarcú arca változatlan.

– Valóban nem az. Nem hittem volna, hogy sor kerülhet rá. Elképesztően tanulékony az ember. Nemrég csak egy villanásnyi időre láttam ezt a mozdulatot. Álmomban sem gondoltam volna, hogy amint szükségem lesz rá, ilyen pontosan utánózni tudom. Furcsa. Aki megtanított rá, az még csak nem is igazi tanár. Ő maga mondta. Nem hittem volna, hogy ilyen szerény.

Már nem mosolyog. Komolyan tanulmányozza Stiberinger arcát, haját.

– Sajnálom, pajtás, én is hibás vagyok valószínűleg. Azt megmondtam, igen fontosnak tartom, hogy ne tegezz, de úgy látszik, megfeledkeztem arról, hogy megtudd, az sem elhanyagolható szabály, hogy ne emelgesd túl magasra az öklödet. Remélem, a lányok gondoskodnak rólad, és több butaságot ma már nem csinálsz. Hidd el, nem volna jó. Úgy gondolom, rájuk bízhatlak nyugodtan. Csak egész rövid időre távozem.

Már újra mosolyog. Tekintetét elviszi az asztalnál ülőkről, az anyjához beszél. Úgy tűnik, ez a mosoly most már hozzánőtt az arcához, többé nem tud változtatni kifejezésén, nem tudja letörölni.

– Arra kérném önt, asszonyom, nagy tisztelettel, fejezze be énvelem ezt a táncot. Némi kis mondanivalócskám volna. Nem világrengető nagy titok. Rövidke mese. Mégsem fárasztanám vele a társaságot. Nem tartozik egyikőjükre sem. Talán önre sem, nem tudhatom előre. Mindössze azt szeretném elkerülni, ha véletlenül valamiképpen érintené önt, amit egyre kevésbé hiszek, ne rajtam múlják, hogy nem tudta meg.

Vezeti anyját a táncolók közé.

Stiberinger föl akar ugrani. Az újságáruslány visszanyomja a székére.

– Nem kell annyit ugrálni. Maradjon veszteg. Amit meg kell mondania, az valóban nem tartozik senki másra. Magára legfőképpen nem.

A Lányhoz szól, aki semmit sem ért az orra előtt játszódó eseményekből, csak annyit érez, hogy nem nézője, résztvevője egy torz tragédiának.

– Kérj még konyakot. Szükségünk lesz rá.

– Mind az ötünknek?

Nézi az Angyalarcút és az anyját a parányi parketten.

– Természetesen.

Most az újságáruslány is rágyújt. Megnyugtatni igyekszik Stiberingert.

– Nem kell félnie. Nem lopják ki az ágyából az aranyat potyogtató szamarat. Megnyugtathatom, itt senki nem csorbítja szerzett jogait. Látom, nem túlzottan hisz nekem. Talán igaza van. Végére ez a mosolygó fiú kissé különös helyzetet talált, hogy néhány szót zavartalanul beszélgethessen a drága édesanyjával.

Valentin úr azon a padon ül, ahol cigarettára gyújtott. Feje előreesett, elaludt.

Elég távolról valami zaj hallatszik.

Fölrriad, nem tudja, hol van, hogy került ide.

Fölláll, nyújtózkodik. Kiveszi tárcáját, már csak két cigarettája marad, ha rágyújt. És még nem is hajnalodik. Sokára nyitnak ki a dohányboltok.

Rágyújt.

Fáradtan, összetörten indul a Vigadó épülete mellett a Duna felé.

A zenekar igen tapintatos a bár sok készpénzzel és nagy korkülönbségekkel rendelkező vendégeivel. Nem játszik túl gyors számokat.

A lassú ritmusú zene természetesen érzelmesebb, lágyabb a megszokottnál.

És természetesen nem old meg semmit.

A bárpultnál egy kéz öngyújtót kattant, tüzet ad annak a lánynak, aki napok óta figyeli az Angyalarcút. A lány arcát furcsán világítja a pillanatokig nagy lánggal égő öngyújtó. A táncolókat nézi mereven, látószögébe Stiberinger feszülten figyelő arca is bekerült, amint a mellette ülő két lány észre sem veszi.

Mintha megérintette volna valami veszély. Az öngyújtó lángjához hajol, rágyújt. Hirtelen mozdulattal megragadja a felé nyúló kezét.

– Haza akarok menni.

Bekattan az öngyújtó. A lány elindul a kijárat felé.

Az Angyalarcú az érzelmes zenéhez illően mosolyog. Tinka fegyelmezett arca szoborszerű. De halk hangjában érezhető őszinte, mély fölháborodása.

– Megint a botrány. Az elviselhetetlen erőszakosságod.

– Az agresszivitás nem szerzett tulajdonság. Ilyeténképpen örökölhető.

– A helyedben nem bíznék túlzottan abban, hogy a nyilvánosság miatt a végtelenségig tűröm a pimaszkodásodat. Mondd el gyorsan a mondanivalódat, ha olyan sürgős volt, hogy nem bírtad ki hazáig.

– Egy furcsa mesét kell elmondanom. A túl nagy hangerőt nem bírja el. Te a Gellért Szállóban laksz mostanában, én egy ostoba véletlen folytán egy hétig a Hiltonban alhatom. Fárasztó volna ezt a távolságot átüvöltennem. De ha ragaszkodsz hozzá, megpróbálhatom. A negyedik parancsolat nevében. Szeretnék egy szép, hosszú életet. Így hát tisztelnem kell a szüleimet.

– Ha már itt vagyunk, mondd el, amit akarsz. Tőmondatokban. Késő van, és én már fáradt vagyok.

– Jól leplezed. Nem látszik meg rajtad az egész napos szörnyű robot.

– Amíg nincs itthon az apád, addig kell a lakást rendbe hozatnom. Hajnaltól iparosokkal tárgyalok, hogy mindennel elkészüljenek, mire hazajön. Hogy szép, újjávarázsolt otthon várja.

– Az fontos. Megérkezés után az első benyomás. Megértelek. Igyekszem, ne terheljelek soká bokros teendőid között. Hogy az elején kezdjem, az új magnómhoz vásároltam néhány üres kazettát. De amilyen szórakozott vagyok, véletlenül egy kilencvenperceset is rám sóztak. Azt nem szereti ez a gyöngye kis szerkezet.

– Ha nem jó, vissza kell cserélned.

– Igen. Később nekem is eszembe jutott ez a remek megoldás. De sajnos, addigra elhülyéskedtem mindenféle prózával a szalagot.

– Miféle prózával?

– Légy türelmes kicsit. Épp azt mesélem. Akkoriban mindig magammal cipeltem a magnót. Még új volt a játék a kazettával. Néhány napig idén tavasszal is föltűnt a környékünkön egy utcai énekes. Harmonikával kísérte magát. Az ő produkcióját vettem föl egypárszor. Igazán érdekes, eredeti felvételek.

– Ha gondolod, szívesen meghallgatom egyszer.

– Nem hiszem, hogy örömed telnék benne. Nyersebb, valódibb, mint mindaz, amit kifinomult ízlésed elvisel.

– Nem értelek.

– Nem meglepő. Ez kettőnkkel párszor már megesett. De, engedelmeddel, folytatnám kis történetemet.

– Kérni akartalak.

– Épp volt egy kis időm, kerestem, de nem találtam sehol az énekest. A körmöm meg már jó hosszúra nőtt. Gondoltam, lenyíratom Klárikával. Sokan vártak rá, szép türelmesen leültem a többiek közé. A rádióban hegedűszonátát játszott valaki. Ojsztrah talán. Fölvettem a zenét. Kár az ilyesmit elmulasztani. Te a pénztárnál álltál, a szép fodrász szép feleségével beszélgettetek. Csak este döbbsentem rá, amikor le akartam játszani a szonátát, hogy elromlott a fölvétel, megzavarja a beszélgetéseket.

– Ez mikor történt?

– Tavasz elején. Emlékezned kell arra a napra. Késő este bejöttél hozzám talán ötször is. Nem boldogultál egyedül az angol igeidőkkel. Kértél, írjam le, hogy

már múltóban van. Leírtam. Megköszönted és kimentél. Azután új nehézséged akadt. Le kellett írnom, hogy a jelen helyzeten könnyítene egy közeljövőben történő utazás. Gyorsítaná a várható teljes gyógyulást. A következő kérdésedre már válaszoltam, mielőtt megkérdezted, pedig egy szót a szótárban is meg kellett néznem.

– Kitaláltad, hogy mit fogok kérdezni?

– Tudtam. A levél hevenyészett magyar szövege volt rajta a kazettámon. A lényegét ismertem, gyerekjáték volt rájönni, hol akadsz meg a nyelvtannal, ami sosem volt erős oldalad. De félek, túlzottan elfárasztalak. Mintha már látszana rajtad az egész napi lőtás-futás. Ha kívánod, más, nyugodtabb alkalommal befejezhetem ezt a kis mesét. Végtevére egy kilencvenperces kazettán félelmetesen sok szöveg fér el. Nem csoda, ha te ilyen késő órán már nehezen bírod, amikor a kis magnómnak is túlterhelés. Visszakísérlek a barátodhoz. Türelmetlen már.

– Ne szórakozz. Most már fejezd be.

– Ahogy kívánod. Majd igyekszem röviden, ne fárasztalak túlságosan. A pénztárnál beszélte meg, az egyetlen mód, hogy egy kis kora őszi szabadságot szerezz, ha kiprovokálsz még egy meghívó levelet. És ha találtok olyan orvost, aki képviseli az érdekeidet.

– Hogyan?

– Egyszerűen. Talál néhány elfogadható érvet, amely egészségi szempontból támogatja a kívánságodat. A környezetváltozás, hosszú utazás lélekre gyakorolható, áldásos hatását átranzponálja a szerepüket egyre kevésbé vállaló szervekre. A siker élménye működteti a két vesét. A nagy nyilvánosság előtti szereplés izgalma optimális szinten tartja az évek óta ugráló vérnyomást. És így tovább. A részletek a kazettámon vannak. Véletlenül a második vonatkozó megbeszéléseidet is rögzítettem.

– Milyen másodikat?

– Talán egy hét múlva került rá sor, a hallban. Amikor az ifjú ideggyógyász azt a feladatot kapta, segítsen leküzdeni az indokolatlan félelmeket, a szorongást.

– Odaadtad a kazettát az apádnak?

– Nem is tudom, már rég kérdezni akartam, valójában én ismerem az apámat? Találkoztam vele egyáltalán? Tud rólam valamit? A létem legalább. Azt, hogy vagyok.

– Miket beszélsz?

– A barátaim, ismerőseim, ha nyitott házasságban kívánnak élni, az esküvő előtt állapotodnak meg benne. Ha az idők folyamán jutnak oda, hogy már sehogy sem akarnak egymással élni, elválnak. Természetesen. Ne érts félre, kérlek. Én azt az embert, aki fölnevelt, ma is apámként szeretem. De tudnom kell a valóságot. Nem okatlan kíváncsiságból. Esztendőkön át, amikor lestem a szép fodrász minden vonását, hangjában, gesztusaiban a magam arcát kerestem, nem zaklattalak kínos kérdésekkel. De vannak helyzetek, amelyekben érdektelenek az érzelmeim. Rutin kérdésekre kell válaszolni. Milyen betegségek fordultak elő a családjában? Volt-e cukorbetegsége, magas vérnyomás, ilyenek. Nem tudhatom. Semmit nem tudhatok. És még ezt se vallhatom be. Nem szeretném bevallani.

–Nem feleltél a kérdéseimre. Sértegetsz az egyenes válasz helyett. Odaadtad azt a szerencsétlen kazettádat?

– Nem, dehogy. Órööm. Mindig érdekesek az elromlott felvételek.

– Ide kell adnod. Hallani akarom.

– Én pedig őrizni akarom.

Valamivel gyorsabb számba kezd a zene.

– Visszakísérlek, ez a tempó már nem neked való. Félek, elfáraszt.

Mosolyogva hagyja abba a táncot, indulnak az asztalhoz, ahol Stüberinger feszülten figyeli minden rezdülésüket.

Az újságáruslány megrémül a közeledő, mosolygó arctól.

– Úristen, mire vár? Mit akar? Még mindig nem mondta meg.

Tatárarcúék dolgoznak a szabadság-hegyi kertben, könnyű nyári ruhákban, nem luxusfarmerekben.

A kertkapu előtt combi autó áll, az ajtaja nyitva. Középkorú férfi ül a volán mellett. A lányok, fiúk nagy gonddal, óvatosan rakják egymásra a kocsí hátsó részébe a teli rekeszeket, ládákat. Rohamosan fogynak a kertben fölhalmozott ládák, rekeszek, kosarak. Lassan megtelik a kocsi.

A férfi kiszáll.

Egy idő óta figyelte a munkát. Észrevette, hogy Tatárarcú a vezér.

Odalép hozzá.

– Ráérnek azután, ha ezt az árut berakták?

– Ráérhetünk.

– Le kellene rámolni az üzletben az árut. Utána lemenni a nagycsarnokba, fölhozni, kirakni a többi.

Üres pipát dug a szájába.

– A munkájukat becsülettel megfizetném.

Tatárarcú látja, hogy nem gyújtja meg a pipát.

– Nincs gyufája?

– A pipa miatt kérde? Az csak illúzió.

A fiúk, lányok jókedvvel cipelik, rakodják a ládákat.

– Az más, azt tisztelni kell. Nem dönthetek a többiek helyett. De megbeszélhetem velük, ha akarja.

– Maga ráér?

– Megmondtam. Énrám számíthat. Magával megyek. Szürkül. Lassan ébredezni kezd a nap. A homályból épp csak elősejlik a kert.

– Valószínűleg jönnek a többiek is. Embertelenül sok pénzt kelt összeszednünk, igen rövid idő alatt.

– Ahogy a lendületüket nézem, menni fog.

– Az fontos.

– Amíg tart a szezon, a paprika, paradicsom, dinnye, a gyümölcsök, addig így hajnaltájt mindennap foglalkoztatni tudom magukat. Operáltak, egyelőre nem szabad emelnem. De télen is akad cipelnivaló, ha nem is naponta.

– Mire jó a hajtás, ha mi visszük el a hasznot? Kíráhatná, hogy betegség miatt zárva, pihenhetne nyugodtan. Nem volna okosabb?

– Nem volna. Nézze, én eredetileg közgazdász vagyok. Számolnom kell a vevők bizalmával, megszokásaival. Még a városban, lakók is, akik itt fönt dolgoznak a hegyen, tőlem viszik le a zöldséget, gyümölcsöt. Kocsival, fogason, ki mivel közlekedik.

– Ügyes.

Rágyújt a cigarettára.

Automatikus mozdulat volt. Meglátja az üres pipát.

– Nem zavarja? Eldobhatom.

– Nyugodtan füstölhet.

– Mivel műtötték?

– A gyomrom kétharmadát dobták ki. Jövő nyáron már magam cipekedhetek.

– És addig nekünk ajánlja föl a hasznót? Szép.

– Én hosszútávú játékra rendezkedtem be. Nem akarok meggazdagodni néhány nap alatt. Tőke az is, hogy a termelők friss tojást, hibátlan árut adnak nekem. Ha bezárok, mást találnak, én mindent előlről kezdek. Az is ér valamit, ha nem szoknak el tőlem a vevők. Nálam szép, hibátlan árut találnak mindig. Hiánycikk sincs. Akkor sem, ha az egész országot kell beutaznom érte.

– Magánál jóval magasabbak az árak.

– Ne higgye. Amit megvesznek, abból eldobni semmit se kell. Héjakat, ilyesmit természetesen a nálam vásárolt árunál sem lehet fölhasználni. Bár időnként még azt is lehet. Magam vagyok a beszerző, kalkulátor, adminisztrátor, propagandista, eladó, boltvezető, segédmunkás – egy jövedelemért. Évente kétszer kimeszelem a boltot. A takarító személyzet is én vagyok. No meg a sofőr, természetesen.

Ezek szerint nem pihen túl sokat. Így össze lehet hozni a gyomorfekélyt.

– Fekélyem hamarabb volt, mint zöldségüzletem. Későn szántam rá magam a pályamódosításra. Látja, majd elfelejtettem, a főnök is én vagyok.

– Elég szigorú főnök lehet, ha ennyi mindent megkövetel.

– Igen használható főnök vagyok. Meglátja majd. Csak olyan munkát kell elvégezni, amelynek értelme van, amelyre szükség van valóban. Az értelmetlen, fölösleges aktagyártást, szerencsére, magam mögött tudom. Maguk még nagyon fiatalok. Idővel rá kell jönnie, nem rossz főnök az, aki hagyja dolgozni a beosztottjait. Úgy értem, engedi értelmes munkát végezni az embert.

– Lám, még így sem tudta megmenteni a gyomra nagyobbik felét.

– Csodát ebben a században már kevesen tehetnek. Nekem nem sikerült. Hamarabb kellett volna észbe kapnom. Ma már csak az a lehetőségem maradt, hogy azt a maradék egyharmadot megkíméljem. Megkísérlem megtartani.

– Szívesen segítünk, amit tudunk. A teljes létszámú csapatot nem ígérhetem, de néhányunkra mindig számíthat. A vezetés nem fárasztja?

– De igen. Egy ideig abba kellene hagynom. Tud megoldást?

Elfogytak a rekeszek, ládák, megtelt a kocsi. A lányok, fiúk körülállják őket.

– Tudok. Menthetetlenül optimisták vagyunk. Majd mindegyikünknek van jogosítványa. Az enyém most is nálam van.

– Megköszönném, ha vezetne helyettem.

– Örömmel. Szeretek száguldozni.

Tatárcú körülnéz. A Bajuszos fiúnak szól.

– Gyere velem. Meg jó volna még vagy két fiú.

– A többiek?

– Találnak munkát. Hozunk visszafelé kaját.

Beszállnak, indítja a kocsit.

Már gyullad egy-egy lámpa a házak ablakaiban. Tatárcú elégedetten állapítja meg.

– Nem leszünk mi itt idegenek. Itt sem mindenki milliomos.

A két lány és az Angyalarcú a Trabant mellett áll.

– Angyalarcú, igazán nálam hagyod pár napig a kocsit?

– Igazán nálad hagyom.

– Akkor az lesz a legjobb, ha titeket hazaviszlek először. Tehát irány a Gellérthegy.

– Jó. Azután engem leraksz a Várhegyen.

A Lány csodálkozik.

– Fölmész a Hiltonba?

– Nem egészen.

Beszállnak, az újságáruslány indít.

A Lány jóformán semmit se értett az este történeteiből. Nem meglepő, hogy az Angyalarcút most sem érti.

– Nyugodtan ott alhatsz, ha kedved tartja. Elrontottad a kis játékukat. Üresen áll egy csodaszép lakosztály.

– Nem hiszem, hogy szeretnék szállodában aludni. Abban meg igen válogatós vagyok, hogy kitől fogadok el szívességet.

Az újságáruslány a Lányhoz fordul.

– Itt a pillanat, hogy könnyekig meghatódj. Nagy kegyesen elfogadta még a trikódat is, nemcsak a lakásod.

– Nem hajtasz gyorsan?

– De. Az éjjel még aludni akarok. Váratlanul ért az az öröm, hogy ma még kirándulhatok a Várba. A fenéért kell odacaplatnunk, ha nem maradsz ott.

– Azt mondtam, ott lakom. Kellet hirtelen egy cím, ahol kereshet, aki akar.

Az újságáruslány hitetlenül néz rá.

– Azt gondolod, hogy éjnek idején még utánad kutyaol ma valaki?

– Ha nem csalódom, valaki elkér tőlem egy kazettát ma még.

– Az egyetlen kazettád itt van a kocsiban. Vigyük vissza, akkor nyugodtan alhatsz. És mi is.

– Ne fordulj vissza. Nincs mit odaadnunk. Amit kérni fognak, az nem létezik.

– Eldobtad? Letörölted?

– Soha nem létezett.

Stiberinger és Tinka visszaült a saját asztalához. Változatlanul táncolnak körülöttük, de ők most mintha észre sem vennék. Talán a diszkrét, már újra lassú, érzelmes zenét sem hallják.

Tinka nyugtalan.

– Meg kell szerezned azt a felvételt. Bármi áron.

– Ha neked nem adja oda, velem szóba se áll. Én hiába kérem, biztos tudom.

– Ha nem adja, akkor majd elveszed. Hogy miképpen, az már nem érdekel. Induljunk. Mielőtt elmegyek rokont látogatni, még fölviszlek a Várba.

– Ha úgyis odajössz, beszélj vele. Könyörgök, próbáld meg.

– Nekem azt mondta, őrizni akarja. Nem alázkodhatom meg egy taknyos kölyök előtt. No persze, ha te gyáva vagy, akkor más megoldást kell keresnem. Nem

hittem volna, hogy ennyire megrémülsz az idétlen kis játék bokszerétől. Te, avval a híres olasz rugóskéseddel a zsebedben. Nevetséges vagy.

- Nem vagyok nevetséges. És senkitől se félek. Nem is félttem soha.
- Akkor fizess. Nem tudom, mire várunk.

Fékez a Trabant a gellérthegyi villa előtt. A Lány kiszáll. Megismétli a leckét.

– Hajnalban az elosztónál összeszedem az újságjaidat, elviszem az előfizetőknek. Akkor délig szabad vagyok. Majd eladom az Esti Hírlapot az utcán.

- És a pályaudvaron. A Keletiben.
- Ennyi az egész?
- Ennyi. De gyorsan kell aludnod, ha hajnalban kelni akarsz.
- Igyekezni fogok. Másban nem kell helyettesítselek?
- Nincs más.

Az Angyalarcú közbeszól.

- A barátnőd esküvője.
- Az meglesz nélkülem. Nem kérek részt belőle.

A Lány már a kertből figyelmezteti őket.

- Vigyázzatok, ne rohanj így az úton.

Eltűnik a házban. Az újságáruslány pillanatig mozdulatlan. Még nem indít.

Az Angyalarcú kíváncsi.

- Itt töltjük el a maradék éjszakát?
- Menj utána. Hülyeség most fölcaplatni a Várba.
- Én fölmegek. Biztos, hogy odajön az anyám.
- Alig hiszem.

Indítja a kocsit.

- Nem kedveled túlságosan.

– Nem elég romantikus a természetem. Nem ápolok egyoldalú érzelmeket. Igazán nem akarlak rábeszélni semmire, de gondold meg, milyen zseniális a javaslatom. Ha elhalasztanánk csillagtúránkat a Várba, reggelig alhatnánk egy keveset.

- Menj haza. Én fölmegek magam.

– Hallgass végig, jó? Ha hinni akarsz abban, hogy az anyád megkeres, hogy talál egy emberszabású mondatot, akkor végképp nem szabad odamenned. Nem lehet ott. Ellenkezne az egész életével. Egy ember, aki soha semmikor, semmiért nem nézett szembe semmivel, aki be van oltva a valóság tudomásulvétele ellen, az nem strapálja magát egy vacak kis kézzelfogható bizonyíték megszerzése miatt. Egyébként eddig se strapálta magát semmiért.

- Tévedni méltóztatol. Ezért a repülőútért nem keveset nyüzsgött.

– Angyalarcú, játszanék veled valamit. Pontosabban, folytatnám a te kitalálósdidat. Csak elképzelt magnófelvétel nélkül.

- Hogy gondolod?

– Egyszerűen. Játsszunk tovább, visszafelé. A tőle szokatlan nyüzsgést is megelőzte, okozta valami. Nem?

- Persze. A kis játékaik között váratlanul igazi szenvedéllyel találkozott.

– Éppen. Egy Shakespeare-tragédiában. Gyere vissza a földre, légy szíves. Jó is volna. Vedd észre végre, milyen pity ostobaságokért szarunk bele egymás életébe. Alig hiszem, hogy több történhetett, mint hogy a drága Eszter észrevett egy új, fénylő kis fémet az anyádon. Nyilván rácsodálkozott. Szokás szerint. Ó, de gyönyörű – mondhatta. – Most kaptad? – Dehogysis, régi, csak most került a kezembe, véletlenül. Már rég el is feledkeztem róla.

Az újságáruslány olyan hévvel gúnyolja, utánozza a két nőt, hogy időnként a kormányt is elengedi egy-egy túlhangsúlyozott, nagy mozdulatnál.

– Boldogan odaadnám bárkinek egy jó ötletért. – Milyen ötletért? – Hogy pár napot szabadon mászkálhassak. Azt csináljam, amit épp kedvem tart. – De hiszen te eddig is azt csináltad. Jössz-mész, fodrász, kozmetikus, strand, nem kötöz meg semmi. – Ó, ne gondold. Kora reggel kelnem kell, én adjam a reggeliket, együtt együnk, ezt a férjem is, a fiam is fontosnak tartja. Csak azt tudnám, miért. És esténként is jelen kell lennem a családi asztalnál. – Eszter borsóagyában pislákolni kezdett valami fény. Ismered te is, így hatnak rá a fémek. Biztos rákérdezett, komoly-e az ajánlat. Az igenre megnyugodott, és elkészült a nem túl bonyolult terv. Egy meghívólevél kiprovokálása és egy fiatal ideggyógyász átverése. Le kell küzdeni az indokolatlan félelmet, szorongást az utazástól. Szüksége is van kikapcsolódásra. Itthon a szabadsága alatt sem pihen, mindenütt rátalál valaki a bajával. Így valahogy. Az a hasznos halandzsa, amelybe igazat is kevernek, hogy ehető legyen.

– Ezt te tudod?

– Csak annyira, min te a folytatását.

– Én tényleg segítettem megírni azt az angol levelet. És mostanában sok publikációt olvastam a lélek mindenhatóságáról, amit nem nehéz sem valóban félreérteni, de félremagyarázni sem.

– Nekem meg egy lezser, szép mozdulattal tüzet adott a fodrászüzletben Eszter, amit különben soha nem szokott. Nagy valószínűséggel az arany, drágakövekkel kirakott, új öngyújtója miatt. De tudod, milyen megátalkodottan galád vagyok. Az istennek se vettem észre. Nagy szenvedélyek! Mi nem jut eszedbe. Nagy szenvedély köti Esztert a fémekhez, drágakövekhez, pénzhez. De érzelmekhez? Emberekhez? Ugyan. Megártott neked a sok olvasás. Láttam a tévében egy Kék fény-adást. Elvágták egy öregember nyakát nyolcvan forintért. Egy fiút már negyvenért megkéselt a barátja. És még ugyanabban az adásban megmutatták, hogy hárman leütöttek és kifosztottak egy középkorú férfit – személyenként hatszáz forint nyereségért. Javult a valuta. Három korosztály képviseltette magát az áldozatok között is, a tettesek között is. De hogy a nemek egyenjogúságán se essék csorba, megfojtottak egy asszonyt. Nem pénzért, nem is indulatból. A gyilkos nem ismerte az áldozatát, nem haragudhatott rá. Akkor látta életében először. De mert épp ideges volt, megfojtotta. És te nagy szenvedélyeket keresel.

– Semmit sem keresek. Megvárom az anyámat, közlöm, hogy semmiféle magnófelvételem nincs. De ha volna, az se érdekelné senkit, mert már nem él az apám.

– Nyertél. Stüberinger, szegény, elég izgatottan, ott szobrozik a Hilton bejárata előtt. Megvárjalak?

– Ne, köszönöm. A nap folyamán biztos megtalálalak.

– A gödöllői táborban leszek.

Megállítja a kocsit, nem túl közel Stüberingerhez.

Az Angyalarcú kiszáll. Az újságáruslány szétnéz.

– Nem látom az anyádat.
– A kísérete közelében lesz valahol. Arra nem gondoltam, hogy vigyázzban áll a szálló kapuja előtt, úgy vár az egyetlen, renitens fiára.
– Nem tetszik ez nekem. A kocsiját se látom.
– Eredj. Indíts. Arra figyelj, hogy a búcsú tábortúzhöz szép műsort csináljanak a gyerekek. Ha már búcsú, legalább szép legyen.
Az újságáruslány indít. Most először bizonytalan.
Az Angyalarcú nem mozdul. Cigaretta vesz elő. Nem gyújt rá. A bontott csomagot visszat teszi a zsebébe.
Stiberinger riadtan nézi a távolodó Trabantot.

A Dorottya utcában jön a Bronzhajúék kocsija. Megáll.
A másik kocsi is megáll. A Szakállas magyaráz a szemüveges fiúnak.
– Itt szobrozzol, amíg ki nem nyitnak. Veszél oda-vissza repülőjegyet.
– Mikorra?
– Mára.
– És ha már nincs hely a gépen?
– Megveszed az első üres helyet. A gépről nem küldesz lapot senkinek. Amint megérkeztél, föladsz egy halom táviratot. A szüleinek, apámnak és aki még az eszedbe jut. Ha akarod, akkor nekem is, magadnak is.
– És mit kürtölök szét a világba?
– Ne játszd az ostobát. Csináltál már ilyet. Nem is olyan régen. Kihagy a híres emlékezeted?
– Nem hagy ki. Csak túl pontosan emlékszem. Nem szeretném ugyanazt a szöveget írni.
– Úgy írod, ahogy akarod. Ha kedved van hozzá, a szíved is megszakadhat az elválás fájdalmaitól. A te dolgod. Csak az legyen egyértelmű, hogy nem kíván többé hazajönni.
– A disszidálás kifejezést használhatom?
– Fölösleges. Elég, hogy továbbutazik. Énfelőlem a tengerentúlra is mehet. És múlt időt használj. Rég elhatározott terv valósult meg. Ez fontos. Hogy nem pillanatnyi helyzetkihasználás. Rég dédelgetett, előkészített akció. Így hatásosabb.
A szemüveges fiú nem túl nagy lelkesedéssel száll ki a kocsiból.
– Apádnak is kínos lesz, hogy maga mellé akarta venni.
– Kiheveri. Egy okkal több, hogy gyorsan gyere vissza. Nem árt, ha kéznél vagy.
– Napok alatt kiderül megint, hogy egy szó sem igaz a disszidálásból.
– Addigra már telekürtöljük a hírral a várost. Mire szabadságra hazajön, aki találkozik vele, arra gondol, hogy Nyugaton a kutyanak se kellett avval a sok eszivel.
– Nem volna jobb, ha a fenébe hagynánk az egészet? Itt maradnék, segítenék a riportnál.
– Nem volna jobb. Csináld, amit mondok. A csarnokban boldogulok a sok hülyével magam is.

Stiberinger még mindig mereven abba az irányba néz, amerre a Trabant eltűnt.

Talán ha kétlépésnyire áll tőle az Angyalarcú, keze a zsebében, ahogy cigarettacsomagját visszatette.

Pillanat csönd után szinte egyszerre szólalnak meg.

– Anyám?

– A kazetta a kocsiban maradt?

Stiberinger a zsebben tartott kezét nézi. Még élénken él emlékezetében a váratlan támadás. A bokszer.

Az Angyalarcú a másik tekintetéből veszi észre, hogy zsebre dugott kézzel áll itt. Elmosolyodik. Most már a félelem ébren tartására nem változtat kéztartásán.

– Tartsunk sorrendet, ha kérem szabad. Anyám? Be kell vallanom, ha ezen a szép, forró nyári éjszakán, ilyen késő órán beszélhivallóm van valakivel, az egyedül csak az anyám lehet. Idegenekre most már nincs időm.

– Elutazott a rokonaihoz.

– Ez volt már.

– Most igaz. Talán egy órája indulhatott. Arra kért, vigyek utána valami kazettát. Szüksége van rá.

– Meglepő. Alig telt el idő azóta, hogy megtagadtam ezt a kérést. Úgy emlékszem, igen határozottan mondtam nemet.

– Megígértem, el is viszem.

– Jól hall az én fülem? Ez mintha fenyegetés volna, nem? Mégis rég lehetett, amikor utoljára találkoztunk. Az is feledésbe merült azóta, milyen pontosan, gyorsan használom a bokszt.

Most mosolyog először Stiberinger. Fölényesen, magabiztosan.

– Az ilyesféle bemutatkozást nem felejt el az ember. Fölkészül rá.

– Verekedni akarsz?

– Nem. Magammal vinni egy magnókazettát. Ahogy ígértem.

– Reménytelen vállalkozás. Elhamarkodott ígéret volt, úgy hiszem.

– Talán mégsem.

Elővesz egy szép, olasz rugós kést a zsebéből. Nézegeti.

– Ó, de kedves. Valódi maffiakés? Ki akarod tisztogatni a körmödet?

Hosszan nézi Stiberinger ujjait.

– Ráfér, úgy látom. Rajta, ne szégyelld magad, kezd el nyugodtan. Ha kívánsz, elfordulok.

Nyugodt mozdulatokkal hátat fordít. Kezét pillanatra sem veszi ki a zsebéből.

– Ebben a helyzetben nem gúnyolódnék.

– Még szerencse, hogy nem vagyunk egyformák. Unalmas volna.

– Én nem tréfálok. Ha másként nem kapom meg, akkor erőszakkal is elveszem.

Az Angyalarcú idegtépően lassan fordul vissza Stiberinger felé.

Hangja komoly, őszinte.

– Kár, hogy nincs nálam semmi, amire szükségetek volna. Kíváncsi lennék, mivel próbálkoznál? Meddig mersz elmenni? Mire van megbízásod? Csak fenyegetődni a körömpiszkálódással, vagy belátásod szerint használni is?

– Tényleg a kocsiban maradt? Érte megyünk.

Az Angyalarcú az óráját nézi.

– Későre jár. Hirtelen elálmosodtam. Ideje lefeküdnöm. Szép jó éjszakát.

Tekintete megakad a rugós késen.

Stiberinger egyre határozottabb.

– Elmegyünk.

– Magától értetődik. Mondtam, álmos vagyok. És ha megfogadsz egy jó tanácsot, te is hazamész, és lefekszel szépen. Úgy értem, haza. Nem a Gellértbe. Én ismerem a fodrászt, mióta csak az eszemet tudom. Nem hinném, hogy túlzottan örülne a szobájában egy hivatlan vendégnek. Radovics úr keze igen gyorsan jár. Nem volna annyi időd sem, hogy felé fordítsd ezt a szép bököt.

Stiberinger a késére néz. Egyforma mind a két vége. A nyomógomb a közepén van.

Pillanatra elbizonytalanodik.

Az Angyalarcú a szálló bejárata felé lép.

Stiberinger jobbában a kés, bal kezével hirtelen meg akarja fogni az Angyalarcút. Felsőteste előrelelendül.

Az Angyalarcú jól látta, a kés valóban fordítva van Stiberinger kezében. A hirtelen mozdulattól kiugrik a nem biztosított penge.

Nagy erővel vágódik bele az épp előrelelendülő mellkasába.

Az Angyalarcú odaugrik hozzá. Segít az aszfaltra ereszkednie, hátát egy oszlopnak támasztja.

Pillanatig nézi a szívtájékon, a bordák közé ékelődött kést.

– Arany öngyújtó, hülye drágakövekkel. Ne mozdulj, hívom a mentőket.

A homályban behajtott könyv látszik, fedelén nyomtatott betűk, de a nyomasztó, szűrt fényben olvasni nem lehet.

Az állólámpa sötét.

Eszter szép, mozdulatlan kezében a különös, kriptahideg fényű, nyitott fedelű öngyújtó.

A szoba legtávolibb szögletében egérfogóban döglött egér.

A falon fekete fészület, holdezüst fényben.

Az ébresztőóra számlapját nem látni. A behajtott könyv, a fedél, olvashatatlan betűivel, a cigarettadoboz, a hamutál, a sötét állólámpa különös, hideg, kékes-ezüstös, szinte már kísérteties a homályban, az éjjeliszekrény lapján.

A falon fekete fészület, holdezüst fényben.

Eszter tekintete végigsimítja a tárgyakat. Váltakozó, de nem kapkodó ritmusban ugranak szeme elé. Igen furcsán; néhol álomszerűen követik egymást, néhol a temetőben kalandozó holdvilág sejtelmességével, néhol nagyon is realisztikusan, fenyegető árnyakkal, kemény kontúrokkal, ezüst, kék, fátolszürke, hollófekete színekkel, különös tónusokkal, addig, amíg megpihen, szinte megnyugszik pillantása szép, mozdulatlan kezén, benne a nyitott fedelű öngyújtón. Ujja hirtelen ingerült, sőt durva mozdulattal kattint rajta.

Az öngyújtóból, ijesztően, mint a késpenge, kiugrik az apró, hegyes láng. Váratlan, kékes-sárgás fölkiáltójel.

Eszter csöndes, lassú, önmagával vitázó, tűnődő hangon beszél.

Először érezni, fél.

– Mi történhet? A repülőgép leszáll, kirakják a koporsót. Fölcsendül a kórus, elkezdik a rőfögést, bőfögést. A fodrász majd csöndet teremt. Rájuk néz, és kussolnak. A feleségét mindig megvédi.

Az apró, hegyes láng mozdul. Lassan, ijesztően, kékes-sárgás lidércként hátrál.

Eszter szép keze mintha valamiféle álom, nem jó álom része volna.

Lassan, nagyon lassan, szinte szertartásszerűen emeli az apró lángú öngyújtót.

A falon a fekete feszület, holdezüst fényben.

Eszter hangja csöndes, tűnődő.

– Nagy bál lesz, Tinikém, nagy banzáj. Fenyegtetnek, a lábunk elé köpnek. De a fodrász a nyakuk közé csap. Soha nem engedne bántani.

Az öngyújtó apró lángja mozdulatlan. Mögötte Eszter szép ívű, lángtól világított szája, szájában a mozdulatlan cigaretta. Az öngyújtó apró, hegyes lángja a mozdulatlan cigarettához ér. Erős dohányosok módján, mohón, hosszan szívja le a cigarettafüstöt a tüdejére.

Vérvörösen fölizzik a cigarettaparázs.

Az apró, kékes-sárgás öngyújtóláng néhány pillanatig világító, kísérteties fényében jól látni: Eszter barna szeme mozdulatlan, pupillája föltűnően tág. Nyilvánvaló, ez a magányos, kivételesen szép asszony rémült.

Elég ijesztő látvány, de – furcsa módon – egyáltalán nem szánalmas. Talán mert tetten ért, menekülni kész, útját nem lelő gyilkosra emlékeztet.

Eszter szép kezében a nyitott födelű, értékes öngyújtó, apró, hegyes, kékes-sárgás lángját zsinóregyenes, szinte cérvanékony, ezüst cigarettafüst oltja el.

Lassan, fokozatosan erősödik a valahonnan messziről hangzó, orgonabúgásos, csöngettűs, különös zene. És egyre hangosabb, nyugtalanítóbb az óraketyegés.

A falon fekete feszület, holdezüst fényben.

Eszter hideg, kegyetlenül tárgyilagos hangon szólal meg.

– Ezért a szép nyári, holdfényes utazásért is mi felelünk, Tinike. Ezt a halált is a mi nyakunkba varrják, Tinkám.

Az állólámpa sötét. Eszter szép ívű szájában vörösen fölizzik a cigaretta. Tekintete kalandozik, szinte ugrál egyik tárgyról a másikra. Nézi a behajtott födelű könyvet a homályban. Nyomtatott, olvashatatlan betűit. Újra a sötét állólámpát.

A monoton ritmusban váltakozó holmik sorát Eszter nyugtalanító, hideg, kegyetlenül tárgyilagos hangja kíséri.

– Sírhatsz a sírnál. Talpig feketében vetheted a keresztet homlokodtól a hasad közepéig. Ne félj, barátnőm, ne félj. Esküszöm, rőfögni kezdenek a rőfögők. Jókora kórusban rázendít a környék. Nesze neked Zsiguli, olasz Fiat, Toyota. Nesze neked színes televízió, fotelből irányított csatornaváltó. Bécsből érkezett lódenköpeny. Ausztráliából érkezett halott. Ez lesz a szöveg.

Eszter szép ívű szájában fölizzik a cigaretta.

Az állólámpa sötét.

A szokott monoton ritmusban váltakoznak a közelében levő tárgyak egyikről a másikra ugráló tekintete előtt. Eközben nyugtalanító, hideg, kegyetlenül tárgyilagos a hangja.

– Zabáld meg az ékszereidet. Húsz forint zsebpénzt adtál az uradnak, hagytad dolgozni éjjel-nappal. Elloptad szemérről a fényt, szájáról a dalt. Most zabáld meg az ékszereidet. Ez lesz a szöveg, Tinka. Már ismerem.

Az állólámpa sötét.

A falon fekete feszület, holdezüst fényben.

Majd a monoton ritmus váltakozik, nyugtalanító lesz kapkodó pillantása is. Fogódzót keres az unalomig ismert holmik között. De tekintete semmin nem tud megpihenni, kis időre sem. Egyre örvénylőbb, kuszább, valószínűtlenebb a szeme előtt kavargó homályba vesző tárgyak sora. Már-már lázálomszerű. És közben Eszter hangja mindvégig hideg, kegyetlenül kifeszített, tárgyilagos.

– Tudom, bizonyosan tudom. Vidám röhögéssel lekottázom a szöveget. Ez aztán nem ügy. Volt már részem benne. Nem kapok tőle sérvet, ki van próbálva. Nem nehéz lecke. Egyáltalán nem tétel, hisz nem a falvédőről léptem le. Végére itt születtek engem is. Ismerem őket, a tenyeremnél jobban. Ezt mondják a gyászmisén, azt mondják a temetőben. Hazafelé a villamoson. A hűgyszagú lépcsőházban. A televízió előtt. Az italtól. Nálam az üzletben. Untad ősz haját, ráncosodó nyakát, fájó derekát. Magas vérnyomását. Öregedő ember örök dörmögését. Megölted, mert utadban volt már. Földbe eresztet, jó nagyot sóhajtasz. Megkönnyebbülsz végre. Hála az Úrnak, túl vagy a nehezén. És igaz, nem igaz, és egyetlen betűig nem igaz, hangosan kacarászva, nyelvhegyről, fél gőzzel bizonyítom, micsoda alávaló, pitiáner rágalom, aljas, mocskos hazugság. Mégis, kezdődik újra a malacjáték, a rőfögő pocsolyamuzsika. Rőfögnek, csámcsognak, jajonganak. Megátkoznak. Herdálja el vagyondat fiatal legény, koldulj pénzért örömet, csókot. Ha pénzed elfogy, száraz kenyeret. Ez lesz a szöveg, barátnőm, Tinkám. És még cifrábbat is kapunk. A gyomrunk is beszűkül tőle. A szápadlásunk is kiszárad. Kapkodni fogjuk a levegőt, elveszítjük a szavunkat. Mert bizony sokan vannak, nagyon sokan. De csak várjanak az okatlan állatok, csak egy kevés időt várjanak. Ó, majd nagy levegőt veszünk, jó nagy lélegzetet. Tüzet szívunk a tüdőnkre. Minden szavunk izzó lesz. Paraszat köpünk rájuk. Bőrüket pirosra pirítjuk. Megtanítjuk őket hallgatni.

A homályban egérfogóban a döglött egér.

Eszter hangja változatlanul hideg, kegyetlenül kifeszített, tárgyilagos.

– A hasunkat fogjuk, barátnőm, Tinkám. Úgy nevetjük őket.

Eszter barna szeme tűnődő. Hangja változatlan.

– Kot-kot, kotkodács. Elmúlt a tavasz, elfogy az egér. És eljön az ősz. Kotkodácsolatok, kotlósok, kalkuláltak.

Szép ívű szájában fölizzik tűzvörösen, hosszan a cigaretta.

A falon fekete feszület, holdezüst fényben.

Hangja változatlanul hideg, kegyetlenül kifeszített, tárgyilagos.

– A férjem férfi, nem enged bántani. Hallgat. Hallgasson is, nyelje le a titkát, gondját. Az ő dolga. Engem nem fog kiborítani. Az neki nem megy.

Tűnődő, barna szemérc nagyon lassan úszik rá a cigarettafüst, ezüstszerű-kékes színekkel. Finom fátölgőként takarja.

– Az én férjem uram lenéz. És aztán! Nagy dolog. Már föl ne röhögjek. Lenéz ő mindenkit. Hát igen. Itt tévednek a kotlósok. Szoroznak, osztanak, púderozzák a szöveget. A férjem a fenekükhöz nyúl, továbbáll. Rám néz. Tudom, gyűlöl. De egy holtbiztos. Nem enged bántani. A hiúságát sértené. Meg idegesíti, ha sírok.

Szép keze lassan mozdul. Nyugodt, túlságosan, vészjóslóan nyugodt, rutinos mozdulattal nyomja el vékony, egyenes, ezüstszerű füstölő cigarettáját az éjjeliszekrényre tett, különös, homályban levő hamutálban.

Hangja változatlanul hideg, kegyetlenül kifeszített, tárgyilagos.

– Semmi újdonság, semmi különös. A kotlósok szoroznak, osztanak, púderoznak. Tegyük. Elfutott a tavasz, de, barátnőm, ne félj, még tart a nyár. Nincs ránc a nyakunkon, minden fogunk egészséges, szemüveget nem hordunk. A kamunkon is feszül a bőr. A többit csak bízzák ránk, cselédekre.

A homályban egérfogóban a döglött egér.

A falon fekete feszület, holdezüst fényben.

Az Angyalarcú kiveszi zsebéből a gellérthegyi villa kulcsát, nyitja az ajtót. Csöndben megy be, nem akarja a Lányt fölébreszteni.

Üres a lakás.

Az évszázados szobor kezében cédula.

„Kávét a termoszból, kaja a tálcán. Ha szétcipeltem a lapokat, visszajövök. Pénz az íróasztal fiókjában. Várj meg, az Esti Hírlapért kell csak visszamennem, déltájt.”

Megnézi a papírlap hátát. Üres. Fém golyóstoll lebeg a cédula helyén.

– Kösz.

A reggelivel megpakolt tálcához megy. Kávét tölt a termoszból. Gőzölög a kávé a kis csészében, ő megfordítja a papírlapot, elég nagy betűkkel kezd írni rá.

„Stiberingert elvitték a mentők. Nézz utána, hová, mi van vele. Én elmegyek, megkeresem anyámat. Ideje, hogy megtudjon mindent úgy, ahogy történt.”

A cédulát visszaakasztja a szoborra.

A kávé ott gőzölög a szépen megterített asztalon. Ott csillog a fém golyóstoll is.

Az Angyalarcú a szobor időtlen arcát, furcsa szemét nézi. Nagyon lassú mozdulattal kiveszi zsebéből a villa kulcsát, a kulcstartónál fogva a szobor kezébe illeszti gondosan.

A kávé még akkor is gőzölög, amikor csöndben becsukódik mögötte az előszoba ajtaja.

Kedd nappal

Romantikus hajnal.

A Szabadság-híd közelében csillog a Duna. Még nem látszik a nap, de már rózsaszín sáv jelzi a helyét.

Egy férfi áll a korlátnak támaszkodva. Embertelenül fáradt. Gyűrött, borotvátlan.

Lassan, elgondolkodva, szinte azt sem tudva, mit csinál, lemegy a vízhez.

Távolabbról rendőr figyeli. Óvatos léptekkel, meg ne riassza, elindul a Dunát elmerülten figyelő férfi felé.

Valentin úr nézi a víz tükreben egyre változó, mindig másképpen eltorzuló arcát. Megriad az éles ráncait, tört tekintetét játékosan változtatgató hullámoktól.

Mindig új arcot lát, mindig másképpen eltorzítottat. De mindegyik arc kétségbeesett, ápolatlan, időtlenül öreg. Akár több ezer éves is lehetne.

A rendőr odaért, megáll mellette. Valentin úr nem veszi észre. Arcát figyeli a Duna tükreben.

A rendőr is a víz tükkrét nézi egy pillanatig. Majd udvariasan köszön.

– Jó reggelt kívánok.

Valentin úr fölegyenesedik, a hang felé fordul. A köszönésre azonnal válaszol, még mielőtt meglátná, ki áll mellette.

– Jó reggelt.

A már egyenesen álló Valentin úr a rendőr arcába néz. Elmosolyodik.

– Korán kelt, rendőr elvtárs.

A rendőr most látta meg Valentin úr arcát. Megkönnyebbül. Igaz, hogy fáradt, borostás, de a valóságban nem időtlen arc. Nem is ijesztő.

– Szolgálatban voltam az éjszaka. Lassan hazamegyek lefeküdni. Maga hol volt?

Valentin úr magától értetődő természetességgel válaszol.

– Én? Én itt voltam, a gyönyörű Duna partján.

– Itt töltötte az éjszakát?

Valentin úr számára semmi különös nincs abban, hogy szabadban töltötte ezt a forró augusztusi éjjelt.

– Nagyjából itt. Többnyire.

Elmosolyodik a rendőr csodálkozó arca láttán. Magyarázza.

– Szeretek szabadban aludni nyáron. Ilyen fülledt augusztusi éjszakákon sokkal kellemesebb, mint bármilyen szoba. Próbálja ki egyszer, meglátja, hálás lesz nekem.

A rendőr kicsit megzavarodik. Nem tudja hová tenni ezt a középkorú, számára végtelenül furcsa embert.

– Kérem a személyi igazolványát.

Valentin úr átnyújtja a gondosan tokban tartott igazolványt.

– Parancsoljon.

A rendőr lapozza az igazolványt.

– Pesti lakása nincsen?

– Nincs. Semmi szükségem rá.

Látja, hogy a rend őre nem érti, mit keres Pesten éjszaka, ha nem itt lakik.

– Lekéstem az utolsó vonatot az éjjel. A ma délivel megyek majd haza.

– Fáradtnak látszik. Elkeseredettnek.

– Pedig boldog vagyok. Pár óra múlva lesz az esküvőm.

Visszatér a rendőr korábbi gyanakvása.

– Na jöjjön. Ne ögyelegjen itt.

Valentin úr most érti meg, öngyilkosságtól féltik. Kihalással zsebéből a két karikagyűrűt. Nyitja a dobozokat, mutatja.

– Ugye szépek? A nagyobbikat ma dél körül az ujjamra húzzák. S attól fogva ott marad mindörökre.

A rendőr nézi a két gyűrűt, Valentin úr borostás arcát.

– Gratulálok. Megharagszik, ha mondok valamit?

– Mindig hálával fogadom a jó tanácsot.

A rendőr visszaadja a két már becsukott kis dobozt. Valentin úr zsebre teszi. A rendőr zavart, de elmondja a véleményét.

– Nemsokára nyitnak a fürdők. Elmennék a gőzbe. Ott egy kicsit aludni is lehet. Borotválkozni is. Magára fér. Hétköznapi is, nemhogy az esküvőjén.

Valentin úr a zsebeiben kotorászik.

– Összesen nincsen tíz forintom. Megmondaná, mit kezdek vele?

– Hát sokat nem, az biztos. Na, induljunk. Elkísér egy darabon. Itt lakom a kilencedik kerületben. A Kinizsi utcában majd elvélünk. Van ott egy szép nagy sarokház, ott az órájáért, a gyűrűért szép pénzt kaphat, ha zálogba teszi.

Elindulnak a város felé. Még kihaltak az utcák, nagyon korán van.

Beszélgének, a rendőr cigarettát vesz elő, rágyújt. Valentin urat is kínálja, de ő visszautasítja.

Amikor a csarnok elé érnek, váratlanul nyüzsgés, rakodás, élénk forgalom tárul eléjük.

Itt talán most van a legpezsgőbb élet, ebben a korai órában. Árut hordanak be, mások, kiskereskedők már kocsijaikat rakják meg a most vásárolt friss áruval.

Szép ez az ezerszínű nyüzsgés a szürke, egyhangú Duna-part után. Tarkák, színesek az ingek, szoknyák, blúzok és a virágok, gyümölcsök, zöltségek. Most, ebben a nyár végi időszakban, minden van.

Már látszik szőlő és őszibarack, szilva, de a ringló, szeder, eper, meggy, kajszi színei felségessé teszik a látványt.

A rendőr gyanakvása nem múlt el teljesen. Találkozott ő már hosszú szolgálati ideje alatt ravaszabb öngyilkosjelöltekkel is. Lopva rá-rápillant Valentin úrra. Hiába, csak nem látni ezen az emberen a boldog vőlegény örömét. Megkísérli rányitni szemét az élet szépségeire.

– Hát nem szebb ez a tarkaság, mint a szürke Duna?

Valentin úr csodálkozik.

– Szürke? Miből gondolja?

Majd újra a nyüzsgést nézi. Megáll.

– Mondja, uram, maga csak az öngyilkosokra vigyáz?

A rendőr pillanatra megzavarodik, mint akinek titkos gondolataiban olvastak. Kicsit sértődötten válaszol.

– Én az egész város nyugalma vigyázok. Most például egy vidéki embernek mutatom meg az utat. Ha eddig nem vette volna észre.

– Igazán nem akartam megbántani.

A nyüzsgő embereket figyeli. Láthatóan valami megült a fejében, nem tud szabadulni a gondolattól. Végül rászánja magát, a rendőrhöz fordul.

– Ha nem veszi tolakodásnak, kérdezhetnék valamit?

– Kérdezzen.

– Találkozott már zsebtolvajjal is? Különleges képességű, hihetetlenül ügyes zsebtolvajjal?

A rendőr értetlenül néz rá. Váratlan a kérdés.

– Ne törje ilyesmiken a fejét. Kap elég pénzt az órájára, nekem elhiheti.

Valentin úr szórakozottan nyugtatja meg.

– Igen, tudom. De egyszer elloptak tőlem pár ezer forintot. Sejtlemem sincs, hogyan történhetett. Sehogy sem értem. Azóta mindig csak azt keresem, hogyan csinálták.

A rendőr szakmai hiúsága nem engedi, hogy földerítetlen bűntényt föltételezzenek a testületről.

– A legügyesebbet is elfogjuk. Akkor a maga pénze is megkerülhet.

– Én akkor rögtön visszakaptam a pénzemet.

A rendőr végképp semmit sem ért.

– Ha a pénzét visszakapta, mit akar még?

– Tudni a titkát. Hogy hogyan vette el.

– Nézze, ha nem akarja az óráját betenni, inkább kisegítem valamennyivel, majd visszaküldi. De ezeket a dolgokat verje ki a fejéből. A zsebezés nem magának való. Ebben a korban már nem lehet elkezdni, nekem elhiheti.

Kiveszi tárcáját a zsebéből, nyitja.

– Elég egy százas?

Valentin úr elmosolyodik.

– Köszönöm, nagyon kedves. Inkább arra kérném, mutassa meg, a zálogház melyik.

– Ott a sarkon az a nagy épület. Korán van még, várni kell, míg kinyitják.

– Köszönöm a segítségét. Jó pihenést.

A rendőr indulna, de bizonytalan.

– Itt hagyhatom nyugodtan?

– Semmi ostobaságot nem csinálok.

– Sok boldogságot a házasságához.

Elmegy. Valentin úr pillanatig néz távolodó alakja után, majd utolsó előtti cigarettájára rágyújt.

Szürkül. A szürkületben Valentin úr kertkapuja két oldalán a szinte mozdulatlanul figyelő két állat szobornak hat. Érzékelik a környék minden rezzenését, de nem reagálnak semmire.

Itt Valentin úr öreg, nyugdíjas barátja hordja az újságot. Már látszik, ahogy jön végig az utcán, némelyik ház kapujánál pillanatra megáll, betuszkolja a levélszekrényekbe a reggeli lapokat.

Amikor Valentin úr szépen gondozott kertje elé ér, a kerítés kő alapjára teszi az újságokat. Zsebéből kis csomagot szed elő, nyitja.

A kiskutya és a liba nem reagál erre sem. Pedig látják mesterkedését, érzik az étel szagát.

Az Öregember kinyitotta csomagját. Kis falatot szakít, odamegy a kiskutyához, kínálja.

A kiskutya mozdulatlan marad. Csak farka parányi rezdülésén látni, köszöni a gondoskodást. Nem igazi farkcsóválás ez, mindössze halvány reakálás. Épp csak annyi, a jó barátot ne bántsa meg. Nem nyúl a felé nyújtott ételhez.

Az Öregember még próbálkozik.

– Vedd el nyugodtan. Tudom, hogy szereted. Éhes is vagy. Ne félj, nincs semmi baj. Hidd el nekem, ha baj volna, azt tudnánk. A bajról gyorsan értesítenek. Egyél, kérlek. Fogadd el. Tőlem eddig mindig elfogadtad az ételt. Hisz mi jó barátok vagyunk, nem igaz?

Hangja egyre bizonytalanabb, saját magát is nyugtatja.

– Nincs baj. Mi lehetne. Baleset? Nézd, itt hagyom. Majd megeszed, ha kedved tartja. Hozok friss vizet, amikor végzek az újságokkal.

Hirtelen megáll. Most veszi észre, hogy ő is félti öreg barátját. Úgy készült, hogy gondoskodnia kell helyette az állatokról. Mintha nem igazán hinne abban, hogy gyorsan visszajön Valentin úr.

– A végén rám ragad a félelmetek. Már én is hülyeségeket beszélek. Meglátod, a reggeli vonattal hazaér. Nem olyan nagy csoda, ha egy felnőtt férfi házon kívül tölt egy éjszakát.

Az ételt betuszkolja a kapun belülré, óvatosan, hogy a papiroson maradjon. Fölegyenesezik, hátrafele, amerről jött, és amerről Valentin úrnak is jönnie kellene, végignézz az utcán.

Üres az utca.

Fölveszi újságjait, fejcsóválva megy tovább.

A két állat változatlanul úgy áll a kapuban, mint két kapubálvány.

A fodrász lakásán a virradat fényében még látni a hirtelen eljegyzés fölfordulását. Az asztalon, párkányon használt poharak, a hamutartókban ott a csikk, a hamu. A szendvicsek maradéka is a tálakon. Az ágyak vetetlenek, érintetlenek.

Klárka kis szobájában nyitott bőrrönd. Majdnem üres. Eszter egyedül áll Klárka szobájában. Nézi a kevéske holmit. Egyedül van ezen a hajnalon is a lakásban, Klárka nemrég mehetett el.

Ott hagyja a szerény kis szobát. Estélyi ruhának is beillő, csipkés köntösében suhan vissza. Nyugtatja magát.

– Nekem is van fegyverem, nem is kevés. Az egyik nesztelen, akár a vajba futó kés, a neve könnyű mosollyal elsuttogott rágalom. A másik hangos sikoly, fület tépő zokogás. A harmadik édes-mérges, veszedelmes gyümölcs, úgy hívják, jól forgatott szó. De akad kövér könnycsepp, mitől a szív szakad. Ha kell, betegség. Bízátok csak rám, válogatok közülük.

Újra a használt poharak, félig telt üvegek, a maradék szendvicsek között ténfereg. Még világít a hold is, de egyre halványabban, már a hajnali szürkületben.

– Ma este meleg volt. Ma este halott érkezett. Ma este mozdulatlan volt a levegő, a lelkemben a gyűlölet. Ketyeg az óra. Egérfogóban az egér. Időben szólok, őzikék, nem árulok zsákbamacskát. Figyeljete. Tűnődjete, kotlósok. Ketyeg az óra. Hülyére idegesít. Tik-tak, tik-tak, rosszra buzdít. Könyörgök, időben kotródjatok. Mielőtt megismertek. Mielőtt a homlokomat ráncolom, bezárom öklömet. Mielőtt fölnevetek. Mielőtt valakinek csúf vége lesz.

A falon fekete feszület, holdezüst fényben.

Eszter hangja változatlanul hideg. Kegyetlenül kifeszített.

– Tudom, tapad a folyondár, azt is, szívós a gyom. A kertész keze mégis elpusztítja. A malac is rőfög. A végén megölik. Az egér is cincog, szaladgál, szemtelen. Kárt okoz. Aztán nem mozdul többé.

Szeme végigpásztáz az élesedő körvonalú tárgyakon. Egymás után mintha elé ugranának. A furcsán világított, matt állólámpa. A ritkuló homályban, egérfogóban dögölt egér.

Az értékes öngyújtó, mélyarany fényben, villódzó ékkövekkel. Lila szalag, kígyóként tekeredve, puhán, az éjjeliszekrény lapján: A kikapcsolt, nagyképernyős televízió. A behajtott födelű, nyomtatott, de olvashatatlan betűkkel teleírt könyv. Az ébresztőóra, a számlapját nem látni.

És ami minduntalan előtolakszik: az értékes öngyújtó a mélyarany fényben, villódzó ékkövekkel.

Minden darab után látja az öngyújtót. Állandóan magához vonzza tekintetét. Figyelni akarja a furcsán világított, matt állólámpát. Az egérfogóban a dögölt egeret. A falon a fekete feszületet, a szürkület fényében. Hiába. Mindig az öngyújtó bukkan elő. Pedig van itt más látnivaló is... Eszter szobájában a hangsúlyozottan elhelyezett tárgyak drágák, ritkák. Akár egy milliomos lakásában is lehetnének.

Nagy a kontraszt nemcsak a szoba többi tárgya, bútora és Eszter néhány személyes holmija között, Klárka kis szobája, puritán holmija mintha nem csupán másik lakásban, de másik világban, más égitesten lehetne, akkora a különbség.

Eszter változatlanul kifeszített, de még mindig tárgyilagos hangon beszél.

– Az ám, nagy az önbizalmam. Ugye, ugye, de ügyesek vagyunk. Ejnye, drága, trükkös tündérekék, de nagy a tudomány. Szerelem, bánat, sóhaj, fátyolos tekintet. Holdfény. Nem rossz. Kebeltartót nem hordunk. Könnyű blúzban feszes keblünk kedvünk szerint rebben. Égre nézünk, karunk mozdul, hónunk alatt puha pihés madárfészek villan. Ez ám az egyszerű, ez ám a nagyszerű, remek kis meló. Hajunk se hullik, sérvet se kapunk tőle. Szorzunk, osztunk, kotlósok. Tiszta szemmel, giberlivel. Hangunk fuvolaszó. No nem! Ez nem megy! Kedves, csacsi, kicsi kislányok. Nálam bizony kockázat nélkül nem megy. Nem! Mert én furcsa asszony vagyok. Vicces perceimben rátok gyújtom a farmert, rátok a habkönnyű ruhát. Elégetem orcátokon a szelíd mosolyt, rőzseropogás lesz szátokon a kacagás. A koporsótok, a szemfödeletetek is lángolni fog. És a pap elfelejti rémületében az imát, és kiabálni kezd minden badarságot égbe-világba.

Eszter vállig lebontott, selymes, sima, barna haja, arca ismeretlen fényforrásból érkező szép, különös, ezüst fényben, a megvetett ág párnáján. Karcsú nyakán, vékony aranyláncon, két félig fedett keble hajlatában arany kereszt.

Halkan, szinte derűsen fölnevet.

Arca szép, szeme nagy, fényes. Hangjában nyoma sincs hisztériának, gyűlöletnek. De most, első alkalommal, nem tárgyilagos. Érezni a komoly fenyegetést.

– Micsoda pompás multság! Elvarázsolt kert lesz a temető! Lobogó fáklyák merülnek a sírokba! És én meggörnyedek, a hasamat fogom a nevetéstől. És a gyászolók futnak majd szanaszét, és a nevemet emlegetik. És ez így lesz az utolsó betűig.

A falon fekete feszület a hajnal fényében.

Eszter hangja csendes, lassú, kimért. Mindinkább fenyegető.

– Hitemre, kotlósok. Hitemre, drága, jó húgom. Bámulni fogtok meg gyáván. Bámultok rám még, undorral, mint a véres rongyra. És szólni se, mozdulni se mertek, ha én leteszem a névjegyet. Tudom, kit mi illet. Idővel megkapja. A kedélyes eljegyzés csak ízelítő volt. Előjáték a produkcióhoz. A java hátravan. Nem marad el, reménykedni kár volna. Folytatás lesz. És nem kenyerem a kegyelem.

Eszter szép, barna szeme most nagyon sötét, szűk. Arca minden vonása kőkemény. Megdöbbenően kegyetlen.

Pillanatra sem hagy kétséget afelől, hogy ez a kivételesen szép asszony nem tréfál. Ha kell, kenyerre az ármány, ha a szükség úgy kívánja, hideg fejjel kész embert is ölni.

Nos, ez ritka alkalom, sőt ez az egyetlen alkalom, amikor Eszter eldobja álarcát. Valódi arcát, jellemét pőréen mutatja, csupaszabba vetkőzik, mint a házából előbújt csiga. Csak ő nem nyálkás, nem gusztustalan.

Félelmetes.

Izmai, idegei pattanásig kifeszültek, akár a bekerített, ugrásra elszánt, támadni, kitörni készülő, gyönyörű nőstény tigriséi a maga brutalitásában.

Egy bizonyos. Többé nem látja így senki. Soha. Sehol. Senkivel. Legyen az bármilyen érzelmi töltéssel telített szituáció.

Ezen a józsefvárosi utcán a hajnal csak szürkületet jelent.

Egyre gyorsabb, szilajabb a távolról idehallatszó, vásári vidámságot idéző, áradó zene.

A foszló sötétségben élesebbek a kukák, körülöttük a konzervdobozok, dinnyehéjak körvonalai.

Furcsa módon Borbála halványabb a szürkességben.

Az Angyalarcú most nem mosolyog.

– Szépen vagyunk, szép babám.

– Nagyon kérlek, jó úrfi, nincs most kedvem veszekedni. Nem akarok dühöngeni, gyűlölködni, epét hányni. Ne mondd nekem, babám.

– Én Istenem, jó Istenem, Mindenható Atyám, jelezz nekem. Figyelmeztess, most mi a vétkem, hol a bűnöm. Az én eszem, a húgyagyam megáll. Ó, ó, ó, szerecsendió. Te törekeny, jó modorú, finom gondolkodású kisleány, hisz nem mondom, hogy kurva vagy, nem mondom, hogy szar. Tündérem, kedvesem, áruld el már titkodat, a lelked mélyén szunnyadót. Miért ne mondjam neked, hogy babám?

– Jó úrfi, ne töprengj. Nincs gondom a válasszal. Ennyi az egész. mert én nem szeretem. És itt a kötelező indoklás: modortalan, útszéli, vállveregető, lekezelő, közönséges, nagyképu. Emberhez méltatlan. Oktalanul sértő. Ha kívánod, sorolom, ha nem kívánod, nem sorolom tovább.

– Krisztus, Jézus, Jézus, Krisztus, percig sem kívánom, kislányom. Ami igaz, igaz. Igazad van, meggyőztél. Bocsánat. Fejet hajtok. Rendben van, lépjük át a témát. Másként beszélek, más következik. Mindössze egy halovány fohász. Engedd hát, egyetlen, siring tartó szerelmem, hogy köntörfalazás nélkül, csendes szóval beszéljek a lényegről.

– Sejttem a lényeget. Ess túl rajta. De csakugyan köntörfalazás nélkül.

– Csupán annyit akarok, tudd te is, minden állampolgárnak adott joga a boldogság. Hadd udvaroljak régen várt csókodért. Ölelj át karoddal puhán. Álmodjak kebleden kedvemre valót. Mosolyogj szelíden, szemem csukd le szépen, gyönyörű kincsem, fénylő ékkövem, ezüst hold leánya.

– Nem mosolygok, hallgatok. Nem mosolygok, ámulok. Szédül a fejem, reszket az orrcimpám. Bizony, bizony, szépen szólsz. Szebben a szépnél is. Mit akarsz elérni, te tudod, én tudom. De azt is tudod, jó úrfi, tudod latinul, ha egy lány a fenekén ül, beszélhetsz napestig, nem érhetsz célba.

Nem? Mi a szösz? Mi a manó? Nem érhetek célba? Nálad? Pont nálad? Nem becsülöd túl magad? Babám, babám, ejnye, ejnye, kíváncsú babám. Miféle gondolatok forognak fiatal kis fejedben? Hát így ismersz? Egy kézzel fölemellek, párnás segged meglóbálom, füttylőt mozdító, szemet gyönyörködtető, szép szüzem. Illatos trónszéked fölött, bábész csillagok alatt, a levegőben csókollak szájon.

– Úrfi, te szerencsétlen, te szertelen, jó úrfi, ne bolondozz. Kérlek, kérve kérlek, hallgass el. Tartok tőle, nem is tudod, mit beszélsz. Hová jutsz így? Ne légy idéttlen, ízléstelen. Vakmerő.

– Mondtam, megmondtam.

Egyre örvénylőbb, sebesebb a távolról hangzó cirkuszi zene.

Borbála nem kevésbé időtlen, mint volt a szobor, az üzeneteket közvetítő, színes, groteszk szobor a gellérthegyi villában. De csak távolról érezni rokonságukat. Ha közelebbről figyeli valaki, szemében őszinte riadalom, menekülésvágy, emberi félelem látszik, amíg hallgatja a fiút.

– Szájba csókollak. Pontosan a közepébe. Egy biztos, a fogad nem lesz akadály. Nem dicsekszem, miért is tenném, nincs rá szükségem. Rideg tény, én tehetséges fiú vagyok. Kitűnő tanuló. Tökéletes mandulaműtétet csinálók a nyelvemmel.

– Úrfi, jó úrfi, lehalkítom hangomat. Halkan mondom, még türtőztetem magam, mert szeretlek. Nem akarok haragudni rád. De vigyázz, figyelj. Túl fényes ma a hold. Kiszámíthatatlan a nő. Te tudod, mindennek van határa.

– Nos, aranyos picikém, babám, igen tisztelt babácskám, nagyságos, sejtelmes, dinka Borbálám, mulatságos lényeddel ijesztgethetsz bárkit. Retteghet tőled koldus és királyfi. Erre mondom: és aztán? Te ismersz. Igazán tudod, jókedvemben pofán röhöglek. Nem félek. Erősebb vagyok nálad.

– Úrfi, úrfi, te megdöbbenesz. A stílus, úrfi, a stílus. Hápogok. Alig jutok szóhoz. Úrfi, jó úrfi, ez a stílus... Már megbocsáss, ez miféle új stílus? Pofán röhögsz? Szájba csókolsz? A közepébe? Úrfi, a kormos égre, a hunyorgó csillagok zöld szemére, a hold színezüst fényére mondom, nem ismerek rád. Miféle útszéli, kocsmaszagú, kétségbeejtő stílus ez?

– Mi tagadás, pompás. De milyen pompás. Pattogok, mint kecskeszar a deszkán. Ilyen.

– Kedves fiú, jó fiú, ejnye, ejnye. Úrfi, beszélsz te ám csibészül. Csavaros az eszed. De amit én mondok, az más. Az egészen más. Tudod, hogy az dühből jött. Hirtelen kikoptem a számból. Szeretetből. Szánalomból. Hangulatból. Féltésből.

– Kiköpted a szavakat az éjszakánkba? Titkos, szép légyottunkon? Hová jutunk így? Kiköpsz, mint a szilvamatot? Ez aztán az érzelmek iskolája, kislány.

– Megmondtam már, úrfi. Szánalomból teszem. Szeretetből. Féltésből.

– Konduljatok hangosan, harangok, haltja meg a világ. Ó, mi történt, emberek, nyakunkon a csoda. Boruljunk térdre, üssük föl a Bibliát. Égő csipkebokor. Röpköpnének a kőtáblák. Röpköpnének, ki tudja, hol áll meg. Lázár föltámad. Te féltesz engem, könnytelen? Ki hinné, fénylő szemű szerelem? Ki gondolná, törékeny szűz, illatos virág? Hold leánya.

– Játsszol úrfi, bolondozol. Tekered a szót. Bolondság a bolondság. De nem mindig. Féltetek. Én valóban nem sírok. Soha nem éreztem a könny ízét. Ilyennek születtem. De hazudni sem hazudtam soha. Tudod, milyen sokan sírtak már miattam: Nem szántam meg egyiküket sem. Nem akartam senkit megvédeni. De téged féltetek. Óvnálak, ha engeded, harang ellen, olcsó deszkakoporsó fedelén

pattogó göröngy ellen, dobogó föld ellen. Gyertyák ellen. Nagy csönd ellen. Elfelejtett sírkő ellen. Te gúnyolódsz, én nem. Bizony, így van. Sajnos, igen. Pattogsz, mint kecskeszar a deszkán. Ó, pattogsz, csak pattogsz, veszedelmesen.

– Nézz rám. Itt állok mozdulatlanul. Már nem pattogok, nincs veszedelem. Ne félj. Ma éjjel annyi furcsaságot láttam, hogy elfelejték minden pattogást. Láttam bordák közé pattanni kést. A találatot a száj csücskére ülő vércsöpp jelezte. Igazat beszélek. Te tudod. Sok mindent kell már elfelejtenem. Nem marad, meglátod, amitől engem óvnod kellene, szép szűz. Amit kivet magából az emlékezet, az többé veszedelmet nem jelent. Ne félj.

– Én nemcsak sírni, félni sem tudok.

A Tolbuchin körúti vásárcsarnok épülete előtt áll a Mercedes és a Szakállas kocsija. A Bronzhajú és társai a szűk keresztutcában figyelik, merre járkal a magnóval a Szakállas.

Még nincs nyitva a csarnok, még csak a termelők, eladók, cipekedésre fölkészült különböző korú férfiak hordják a zsákokat, ládákat, kosarakat.

Tatárcucék is itt vannak már, atlétatrikóban rakják a nyitott kombiba a termelőktől vásárolt tojást, kukoricát, burgonyát. Mindenfélét, amit az öreg kertész nem termel fönt a hegyen. A maszek fiatal, sokszoknyás nővel beszélget. Barátságosak, régóta ismerik egymást.

A Bronzhajúék nem veszik észre ismerőseiket. A fiúk igyekeznek gyorsan elkészülni a rakodással.

Tatárcut megállítja egy idős férfi. Árus a csarnokban.

A Szakállas befejezte terepszemléjét, visszamegy a társaságához. Pontosan tájékoztatja őket.

– Megvannak a riortalányok. Meglátjátok, ragyogó lesz. Szuper.

A Bronzhajú könnyed hangjában figyelmeztetés feszül.

– Ahogy elnézem ezeket a cipekedő atlétákat, féltő, hogy szuper pimaszságért szuper gyorsan jár el a kezük. És valódi szuper pofonokat osztogatnak.

A Szakállas leereszkedően simítja meg a Bronzhajú arcát. Kedvesen mosolyog rá.

Ezt a gesztust látja meg Tatárcu.

A Szakállas megnyugtatja a lányt.

– Nem kell berezelní, kislány. A bácsi szuper riportot csinál ezekkel a szuper barmokkal.

Az idős kereskedő tárgyal Tatárcuval.

– Pár zsák krumplit, hagymát kellene behordani. Elég messze állt meg a kocsí. Nem olyan sok az egész. Jól megfizetném.

Tatárcu a Bronzhajúék mozdulatait nézi.

– Igaza van, öregem. Nem kell annyira sietni. Ráérünk egy kicsit, behordjuk az áruját.

A három fiú közben odaért hozzájuk. Nem értik, mi ez a gyors, váratlan döntés. A Bajuszos megkérdezi.

– Abban állapotunk meg, hogy vágatunk vissza. Nem?

– Meg kell ragadni a ritka alkalmakat.

Az idős kereskedő kiigazítja.

– Nem ritka alkalom. Itt mindennap akad munka. Nálam is. Másnál is.

A Szakállas megy a magnójával, a Bronzhajúék hallótávolságból követik. Fiatal lány álldogál egy sportszatyor gombával. A Szakállas őt szúrja ki elsőnek. A beszélgetés kezdetén nem kapcsolja be a magnót, úgy érdeklődik.

– Eladó a gomba?

– Nem. Csak megnézetem, hogy jó-e. Nem nagyon értek hozzá.

A Szakállas most bekapcsolja a magnót.

– Mennyi lehet a súlya? A gomba elég könnyű.

– Az előbb megmértem. Több mint öt kiló.

– Hűha. Szép teljesítmény. Még idecipelni is, nemhogy megtermelni.

– Az erdőben találtuk tegnap. Rengeteg volt egy helyen. Nem volt szívünk ott hagyni.

– Egész vagyon. És semmit se kellett dolgozni érte, csak összeszedni.

A lány nevet.

– Érdemes volt hajladozni. Úgy hallottam, ötven forintnál is többbe kerül kilója.

– Gratulálok a szerencséjéhez, kisasszony.

A Szakállas továbbmegy. Majd megáll kicsit távolabb az emberektől, de úgy, hogy a Bronzhajúék hallják a szövegét.

– Hát így van ez, kedves hallgatóim. Még háromszáz forintot se jövedelmez ez a felelőtlen árusítás, és ki tudja, hány embert betegít meg a harácsolástól vissza nem riadó ifjú hölgy.

Kikapcsolja a magnót, fiatal fiúhoz lép.

– Hány éves vagy, öcsi?

– Tizenhét.

– Mennyit szedsz össze evvel a cipekedéssel?

– Semmit. Apámnak segíték szünidőben.

– Minden szünetben itt vagy?

– Persze.

– Akkor segíthetnél nekem is. Te sok embert ismersz itt, ugye?

– Mindenkit ismerek.

– Mennyi idő múlva nyit a csarnok?

– Jó háromnegyed óra múlva.

– Nézd, öcsi, én a rádióknak csinállok most riportot. Szaladd körbe az ismerőseidet, mondd meg mindenkinek, hogy jöjjenek ide hozzám. Mindenki elmondhatja, ami gondja, baja van. Amin lehet, azon természetesen azonnal megpróbálunk segíteni. Csak őszintén panaszkodjanak el mindent. Megteszed?

– Meg. Mért ne.

A fiú elszalad.

A Szakállas bekapcsolja mikrofonját.

– És most megkísérlem kinyomozni, milyen a kulturális érdeklődésük, szellemi színvonaluk az itt hajnaltájt jelen levő, sok pénzt kereső, sok szabad idővel rendelkező embereknek.

Valentin úr fáradt léptekkel fordul be az Erkel utcán, majd az egyre világosodó városban megy a Szamuely utca felé.

Föltűnik a zálogház hatalmas, aládúcolt épülete. Elmegy előtte, befordul a Kinizsi utcába.

A még zárt kapu előtt már szállingózik, ácsorog néhány ember. Nagy csomagokkal, nehéz télikabátokkal, bundákkal. Van, aki a rádióját, tévéjét hozta el.

Ismerősök üdvözlik egymást, beszélgetéssel könnyítik a várakozást.

Középkorú nő nézegeti kíváncsian a csomag nélkül ácsorgó Valentin urat.

– A csomagját hol hagyta?

– Nincs csomagom. Azt gondoltam, talán ha az órámot beadnám, az is kisegítene.

Szánalmas mozdulattal mutatja gyűrött mandzsettája alatt a szép, de nem a legújabb divatú karórát. A középkorú nő nagy szakértelemmel vizsgálja.

– Hát, nem nagy szám. Talán ha százötven forintot adnak érte. Már a kutya sem hord ilyent.

Valentin úr gyorsan eldugja kezét a zsebébe. Nem tiszta a keze sem. Hogy lebecsült óráját, piszkos kezét, gyűrött ingét szégyelli-e jobban, nem lehet megmondani.

Mosolyog.

– Nekem elég százötven forint. Még talán száz is elég lenne.

A nő úgy néz rá, mint a hülyére. Végigméri.

– Maga tudja.

És már elfordul tőle, ismerőst lát közeledni.

A fiú eltűnt az utcáról, úgy látszik, bement a vásárcsarnokba. A Tatárarcú úgy igyekszik cipekedni, hogy lehetőleg a Szakállas közelében maradjon.

A Szakállas fehér botot vesz észre. Fiatal vak férfi söprűt, kefét árul. Odamegy hozzá. Bekapcsolja a magnót.

– Most, kedves hallgatóim, megkérdezem ezt az izmos, erős fiatalembert, mennyi idős. Ha nem zavarom, megkérdezhetném, hány éves, uram?

– Huszonnégy.

– És abból él, hogy itt árul mindenfélét a csarnokban?

– Igen.

– Mindennap kijön árusítani?

– Nem. Talán ha kéthetenként egyszer.

– Szabad idejében szokott könyveket olvasni?

– Kevés a szabad időm. És nekem való könyvhöz, sajnos, nagyon ritkán jutok.

– Mégis, mit olvasott utoljára? Gondolkozzék, biztos eszébe jut.

– Talán a *Légy jó mindhalálig*-ot. Jobban szeretek zenét hallgatni. Rádiót. Sokat dolgozom.

– Maga készíti, amiket árul?

– Nem mindent. Ha már kijövök, a többiekét is megpróbálom eladni.

– Hány kollégája csinálta ezt a sok mindenfélét, amit itt kirámolt?

– Tizenegy, rajtam kívül. Tizenketten vagyunk.

- Egy brigádban?
- Mondhatjuk úgy is.
- Jól meg tudnak élni a munkájukból?
- Nem panaszkodom. Megvagyunk.
- Nyílt arcú, erős, izmos, huszonéves fiatalember, kultúrigények nélkül.

Kielégíti, hogy hajszolja a pénzt. Hány órát dolgozik napjában?

- Nem tudom pontosan. Lehet, hogy tizennégyet, tizenhatot is.
- Felesége van?
- Még nem gondoltam a házasságra. Ráérek.
- Köszönöm.

Néhány lépést távolodik a vak árustól.

- Fiatalember, kicsattan az egészségtől. Orrán hatalmas, modern napszemüveg. Iszonyú, hogy ilyen ostobán herdálja el az életét a pénz igézetében. Szomorú ez, kedves hallgatóim, a pénz hajszolásával tölteni az életet. Nagyon szomorú.

Az utcák még néptelenek, de már érezhetően sokan fölkeltek. A zajok jelzik, közel a reggel.

A nyitott ablakokból a rádió reggeli ébresztője szól. Tart a kánikula. Az ablakok minden pillanatban változnak. Van, ahol csak a rolót húzzák le védekezésül a későbbi tűzö nap ellen. Másutt gondosan becsukják az üvegtáblákat. Néhány faredőny is ereszkedik, lassúbb tempóban, a párkány felé.

Nyoma sincs felhőnek az égen.

Csak a fölállványozott házak változatlanok. Némák, mozdulatlanok. Nem mutatják az élet legparányibb jelét sem. Nem lehet belátni az állványok mögé.

Borbála fényes, új lakkcipője kopog a szürkeségben a szürke aszfalton. Ha nem hallatszana ez a ritmikus, tompa dobogás, talán azt sem lehetne bizonyosan tudni, valóban érinti-e lába a földet.

Kezében furcsa csipkekendője.

Tétovák a mozdulatai. Eltegye, ne tegye el. Összehajtogatja, majd szétnyitja újra.

Arca most nem emlékeztet a gellérthegyi villa szolgálatkész, közönyös szobrára. Igaz, merev, mozdulatlan ez az arc, de szomorú. Ha könnyet látnánk a szemében, az volna a természetes.

De ő nem tud sírni. Könnyekkel legalábbis nem.

Két kinyújtott tenyerére fekteti a régi, évezredes csipkét. Úgy viszi, mintha egy szertartás részeként kellene eljutnia vele valahová, ahol a helyére teheti.

A Lány már helyettesíti az újságáruslányt. Épp akkor lép ki egy kapu alól, amikor Borbála odaér.

Megdöbbenve áll meg.

Nem a látvány furcsasága, szokatlansága állította meg.

A maga nagyon gazdag, már rég mindenbe beleunt világában a legképtelenebb ötlet, öltözet, viselkedés sem kelt feltűnést, jószérivel még egy kis odafigyelést sem.

Pillanatra szemben álltak. Borbála arcán kővé dermedt szomorúság. Nem látja a Lányt, semmit nem érzékel a külvilágból. Gyorsan halad a maga megszabottnak

tűnő útján. Egész teste mozdulatlan, csak lakkcipős lába mozog gépiesen, egyforma gyors tempóban.

A Lány nézi, ahogy távolodik, beleolvad a szürkületbe.

Már nem is tudja biztosan, valóban járt-e erre valaki.

Mozdulatlanul áll, arca az eltűnő Borbála felé fordul. Majd nagyon lassú léptekkel elindul a következő kapu felé. Fél. Annyira fél, hogy fütyülni kezd a néptelen utcán. Füttye még akkor is hallik, amikor újságsomagjával eltűnik a kapu alatt.

Kinyitották a zálogház kapuját, az utcán várakozó emberek beáramlanak az udvarra, mennek föl a széles lépcsőkhöz. Nincsenek túl sokan, mégis nyüzsögnek, tolakodnak, minél gyorsabban szeretnének végezni.

Valentin úrnak szerencséje van. Egy lendületes nő sodorja magával. Észre sem veszi, és már a kis ablaknál áll. Kapkodó mozdulatokkal csatolja le az óráját. Szégyenkezve adja át, eddig sejtelve sem volt arról, hogy nevetséges, értéktelen holmit cipel a karján.

A becsüs nézi, nyitja az órát.

– Kétszáz forint.

– Köszönöm.

Megy tovább, amerre az előző ment, megáll a pénztárlaknál. Elteszi a pénzt és a cédulát. A pénzt most is gondatlanul rakja el, de a cédulát nagyon óvatosan eldugja. Nem az elvesztésétől fél, csak attól, hogy megláthatja valaki.

Most már nyugodtan, magabiztosan megy az ébredő utcákon. A Kálvin téren leint egy taxit, a taxi megáll. Valentin úr beszáll. A sofőr bizalmatlanul nézi a borostás, gyűrött embert.

– Gőzfürdőbe vigyen, legyen szíves.

– Melyikbe?

Valentin úr vállat von.

– Mindegy. Fürdeni akarok, borotválkozni.

Hátrádól az induló kocsiban. Előveszi tárcáját, rágyújt az utolsó cigarettájára. Nyugodtan, gondtalanul. Kitarzott a készlete, ameddig kellett, most már akár több csomaggal is vásárolhat.

A taxi fékez az egyik kis budai fürdő előtt. Valentin úr nem oltja el cigarettáját, úgy fizet.

A repülőtéren engedik az épületből az utasokat a legközelebbi induló géphez. Általában valami nem túl nagy csomagja, kistáskája, aktatáskája majd mindenkinek van.

A szemüveges fiú baktat, két kezét a zsebébe dugva, a hatalmas gép felé.

Beszállnak, eltűnik a létra, a földön szaladni kezd a gép.

A szemüveges fiú közömbös, unott arccal néz ki az ablakon. Olyan közömbösen, nyugodtan megy végrehajtani nem túl tisztességes föladatát, mint aki az évek során megszokta, hogy gondolkodás nélkül végrehajtja, amit kívánnak tőle. Bármilyen is az.

Érzelmei, véleménye, semmije sincs a gyors, biztos karriercsinálás vágyán kívül. Mostani feladata is csak annyit jelent számára, hogy parancsot teljesít. Igyekszik jól végezni a rábízott leckét.

Eszter mellett néma a telefon. Keze kinyúlik a kagyló felé, de valamiféle belenyugvással megáll a levegőben, irányt változtat, a ragyogó ékkövekkel kirakott öngyújtót veszi föl.

Pillanatig nézi, gyönyörködik sokszínű ragyogásában. Másik kezében cigarettát tart. Rágyújt.

Tekintete körbefut a szobán.

A hajnal fényében a szokottnál jóval gyöngébb az öngyújtó pislákolása, kisebbnek tűnik a láng.

Mintha ebből a szoborszerű nőből hajnalra kiégett volna minden indulat. A telefont a helyére teszi, már nem akarja figyelemztetni barátnőjét. A hívást se várja. Nézi a távoli egérfogóban a döglött egeret.

A falon a fekete feszület.

A sötét állólámpa ernyőjének egyik oldalán ismeretlen forrásból érkező, ezüst fény. Másik oldala szinte fekete. Az éjjeliszekrény lapján, centire a lámpától, hamutál, nem rendetlenül, már-már mértani pontossággal elhelyezve. Nyugtalanító, ahogy sorjázik a nyitott cigarettásdoboz, az értékes, ékköves öngyújtó fehér blokkfüzet, golyóstoll, egy arany jegygyűrű, egy halványlila, kígyóként tekeredett, könnyű selyemszalag és a behajtott födelű, olvashatatlan címlapú könyv.

Eszter hangja most is hideg, kegyetlenül kifeszített, tárgyilagos.

– Ó, lányok, lányok, kedves, jó fazonú, szép álmú lányok, szelíd őzikék, ugye férjhez megyünk... Ahogy esik, puffan... Van, aki így gondolja. Jön a fiú, izmos a válla, a szeme ragyog. A száján méz, hangjában nevetés, vérében tűz. A szerelem mámora örökké tart. Van, aki így véli. Nem, Tinkám, el ne hidd, barátnőm. Elmúlik a nyár, eljön az ősz... Az ősz.

Valentin úr leveti ingét a fürdőben. Nézi a reménytelen gallért, mandzsettát.

Odaballag félmeztelenül a fehér köpenyes kabinoshoz.

– Ne haragudjék, tudom, szokatlan, amit kérek. Nem ismer valakit, aki segítene rajtam?

– Miben?

– Nézze, ebben az ingben így már nem lehet kimenni az utcára. Hazamenni, átöltözni, arra nincs időm. Nem Pesten lakom. Ha valaki csak a gallért meg a mandzsettát kicsit helyre tudná hozni. Nem kívánom ingyen.

A fehér köpenyes férfi megszánja. Elveszi kezéből a szerencsétlenül tartott inget.

– Jól van, majd kitalálunk valamit.

Valentin úr bizakodva megy tovább, maga mögött tudva megoldhatatlannak tetsző gondját.

Boldogan engedi magára a zuhany vizét, záporoznak rá a csöppek. Azután a gőzben áztatja magát, megkönnyebbült vigyorral. Szemét alig tudja nyitva tartani.

Jólesik a friss, hűvös, tiszta törülköző. Haját is megmosta, gondosan fésüli törülközés után a tükör előtt. Most már legalább bele mer nézni a tükörbe.

Lefekszik egy pihenőágyra, másodperc múlva mélyen alszik. Jönnek-mennek körülötte, nem tud semmiről.

Letelik a pihenésre megszabott idő. Próbálják költeni, de reménytelen.

Alszik, nyugodtan, békésen.

Azután, hogy nagy nehezen sikerül fölébreszteni, megkeresi a kabinost. Megkapja úgy-ahogy rendbe hozott ingét. Nem mestermunka, de föl lehet húzni.

Ezután már minden könnyebb.

Fodrászüzletben borotválják, kicsit a hajából is lenyírnak. Gondosan lekefélik a zakóját, amikor fölkel a borbély székéből.

Taxival megy a Hungáriába.

Nincs ott az ismerős pincér, de szerényen megreggelizhet a pénzéből. Csak annyi föladata maradt, hogy kivárja azt az időt, amikor a vonata megérkezett volna, akkor már mehet Klárikáékhoz.

Új csomag cigarettát nyit, gondosan tárcájába rakja. Ráérősen kavargatja kávéját, rágyújt.

A számára iszonyú éjszaka után végre valóban megnyugodott. Itt van a saját, megszokott környezetében.

Már nem érheti baj.

A fodrász ott szobrozik a tanács előtt. Kilenckor kezdődik itt az élet, de meg akarja tudni, valóban rendben van-e minden, megtartják-e a hirtelen esküvőt.

Figyeli a kapu felé igyekvőket, biztosan talál ismerős arcot a korán érkezők között.

Földerül a képe, amikor egy nála fiatalabb férfi célozza meg a kaput.

Utánaszól.

– Állatorvos úr! Várjon már egy percre.

A fiatalember megáll.

– Jó reggelt. Rég találkoztunk. Még a tavasszal, ha jól emlékszem.

– Segítene nekem?

– Ha olyat kér, amit meg tudok tenni, természetesen.

– A feleségem húgának ma lesz az esküvője. Nagy protekcióval, tegnap ígérték meg, hogy összeadják őket.

– Hirtelen ilyen sürgős lett?

– Igen. Úgy látszik.

– És mit tehetek én? Legyek tanú?

– Dehogy. Magát beengedik az épületbe. Arra kérném, tudja meg, valóban el tudták-e intézni a mai esküvőt. Csak azért, hogy ne jöjjünk ide, fölöltözve, kicicomázva hiába.

– Megnézem. Klárika vőlegényt talált? Örülök. Bizonyára az édesanyja is nagyon boldog. Annnyira szereti azt a kislányt.

– Klárika árva.

– Tudom. A maga édesanyjáról beszélek.

– Anyámat a nyár elején eltemettük. A második agyvérzés elvitte. Napok alatt.

– Ne haragudjék, nem tudtam.

Cigarettára gyújt, kínálja a fodrást is.

Néhány pillanat csönd után a fodrász keserűen mondja.

– Mért tudta volna, doktor úr? Honnan? Kitől? Szegény kis öregasszony, kit érdekel, él-e, hal-e. Nem írja meg az újság, nem mondja be a rádió, a temetési beszédet nem mutatja a tévéhíradó. Mi marad belőle? Egy ócska bot, eldugva egy szép nagy növény mögé. Ne zavarja a lakás hangulatát.

– Meg az a buta, kedves kiskutya, amelyik nem ment le a lábáról, ott ugrált mindig a botja körül.

– Miről beszél?

– Látja, igazam volt, amikor nem voltam hajlandó azt az egészséges, vidám, fiatal kis állatot elpusztítani. Hiába ígértek jóval több pénzt a műveletért, mint amennyit egy injekció beadásáért elfogadhatok. Maga egész nap dolgozik, a felesége is. Klárka sokszor hátraszaladt az öreg nénihez, de hát ő is csak annyit törődhetett vele, amennyi időt az üzletből ellopni tudott. Csak az a kiskutya volt mindig vele. Megnevettette. Játszott vele. Akárhogy is, egy élőlény volt mellette állandóan. Úgy nézett föl rá, mint egy istenségre. Nagyon szerette az édesanyját.

– Igen, tudom.

– Nem jobb így, hogy a néha kissé összegubancolt szőnyegrojt miatt nem pusztítottam el szegénykét, ahogy kérték?

– Ahogy kértük?

– Nehezen tudná elszámolni magával, hogy az élete utolsó heteiben még ezt a sovány kis örömet is elvette az édesanyjától. Ha már el kellett őt veszítenie, higgye el, jobb így, e nélkül a rossz százízű rendteremtés nélkül.

– Igen. Jobb így. Köszönöm önnek.

– Rögtön visszajövök, megkérdezem. Bár nem hinném, hogy ha megígérték, megfeledeztek volna Klárka esküvőjéről.

– Megvárom. És mindent köszönök.

A Szakállas mászkál a magnójával, hallótávolságban marad tőle a Bronzhajú és társasága.

Tatárarcú is igyekszik a közelében tartózkodni, de vigyázva, hogy csak a Szakállas láthassa őt, a lány ne vegye észre.

Tatárarcúnak föltűnik egy szintén szakállt viselő, magas fiatalember, aki szintén a riporter közelében igyekszik maradni, de ő már arra is vigyáz, hogy a Szakállas se vegye észre idő előtt.

Ez a szakállas fiatalember is kis magnetofont cipel. De ő, úgy látszik, nem óhajt manipulálni, ami elhangzik a Szakállas fiú szájából és a kérdezettekéből, azt mind fölveszi.

Furcsa lesz a két magnetofonszalag, ha egymás után eszébe jut valakinek lejátszani.

A fiú, akit a Szakállas megkért, hogy legyen segítségére, körbeszaladgál az ismerősei között. Csodálkozó, hitetlen kérdések kísérik.

– Hogy minden bajunkat mondjuk el a rádióban?

– Akármit?

– A gondjainkra kíváncsiak?

– Lakásgondot, adót, árubeszerzést?

A fiú türelmesen ismételteti.

- Azt mondta, mindent. Azért jött, hogy tudják, és megpróbáljanak segíteni.
- Hallottam már olyat, hogy a rádió bemondta, hogy valami gyógyszer kell, és akinek volt, az elküldte.
- Én is. Meg más fontos hiánycikket is szereztek így.
- Van, hogy a rádió segít.
- Meg a tévé is.
- Az jó, ha tudni akarják, mik a gondjaink.
- Azért kérdezd már meg még egyszer, hogy így mondta-e? Minden bajunkat, gondunkat mondjunk el neki?
- A fiú megvonja a vállát.
- Hát megkérdezhetem. De mért olyan nagy csoda, hogy csak akkor tudnak segíteni, ha tudják azt is, mi a bajuk?
- Jól van, eredj már.

A reggeli fényben semmi titokzatos nincs a fodrász lakásában. Az egérfogó helyén, a fényes parkettán homályos kis folt.

Eszter ragyogóan felöltözött. Nagyon szop, elegáns. Nyugtalan, unja, hogy mindig egyedül van a szobájában. Kimegy Klárikához.

Klárika is visszajött, rendbe hozta már magát. Kicsi bőröndben néhány holmija. A bőrönd nyitva áll egy széken. Ugyanúgy, ahogy hajnalban volt.

Eszternek szemet szúr a félig üres bőrönd.

- A többi holmid?
- Csak azt akarom magammal vinni, amire azonnal szükségem van.
- Ahogy gondolod. Majd megadod a címedet, utána küldöm a holmijaidat. Nem tudod, hová ment a férjem?
- A tanácsba.
- Fölösleges fáradság. Fölösleges fontoskodás. Megmondtam, hogy mindent elintézttem.
- Nem üzent többet. Meg annyit, hogy siet vissza.

A szabadság-hegyi kert üvegezett verandáján, a különleges virágok, nyíló kaktuszok közötti hosszú asztalnál reggelizik az öreg házaspár, az itt maradt lányok és két fiú. Paradicsom, paprika, gyümölcsök, vajás kenyerek a tányérok. A hatalmas üvegtáblákon keresztül az egész kertbe belátni.

Ez saroktelek. Az eléggé lejtős, nem túl széles útból ösvény ágazik el a kert mentén. Közepén két alacsony oszloppal lezárt, nagyon keskeny, erősen lejtő utcácska követi a kerítés vonalát.

Nagy robajjal hatalmas teherautó áll meg az utcácska előtt. Két férfi száll le, kiássák az autóforgalmat tiltó oszlopokat. Amíg dolgoznak, a teherautó türelmesen vár. Gyorsan végeznek a munkával, szabad az út.

De a jelzés eltávolításától nem lett szélesebb. Nem lett alkalmas továbbra sem az autóforgalomra.

Ez az apróság a teherautó utasait a legkevésbé sem érdekli.

Amint az akadályt eltávolították útjukból, nagy lendülettel fordul be a teherautó a keskeny ösvényre.

Robaj jelzi, a sarokoszlop kidőlt, tönkretéve a kerítés betonba ágyazott vasoszlopait a sarok közelében mind a két oldalon.

Pillanatig mindannyian megdermedve nézik a pusztítást.

Az öregember föláll, nem akarja elhinni, amit az üvegtáblán keresztül lát. Kimegy, közről megnézni, mi történik a kertjében.

A kerítés közelében málnabokrok, orgonafa letiporva, kidöntve.

Nem messze a tönkretett ketrészlettől autógumik kereteznek néhány virágfajtát. Mire az öregember a kidöntött betonoszlop közelébe ér, másik, zsákokkal megrakott teherautó fordul be a sarkon. Természetesen a most kidöntött kerítést tovább rongálja.

Meszeszsák nyitva gurul le a kertbe, fehérre poroz be mindent az útján.

Az autógumi keretezte virágok letiporva, a földjük tönkretéve, elmeszesítve.

Két férfi száll ki, magától értetődik a történetek után, hogy egyikük sem nézi, hová lép. Mennek a meszeszsákért, fölemelik, visszateszik az autóba.

Visszafelé útjukon másik autógumival védett növényt tesznek tönkre. A kocsig szóródik a mész mindenfelé. Földobják a zsákot.

Az öregember megdermed a látványtól, szólni alig tud. Dadog.

– Hogy képzeli ezt?

Az egyik férfi már fönt van a hatalmas kocsí vezetőfülkéjében, a másik most lép föl. Visszaszól.

– Majd az ügyvéd úr elintézi.

Indítják a teherautót.

Személykocsi jön utánuk, megáll. A kopaszodó férfi száll ki belől. Mosolyog. Hangja nyájas, megnyugtató.

– Nem kell idegeskedni minden semmiségen, öregem.

Majd ha befejeződik az építkezés, rendbe hozatunk mindent. Addig türelem.

– Milyen építkezés?

– Odalent az utca végén. A jövő nyáron kezdjük, most behordjuk az anyagot.

– Itt nem szabad kocsival közlekedni. Keskeny az út.

– Miből gondolja? Lát valamilyen tiltó jelzést?

– Most ásták ki a két záróoszlopot.

A kopaszodó férfi vállat von.

– Ha kiásták, akkor nincsen itt. És nem tiltja a behajtást. Nem gátolja a közlekedést.

– Kidöntötte a teherautója a kerítésemet.

– Bizonyítsa be, hogy az én teherautóm döntötte ki. Nehezen fog menni.

Mosolyogva veszi elő cigarettatárcáját. Rágyújt.

– Ezt azért nem engedhetik meg magának sem. Akármennyi pénze van. Ilyen pusztítást nem lehet csinálni.

– Mi nem pusztítunk, mi építkezünk. És azt maga nem nehezítheti, nem akadályozhatja meg. Szépen eltűri a munkánkat, vagy eltűnik innen, ha nincs ingyére, hogy végigvárja. A törvény az építetőköt támogatja.

– A törvény nem engedheti, hogy másoknak kárt okozzanak.

– Én ismerem a törvényt, ahhoz tartom magam, elhiheti, öregem. Nem hágom át a határokat. Legfeljebb, ha szükséges, elmegyek a határokig.

– Akkor rossz a törvény.
– Vigyázzon a szavaira. Mást is megfeszítettek már ezért a szövegért.
– Az utca másik végéről úgy tudnak befordulni, hogy nem okoznak kárt senkinek. Ott széles az út.

– Nekünk erről kényelmesebb. Azt képzelem, papa, hogy maga szabja meg az útirányunkat? Értse meg végre, egyet tehet, eltűri az építkezésünkkel járó apró kellemetlenségeket. Három-négy év alatt elkészülünk. Remélem. Azt tanácsolnám, a kerítését ne csináltassa meg, amíg el nem készültünk. Unalmas lesz kétnaponként kerítést építtetnie. Föladhatna pár métert a kertcskéjéből, kiszélesíthetné az utunkat. Bár, attól tartok, avval sem érne túl sokat. A kanyarodó hatalmas kocsik akármi szélén úton magukkal vihetnek kerítésdarabkákat. És bebizonyítani soha nem tudja, ki okozta a kárát. A legjobb esetben majd fizet a biztosító. Valami kevéske kárreszt.

– Lehetetlen, hogy igazat beszél.
– Járjon utána. Ha túl sok a ráérő ideje, és nem tud vele értelmesebbet kezdeni. A maga dolga.

– Jóvátehetetlen károkat okoztak.
– Ez még csak a kezdet. Majd megszokja. Csak nem képzelem, hogy ócska autógumikat kerülgetünk?

– Évekig tartott, amíg azokat a földkeverékeket össze tudtam hordani, amilyenre a növényeknek a mi körülményeink között szükségük van. Mindegyik ócska autógumi másféle földet zár körül. Tőlem kérnek a botanikus kertek földmintákat, dugványokat.

– Ha sokat bosszankodik, még megüti a guta.
– Az nem lehet igaz, hogy ennyire kiszolgáltatott vagyok.
– Hozzászokik. Idő kérdése az egész. Ez még csak a kezdet. De ha nincs hozzá kedve, akkor eladja nekem a földcskáját. Már följánlottam, hogy megkíméljem az elkövetkezendő atrocitásoktól. Maga makacskodott.

– Már nem az enyém a kert. Nem én rendelkezem vele. Eladtam, tudja jól.
– Minden szerződést föl lehet bontani. A maga helyében meggondolnám, hogy kitegyem-e magam mindannak, ami elkövetkezik, ostoba utópiák miatt.

– Mi az, hogy ostoba utópiák?
– Vicces ember maga, öregem. Irigylem is érte. Jó lehet eljátszozni a gondolattal, hogy pénz nélkül, a munkájából egy tucat gyerek házat épít magának. Keresztezhetik mások érdekeit irreális elképzelésekkel.

– Ezek megvalósítható tervek.
– A pillanatig, amíg közbe nem lép valaki. Azután már csak utópiák.
– Maga megakadályozza, bármit megakadályozhat a számolatlanul osztogatott pénzével és a jog kicsavarásával?

– Pontosan. Meglepő gyorsan fogta föl a helyzetét. És még csak nem is a magam pénzét osztogatom. Nekem ebből csak annyi fontos, megmaradjon csorbítatlanul a hírem, én mindent el tudok intézni. Minden körülmények között. És ehhez ragaszkodom. Bármilyen áron. Gondolja jól meg, vagy teszi, amit mondok, vagy nagyon ráfizet. És végül, ha a feje tetejére áll is, akkor is az lesz, amit én határoztam el. Amit elvállaltam, hogy elintézek. Legfeljebb, ha maga nem bírja célnával, majd az örököseivel intézem el. Végül még hálások lesznek nekem. Az ég rendelkezésénél gyorsabban jutnak a pénzükhöz.

Beszáll a kocsijába, indít.

– Minden háborúba bele lehet halni. A maga korában már nem kell ilyesmibe belekezdeni. Ez már nem magának való.

A fodrász egy padon ül a téren, fényes cipőjével ábrákat rajzol a homokba. Akkor sem néz föl, amikor árnyék vetődik a rajzaira.

A szexepiles lány áll előtte. A nappali fényben szebb, mint éjjel, amikor szépre készíti ki magát. Kis ideig figyeli az összevissza vonalakat, majd megkérdi.

– Varázsolsz?

– Mindig.

– Az üzlet családi események miatt ma zárva marad?

– Az üzlet bizonytalan ideig zárva marad.

– Holnapig?

– Mindenkinek jár szabadság. Nekem is.

– Szomorú esküvő lesz.

– Egyik se vidám. Ott leszel?

– Nem hívott senki.

– Így van jól. Nincs ott dolgod.

– Nincs. Valóban nincs.

A fodrász nem hagyja abba a homokba firválást. Szünetet se tart, amikor mondja.

– Ha megkérnélek egy kis szívességre, megtennéd?

– Tudod jól.

– Én elmegyek az esküvőre. Nem tudja senki, semmi elrontani a jókedvemet. Fogd a lakáskulcsomat, menj be a nagyszobába. Az ablak előtt áll egy nagyon szép, örökzöld virág. Hatalmasak, fényesek a levelei. Mögötte találsz egy kopott, csúnya botot. Azt hozd el nekem.

– Elhozzom, ha kéred. Mást ne hozzak el?

– Nem. Nekem onnan semmi más nem kell.

– Hová vigyem a botodat?

A fodrász nem válaszol.

– Hazavigyem magamhoz?

– Talán az volna a legbölcsebb. Megvársz?

– Megvárlak. De azt is régóta tudod.

– Tudom. Azt is tudom.

Nem néz föl, úgy adja oda a kulcsot.

– Köszönöm.

A tanács előtt néhány ember, pár taxi várakozik. Jönnek ki a kapun. Klárikánál a hatalmas virágcsokor, Valentin úrnál elmaradhatatlan, elegáns, fekete aktasáskája.

Eszter előkelő, hűvös, elegáns. Csak szeméből nem múlt el az éjszakai rettegés. De fegyelmezett, jólnevelt. Viselkedik, mint mindig.

Búcsúznak, Eszter taxiba ül, Valentin úr és Klárka másikba.

A fodrász, úgy látszik, azt mondta Eszternek, hogy még dolga van az épületben, mert határozott léptekkel visszamegy. Eltűnik a kapubejáróban.

Valentin úr taxija indulna. Valentin úr kiszedi zsebéből minden pénzét, csak az aprót teszi vissza.

– A Keletibe legyen szíves, ahogy megbeszéltük. És a pénzem a magáé.

A sofőr indít, mosolyog.

– Kinevet?

– A világért sem. Csak az az úr, aki visszament a tanácsba, kifizetett. Borravalót is adott.

– Akkor ma kétszer fizetik a díjat, kétszer kap borravalót egyetlen esküvőn. Baj?

Robog a taxi a Keletibe. Valentin úr váratlan boldogságában szótlánul nézi az utat. Néhány pillanat múlva fékez a kocsit, kiszállnak.

Klárikán látni, megkönnyebbült.

– Alig vártam, hogy itt legyünk végre a pályaudvaron. Van elég időnk? Ugye nem késsük le a vonatot?

– Lekésni? Isten ments! Még legalább tíz percünk van az indulásig. Szép kényelmesen elhelyezkedünk.

A gödöllői diáktáborban néhány gyerek veszi körül az újságáruslányt. Hallgatják a kazettás magnón az Angyalarcú hangját. Már az utolsó versszaknál tartanak.

Rámlép a Nyár győzelmesen

S szól lomhán, vígan, könnyedén:

Az én gyermekem volt ez is,

De sietett, szegény.

Az újságáruslány kikapcsolja a magnót.

A gyerekeken látni, mélyebben érintette így őket az Ady-vers, mintha maguk olvasták volna. Egy kisfiú hangosan gondolkodik.

– Lehet az, hogy minden versnek van zenéje? Hogy mindegyiket majdnem énekelni lehet?

Az újságáruslányon a töprengés sora. Bemutatni könnyebb volt, mint megmagyarázni. De ha már így alakult véletlenül, nem hátrálhat meg. Egyébként sem szokása.

– Ezen gondolkozni kellene. Talán igazad van, csak nem mindegyik vers zenéjét lehet egyformán könnyen megtalálni. Nem tudom. Várjatok egy kicsit.

Elszalad az Angyalarcú Trabantjához. A hátsó ülésen van néhány könyv. Nézi a címlapokat, lapozza a versesköteteket. Végül egy Dsida- és egy Somlyó Zoltán-kötetet visz magával a gyerekekhez. A kisfiú folytatja töprengését.

– Van, aminek alig lehet eldugni a zenéjét.

Az újságáruslány lapozza a köteteket.

– Például?

– Izzik a galagonya, izzik a galagonya magába.

Az újságáruslány kíváncsian figyeli a kisfiút. Meglepődve veszi észre, hogy nem ő az egyetlen, aki őszinte érdeklődéssel nézi könyvet lapozó kezét.

Az a kislány, aki a Juhász Gyula-verset tanulta a búcsútábortűz műsorára, kicsit félénken mondja.

– Még nyílnak a völgyben a kerti virágok.

Az újságáruslány figyelmezteti.

– Visszaugrottál közel másfél évszázadot. De igazad van.

A kisfiú számol.

– Még onnan is lehet továbbmenni. Hátrafelé. Földiekkel játszó, égi tünemény.

Az újságáruslány abbahagyja a lapozgatást.

– Gyertek haza egy kicsit. A mi századunkba.

Megtalálta a Dsida-kötetben, amit keresett. Mutatja. Három-négy gyerekfej hajlik körülötte a nyitott könyv fölé.

Úgy látszik, a kisfiú a legkíváncsibb.

– Az a fiú, aki a magnón csinálja azt a verset, az énekes? Vagy színész?

– Az orvos lesz.

A kislány elcsodálkozik.

– Orvos?

Az újságáruslány vállat von.

– Szakbarbárnak lenni nem kényszer, csak lehetőség.

A kisfiút kérdezi.

– Te mi akarsz lenni?

– Orvos. Sebész.

Két kislány közli villámgyorsan jövőendő terveit.

– Én vegyész leszek.

– Én divattervező. Vagy kozmetikus.

Az újságáruslány is kíváncsiskodik.

– És akkor már nem fogjátok szeretni a verseket?

Nevetnek a gyerekek.

A kisfiú a nyitott könyvet nézi.

– Amiket ki tetszett keresni, azok is ilyen, majdnem énekelhető versek?

Az újságáruslány feléjük nyújtja a két könyvet.

– Tessék. Majd ti eldöntitek.

Két-három gyerekfej hajol a lapok fölé.

A kisfiú elég gyorsan olvassa magában a verset. Az utolsó két versszaknál érzi, rátalált a ritmusra. Félhangosan olvassa a végét:

Húsz évvel szerettem, húsz évvel vakon;
ma sápadt és zord halavány alakom –
Istenem, a szívedbe lakom!?...

Nincs éjjelem, nincs és nappalom sincs,
csak e hajnali ég, csak e kék...
Istenem, vezetsz-e?
Istenem, szeretsz-e?
Istenem, megversz-e még?...

Most a kisfiú lapozza vissza a kötetet.
– Szabad nézegetni?
– Parancsolj.
– Milyen szép. Ha hamarabb ismerem meg, talán beszálltam volna a búcsútábortűz műsorába.
– Melyik tetszett meg annyira?
– Ez, amelyiket egy papírdarabbal meg tetszett jelölni.
– Nem én jelöltem meg. Kölcsönkaptam a könyvet. Elolvasnád?
– Igen. Az egek asztalán... a címe.

Ne mondjatok felőle semmi rosszat!
Ne mutassátok ujjal utcahosszat!
A csillag volt, ki fölszállt s lefutott.³
Lám, hozzám volt csak rossz és én csak szánom;
még most is ott van jajjal merev számon.
Szegény – csillogott, ameddig tudott.

Az újságáruslány megállítja a kisfiút.
– Várj egy kicsit. Komolyan mondtad, hogy részt vennél a műsorban?
A kisfiú fölemeli tekintetét a nyitott könyvből.
– Igen. Így igen, ha nem csak azt szabad ismerni, amit az órákon tanultunk.
Nézi a könyvet.
– Szép, régi könyv.
– Ezt a kötetet a költő, Somlyó Zoltán halála után jelentették meg. Karinthy Frigyes, Kosztolányi Dezső is írt elé bevezetést. És egy verset Erdélyi József. Ott találsz az első oldalon. Búcsúznak a halott baráttól.
A kisfiú előrelapoz.
– Bosszú a címe.
A kislány ámul.
– Furcsa búcsúzás. Bosszú?
– Igen. Talán valóban furcsa. Bár nem is tudom. Mondd, így, hogy hallottad azt az Ady-verset a magnóról, jobban érted, amit kérek tőled?
– Azt hiszem, igen. Megpróbálom, azután elmondhatom?

- Megkérlek rá. És te? Hogy döntöttél?
- Megtanulom a Bosszút.
- Kezdd csak el.

Hogy s mint vagyok? – Ha jól, ha rosszul:
vagyok, ha is, akár a bosszú.
Élek, Istennek hála,
világnak bosszújára.

Viszem a sort, akármily nehezen,
Amíg bírom s ha nem, majd leteszem
vas terhemet örökre,
a temetői rögre.

Élek? halok? – Amit műveltem,
túlél az én szomorú lelkem,
sírom halmára áll,
nem őrzi a halál.

Lelkem nem rothad el a sírban
s az én mennyei Nobel-díjam
nem marad el, hiszem,
hogyszer egyszer elviszem.

Eszter hazaért. A telefonnál áll. Még a táskáját sem tette le.

– Nem, Tinkám, ne félj. Ha semmiben nem is, egyben bizonyos vagyok. A feleségét nem engedi bántani. Semmilyen körülmények között nem engedi. Annál hiúbb. Ne, ne siess vissza. Jobb, hogy most nem vagy Pesten. Szerintem elég, ha a temetésre visszajössz. Még sok is.

Szerencse, hogy a gellérthegyi villa díszes vaskapuján elég magasra szerelték a kilincset. Föltűnően magasra, valószínűleg azért, hogy az évekkel ezelőtt még kisgyerek ne tudja elérni, ne tudja kinyitni a kaput.

Az Angyalarcú méregeti a kilincs magasságát. Láthatóan elégedett az eredménnyel.

Nem hozta magával a kulcsokat.

Kutyája ott tolakszik előtte. Ő akar először kilépni a még nem nyíló kapun.

Az Angyalarcú mindenféleképpen próbálja kicselezni, elküldeni a kapuból.

Reménytelen az igyekezete. Annyit ér el, hogy a kutya a cipőjére ül.

Tehetlenségében rágyújt egy Marlboróra.

A cigaretta doboza adja az ötletet. Leejti maga mellé a földre.

A kutya azonnal fölkapja, odanyújtja neki.

Szemvillanás, már újra ott ül a helyén, az Angyalarcú cipőjén, szinte odapréselődve a csukott kapuhoz.

Most dobja az Angyalarcú a piros dobozt. Nem túl messzire.

A kutya pillanat alatt hozza vissza.

Játszanak.

Egyre nagyobbakat dob az Angyalarcú. Végül sikerül olyan messzire dobnia a dobozt, hogy nyitni, csukni tudja a kaput, mielőtt kutyája visszaér.

Sikerült.

A kutya, szájában a piros cigarettásdobozzal, két lábra áll a kapun belül. Hiába csimpaszkodik, a kilincset nem éri el.

A terméskő alapra rögzített, díszes kovácsoltvas kerítés nagyon magas. Átugrani lehetetlen.

Az Angyalarcú távolodik az úton. Nem néz vissza. Lépései egyre gyorsabbak.

A kutya már nem áll két lábon. Óvatosan a földre teszi a dobozt, leül mellé.

Órzi.

Feszülten figyel.

Az Angyalarcú eltűnt.

Ő még hallja emberfül számára rég nem hallható, távolodó léptei nesztét.

Vár.

Robog a vonat.

Valentin úr azt sem tudja, mihez kezdjen nagy boldogságában. Rég elfeledkezett arról, hogy már megint nincs semmi pénze. Néha, mint aki sürgetné az idő múlását, meg akarja nézni karóráját. Ilyenkor gyorsan, sután visszaengedi kezét.

Klárika fáradt, álmos. Az üres fölkében minduntalan lehunyódik a szeme, félrebillen a feje.

Valentin úr csak ezt nem veszi észre. Szüntelenül kedveskedni akar.

Záporoznak a kérdései.

– Jól ül, Klárika? Kényelmes a helye? Ne csukjam be az ablakot? Nem baj, ha rágyújtok, nem zavarja a füst? Ne hozzak valami süteményt? Kávét? Szörpöt?

Klárika félig alszik már.

Valami azért eljuthat a tudatáig Valentin úr szavaiból. De semmi mást nem akar, csak egy kis csöndet.

Motyog.

– Szomjas vagyok.

Valentin úr boldogan ugrik. Kimegy a fölkéből.

A folyosón, amikor a zsebébe nyúl, észreveszi, hogy minden pénzét odaadta a taxisoőrnek.

Kétségbeesik. Pillanatig nem tudja, mihez kezdjen hirtelen. Majd váratlan, kétségbeesett ötlettel, nagyon halkan, Klárika észre ne vegye, visszalopódzik a fölkébe.

A lány feje fölött, a csomagtartóban fénylik az elegáns, fekete aktatáska. Nesztelenül szedi le, visszamegy a folyosóra.

Megy keresztül a szerelvényeken. Figyeli az utasokat.

A robogó vonatban utazó emberek a legtávolabbról sem emlékeztetnek az éjszaka a váróteremben várakozókra.

Nem azért, mert más emberek utaznak most. Egyszerűen, ha ugyanazok volnának, akkor is megváltozott a légkör. Talán csak annyi történt, hogy a vég nélkülinek tűnő várakozás megszűnt, elindultak oda, ahol dolguk van.

Most nem riadna meg egy udvariasan felé nyúló, tüzet kínáló kéztől. Ez juthatott eszébe, mert kiszedi tárcáját, kivesz egy cigarettát. Pillanatig a kezében tartja.

Ugyanúgy, mint az éjszaka, most is nyúlik felé egy tüzet kínáló kéz. Mosolyogva fogadja el, köszöni meg. Megy tovább a folyosókon.

Találkozik kávé, szendvicset, süteményeket, szörpöket cipelő pincérekkel.

Nézi mindegyik arcát, elég sokat ismer közülük. Hetenként többszöri utazásai eredményeképpen.

Mindegyik pincér idegen.

Visszafordul, megy ugyanazon az úton, ugyanazok között az arcok között.

A Szakállas majdani hallgatóit tájékoztatja a pillanat eseményiről. Mivel a nagy pontossághoz nem túlzottan ragaszkodik, olyan helyzetet keresett, amelyben nem hallják a környezetében levők a szövegét. Elég távol áll már a lassan gyülekezni kezdő emberektől.

Nem veszi észre az erre óvatosan ügyelő szakállas fiút, aki nemcsak szavait, még a sóhajtását is megörökíti magnetofonján.

– Már lassan gyülekezni kezdenek mindazok, akiknek fontosak kulturális életünk problémái. Magam is kíváncsian várom, itt a vásárcsarnok árusai, cipekedő kisegítői között milyen szellemi színvonal található. Az izgatott mozdulatokból, érdeklődést sugárzó arcokról azt következtetném, nem kevés a témánkkal kapcsolatos mondanivaló, kérdés, javaslat. Készséges segítőtársam akadt, jó félórája körbeszaladta ezt a nagy területet, megkérve mindenkit, most egy rövid időre felejtsek el panaszait, problémáikat. Ez a kevés idő csak arra szenteltessék, hogy hazánk kultúrával kapcsolatos nézetei, kérdései napfényre kerüljenek. Kis időre mindannyian felülemelkedünk a hétköznapi gondján, baján, s irodalommal, színházzal, filmmel, televízióval foglalkozunk. Végére is fejlődni, előrelépni csak akkor lehet, ha ismerjük a közönség véleményét, igényét.

A fiú, akit elküldött, hogy beszéljen az ismerőseivel, már csak néhány lépés távolságra van tőle.

– Megkértél mindenkit, öcsi, hogy legyenek a segítségemre?

– Igen.

A gellérthegy Lány a kórház kertjében alacsony épület előtt áll. Az épületen fölírat: Prosectura.

Nem mer belépni a kapun.

Középkorú, köpenyes férfi lép hozzá. Együttérzéssel szólítja meg.

– Most már nyugodtan megnézheti. Igaz, vérfoltos az inge, de azon nem tudok segíteni.

– Hozok még pénzt. Megkérhetném, hogy vegyen neki egy inget? És mindent, ami kell. Fölöltöztetné rendesen?

– Az természetes.

A Lány döbbenetét akarja oldani. Vigasztalja.

– Még szívmasszázszt is csináltunk. Pedig amikor ideértek velem, már nem élt. Nem is kellett volna itt tartani. Mindent megpróbáltak. Nem lehetett már föléleszteni. Holnap, holnapután biztos kap majd valami levelet. Az öngyilkosok megszokták írni, hogy mért mennek el.

– Nem lett öngyilkos. Baleset volt. Baleset.

A köpenyes, középkorú férfi már sokszor hallhatta ezt a szöveget. A hozzátartozó magamentegetésének tudja be. Az a tapasztalata, hogy könnyebben viselik el a balesetet. Azért semmiképpen nem felelősek.

Részvétellel, szájalommal nézi a Lányt. Sápadt, riadt, tanácstalan. Megnyugtadni szeretné, nem bántani.

– Lehetett. Az is lehetett. Baleset.

A Lány minden idegszálával figyel. Retteg attól, hogy gyilkosságnak is tekinthetik Stiberinger halálát. A köpenyes férfi szavaiból kiderül, nincs mitől félnie. Még arra sem gondolnak, hogy esetleg más is okozhatta a balesetet, nem Stiberinger maga.

A köpenyes férfi tudomásul veszi, hogy sikerült megnyugtattania a Lányt.

– Ha nem akarja megnézni, nem muszáj bejönnie. Majd ha visszajön, szóljanak be a portáról nekem. Kijövök.

– Köszönöm. Sietni fogok.

Valentin úr a szerelvény végén, lecsukható kis székre teszi táskáját. Még egyszer kiforgatja zsebeit. Eredmény nélkül. Nyitja az aktatáskát. Csodát vár tőle, otfelejtett pénzt, valamit, amit akár itt a vonaton is pénzzé lehetne tenni.

Díshajcsatokkal, díszfésűkkel, mindenféle nem kapható fodrászkelléssel van tele a táskája. És néhány újonnan vásárolt bűvészkellék lapul benne. Összegyűrt, színes léggömbök, pálcikák, üvegcsék.

Szendvicsekkel megrakott kosárral pincér megy el mellette.

A közelében cigarettázó férfi a zsebébe nyúl, összegyűrt papírpénzeket szed elő, egyet kiválaszt, a pincérnek nyújtja, a többit hanyagul visszagyűri a zsebébe.

Valentin úr elnyomja cigarettáját, másikat vesz elő. Tartja a kezében.

A férfi, aki a pénzt zsebébe gyűrte, tüzet ad.

Valentin úr után utánaözi próbálja azt a mozdulattöredéket, amit föl tud idézni cigarettázó Mariska attrakciójából.

Még kísérletnek is kevés.

Szomorúan fölsóhajt.

– Mariskám, Mariskám.

A férfi ránéz.

– Tessék?

Most valamit csinálni kell. Villámgyorsan mozdul.

– Elnézést, csak a léggömbömet szeretném visszakapni.

A férfi értetlenül bámul rá.

Valentin úr a férfi nyári ingének felső zsebéből kihúzza diadalmasan egy összegyűrt, színes gumidarabot.

A csodálkozó férfinak mutatja, majd bizonyítandó, hogy nem hülyeségeket beszélt, száájához tartja, fölfújja a léggömböt.

Amikor elkészült, feje fölött talán fél méterre, megállítja a levegőben.

Emberek gyűlnek köréjük. Egyre többen.

Az imént szendvicseket vásárló férfi zsebéből még egy léggömböt húz elő.

– Nem hittem volna ilyen komoly úriemberről, hogy ennyire kedveli a léggömböket. De, kérem, ha már ez a hobbyja, miért nem vásárol magának? Mért az enyémekeket veszi el? Ha nem akar venni semmiképpen, kérjen egyet. Szívesen adok.

A férfi nevet. A körülöttük állók is.

Valentin úr fölfújja ezt a léggömböt is.

Úgy látszik, új holmit vásárolt a nagy, színes gombostű mellé. Óriási tű vastag, színes fonalat vezet. Átvezeti a szálát mind a két léggömbön.

Mindenholnan, a nézők zsebéből, mandzsettája, gallérja mögül szedi ki a színes gumirongyokat, fölfújja, fölfűzi őket.

Mint egy óriási, színekben játszó, fénylő gyöngysor lebeg a sok léggömb a tapsoló, nevető emberek feje fölött.

Nagy siker.

Kérik, követelik az új és új mutatóványokat. Valentin úr fáradhatatlanul mutatja trükkjeit.

Nézi az arcokat. A csodálkozó szemek, ámuló arcok, a szünni nem akaró taps visszatérő álmát juttatja eszébe.

Motyog.

– Óriási siker. Frakkban, szmokingban hajlongani az ámuló, tapsoló közönség előtt.

A zsvajban nem hallják még a közelben állók sem, mit mond. Tapsolnak, követelik, kérik a folytatást.

Nagyon fiatal katona megy át a szerelvényen. Pillanatra megáll, nézi a mutatóványt. Indul tovább, de meggondolja magát, visszalép egy pillanatra, és Valentin úr fénylő akrobatikájára tesz egy tízforintost.

Nagy a forgalom a Keleti pályaudvar minden részében. Sokan fejezték be a nyaralást, sokan indulnak még útnak. Menekülnek az augusztus végi kánikula elől.

A Lány néhány maradék újságjával beimbolyog az elutazók közé. Eszméletlenül fáradt.

Védettebb élethez szokott.

Tudja, nem kell részt vállalnia az utolsó két napban megismert életek eseményeiből. Ha nem akarja, még a maradék újságokat sem kell eladnia. Visszaviheti, nem szólna érte senki.

Folytathatja ott, ahol váratlanul megszakította az életét. A szép, hűvös gellérhegyi villában, a tenispályán, száguldhathat vitorlással a Balatonon. A megszokott pasaréti társaság nyilvánvalóan együtt unatkozik. Ha már túl sűrű lett az unalom, valamit mindig ki lehet találni. Kiszínezni a szökőkút vizét, gyűjteni, elengedni egereket.

Soha még nem volt megközelítőleg sem ennyire fáradt.

Érkeznek, indulnak a vonatok.

A kánikula is iszonyatos. A lárma is. Alig lehet kivenni a megafon hangját, bár szorgalmasan kiabálja, mikor indul vonat, hová érkezik, melyik vágánynál készülődjenek az utazni szándékozók.

Leül egy padra, újságjait maga mellé teszi. Álmosító zsongássá szelődül a lárma.

Hirtelen, mintha meghallott volna valamit, fölegyenesedik ültében.

Figyel.

Gyors, kopogó léptek zaja válik ki az összefolyó zsvajból.

Borbála lakkcipőjét mintha látná egy pillanatig.

Borbálát színes függönyként takarják a körülötte álldogáló, nyári ruhás emberek. Már nem látja. Csak a kopogó lépéseket hallja.

Elaludt talán, és most fölriadt valamire? Vagy ez a kopogás még az álomhoz tartozik?

Föláll. Tekintete követi a távolodó, gyors lépések zaját.

Messze, ahol már a szabad ég alatt futnak a vonatok, iszonyú fékcsikordulással két vonat hirtelen megáll.

Emberek ugranak le, a közelben állók odaszaladnak. Civilek, vasutasok két sín pár között körülállnak valamit.

Már nem hallatszanak a kopogó léptek.

Az újságok ott maradnak a padon. A Lány elindul a növekvő tömeg felé. Nincs az arckifejezésében kíváncsiság. Úgy közeledik a csoporthoz, mint aki tudja, milyen látvány fogadja.

Ahogy egyre közelebb ér, egyre lassúbbak lesznek a léptei.

Már kiválnak, szavakká, mondatokká formálódnak az összevissza, riadt, egymásba fonódó hangok.

– Hívja valaki a mentőket.

– Minek?

– Ne állják el előle a levegőt. Láttam, lélegzett.

– Rossz vonatra szállt, hogy hirtelen leugrott?

– Talán rosszul lett és kiesett? Nem csoda, ebben a kánikulában.

– Takarják már le.

– Engedjék tovább a vonatokat.

– Milyen fiatal.

– Nem lélegzik. Egészen fényes maradt a tükör.

– Lélegeztetni kell.

– Hogyan? Nincs karja.

– Milyen szép.

– Milyen mozdulatlan. Mint egy szobor.

– Mint egy néma angyal.

Nem tudni, az utolsó szavakat ki mondta a tömegből. De nem Kosztolányi-verseket idézett. Csak azt mondta, amit látott, amit a látvány váltott ki belőle.

A Lány nem ágaskodik, nem furakodik előre az emberek között. Áll mozdulatlanul. Körülötte hullámzó mozgás.

Parányi rés nyílik két idegen váll között.

Az Angyalarcú komoly, megbékélt, mozdulatlan arccal, nyitott szemmel fekszik a sínek között.

Benyúlik egy kéz, nagyon régi, kabalisztikus mintájú, szép csipkekendőt terít rá.

Valentin úr nem veszi észre táskáján a tízforintost. Őt is elragadta a siker. Ontja a mutatványokat.

Klárika fölébred. Váratlanul éri, hogy Valentin úr magára hagyta. Fölnéz feje fölé a csomagtartóba.

Nincs ott a fényes, fekete, elegáns aktatáska.

Megrémül.

Föláll, kimegy a fürkéből. Kétségbeesetten megy szerelvényről szerelvényre. Maga sem hiszi, hogy megtalálja pár órás férjét.

Az egyik szerelvényben meg kell állnia, akkora a csődület. Nagyon nehéz átfurakodnia a tömegben.

Már csak páran állnak előtte. Már látja a magasba fölcsapó lángokat.

Fölcsattan a taps.

Meglátja a tüzet fújó Valentin urat. Mellette az aktatáska, nyitva, körülötte mindenféle pénz, halomban. Fémpénzek, papírpénzek.

Valentin úr nem látta meg őt.

Fújja a tüzet.

Most előkészületre sem volt szüksége a számhoz. Klárikáék fürdőszobájában ráerősítette a pálcikákra a vattacsomókat, átítatta a szükséges mennyiségű folyadékkal is. Akkor nem került sor a mutatványra, most jól jött, hogy föl tudta használni féltett pálcikáit.

Klárika menekül a látványtól. A Valentin úr körül fölhalmozott pénzek, a taps, a magasba törő lángnyelvek, a furcsán megvilágított fej, a nyitott száj elviselhetetlen számára. Ahogy az este csodálta a mutatványokat, úgy iszonyodik most.

Rohan végig a szerelvényeken. Már elhagyta azt a fürkét, ahonnan elindult. Nem lát, nem hall.

Menekül.

Valentin úr mutatványai végére ért. Köszöni a tapsot, az ünneplést. Hajlong a közönségének. Boldogan nevet.

Klárika rohan kocsiról kocsira.

Valentin úr összevissza vásárol mindenféle süteményt, üdítőitalt, kávét, fagyaltot, gyümölcsöt. Nem tud betelni a lehetőséggel, hogy a fölébredő Klárika köré odarámolhatja mindazt, amire egy vonaton lehetőség kínálkozik. Roskadásig megpakolva megy a fürkék felé.

Klárika csomagja ott van, a lány nincs sehol.

A vonat állt egy keveset, amikor vásárolt. Azóta elindult, most már gyorsul.

Valentin úr le sem teszi kezéből a rengeteg süteményt. Éppen lepakolni igyekszik az ablak alatti, lehajtható asztalkára, amikor kipillant az ablakon.

Már a mozduló vonatról ugorhatott le Klárika. Bukdácsol kétségbeesetten a tarlón, szinte vakon.

Valentin úr nem tud elszakadni a látványtól.

Két irányban távolodnak egymástól. Valentin urat viszi az egyre gyorsuló vonat. Klárika utat sem keres, menekül. Sejtelve sincs arról, hol van, hová megy. Mintha élettelen automata volna, úgy emelkedik a lába, úgy távolodik a vasúti sínektől.

Valentin úr nem tud elmozdulni az ablaktól.

Már csak valami kis mozgó foltot lát, nagyon messziről. Talán a lány az, talán nem is ember, nem is mozog. Valami kis kupac is lehet.

Annny ereje sincs, hogy letegye kezéből a hőségben olvadó süteményeket.

A Valentin úr asztala fölött világító csillár fekete férficipőre vetíti fényét. De ez a cipő nem ragyog, hiába erőlködik rajta a fény. Ápolatlan marad, bár látszik, gondos a gazdája, sebtében letörölte róla a port. Ettől a gondosságtól homályos, szinte vak lett a cipő. Nem piszkos, hisz Valentin úr piszkos, poros cipőt semmilyen körülmények között nem viselne el.

A kiskutya ott ugrál a cipő körül. Egyszerre mintha észrevette volna, hogy valami hiányzik. Úgy szaglássza a cipőt, mintha idegen tárgy került volna a házba. Hogy idegenek szagát érzi-e rajta, vagy a cipőkrém szaga hiányzik, azt nem lehet tudni.

Fölhagy a szaglászással, leül a fénytelen cipő mellé. Fülel. Most már hallatszania kellene a zenének.

Csend van.

A homályban látszik a szomorú, időtlen zenebohóc hegedűre hajló feje.

Amikor ég fölötté az ernyős lámpa, összegyűjti fejére a fényt. Most, hogy nem ég a lámpa, a szép ernyő még árnyékot csinál, a zenebohóc körül nagyobb a homály, mint a szoba többi részében.

A kiskutya úgy néz föl gazdájára, a magasba, mintha az égre nézne. És ahogy az ég sem rezdül egy kutyatekintettől, Valentin úr se mozdul.

Idegen a csend, a mozdulatlanság.

A kiskutya próbálkozik, helyre kell állítani a régi rendet.

Előhozza az egyik pingponglabdát.

Elkezd a labdázást, de egyedül nem igazi a játék. Odapattintja a labdát a libának. Az visszaüti a csőrével.

A fényevesztett cipő mozdulatlan.

A játék abbamarad.

A kiskutya a színes kendőkkel próbálkozik. Húzza, lobogtatja őket.

Semmi.

Előszedi azt a nagy kendőt, amelyikből a színes golyók jöttek elő, amelyiken táncoltak.

Lobog a kendő, más nem történik.

A fénytelen fekete cipő körül ezerszínű rongydarabok hevernek.

Semmi nem mozdul.

Végső érv: a kiskutya szájába veszi a táncolni tudó varázspálcát.

Merev, mozdulatlan a fényes, fekete bot. Ahogy viszi szájában a kiskutya, a matt cipő arrább lép, eltávolodik.

Egyszerre csörrenés hallatszik. Éles, bántó zaj a halotti csöndben.

A kiskutya megáll, most ő is merev lesz, mint egy szobor. Szájában mozdulatlan a varázspálca.

A szép lámpaernyő helyén már semmi sincs.

A földön hever a zenebohóc, darabokban. Körülötte mindenütt szép színes, puha szőnyegek. A zenebohóc parányi, tükrőfényes parkettdarabra esett, azért tört össze.

A lámpaernyőben még a villanykörte is épségben maradt a vastag, puha szőnyegen.

Kéz nyúl a kapcsolóhoz, meggyújtja a földön fekvő lámpát.

A szép, nagy ernyő összegyűjti az erős izzó fényét. Mint reflektor, úgy világítja meg a zenebohóc darabjait.

Az erős fény szomorú szempárt világít meg, majd egy vonót tartó, finom kezét. Éles, fekete kontúrral árkolt száj hever a szép, színes szőnyegen.

A kiskutya, szájában a varázspálcával, amely önála csak fénylő bot marad, már ott áll a bohóc darabjai fölött.

Lassan lehajtja fejét a fénytelen fekete cipő mellett, s óvatosan elhelyezi a pálcát a porceláncserepek tetején.

Valentin úr cipője akkor is mozdulatlan marad, amikor valahol nagyon-nagyon távol halkan, inkább érezni, sejteni lehet, mint hallani, megszólal Paganini Ördögtrillája.

Nem lehet eldönteni, valóban szól-e a zene, vagy csak emlékszik rá Valentin úr, hisz oly sokszor kísérte mutatványait.

Nem érti ezt a pusztítást. Fölvillannak a színes cserepek a fényben. Egy száj, körülötte mély barázda, szomorú tekintetű szempár, vonót tartó kéz, hegedűdarab és a végén, a saját matt cipője mellett a főlhajló orrú, két bohóccipő.

Gyerekek gyűjtik a rózsét az esti tábortűzhöz. Néhány fiú, lány elég nagy, még üres területet árkol körül. Ez lesz a tűz helye.

Szedegetik a száraz, letört gallyakat, segítenek egymásnak, sokat raknak kinyújtott karjukra.

Az újságáruslány a gyerekek közt hajlong, segít.

Furcsa, felemás hangulat uralkodik itt most. Izgatottak, várják a tábortűzet, sokuk még soha nem látott ilyent. Akik szereplésre készülődnek, dalt, verset mormolnak.

A színes kavargás mégsem egyértelműen jókedvű.

A búcsút is jelenti. Szépen búcsúzni egymástól, a tábori élettől, és most, így augusztus utolsó napjaiban, már a nyártól is.

Az újságáruslány minden távoli autózajra figyel.

Az Angyalarcú megígérte, lehet, hogy megnézi a tábort. Talán a szereplőknek is segít.

Elég messze a többiektől, kisfiú hegedűjén Paganini Ördögtrilláját gyakorolja.

Nagyon lassan, mintha lépésben jönne, a Lány közeledik kis piros kocsijával a tábor felé. Lekanyarodik az országuútról, megállítja a kocsit. Kiszáll.

Elindul a hegedű hangja felé. Nagyon távolról hallja, nagyon halkan. És nagyon lassú a léptei is.

Az újságáruslány a tűz helyénél segít magasra rakni a rózsét.

A Lány már az Angyalarcú Trabantja mellett jön. Néhány lépést elhalad mellette, azután megáll.

Nagy fa árnyékában áll a kocsi. A Lány lekuporodik a földre a fa tövébenél.

Az újságáruslány befejezte művét. A gyerekek még hordják szorgalmasan a rőzsét, a közelben rakják halomba, sokáig lehessen rárakni a tűzre, élesztetni.

Hogy nincs már igazán szükség a munkájukra, néhány gyerek kiválik a többi közül, végzi a maga dolgát.

Az a kislány is, aki a Juhász Gyula-verset próbálta, behúzódik egyedül a fák közé. Ahogy megbeszélték, félig énekelni, félig mondani próbálja a verset:

Milyen volt szőkesége, nem tudom már,
De azt tudom, hogy szőkék a mezők,
Ha dús kalással jó a sárguló nyár,
S e szőkeségben újra érzem őt.

Milyen volt szeme kékje, nem tudom már,
De ha kinyílnak ősszel az egek,
A szeptemberi bágyadt búcsuzónál
Szeme színére visszarévedek.

Az újságáruslány figyeli a távoli, halk hangot. Nézi a tiszta arcú gyereket. Arcán lombok árnyéka játszik. Előadásmódja távoli. Ahogy megbeszélték, megpróbálja a vers zenéjét meghallani. Nem jelentenek neki ezek a szavak semmi mást, csak a hosszú, rövid magánhangzók váltakozásából teremtődő hangulatot.

A Lány meghallja a távolság halkította szavakat. Fölemelkedik ültéből, szinte akarattalanul közelít a hang, a verset próbálgató kislány, az útja célja felé. Látja, egy-egy magasra nőtt gyerek fölhajít néhány rőzsét még a máglya tetejére. Nem mindig sikerül a dobás, van, hogy a száraz ág visszahull a földre.

Mindig akad, aki újra próbálkozik.

A többség gyűjti az ágakat, hogy majd a parázson lobogjanak tovább. Hogy soká ne aludjon el a tűz.

A verset éneklő kislány mellett megáll egy még kisebb. Kíváncsian kérdi.

– Mit énekelsz?

– Verset.

A kicsi nem nagyon érti a választ, nem elégedett vele.

– Verset?

A kislány magyarázza.

– Meséltek egy fiúról, aki ezt játszotta néha. Elénekelte a verseket.

Nem folytatja a vers szövegét, megzavarták. A megtalált dallamot dúdolja tovább.

A Lány már az újságáruslány közelébe ért. Megáll.

Az újságáruslány megérzi, hogy nézik. Hátrafordul. Néhány lépést tesz a Lány felé.

A Lány képtelen egyetlen szót is szólni.

Az újságáruslány hangja alig hallható.

– A szobámban még ott sorjáznak a gyertyák. Ugye, már meggyújthatom őket?

Hol dúdolván, hol néhány szót kimondva, halkán idehallatszik a Juhász Gyula-vers.